

Εθνική Αρχή
Ανώτατης Εκπαίδευσης
Hellenic Authority
for Higher Education

Ετήσια Έκθεση για την Ποιότητα της Ανώτατης Εκπαίδευσης

2024

Εθνική Αρχή
Ανώτατης Εκπαίδευσης
Hellenic Authority
for Higher Education

Ετήσια Έκθεση
για την Ποιότητα της
Ανώτατης Εκπαίδευσης

2024

Συντελεστές Ετήσιας Έκθεσης 2024

Γενική επιμέλεια έκδοσης

Καθηγητής Περικλής Α. Μήτκας
Πρόεδρος

Γενική οργάνωση, επιστημονική επιμέλεια και συντονισμός ύλης

Δρ. Χριστίνα Μπέστα, Γενική Διευθύντρια

Τεχνική επιμέλεια

Δρ. Νικόλαος Γεωργιάδης, Προϊστάμενος Διεύθυνσης
Πληροφοριακών Συστημάτων και Τεκμηρίωσης

Συγκέντρωση, επεξεργασία υλικού και συγγραφή κειμένων

Κέντρο Μελετών & Ερευνών

Δρ. Λουκάς Ν. Άννινος, εξωτερικός συνεργάτης

Γεωργία Κωστοπούλου, ΜΑ, Προϊσταμένη Τμήματος
Επικοινωνίας και Διοργάνωσης Εκδηλώσεων

Γλωσσική επιμέλεια: Γ. Κωστοπούλου

© ΕΘΑΑΕ, 2025

Το παρόν έργο αδειοδοτείται υπό τους όρους της άδειας Creative Commons

Αναφορά Δημιουργού – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγα Έργα 4.0.

Για να δείτε αντίγραφο της άδειας αυτής επισκεφτείτε τον ιστότοπο <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αριστείδου 1 & Ευρυπίδου 2 - 105 59 Αθήνα

1ος - 4ος όροφος

T: +30 211 1903 400 – W: www.ethaae.gr – E: secretariat@ethaae.gr

Προτεινόμενος τρόπος αναφοράς:

ΕΘΑΑΕ (2025). Ετήσια έκθεση για την ποιότητα της ανώτατης εκπαίδευσης 2024, Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης, Αθήνα.

Η έκθεση είναι διαθέσιμη ηλεκτρονικά στη διεύθυνση: <https://www.ethaae.gr/el/ethaae/etisies-ektheseis-ethaae>

ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΘΑΑΕ
(01.01.2024 – 31.12.2024)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Περικλής Α. Μήτκας
Καθηγητής Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Χρύσα Κουβελιώτου
Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου George Washington (ΗΠΑ)

ΜΕΛΗ

Σπύρος Αναστασιάδης
Καθηγητής του Πανεπιστημίου Κρήτης

Ευγενία Μπεζιρτζόγλου
Καθηγήτρια του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Άγγελος Χανιώτης
Καθηγητής στο Ινστιτούτο Προηγμένων Μελετών (Institute for Advanced Study)
Princeton (ΗΠΑ)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΘΑΑΕ

(01.01.2024 – 31.12.2024)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Περικλής Α. Μήτκας

Καθηγητής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Κωνσταντίνος Μπουραζέλης

Ομ. Καθηγητής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
(έως 4.05.2024)

Λυγερού Ζωή

Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Πατρών
(από 14.10.2024)

ΜΕΛΗ

Γαβριηλίδου Ζωή (από 17.09.2024)

Καθηγήτρια του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

Γιακουμάκης Εμμανουήλ

Καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Νυχάς Γεώργιος-Ιωάννης

Ομ. Καθηγητής του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Στογιαννίδου Αριάδνη

Καθηγήτρια του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Τσαμάκης Δημήτριος

Ομ. Καθηγητής του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου

Φουντεδάκη Αικατερίνη

Καθηγήτρια του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Χαρμανδάρης Βασίλειος

Καθηγητής του Πανεπιστημίου Κρήτης

Γαλανός Γεώργιος (έως 20.7.2024)

Επικ. Καθηγητής του Παν. Πειραιώς, κοινός εκπρόσωπος των επιμελητηρίων

Μπαρδάκης Βασίλειος (από 2.08.2024)

Πολιτικός Μηχανικός, κοινός εκπρόσωπος των επιμελητηρίων

Αθανασιάδου Ευαγγελία (έως 20.7.2024)

Φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Εκπρόσωπος φοιτητών από το Μητρώο Φοιτητών της ΕΘΑΑΕ

Μαντινίδα Βασιλεία (από 31.7.2024)

Φοιτήτρια του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών
Εκπρόσωπος φοιτητών από το Μητρώο Φοιτητών της ΕΘΑΑΕ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΘΑΕ

(01.01.2024 – 31.12.2024)

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

Δρ. Χριστίνα Μπέστα

Προσωπικό

Ζαχαρούλα Αντωνίου (έως 28.3.2024)	Αλέξανδρος Λευθεριώτης (έως 12.9.2024)
Δρ. Κωνσταντίνος Βασιλειάδης (από 9.10.2024)	Δρ. Νεκτάριος Μακρυδάκης
Λυδία Βέρα	Δρ. Εύχαρις Μάσχα (έως 31.10.2024)
Αντώνιος Βουκαλίδης (έως 12.9.2024)	Λευκοθέα Παπακώστα
Δρ. Νικόλαος Γεωργιάδης	Ευτυχία Παπαγρηγοράκη (από 27.12.2024)
Άννα Γεωργιάδου (από 1.7.2024)	Άννα Παπαστάμου (από 24.12.2024)
Δρ. Ιωάννα Γκέργκη (έως 30.8.2024)	Θεώνη Πετροπούλου
Βασιλική Γκίνη	Δρ. Δημήτριος Ράπτης (έως 30.4.2024)
Δρ. Αθανάσιος Γουδόσης	Σπυρίδων Ρίζος
Άρης Θεοδωράκος	Χάρις Ροδάκη
Δρ. Ανδρέας Ζαχαριάδης (από 13.12.2024)	Κωνσταντίνα Σταυροπούλου (έως 31.8.2024)
Παρθενόπη Καϊνού	Στέλλα Τζουμπάρη
Βασιλική Κυριακούση	Αικατερίνη Τσαλίκη (σε απόσπαση από 16.10.2023)
Ερατώ Κωνσταντίνου (έως 15.9.2024)	Στέλιος Φραγκούλης (από 20.12.2024)
Γεωργία Κωστοπούλου	
Δέσποινα Λαζαρίδου	
Ιωάννα Λεράκη	

Πρόλογος

Η ετήσια έκθεση της ΕΘΑΕ αποτελεί ένα ολοκληρωμένο εργαλείο τεκμηρίωσης και μελέτης της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα, με στόχο όχι μόνο την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης, αλλά και την ανάδειξη των τάσεων, των προκλήσεων και των δυνατοτήτων που διαμορφώνονται για τα ελληνικά πανεπιστήμια εντός και εκτός των συνόρων.

Το 2024 χαρακτηρίστηκε από πολλαπλές προκλήσεις αλλά και νέες σημαντικές αρμοδιότητες που προστέθηκαν στην αποστολή μας. Η ψήφιση του νόμου 5094/2024 προβλέπει τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας στην Ελλάδα παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων υπό τη μορφή Νομικών Προσώπων Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης. Η ΕΘΑΕ αναλαμβάνει σημαντικό ρόλο στη διαδικασία ελέγχου των αιτήσεων, αξιολογώντας, κυρίως, την ακαδημαϊκή συγκρότηση και επάρκεια των ενδιαφερομένων. Παράλληλα, θα πιστοποιεί τα προγράμματα σπουδών των νέων ιδρυμάτων με διαδικασίες ανάλογες με τις ισχύουσες για τα δημόσια ΑΕΙ. Η δυνατότητα ίδρυσης μη κρατικών πανεπιστημίων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα αποτελεί, αναμφίβολα, ορόσημο στην ιστορία της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της χώρας μας. Στο πλαίσιο αυτό και σ' ένα περιβάλλον όπου οι απαιτήσεις για διαφάνεια, αποτελεσματικότητα και συνεχή ανάπτυξη εντείνονται, αναλάβαμε πρωτοβουλίες που στόχευσαν στην ενίσχυση των μηχανισμών διασφάλισης ποιότητας, στην υποστήριξη της λειτουργίας μας και στην ενδυνάμωση της συμμετοχής όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

Η Ανώτατη Εκπαίδευση διανύει μια περίοδο ταχείας μετάβασης, επηρεαζόμενη από δημογραφικές αλλαγές, τεχνολογική εξέλιξη, μεταβαλλόμενες κοινωνικές και επαγγελματικές ανάγκες και την αυξανόμενη σημασία της έρευνας και της καινοτομίας ως πυλώνων οικονομικής ανάπτυξης. Παράλληλα, η ραγδαία και πολυεπίπεδη εξάπλωση της Τεχνητής Νοημοσύνης επηρεάζει σημαντικά και τη διδασκαλία, τη μάθηση και την ακαδημαϊκή έρευνα. Η εξέλιξη αυτή δημιουργεί νέες προοπτικές αλλά και απαιτήσεις ως προς ζητήματα δεοντολογίας, προστασίας δεδομένων και υπεύθυνης χρήσης. Στις συνθήκες αυτές, τα ελληνικά ΑΕΙ καλούνται να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της διεθνούς ανταγωνιστικότητας, της σύνδεσης με την αγορά εργασίας και της ψηφιακής μετάβασης, διαφυλάττοντας παράλληλα τις θεμελιώδεις ακαδημαϊκές αξίες της επιστημονικής ελευθερίας, της ανεξαρτησίας της γνώσης και της ισότιμης πρόσβασης στην εκπαίδευση.

Το πρώτο μέρος της έκθεσης επικεντρώνεται στα στοιχεία που αποτυπώνουν το προφίλ της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, λαμβάνοντας υπόψη δημογραφικά δεδομένα, την πορεία των φοιτητών και των αποφοίτων, δείκτες απασχολησιμότητας, τη θέση των ελληνικών ΑΕΙ στις διεθνείς κατατάξεις, το διδακτικό προσωπικό, καθώς και την ερευνητική δραστηριότητα. Η συγκριτική διάσταση των δεδομένων επιτρέπει την αξιολόγηση προόδου και την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η Ελλάδα τοποθετείται στον ευρύτερο ευρωπαϊκό ακαδημαϊκό χώρο.

Τα επίκαιρα θέματα της Ανώτατης Εκπαίδευσης που μελετήθηκαν και περιλαμβάνονται στην Έκθεση του 2024 είναι:

- **Διάρκεια σπουδών και η καθυστέρηση εισόδου στην αγορά εργασίας:**
Παρουσιάζεται γενικότερα το φαινόμενο και οι αιτίες του και γίνεται αναφορά στις προπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα, στη διάκριση ενεργών και μη ενεργών φοιτητών,

αποφοίτων κανονικής και μη κανονικής διάρκειας σπουδών, αλλά και σε στοιχεία για τις μεταπτυχιακές σπουδές και ανά επιστημονική περιοχή.

➤ **Τα συστήματα διακυβέρνησης στα πανεπιστήμια και η αξιολόγηση:**

Παρουσιάζονται οι τύποι διακυβέρνησης και οι συντελεστές αποτελεσματικής διακυβέρνησης στα πανεπιστήμια, γίνεται μνεία στη διακυβέρνηση στο πλαίσιο των συμμαχιών των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων και αναφέρονται καλές πρακτικές από τον διεθνή και ευρωπαϊκό χώρο.

➤ **Οι Μεταπτυχιακές Σπουδές – Σκοπός, οργάνωση και έλεγχος αποτελεσμάτων:**

Παρουσιάζεται η διεθνής τυπολογία της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης (επίπεδο 7 και 8), αναλύεται το μοντέλο οργάνωσης των μεταπτυχιακών σπουδών και αναπτύσσονται θέματα διασφάλισης ποιότητας στις μεταπτυχιακές σπουδές.

Το δεύτερο μέρος της Έκθεσης παρουσιάζει τις δράσεις της ΕΘΑΕ αναφορικά με τη διασφάλιση ποιότητας και τη βελτίωση των διαδικασιών που σχετίζονται με την πιστοποίηση και την οργάνωση των προγραμμάτων σπουδών αλλά και τη στρατηγική ανάπτυξη των ιδρυμάτων. Το 2024, η Αρχή ξεπέρασε κάθε προηγούμενο ρυθμό επιδόσεων, έχοντας υλοποιήσει διακόσιες σαράντα οκτώ (248) πιστοποιήσεις Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών. Παράλληλα, συνέχισε τις πιστοποιήσεις των Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών (24) και ξεκίνησε τον δεύτερο κύκλο πιστοποιήσεων των Εσωτερικών Συστημάτων Διασφάλισης Ποιότητας (ΕΣΔΠ) των ΑΕΙ, καθώς η ισχύς της πιστοποίησης είναι πενταετής και επαναλαμβάνεται περιοδικά. Μέσα από τεκμηριωμένες διαδικασίες και διαφανείς μηχανισμούς, η ΕΘΑΕ συνεχίζει να υποστηρίζει τα ελληνικά πανεπιστήμια στον δρόμο της αυτοαξιολόγησης και της ακαδημαϊκής αριστείας, συμβάλλοντας στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος σταθερής βελτίωσης, λογοδοσίας και διεθνούς αναγνωρισιμότητας.

Το τρίτο μέρος παρουσιάζει τη στρατηγική και αναπτυξιακή δυναμική της ΕΘΑΕ, καθώς και τις συνεργασίες, τις δράσεις εξωστρέφειας και την οργανωτική λειτουργία της. Αξιοποιώντας την καταγραφή αυτών των παραμέτρων, αναδεικνύεται η σταθερή προσπάθεια ενίσχυσης του θεσμικού ρόλου της Αρχής στο εθνικό και ευρωπαϊκό οικοσύστημα ανώτατης εκπαίδευσης.

Μέσα από τη συστηματική ανάλυση δεδομένων, συγκριτικές προσεγγίσεις και θεσμικές παρατηρήσεις, η έκθεση στοχεύει να συμβάλει στον δημόσιο διάλογο, στην έγκυρη πληροφόρηση και στη διαμόρφωση πολιτικών που ενισχύουν την ποιότητα, την ακεραιότητα και την εξωστρέφεια του ελληνικού πανεπιστημιακού συστήματος, επιχειρώντας να λειτουργήσει ως σημείο αναφοράς για τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, τους φοιτητές και τις φοιτήτριές μας, τους ερευνητές, τους φορείς χάραξης πολιτικής και την ευρύτερη κοινωνία. Η τεκμηρίωση και η διαφάνεια αποτελούν θεμελιώδεις αξίες της ΕΘΑΕ και η έκθεση αυτή ενσωματώνει την προσήλωσή μας στη συνεπή και αξιόπιστη παρουσίαση των δεδομένων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές ευχαριστίες μου σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη για τη σταθερή συνεργασία τους και τη συμβολή τους στην αποστολή της Αρχής. Η συστηματική ανταπόκριση των ΑΕΙ, μέσω των οικείων Μονάδων Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), στις οδηγίες και τις διαδικασίες της Αρχής, η πολύτιμη συνεισφορά των εκατοντάδων ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων και των φοιτητών/τριών των Μητρώων της ΕΘΑΕ και, εν τέλει, η συνεχής προσπάθεια των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας να βελτιώσουν την ποιότητα των προγραμμάτων σπουδών, αποτελούν τους καθοριστικούς παράγοντες για την αξιοπιστία και την προώθηση του έργου μας.

Ιδιαίτερως ευχαριστώ τα μέλη των οργάνων διακυβέρνησης της Αρχής, τους εξαιρετικούς συναδέλφους - μέλη του Ανώτατου Συμβουλίου και του Συμβουλίου Αξιολόγησης και Πιστοποίησης της ΕΘΑΕ, τη Γενική Διευθύντρια και τα στελέχη και τις ομάδες εργασίας της υπηρεσίας μας για τη

συνεχή και ποιοτική συμβολή τους στη διαμόρφωση και την υλοποίηση των δράσεων και του έργου της.

Η ετήσια έκθεση συντάχθηκε από ομάδα εργασίας στο πλαίσιο της θεσμικής υποχρέωσης της Αρχής να παρακολουθεί, να αξιολογεί και να τεκμηριώνει συστηματικά την πορεία και τις εξελίξεις της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Εγκρίθηκε ομόφωνα από το Ανώτατο Συμβούλιο και υποβάλλεται στη Βουλή των Ελλήνων και την Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (ν. 4653/2020).

Ο Πρόεδρος της ΕΘΑΕ

Καθηγητής Περικλής Α. Μήτκας

Περιεχόμενα

Πρόλογος	i
Περιεχόμενα	iv
Κατάλογος Σχημάτων	vii
Κατάλογος Πινάκων	x
Κατάλογος Ιδρυμάτων	xii
Συντομογραφίες	xiii
Επιτελική Σύνοψη	xvi
Μέρος Α' Η Ανώτατη Εκπαίδευση στην Ελλάδα και τα συγκριτικά δεδομένα στο διεθνές περιβάλλον	1
Σκοπός ετήσιας έκθεσης	3
Εισαγωγή	3
1. Το προφίλ των ΑΕΙ	4
1.1. Βασικά μεγέθη και δείκτες των ελληνικών ΑΕΙ	4
1.2. Εξελίξεις στο νομοθετικό πλαίσιο της Ανώτατης Εκπαίδευσης	11
1.3. Συγκριτική παρουσίαση επιτυχόντων στα ελληνικά ΑΕΙ (2023-2024)	14
1.4. Η χρηματοδότηση της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα	16
1.5. Συμπεράσματα	18
2. Πληθυσμός με σπουδές Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα και διεθνώς	19
2.1. Ηλικιακή ομάδα 25-34	19
2.2. Ηλικιακή ομάδα 25-34 με βάση το φύλο	20
2.3. Ηλικιακή ομάδα 25-64	21
2.4. Συμπεράσματα	23
3. Απόφοιτοι ΑΕΙ: απασχόληση και ανεργία	24
3.1. Απασχόληση αποφοίτων ΑΕΙ 25-34 ετών	24
3.2. Απασχόληση αποφοίτων ΑΕΙ 25-64 ετών	25
3.2.1. Απασχόληση πτυχιούχων ΑΕΙ 25-64 ετών ανά επίπεδο εκπαίδευσης	26
3.2.2. Αποδοχές αποφοίτων ΑΕΙ 25-64 ετών	28
3.2.3. Αποδοχές αποφοίτων ΑΕΙ 25-64 ετών με βάση το φύλο	28
3.3. Ανεργία πτυχιούχων ΑΕΙ στην Ευρώπη	29
3.3.1. Ανεργία αποφοίτων ΑΕΙ στην Ελλάδα	33
3.3.2. Ανεργία αποφοίτων ΑΕΙ στην Ελλάδα με βάση το φύλο	34
3.3.3. Ανεργία αποφοίτων ΑΕΙ στην Ελλάδα ανά ηλικιακή ομάδα	35
3.4. Συμπεράσματα	36
4. Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρώπη	37
4.1. Φοιτητές ανά κύκλο σπουδών και φύλο	40
4.2. Φοιτητές ανά αντικείμενο σπουδών και φύλο	42
4.3. Ποσοστό φοιτητικού πληθυσμού της ΕΕ27 ανά χώρα	46
4.4. Ποσοστό φοιτητικού πληθυσμού στον πληθυσμό κάθε χώρας της Ευρώπης	48
4.1. Ποσοστό αποφοίτων επί των φοιτητών	51
4.2. Συμπεράσματα	52
5. Το διδακτικό προσωπικό στα ΑΕΙ της Ελλάδας και της Ευρώπης	53
5.1. Διάρθρωση διδακτικού προσωπικού στην Ευρώπη με βάση το φύλο	55
5.2. Διάρθρωση διδακτικού προσωπικού στην Ευρώπη με βάση την ηλικία	57
5.3. Αναλογία φοιτητών/διδασκόντων στην Ευρώπη	58
5.4. Συμπεράσματα	59
6. Ερευνητική δραστηριότητα στην Ελλάδα	59
6.1. Αριθμός ερευνητικών εργασιών (δημοσιεύσεων)	60
6.2. Αναφορές ανά δημοσιευμένη εργασία	61
6.3. Ερευνητές με τη μεγαλύτερη επιρροή	65
6.4. Χρηματοδότηση της έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα	65
6.4.1. Συμμετοχή ελληνικών οργανισμών στο Πρόγραμμα Ορίζοντας Ευρώπη	69

6.5. Προσωπικό έρευνας & ανάπτυξης στον τομέα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα	72
6.6. Συμπεράσματα.....	73
7. Διεθνείς κατατάξεις πανεπιστημίων – η θέση των ελληνικών πανεπιστημίων	74
7.1. Γενικές κατατάξεις	74
7.2. Θεματικές κατατάξεις	76
7.2.1. Academic Ranking of World Universities (ARWU) (Shanghai Ranking)	77
7.2.2. National Taiwan University (NTU) (Performance Ranking of Scientific Papers for World Universities)	77
7.2.3. Times Higher Education (THE)	77
7.2.4. Quacquarelli Symonds (QS)	77
7.2.5. Scimago	78
8. Επιλεγμένα επίκαιρα θέματα της Ανώτατης Εκπαίδευσης	79
8.1. Διάρκεια σπουδών και καθυστέρηση εισόδου στην αγορά εργασίας	79
8.2. Συστήματα διακυβέρνησης στα πανεπιστήμια και αξιολόγηση.....	90
8.3. Μεταπτυχιακές σπουδές: Σκοπός, οργάνωση και έλεγχος αποτελεσμάτων	102
Μέρος Β' Οι δράσεις διασφάλισης ποιότητας της ΕΘΑΑΕ και η βελτίωση της ποιότητας των πανεπιστημίων	113
Εισαγωγή	115
1. Ανάλυση των δράσεων διασφάλισης ποιότητας.....	115
1.1. Πορεία Πιστοποιήσεων.....	118
1.2. Ανάλυση των αποτελεσμάτων των πιστοποιήσεων 2024.....	120
1.2.1. Πιστοποιήσεις ΠΠΣ.....	120
1.2.2. Πιστοποιήσεις ΠΜΣ.....	124
2. EUROGRADUATE 2022	127
3. Αναφορά αποφοίτων 2022-23.....	130
4. Έκδοση Νέων & Επικαιροποιημένων Προτύπων Πιστοποίησης	131
5. Επιδόσεις ελληνικών πανεπιστημίων και χρηματοδότηση (70% - 30%)	131
5.1. Αντικειμενικά κριτήρια για την κατανομή του 70% της χρηματοδότησης	132
5.2. Ποιοτικά κριτήρια για την κατανομή του 30% της χρηματοδότησης στα ΑΕΙ	134
5.3. Συμπεράσματα.....	143
Μέρος Γ' Η στρατηγική και αναπτυξιακή δραστηριότητα της ΕΘΑΑΕ.....	145
Εισαγωγή	147
1. Τα όργανα διακυβέρνησης της ΕΘΑΑΕ και οι δράσεις τους.....	147
1.1. Ο Πρόεδρος του Ανώτατου Συμβουλίου της ΕΘΑΑΕ	147
1.2. Το Ανώτατο Συμβούλιο (ΑΣΥ).....	148
1.2.1. Θέματα που εξετάστηκαν από το ΑΣΥ κατά το έτος 2024.....	148
1.3. Το Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης	149
1.3.1. Θέματα που εξετάστηκαν από το ΣΑΠ κατά το έτος 2024	150
1.4. Ο Γενικός Διευθυντής.....	150
1.5. Η επιστημονική και διοικητική υπηρεσία της Αρχής	151
1.5.1. Κέντρο Μελετών και Ερευνών.....	151
1.5.2. Διεύθυνση Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας.....	152
1.5.3. Διεύθυνση Συμφωνιών Προγραμματικού Σχεδιασμού και Χρηματοδότησης	152
1.5.4. Διεύθυνση Πληροφοριακών Συστημάτων και Τεκμηρίωσης	152
<i>Επέκταση και λειτουργία υποσυστημάτων</i>	<i>153</i>
<i>Συλλογή δεδομένων</i>	<i>153</i>
1.5.5. Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης.....	156
1.5.6. Αυτοτελής Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου	156
2. Χρηματοδότηση της Αρχής	156
2.1. Τακτικός Προϋπολογισμός.....	156

2.2. ΕΣΠΑ 2021 – 2027	157
3. Ανθρώπινο δυναμικό, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός.....	158
3.1. Το ανθρώπινο δυναμικό της ΕΘΑΑΕ	158
3.2. Εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	160
4. Πιστοποίηση της ΕΘΑΑΕ από την ΕΝQA και την WFME	160
5. Δράσεις υποστήριξης, ενημέρωσης και συνεργασίας.....	162
5.1. Δράσεις υποστήριξης των ΑΕΙ.....	162
5.1.1. Επισκέψεις και συναντήσεις εργασίας με τις Πρυτανικές Αρχές των ΑΕΙ.....	162
5.1.2. Έργα υποστήριξης και λειτουργίας της οργανωτικής διάρθρωσης των ΑΕΙ: Εκπαίδευση στελεχών ΜΟΔΙΠ, ΜΣΣ, ΜΥΦ, ΚεΔιΜα	163
5.2. Ενημέρωση στις Συνόδους Πρυτάνεων και Προέδρων ΔΕ των ελληνικών ΑΕΙ.....	164
6. Συνεργασίες και διαβούλευση με ενδιαφερόμενα μέρη	165
6.1. Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.....	165
6.2. Συνεργασίες με άλλους φορείς.....	165
6.2.1. Ενημέρωση στη Βουλή των Ελλήνων	165
6.2.2. Συνεργασία με ΥΠΠΟ και ΥΠΑΙΘΑ για τη δημιουργία Ανώτατης Σχολής Παραστατικών Τεχνών	166
6.2.3. Επιτροπή του άρθρου 66 του ν. 4610/2019.....	166
6.2.4. Πανελλήνιος Σύλλογος Φυσικοθεραπευτών.....	167
6.3. Παρουσία της ΕΘΑΑΕ σε δημόσιες εκδηλώσεις και συνέδρια	167
7. Διεθνές και ευρωπαϊκό προφίλ της ΕΘΑΑΕ	169
Επίλογος.....	171
Παραρτήματα	173
1. Συγκριτική ανάλυση μεγεθών ανά χώρα	175
2. ARWU	186
3. NTU	187
4. THE	188
5. QS	192
6. Scimago	194
7. Χάρτες πιστοποιήσεων στα ελληνικά ΑΕΙ (2018-2024)	205
8. Εμπειρογνώμονες και φοιτητές επιτροπών εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης.....	230
9. Διοικητική Οργάνωση της ΕΘΑΑΕ	253

Κατάλογος Σχημάτων

Σχήμα 1.	Ο σκοπός της ετήσιας έκθεσης της ΕΘΑΕ	3
Σχήμα 2.	Ο χάρτης της ελληνικής ανώτατης εκπαίδευσης (2024).....	4
Σχήμα 3.	Μεταβολή αριθμού επιτυχόντων ανά ΑΕΙ (2023-2024)	15
Σχήμα 4.	Μέση ετήσια συνολική χρηματοδότηση ανά φοιτητή ανά ίδρυμα για το 2024 (ευρώ)	18
Σχήμα 5.	Εξέλιξη του ποσοστού πληθυσμού ηλικίας 25-34 με ανώτατη εκπαίδευση σε Ελλάδα, ΟΟΣΑ και ΕΕ25	19
Σχήμα 6.	Ποσοστά γυναικών κατόχων πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 5-8) ηλικίας 25-34 κατά τα έτη 2013 – 2023 (προσαρμογή δεδομένων ΟΟΣΑ)	20
Σχήμα 7.	Εξέλιξη του ποσοστού πληθυσμού ηλικίας 25-64 με ανώτατη εκπαίδευση σε Ελλάδα, ΟΟΣΑ και ΕΕ25	22
Σχήμα 8.	Μεταβολή ποσοστού απασχόλησης αποφοίτων ΑΕΙ (επίπεδα 5-8) ηλικίας 25-34 την περίοδο 2013-2023 για Ελλάδα, ΟΟΣΑ και ΕΕ25.....	24
Σχήμα 9.	Μεταβολή ποσοστού απασχόλησης αποφοίτων ΑΕΙ (επίπεδα 5-8) ηλικίας 25-64 την περίοδο 2013-2023 για Ελλάδα, ΟΟΣΑ και ΕΕ25.....	26
Σχήμα 10.	Αποδοχές εργαζομένων γυναικών ως ποσοστό των αποδοχών των ανδρών (επίπεδα 5-8), 2022 (με βάση δεδομένα του ΟΟΣΑ).....	29
Σχήμα 11.	Ανεργία πτυχιούχων ΑΕΙ ηλικίας 25-39 ετών (επίπεδα 5-8) στην Ευρώπη, 2024 (με βάση δεδομένα της Eurostat)	30
Σχήμα 12.	Ποσοστό ανεργίας στο σύνολο του πληθυσμού σε σύγκριση με την ανεργία στους πτυχιούχους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στις ηλικίες 25-39 (επίπεδα 5-8), 2024 (με βάση δεδομένα της Eurostat).....	32
Σχήμα 13.	Ποσοστό ανέργων στην Ελλάδα ανά επίπεδο εκπαίδευσης, 2020-2024 (με βάση δεδομένα της ΕΛΣΤΑΤ)	34
Σχήμα 14.	Άνεργοι με επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα (σε χιλιάδες), ανά φύλο, 2020-2024 (με βάση δεδομένα της ΕΛΣΤΑΤ)	35
Σχήμα 15.	Άνεργοι με επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα (σε χιλιάδες), ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα, 2024 (με βάση δεδομένα της ΕΛΣΤΑΤ).....	35
Σχήμα 16.	Κατανομή (%) φοιτητών ανά επίπεδο σπουδών (επίπεδα 5-8) και φύλο στην ΕΕ, το 2023 και το 2022 (με βάση δεδομένα της Eurostat)	40
Σχήμα 17.	Κατανομή (%) φοιτητών ανά αντικείμενο σπουδών στην ΕΕ (επίπεδα 5-8) (2022, 2023) (με βάση δεδομένα της Eurostat).....	42
Σχήμα 18.	Κατανομή (%) φοιτητών ανά αντικείμενο σπουδών και φύλο στην ΕΕ (επίπεδα 5-8), το 2023 (με βάση δεδομένα της Eurostat)	43
Σχήμα 19.	Κατανομή (%) φοιτητών ανά αντικείμενο σπουδών στην Ελλάδα (επίπεδα 5-8) (2022-2023) (με βάση δεδομένα της Eurostat).....	44
Σχήμα 20.	Κατανομή (%) φοιτητών ανά αντικείμενο σπουδών και φύλο στην Ελλάδα (επίπεδα 5-8), το 2023 (με βάση δεδομένα της Eurostat)	45
Σχήμα 21.	Κατανομή (%) φοιτητών ανά αντικείμενο σπουδών στην Ελλάδα και την ΕΕ (επίπεδα 5-8), το 2023	46
Σχήμα 22.	Ποσοστό φοιτητικού πληθυσμού ανά χώρα στο σύνολο των φοιτητών στην ΕΕ (επίπεδα 5-8), το 2023 (με βάση δεδομένα της Eurostat)	47
Σχήμα 23.	Ποσοστό φοιτητών (επίπεδο 5-8) επί του συνολικού πληθυσμού κάθε χώρας της Ευρώπης το 2023 (με βάση δεδομένα της Eurostat).....	49
Σχήμα 24.	Ποσοστό αποφοίτων επί των φοιτητών στην Ευρώπη, το 2023 (Eurostat).....	51
Σχήμα 25.	Εξέλιξη ποσοστού αποφοίτων/φοιτητών την περίοδο 2016 – 2023 σε Ελλάδα και ΕΕ (Eurostat)	52
Σχήμα 26.	Ποσοστό διδασκόντων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανά φύλο στην Ευρώπη, το 2023 (με βάση δεδομένα της Eurostat)	56
Σχήμα 27.	Μεταβολή του ποσοστού γυναικών οι οποίες διδάσκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση από το 2016 έως το 2023 σε ΕΕ27 και Ελλάδα (Eurostat)	57
Σχήμα 28.	Πλήθος δημοσιεύσεων στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2014-2024 (με βάση δεδομένα της Scimago).....	59

Σχήμα 29.	Πλήθος δημοσιεύσεων ανά χώρα, το 2024 (με βάση δεδομένα της Scimago).....	60
Σχήμα 30.	Αναφορές ανά δημοσίευση, το 2024 (με βάση δεδομένα της Scimago)	62
Σχήμα 31.	Αναλογία δημοσιεύσεων/ερευνητών, το 2023 (με βάση δεδομένα της Scimago και της Eurostat).....	64
Σχήμα 32.	Μεταβολή αναλογίας δημοσιεύσεων/ερευνητών για την Ελλάδα (2014-2023)	65
Σχήμα 33.	Χρηματοδότηση έρευνας και ανάπτυξης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα, 2014-2023 (με βάση δεδομένα του ΕΚΤ)	66
Σχήμα 34.	Συνολική χρηματοδότηση για έρευνα και ανάπτυξη στην Ελλάδα, 2014-2023 (με βάση δεδομένα του ΕΚΤ).....	67
Σχήμα 35.	Ποσοστό επί του συνόλου των δαπανών για Ε&Α, ανά πηγή προέλευσης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση το 2023 (με βάση δεδομένα του ΕΚΤ)	69
Σχήμα 36.	Χρηματοδότηση από Πρόγραμμα Ορίζοντας Ευρώπη ανά τύπο οργανισμού στην Ελλάδα (σε εκατ.€).....	70
Σχήμα 37.	Ελληνικοί οργανισμοί με τη μεγαλύτερη χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Ορίζοντας Ευρώπη (σε εκατ. €).....	71
Σχήμα 38.	Χρηματοδότηση ελληνικών πανεπιστημίων από το Πρόγραμμα Ορίζοντας Ευρώπη (σε εκατ. €)	72
Σχήμα 39.	Σύνολο προσωπικού Έρευνας και Ανάπτυξης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, στην Ελλάδα (σε Ισοδύναμα Πλήρους Απασχόλησης), 2014 – 2023 (με βάση δεδομένα του ΕΚΤ).....	73
Σχήμα 40.	Πλήθος ελληνικών ιδρυμάτων ανά διεθνή κατάταξη.....	75
Σχήμα 41.	Πλήθος εμφανίσεων ελληνικών ιδρυμάτων στις επτά (7) κατατάξεις	76
Σχήμα 42.	Ποσοστό (%) ενεργών φοιτητών ΠΠΣ ανά επιστημονική περιοχή ISCED F-2013	81
Σχήμα 43.	Ποσοστό % αποφοίτων σε Κανονική (ΚΔ) & Εκτεταμένη Διάρκεια Σπουδών (ΕΔ) ανά Ίδρυμα (Επίπεδο 6).....	82
Σχήμα 44.	Ποσοστό % Αποφοίτων σε Κανονική (ΚΔ) & Εκτεταμένη Διάρκεια (ΕΔ) Σπουδών ανά περιοχή ISCED-F 2013 (Επίπεδο 6).....	83
Σχήμα 45.	Ποσοστό % αποφοίτων σε Κανονική (ΚΔ) & Εκτεταμένη Διάρκεια (ΕΔ) Σπουδών ανά Ίδρυμα (Επίπεδο 7).....	84
Σχήμα 46.	Ποσοστό % αποφοίτων σε Κανονική (ΚΔ) & Εκτεταμένη Διάρκεια (ΕΔ) Σπουδών ανά περιοχή ISCED-F 2013 (Επίπεδο 7).....	85
Σχήμα 47.	Οι κατηγορίες των NEETs	87
Σχήμα 48.	Η σχέση διακυβέρνησης και διοίκησης	91
Σχήμα 49.	Αποτύπωση δομών διακυβέρνησης συμμαχιών Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων.....	94
Σχήμα 50.	Τα έξι (6) στοιχεία της διακυβέρνησης της ανώτατης εκπαίδευσης	100
Σχήμα 51.	Η μεταπτυχιακή εκπαίδευση στην Ελλάδα.....	103
Σχήμα 52.	Διεθνής τυπολογία της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης.....	105
Σχήμα 53.	Έλεγχος αποτελεσμάτων μεταπτυχιακής εκπαίδευσης.....	109
Σχήμα 54.	Ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία εμπειρογνομόνων (2024)	117
Σχήμα 55.	Πορεία Πιστοποιήσεων των ΠΠΣ (2018-2024)	118
Σχήμα 56.	Πλήθος πιστοποιημένων ΠΠΣ ανά ίδρυμα	119
Σχήμα 57.	Ποσοστό (%) ολοκλήρωσης πιστοποιήσεων ΠΠΣ ανά ίδρυμα	119
Σχήμα 58.	Πορεία Πιστοποιήσεων των ΠΜΣ	119
Σχήμα 59.	Ποσοστό (%) ολοκλήρωσης πιστοποιήσεων ΠΜΣ ανά ίδρυμα	119
Σχήμα 60.	Πλήθος ΠΠΣ με βάση τον συνολικό βαθμό συμμόρφωσης στο σχετικό πρότυπο ΠΠΣ	122
Σχήμα 61.	Ποσοστό (%) βαθμού συμμόρφωσης στις αρχές του προτύπου για τα Νέα ΠΠΣ σε λειτουργία (12 Αρχές). Η πλήρης ονομασία των Αρχών αναφέρεται στον Πίνακα 33.....	122
Σχήμα 62.	Ποσοστό (%) βαθμού συμμόρφωσης στις αρχές του προτύπου για τα ΞΠΠΣ (11 Αρχές). Η πλήρης ονομασία των Αρχών αναφέρεται στον Πίνακα 33.....	123
Σχήμα 63.	Πλήθος ΠΜΣ με βάση τον συνολικό βαθμό συμμόρφωσης στο πρότυπο νέων ΠΜΣ	125
Σχήμα 64.	Ποσοστό (%) βαθμού συμμόρφωσης στις αρχές του προτύπου για τα υφιστάμενα ΠΜΣ (10 Αρχές). Η πλήρης ονομασία των Αρχών αναφέρεται στον Πίνακα 34.....	125
Σχήμα 65.	Ποσοστό (%) βαθμού συμμόρφωσης στις αρχές του προτύπου για τα νέα ΠΜΣ - ΝΠΜΣ (6 Αρχές). Η πλήρης ονομασία των Αρχών αναφέρεται στον Πίνακα 34.....	126

Σχήμα 66.	Δείκτης Α1.2 - Ποσοστό αποφοίτων στην κανονική διάρκεια σπουδών (ν) – 2022-23	136
Σχήμα 67.	Δείκτης Α1.3 - Μέσος χρόνος λήψης πτυχίου για το 2022-23 (απόκλιση από τη μονάδα που ισοδυναμεί με την κανονική διάρκεια σπουδών).....	137
Σχήμα 68.	Δείκτης Α2.1 - Αριθμός ενεργών ΠΜΣ/Αριθμό Τμημάτων – 2022-23.....	138
Σχήμα 69.	Δείκτης Α2.2 - Αναλογία μεταπτυχιακών/προπτυχιακών φοιτητών – 2022-23	139
Σχήμα 70.	Δείκτης Α4.1.1 - Μέσο πλήθος επιστημονικών δημοσιεύσεων με κριτές ανά μέλος ΔΕΠ, 2023	140
Σχήμα 71.	Δείκτης Α4.2.1 - Μέσο πλήθος αναφορών (citations) ανά μέλος ΔΕΠ, 2023	140
Σχήμα 72.	Δείκτης Α6.1 - Ποσοστό ΠΠΣ στα οποία οι φοιτητές αποκτούν ψηφιακές δεξιότητες και παρέχεται σχετικό πιστοποιητικό – 2022-23	141
Σχήμα 73.	Βασική διάρθρωση ΟΠΕΣΠ	153
Σχήμα 74.	Στοιχεία για το προσωπικό της ΕΘΑΕ	159
Σχήμα 75.	Μεταβολή του ποσοστού πληθυσμού 25-34 ετών με ανώτατη εκπαίδευση (επίπεδα 5-8), 2023 και 2022 (με βάση αριθμητικά δεδομένα του ΟΟΣΑ)	176
Σχήμα 76.	Συγκριτικά ποσοστά πληθυσμού ηλικίας 25-34 ετών με ανώτατη εκπαίδευση (επίπεδα 5-8), μεταξύ των ετών 2013 και 2023 (με βάση αριθμητικά δεδομένα του ΟΟΣΑ)	177
Σχήμα 77.	Μεταβολή ποσοστού κατόχων πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 5-8) στις ηλικίες 25 – 64 ετών, 2023 και 2022 (προσαρμογή δεδομένων ΟΟΣΑ)	178
Σχήμα 78.	Ποσοστό κατόχων πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 6-8) στις ηλικίες 25-64 ετών, 2023 και 2022 (προσαρμογή δεδομένων ΟΟΣΑ)	179
Σχήμα 79.	Τάσεις απασχόλησης ατόμων ηλικίας 25-34 με επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 5-8), 2023 (με βάση δεδομένα του ΟΟΣΑ)	180
Σχήμα 80.	Τάσεις απασχόλησης πτυχιούχων ΑΕΙ ηλικίας 25-64 με επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 5-8), 2023 (με βάση δεδομένα του ΟΟΣΑ)	182
Σχήμα 81.	Απασχόληση ατόμων ηλικίας 25-64 ανά επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 6-8), 2023 (με βάση δεδομένα του ΟΟΣΑ)	183
Σχήμα 82.	Σχετικές αποδοχές εργαζομένων με ανώτατη εκπαίδευση (επίπεδα 5-8), 2022, με βάση σύγκρισης τις αποδοχές των αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίες αποτυπώνονται στο επίπεδο των 100 μονάδων (ΟΟΣΑ).....	184
Σχήμα 83.	Αποδοχές εργαζομένων γυναικών ως ποσοστό των αποδοχών των ανδρών (επίπεδα 5-8), 2022 (με βάση δεδομένα του ΟΟΣΑ).....	185
Σχήμα 84.	Η οργανωτική δομή της Αρχής για το 2024	253

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1.	Πλήθος τμημάτων, διάρκεια σπουδών και γεωγραφική διασπορά ανά ίδρυμα (2023-24)	5
Πίνακας 2.	Κατανομή Τμημάτων των ΑΕΙ σε επιστημονικές περιοχές κατά UNESCO (2023-24).....	7
Πίνακας 3.	Πλήθος ενεργών προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και υπ. διδασκόντων ανά ίδρυμα (2023-24)	8
Πίνακας 4.	Προσωπικό ανά ίδρυμα (2023-24)	9
Πίνακας 5.	Δείκτης Φοιτητές / Διδάσκοντα	10
Πίνακας 6.	Δείκτης φοιτητές / διοικητικό προσωπικό.....	11
Πίνακας 7.	Ποσοστιαία μεταβολή επιτυχόντων ανά ίδρυμα (2023-2024).....	16
Πίνακας 8.	Μεταβολή εξωτερικής, δημόσιας και συνολικής χρηματοδότησης 2023 και 2024 ανά ίδρυμα και συνολικά (σε ευρώ)	17
Πίνακας 9.	Συνοπτική παρουσίαση δεικτών του ΟΟΣΑ και της Eurostat για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.....	23
Πίνακας 10.	Μεταβολή ποσοστών απασχόλησης ατόμων ηλικίας 25-64 ανά επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 6-8) για τα έτη 2017-2023	27
Πίνακας 11.	Ποσοστά ανεργίας πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ηλικίας 25-39 (επίπεδο 5-8) στην Ευρώπη, 2020-2024 (με βάση δεδομένα της Eurostat).....	31
Πίνακας 12.	Ποσοστά ανεργίας πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ηλικίας 25-64 (επίπεδα 5-8) στην Ευρώπη 2020-2024 (με βάση δεδομένα της Eurostat).....	33
Πίνακας 13.	Συνοπτική παρουσίαση δεικτών των ΟΟΣΑ, Eurostat και ΕΛΣΤΑΤ για την τριτοβάθμια εκπαίδευση	36
Πίνακας 14.	Μεταβολή φοιτητικού πληθυσμού σε ΕΕ27 και Ελλάδα και ποσοστιαία κατανομή του ανά επίπεδο σπουδών	37
Πίνακας 15.	Κατανομή (%) φοιτητικού πληθυσμού στην Ευρώπη ανά επίπεδο σπουδών (επίπεδα 5-8), το 2023 (με βάση δεδομένα της Eurostat).....	38
Πίνακας 16.	Κατανομή φοιτητών (%) ανά επίπεδο σπουδών και φύλο στην Ευρώπη (επίπεδα 5-8), το 2023 (με βάση δεδομένα της Eurostat).....	41
Πίνακας 17.	Μεταβολή ποσοστού φοιτητικού πληθυσμού ανά χώρα στο σύνολο των φοιτητών στην ΕΕ (επίπεδα 5-8) (2023) (με βάση δεδομένα της Eurostat).....	48
Πίνακας 18.	Μεταβολή ποσοστού φοιτητικού πληθυσμού ανά χώρα στο σύνολο του πληθυσμού της (επίπεδα 5-8) (2023) (με βάση δεδομένα της Eurostat).....	50
Πίνακας 19.	Συνοπτική παρουσίαση δεικτών της Eurostat για τον φοιτητικό πληθυσμό	52
Πίνακας 20.	Σύνολο διδακτικού προσωπικού στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (επίπεδα 5-8), το 2023 και ποσοστό αυτού επί του οικονομικά ενεργού και συνολικού πληθυσμού στην Ευρώπη (με βάση δεδομένα της Eurostat)	54
Πίνακας 21.	Μεταβολή διδακτικού προσωπικού στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (επίπεδα 5-8) (2023) και ποσοστό αυτού επί του οικονομικά ενεργού και συνολικού πληθυσμού στην Ευρώπη.....	55
Πίνακας 22.	Διδακτικό προσωπικό στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ευρώπη ανά ηλικιακή ομάδα, το 2023 (με βάση δεδομένα της Eurostat).....	58
Πίνακας 23.	Συνοπτική παρουσίαση δεικτών της Eurostat για την αναλογία φοιτητών ανά διδάσκοντα και το διδακτικό προσωπικό.....	59
Πίνακας 24.	Ερευνητική δραστηριότητα ευρωπαϊκών χωρών (2024)	63
Πίνακας 25.	Έλληνες ερευνητές με μεγάλη απήχηση (με τη σειρά που εμφανίζονται στη λίστα της Clarivate Analytics για την Ελλάδα το 2024).....	65
Πίνακας 26.	Χρηματοδότηση για Έρευνα και Ανάπτυξη στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση στην Ελλάδα ανά πηγή χρηματοδότησης, 2014-2023 (με βάση δεδομένα του ΕΚΤ) (σε εκατομμύρια €)	68
Πίνακας 27.	Συνολικά στοιχεία χρηματοδότησης από πρόγραμμα Ορίζοντας Ευρώπη για Ελλάδα, ΕΕ και σύνολο χωρών	70
Πίνακας 28.	Τα ελληνικά ΑΕΙ και ΑΣΕΙ στις διεθνείς κατατάξεις 2024.....	75
Πίνακας 29.	Διάρκεια προγραμμάτων σπουδών ανά χώρα και επίπεδο σπουδών (EACEA)	80
Πίνακας 30.	Μεταβολή (%) NEETs στις χώρες της Ευρώπης 2020-2024 (15-34, ISCED 3-8) (με βάση δεδομένα Eurostat).....	88
Πίνακας 31.	Ο δεκάλογος των οργάνων διακυβέρνησης των πανεπιστημίων.....	90

Πίνακας 32.	Οι 5 συντελεστές αποτελεσματικής διακυβέρνησης στα πανεπιστήμια.....	95
Πίνακας 33.	Οι αρχές των προτύπων ποιότητας για την πιστοποίηση των ΠΠΣ.....	120
Πίνακας 34.	Οι αρχές των προτύπων ποιότητας για την πιστοποίηση των ΠΜΣ.....	124
Πίνακας 35.	Ποσοστό (%) αποφοίτων επιπέδου 6 (2020-21) που συνεχίζει τις σπουδές του στην ίδια ή σε διαφορετική επιστημονική περιοχή.....	128
Πίνακας 36.	Κατανομή του τακτικού προϋπολογισμού του 2024 στα 23 ΑΕΙ σύμφωνα με την εισήγηση της ΕΘΑΑΕ.....	131
Πίνακας 37.	Κριτήρια και συντελεστές βαρύτητας για την κατανομή του 70% της ετήσιας τακτικής επιχορήγησης του 2025.....	132
Πίνακας 38.	Τιμές συντελεστή κατανομής του 70% της ετήσιας τακτικής επιχορήγησης για το 2025.....	133
Πίνακας 39.	Κατανομή κριτηρίων και είδους δεικτών ανά ενότητα επιδόσεων για το 2024.....	134
Πίνακας 40.	Επιλογές ενοτήτων αξιολόγησης από ΑΕΙ.....	135
Πίνακας 41.	Τιμές συντελεστή κατανομής του 30% της ετήσιας τακτικής επιχορήγησης για το 2025.....	141
Πίνακας 42.	Τιμές συντελεστή κατανομής της συνολικής χρηματοδότησης στα ΑΕΙ για το 2025.....	142
Πίνακας 43.	Έκδοση 1.11.002 του εγχειριδίου δεδομένων ποιότητας της ΕΘΑΑΕ.....	154
Πίνακας 44.	Πλήθος και κατανομή των δεικτών ποιότητας ανά ακαδημαϊκή οντότητα και ενότητα (έκδ. 1.04.000).....	155
Πίνακας 45.	Τακτικός προϋπολογισμός ΕΘΑΑΕ.....	157
Πίνακας 46.	Οικονομικά στοιχεία του έργου ΕΣΠΑ που υποστηρίζει τη λειτουργία της ΕΘΑΑΕ.....	158
Πίνακας 47.	Ποσοστά κατόχων πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 5-8) ηλικίας 25-34 με βάση το φύλο (προσαρμογή δεδομένων ΟΟΣΑ).....	176
Πίνακας 48.	Ποσοστά απασχόλησης ατόμων 25-34 με τριτοβάθμια εκπαίδευση (επίπεδα 5-8) με βάση δεδομένα του ΟΟΣΑ.....	181
Πίνακας 49.	Κατάταξη ελληνικών ιδρυμάτων ανά θεματική περιοχή (ARWU).....	186
Πίνακας 50.	Πλήθος εμφανίσεων ελληνικών ιδρυμάτων ανά κατηγορία επιδόσεων (ARWU).....	187
Πίνακας 51.	Πλήθος εμφανίσεων ελληνικών ιδρυμάτων στις θεματικές περιοχές (NTU).....	187
Πίνακας 52.	Κατάταξη ελληνικών ιδρυμάτων ανά θεματική περιοχή (NTU).....	187
Πίνακας 53.	Πλήθος εμφανίσεων ελληνικών ιδρυμάτων στις θεματικές περιοχές (THE).....	188
Πίνακας 54.	Κατάταξη ελληνικών ιδρυμάτων ανά θεματική περιοχή (THE).....	188
Πίνακας 55.	Κατάταξη ελληνικών ιδρυμάτων ανά ευρεία θεματική περιοχή (QS).....	192
Πίνακας 56.	Πλήθος εμφανίσεων ιδρυμάτων στις 3 πρώτες θέσεις των ευρειών θεματικών περιοχών (QS).....	192
Πίνακας 57.	Πλήθος εμφανίσεων ιδρυμάτων στις ειδικές θεματικές περιοχές ανά κατηγορία επίδοσης (QS) ...	192
Πίνακας 58.	Κατάταξη ελληνικών ιδρυμάτων ανά θεματική περιοχή (QS).....	193
Πίνακας 59.	Κατάταξη ελληνικών ιδρυμάτων ανά ευρεία θεματική περιοχή (Scimago) - βέλτιστη θέση.....	194
Πίνακας 60.	Κατάταξη ελληνικών ιδρυμάτων ανά θεματική περιοχή (Scimago).....	194
Πίνακας 61.	Κατάταξη ελληνικών ιδρυμάτων ανά ειδική θεματική περιοχή (Scimago) - βέλτιστη θέση.....	199
Πίνακας 62.	Κατάταξη ελληνικών ιδρυμάτων ανά ειδική θεματική περιοχή (Scimago).....	199
Πίνακας 63.	Χάρτης πιστοποιήσεων ΠΠΣ στα ελληνικά ΑΕΙ (2018-2024).....	205
Πίνακας 64.	Χάρτης πιστοποιήσεων ΠΜΣ στα ελληνικά ΑΕΙ (2023-24).....	218
Πίνακας 65.	Εμπειρογνώμονες & φοιτητές σε επιτροπές εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης ΕΣΔΠ.....	230
Πίνακας 66.	Εμπειρογνώμονες & φοιτητές σε επιτροπές εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης ΠΠΣ.....	231
Πίνακας 67.	Εμπειρογνώμονες & φοιτητές σε επιτροπές εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης ΠΜΣ.....	237

Κατάλογος Ιδρυμάτων

Ίδρυμα	Συντομογραφία	Institution	Abbreviation
Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών	ΑΣΚΤ	Athens School of Fine Arts	ASFA
Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης	ΑΣΠΑΙΤΕ	School of Pedagogical & Technological Education	ASPETE
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	ΑΠΘ	Aristotle University of Thessaloniki	AUTH
Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	ΓΠΑ	Agricultural University of Athens	AUA
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης	ΔΠΘ	Democritus University of Thrace	DUTH
Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος	ΔΙΠΑΕ	International Hellenic University	IHU
Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	ΕΚΠΑ	National & Kapodistrian University of Athens	NKUA
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	ΕΜΠ	National Technical University of Athens	NTUA
Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο	ΕΑΠ	Hellenic Open University	HOU
Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο	ΕΛΜΕΠΑ	Hellenic Mediterranean University	HMU
Ιόνιο Πανεπιστήμιο	ΙΠ	Ionian University	IU
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	ΟΠΑ	Athens University of Economics and Business	AUEB
Πανεπιστήμιο Αιγαίου	ΠΑ	University of the Aegean	UA
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	ΠΑΔΑ	University of West Attica	UNIWA
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας	ΠΔΜ	University of Western Macedonia	UOWM
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	ΠΑΘΕΣ	University of Thessaly	UTH
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	ΠΙ	University of Ioannina	UOI
Πανεπιστήμιο Κρήτης	ΠΑΚΡΗ	University of Crete	UOC
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας	ΠΑΜΑΚ	University of Macedonia	UOM
Πανεπιστήμιο Πατρών	ΠΑΠΑΤ	University of Patras	UPATRAS
Πανεπιστήμιο Πειραιώς	ΠΑΠΕΙ	University of Piraeus	UNIPi
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	ΠΑΠΕΛ	University of the Peloponnese	UOP
Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών & Πολιτικών Επιστημών	ΠΠΚΠΕ	Panteion University of Social & Political Sciences	PUSPS
Πολυτεχνείο Κρήτης	ΠΟΚΡΗ	Technical University of Crete	TUC
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο	ΧΠ	Harokopio University of Athens	HUA
Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων	ΣΣΕ	Hellenic Army Academy	HAA
Σχολή Ικάρων	ΣΙ	Hellenic Air Force Academy	HAFA
Σχολή Ναυτικών Δοκίμων	ΣΝΔ	Hellenic Naval Academy	HNA

Συντομογραφίες

Ακρωνύμιο	Επεξήγηση
AACSB	Association to Advance Collegiate Schools of Business
ARWU	Academic Ranking of World Universities
CWUR	Center for World University Rankings
EFMD	European Foundation for Management Development
EFQM	European Foundation for Quality Management
ENQA	European Association for Quality Assurance in Higher Education
EQAR	European Quality Assurance Register for Higher Education
ESG2015	Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area 2015
ESG	Environmental, Social and Governance
EU22	Οι 22 χώρες εκ των 27 της ΕΕ, οι οποίες είναι πλήρη μέλη στον ΟΟΣΑ
EU27	Οι 27 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης
EUA	Ένωση Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων (European University Association)
EUROSTAT	European Statistical Office
INQAAHE	International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education
ISCED-F	International Standard Classification of Education: Fields of Education and Training
KPI	Key Performance Indicators
NEET	Not in Employment, Education or Training
NTU	National Taiwan University
OECD	Organization for Economic Co-operation and Development
OHE	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
QS	Quacquarelli Symonds
THE	Times Higher Education
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
WEF	World Economic Forum
WHO	World Health Organization
WMA	World Medical Association
ΑΔΙΠ	Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση
ΑΕΙ	Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΣΕΙ	Ανώτατο Στρατιωτικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΑΣΕΠ	Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού

Ακρωνύμιο	Επεξήγηση
ΑΣΠΤ	Ανώτατη Σχολή Παραστατικών Τεχνών
ΑΣΥ	Ανώτατο Συμβούλιο
ΒτΕ	Βουλή των Ελλήνων
ΔΕΠ	Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό
Ε&Α	Έρευνα και Ανάπτυξη
ΕΔΙΠ	Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΑΠ	Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης
ΕΕΠ	Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό
ΕΘΑΑΕ	Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης
ΕΚ Αθηνά	Ερευνητικό Κέντρο Καινοτομίας στις Τεχνολογίες της Πληροφορικής, των Επικοινωνιών και της Γνώσης
ΕΚΔΔΑ	Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης
ΕΚΕΤΑ	Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης
ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος»	Εθνικό Κέντρο Έρευνας Φυσικών Επιστημών «Δημόκριτος»
ΕΚΘΕ	Εθνικό Κέντρο θαλασσίων Ερευνών
ΕΚΤ	Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης
ΕΛΙΔΕΚ	Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΠΑ	Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης
ΕΠΕΔΒΜ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση
ΕΠΙ	Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο
ΕΠΙΣΕΥ	Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Συστημάτων Επικοινωνίας & Υπολογιστών
ΕΣΔΔΑ	Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης
ΕΣΔΠ	Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας
ΕΣΕΤΕΚ	Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας
ΕΣΚ	Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας
ΕΣΠΑ	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης
ΕΤΕΠ	Ειδικό Τεχνικό και Εργαστηριακό Προσωπικό
ΕΧΑΕ	Ευρωπαϊκός Χώρος Ανώτατης Εκπαίδευσης
ΙΝΕΠ	Ινστιτούτο Επιμόρφωσης
ΙΤΕ	Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας
ΚΕΔΙΒΙΜ	Κέντρο Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης
ΚΕΔΙΜΑ	Κέντρο Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης

Ακρωνύμιο	Επεξήγηση
ΚΕΠΠ	Κέντρο Ερευνών Πανεπιστημίου Πειραιώς
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΜΟΔΙΠ	Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας
ΜΣΣ	Μονάδα Στρατηγικού Σχεδιασμού
ΜΥΦ	Μονάδα Υποστήριξης Φοιτητών
NEET	Not in Education, Employment and Training
ΝΛΠΠΣ	Νέα Λειτουργούντα Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών
ΝΠΜΣ	Νέο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
ΝΠΠΣ	Νέο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών
ΞΠΠΣ	Ξενόγλωσσο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών
ΟΟΣΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΟΠΕΣΠ	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Εθνικό Σύστημα Ποιότητας
ΠΔΣ	Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών
ΠΕ	Πακέτα Εργασίας
ΠΜΣ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
ΠΠΙΣ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα Ιατρικής Σχολής
ΠΠΣ	Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών
ΠΣ	Πρόγραμμα Σπουδών
ΠΥΜ	Πιστοποιητικό Υπηρεσιακών Μεταβολών
ΣΑΠ	Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης
ΤΕΙ	Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΥΠΑΙΘΑ	Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού
ΥΠΕΣ	Υπουργείο Εσωτερικών
ΥΠΠΟ	Υπουργείο Πολιτισμού
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως

Επιτελική Σύνοψη

Η έκθεση για την ποιότητα της Ανώτατης Εκπαίδευσης του έτους 2024 παρουσιάζει την εξέλιξη των βασικών ακαδημαϊκών μεγεθών στην Ελλάδα σε σύγκριση με τα αντίστοιχα διεθνή, καθώς και τα θέματα απασχόλησης και σταδιοδρομίας των αποφοίτων. Ειδικότερα, εστιάζει στην εξέλιξη και τη διάρθρωση του φοιτητικού πληθυσμού, του διδακτικού προσωπικού, στην κατάσταση των αποφοίτων και τη θέση τους στην αγορά εργασίας, την εξέλιξη και τα ειδικά χαρακτηριστικά του ερευνητικού έργου, τη χρηματοδότηση καθώς και ειδικά θέματα της οργάνωσης της Ανώτατης Εκπαίδευσης που βρίσκονται στην επικαιρότητα. Ακόμη παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των δράσεων διασφάλισης ποιότητας, τα συμπεράσματα της εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών των ΑΕΙ, οι επιδόσεις των Ιδρυμάτων και η κατανομή της χρηματοδότησης με βάση τα ποιοτικά και αντικειμενικά κριτήρια, καθώς και οι δραστηριότητες και η λειτουργία της ΕΘΑΕ κατά το έτος 2024. Συνολικά, η ετήσια έκθεση της ΕΘΑΕ προσφέρει μια αντικειμενική και τεκμηριωμένη πληροφόρηση για την τρέχουσα κατάσταση, τα γεγονότα και τις εξελίξεις στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

Στο Α' Μέρος της έκθεσης παρουσιάζεται η εξέλιξη των βασικών μεγεθών στο εθνικό σύστημα Ανώτατης Εκπαίδευσης σε σύγκριση με τα αντίστοιχα διεθνή μεγέθη. Στη συνέχεια αναφέρονται οι σημαντικότερες εξελίξεις:

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ελλάδα και, ειδικότερα, το μέρος των ενεργών φοιτητών, παρουσιάζει για δεύτερη χρονιά, ελαφρά μείωση (-3%), με αντίστοιχη ελαφρά ποσοστιαία αύξηση (+1,7%) των αποφοίτων. Παραμένει, ωστόσο, η βασική **δυσμενής ποσοστιαία αναλογία των ενεργών φοιτητών στο σύνολο των εγγεγραμμένων, ύψους περίπου 50%**. Εξάλλου, **τα βασικά χαρακτηριστικά του ακαδημαϊκού χάρτη παραμένουν κατά την τελευταία πενταετία τα ίδια**, ιδίως με την ίδια κατανομή των ακαδημαϊκών μονάδων ανά επιστημονική περιοχή. Δύο επιστημονικές περιοχές είναι οι πολυπληθέστερες σε ακαδημαϊκές μονάδες: οι επιστήμες μηχανικού (18%) και οι ανθρωπιστικές επιστήμες (17%). Μια εσωτερική μεταβολή μεταξύ 2 ΑΕΙ σημειώθηκε στον ακαδημαϊκό χάρτη του 2024, με τη μετακίνηση επτά (7) Τμημάτων του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος και την ένταξή τους στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Αξιοσημείωτο χαρακτηριστικό του χάρτη αποτελεί η γεωγραφική διασπορά ορισμένων ΑΕΙ της περιφέρειας: Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης λειτουργεί σε 7 πόλεις, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου σε 6, το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και το Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο σε 5 πόλεις. **Ενώ το σύνολο των μεγεθών των ΑΕΙ παραμένει το ίδιο χωρίς σημαντικές μεταβολές, αξιοσημείωτη μεταβολή διαπιστώνεται στη δημόσια χρηματοδότηση των ΑΕΙ ύψους 13%**. Η αύξηση αυτή επηρεάζει και την ποσοστιαία αναλογία μεταξύ της δημόσιας (65% έναντι της περσινής 60%) και της εξωτερικής χρηματοδότησης (35% έναντι της περσινής 40%) που έλαβαν τα ΑΕΙ κατά το έτος 2024. Ένας σημαντικός διεθνής δείκτης, η μέση αναλογία «ενεργοί φοιτητές προς μέλη ΔΕΠ» παρουσιάζει την τιμή 34, ενώ όταν συνυπολογίζεται στον δείκτη αυτό και το λοιπό διδακτικό προσωπικό η τιμή του βελτιώνεται στο 25, προσεγγίζοντας περισσότερο τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, ο οποίος διαμορφώνεται στο 12. Σημειώνεται, παρόλα αυτά, ότι καταγράφονται μεγάλες αποκλίσεις του δείκτη αυτού μεταξύ των ΑΕΙ, όπως αποτυπώνονται στον πίνακα 5 της έκθεσης.

Η Ελλάδα, παρόλη την αύξηση των ποσοστών **απασχόλησης των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** και αντίστοιχα την εντυπωσιακή μείωση των ποσοστών ανεργίας τους, εξακολουθεί να βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις των χωρών του ΟΟΣΑ στην απασχόληση τόσο των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ηλικίας 25-64 (80,1%) όσο και των νέων αποφοίτων ηλικίας 25-34 (76,7%) (επίπεδα 5-8) απέχοντας περίπου 10 ποσοστιαίες μονάδες από τον μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ.

Ωστόσο, η κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών αυξάνει τις πιθανότητες απασχόλησης κατά 9,5%, σε σύγκριση με τις πιθανότητες των κατόχων πρώτου πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ η κατοχή διδακτορικού τίτλου κατά 17,1%. Όσον αφορά τις αποδοχές των πτυχιούχων, η Ελλάδα βρίσκεται σε σχετικά χαμηλή θέση μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ, απέχοντας 18 ποσοστιαίες μονάδες από τον μέσο όρο.

Η Ελλάδα διαθέτει ένα από τα υψηλότερα **ποσοστά φοιτητικού πληθυσμού σε σχέση με τον πληθυσμό της**. Βεβαίως, θα πρέπει να σημειωθεί ότι επειδή η μέτρηση γίνεται επί των εγγεγραμμένων φοιτητών και ένα μεγάλο ποσοστό από αυτούς θεωρούνται μη ενεργοί, η σύγκριση δεν αποτυπώνει ακριβώς την πραγματικότητα. Η **παραμονή μη ενεργών φοιτητών, οι οποίοι δηλαδή δεν αποφοιτούν από τα ελληνικά ΑΕΙ, δημιουργεί δυσμενείς επιδόσεις για τη χώρα σε μια σειρά από τους σχετικούς διεθνείς δείκτες, όπως:**

- Το ποσοστό των αποφοίτων στο σύνολο των φοιτητών, ετησίως παραμένει το χαμηλότερο μεταξύ των χωρών της Ευρώπης.
- Η δυσμενής ποσοστιαία κατανομή μεταξύ προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών φοιτητών αποτελεί βασική συνέπεια της παραπάνω στρέβλωσης.
- Η δυσμενής αναλογία του εθνικού δείκτη φοιτητές προς διδακτικό προσωπικό επιδεινώνεται λαμβάνοντας ακραίες τιμές εξ αιτίας της παραπάνω στρέβλωσης.

Για τη διερεύνηση των επιπτώσεων της παρατεταμένης φοίτησης, η ΕΘΑΕ κατά το 2024 πραγματοποίησε ειδική μελέτη με θέμα τη διάρκεια των σπουδών, όπως αναφέρεται στο κεφάλαιο 8.1 της έκθεσης και παρουσιάζεται σε επόμενη παράγραφο της σύνοψης.

Ως προς τα αντικείμενα σπουδών, οι φοιτητές στην Ελλάδα ακολουθούν, στην πλειονότητά τους, τις επιστήμες μηχανικής και τις επιστήμες διοίκησης και νομικής, ενώ τελευταίος στην προτίμησή τους είναι ο τομέας των υπηρεσιών. Στην Ευρώπη οι περισσότεροι φοιτητές είναι ενταγμένοι στις επιστήμες διοίκησης και τις νομικές σπουδές και οι λιγότεροι στις γεωτεχνικές επιστήμες.

Στον τομέα της έρευνας, η Ελλάδα παρουσιάζεται με σχετικά ικανοποιητικό αριθμό επιστημονικών δημοσιεύσεων, ο οποίος παραμένει σχεδόν ίδιος για τα τελευταία τρία χρόνια, ενώ **ο αριθμός των επιστημονικών δημοσιεύσεων ανά ερευνητή εμφανίζει σχετική κάμψη για την Ελλάδα κατά την τελευταία δεκαετία** με την τιμή του δείκτη από 0,66 κατά το 2013 να υποχωρεί στο 0,51 κατά το 2023. Επιπλέον, στη μέτρηση της ποιότητας των επιστημονικών δημοσιεύσεων με τον δείκτη 'αναλογία αναφορών ανά δημοσίευση', η Ελλάδα καταλαμβάνει την 23^η θέση μεταξύ 52 χωρών με τιμή 1,5 και τη 16^η θέση για τον δείκτη *h-index* με τιμή 725. Ωστόσο, ενδιαφέρον παρουσιάζει μια πιο αναλυτική παρουσίαση των εθνικών επιδόσεων στην έρευνα ως προς τη συμμετοχή των ΑΕΙ, καθώς τα παραπάνω μεγέθη αφορούν το σύνολο των φορέων που παράγουν επιστημονικές δημοσιεύσεις. Σύμφωνα με την ανάλυση αυτή τα ΑΕΙ συνεισφέρουν περίπου 85% στο συνολικό πλήθος των δημοσιεύσεων.

Η **ευρωπαϊκή ερευνητική χρηματοδότηση για την Ελλάδα στο πλαίσιο του προγράμματος ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΕΥΡΩΠΗ βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο**. Εντούτοις, τα ΑΕΙ επιτυγχάνουν μικρότερα ποσά χρηματοδότησης από το πρόγραμμα σε σχέση με τα ερευνητικά κέντρα και τις επιχειρήσεις, καθώς καταλαμβάνουν την τρίτη θέση μεταξύ αυτών.

Οι **διεθνείς κατατάξεις** εμφανίζουν μικρές βελτιώσεις μόνο για λίγα από τα ελληνικά ΑΕΙ. Στα συστήματα των Webometrics και Scimago, εμφανίζονται τα περισσότερα ιδρύματα (15) στα οποία καταγράφεται μικρή βελτίωση των επιδόσεών τους, ενώ στα συστήματα QS και THE μόνο 3 ιδρύματα εμφανίζονται να έχουν σημειώσει βελτίωση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Η ΕΘΑΑΕ, κατά το έτος 2024, πραγματοποίησε μελέτη του φαινομένου της **παρατεταμένης διάρκειας των σπουδών**, το οποίο εμφανίζεται να είναι ιδιαίτερα έντονο στην Ελλάδα.

Στη χώρα μας, κατά μέσο όρο, μόνο το 49,9% των εγγεγραμμένων φοιτητών είναι ενεργοί (παρακολουθούν μαθήματα και συμμετέχουν στις εξετάσεις) και αποφοιτούν σε v , $v+1$, $v+2$ ή $v+3$ έτη, ανάλογα με το πρόγραμμα σπουδών. Η εκπαίδευση, οι επιστήμες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας και οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών είναι οι τρεις επιστημονικές περιοχές με τα υψηλότερα ποσοστά ενεργών φοιτητών. Ποσοστό (%) ενεργών φοιτητών *μικρότερο του 50%* καταγράφεται στις φυσικές επιστήμες, τα μαθηματικά και τη στατιστική, τη διοίκηση επιχειρήσεων και τη νομική, τις ανθρωπιστικές επιστήμες και τις τέχνες αλλά και τον τομέα των μηχανικών.

Στην Ελλάδα, η καθυστέρηση αποφοίτησης αποτελεί χρόνιο πρόβλημα, το οποίο, όμως, εκτός από τους λόγους που ανάγονται στην ποιότητα των σπουδών, επηρεάζεται και από την κατάσταση της οικονομίας αλλά και την ποιότητα θεσμικής οργάνωσης και λειτουργίας της αγοράς εργασίας. Στα πανεπιστήμια, στα οποία έχει θεσμοθετηθεί η απόκτηση αρχικής επαγγελματικής εμπειρίας και η συμβουλευτική σε θέματα σταδιοδρομίας από δομές όπως τα Γραφεία Διασύνδεσης, η καθυστέρηση ολοκλήρωσης των σπουδών φαίνεται να συνδέεται και με την ποιότητα της συνολικής εμπειρίας των φοιτητών από τις σπουδές τους.

Άμεση συνέπεια της παράτασης του χρόνου σπουδών είναι η καθυστέρηση εισόδου στην αγορά εργασίας και η συνεπακόλουθη απαξίωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των αποφοίτων, πέρα από τη μη παραγωγή αξίας στην οικονομία και την αποδυνάμωση της ανάπτυξης και των δυνατοτήτων βελτίωσης του επιπέδου ζωής σε ατομικό επίπεδο. Με άλλα λόγια, οι επιπτώσεις εντοπίζονται τόσο σε κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο (π.χ. απασχόληση, εισφορές και πόροι για το κράτος, απώλεια προστιθέμενης αξίας) όσο και σε προσωπικό επίπεδο (συναισθηματικές και υλικές).

Επίσης, επισημαίνεται ότι η **απασχολησιμότητα των αποφοίτων επηρεάζεται θετικά από την απόκτηση τυχόν εργασιακής εμπειρίας κατά τη διάρκεια των σπουδών**, αφού, σύμφωνα με μελέτες, οι απόφοιτοι με εργασιακή εμπειρία πριν τη λήψη πτυχίου κατάφεραν να βρουν εργασία σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά την περάτωση των σπουδών τους και με υψηλότερες οικονομικές απολαβές. Εν τέλει, όμως, η αποφοίτηση στην κανονική διάρκεια σπουδών φαίνεται να συνδέεται με βελτιωμένη απασχολησιμότητα και καλύτερες αμοιβές για τους απόφοιτους.

Επομένως, **οι φορείς άσκησης πολιτικής**, προκειμένου να αντιμετωπίσουν το θέμα αυτό, **θα πρέπει, εκτός από πρωτοβουλίες, όπως η απόκτηση εργασιακής εμπειρίας από τους φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, να εστιάσουν στους τρόπους βελτίωσης των πόρων της ανώτατης εκπαίδευσης** (π.χ. υποδομές, εξοπλισμός, υποστηρικτικές υπηρεσίες προς τους φοιτητές) **αλλά και στην ποιότητα και τη λειτουργία της αγοράς εργασίας**. Πιο συγκεκριμένα, τα πανεπιστήμια προκειμένου να ενθαρρύνουν την αποφοίτηση στον προβλεπόμενο χρόνο θα μπορούσαν να διασφαλίσουν:

- α. τη θέσπιση πολιτικής ενθάρρυνσης των φοιτητών για αποφοίτηση στην κανονική διάρκεια μέσω της ιχνηλάτησης των λόγων καθυστέρησης (εξατομικευμένη προσέγγιση)
- β. τη σαφή αποτύπωση των προγραμμάτων σπουδών με αναλυτική παρουσίαση της ακολουθίας των μαθημάτων ανά εξάμηνο σπουδών, των μαθησιακών αποτελεσμάτων, των πιστωτικών μονάδων και όλων των απαιτούμενων ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων
- γ. τη συστηματική παρακολούθηση των επιδόσεων των φοιτητών με την αξιοποίηση της τεχνολογίας για τη συστηματική καταγραφή του ενδιαφέροντος, της συμμετοχής, της πορείας τους και του βαθμού ικανοποίησής τους
- δ. τη λήψη αποφάσεων για τη βελτίωση των σπουδών, που θα βασίζονται στα δεδομένα και τα συμπεράσματα της διασφάλισης ποιότητας

- ε. την ενθάρρυνση χρήσης των υπηρεσιών του ακαδημαϊκού συμβούλου σε συνδυασμό με τη συμβουλευτική σταδιοδρομίας από τις Μονάδες Υποστήριξης Φοιτητών ή συναφείς δομές.

Στη φετινή έκθεση, η ΕΘΑΕ εξετάζει και πάλι τις εξελίξεις στα θέματα **διακυβέρνησης των πανεπιστημίων**, επειδή θεωρεί το ζήτημα αυτό καθοριστικό και κρίσιμο στη διαδρομή των ιδρυμάτων για ποιότητα και συνεχή βελτίωση. Στις ετήσιες εκθέσεις της, το 2016, το 2018 και το 2020, η Αρχή είχε παρουσιάσει εκτενώς την έννοια, το περιεχόμενο και τα χαρακτηριστικά της διακυβέρνησης καθώς και τη σχέση της με τη διασφάλιση ποιότητας, τη χρηματοδότηση, την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα. Ειδικότερα στην έκθεση του 2024, εξετάζονται τα μοντέλα και οι τύποι των συστημάτων διακυβέρνησης που απαντώνται διεθνώς, καθώς και οι αντιλήψεις και οι θεωρητικές προσεγγίσεις στις οποίες βασίζονται. Σημαντική εξέλιξη συνιστά το γεγονός ότι το πλαίσιο της διακυβέρνησής τους περιλαμβάνει έναν συνδυασμό των θεμελιωδών αξιών της ανώτατης εκπαίδευσης με την εφαρμογή εργαλείων του μάντζμεντ. Σε αρκετές χώρες έχουν αναπτυχθεί κανονισμοί διακυβέρνησης που εφαρμόζονται και στα δημόσια και στα ιδιωτικά πανεπιστήμια, όπως συμβαίνει στην Ιρλανδία, τη Δανία, την Ολλανδία, τη Μεγάλη Βρετανία, τον Καναδά και την Αυστραλία.

Η δημοσιοποίηση ενός κανονισμού διακυβέρνησης από τα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης ή η συμμόρφωση με κάποιο σχετικό πλαίσιο διακυβέρνησης αποδεικνύει ότι τα ιδρύματα: α) **χρησιμοποιούν σωστά την αυτονομία τους**, γεγονός που συντελεί στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης προς αυτά και περιορίζει την ανάγκη ρύθμισης λεπτομερών θεμάτων, β) **διαθέτουν ένα χρήσιμο βοήθημα προκειμένου να προσεγγίσουν την εταιρική διακυβέρνηση** και γ) **είναι σε θέση να προστατεύονται από περιπτώσεις απάτης ή κακοδιοίκησης**. Οι κανονισμοί διακυβέρνησης περιλαμβάνουν κανόνες για τη λογοδοσία, τη βιωσιμότητα, τη φήμη, τη συμπερίληψη και τη διαφορετικότητα, την αποτελεσματικότητα και τη συμμετοχή ενδιαφερομένων μερών.

Στην έκθεση του 2024 παρουσιάζονται, επίσης, τα βασικά σημεία της μελέτης που πραγματοποίησε η ΕΘΑΕ για τις **μεταπτυχιακές σπουδές**. Σύμφωνα με αυτή, σκοπός της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης είναι η παροχή εξειδικευμένης επιστημονικής γνώσης, η απόκτηση προηγμένων δεξιοτήτων, η ενίσχυση της συμπεριφορικής ωριμότητας και η επαγγελματική εξέλιξη των αποφοίτων. Όσοι, δε, συνεχίζουν για διδακτορικές σπουδές, εκτός από τα παραπάνω, αποκτούν ερευνητικές δεξιότητες, μαθαίνουν να σκέφτονται δημιουργικά και να επιλύουν προβλήματα με νέους τρόπους και, παράλληλα, αποκτούν και ηγετικές δεξιότητες μέσα από τον συντονισμό ομάδων εργασίας ή/και συνεργαζόμενων φορέων στο πλαίσιο της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής τους. Η συμμετοχή στη μεταπτυχιακή εκπαίδευση, εκτός του ότι βελτιώνει τις επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων, υποστηρίζει όσους εξ αυτών επιθυμούν να ασκήσουν ηγεσία, να επηρεάσουν πολιτικές και να συνεισφέρουν στην επιστήμη και την κοινωνία. Η μελέτη παρουσιάζει τις κατηγορίες και την τυπολογία των μεταπτυχιακών σπουδών από τη διεθνή πρακτική αλλά και τα βασικά σημεία του εθνικού θεσμικού πλαισίου, τα μεγέθη και την οργάνωση των μεταπτυχιακών σπουδών στην Ελλάδα. Σήμερα, η αξιοποίηση της τεχνολογίας, η διεπιστημονικότητα και οι διεθνείς συνεργασίες αναδιαμορφώνουν το σκηνικό της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης. Αυτές οι εξελίξεις παρέχουν ακόμη περισσότερες ευκαιρίες για τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης μέσα από τη χρήση καινοτόμων παιδαγωγικών πρακτικών, από την ευρύτερη πρόσβαση σε πόρους και την αξιοποίηση ποικίλων επιστημονικών προσεγγίσεων, καθιστώντας αναγκαίους τους μηχανισμούς διασφάλισης ποιότητας των αποτελεσμάτων.

Οι μελλοντικές προοπτικές της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης **συνδέονται άμεσα με τις κοινωνικές ανάγκες και τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας**. Προγράμματα σπουδών σε αναδυόμενα πεδία όπως η Τεχνητή Νοημοσύνη ή οι Νευροεπιστήμες, αναμένεται πως θα έχουν σημαντική απήχηση. Επιπρόσθετα, η καλλιέργεια μεταβιβάσιμων δεξιοτήτων, όπως η ηγετική ικανότητα, η

αποτελεσματική επικοινωνία και η προσαρμοστικότητα, θα αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την προετοιμασία των αποφοίτων για μια δυναμική σταδιοδρομία.

Στο Μέρος Β' της έκθεσης παρουσιάζονται οι **δράσεις διασφάλισης ποιότητας**, καθώς και οι δράσεις για την κατανομή της δημόσιας χρηματοδότησης που πραγματοποίησε η Αρχή κατά το έτος 2024.

Η ΕΘΑΑΕ συνέχισε τις πιστοποιήσεις των ΠΠΣ με υβριδικό τρόπο, εξ αποστάσεως με ηλεκτρονικά μέσα και δια ζώσης. Πραγματοποίησε τις πιστοποιήσεις των ΠΜΣ εξ αποστάσεως με ηλεκτρονικά μέσα, ενώ διεξήγαγε και επαναπιστοποιήσεις των ΕΣΔΠ με δια ζώσης επιθεωρήσεις. **Η ΕΘΑΑΕ, κατά το 2024, διεξήγαγε συνολικά 274 πιστοποιήσεις στα ΑΕΙ, στις οποίες έλαβαν μέρος 341 εμπειρογνώμονες από όλα τα επιστημονικά πεδία.** Το μεγαλύτερο πλήθος των πιστοποιήσεων αφορούσε 248 Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών από τα οποία 166 υφιστάμενα και 82 νέα ΠΜΣ προκειμένου να προβούν στην έναρξη λειτουργίας τους. Ο υψηλός αριθμός των νέων ΠΜΣ, ο οποίος αντιστοιχεί στο 50% των πιστοποιήσεων των υφιστάμενων προγραμμάτων, τόσο κατά το 2024, όσο και κατά το 2023, βαίνει αυξανόμενος και δημιουργεί πιέσεις στον γενικότερο προγραμματισμό των πιστοποιήσεων. Τα αποτελέσματα των πιστοποιήσεων από άποψη βαθμολογίας ως προς τη συμμόρφωσή τους με το Πρότυπο, αφορούσαν, κατά το μεγαλύτερο ποσοστό τους, πλήρη συμμόρφωση. Σημειωτέο ότι το ποσοστό αυτό διαφοροποιείται ανά κατηγορία ΠΜΣ, δηλαδή τα υφιστάμενα ΠΜΣ έλαβαν (90%) υψηλή βαθμολογία έναντι των νέων ΠΜΣ τα οποία έλαβαν χαμηλότερη (80%).

Το 2024, η ΕΘΑΑΕ συνέταξε κανονιστικού χαρακτήρα διαδικασίες και κριτήρια για την αξιολόγηση των προτάσεων ίδρυσης και εγκατάστασης παραρτημάτων αλλοδαπών πανεπιστημίων με τη μορφή των Νομικών Προσώπων Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΝΠΠΕ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του ν.5094/2024. Επιπλέον, συνέταξε νέα Πρότυπα Ποιότητας ως μέρος του κανονιστικού πλαισίου της για τον έλεγχο της ποιότητας των νέων Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών των ΝΠΠΕ, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ν. 5094/2024.

Η ΕΘΑΑΕ, στο πλαίσιο της εφαρμογής της στρατηγικής της για τη βελτίωση της ποιότητας των ΑΕΙ, υποστήριξε τις ΜΟΔΙΠ των ΑΕΙ στις διαδικασίες πιστοποίησης και πραγματοποίησε διαδικτυακά ενημερωτικές συναντήσεις με τις Μονάδες Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), τις Μονάδες Στρατηγικού Σχεδιασμού (ΜΣΣ), τις Μονάδες Υποστήριξης Φοιτητών (ΜΥΦ) και τα Κέντρα Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης (ΚεΔιΜα), στο πλαίσιο της Πρόσκλησης με τίτλο «Υποστήριξη και λειτουργία της Οργανωτικής Διάρθρωσης των ΑΕΙ (Μονάδες Υποστήριξης Φοιτητών) και ανεξάρτητων λειτουργικών μονάδων (Μονάδες Διασφάλισης Ποιότητας και Στρατηγικού Σχεδιασμού)», εν όψει της υποβολής προτάσεων από τα ΑΕΙ στην Υποδράση 2 «Υπηρεσίες Διασφάλισης Ποιότητας, Στρατηγικής Ανάπτυξης και Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας», και τέλος, όπως κάθε χρόνο, εισηγήθηκε στο ΥΠΑΙΘΑ τον τρόπο κατανομής της συνολικής ετήσιας δημόσιας επιχορήγησης στα ΑΕΙ βάσει αντικειμενικών και ποιοτικών κριτηρίων.

Η ΕΘΑΑΕ λειτουργεί ειδικό μηχανισμό για την παρακολούθηση της πορείας των αποφοίτων της ανώτατης εκπαίδευσης. Το 2024 δημοσιεύτηκαν και οι συγκριτικές μελέτες από πλευράς της ευρωπαϊκής ομάδας της πρωτοβουλίας Eurograduate, στην οποία συμμετέχει η χώρα μας μέσω της ΕΘΑΑΕ. Στις μελέτες αυτές καταγράφονται αποτελέσματα για τους αποφοίτους της Ανώτατης Εκπαίδευσης στη χώρα μας συγκριτικά με τους αποφοίτους άλλων χωρών για θέματα που αφορούν την εργασιακή τους εμπειρία, πριν και μετά την αποφοίτηση:

Όσον αφορά την εργασιακή εμπειρία των αποφοίτων πριν εισαχθούν στην ανώτατη εκπαίδευση, οι περισσότεροι εξ αυτών, ιδίως εκείνοι με πτυχίο επιπέδου 7, είχαν κάποια μορφή εργασιακής εμπειρίας πριν από την έναρξη των σπουδών τους. Υπήρξε αξιοσημείωτη αύξηση της εργασιακής

εμπειρίας για τους αποφοίτους του 2020-21 σε σύγκριση με εκείνους του 2016-17, ιδίως σε τομείς όπως οι επιχειρήσεις, η υγεία και η μηχανική. Η εργασιακή εμπειρία πριν από τις σπουδές συμβάλλει συχνά σε καλύτερες προοπτικές απασχόλησης μετά την αποφοίτηση.

Όσον αφορά τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, το καθεστώς απασχόλησης των Ελλήνων αποφοίτων έχει βελτιωθεί, ιδίως για όσους αποφοίτησαν με πτυχίο επιπέδου 7. Για τους αποφοίτους του 2020-21, ποσοστό 90% βρισκόταν σε καθεστώς απασχόλησης σε τομείς όπως οι επιχειρήσεις, η υγεία και η εκπαίδευση, ενώ η ανεργία παρέμενε πρόκληση στους τομείς των τεχνών και των ανθρωπιστικών επιστημών. Διαπιστώνεται, ωστόσο, χάσμα μεταξύ των δύο φύλων, με τους άνδρες αποφοίτους να έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες απασχόλησης από τις γυναίκες, αλλά το χάσμα αυτό μειώθηκε ελαφρώς στην περίπτωση των αποφοίτων του 2020-21. Η ασφάλεια της απασχόλησης έχει βελτιωθεί για τους Έλληνες αποφοίτους με την πάροδο του χρόνου. Ως προς τους πτυχιούχους επιπέδου 6, το 70% αυτών ανέφερε ότι έχει συμβάσεις αορίστου χρόνου, ποσοστό ελαφρώς υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ. Οι απόφοιτοι με πτυχίο επιπέδου 7 είχαν χαμηλότερη εργασιακή ασφάλεια σε σύγκριση με τους απόφοιτους επιπέδου 6, με μόνο το 61% να έχει σταθερή απασχόληση. Η εργασιακή ασφάλεια ήταν υψηλότερη σε τομείς όπως οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, οι επιχειρήσεις και οι κοινωνικές επιστήμες.

Επιπλέον, η απασχόληση στον δημόσιο τομέα αποτελεί σημαντική διέξοδο για τους Έλληνες αποφοίτους, ιδίως για τους αποφοίτους του επιπέδου 7. Τομείς όπως η εκπαίδευση, η υγεία και οι κοινωνικές επιστήμες είχαν την υψηλότερη εκπροσώπηση στον δημόσιο τομέα. Οι γυναίκες είχαν περισσότερες πιθανότητες να απασχοληθούν σε θέσεις του δημοσίου τομέα από ό,τι οι άνδρες, αν και η διαφορά είναι μικρότερη για τους αποφοίτους του επιπέδου 6. Μεταξύ των δύο ετών, 2016-17 και 2020-21, οι απόφοιτοι του επιπέδου 7 παρουσίασαν αύξηση στην απασχόληση στον δημόσιο τομέα, ιδίως στους τομείς της υγείας και των κοινωνικών επιστημών, ενώ οι απόφοιτοι του επιπέδου 6 παρουσίασαν μείωση, εκτός από εκείνους που ανήκουν στην κατηγορία «Άλλα» των πεδίων σπουδών. Συνολικά, το 30% των αποφοίτων του επιπέδου 6 και το 54% των αποφοίτων του επιπέδου 7 απασχολούνταν στον δημόσιο τομέα.

Στο Γ' Μέρος της έκθεσης παρουσιάζεται η εσωτερική ανάπτυξη και λειτουργία της ΕΘΑΕ. Ειδικότερα, το 2024, η ΕΘΑΕ προώθησε τους στρατηγικούς της στόχους και υλοποίησε τα εξής:

- Άσκησε τον γνωμοδοτικό της ρόλο προς το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού για θέματα της Ανώτατης Εκπαίδευσης (όπως δημόσια χρηματοδότηση ΑΕΙ, κατανομή θέσεων μελών διδακτικού προσωπικού ΑΕΙ, θέματα ΝΠΠΕ, αιτήματα ίδρυσης και μετονομασίας Τμημάτων, ακαδημαϊκές αντιστοιχίες ακ. έτους 2024-2025 κ.ά.).
- Οργάνωσε και ολοκλήρωσε τη διεξαγωγή 274 πιστοποιήσεων (2 ΕΣΔΠ, 24 ΠΠΣ και 248 ΠΜΣ), υποστηρίζοντας ενεργά τα ΑΕΙ στις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας.
- Δημοσιοποίησε τις εκθέσεις των εξωτερικών εμπειρογνομόνων και τις σχετικές αποφάσεις πιστοποίησης του ΣΑΠ καθώς και τις εισηγήσεις του ΑΣΥ προς το ΥΠΑΙΘΑ για σειρά θεμάτων.
- Διοργάνωσε εκπαιδευτικά σεμινάρια για τους εμπειρογνώμονες και τους φοιτητές του Μητρώου της ΕΘΑΕ.
- Διαχειρίστηκε το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του νέου έργου του ΕΣΠΑ 2021-2027.
- Συνέχισε την προσπάθεια στελέχωσής της, με αρκετά θετικά αποτελέσματα μέσω ενός έκτακτου κύκλου κινητικότητας.
- Επικοινωνήσε δημόσια τις δράσεις της σε Συνόδους Πρυτάνεων Πανεπιστημίων, σε συνέδρια και εκδηλώσεις των ΑΕΙ και φορέων.
- Συμμετείχε σε ευρωπαϊκές συναντήσεις για τη διασφάλιση της ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

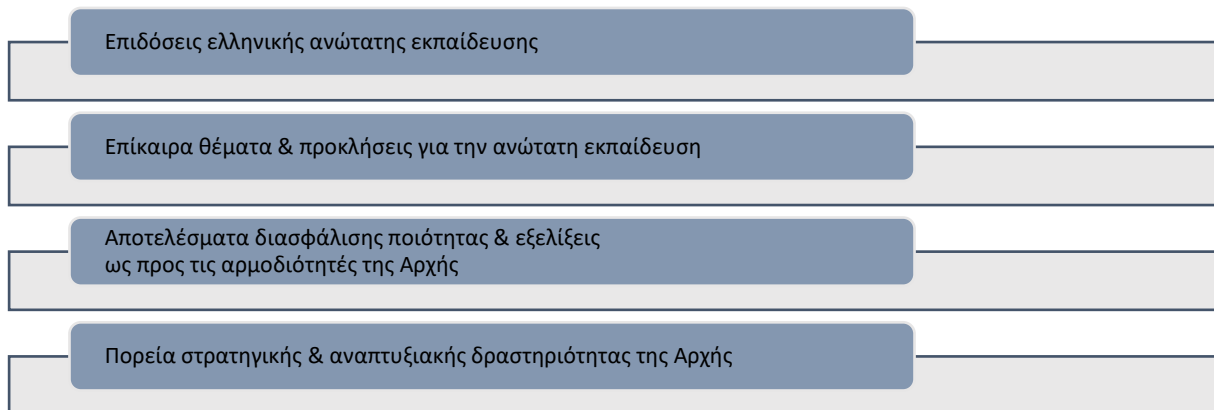
Η ΕΘΑΕ, κατά το 2024, συνέχισε την οργανωσιακή της ανάπτυξη με τη διεύρυνση της εσωτερικής δομής της, τη στελέχωση με νέο προσωπικό, τον σχεδιασμό νέων επιχειρησιακών διαδικασιών, την ανάπτυξη νέων λειτουργιών του πληροφοριακού της συστήματος, τη διεύρυνση της βάσης γνώσης με τη σύνταξη νέων μελετών, τη συστηματική παρακολούθηση και μελέτη των αποτελεσμάτων από τις δραστηριότητές της μέσω του εσωτερικού της συστήματος διασφάλισης ποιότητας.

Μέρος Α'

Η Ανώτατη Εκπαίδευση στην Ελλάδα
και τα συγκριτικά δεδομένα στο διεθνές περιβάλλον

Σκοπός ετήσιας έκθεσης

Ο σκοπός της ετήσιας έκθεσης της ΕΘΑΕ είναι α) η αποτύπωση των επιδόσεων της ελληνικής ανώτατης εκπαίδευσης σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και η σύγκρισή τους με τα αντίστοιχα στοιχεία άλλων χωρών, σύμφωνα με αριθμητικά δεδομένα και δείκτες αναγνωρισμένων πηγών, β) η παρουσίαση επίκαιρων θεμάτων και συναφών προκλήσεων στην ανώτατη εκπαίδευση, γ) η καταγραφή των αποτελεσμάτων των διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας της Αρχής και των εξελίξεων ως προς τις αρμοδιότητες της, καθώς και δ) η απεικόνιση της πορείας της στρατηγικής και αναπτυξιακής δραστηριότητάς της, κατά το έτος αναφοράς.

Σχήμα 1. Ο σκοπός της ετήσιας έκθεσης της ΕΘΑΕ

Εισαγωγή

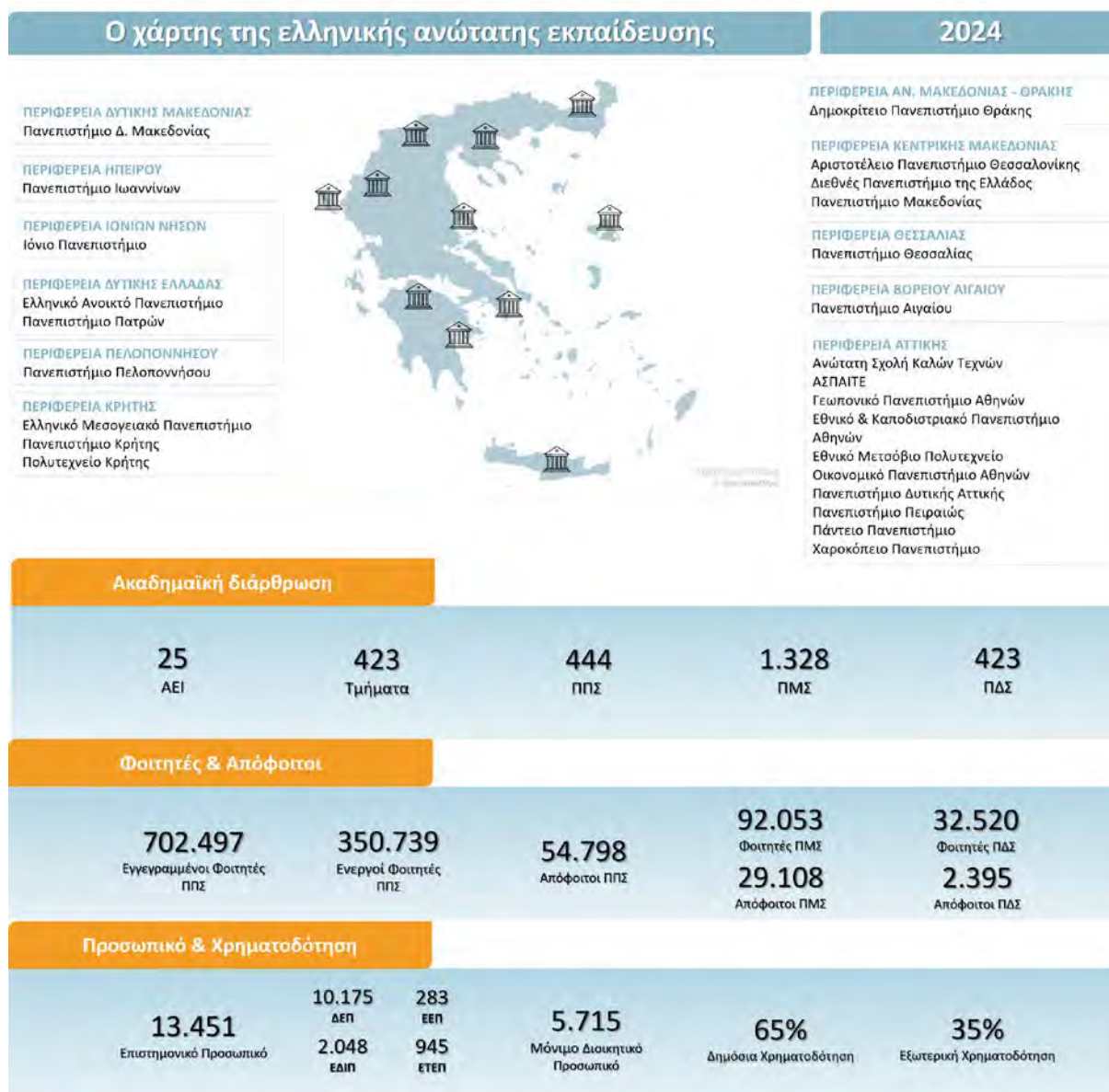
Στο Μέρος Α΄ παρουσιάζεται το προφίλ των ΑΕΙ και τα βασικά τους μεγέθη, με βάση στοιχεία της ΕΘΑΕ και αναφέρονται τα συγκριτικά δεδομένα με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά και διεθνή μεγέθη καθώς και οι διεθνείς εξελίξεις στον χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Η ανάλυση αυτή προσφέρει τη δυνατότητα του προσδιορισμού της θέσης της Ελλάδας σε σχέση με τις χώρες μέλη του ΟΟΣΑ και τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως προς τα σημαντικότερα μεγέθη και τους δείκτες. Ειδικότερα, παρουσιάζονται στοιχεία που αφορούν το πλήθος των φοιτητών, των αποφοίτων, του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού των ελληνικών ΑΕΙ, αλλά και τα συγκριτικά μεγέθη για τον πληθυσμό με ανώτατη εκπαίδευση, τους φοιτητές, την απασχόληση των αποφοίτων, το διδακτικό προσωπικό, τη χρηματοδότηση και τις ερευνητικές επιδόσεις των Ιδρυμάτων. Τα δεδομένα προέρχονται από διεθνώς αναγνωρισμένες πηγές, όπως ο ΟΟΣΑ, η UNESCO, η Eurostat, η ΕΛΣΤΑΤ, η EUA, η Scimago και το ΕΚΤ, καθώς και από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Εθνικό Σύστημα Ποιότητας (ΟΠΕΣΠ) της ΕΘΑΕ.

Επισημαίνεται ότι όπου γίνεται αναφορά σε στατιστικά στοιχεία του ΟΟΣΑ ή άλλων πηγών για την «τριτοβάθμια εκπαίδευση» (επίπεδο 5-8), στην Ελλάδα περιλαμβάνονται μόνο τα επίπεδα 6-8.

1. Το προφίλ των ΑΕΙ

1.1. Βασικά μεγέθη και δείκτες των ελληνικών ΑΕΙ

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται τα βασικά μεγέθη και οι δείκτες των ελληνικών ΑΕΙ. Πιο συγκεκριμένα αποτυπώνονται συγκεντρωτικά δεδομένα, όπως είναι το πλήθος των ΑΕΙ, το πλήθος των Τμημάτων, των Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ), των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) και των Προγραμμάτων Διδακτορικών Σπουδών (ΠΔΣ). Ακόμη, καταγράφεται το πλήθος των φοιτητών, των αποφοίτων, του διδακτικού και επικουρικού διδακτικού προσωπικού, του διοικητικού προσωπικού και η αναλογία δημόσιας και εξωτερικής χρηματοδότησης. Σχετικό είναι το παρακάτω σχήμα.

Σχήμα 2. Ο χάρτης της ελληνικής ανώτατης εκπαίδευσης (2024)

Για το ακ. έτος 2023-24, το πλήθος των τμημάτων, η διάρκεια σπουδών ανά προσφερόμενο ΠΠΣ και η γεωγραφική διασπορά ανά ίδρυμα παρουσιάζονται στον Πίνακα 1. Συνολικά, λειτουργούν 423¹ Τμήματα, τα οποία, στην πλειονότητά τους, προσφέρουν προγράμματα προπτυχιακών σπουδών διάρκειας 8 εξαμήνων. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι έξι (6) ιδρύματα προσφέρουν προγράμματα σπουδών σε τουλάχιστον πέντε (5) πόλεις. Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης έχει τη μεγαλύτερη γεωγραφική διασπορά (7 πόλεις) και ακολουθούν τα Πανεπιστήμια Αιγαίου και Πελοποννήσου (6 πόλεις). Έντεκα (11) ιδρύματα προσφέρουν τα προγράμματά τους μόνο σε μία πόλη. Συγκριτικά με τα δεδομένα του αντίστοιχου χάρτη του 2023, οι αυξομειώσεις σε επιμέρους μεγέθη είναι ελάχιστες ή σχετικά μικρές. Καταγράφεται μείωση του πλήθους των ενεργών φοιτητών κατά περίπου 12.000 (από 361.888 το 2023 σε 350.739 το 2024) και αύξηση των αποφοίτων προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών από 53.978 το 2023 σε 54.798 το 2024.

Αξιοσημείωτη είναι η συνεχιζόμενη αύξηση των προσφερόμενων ΠΜΣ από 1.176 το 2021, σε 1.258 το 2022 και 1.356 το 2023. Ωστόσο, το 2024 σημειώνεται μικρή μείωση στο πλήθος των ΠΜΣ (1.328 ΠΜΣ) και στον πληθυσμό των αποφοίτων ΠΜΣ (σχεδόν 5%) σε 29.108 από 30.750 το 2023.

Πίνακας 1. Πλήθος τμημάτων, διάρκεια σπουδών και γεωγραφική διασπορά ανά ίδρυμα (2023-24)²

Τμήματα	Διάρκεια προπτυχιακών σπουδών σε εξάμηνα			ΑΕΙ	Γεωγραφική διασπορά των Τμημάτων σε πόλεις							Σύνολο διαφορετικών πόλεων
	8	10	12		Π1	Π2	Π3	Π4	Π5	Π6	Π7	
423												
41	25	16	2	ΑΠΘ	40	1						2
2	1	1		ΑΣΚΤ	2							1
9	4	8		ΓΠΑ	6	2	1					3
28	28	9	1	ΔΠΘ	9	5	5	4	2	2	1	7
25	41	9		ΔΙΠΑΕ	16	7	1	1				4
41	44	3	2	ΕΚΠΑ	36	5						2
9		9		ΕΜΠ	9							1
4	9			ΕΑΠ	4							1
11	21	4		ΕΛΜΕΠΑ	7	1	1	1	1			5
12	15	2		ΙΠ	7	2	1	1	1			5
8	8			ΟΠΑ	8							1
18	15	3		ΠΑ	6	4	3	3	1	1		6
27	59	8		ΠΑΔΑ	27							1
22	28	7		ΠΔΜ	9	5	4	2	2			5
35	40	12	1	ΠΑΘΕΣ	14	10	5	4	2			5
23	25	7	1	ΠΙ	19	3	1					3
16	17		2	ΠΑΚΡΗ	9	7						2
8	10			ΠΑΜΑΚ	9							1
31	34	18		ΠΑΠΑΤ	27	2	2					3
10	10			ΠΑΠΕΙ	10							1
22	28	5		ΠΑΠΕΛ	8	4	3	3	2	2		6
9	9			ΠΠΚΠΕ	9							1
5		5		ΠΟΚΡΗ	5							1
4	4			ΧΠ	4							1
3		4		ΑΣΠΑΙΤΕ	3							1

¹ Περιλαμβάνονται οι 4 Σχολές του ΕΑΠ, οι οποίες προσφέρουν συνολικά εννέα (9) Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών.

² Δεδομένα ΟΠΕΣΠ 2025.

*Δεν περιλαμβάνονται τα Γενικά Τμήματα. Έχει προσμετρηθεί το σύνολο των ΠΠΣ (Πανεπιστημίων, Ξενογλώσσα και πρώην ΤΕΙ).

Στη συνέχεια, ο Πίνακας 2 παρουσιάζει τις επιστημονικές περιοχές που θεραπεύει το κάθε ίδρυμα με βάση τα Τμήματά του. Όπως προκύπτει, τα ιδρύματα είναι προσανατολισμένα, κυρίως, στις επιστήμες μηχανικών (18%), στις τέχνες και στις ανθρωπιστικές επιστήμες (17%), στη διοίκηση επιχειρήσεων και στις νομικές σπουδές (12%). Σε μικρότερο ποσοστό τα ιδρύματα είναι προσανατολισμένα στις κοινωνικές επιστήμες και στις επιστήμες υγείας (11%), στην εκπαίδευση (7%), στις γεωργικές επιστήμες και στην κτηνιατρική (6%), στην πληροφορική (5%) και στις υπηρεσίες (2%). Σημειώνεται ότι στην Ελλάδα ένας σημαντικός αριθμός επιστημόνων πληροφορικής αποφοιτά από τμήματα μηχανικών.

Πίνακας 2. Κατανομή Τμημάτων των ΑΕΙ σε επιστημονικές περιοχές κατά UNESCO (2023-24)³

	Εκπαίδευση	Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες	Κοινωνικές επιστήμες, δημοσιογραφία & πληροφορία	Διοίκηση επιχειρήσεων & νομικές σπουδές	Φυσικές επιστήμες, μαθηματικά, στατιστική	Πληροφορικά & επικοινωνιακά συστήματα	Μηχανική, κατασκευές & δόμηση	Γεωπονική επιστήμη, δασοπονία, ιχθυοκαλλιέργεια & κτηνιατρική	Επιστήμες υγείας & κοινωνικής πρόνοιας	Υπηρεσίες	ΣΥΝΟΛΟ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΑΕΙ	28	72	47	52	45	20	78	27	46	7	422
%	7%	17%	11%	12%	11%	5%	18%	6%	11%	2%	
ΑΠΘ	2	13	4	1	5	1	7	3	3	2	41
ΑΣΚΤ		2									2
ΓΠΑ			1	1	1		1	5			9
ΔΠΘ	2	3	2	3	3	1	5	4	4	1	28
ΔΙΠΑΕ*	1	2	3	4	1		8	1	4		24
ΕΚΠΑ	3	16	5	3	5	2	1	1	4	1	41
ΕΜΠ					1		8				9
ΕΑΠ		2	1		1						4
ΕΛΜΕΠΑ		1		3			3	1	3		11
ΙΠ		5	2	2	1	1	1				12
ΟΠΑ			2	4	1	1					8
ΠΑ	2	1	2	3	5	1	4				18
ΠΑΔΑ	1	4	2	3	1	1	8		7		27
ΠΔΜ	2	2	1	7	1	1	5	1	2		22
ΠΑΘΕΣ	3	3	1	2	4	3	6	6	5	2	35
ΠΙ	3	5	2	1	4	1	3	1	3		23
ΠΑΚΡΗ	2	3	4		4	1	1		1		16
ΠΑΜΑΚ	1	2	2	2		1					8
ΠΑΠΑΤ	2	4	1	3	5		8	3	5		31
ΠΑΠΕΙ			2	5	1	2					10
ΠΑΠΕΛ	1	4	2	4		2	4	1	4		22
ΠΠΚΠΕ			8	1							9
ΠΟΚΡΗ							5				5
ΧΠ					1	1			1	1	4
ΑΣΠΑΙΤΕ	3										3

³ Δεδομένα ΟΠΕΣΠ 2025 (2023-24, 2024), επεξεργασία ΕΘΑΕ.

*Δεν περιλαμβάνεται το Τμήμα Επιστήμης και Τεχνολογίας του ΔΙΠΑΕ.

Ακολούθως, ο Πίνακας 3 αποτυπώνει το πλήθος των ενεργών προπτυχιακών φοιτητών, των μεταπτυχιακών φοιτητών και των εν ενεργεία υποψηφίων διδασκόντων ανά ίδρυμα. Το μεγαλύτερο ποσοστό των φοιτητικού πληθυσμού είναι ενεργοί προπτυχιακοί φοιτητές (73,8%), ενώ οι μεταπτυχιακοί φοιτητές ανέρχονται στο 19,4% και οι υποψήφιοι διδάκτορες στο 6,6% του συνόλου.

Πίνακας 3. Πλήθος ενεργών προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και υπ. διδασκόντων ανά ίδρυμα (2023-24)⁴

Ίδρυμα	Ενεργοί προπτυχιακοί φοιτητές	Μεταπτυχιακοί φοιτητές	Εν ενεργεία υποψήφιοι διδάκτορες
ΑΠΘ	37.054	8.448	4.659
ΑΣΚΤ	1.529	78	54
ΓΠΑ	6.490	668	421
ΔΠΘ	20.919	5.216	1.772
ΔΙΠΑΕ	19.297	3.910	381
ΕΚΠΑ	38.998	13.817	8.928
ΕΜΠ	10.965	1.402	3.044
ΕΑΠ	9.823	20.112	174
ΕΛΜΕΠΑ	8.129	822	220
ΙΠ	5.934	684	630
ΟΠΑ	8.895	1.738	179
ΠΑ	10.607	2.447	887
ΠΑΔΑ	27.529	3.797	936
ΠΑΜ	15.894	3.051	415
ΠΑΘΕΣ	21.319	3.413	1.675
ΠΙ	17.124	1.184	1.843
ΠΑΚΡΗ	11.750	2.050	1.246
ΠΑΜΑΚ	8.947	2.699	461
ΠΑΠΑΤ	27.751	8.787	1.968
ΠΑΠΕΙ	10.493	4.102	446
ΠΑΠΕΛ	14.501	1.973	749
ΠΠΚΠΕ	8.643	609	966
ΠΟΚΡΗ	4.068	360	221
ΧΠΑ	2.198	686	245
ΑΣΠΑΙΤΕ	1.882	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	350.739	92.053	32.520

Τέλος, ο Πίνακας 4 δίνει μια εικόνα του μόνιμου προσωπικού των ιδρυμάτων (διδασκικού / επιστημονικού και διοικητικού). Συνολικά στα ελληνικά ΑΕΙ το 2023-24 απασχολήθηκαν 10.175 μέλη ΔΕΠ, 283 μέλη ΕΕΠ, 2.048 μέλη ΕΔΙΠ, 945 μέλη ΕΤΕΠ και 5.715 άτομα κατηγορίας διοικητικού προσωπικού.

Τα ιδρύματα με τα περισσότερα μέλη ΔΕΠ ήταν το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (1.652) και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (1.589), ενώ τα λιγότερα μέλη ΔΕΠ υπηρετούσαν στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών (43), στην ΑΣΠΑΙΤΕ (46), στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (52) και στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Αθηνών (79). Τα περισσότερα μέλη ΕΕΠ

⁴ Δεδομένα ΟΠΕΣΠ 2025.

υπηρετούσαν στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (73), στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (51) και στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (33), ενώ τα πιο πολλά μέλη ΕΔΙΠ καταγράφηκαν στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (373), στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (280) και στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (250). Λιγότερα από 10 μέλη ΕΕΠ διέθεταν το Πανεπιστήμιο Αιγαίου (8), το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας (5), το Πανεπιστήμιο Κρήτης (5), το Πανεπιστήμιο Πειραιώς (2), το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος (1) και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (1). Σε εννέα (9) ιδρύματα δεν υπηρετούσε κανένα μέλος ΕΕΠ. Τα περισσότερα μέλη ΕΤΕΠ καταγράφηκαν στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (148), στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (110) και στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (104).

Πίνακας 4. Προσωπικό ανά ίδρυμα (2023-24)⁵

Ίδρυμα	Μόνιμο Προσωπικό				
	ΔΕΠ	ΕΕΠ	ΕΔΙΠ	ΕΤΕΠ	Διοικητικό προσωπικό
ΑΣΚΤ	43	8	32	7	42
ΑΠΘ	1.589	73	373	110	538
ΓΠΑ	225	0	73	31	108
ΔΠΘ	577	33	66	56	247
ΔΙΠΑΕ	309	1	53	28	206
ΕΚΠΑ	1.652	51	280	148	941
ΕΜΠ	403	1	250	104	490
ΕΛΜΕΠΑ	175	0	9	34	131
ΙΠ	195	14	30	9	91
ΟΠΑ	180	0	25	17	140
ΠΑ	330	8	49	25	221
ΠΑΔΑ	605	0	105	43	349
ΠΑΔΜ	220	5	47	20	160
ΠΑΘΕΣ	732	21	126	70	428
ΠΙ	548	12	117	46	296
ΠΑΚΡΗ	471	5	78	34	253
ΠΑΜΑΚ	206	17	21	14	158
ΠΑΠΑΤ	727	10	136	76	370
ΠΑΠΕΙ	198	2	12	8	81
ΠΑΠΕΛ	290	22	42	33	161
ΠΠΚΠΕ	199	0	23	9	88
ΠΟΚΡΗ	124	0	77	11	86
ΧΠ	79	0	16	12	33
ΕΑΠ	52	0	0	0	49
ΑΣΠΑΙΤΕ	46	0	8	0	48
ΣΥΝΟΛΟ	10.175	283	2.048	945	5.715

Ως προς τα μέλη του διοικητικού προσωπικού, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών απασχολούσε 941 άτομα και ακολουθούν το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης με 538 και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο με 490 άτομα, ενώ λιγότερα από 200 άτομα υπηρετούσαν στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (161), στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας (160), στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (158), στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (140), στο Ελληνικό Μεσογειακό

⁵ Δεδομένα ΟΠΕΣΠ 2025.

Πανεπιστήμιο (131), στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (108), στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο (91), στο Πάντειο Πανεπιστήμιο (88), στο Πολυτεχνείο Κρήτης (86), στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς (81), στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (49), στην ΑΣΠΑΙΤΕ (48), στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών (42) και στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο (33).

Ο διεθνώς χρησιμοποιούμενος δείκτης Φοιτητές/Διδάσκοντα παρουσιάζεται για το κάθε ίδρυμα με τους τρόπους που απεικονίζει ο Πίνακας 5. Το πλήθος των φοιτητών εμφανίζεται σε τρεις διαφορετικές ομάδες (ενεργοί, εγγεγραμμένοι, ενεργοί των τριών κύκλων) και οι διδάσκοντες σε δύο ομάδες (ΔΕΠ και σύνολο μόνιμου διδακτικού προσωπικού). Ενδιαφέρον παρουσιάζει η διαπίστωση ότι όταν ο δείκτης για το σύνολο των ΑΕΙ υπολογίζεται με το πλήθος των ενεργών φοιτητών στα τρία επίπεδα σπουδών και το σύνολο του διδακτικού προσωπικού, η αναλογία βελτιώνεται σημαντικά.

Πίνακας 5. Δείκτης Φοιτητές / Διδάσκοντα⁶

Ίδρυμα	Ενεργοί προπτυχιακοί φοιτητές ανά μέλος ΔΕΠ	Εγγεγραμμένοι προπτυχιακοί φοιτητές ανά μέλος ΔΕΠ	Ενεργοί φοιτητές ΠΠΣ, ΠΜΣ, ΠΔΣ ανά μέλος ΔΕΠ	Ενεργοί προπτυχιακοί φοιτητές ανά μέλος διδακτικού προσωπικού	Εγγεγραμμένοι προπτυχιακοί φοιτητές ανά μέλος διδακτικού προσωπικού	Ενεργοί φοιτητές ΠΠΣ, ΠΜΣ, ΠΔΣ ανά μέλος διδακτικού προσωπικού
ΑΣΚΤ	36	56	39	17	27	18
ΑΠΘ	23	46	32	17	34	23
ΓΠΑ	29	57	34	20	39	23
ΔΠΘ	36	64	48	29	50	38
ΔΙΠΑΕ	62	131	76	49	104	60
ΕΚΠΑ	24	61	37	18	47	29
ΕΜΠ	27	53	38	14	28	20
ΕΛΜΕΠΑ	46	116	52	37	93	42
ΙΠ	30	57	37	24	44	29
ΟΠΑ	49	114	60	40	93	49
ΠΑ	32	56	42	26	45	34
ΠΑΔΑ	46	90	53	37	73	43
ΠΑΔΜ	72	177	88	54	134	66
ΠΑΘΕΣ	29	52	36	22	40	28
ΠΙ	31	57	37	24	43	28
ΠΑΚΡΗ	25	43	32	20	34	26
ΠΑΜΑΚ	43	62	59	35	50	47
ΠΑΠΑΤ	38	71	53	29	55	41
ΠΑΠΕΙ	53	127	76	48	114	68
ΠΑΠΕΛ	50	92	59	37	69	45
ΠΠΚΠΕ	43	100	51	37	86	44
ΠΟΚΡΗ	33	52	37	19	31	22
ΧΠΑ	28	44	40	21	33	29
ΑΣΠΑΙΤΕ	41	72	41	35	61	35
Εθνικός Μ.Ο	34	68	44	25	52	33

⁶ Δεδομένα ΟΠΕΣΠ 2025.

* Στο διδακτικό προσωπικό περιλαμβάνονται μέλη ΔΕΠ, ΕΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ.

** Στον υπολογισμό του εθνικού μέσου όρου δεν περιλαμβάνεται το ΕΑΠ λόγω της ιδιαίτερης φυσιολογίας του και της απασχόλησης διδακτικού προσωπικού άλλων ιδρυμάτων.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η αναλογία φοιτητών - μόνιμου διοικητικού προσωπικού, η οποία αντίστοιχα παρουσιάζεται στον Πίνακα 6. Συγκρίνοντας τις τιμές του δείκτη ενεργοί φοιτητές ΠΠΣ, ΠΜΣ και ΠΔΣ ανά μέλος διοικητικού προσωπικού σε προπτυχιακό επίπεδο, η καλύτερη αναλογία που σημειώνεται σε ιδρυματικό επίπεδο είναι 31 και η δυσμενέστερη 186. Σε εθνικό επίπεδο αντιστοιχούν, κατά μέσον όρο, 60 προπτυχιακοί ενεργοί φοιτητές και 79 ενεργοί φοιτητές των τριών επιπέδων σπουδών ανά μέλος διοικητικού προσωπικού.

Πίνακας 6. Δείκτης φοιτητές / διοικητικό προσωπικό⁷

Ίδρυμα	Ενεργοί προπτυχιακοί φοιτητές ανά μέλος διοικητικού προσωπικού	Εγγεγραμμένοι προπτυχιακοί φοιτητές ανά μέλος διοικητικού προσωπικού	Ενεργοί φοιτητές ΠΠΣ, ΠΜΣ, ΠΔΣ ανά μέλος διοικητικού προσωπικού
ΑΣΚΤ	36	58	40
ΑΠΘ	69	135	93
ΓΠΑ	60	119	70
ΔΠΘ	85	150	113
ΔΙΠΑΕ	94	197	115
ΕΚΠΑ	41	107	66
ΕΜΠ	22	43	31
ΕΛΜΕΠΑ	62	156	70
ΙΠ	65	121	80
ΟΠΑ	64	147	77
ΠΑ	48	84	63
ΠΑΔΑ	79	157	92
ΠΔΜ	99	244	121
ΠΑΘΕΣ	50	89	62
ΠΙ	58	106	68
ΠΑΚΡΗ	46	80	59
ΠΑΜΑΚ	57	81	77
ΠΑΠΑΤ	75	140	104
ΠΑΠΕΙ	130	310	186
ΠΑΠΕΛ	90	165	107
ΠΠΚΠΕ	98	226	116
ΠΟΚΡΗ	47	76	54
ΧΠΑ	67	106	95
ΑΣΠΑΙΤΕ	39	69	39
Εθνικός Μ.Ο.	60	122	79

1.2. Εξελίξεις στο νομοθετικό πλαίσιο της Ανώτατης Εκπαίδευσης

Το 2024 χαρακτηρίζεται από τον νόμο 5094/2024 «Ενίσχυση του Δημόσιου Πανεπιστημίου - Πλαίσιο λειτουργίας μη κερδοσκοπικών παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων και άλλες διατάξεις», ο οποίος αποτελεί ορόσημο για την ανώτατη εκπαίδευση, καθώς προβλέπει για πρώτη φορά την εγκατάσταση

⁷ Δεδομένα ΟΠΕΣΠ 2025.

*Στον υπολογισμό του εθνικού μέσου όρου δεν περιλαμβάνεται το ΕΑΠ λόγω της ιδιαίτερης φυσιολογίας του.

** Περιλαμβάνεται μόνο το μόνιμο διοικητικό προσωπικό.

και λειτουργία μη κρατικών μη κερδοσκοπικών πανεπιστημίων στην Ελλάδα με τη μορφή παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων (Νομικά Πρόσωπα Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης).

Στο άρθρο 139 αναφέρεται η αρμοδιότητα της ΕΘΑΕ κατά τη διαδικασία χορήγησης άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας παραρτημάτων ΝΠΠΕ, η οποία αφορά αποκλειστικά την ακαδημαϊκή αξιολόγηση των αιτήσεων των ξένων πανεπιστημίων, όπου εξετάζονται οι αιτήσεις με τα δικαιολογητικά των περ. α), β) και γ) της παρ. 2 και τα δικαιολογητικά της παρ. 3 του άρθρου 138 του ν. 5094/2024.

Στο άρθρο 145 του ίδιου νόμου, αναφέρεται η αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΘΑΕ ως προς τη διαδικασία της πιστοποίησης των νέων προγραμμάτων σπουδών των παραρτημάτων ΝΠΠΕ. Η πιστοποίηση αυτή έχει ως προϋπόθεση την προηγούμενη χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας του ΝΠΠΕ από το ΥΠΑΙΘΑ.

Εκτός από την ίδρυση και λειτουργία παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων (άρθρα 130 έως 155 και άρθρο 189), στα κύρια σημεία του νόμου 5094/2024 περιλαμβάνονται ακόμη: α) η ενίσχυση των δημόσιων πανεπιστημίων με μέτρα για την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό τους (όπως για την ενίσχυση της εξωστρέφειας και τη διεθνοποίηση, τον ψηφιακό μετασχηματισμό, την αναδιάρθρωση ακαδημαϊκών μονάδων, την ενίσχυση της σύνδεσης της ανώτατης εκπαίδευσης με την κοινωνία και την οικονομία), β) οι οργανωσιακές αλλαγές στη δομή του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (ένταξη τμημάτων και ινστιτούτων του ΔΙΠΑΕ, ίδρυση σχολών και τμημάτων και μετονομασία τμημάτων στο ΔΠΘ), γ) οι διατάξεις για τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση του ΕΑΠ και δ) η στήριξη απομακρυσμένων περιοχών (μέτρα για την υποστήριξη της εκπαίδευσης σε απομακρυσμένες περιοχές).

Ο νόμος 5128/2024 «Ρυθμίσεις για την Ψηφιακή Εκπαιδευτική Πύλη και το Ψηφιακό Φροντιστήριο, επαγγελματικός προσανατολισμός στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, μέτρα στήριξης του εκπαιδευτικού συστήματος στις απομακρυσμένες περιοχές και λοιπές ρυθμίσεις του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού» (άρθρα 30-44) ρυθμίζει θέματα που αφορούν: α) την ψηφιακή έκδοση πιστοποιητικών, βεβαιώσεων και τίτλων σπουδών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μέσω πληροφοριακών συστημάτων των ΑΕΙ, β) την ακαδημαϊκή αναγνώριση τίτλων σπουδών Ιατρικής και Οδοντιατρικής εκτός των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γ) την αναγνώριση τίτλων σπουδών ανώτατης εκπαίδευσης από διεθνείς οργανισμούς που λειτουργούν στην Ελλάδα και δ) τον καθορισμό ποσοστού κατατάξεων πτυχιούχων Πανεπιστημίου, ΤΕΙ και άλλων σχολών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Επίσης, περιλαμβάνει διατάξεις για την επίβλεψη και την υποστήριξη της διδακτορικής διατριβής των υποψηφίων διδακτόρων, την αντιστοιχία τμημάτων Σχολών Μηχανικών Πανεπιστημίων, την ίδρυση, κατάργηση και άλλες μεταβολές ακαδημαϊκών μονάδων, καθώς και θέματα μετακινήσεων και αποσπάσεων μελών ΔΕΠ, πρακτικής άσκησης φοιτητών και οικονομικής διαχείρισης των ερευνητικών πανεπιστημιακών ινστιτούτων.

Στα άρθρα 74-78 του ν. 5128/2024 ρυθμίζονται θέματα που άπτονται της ενίσχυσης των αρμοδιοτήτων της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης για τη διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση, την αποστολή της αρχής, τις αρμοδιότητες του Ανώτατου Συμβουλίου και του Συμβουλίου Αξιολόγησης και Πιστοποίησης σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία παραρτημάτων ΝΠΠΕ και την πιστοποίηση των προγραμμάτων σπουδών τους.

Το 2024 εκδόθηκαν, επίσης, οι κάτωθι υπουργικές αποφάσεις και εγκύκλιοι που ρυθμίζουν θέματα λειτουργίας μη κρατικών πανεπιστημίων:

- Η υπ' αριθμ. 7363/27-09-2024 (ΦΕΚ 5460/Β/1-10-2024) ΚΥΑ του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού με θέμα «Ρύθμιση της

διαδικασίας κατάθεσης εγγυητικής επιστολής και επιμερισμός του καταβαλλόμενου παραβόλου κατά την υποβολή αίτησης περί χορήγησης άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας παραρτημάτων - Νομικών Προσώπων Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης». Στην εν λόγω ΚΥΑ, προβλέπεται, μεταξύ άλλων ότι «...ποσοστό 40%, ορίζεται ως έσοδο του κρατικού προϋπολογισμού και εμφανίζεται στο Αναλυτικό Λογαριασμό Εσόδων (Α.Λ.Ε.) 1140189001 «Λοιπές επιχειρηματικές και επαγγελματικές άδειες», το οποίο εγγράφεται εν συνεχεία της είσπραξής του εις ύψος πίστωσης στον Ειδικό Φορέα 1020-802-0000000 «Δαπάνες της Ανεξάρτητης Αρχής Διασφάλισης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση που καλύπτονται από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων» του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, για την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων της ΕΘ.Α.Α.Ε., όπως καθορίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 130 έως και 155 του ν.5094/2024...».

- Η υπ' αριθμ. «7341/26-09-2024 (ΦΕΚ 5460/Β/1-10-2024) Απόφαση Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού με θέμα «Εκκίνηση διαδικασίας υποβολής αιτήσεων περί χορήγησης άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας παραρτημάτων Νομικών Προσώπων Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης. Καθορισμός διεθνών αναγνωρισμένων οίκων που κατατάσσουν παγκοσμίως πανεπιστημιακά ιδρύματα».

- Η υπ' αριθμ. 152065/Ζ1/17-12-2024 (ΦΕΚ 6966/Β/19-12-2024) Απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού με θέμα «Ορισμός του ελάχιστου αριθμού μελών του εκπαιδευτικού προσωπικού κατά το πρώτο ακαδημαϊκό έτος εκκίνησης των προγραμμάτων σπουδών των παραρτημάτων Νομικών Προσώπων Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης και η σταδιακή κάλυψή του».

- Η υπ' αριθμ. 152203/Ζ1/18-12-2024 (ΦΕΚ 6967/Β/19-12-2024) ΚΥΑ του Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα «Καθορισμός της διαδικασίας ελέγχου των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων των παραρτημάτων Νομικών Προσώπων Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης. Καθορισμός κυρώσεων και ύψους των προστίμων για τις προβλεπόμενες στον ν. 5094/2024 (Α' 39) παραβάσεις».

- Η υπ' αριθμ. 843/19.12.2024 εγκύκλιος Γενικής Γραμματείας Ανώτατης Εκπαίδευσης με θέμα «Διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή του πλαισίου εγκατάστασης και λειτουργίας των παραρτημάτων Νομικών Προσώπων Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης σύμφωνα με τα άρθρα 130-155 του ν. 5094/2024 (Α' 39)»

Τέλος, στο πλαίσιο των νέων αρμοδιοτήτων της ΕΘΑΕ που απορρέουν από τους νόμους 5094/2024 και 5128/2024 για τα μη κρατικά πανεπιστήμια, δημοσιεύθηκαν σε ΦΕΚ οι κάτωθι κανονιστικές πράξεις που αφορούν θέματα ΝΠΠΕ:

- Η υπ' αριθμ. 47680/3-12-2024 (ΦΕΚ 6956/Β/18-12-2024) Απόφαση του Ανωτάτου Συμβουλίου της ΕΘΑΕ με θέμα «Καθορισμός προτύπου με τις προϋποθέσεις εγκατάστασης και λειτουργίας Παραρτημάτων - Νομικών Προσώπων Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (Ν.Π.Π.Ε.), διαδικασία ελέγχου των ανωτέρω προϋποθέσεων, σύσταση ειδικής επιτροπής αξιολόγησης από εμπειρογνώμονες και λεπτομερειακά θέματα σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 137 του ν. 5094/2024».

Η εφαρμογή της ως άνω απόφασης αφορά τη διαδικασία της χορήγησης άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων.

- Η υπ' αριθμ. 48136/17-12-2024 (ΦΕΚ 6957/Β/18-12-2024) Απόφαση του Ανωτάτου Συμβουλίου της ΕΘΑΕ με θέμα «Προσδιορισμός των επιμέρους κριτηρίων, δεικτών και προϋποθέσεων, που πρέπει να πληροί κάθε νέο πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών του παραρτήματος Νομικού Προσώπου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (Ν.Π.Π.Ε.) για την αξιολόγηση και πιστοποίησή του (πρότυπο πιστοποίησης ποιότητας), σε εφαρμογή του άρθρου 145 του ν.5094/2024».

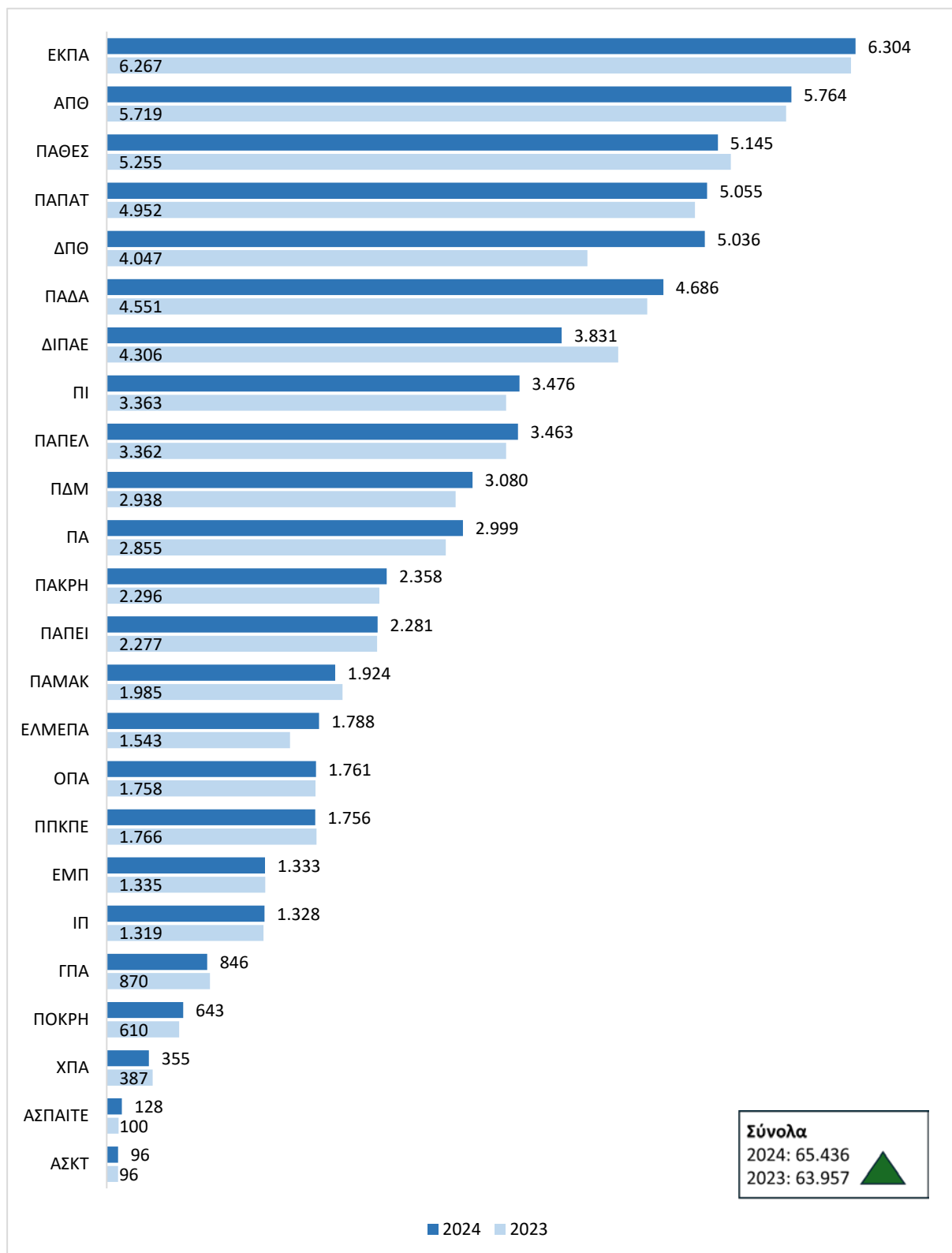
1.3. Συγκριτική παρουσίαση επιτυχόντων στα ελληνικά ΑΕΙ (2023-2024)

Στο Σχήμα 3 και στον Πίνακα 7 παρουσιάζεται η μεταβολή του αριθμού των επιτυχόντων στα ελληνικά ΑΕΙ μεταξύ των ετών 2023 και 2024. Ως βασικό συμπέρασμα αναδεικνύεται η συνολική αύξηση του αριθμού των επιτυχόντων κατά 2,3% από το 2023 στο 2024.

Τα μεγαλύτερα ποσοστά αύξησης καταγράφονται στην ΑΣΠΑΙΤΕ (+28%), στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (+24,4%) και στο Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο (+15,9%). Μικρότερη αύξηση, κάτω του 10%, παρατηρείται στο Πολυτεχνείο Κρήτης (+5,4%), στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου (+5%), στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας (+4,8%), στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (+3,4%), στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (+3%), στο Πανεπιστήμιο Κρήτης (+2,7%) και στο Πανεπιστήμιο Πατρών (+2,1%). Οριακή θετική μεταβολή σημειώνεται στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (+0,8%), στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο (+0,7%), στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (+0,6%), στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς και στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (+0,2%).

Στον αντίποδα, τα μεγαλύτερα ποσοστά μείωσης σημειώνονται στο Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος (-11%), στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο (-8,3%), στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (-3,1%), στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (-2,8%), στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (-2,1%), στο Πάντειο Πανεπιστήμιο (-0,6%) και στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (-0,1%).

Στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών δεν καταγράφεται καμία μεταβολή.

Σχήμα 3. Μεταβολή αριθμού επιτυχόντων ανά ΑΕΙ (2023-2024)⁸

⁸ Πηγή: ΥΠΑΙΘΑ. Αναφέρεται το σύνολο των επιτυχόντων (όλες οι κατηγορίες) στις πανελλαδικές εξετάσεις του 2023 και του 2024, ανά ΑΕΙ.

Πίνακας 7. Ποσοστιαία μεταβολή επιτυχόντων ανά ίδρυμα (2023-2024)

ΙΔΡΥΜΑ	2024	2023	Μεταβολή %
ΕΚΠΑ	6.304	6.267	0,6%
ΑΠΘ	5.764	5.719	0,8%
ΠΑΘΕΣ	5.145	5.255	-2,1%
ΠΑΠΑΤ	5.055	4.952	2,1%
ΔΠΘ	5.036	4.047	24,4%
ΠΑΔΑ	4.686	4.551	3,0%
ΔΙΠΑΕ	3.831	4.306	-11,0%
ΠΙ	3.476	3.363	3,4%
ΠΑΠΕΛ	3.463	3.362	3,0%
ΠΔΜ	3.080	2.938	4,8%
ΠΑ	2.999	2.855	5,0%
ΠΑΚΡΗ	2.358	2.296	2,7%
ΠΑΠΕΙ	2.281	2.277	0,2%
ΠΑΜΑΚ	1.924	1.985	-3,1%
ΕΛΜΕΠΑ	1.788	1.543	15,9%
ΟΠΑ	1.761	1.758	0,2%
ΠΠΚΠΕ	1.756	1.766	-0,6%
ΕΜΠ	1.333	1.335	-0,1%
ΙΠ	1.328	1.319	0,7%
ΓΠΑ	846	870	-2,8%
ΠΟΚΡΗ	643	610	5,4%
ΧΠΑ	355	387	-8,3%
ΑΣΠΑΙΤΕ	128	100	28,0%
ΑΣΚΤ	96	96	0%
ΣΥΝΟΛΟ	65.436	63.957	2,3%

1.4. Η χρηματοδότηση της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα

Από τη σύγκριση των δεδομένων, τα οποία αφορούν την εξωτερική και τη δημόσια χρηματοδότηση⁹ των ελληνικών ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης για τα έτη 2023 και 2024, προκύπτει ότι η συνολική χρηματοδότηση αυξήθηκε κατά 4%. Η αύξηση προήλθε από την αύξηση της δημόσιας χρηματοδότησης κατά 13% αφού η εξωτερική χρηματοδότηση υποχώρησε κατά 8%. Το ποσοστό δημόσιας και εξωτερικής χρηματοδότησης στη συνολική χρηματοδότηση ήταν αντίστοιχα 65% και 35%.

Σε 18 ιδρύματα η δημόσια χρηματοδότηση παρουσίασε το 2024 αύξηση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, σε 12 ιδρύματα διαπιστώθηκε αύξηση ως προς την εξωτερική χρηματοδότηση, ενώ σε 10 ιδρύματα υπήρξε ταυτόχρονη αύξηση τόσο της εξωτερικής όσο και της δημόσιας χρηματοδότησης.

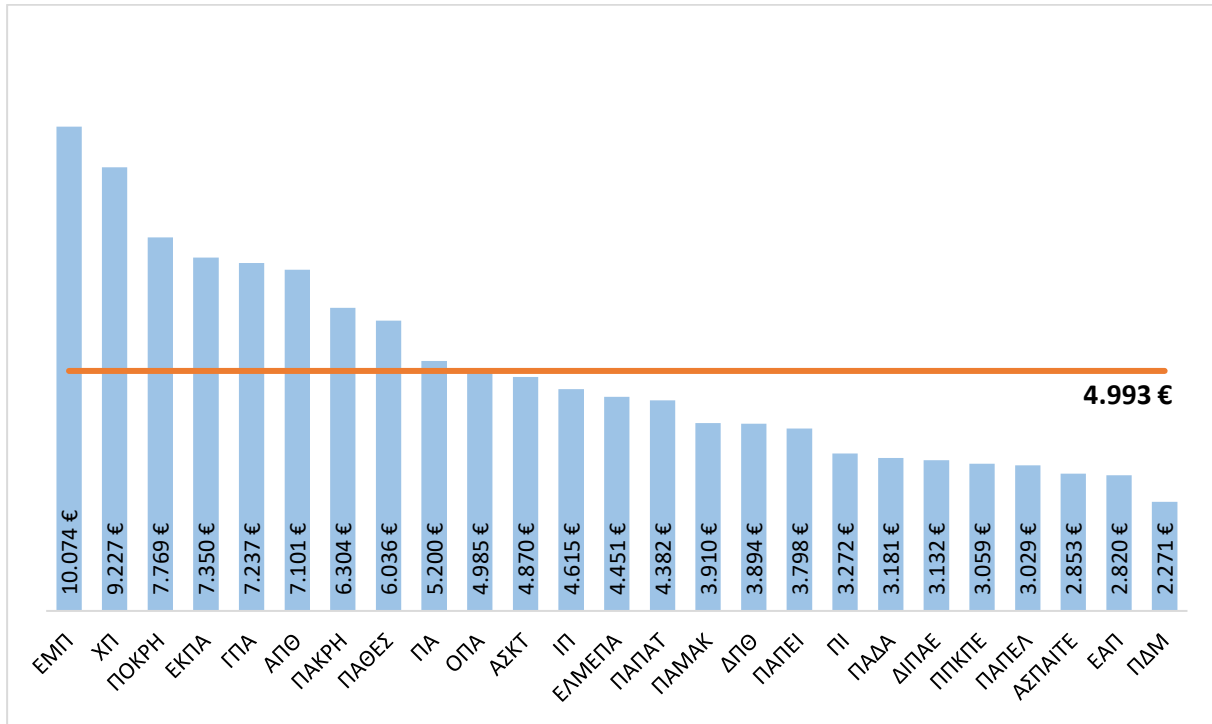
⁹ Η δημόσια χρηματοδότηση περιλαμβάνει τις πιστώσεις μισθοδοσίας του κρατικού προϋπολογισμού, τη χρηματοδότηση δημοσίων επενδύσεων και την ετήσια επιχορήγηση από το ΥΠΑΙΘΑ.

Η εξωτερική χρηματοδότηση περιλαμβάνει τη χρηματοδότηση ενεργών έργων των ιδρυμάτων εκτός από αυτά που χρηματοδοτούνται από τους ΕΛΚΕ.

Πίνακας 8. Μεταβολή εξωτερικής, δημόσιας και συνολικής χρηματοδότησης 2023 και 2024 ανά ίδρυμα και συνολικά (σε ευρώ)¹⁰

	ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ			ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ			ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
	2022-23	2023-24	Μεταβολή	2022-23	2023-24	Μεταβολή	2022-23	2023-24	Μεταβολή
ΑΣΚΤ	€ 8.379.602,58	€ 6.766.393,82	⬇️ (1.613.208,76)	€ 2.093.220,76	€ 322.355,66	⬇️ (1.770.865,10)	€ 10.472.823,34	€ 7.088.749,48	⬇️ (3.384.073,86)
ΑΠΘ	€ 143.964.677,95	€ 159.236.524,26	⬆️ (15.271.846,31)	€ 80.739.770,69	€ 68.664.940,45	⬇️ (12.074.830,24)	€ 224.704.448,64	€ 227.901.464,71	⬆️ (3.197.016,07)
ΓΠΑ	€ 21.821.729,76	€ 27.437.732,76	⬆️ (5.616.003,00)	€ 17.777.905,41	€ 20.708.989,00	⬆️ (2.931.083,59)	€ 39.599.635,17	€ 48.146.721,76	⬆️ (8.547.086,59)
ΔΠΘ	€ 52.163.594,42	€ 62.449.359,18	⬆️ (10.285.764,76)	€ 21.380.690,50	€ 18.144.301,12	⬆️ (3.236.389,38)	€ 73.544.284,92	€ 80.593.660,30	⬆️ (7.049.375,38)
ΔΙΠΛΕ	€ 47.244.583,12	€ 48.066.467,45	⬆️ (821.884,33)	€ 15.978.177,83	€ 10.742.761,48	⬆️ (5.235.416,35)	€ 63.222.760,95	€ 58.809.228,93	⬆️ (4.413.532,02)
ΕΚΠΑ	€ 138.539.006,91	€ 174.551.016,34	⬆️ (36.012.009,43)	€ 126.622.213,05	€ 130.463.071,80	⬆️ (3.840.858,75)	€ 265.161.219,96	€ 305.014.088,14	⬆️ (39.852.868,18)
ΕΜΠ	€ 49.136.416,35	€ 58.571.230,53	⬆️ (9.434.814,18)	€ 52.269.565,04	€ 56.847.296,70	⬆️ (4.577.731,66)	€ 101.405.981,39	€ 115.418.527,23	⬆️ (14.012.545,84)
ΕΛΜΕΠΑ	€ 23.314.267,36	€ 24.307.078,25	⬆️ (992.810,89)	€ 8.605.587,48	€ 11.071.801,12	⬆️ (2.466.213,64)	€ 31.919.854,84	€ 35.378.879,37	⬆️ (3.459.024,53)
ΙΠ	€ 16.439.026,97	€ 23.454.818,96	⬆️ (7.015.791,99)	€ 6.884.980,82	€ 3.345.556,21	⬆️ (3.539.424,61)	€ 23.324.007,79	€ 26.800.375,17	⬆️ (3.476.367,38)
ΟΠΑ	€ 19.212.553,61	€ 24.157.814,00	⬆️ (4.945.260,39)	€ 23.682.778,00	€ 20.141.423,00	⬆️ (3.541.355,00)	€ 42.895.331,61	€ 44.299.237,00	⬆️ (1.403.905,39)
ΠΑ	€ 38.352.945,57	€ 40.474.289,37	⬆️ (2.121.343,80)	€ 19.859.962,72	€ 13.795.425,90	⬆️ (6.064.536,82)	€ 58.212.908,29	€ 54.269.715,27	⬆️ (3.943.193,02)
ΠΔΔΑ	€ 68.184.289,61	€ 67.639.702,15	⬆️ (544.587,46)	€ 14.052.595,00	€ 20.304.476,00	⬆️ (6.251.881,00)	€ 82.236.884,61	€ 87.944.178,15	⬆️ (5.707.293,54)
ΠΔΜ	€ 32.972.155,11	€ 33.826.785,98	⬆️ (854.630,87)	€ 13.981.506,92	€ 14.863.142,78	⬆️ (881.635,86)	€ 46.953.662,03	€ 48.689.928,76	⬆️ (1.736.266,73)
ΠΔΦΣ	€ 62.380.831,09	€ 86.628.650,26	⬆️ (24.247.819,17)	€ 39.326.738,90	€ 43.982.334,90	⬆️ (4.655.596,00)	€ 101.707.569,99	€ 130.610.985,16	⬆️ (28.903.415,17)
ΠΙ	€ 37.975.322,63	€ 29.355.146,49	⬆️ (8.620.176,14)	€ 27.525.901,90	€ 14.761.847,57	⬆️ (12.764.054,33)	€ 65.501.224,53	€ 44.116.994,06	⬆️ (21.384.230,47)
ΠΚΡΗ	€ 48.833.927,08	€ 52.817.568,77	⬆️ (3.983.641,69)	€ 20.329.915,59	€ 20.501.363,17	⬆️ (171.447,58)	€ 69.163.842,67	€ 73.318.931,94	⬆️ (4.155.089,27)
ΠΑΜΙΑΚ	€ 22.960.551,76	€ 24.401.634,01	⬆️ (1.441.082,25)	€ 9.245.912,43	€ 10.836.734,08	⬆️ (1.590.821,65)	€ 32.206.464,19	€ 35.238.368,09	⬆️ (3.031.903,90)
ΠΠΙΑΤ	€ 73.424.123,17	€ 80.529.063,56	⬆️ (7.104.940,39)	€ 52.341.180,43	€ 42.796.415,12	⬆️ (9.544.765,31)	€ 125.765.303,60	€ 123.325.478,68	⬆️ (2.439.824,92)
ΠΠΠΕΙ	€ 20.658.180,39	€ 19.792.828,76	⬆️ (865.351,63)	€ 22.827.895,25	€ 21.215.611,52	⬆️ (1.612.283,73)	€ 43.486.075,64	€ 41.008.440,28	⬆️ (2.477.635,36)
ΠΠΠΕΛ	€ 27.754.337,35	€ 33.350.881,57	⬆️ (5.596.544,22)	€ 11.917.490,91	€ 9.753.329,95	⬆️ (2.164.160,96)	€ 39.671.828,26	€ 43.104.211,52	⬆️ (3.432.383,26)
ΠΠΚΠΕ	€ 17.009.096,23	€ 19.553.804,38	⬆️ (2.544.708,15)	€ 6.319.569,67	€ 6.380.876,05	⬆️ (61.306,38)	€ 23.328.665,90	€ 25.934.680,43	⬆️ (2.606.014,53)
ΠΟΚΡΗ	€ 16.685.479,22	€ 16.500.292,26	⬆️ (185.186,96)	€ 17.165.284,04	€ 13.239.030,47	⬆️ (3.926.253,57)	€ 33.850.763,26	€ 29.739.322,73	⬆️ (4.111.440,53)
ΧΠ	€ 6.502.439,61	€ 11.361.341,56	⬆️ (4.858.901,95)	€ 7.704.691,62	€ 9.638.875,83	⬆️ (1.934.184,21)	€ 14.207.131,23	€ 21.000.217,39	⬆️ (6.793.086,16)
ΕΑΠ	€ 8.242.405,61	€ 7.083.119,01	⬆️ (1.159.286,60)	€ 39.558.698,72	€ 21.406.468,01	⬆️ (18.152.230,71)	€ 47.801.104,33	€ 28.489.587,02	⬆️ (19.311.517,31)
ΑΣΠΑΙΤΕ	€ 4.245.866,76	€ 2.059.225,00	⬆️ (2.186.641,76)	€ 3.064.596,02	€ 3.224.664,16	⬆️ (160.068,14)	€ 7.310.462,78	€ 5.283.889,16	⬆️ (2.026.573,62)
ΣΥΝΟΛΟ	€ 1.006.397.410,22	€ 1.134.372.768,68	⬆️ (127.975.358,46)	€ 661.256.829,70	€ 607.153.092,05	⬆️ (54.103.737,65)	€ 1.667.654.239,92	€ 1.741.525.860,73	⬆️ (73.871.620,81)

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η μέση ετήσια συνολική χρηματοδότηση ανά φοιτητή για το κάθε ίδρυμα (Σχήμα 4). Η τιμή υπολογίζεται ως το πηλίκο του συνόλου της δημόσιας και εξωτερικής χρηματοδότησης του ΑΕΙ δια του πλήθους των ενεργών φοιτητών. Αναμφίβολα, η εργαστηριακότητα του ιδρύματος και η παροχή εργαστηριακής εκπαίδευσης στους φοιτητές αποτελούν παράγοντες που συμβάλλουν στο μέγεθος της μέσης ετήσιας συνολικής χρηματοδότησης ανά φοιτητή.

Σχήμα 4. Μέση ετήσια συνολική χρηματοδότηση ανά φοιτητή ανά ίδρυμα για το 2024 (ευρώ)

1.5. Συμπεράσματα

Το 2024, το προφίλ των ΑΕΙ στην Ελλάδα παρουσίασε μικρές μεταβολές. Μεταξύ των μεταβολών ήταν η μείωση στον αριθμό των ενεργών φοιτητών (-3%), η αύξηση των αποφοίτων προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών (1,5%) και η μικρή αύξηση του αριθμού των επιτυχόντων στα ΠΠΣ κατά 2,3% από το 2023 στο 2024. Ως προς τις μεταπτυχιακές σπουδές, προκύπτει ότι το 2023-24 λειτουργούσαν 28 ΠΜΣ λιγότερα σε σχέση με το 2022-23 (1.328 έναντι 1.356) και οι απόφοιτοι μειώθηκαν κατά 1.642 άτομα.

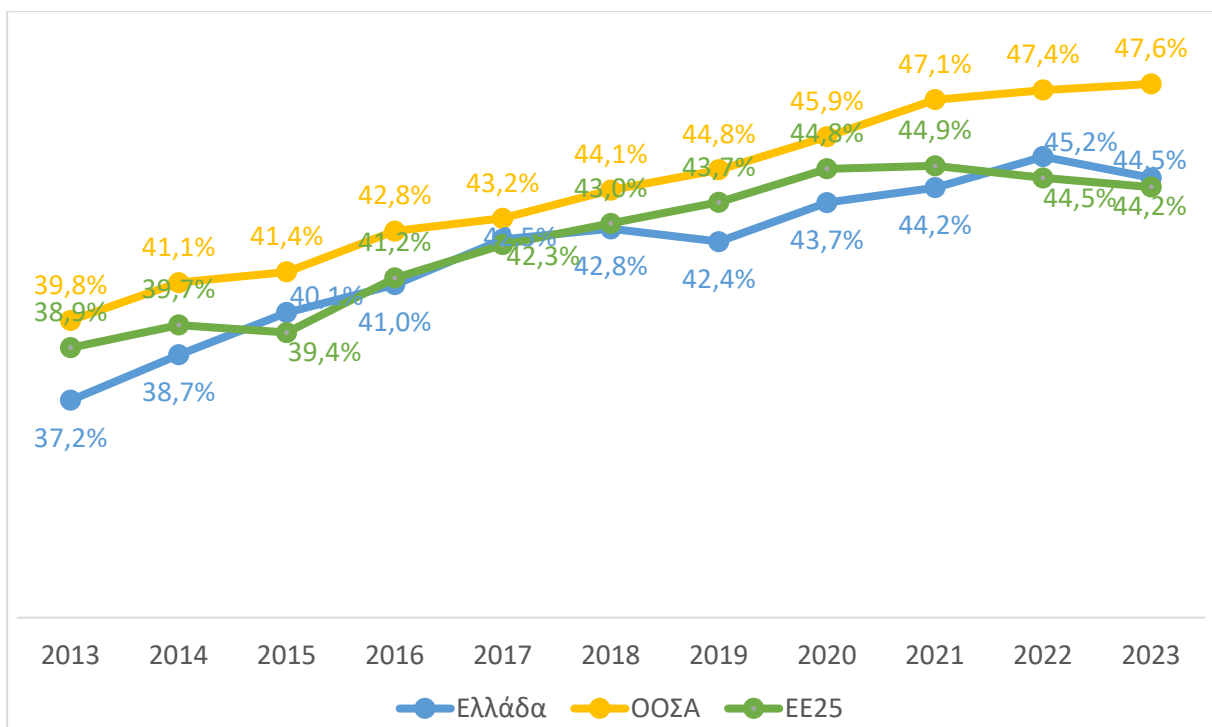
Οι νομοθετικές παρεμβάσεις του 2024 ήταν σημαντικές, με ορόσημο τη νομοθετική πρόβλεψη ίδρυσης και λειτουργίας μη κρατικών πανεπιστημίων στην Ελλάδα από το ακ. έτος 2025-2026, αλλά και οι αλλαγές στο προφίλ του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης με την ένταξη τμημάτων και ινστιτούτων του ΔΙΠΑΕ και την ίδρυση και μετονομασία σχολών και τμημάτων του, καθώς και οι ρυθμίσεις για την ενίσχυση του δημόσιου πανεπιστημίου, μεταξύ άλλων, για θέματα ψηφιοποίησης της λειτουργίας των ΑΕΙ, αναγνώρισης τίτλων σπουδών, μεταβολών ακαδημαϊκών μονάδων, πρακτικής άσκησης και ενίσχυσης των αρμοδιοτήτων της ΕΘΑΕ.

Τέλος, ως προς τη χρηματοδότηση των ΑΕΙ, από τα δεδομένα που αναλύθηκαν, προκύπτει ότι η συνολική χρηματοδότηση αυξήθηκε κατά 4%. Η αύξηση προήλθε από την αύξηση της δημόσιας χρηματοδότησης κατά 13%, αφού η εξωτερική χρηματοδότηση υποχώρησε κατά 8% μεταξύ του 2023 και 2024.

2. Πληθυσμός με σπουδές Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα και διεθνώς

2.1. Ηλικιακή ομάδα 25-34

Η διαχρονική εξέλιξη της ηλικιακής ομάδας 25-34 με πτυχίο ανώτατης εκπαίδευσης στην Ελλάδα, στις χώρες του ΟΟΣΑ και στα 25 κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹¹ σε επίπεδο δεκαετίας (2013-2023) χαρακτηρίζεται από τα εξής: κατά μέσο όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ καταγράφεται αύξηση από έτος σε έτος και συνολική θετική μεταβολή της τάξης των 7,8 ποσοστιαίων μονάδων. Αντίστοιχη σταθερή αυξητική τάση παρατηρείται και στα κράτη της ΕΕ ως το 2021. Το 2022 και το 2023, όμως, σημειώνεται μικρή υποχώρηση (44,5% και 44,2% αντίστοιχα). Στην Ελλάδα, το εν λόγω ποσοστό πληθυσμού από 37,2% το 2013 αυξήθηκε στο 44,5% το 2023 (συνολική αύξηση 7,3 ποσοστιαίων μονάδων) παραμένοντας, όμως, κάτω από τον μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ (47,6%) αλλά οριακά ψηλότερα από της ΕΕ25 (44,2%). Σχετικό είναι το Σχήμα 5:

Σχήμα 5. Εξέλιξη του ποσοστού πληθυσμού ηλικίας 25-34 με ανώτατη εκπαίδευση σε Ελλάδα, ΟΟΣΑ και ΕΕ25¹²

Σύμφωνα με δεδομένα του ΟΟΣΑ για το έτος 2023, στο σύνολο των χωρών του, το μέσο ποσοστό των ατόμων ηλικίας 25-34 που διαθέτουν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδο 5-8) ανέρχεται στο 47,6%. Το αντίστοιχο ποσοστό για τις 25 ευρωπαϊκές χώρες μέλη του Οργανισμού, ανέρχεται σε 44,2%.

¹¹ Στα στοιχεία του ΟΟΣΑ περιλαμβάνονται οι ακόλουθες 25 ευρωπαϊκές χώρες (ΕΕ25): Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελλάδα, Εσθονία, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Τσεχία και Φινλανδία.

¹² OECD. "Adults' educational attainment distribution, by age group and gender". OECD Data Explorer (database). [14/04/2025].

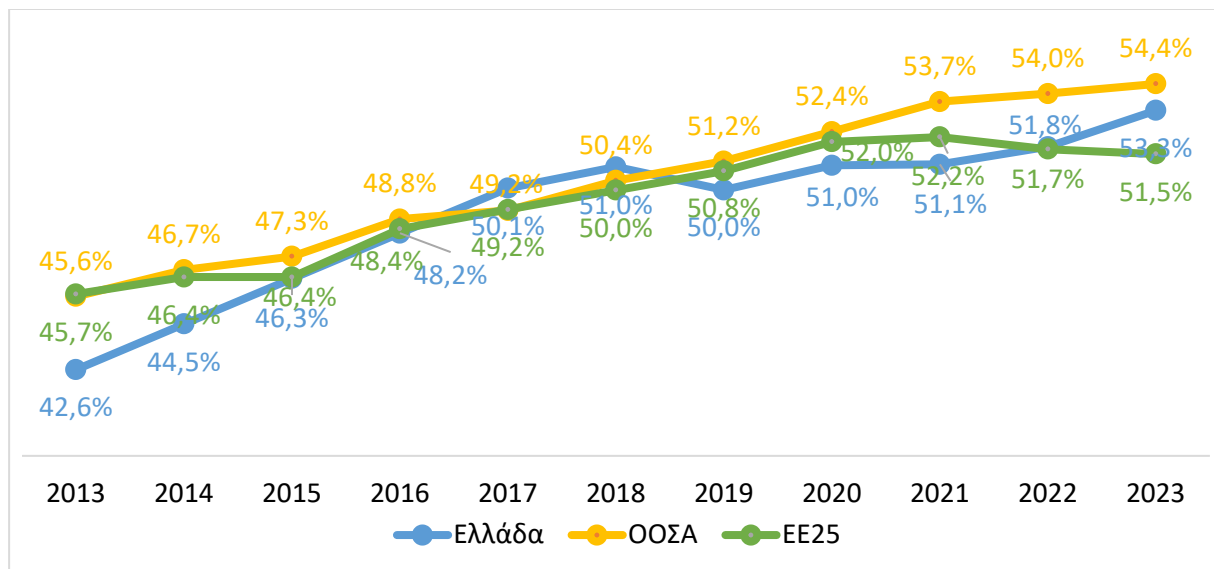
Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat,¹³ στην ΕΕ των 27 κρατών, το 2024, το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 25-34 που διαθέτουν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 5-8) υπολογίζεται στο 44,1%, αυξημένο από το 43,1% του προηγούμενου έτους (2023). Εστιάζοντας στους νέους πτυχιούχους, ηλικίας 25-34, οι οποίοι αποτελούν τον πυρήνα του εργατικού δυναμικού μιας χώρας για τις επόμενες δεκαετίες, η χώρα μας βρίσκεται πολύ κοντά στον μέσο όρο του ΟΟΣΑ με ποσοστό 44,5%.

Η απεικόνιση του συγκεκριμένου μεγέθους ανά χώρα του ΟΟΣΑ βρίσκεται στο παράρτημα (Σχήμα 75). Στις χώρες με τα υψηλότερα ποσοστά κατόχων πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στις ηλικίες 25-34, περιλαμβάνονται η Κορέα με ποσοστό 69,7%, ο Καναδάς 66,9%, η Ιαπωνία 65,5%, η Ιρλανδία 63,4%, το Ηνωμένο Βασίλειο με 60,2%, το Λουξεμβούργο με 59,8%, η Λιθουανία με 57,4% και η Νορβηγία με 57%. Στις τελευταίες θέσεις της κατάταξης, με τα χαμηλότερα ποσοστά πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, συγκαταλέγονται η Αργεντινή (18,7%), η Ρουμανία (22,5%), η Ινδία (23,1%), η Βραζιλία (23,8%) και το Μεξικό (28,2%).

Σε σύγκριση με την προηγούμενη χρονιά (2022), οι οποιεσδήποτε μεταβολές είναι οριακές. Στις περισσότερες χώρες καταγράφεται βελτίωση. Η Πολωνία είναι η χώρα με τη μεγαλύτερη θετική μεταβολή (5,8%). Αντίθετα, η μεγαλύτερη μείωση σημειώνεται στη Σλοβενία (-6,2%), στην Ουγγαρία (-2,5%), στη Ρουμανία (-2,2%) και στο Περού (-2,1%).

2.2. Ηλικιακή ομάδα 25-34 με βάση το φύλο

Σε επίπεδο δεκαετίας (2013-2023), τόσο στις χώρες του ΟΟΣΑ και στα 25 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και στην Ελλάδα, καταγράφεται σταθερά μεγαλύτερο ποσοστό των γυναικών ηλικίας 25-34, οι οποίες κατέχουν τίτλο σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, παρά τη διαχρονικά σταδιακή αύξηση των ανδρών πτυχιούχων. Με εξαίρεση τα έτη 2017 και 2018, το σχετικό ποσοστό της Ελλάδας είναι μικρότερο από εκείνο του ΟΟΣΑ και της ΕΕ25. Ωστόσο, από το 2022 η Ελλάδα σημειώνει καλύτερη επίδοση σε σχέση με την ΕΕ25 (Σχήμα 6).

Σχήμα 6. Ποσοστά γυναικών κατόχων πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 5-8) ηλικίας 25-34 κατά τα έτη 2013 – 2023 (προσαρμογή δεδομένων ΟΟΣΑ)¹⁴

¹³ Eurostat. [Population by educational attainment level, sex and age \(%\)](#). [24/04/2025].

¹⁴ OECD. "Adults' educational attainment distribution, by age group and gender". OECD Data Explorer (database). [14/04/2025].

Ειδικότερα, το 2023, τα ποσοστά κατόχων πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον στην ανάλυσή τους με βάση το φύλο ανά χώρα (Πίνακας 47).

Σε όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ, οι γυναίκες απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (25-34) υπερτερούν των ανδρών. Η μεγαλύτερη διαφορά υπέρ των γυναικών εμφανίζεται στην Ισλανδία +26,3%, στην Εσθονία +24,2% και ακολουθούν η Λετονία (+23,7%), η Σλοβενία (+23,2%), η Νορβηγία (+21,3%), η Κροατία (+20,9%), η Λιθουανία (+20,6%) και το Ισραήλ (20,1%). Στην Ελλάδα το ποσοστό των γυναικών ηλικίας 25-34 με πτυχίο ανώτατης εκπαίδευσης είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο των ανδρών κατά 17,1 ποσοστιαίες μονάδες. Οι μικρότερες διαφορές υπέρ των γυναικών εντοπίζονται στο Περού (2,8%), στην Κόστα Ρίκα (3,9%), στην Ελβετία με 4,2%, στη Γερμανία με 4,3% και στο Ηνωμένο Βασίλειο με 5,4%¹⁵.

Στο Σχήμα 76 αποτυπώνεται η εξέλιξη, σε ποσοστά μεταξύ των ετών 2013 και 2023, των ατόμων που διαθέτουν πτυχίο ανώτατης εκπαίδευσης στις ηλικίες 25-34. Την τελευταία δεκαετία σε όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ, το ποσοστό του πληθυσμού με ανώτατη εκπαίδευση εξελίχθηκε ανοδικά με εξαίρεση την Ουγγαρία (-1,5%) και τη Φινλανδία (-0,9%).

Η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρείται στην Τουρκία (+20,2%), από 22,5% το 2013 σε 41,7% το 2023, στην Ιρλανδία (+12,3%) από 51,1% σε 63,4%, στο Ηνωμένο Βασίλειο (+11,9%) από 48,3% σε 60,2%, στο Λουξεμβούργο (+11,7%) από 48,1% σε 59,8%, στην Πορτογαλία (+11,6%) από 29,3% σε 40,9%, στην Ισπανία (+10,9%) από 41,1% σε 52%, στις Κάτω Χώρες (+10,7%) από 43,8% σε 54,5%, στην Αυστραλία (+10,6%) από 45,7% σε 56,3%, στη Νορβηγία (+10,4%) από 46,6% σε 57%, στη Σλοβακία (+10,1%) από 29,7% σε 39,8% και στην Ελβετία (+10%) από 41,9% σε 51,9% αντίστοιχα. Στις χώρες μέλη του ΟΟΣΑ, επήλθε αύξηση (+7,8%) από 39,8% το 2013 σε 47,6% το 2023, ενώ αντίστοιχη αύξηση (+5,3%) καταγράφηκε στις 25 χώρες της ΕΕ (ΕΕ25) από 38,9% σε 44,2%¹⁶.

2.3. Ηλικιακή ομάδα 25-64

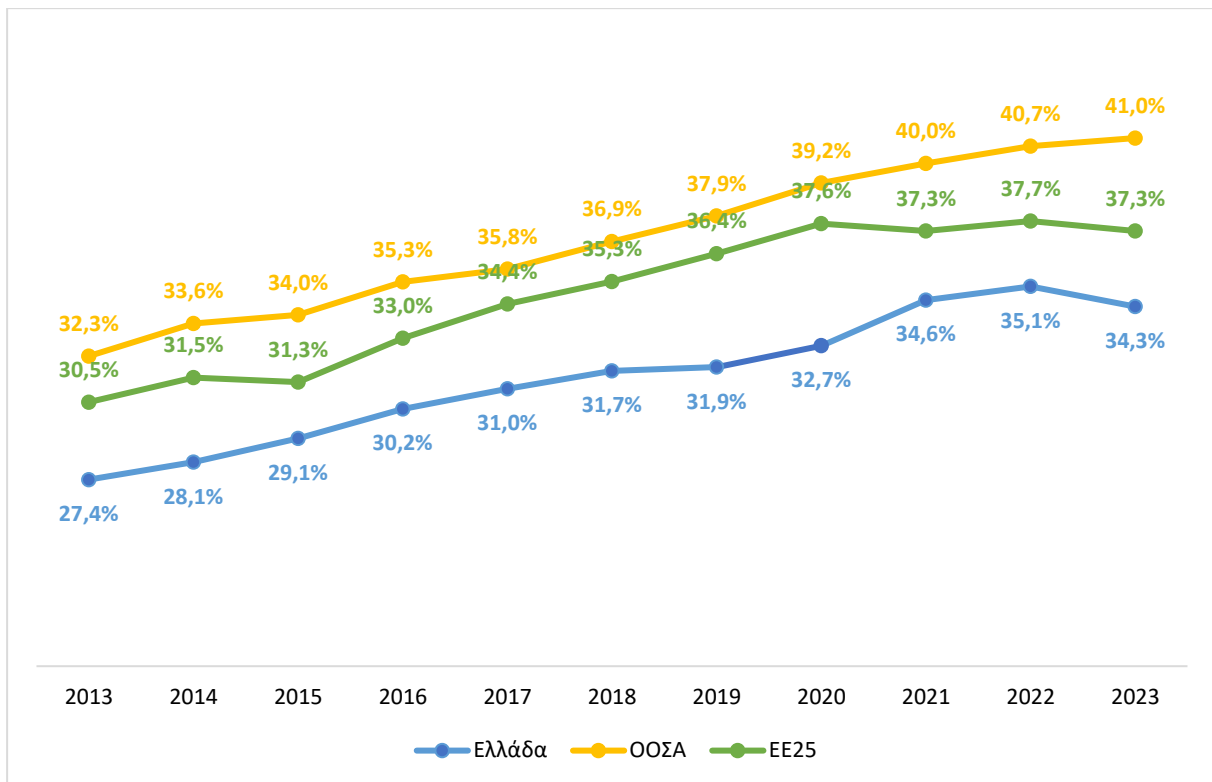
Εξετάζοντας τα ποσοστά των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 5-8) στην Ελλάδα, στον ΟΟΣΑ και στις 25 ευρωπαϊκές χώρες μέλη του στο σύνολο του ενεργού πληθυσμού ηλικίας 25-64, είναι εμφανής η σταθερή διαχρονική αύξηση τους έως το 2022. Ωστόσο, το 2023 σημειώνεται μικρή υποχώρηση του σχετικού ποσοστού στην Ελλάδα και την ΕΕ25.

Πιο συγκεκριμένα, στην Ελλάδα το σχετικό ποσοστό αυξήθηκε κατά 6,9 ποσοστιαίες μονάδες (από 27,4% το 2013 σε 34,3% το 2023), αλλά παραμένει χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό στις χώρες του ΟΟΣΑ και στις 25 χώρες της ΕΕ.

Κατά μέσο όρο, το ποσοστό στις χώρες του ΟΟΣΑ αυξήθηκε κατά 8,7 ποσοστιαίες μονάδες (από 32,3% το 2013 σε 41% το 2023), ενώ στις 25 χώρες της ΕΕ η αύξηση είναι της τάξης των 6,8 ποσοστιαίων μονάδων (από 30,5% το 2013 σε 37,3% το 2023), όπως φαίνεται στο Σχήμα 7.

¹⁵ Στην Ινδία, η οποία δεν περιλαμβάνεται στις οικονομίες του ΟΟΣΑ, οι άνδρες υπερτερούν των γυναικών σε ποσοστό 3,6%.

¹⁶ OECD. "Adults' educational attainment distribution, by age group and gender". OECD Data Explorer (database). [14/04/2025].

Σχήμα 7. Εξέλιξη του ποσοστού πληθυσμού ηλικίας 25-64 με ανώτατη εκπαίδευση σε Ελλάδα, ΟΟΣΑ και ΕΕ25¹⁷

Εξετάζοντας το σύνολο του ενεργού πληθυσμού, ηλικίας 25-64, παρατηρούμε ότι τα ποσοστά των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 5-8), ανά χώρα, εμφανίζονται συγκριτικά χαμηλότερα από τα αντίστοιχα για νεότερες ηλικίες. Αυτό, προφανώς, οφείλεται στην παγκόσμια τάση αύξησης του ποσοστού των αποφοίτων της μέσης εκπαίδευσης (επίπεδο 4) οι οποίοι συνεχίζουν για μεταδευτεροβάθμιας σπουδές.

Στις χώρες με τα υψηλότερα ποσοστά αποφοίτων ηλικίας 25-64 περιλαμβάνονται ο Καναδάς (63,3%), η Ιαπωνία (56%), η Ιρλανδία (55,3%), η Κορέα (54,5%), το Ηνωμένο Βασίλειο (52,7%), η Αυστραλία (51,4%), το Λουξεμβούργο (51,3%), και οι ΗΠΑ (50,7%).

Η Ελλάδα, με ποσοστό 34,3%, βρίσκεται κάτω από τον μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ (41%). Στις τελευταίες θέσεις της κατάταξης βρίσκονται η Ινδία (14,2%), η Ρουμανία (18,6%), το Μεξικό (21%), η Βραζιλία (21,5%) και η Ιταλία (21,6%).

Συγκριτικά με το 2022, στις περισσότερες χώρες καταγράφεται βελτίωση του ποσοστού, ενώ σε 16 χώρες σημειώνεται επιδείνωση. Η μείωση υπερβαίνει το 1% στη Σλοβενία (-6,6%) και στο Περού (-2,8%), ενώ στην Ελλάδα το ποσοστό μείωσης είναι -0,8% (Σχήμα 77).

Η ανωτέρω κατάταξη των χωρών διαφοροποιείται σημαντικά, όταν στις σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης δεν λαμβάνονται υπόψη τα προγράμματα σπουδών πανεπιστημιακής εκπαίδευσης βραχείας διάρκειας (επίπεδο 5). Τα τελευταία δεν αποτελούν μέρος του εκπαιδευτικού συστήματος όλων των χωρών. Υπάρχουν χώρες όπου οι σπουδές βραχείας διάρκειας αντιστοιχούν σε μεγάλο μέρος του συνόλου των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (όπως για παράδειγμα στον Καναδά

¹⁷ OECD. "Adults' educational attainment distribution, by age group and gender". OECD Data Explorer (database). [14/04/2025].

και στην Ιαπωνία). Η επικρατούσα, ωστόσο, τάση δείχνει ότι τα προγράμματα σπουδών βραχείας διάρκειας αντιστοιχούν σε μικρό ποσοστό του συνόλου των αποφοίτων.

Στο Σχήμα 78 εμφανίζονται τα ποσοστά των κατόχων πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 6-8) στις ηλικίες 25-64.

Το μεγαλύτερο ποσοστό αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παρουσιάζεται στην Ιρλανδία (52,4%), στο Λουξεμβούργο (46,8%), στη Λιθουανία (46,4%), στην Ελβετία (46%), στο Βέλγιο (44,1%), στο Ηνωμένο Βασίλειο (43,6%), και ακολουθούν οι Κάτω Χώρες (42 %) και οι ΗΠΑ (40,3%). Στις χώρες με τα χαμηλότερα ποσοστά αποφοίτων συγκαταλέγονται η Ινδία (14,2%), η Τουρκία και η Κόστα Ρίκα (18,9%), το Μεξικό (20,4%), η Ιταλία και η Αυστρία (21,5%).

Συγκρίνοντας τα ποσοστά αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, εξαιρουμένων των σπουδών βραχείας διάρκειας, ο μέσος όρος των χωρών μελών του ΟΟΣΑ υποχωρεί από το 41% στο 34,6%. Τη μεγαλύτερη διαφορά, συγκριτικά μεταξύ επιπέδων 5-8 και 6-8, εμφανίζει ο Καναδάς (-26,3%) και ακολουθούν η Ιαπωνία (-21,2%), η Αυστρία (-15,2%), η Κορέα (-15,1%), η Γαλλία (-14,3%), η Ισπανία (-12,7%), η Νορβηγία (-11,8%) και η Αυστραλία (-11,6%).

Σε σύγκριση με το 2022 στα επίπεδα 6-8, στις περισσότερες χώρες καταγράφεται βελτίωση του ποσοστού με εξαίρεση 12 χώρες, στις οποίες διαπιστώνεται μείωση. Η μεγαλύτερη αύξηση καταγράφεται στην Ιρλανδία (+8,1%) και στην Πολωνία (+4%) και η μεγαλύτερη μείωση εμφανίζεται στο Περού (-8,4%) και στη Σλοβενία (-5,2%).

2.4. Συμπεράσματα

Παρακάτω παρουσιάζονται συνοπτικά οι πιο σημαντικοί διεθνείς δείκτες για τον πληθυσμό με ανώτατη εκπαίδευση (Πίνακας 9).

Πίνακας 9. Συνοπτική παρουσίαση δεικτών του ΟΟΣΑ και της Eurostat για την τριτοβάθμια εκπαίδευση

Πληθυσμός με ανώτατη εκπαίδευση, επίπεδα 5-8, 2022 Δείκτες	ΕΛΛΑΔΑ	ΟΟΣΑ	ΕΕ 25	ΕΕ 27
Πληθυσμός με ανώτατη εκπαίδευση, στην ηλικιακή ομάδα 25-34	44,5%	47,6%	44,2%	44,2%
Πληθυσμός με ανώτατη εκπαίδευση, στην ηλικιακή ομάδα 25-64	34,3%	41%	37,3%	36,1%
Πληθυσμός με ανώτατη εκπαίδευση, στην ηλικιακή ομάδα 25-34 – άνδρες	36,3%	41,1%	37,2%	35,5%
Πληθυσμός με ανώτατη εκπαίδευση, στην ηλικιακή ομάδα 25-34 – γυναίκες	53,3%	54,4%	51,5%	44,1%

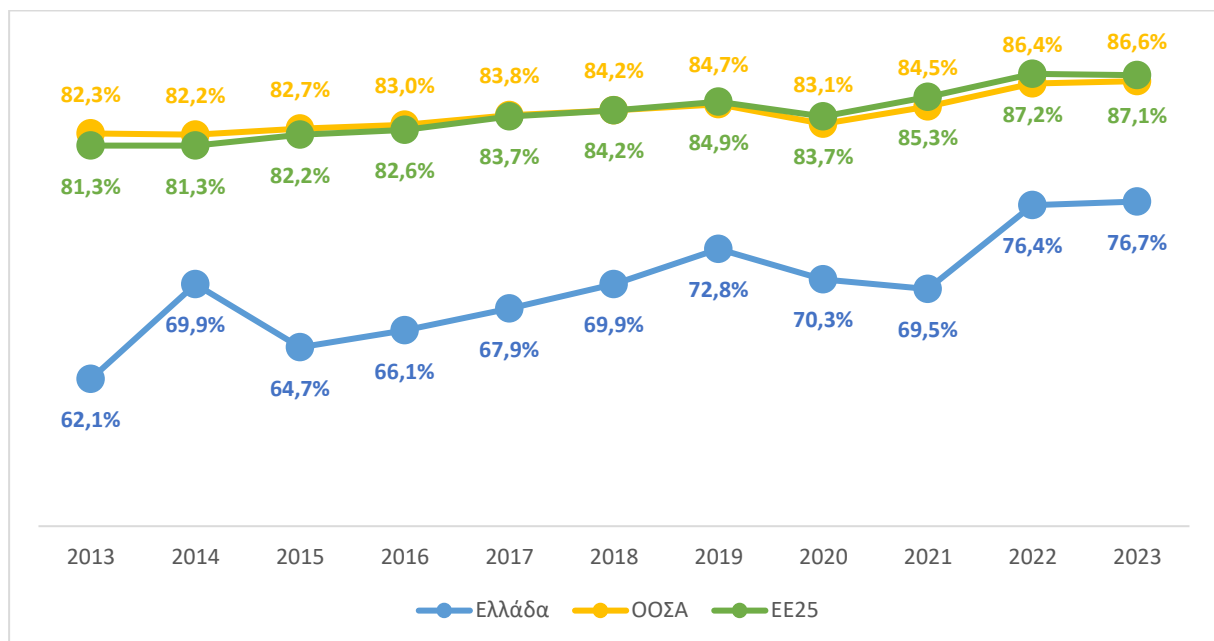
Από τα στοιχεία του ΟΟΣΑ και της Eurostat¹⁸ προκύπτει ότι το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού, διεθνώς, εμφανίζει διαχρονικά ανοδική τάση, τόσο στις ηλικίες 25-34 όσο και στις ηλικίες 25-64. Στο σύνολο των χωρών του ΟΟΣΑ, τα άτομα ηλικίας 25-34 διαθέτουν, κατά μέσο όρο, υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης απ' ό,τι τα μεγαλύτερης ηλικίας άτομα. Αναφορικά με το φύλο, οι γυναίκες απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης υπερτερούν αριθμητικά των ανδρών και συγκεκριμένα στην Ελλάδα υπερτερούν κατά 17%.

Στην Ελλάδα, το ποσοστό των κατόχων πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στις ηλικίες 25-34 (44,5%) πλησιάζει τον μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ (47,6%), και θα ήταν ακόμη υψηλότερο εάν οι φοιτητές και φοιτήτριες της χώρας μας ολοκλήρωναν τις σπουδές τους σε χρόνο πλησιέστερα στην κανονική διάρκεια των σπουδών. Στις ηλικίες 25-64, το ποσοστό των κατόχων πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα εμφανίζει μεγαλύτερη διαφορά: 34,3% έναντι 41% στον ΟΟΣΑ.

3. Απόφοιτοι ΑΕΙ: απασχόληση και ανεργία

3.1. Απασχόληση αποφοίτων ΑΕΙ 25-34 ετών

Η απασχόληση των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 5-8) ηλικίας 25-34 ετών στην Ελλάδα κυμαίνεται διαχρονικά σε επίπεδα κάτω από τον μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ, ο οποίος είναι σταθερά πάνω από 80% την περίοδο 2013-2023. Το ποσοστό απασχόλησης αποφοίτων ΑΕΙ ηλικίας 25-34 στην Ελλάδα αυξάνεται σημαντικά από το 2013 (62,1%) στο 2014 (69,9%) και, στη συνέχεια, αυξάνεται κατ' έτος φτάνοντας το 72,8% το 2019. Ωστόσο, το 2020 υποχωρεί στο 70,3% και συνεχίζει μειούμενο και το 2021 φτάνοντας το 69,5%. Το 2022 το σχετικό ποσοστό καταγράφει σημαντική αύξηση 7%, η οποία συνεχίζεται οριακά και το 2023 (76,7%). Σχετικό είναι το Σχήμα 8.

Σχήμα 8. Μεταβολή ποσοστού απασχόλησης αποφοίτων ΑΕΙ (επίπεδα 5-8) ηλικίας 25-34 την περίοδο 2013-2023 για Ελλάδα, ΟΟΣΑ και ΕΕ25¹⁹

¹⁸ Eurostat. [Population by educational attainment level, sex and age \(%\)](#) (25-34). [17/05/2025].

Eurostat. [Population by educational attainment level, sex and age \(%\)](#) (25-64). [17/05/2025].

¹⁹ OECD. ["Education at a glance: Educational attainment and labour-force status"](#), OECD Data Explorer (database), [17/05/2025].

Στις χώρες μέλη του ΟΟΣΑ, το 2023, η μέση απασχόληση των νέων πτυχιούχων ανερχόταν σε 86,6%, έχοντας καταγράψει μικρή βελτίωση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά (Σχήμα 79). Τα υψηλότερα ποσοστά απασχόλησης στους πτυχιούχους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ηλικίας 25-34 (επίπεδα 5-8) εμφανίζουν η Ουγγαρία (92,9%), η Πολωνία (92,1%), οι Κάτω Χώρες και η Νέα Ζηλανδία (91,7%), η Ελβετία (91,6%), η Λιθουανία (91,2%) και το Ηνωμένο Βασίλειο (90,8%). Στις χαμηλότερες θέσεις της κατάταξης βρίσκεται η Ελλάδα (76,7%), πάνω από την Ιταλία (74%), την Τουρκία (73,5%) και την Ινδία (57,9%).

Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΟΣΑ, η απασχόληση των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ηλικίας 25-34 ετών παρέμεινε σταθερά υψηλή και, μάλιστα, το 2023 κατέγραψε θετική μεταβολή σε σχέση με το 2022 για τις περισσότερες χώρες (Πίνακας 48).

Η Ελλάδα καταγράφει οριακή αύξηση 0,3% στην απασχόληση των νέων πτυχιούχων από 76,4% το 2022 σε 76,7% το 2023.

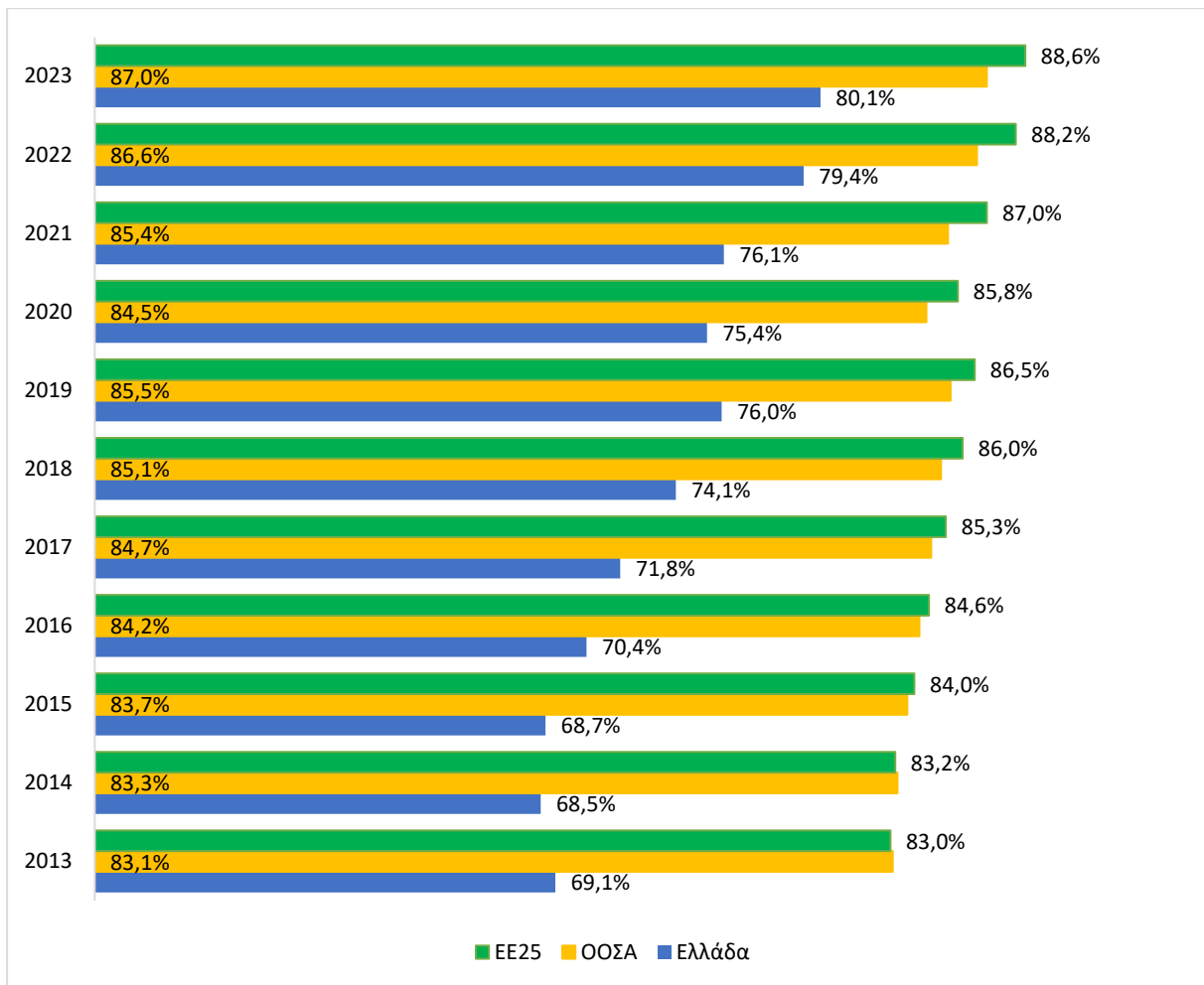
Μείωση μεγαλύτερη του 1,5% στην απασχόληση των νέων πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εμφανίζουν η Κόστα Ρίκα (-1,7%) και το Περού (-2,5%). Αντίθετα, θετική μεταβολή άνω του 1,5% καταγράφεται στη Βραζιλία (+1,9%), στην Ισπανία (+1,7%), στο Μεξικό και στην Πορτογαλία (+1,5%).

Η κατοχή πτυχίου πανεπιστημιακής εκπαίδευσης συνδέεται με καλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης, υψηλότερο εισόδημα και, κατ' επέκταση, καλύτερη ποιότητα ζωής. Η εκπαίδευση εξακολουθεί να αποτελεί την ασφαλέστερη επιλογή για την αντιμετώπιση του προβλήματος της ανεργίας, ενώ στην πλειονότητα των εξεταζόμενων περιπτώσεων, υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης σημαίνει και υψηλότερες απολαβές.

3.2. Απασχόληση αποφοίτων ΑΕΙ 25-64 ετών

Η απασχόληση των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 5-8) ηλικίας 25-64 ετών στην Ελλάδα κυμαίνεται, επίσης, διαχρονικά σε επίπεδα κάτω από τον μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ, ο οποίος είναι σταθερά πάνω από 80% τη δεκαετία 2013-2023.

Το ποσοστό απασχόλησης αποφοίτων ΑΕΙ ηλικίας 25-64 στην Ελλάδα μειώνεται από το 2013 (69,1%) στο 2014 (68,5%) ενώ, στη συνέχεια, βαίνει αυξανόμενο κατ' έτος έως το 2019 (76%). Ακολουθεί υποχώρηση του ποσοστού το 2020 στο 75,4%, και έκτοτε σημειώνεται διαρκής βελτίωση. Το 2023 καταγράφεται το υψηλότερο ποσοστό (80,1%). Σχετικό είναι το Σχήμα 9.

Σχήμα 9. Μεταβολή ποσοστού απασχόλησης αποφοίτων ΑΕΙ (επίπεδα 5-8) ηλικίας 25-64 την περίοδο 2013-2023 για Ελλάδα, ΟΟΣΑ και ΕΕ25²⁰

Στις χώρες του ΟΟΣΑ, η απασχόληση των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στις ηλικίες 25-64 (Σχήμα 80), ανέρχεται, κατά μέσο όρο, στο 87%, ποσοστό που υπερβαίνει μόλις κατά 0,35% το ποσοστό απασχόλησης των νέων πτυχιούχων ηλικίας 25-34 (Σχήμα 8). Στην Ελλάδα, η απασχόληση των νέων πτυχιούχων (25-34) είναι χαμηλότερη από αυτή των ώριμων ηλικιακά πτυχιούχων (25-64).

Ανάμεσα στις χώρες με τα υψηλότερα ποσοστά απασχόλησης στους πτυχιούχους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (25-64) συγκαταλέγονται η Σλοβενία (92,6%), η Ουγγαρία (92%), η Πολωνία (91,5%), η Ρουμανία (91,2%) και η Βουλγαρία (90,8%). Η Ελλάδα, με ποσοστό 80,1%, κατατάσσεται στις τελευταίες θέσεις των χωρών του ΟΟΣΑ, πάνω από την Κορέα (79,9%), την Τουρκία (74,4%) και την Ινδία (65,5%), κάτω από το Μεξικό (81,7%), την Κολομβία (80,5%) και την Κόστα Ρίκα (80,3%) και αρκετά χαμηλότερα από την Ισπανία (83,7%) και τις ΗΠΑ (83,1%).

3.2.1. Απασχόληση πτυχιούχων ΑΕΙ 25-64 ετών ανά επίπεδο εκπαίδευσης

Τα υψηλότερα ποσοστά απασχόλησης κατόχων πτυχίου ανώτατης εκπαίδευσης καταγράφονται, το 2023, στη Σλοβενία (90,9%), στην Εσθονία (90,8%), στη Νέα Ζηλανδία και στην Ουγγαρία (90,4%), στη

²⁰ OECD. "Education at a glance: Educational attainment and labour-force status", OECD Data Explorer (database), [17/05/2025].

Νορβηγία (89,9%), στην Ιαπωνία (89,5%), στην Πολωνία (89,4%), στη Λιθουανία (89,2%), και στην Ελβετία (89,1%) (Σχήμα 81).

Αντίστοιχα για τους κατόχους μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης, τα υψηλότερα ποσοστά εμφανίζονται στη Σλοβενία (94,6%), στην Ισλανδία (94%), στην Ουγγαρία (93,7%), στη Νορβηγία (92,3%), στην Πορτογαλία και στη Βουλγαρία (92,1%), στην Πολωνία και στις Κάτω Χώρες (92%).

Ως προς τους αποφοίτους προγραμμάτων διδακτορικών σπουδών, τα υψηλότερα ποσοστά παρατηρούνται στην Πορτογαλία (97,2%), στην Ισλανδία (96,6%), στην Εσθονία (96,5%), στην Πολωνία (96,1%) και στη Λιθουανία (96%). Η απασχόληση των κατόχων διδακτορικού τίτλου υπερβαίνει το 90% για την πλειονότητα των χωρών.

Η Ελλάδα εμφανίζει, το 2023, ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά απασχόλησης στους κατόχους πτυχίου (77,6%) και κατατάσσεται στις τελευταίες θέσεις των χωρών ως προς την απασχόληση κατόχων μεταπτυχιακού τίτλου (87,1%).

Ανάμεσα στις χώρες με τη μεγαλύτερη διαφορά ποσοστού απασχόλησης υπέρ των κατόχων μεταπτυχιακού τίτλου συγκαταλέγονται η Ελλάδα (9,5%), η Τουρκία (8,3%), η Σλοβακία (7,7%) και η Ιταλία (7,2%), ενώ, για τους κατόχους διδακτορικού τίτλου, οι μεγαλύτερες διαφορές στην απασχόληση σε σχέση με τους κατόχους μεταπτυχιακού τίτλου καταγράφονται στην Ελλάδα (7,6%), στην Αυστρία και στην Εσθονία (6,4%), στην Ιταλία (6,2%), στην Τουρκία και στην Τσεχία (6%).

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνεται η εξέλιξη της απασχόλησης αποφοίτων ΑΕΙ ηλικίας 25-64 ανά επίπεδο εκπαίδευσης για την Ελλάδα, τις χώρες του ΟΟΣΑ και τις 25 ευρωπαϊκές χώρες μέλη του για την περίοδο 2017-2023.

Πίνακας 10. Μεταβολή ποσοστών απασχόλησης ατόμων ηλικίας 25-64 ανά επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 6-8) για τα έτη 2017-2023

Ελλάδα	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Πτυχίο	70,8%	73%	74,6%	73,6%	73,4%	76,9%	77,6%
Μεταπτυχιακό	82,6%	82,4%	81,8%	80,8%	83,6%	86,4%	87,1%
Διδακτορικό	85,2%	89,7%	88,3%	91,3%	93,1%	92,7%	94,7%
ΟΟΣΑ	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Πτυχίο	83,5%	83,9%	84,2%	83,1%	83,9%	85,3%	85,9%
Μεταπτυχιακό	87,9%	87,8%	88,2%	87,7%	88,8%	89,6%	89,7%
Διδακτορικό	92,4%	92,3%	93,1%	92,6%	93%	93,4%	93,4%
ΕΕ25	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Πτυχίο	83%	83,8%	84,2%	83,4%	84,3%	85,7%	86,3%
Μεταπτυχιακό	87,6%	88%	88,3%	87,9%	89,3%	90,2%	90,4%
Διδακτορικό	92,5%	92,7%	93,1%	92,9%	93,6%	93,8%	93,9%

Στην Ελλάδα καταγράφεται βελτίωση στην απασχόληση αποφοίτων που είναι κάτοχοι πτυχίου (από 70,8% το 2017 σε 77,6% το 2023), μεταπτυχιακού διπλώματος (από 82,6% το 2017 σε 87,1% το 2023)

και διδακτορικού τίτλου (από 85,2% το 2017 σε 94,7% το 2023). Οι προοπτικές απασχόλησης είναι σε κάθε κατηγορία διαχρονικά καλύτερες όσο ανώτερο είναι το επίπεδο σπουδών. Αντίστοιχη τάση είναι εμφανής και στην περίπτωση των χωρών του ΟΟΣΑ και των 25 ευρωπαϊκών κρατών μελών του. Ωστόσο, για το 2023, τα ποσοστά απασχόλησης κατόχων πτυχίων και μεταπτυχιακών τίτλων στην Ελλάδα είναι μικρότερα σε σχέση με εκείνα του ΟΟΣΑ και των 25 ευρωπαϊκών κρατών μελών του, ενώ η εικόνα αντιστρέφεται, στην περίπτωση των διδακτόρων, υπέρ της Ελλάδας (94,7% έναντι 93,4% του ΟΟΣΑ και 93,9% των 25 ευρωπαϊκών κρατών μελών του).

3.2.2. Αποδοχές αποφοίτων ΑΕΙ 25-64 ετών

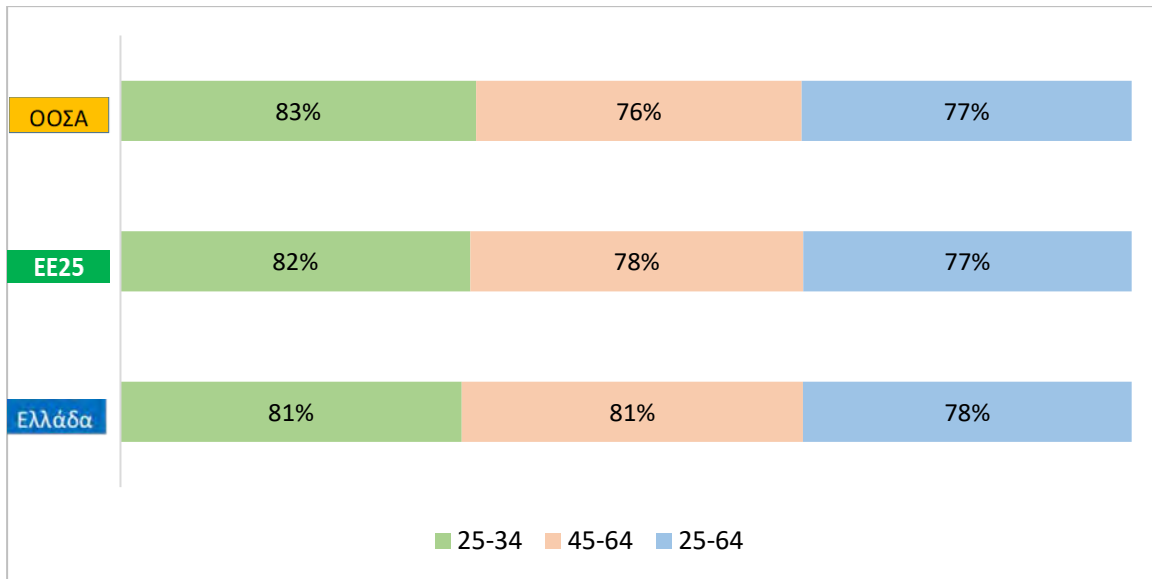
Στο Σχήμα 82 εμφανίζονται οι σχετικές αποδοχές των εργαζομένων με ανώτατη εκπαίδευση (επίπεδα 5-8) για τις ηλικίες 25-64, το έτος 2022. Ο δείκτης σχετικών αποδοχών για τους εργαζομένους με ανώτατη εκπαίδευση έχει ως βάση σύγκρισης τις αποδοχές των αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίες αποτυπώνονται ως 100 μονάδες.

Η μεγαλύτερη διαφορά στις αποδοχές υπέρ των εργαζομένων με ανώτατη εκπαίδευση εμφανίζεται στη Χιλή, στην Κολομβία, στη Βραζιλία και στην Κόστα Ρίκα, όπου οι εργαζόμενοι με ανώτατη εκπαίδευση λαμβάνουν αποδοχές τουλάχιστον διπλάσιες των αποδοχών των εργαζομένων με δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ακολουθούν η Ουγγαρία (183), η Πορτογαλία (173), η Ιρλανδία, η Βουλγαρία και οι ΗΠΑ (172), η Λιθουανία (169), το Περού (167), η Τσεχία (162) και το Ισραήλ (161). Στην Ελλάδα, η οποία βρίσκεται κάτω από τον μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ, οι αποδοχές για τους αποφοίτους της τριτοβάθμιας ανέρχονται σε 138 μονάδες, όσες ήταν και την προηγούμενη χρονιά (2021). Οι μικρότερες διαφορές υπέρ των εργαζομένων με ανώτατη εκπαίδευση εντοπίζονται στη Νορβηγία (118), στη Δανία (124) και στη Σουηδία (125).

3.2.3. Αποδοχές αποφοίτων ΑΕΙ 25-64 ετών με βάση το φύλο

Στο σύνολο των χωρών του ΟΟΣΑ (μέσος όρος), οι αποδοχές των εργαζόμενων γυναικών στις ηλικίες 25-64 υπολογίζονται στο 77% των αποδοχών των ανδρών (Σχήμα 83). Το μισθολογικό χάσμα μεταξύ ανδρών - γυναικών επηρεάζει αρνητικά την ισότητα των φύλων, η οποία αποτελεί θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα και βασικό στόχο κάθε σύγχρονης δημοκρατικής χώρας. Και στην Ελλάδα, οι εργαζόμενες γυναίκες με πτυχίο ανώτατης εκπαίδευσης αμείβονται λιγότερο από τους άνδρες συναδέλφους τους, λαμβάνοντας το 78% των αποδοχών τους, ωστόσο, στον δείκτη αυτό η χώρα μας βρίσκεται πάνω από τον μέσο όρο και του ΟΟΣΑ και των ΕΕ25.

Βάσει των στοιχείων του ΟΟΣΑ, η μισθολογική διαφορά ανάμεσα στους άνδρες και στις γυναίκες είναι μεγαλύτερη στην Ιταλία (66,8%), στην Ουγγαρία (67,2%) και στο Ισραήλ (67,5%) και μικρότερη σε χώρες όπως η Κόστα Ρίκα (93,1%), η Ρουμανία (91,4%) και το Βέλγιο (88,1%).

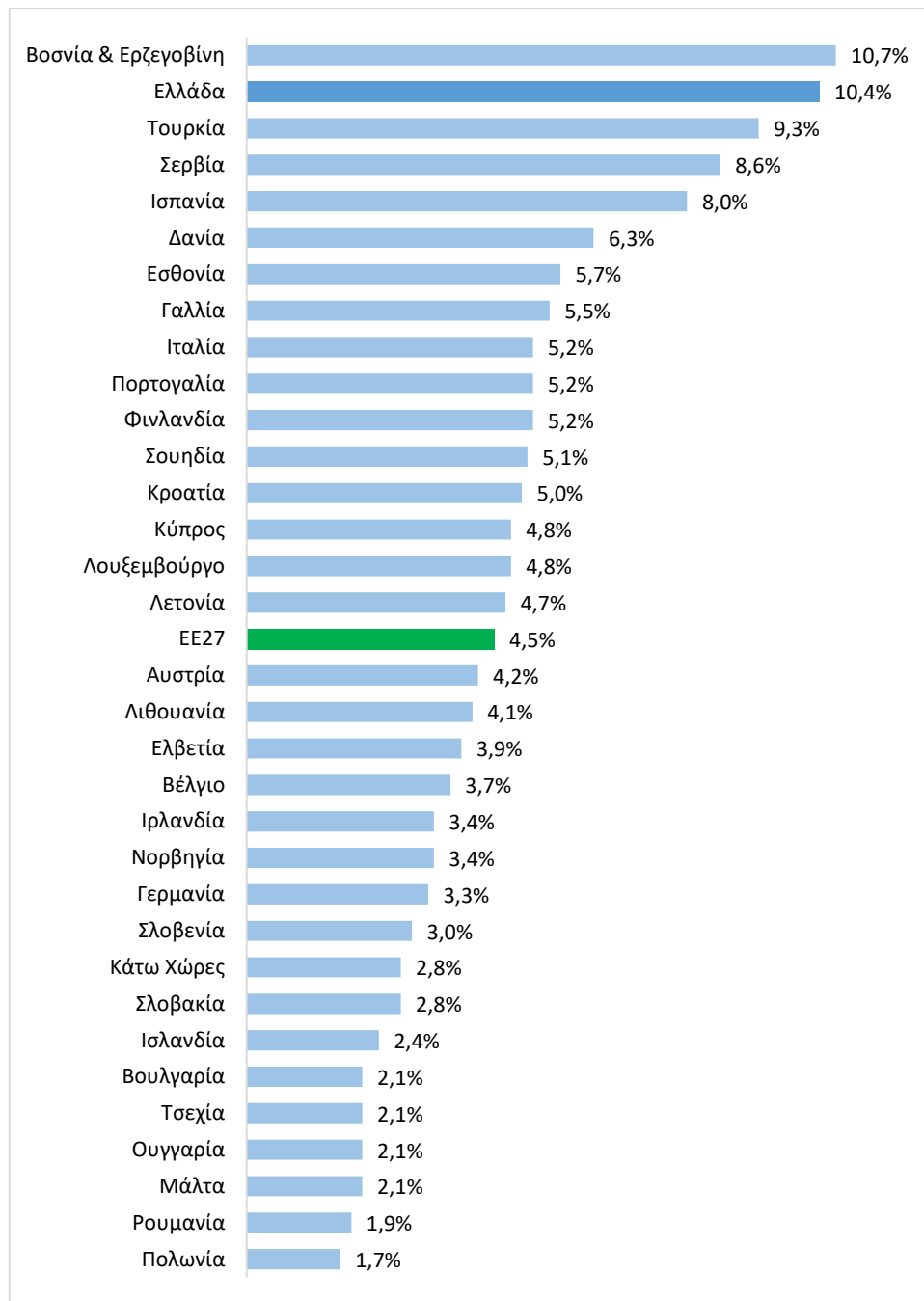

Σχήμα 10. Αποδοχές εργαζομένων γυναικών ως ποσοστό των αποδοχών των ανδρών (επίπεδα 5-8), 2022 (με βάση δεδομένα του ΟΟΣΑ²¹)

3.3. Ανεργία πτυχιούχων ΑΕΙ στην Ευρώπη

Συγκριτικά με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ελλάδα είχε, το 2024, το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας (10,4%) - αν και μειωμένο από το 11,8% το 2023 - στους πτυχιούχους ΑΕΙ ηλικίας 25-39, αρκετά πιο πάνω από τον ευρωπαϊκό (ΕΕ27) μέσο όρο που διαμορφώνεται στο 4,5%. Μετά την Ελλάδα, τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στην Ευρώπη εμφάνισαν η Τουρκία (9,3%), η Σερβία (8,6%), η Ισπανία (8%) και ακολουθούν η Δανία (6,3%), η Εσθονία (5,7%) και η Γαλλία (5,5%). Τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας στους πτυχιούχους ΑΕΙ ηλικίας 25-39 εμφανίζουν η Ρουμανία (1,9%) και η Πολωνία (1,7%) (Σχήμα 11).

²¹ OECD. [Women's earnings as a percentage of men's earnings, by educational attainment and age group \(2022\)](#). OECD Education Statistics (database). [17/05/25].

Σχήμα 11. Ανεργία πτυχιούχων ΑΕΙ ηλικίας 25-39 ετών (επίπεδα 5-8) στην Ευρώπη, 2024 (με βάση δεδομένα της Eurostat²²)

Την τελευταία πενταετία, 2020 – 2024, το ποσοστό ανεργίας των νέων πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ηλικίας 25-39 ετών, στις χώρες της ΕΕ ελαττώνεται από 5,8% το 2020, σε 4,5% το 2024 (Πίνακας 11). Η Ελλάδα εμφανίζει τη μεγαλύτερη μείωση του ποσοστού ανεργίας από όλες τις χώρες στην Ευρώπη (-7,1%), αλλά το συνολικό ποσοστό ανέργων πτυχιούχων παραμένει ιδιαίτερα υψηλό. Ακολουθούν η Ισπανία (-5,2%) και η Ισλανδία (-3,7%). Μικρή αύξηση της ανεργίας σημειώνεται την περίοδο αυτή σε χώρες όπως η Αυστρία (+0,5%), η Φινλανδία (+0,4%), οι Κάτω Χώρες (+0,3%), η Τσεχία και η Εσθονία (+0,2%) και η Ελβετία (+0,1%).

²² Eurostat. [Unemployment rates by sex, age and educational attainment level \(%\)](#). [25/04/2025].

Όσο και αν η ανεργία των νέων πτυχιούχων υποχωρεί σε όλη την Ευρώπη, ως αποτέλεσμα της ύφεσης που έφερε η πανδημία, το υψηλό ποσοστό της Ελλάδας θα πρέπει να ενεργοποιήσει ή να εντείνει πολιτικές για την αύξηση της απασχόλησης των νέων επιστημόνων.

Πίνακας 11. Ποσοστά ανεργίας πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ηλικίας 25-39 (επίπεδο 5-8) στην Ευρώπη, 2020-2024 (με βάση δεδομένα της Eurostat²³)

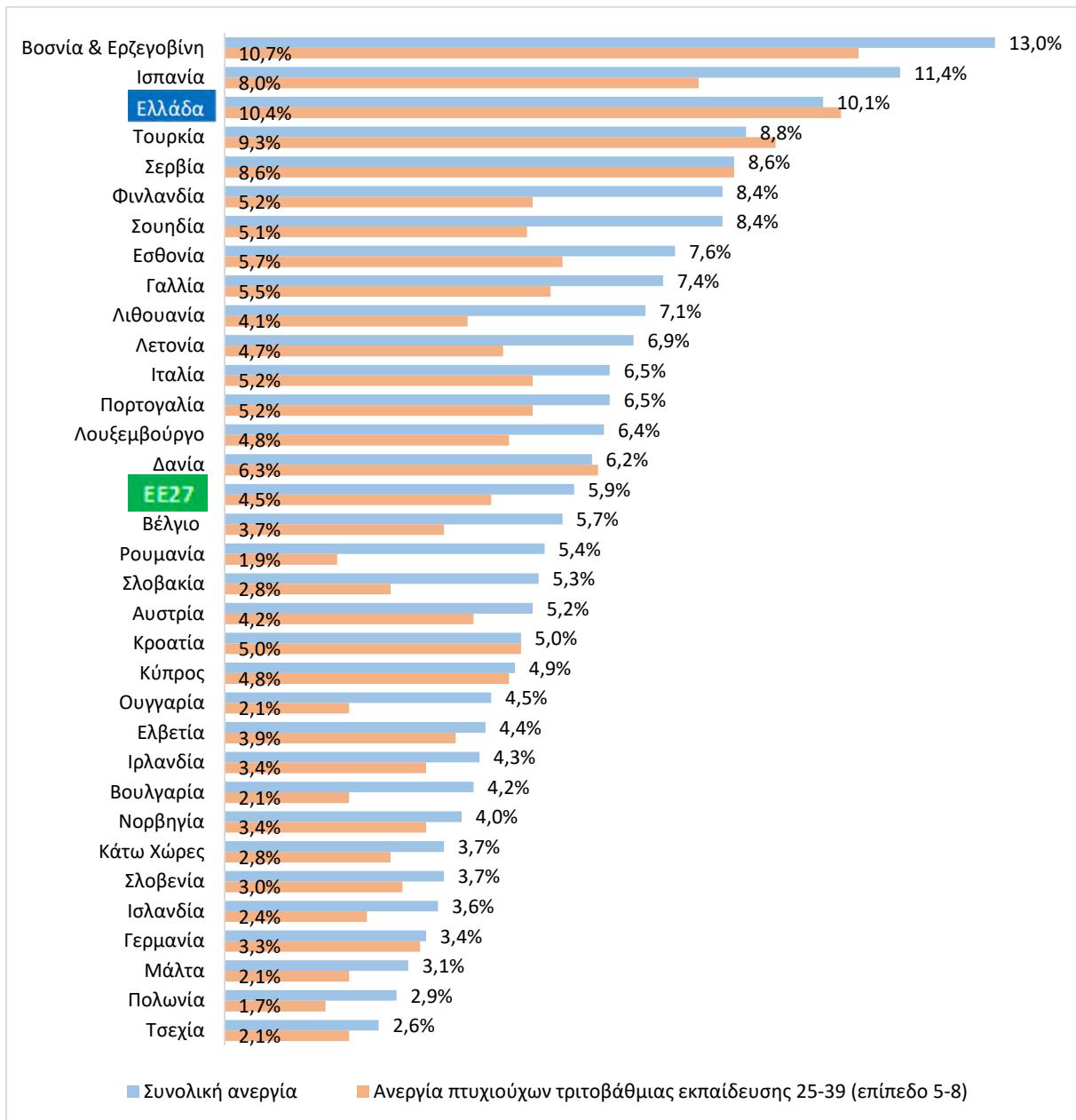
	2020	2021	2022	2023	2024	Μεταβολή 2020-2024
Αυστρία	3,7%	4,2%	3,5%	3,8%	4,2%	0,5%
Φινλανδία	4,8%	5,1%	3,4%	3,7%	5,2%	0,4%
Κάτω Χώρες	2,5%	3,0%	2,8%	2,8%	2,8%	0,3%
Τσεχία	1,9%	1,7%	1,0%	1,9%	2,1%	0,2%
Εσθονία	5,5%	3,2%	3,6%	3,9%	5,7%	0,2%
Ελβετία	3,8%	3,7%	3,0%	3,0%	3,9%	0,1%
Γερμανία	3,3%	2,9%	2,4%	2,7%	3,3%	0,0%
Λιθουανία	4,1%	3,9%	3,3%	3,7%	4,1%	0,0%
Βέλγιο	3,8%	3,5%	3,1%	3,2%	3,7%	-0,1%
Νορβηγία	3,5%	3,3%	2,3%	2,9%	3,4%	-0,1%
Ουγγαρία	2,3%	2,1%	1,8%	1,8%	2,1%	-0,2%
Δανία	6,7%	5,6%	4,9%	5,6%	6,3%	-0,4%
Γαλλία	6,0%	5,6%	4,9%	5,5%	5,5%	-0,5%
Πολωνία	2,3%	2,1%	1,5%	1,6%	1,7%	-0,6%
Ρουμανία	2,5%	2,2%	2,0%	1,8%	1,9%	-0,6%
Σουηδία	5,7%	5,2%	3,6%	4,1%	5,1%	-0,6%
Λουξεμβούργο	5,6%	3,9%	3,5%	4,3%	4,8%	-0,8%
Ιρλανδία	4,3%	3,9%	3,2%	3,1%	3,4%	-0,9%
Σλοβενία	3,9%	4,3%	3,6%	2,7%	3,0%	-0,9%
Βουλγαρία	3,1%	2,5%	2,5%	2,5%	2,1%	-1,0%
Μάλτα	3,1%	1,7%	2,4%	2,6%	2,1%	-1,0%
ΕΕ27	5,8%	5,3%	4,3%	4,4%	4,5%	-1,3%
Λετονία	6,0%	4,9%	4,6%	4,1%	4,7%	-1,3%
Σλοβακία	4,4%	4,1%	2,9%	2,5%	2,8%	-1,6%
Πορτογαλία	7,2%	6,3%	5,4%	5,0%	5,2%	-2,0%
Κροατία	7,5%	7,0%	7,3%	5,5%	5,0%	-2,5%
Κύπρος	7,6%	7,0%	6,7%	5,9%	4,8%	-2,8%
Σερβία	11,6%	12,1%	8,0%	8,2%	8,6%	-3,0%
Τουρκία	12,4%	12,2%	11,4%	9,8%	9,3%	-3,1%
Ιταλία	8,8%	8,0%	6,3%	5,7%	5,2%	-3,6%
Ισλανδία	6,1%	4,9%	3,0%	2,3%	2,4%	-3,7%
Ισπανία	13,2%	11,4%	9,3%	8,5%	8,0%	-5,2%
Ελλάδα	17,5%	17,0%	12,8%	11,8%	10,4%	-7,1%

Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, το 2024, η Ελλάδα εμφανίζει το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας στις χώρες της ΕΕ (Σχήμα 12) στους πτυχιούχους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης 25-39 ετών (10,4%) και το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας του ενεργού πληθυσμού (10,1%).²⁴ Σε ορισμένες χώρες, οι νέοι πτυχιούχοι δυσκολεύονται περισσότερο στην εξεύρεση εργασίας. Αυτό παρατηρείται, για παράδειγμα, εκτός από την Ελλάδα, στην Τουρκία (8,8% ανεργία στον συνολικό πληθυσμό και 9,3%

²³ Eurostat. [Unemployment rates by sex, age and educational attainment level \(%\)](#). [25/04/2025].

²⁴ Η ανεργία για το σύνολο του ενεργού πληθυσμού αφορά τις ηλικίες 15-74 ετών.

στους πτυχιούχους 25-39) και στη Δανία (6,2% ανεργία στον συνολικό πληθυσμό, 6,3% ανεργία στους πτυχιούχους 25-39).

Σχήμα 12. Ποσοστό ανεργίας στο σύνολο του πληθυσμού σε σύγκριση με την ανεργία στους πτυχιούχους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στις ηλικίες 25-39 (επίπεδα 5-8), 2024 (με βάση δεδομένα της Eurostat²⁵)

Αντίστοιχα, την περίοδο 2020-2024, το ποσοστό ανεργίας των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ηλικίας 25-64, στην Ευρώπη περιορίζεται (-0,9%) από 4,4% το 2020, σε 3,5% το 2024 (Πίνακας 12). Η Ελλάδα εμφανίζει και πάλι τη μεγαλύτερη μείωση της ανεργίας από όλες τις χώρες (-4,6%). Ακολουθούν η Ισπανία (-3,2%), η Κύπρος (-2,5%), η Τουρκία (-2,4%). Οριακή αύξηση της ανεργίας παρατηρείται στην Εσθονία, στην Αυστρία και στη Φινλανδία (+0,2%) και στη Νορβηγία (+0,1%).

²⁵ Eurostat. [Unemployment rates by sex, age and educational attainment level \(%\)](#). [25/04/2025].

Πίνακας 12. Ποσοστά ανεργίας πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ηλικίας 25-64 (επίπεδα 5-8) στην Ευρώπη 2020-2024 (με βάση δεδομένα της Eurostat²⁶)

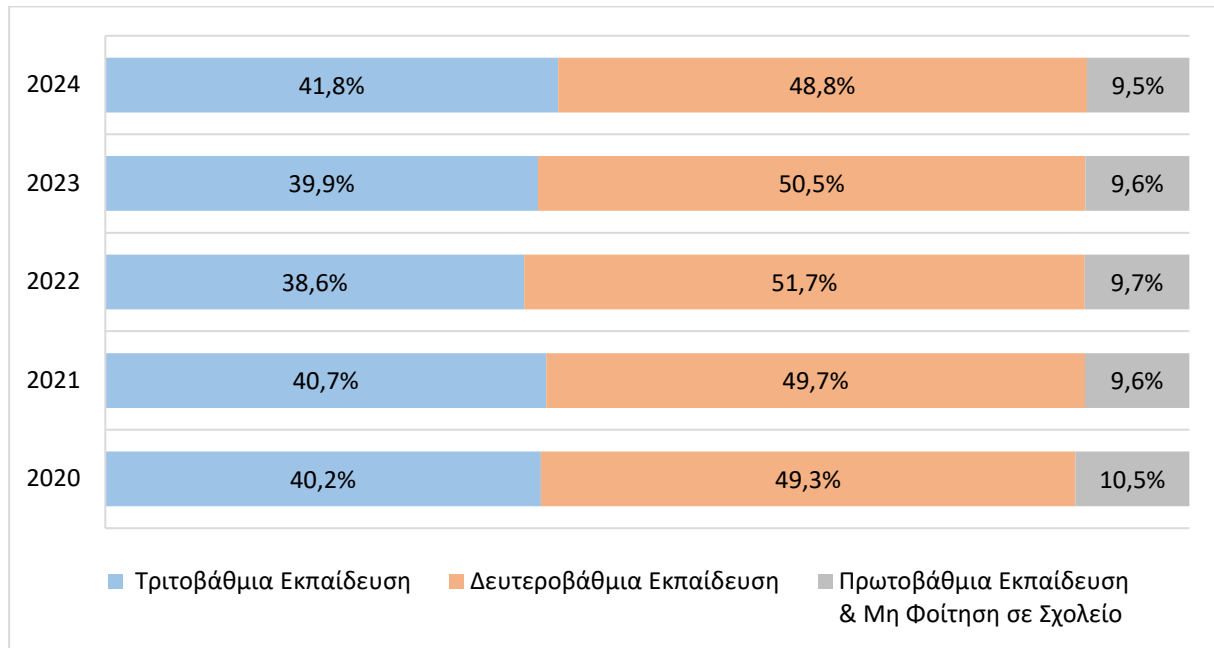
	2020	2021	2022	2023	2024	Μεταβολή 2020-2024
Εσθονία	4,7%	3,5%	3,7%	3,6%	4,9%	0,2%
Αυστρία	3,2%	3,8%	3,0%	3,1%	3,4%	0,2%
Φινλανδία	4,3%	4,6%	4,0%	3,9%	4,5%	0,2%
Νορβηγία	2,5%	2,5%	1,8%	2,1%	2,6%	0,1%
Δανία	4,6%	3,9%	3,4%	3,8%	4,6%	0,0%
Γερμανία	2,6%	2,4%	2,0%	2,2%	2,6%	0,0%
Λιθουανία	4,1%	4,0%	3,4%	3,8%	4,1%	0,0%
Λουξεμβούργο	4,5%	3,7%	3,4%	3,6%	4,5%	0,0%
Ουγγαρία	1,7%	1,5%	1,3%	1,5%	1,7%	0,0%
Κάτω Χώρες	2,4%	2,6%	2,4%	2,4%	2,4%	0,0%
Σουηδία	4,6%	4,3%	3,2%	3,7%	4,6%	0,0%
Ελβετία	3,5%	3,4%	3,0%	3,1%	3,5%	0,0%
Τσεχία	1,4%	1,4%	0,9%	1,3%	1,3%	-0,1%
Γαλλία	4,7%	4,7%	4,3%	4,5%	4,4%	-0,3%
Βέλγιο	3,2%	3,2%	2,8%	2,7%	2,9%	-0,3%
Πολωνία	1,8%	1,7%	1,2%	1,2%	1,3%	-0,5%
Ρουμανία	2,0%	1,6%	1,3%	1,2%	1,4%	-0,6%
Βουλγαρία	2,4%	1,8%	1,6%	1,8%	1,6%	-0,8%
Ιρλανδία	3,7%	3,8%	2,8%	2,6%	2,9%	-0,8%
ΕΕ27	4,4%	4,2%	3,5%	3,5%	3,5%	-0,9%
Πορτογαλία	5,1%	4,5%	4,0%	3,8%	4,0%	-1,1%
Σλοβενία	3,0%	3,2%	2,6%	2,1%	1,9%	-1,1%
Μάλτα	3,1%	1,6%	2,9%	2,5%	1,8%	-1,3%
Λετονία	5,2%	4,8%	4,2%	3,3%	3,9%	-1,3%
Σερβία	7,6%	8,3%	5,9%	6,4%	6,2%	-1,4%
Σλοβακία	3,3%	2,9%	2,2%	1,9%	1,9%	-1,4%
Ισλανδία	3,8%	4,0%	2,4%	2,4%	2,3%	-1,5%
Κροατία	4,6%	4,3%	4,6%	3,5%	2,9%	-1,7%
Ιταλία	5,1%	4,8%	3,9%	3,6%	3,2%	-1,9%
Τουρκία	10,0%	10,0%	9,4%	8,2%	7,6%	-2,4%
Κύπρος	6,4%	5,8%	5,1%	5,1%	3,9%	-2,5%
Ισπανία	9,5%	8,7%	7,2%	6,8%	6,3%	-3,2%
Ελλάδα	11,5%	10,6%	8,5%	7,7%	6,9%	-4,6%

3.3.1. Ανεργία αποφοίτων ΑΕΙ στην Ελλάδα

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, την περίοδο 2020-2024, στο σύνολο των εγγεγραμμένων ανέργων της χώρας, οι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι αριθμητικά λιγότεροι από τους αποφοίτους όλων των άλλων βαθμίδων εκπαίδευσης συγκεντρωτικά (δευτεροβάθμια και μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση, πρωτοβάθμια εκπαίδευση και μη φοίτηση σε σχολείο). Το 2024, οι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αναλογούσαν στο 41,8% του συνόλου των ανέργων της χώρας, ποσοστό αυξημένο κατά 1,9% σε σχέση με το 39,9%, το οποίο καταγράφηκε το 2023 (Σχήμα 13). Την περίοδο

²⁶ Eurostat. [Unemployment rates by sex, age and educational attainment level \(%\)](#). [25/04/2025].

2020-2024, το ποσοστό των ανέργων πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επί του συνόλου των εγγεγραμμένων ανέργων της χώρας παρουσίασε αύξηση κατά 1,6%, από 40,2% το 2020 σε 41,8% το 2024.

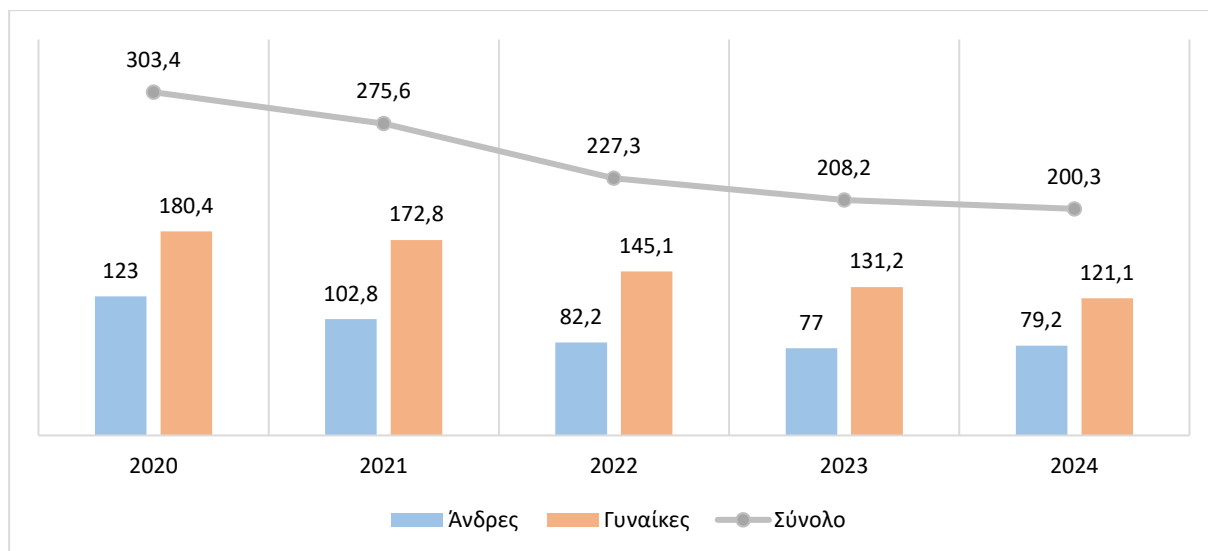
Σχήμα 13. Ποσοστό ανέργων στην Ελλάδα ανά επίπεδο εκπαίδευσης, 2020-2024 (με βάση δεδομένα της ΕΛΣΤΑΤ²⁷)

3.3.2. Ανεργία αποφοίτων ΑΕΙ στην Ελλάδα με βάση το φύλο

Σε απόλυτους αριθμούς, στην Ελλάδα την περίοδο 2020-2024, οι άνεργοι πτυχιούχοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και για τα δυο φύλα μειώθηκαν συνολικά κατά 103.100 άτομα (από 303.400 το 2020, σε 200.300 το 2024). Λαμβάνοντας υπόψη την αριθμητική υπεροχή των γυναικών μεταξύ των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το ποσοστό των ανέργων γυναικών με πτυχίο ΑΕΙ, το 2024, ανέρχεται στο 60,5% (121.100 γυναίκες επί του συνόλου 200.300 ανέργων πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης), έναντι του 39,5% των ανδρών (Σχήμα 14).

Ωστόσο, την τελευταία πενταετία, τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ δείχνουν μικρή βελτίωση στη θέση της γυναίκας στην αγορά εργασίας. Μεταξύ των ετών 2020-2024, ο αριθμός των ανέργων γυναικών πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μειώθηκε κατά 59.300 άτομα, σε ποσοστό 32,8% (από 180.400 το 2020, σε 121.100 το 2024), ενώ αντίστοιχα των ανδρών κατά 43.800, σε ποσοστό 35,6% (από 123.000 το 2020 σε 79.200 το 2024).

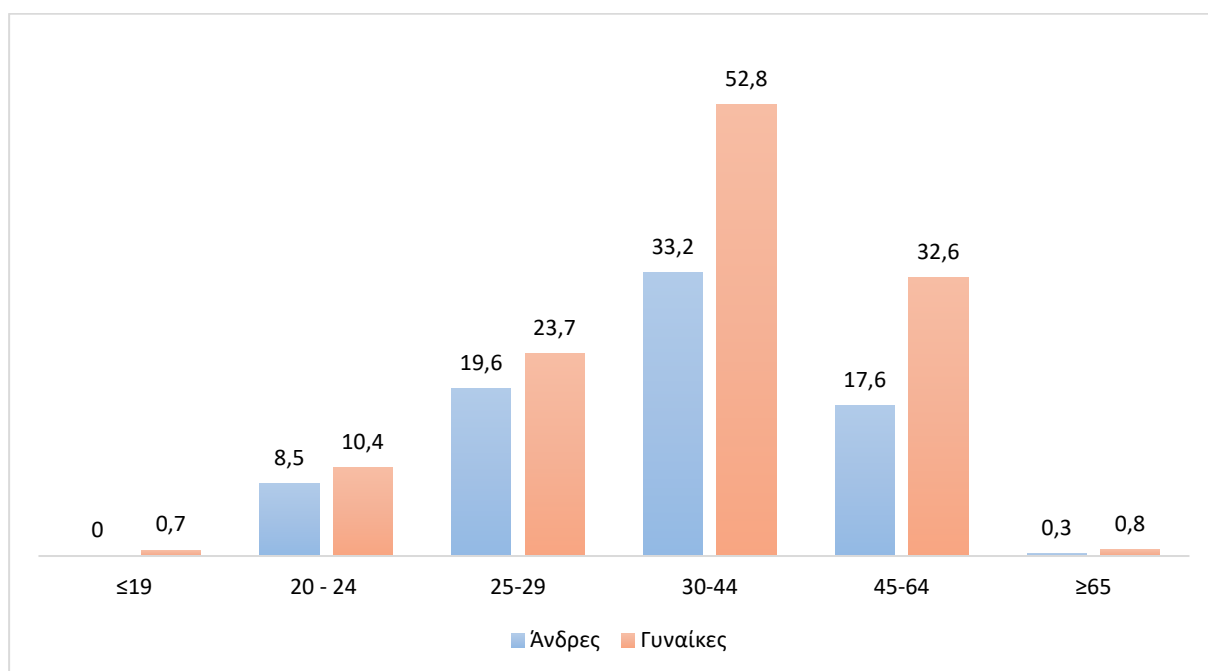
²⁷ Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ). [Η Ελλάδα με Αριθμούς](#) (Ιανουάριος – Μάρτιος 2025). [09/04/2025].

Σχήμα 14. Άνεργοι με επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα (σε χιλιάδες), ανά φύλο, 2020-2024 (με βάση δεδομένα της ΕΛΣΤΑΤ²⁸)

3.3.3. Ανεργία αποφοίτων ΑΕΙ στην Ελλάδα ανά ηλικιακή ομάδα

Βάσει των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, το 2024, τα ποσοστά των ανέργων γυναικών με πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα είναι υψηλότερα από τα ποσοστά των ανδρών σε όλες τις ηλικιακές κατηγορίες με τη μεγαλύτερη διαφορά ανάμεσα στα φύλα να παρατηρείται στην ηλικιακή ομάδα 30-44, η οποία εμφανίζει και την υψηλότερη ανεργία για τα δύο φύλα (Σχήμα 15).

Σχήμα 15. Άνεργοι με επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα (σε χιλιάδες), ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα, 2024 (με βάση δεδομένα της ΕΛΣΤΑΤ²⁹)

²⁸ Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ). [Η Ελλάς με Αριθμούς](#) (Ιανουάριος – Μάρτιος 2025). [09/04/2025].

²⁹ Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ). [Η Ελλάς με Αριθμούς](#) (Ιανουάριος – Μάρτιος 2025). [09/04/2025].

3.4. Συμπεράσματα

Ακολουθώς παρουσιάζονται οι πιο σημαντικοί διεθνείς δείκτες για το ποσοστό απασχόλησης των πτυχιούχων, το επίπεδο αμοιβών και την ανεργία (Πίνακας 13).

Πίνακας 13. Συνοπτική παρουσίαση δεικτών των ΟΟΣΑ, Eurostat και ΕΛΣΤΑΤ για την τριτοβάθμια εκπαίδευση

Δείκτες	ΕΛΛΑΔΑ	ΟΟΣΑ	ΕΕ25	ΕΕ27
Απασχόληση πτυχιούχων ΑΕΙ, επίπεδα 5-8 (ΟΟΣΑ)				
Απασχόληση πτυχιούχων ΑΕΙ στην ηλικιακή ομάδα 25-34 (2023)	76,7%	87,1%	86,6%	-
Απασχόληση πτυχιούχων ΑΕΙ στην ηλικιακή ομάδα 25-64 (2023)	80,1%	87%	88,6%	-
Απασχόληση κατόχων πρώτου πτυχίου ανώτατης εκπαίδευσης στην ηλικιακή ομάδα 25-64 (2023)	77,6%	85,9%	86,3%	-
Απασχόληση κατόχων μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στην ηλικιακή ομάδα 25-64 (2023)	87,1%	89,7%	90,4%	-
Απασχόληση κατόχων διδακτορικού τίτλου σπουδών στην ηλικιακή ομάδα 25-64 (2023)	94,7%	93,4%	93,9%	-
Αποδοχές πτυχιούχων ΑΕΙ, επίπεδα 5-8, σε σχέση με τις αποδοχές των αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (αποδοχές εργαζομένων με επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης=100) (ΟΟΣΑ)				
Σχετικές αποδοχές πτυχιούχων ΑΕΙ στην ηλικιακή ομάδα 25-64 (2022)	138	156	152	-
Αποδοχές εργαζομένων γυναικών με πτυχίο ΑΕΙ, επίπεδα 5-8, σε σχέση με τις αποδοχές των ανδρών (ΟΟΣΑ)				
Αποδοχές εργαζομένων γυναικών με πτυχίο ΑΕΙ σε σχέση με τις αποδοχές των ανδρών στην ηλικιακή ομάδα 25-64 (2022) ³⁰	78%	77,2%	77,2%	-
Ανεργία πτυχιούχων ΑΕΙ, επίπεδα 5-8 (EUROSTAT & ΕΛΣΤΑΤ)				
Ανεργία πτυχιούχων ΑΕΙ στην ηλικιακή ομάδα 25-39 (2024)	10,4%	-	-	4,5%
Ανεργία πτυχιούχων ΑΕΙ στην ηλικιακή ομάδα 25-64 (2024)	6,9%	-	-	3,5%
Ποσοστό ανδρών επί των ανέργων πτυχιούχων ΑΕΙ (2024)	39,5%	-	-	-
Ποσοστό γυναικών επί των ανέργων πτυχιούχων ΑΕΙ (2024)	60,5%	-	-	-

Η Ελλάδα βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις των χωρών του ΟΟΣΑ στην απασχόληση τόσο των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 5-8) ηλικίας 25-64 (80,1%) όσο και των νέων αποφοίτων ηλικίας 25-34 (76,7%) απέχοντας περίπου 10 ποσοστιαίες μονάδες από τον μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ. Ωστόσο, η κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών αυξάνει τις πιθανότητες απασχόλησης κατά 9,5%, σε σύγκριση με τις πιθανότητες των κατόχων πρώτου πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ η κατοχή διδακτορικού τίτλου κατά 17,1%. Όσον αφορά τις αποδοχές των πτυχιούχων, η Ελλάδα βρίσκεται σε σχετικά χαμηλή θέση μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ, απέχοντας 18 ποσοστιαίες μονάδες από τον μέσο όρο. Ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι η ανεργία των πτυχιούχων συνολικά, στην Ελλάδα, εξακολουθεί να βρίσκεται στο υψηλότερο επίπεδο των χωρών

³⁰ Το ποσοστό «Αποδοχές εργαζομένων γυναικών με πτυχίο ΑΕΙ σε σχέση με τις αποδοχές των ανδρών στην ηλικιακή ομάδα 25-64 για την Ευρωπαϊκή Ένωση» αφορά τις 25 χώρες (ΕΕ25).

της ΕΕ27, παρόλο που παρουσιάζει τη μεγαλύτερη μείωση μεταξύ των ετών 2020-2024. Το ποσοστό ανδρών επί των ανέργων πτυχιούχων ΑΕΙ είναι κατά 21 ποσοστιαίες μονάδες μικρότερο από το αντίστοιχο ποσοστό των γυναικών.

4. Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρώπη

Συγκρίνοντας το μέγεθος του φοιτητικού πληθυσμού στην Ευρώπη των 27 κρατών μελών, διαπιστώνεται αύξηση της τάξης του 5,7%, από 17.803.433 άτομα το 2022 σε 18.822.775 το 2023. Το 2023, ποσοστό περίπου 7,5% αφορά φοιτητές επιπέδου 5, το 59,3% αφορά φοιτητές επιπέδου 6, το 29,3% περιλαμβάνει φοιτητές επιπέδου 7 και το υπόλοιπο 3,9% αφορά υποψήφιους διδάκτορες. Ομοίως, ο φοιτητικός πληθυσμός από το 2022 στο 2023 αυξήθηκε και στη χώρα μας κατά 54 άτομα. Δεδομένου ότι στην Ελλάδα δεν λειτουργούν προγράμματα σπουδών ανώτατης εκπαίδευσης επιπέδου 5, το μεγαλύτερο ποσοστό του φοιτητικού πληθυσμού είναι προπτυχιακοί φοιτητές (84,1%) και ακολουθούν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές (12,1%) και οι υποψήφιοι διδάκτορες (3,7%). Σχετικός είναι ο παρακάτω πίνακας (Πίνακας 14):

Πίνακας 14. Μεταβολή φοιτητικού πληθυσμού σε ΕΕ27 και Ελλάδα και ποσοστιαία κατανομή του ανά επίπεδο σπουδών

	Σύνολο		Επίπεδο 5		Επίπεδο 6	
Χώρα	2022	2023	2022	2023	2022	2023
ΕΕ27	17.803.433	18.822.775	1.431.311	1.414.654	11.158.609	11.169.561
			8%	7,5%	62,7%	59,3%
Ελλάδα	872.828	872.882	-	-	736.677	734.379
			0%	0%	84,4%	84,1%
			Επίπεδο 7		Επίπεδο 8	
			2022	2023	2022	2023
ΕΕ27			5.508.921	5.517.114	669.857	721.447
			30,9%	29,3%	3,8%	3,8%
Ελλάδα			103.278	105.978	32.873	32.525
			11,8%	12,1%	3,8%	3,7%

Στην ΕΕ των 27, οι εγγεγραμμένοι φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης το 2023 ανέρχονταν σε 18.822.775 (Πίνακας 15). Από αυτούς, 1.414.654 άτομα, δηλαδή το 7,5% του συνόλου, παρακολουθούσαν σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης βραχείας ή διετούς διάρκειας, 11.169.561, ποσοστό 59,3%, ήταν φοιτητές πρώτου κύκλου, 5.517.114, ποσοστό 29,3%, ήταν μεταπτυχιακοί φοιτητές και 721.447 άτομα, ποσοστό 3,8% του συνόλου, ήταν φοιτητές διδακτορικών σπουδών.

Οι σπουδές που οδηγούν στην απόκτηση πτυχίου για επίπεδο 6, 7 και 8 πραγματοποιούνται σε όλα τα κράτη μέλη. Αντίθετα, η τριτοβάθμια εκπαίδευση βραχείας διάρκειας απαντάται μόνο σε ορισμένα κράτη μέλη, ενώ, συνήθως, συνδέεται με την πρακτική άσκηση, η οποία στοχεύει στην προετοιμασία των σπουδαστών για την είσοδό τους στην αγορά εργασίας. Ο Πίνακας 15 καταγράφει την κατανομή των φοιτητών ανά επίπεδο σπουδών στην Ευρώπη.

Πίνακας 15. Κατανομή (%) φοιτητικού πληθυσμού στην Ευρώπη ανά επίπεδο σπουδών (επίπεδα 5-8), το 2023 (με βάση δεδομένα της Eurostat³¹)

Χώρα	Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (5-8)	Σύντομος Κύκλος (Επίπεδο 5)	Πτυχίο (Επίπεδο 6)	Μεταπτυχιακό (Επίπεδο 7)	Διδακτορικό (Επίπεδο 8)
	Σύνολο	Σύνολο	Σύνολο	Σύνολο	Σύνολο
Αλβανία	121.352	5,7%	58,7%	35,4%	0,2%
Αυστρία	436.100	16,7%	44,6%	34,1%	4,6%
Βέλγιο	550.999	5,1%	68,9%	22,4%	3,6%
Βόρεια Μακεδονία	58.334	0,0%	92,3%	6,2%	1,5%
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	76.962	0,2%	70,8%	27,4%	1,6%
Βουλγαρία	221.330	0,0%	64,5%	32,6%	3,0%
Γαλλία	2.852.670	16,9%	45,4%	35,2%	2,4%
Γερμανία	3.336.119	0,3%	59,6%	33,9%	6,2%
Δανία	298.347	11,2%	62,7%	22,8%	3,3%
ΕΕ27	18.822.775	7,5%	59,3%	29,3%	3,8%
Ελβετία	335.665	0,9%	65,7%	25,2%	8,1%
Ελλάδα	872.882	0,0%	84,1%	12,1%	3,7%
Εσθονία	43.852	0,0%	61,6%	33,2%	5,2%
Ιρλανδία	242.740	7,2%	72,3%	16,2%	4,3%
Ισλανδία	20.287	3,9%	66,8%	25,6%	3,7%
Ισπανία	2.371.854	24,7%	53,5%	17,7%	4,1%
Ιταλία	2.217.211	1,5%	59,4%	37,2%	1,9%
Κάτω Χώρες	985.327	4,1%	72,0%	19,8%	4,1%
Κροατία	158.754	0,0%	56,3%	40,7%	3,0%
Κύπρος	52.936	5,0%	44,7%	46,5%	3,9%
Λετονία	75.368	17,2%	57,2%	21,3%	4,3%
Λιθουανία	102.916	0,0%	71,1%	26,3%	2,6%
Λουξεμβούργο	7.975	10,6%	38,3%	38,5%	12,7%
Μάλτα	21.120	11,6%	51,8%	32,9%	3,8%
Μαυροβούνιο	21.177	0,0%	79,2%	20,2%	0,6%
Νορβηγία	313.273	4,0%	61,2%	31,5%	3,3%
Ουγγαρία	289.991	4,1%	63,4%	28,8%	3,6%
Πολωνία	1.355.620	0,0%	65,3%	33,0%	1,7%
Πορτογαλία	428.206	5,0%	62,0%	27,2%	5,8%
Ρουμανία	538.720	0,0%	64,8%	31,1%	4,1%
Σερβία	248.508	0,0%	74,1%	21,0%	4,8%
Σλοβακία	139.694	1,7%	60,3%	33,6%	4,4%
Σλοβενία	79.987	12,5%	55,4%	27,8%	4,3%
Σουηδία	475.828	9,1%	54,8%	32,1%	4,1%
Τσεχία	338.556	0,3%	61,2%	32,4%	6,1%
Φινλανδία	327.673	0,0%	68,8%	25,3%	5,8%

³¹ Eurostat. [Students enrolled in tertiary education by education level, programme orientation, sex and field of education](#). [28/04/2025].

Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθούν δύο ιδιαιτερότητες της Ελλάδας:

- α) Ο αριθμός των φοιτητών που αναφέρεται στον Πίνακα 15 περιλαμβάνει το σύνολο των εγγεγραμμένων, μέρος των οποίων μπορεί να έχει υπερβεί κατά πολύ την τυπική διάρκεια σπουδών ($n+2$ για τα 4-ετή προγράμματα σπουδών και $n+3$ για τα 5-ετή και τα 6-ετή προγράμματα σπουδών). Στο Μέρος Α της Έκθεσης παρατίθενται στοιχεία για το πλήθος ενεργών φοιτητών ανά ΑΕΙ που φοιτούν στα πρώτα $n+2$ έτη (για 4-ετή προγράμματα σπουδών) ή στα πρώτα $n+3$ έτη (για 5-ετή και 6-ετή προγράμματα σπουδών).
- β) Σημαντικός αριθμός προγραμμάτων σπουδών πενταετούς διάρκειας οδηγεί σε ενιαίο και αδιάσπαστο τίτλο σπουδών (Integrated Master) επιπέδου 7. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν τα ΠΠΣ Τμημάτων Μηχανικών, Γεωπονίας και Δασολογίας. Στον παραπάνω Πίνακα και σε επόμενους Πίνακες αυτής της ενότητας, οι φοιτητές και απόφοιτοι αυτών των Τμημάτων λογίζονται ως προπτυχιακοί (επιπέδου 6). Αν προσμετρηθούν στο επίπεδο 7, τότε τα ποσοστά των κατόχων μεταπτυχιακού τίτλου στην Ελλάδα βελτιώνονται σημαντικά.

Σύμφωνα με τον Πίνακα 15, στην Ευρώπη τα υψηλότερα ποσοστά φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης βραχείας διάρκειας, στο σύνολο των φοιτητών κάθε χώρας, απαντώνται στην Ισπανία (24,7%), στη Λετονία (17,2%), στη Γαλλία (16,9%), στην Αυστρία (16,7%) και στη Σλοβενία (12,5%).

Δεν υπήρχαν φοιτητές προγραμμάτων σπουδών βραχείας διάρκειας το 2023 στην Ελλάδα, στη Βουλγαρία, στην Εσθονία, στην Κροατία, στη Λιθουανία, στην Πολωνία, στη Ρουμανία, στη Φινλανδία, στο Μαυροβούνιο, στη Βόρεια Μακεδονία και στη Σερβία.

Το 2023, όπως και το 2022, σε όλα τα κράτη, οι φοιτητές προπτυχιακού επιπέδου ήταν περισσότεροι από τους φοιτητές σε κάθε άλλο επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Τα υψηλότερα ποσοστά προπτυχιακών φοιτητών στο σύνολο φοιτητών της κάθε χώρας διαπιστώνονται στη Βόρεια Μακεδονία (92,3%), στην Ελλάδα (84,1%), στο Μαυροβούνιο (79,2%), στη Σερβία (74,1%), στην Ιρλανδία (72,3%), στις Κάτω Χώρες (72%), στη Λιθουανία (71,1%) και στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη (70,8%). Στον αντίποδα, στην Αυστρία (44,6%), στην Κύπρο (44,7%), στη Γαλλία (45,4%) και στο Λουξεμβούργο (38,3%), το ποσοστό των προπτυχιακών φοιτητών ήταν μικρότερο από το 50% του συνόλου των φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Σε αρκετές χώρες, όπως στην Κύπρο (46,5%), στην Κροατία (40,7%), στο Λουξεμβούργο (38,5%), στην Ιταλία (37,2%), στην Αλβανία (35,4%), στη Γαλλία (35,2%), στην Αυστρία (34,1%), στη Γερμανία (33,9%), στη Σλοβακία (33,6%), στην Εσθονία (33,2%), στην Πολωνία (33%), στη Μάλτα (32,9%), στη Βουλγαρία (32,6%), στην Τσεχία (32,4%), στη Σουηδία (32,1%), στη Νορβηγία (31,5%) και στη Ρουμανία (31,1%), πάνω από το ένα τρίτο των φοιτητών ήταν εγγεγραμμένοι σε μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών. Αντίθετα, λιγότεροι από το ένα πέμπτο του συνόλου των φοιτητών της κάθε χώρας καταγράφηκαν, μεταξύ άλλων, στη Βόρεια Μακεδονία (6,2%), στην Ελλάδα (12,1%), στην Ιρλανδία (16,2%), στην Ισπανία (17,7%) και στις Κάτω Χώρες (19,8%).

Στον τρίτο κύκλο σπουδών, το υψηλότερο ποσοστό υποψήφιων διδακτόρων ως προς το σύνολο των φοιτητών κάθε χώρας καταγράφηκε στο Λουξεμβούργο (12,7%), στην Ελβετία (8,1%), στη Γερμανία (6,2%) και στην Τσεχία (6,1%).

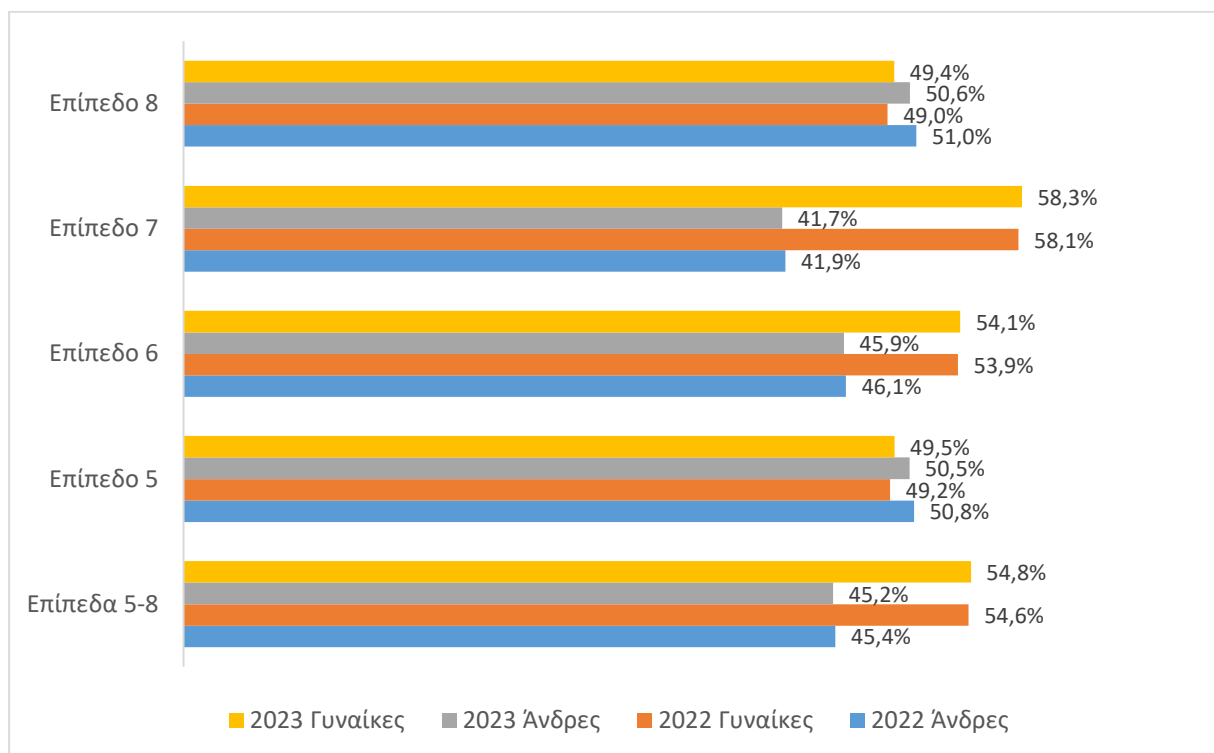
Η Σερβία (4,8%), η Αυστρία (4,6%), η Σλοβακία (4,4%), η Λετονία, η Σλοβενία και η Ιρλανδία (4,3%), η Ισπανία, οι Κάτω Χώρες, η Ρουμανία και η Σουηδία (4,1%) και η Ελλάδα και η Ισλανδία (3,7%) ανήκουν στις χώρες με σχετικά χαμηλά ποσοστά διδακτορικών φοιτητών.

Τέλος, στις χώρες με τους λιγότερους φοιτητές διδακτορικών σπουδών περιλαμβάνονται η Αλβανία (0,2%), το Μαυροβούνιο (0,6%), η Βόρεια Μακεδονία (1,5%), η Βοσνία και Ερζεγοβίνη (1,6%), η Πολωνία (1,7%) και η Ιταλία (1,9%).

4.1. Φοιτητές ανά κύκλο σπουδών και φύλο

Το 2023, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι γυναίκες αντιστοιχούσαν στο 54,8% του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Σχήμα 16). Το ποσοστό των γυναικών παρουσιάζεται ελαφρώς χαμηλότερο στις σπουδές βραχείας διάρκειας (49,5%), αρκετά υψηλότερο στον προπτυχιακό κύκλο σπουδών (54,1%) και πολύ υψηλότερο στις μεταπτυχιακές σπουδές (58,3%), ενώ καταγράφεται, επίσης, χαμηλότερο στους υποψήφιους διδάκτορες (49,4%), όπου η πλειονότητα των φοιτητών ήταν άνδρες.

Οι αλλαγές στα ποσοστά ανά κατηγορία, σε σύγκριση με το 2022, είναι πολύ μικρές.

Σχήμα 16. Κατανομή (%) φοιτητών ανά επίπεδο σπουδών (επίπεδα 5-8) και φύλο στην ΕΕ, το 2023 και το 2022 (με βάση δεδομένα της Eurostat³²)

Τα πέντε υψηλότερα ποσοστά γυναικών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα 16) καταγράφονται στην Ισλανδία (66%), στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη (60,6%), στη Σουηδία (60,5%), στην Εσθονία (59,6%) και στην Πολωνία (59,5%). Η Ελλάδα ήταν η μόνη χώρα στην Ευρώπη όπου οι άνδρες αποτελούσαν την πλειονότητα των φοιτητών τόσο στους σπουδαστές πρώτου κύκλου (52,1%), όσο και στο σύνολο (50,3%). Στον αντίποδα, στους προπτυχιακούς φοιτητές τα υψηλότερα ποσοστά γυναικών καταγράφονται στην Ισλανδία (64,9%), στη Σουηδία (64,3%), στη Νορβηγία (60,2%), στη Γαλλία (59,6%) και στη Δανία (59,5%).

Στους μεταπτυχιακούς φοιτητές, ποσοστό φοιτητριών πάνω από 60% καταγράφεται, μεταξύ άλλων χωρών, στην Ισλανδία (71,5%), στην Κύπρο (69,4%), στο Μαυροβούνιο (68,6%), στη Βοσνία και

³² Eurostat. [Students enrolled in tertiary education by education level, programme orientation, sex and field of education](#). [28/04/2025].

Ερζεγοβίνη (68,4%), στην Πολωνία (67,9%), στην Αλβανία (66,9%), στην Εσθονία (64,8%), στη Λιθουανία (64,5%), στη Σλοβενία (64,1%), στη Σερβία (64%), στην Κροατία (63,5%) και στην Ελλάδα (62,5%).

Πίνακας 16. Κατανομή φοιτητών (%) ανά επίπεδο σπουδών και φύλο στην Ευρώπη (επίπεδα 5-8), το 2023 (με βάση δεδομένα της Eurostat³³)

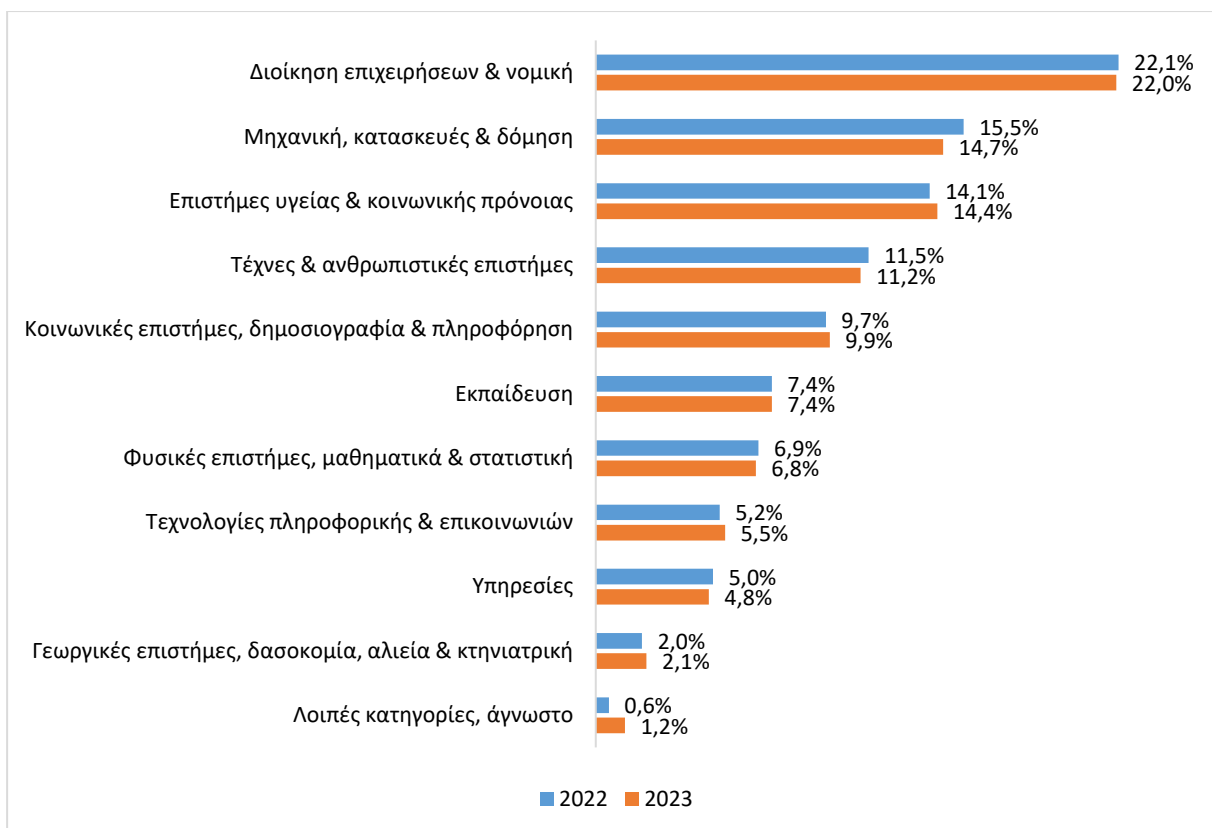
Χώρα	Τριτοβάθμια (Επίπεδο 5-8)		Σύντομος Κύκλος (Επίπεδο 5)		Πτυχίο (Επίπεδο 6)		Μεταπτυχιακό (Επίπεδο 7)		Διδακτορικό (Επίπεδο 8)	
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες
Αλβανία	41,3%	58,7%	62,4%	37,6%	44,2%	55,8%	33,1%	66,9%	43,8%	56,2%
Αυστρία	45,2%	54,8%	45,1%	54,9%	44,9%	55,1%	44,5%	55,5%	54,0%	46,0%
Βέλγιο	43,5%	56,5%	46,6%	53,4%	43,1%	56,9%	42,9%	57,1%	52,1%	47,9%
Βόρεια Μακεδονία	42,4%	57,6%			42,5%	57,5%	39,8%	60,2%	47,5%	52,5%
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	39,4%	60,6%	68,6%	31,4%	42,2%	57,8%	31,6%	68,4%	46,6%	53,4%
Βουλγαρία	44,1%	55,9%			46,7%	53,3%	38,6%	61,4%	47,7%	52,3%
Γαλλία	44,5%	55,5%	50,4%	49,6%	40,4%	59,6%	46,2%	53,8%	53,1%	46,9%
Γερμανία	49,6%	50,4%	55,2%	44,8%	52,0%	48,0%	44,9%	55,1%	52,1%	47,9%
Δανία	42,6%	57,4%	52,4%	47,6%	40,5%	59,5%	43,0%	57,0%	47,7%	52,3%
ΕΕ27	45,2%	54,8%	50,5%	49,5%	45,9%	54,1%	41,7%	58,3%	50,6%	49,4%
Ελβετία	48,7%	51,3%	37,1%	62,9%	49,1%	50,9%	47,3%	52,7%	51,4%	48,6%
Ελλάδα	50,3%	49,7%			52,1%	47,9%	37,5%	62,5%	51,7%	48,3%
Εσθονία	40,4%	59,6%			42,8%	57,2%	35,2%	64,8%	43,9%	56,1%
Ιρλανδία	45,0%	55,0%	46,5%	53,5%	45,8%	54,2%	40,7%	59,3%	44,7%	55,3%
Ισλανδία	34,0%	66,0%	44,7%	55,3%	35,1%	64,9%	28,5%	71,5%	40,2%	59,8%
Ισπανία	45,0%	55,0%	50,4%	49,6%	44,0%	56,0%	39,3%	60,7%	49,9%	50,1%
Ιταλία	43,6%	56,4%	73,7%	26,3%	45,2%	54,8%	39,5%	60,5%	51,7%	48,3%
Κάτω Χώρες	46,2%	53,8%	43,8%	56,2%	46,6%	53,4%	45,1%	54,9%	47,2%	52,8%
Κροατία	42,0%	58,0%	85,7%	14,3%	45,9%	54,1%	36,5%	63,5%	44,5%	55,5%
Κύπρος	41,9%	58,1%	66,5%	33,5%	50,7%	49,3%	30,6%	69,4%	43,1%	56,9%
Λετονία	42,4%	57,6%	32,9%	67,1%	46,8%	53,2%	38,7%	61,3%	39,0%	61,0%
Λιθουανία	41,8%	58,2%	84,6%	15,4%	44,1%	55,9%	35,5%	64,5%	43,5%	56,5%
Λουξεμβούργο	47,3%	52,7%	47,9%	52,2%	43,3%	56,7%	48,0%	52,0%	57,0%	43,0%
Μάλτα	41,8%	58,2%	38,6%	61,5%	42,8%	57,2%	40,3%	59,7%	52,3%	47,7%
Μαυροβούνιο	41,5%	58,5%			44,1%	55,9%	31,4%	68,6%	47,7%	52,3%
Νορβηγία	41,4%	58,6%	80,4%	19,6%	39,8%	60,2%	39,2%	60,8%	45,6%	54,4%
Ουγγαρία	45,5%	54,5%	43,8%	56,2%	46,5%	53,5%	42,9%	57,1%	50,4%	49,6%
Πολωνία	40,5%	59,5%	8,1%	91,9%	44,6%	55,4%	32,1%	67,9%	47,7%	52,3%
Πορτογαλία	46,3%	53,7%	64,5%	35,5%	46,6%	53,4%	41,9%	58,1%	47,1%	52,9%
Ρουμανία	44,7%	55,3%			47,2%	52,8%	38,9%	61,1%	47,8%	52,2%
Σερβία	41,4%	58,6%			42,9%	57,1%	36,0%	64,0%	41,4%	58,6%
Σλοβακία	42,3%	57,7%	36,1%	63,9%	43,4%	56,6%	39,3%	60,7%	52,5%	47,5%
Σλοβενία	42,3%	57,7%	61,6%	38,4%	40,8%	59,2%	35,9%	64,1%	45,5%	54,5%
Σουηδία	39,5%	60,5%	51,3%	48,7%	35,7%	64,3%	41,5%	58,5%	48,2%	51,8%
Τσεχία	43,0%	57,0%	37,1%	62,9%	43,4%	56,6%	39,9%	60,1%	55,3%	44,7%
Φινλανδία	44,9%	55,1%			46,8%	53,2%	39,5%	60,5%	45,9%	54,1%

³³ Eurostat. [Students enrolled in tertiary education by education level, programme orientation, sex and field of education](#). [28/04/2025].

Ως προς τους υποψήφιους διδάκτορες, τα υψηλότερα ποσοστά στους άνδρες εμφανίζονται στο Λουξεμβούργο (57%), στην Τσεχία (55,3%) και στην Αυστρία (54%), ενώ τα χαμηλότερα διαπιστώνονται στη Λετονία (39%), στην Ισλανδία (40,2%) και στη Σερβία (41,4%).

4.2. Φοιτητές ανά αντικείμενο σπουδών και φύλο

Το 2023, πάνω από το ένα πέμπτο του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ΕΕ (Σχήμα 17) επέλεξε τις επιστήμες διοίκησης επιχειρήσεων και νομικής (22%). Η δεύτερη συνηθέστερη επιλογή για τους φοιτητές ήταν οι επιστήμες της μηχανικής, των κατασκευών και της δόμησης (14,7%). Ακολουθούν: οι επιστήμες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας (14,4%), οι τέχνες και οι ανθρωπιστικές επιστήμες (11,2%), οι κοινωνικές επιστήμες, η δημοσιογραφία και η πληροφόρηση (9,9%), η εκπαίδευση (7,4%), οι φυσικές επιστήμες, τα μαθηματικά και η στατιστική (6,8%), οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (5,5%), οι υπηρεσίες (4,8%) και, τέλος, οι γεωργικές επιστήμες, η δασοκομία, η αλιεία και η κτηνιατρική (2,1%).

Σχήμα 17. Κατανομή (%) φοιτητών ανά αντικείμενο σπουδών στην ΕΕ (επίπεδα 5-8) (2022, 2023) (με βάση δεδομένα της Eurostat³⁴)

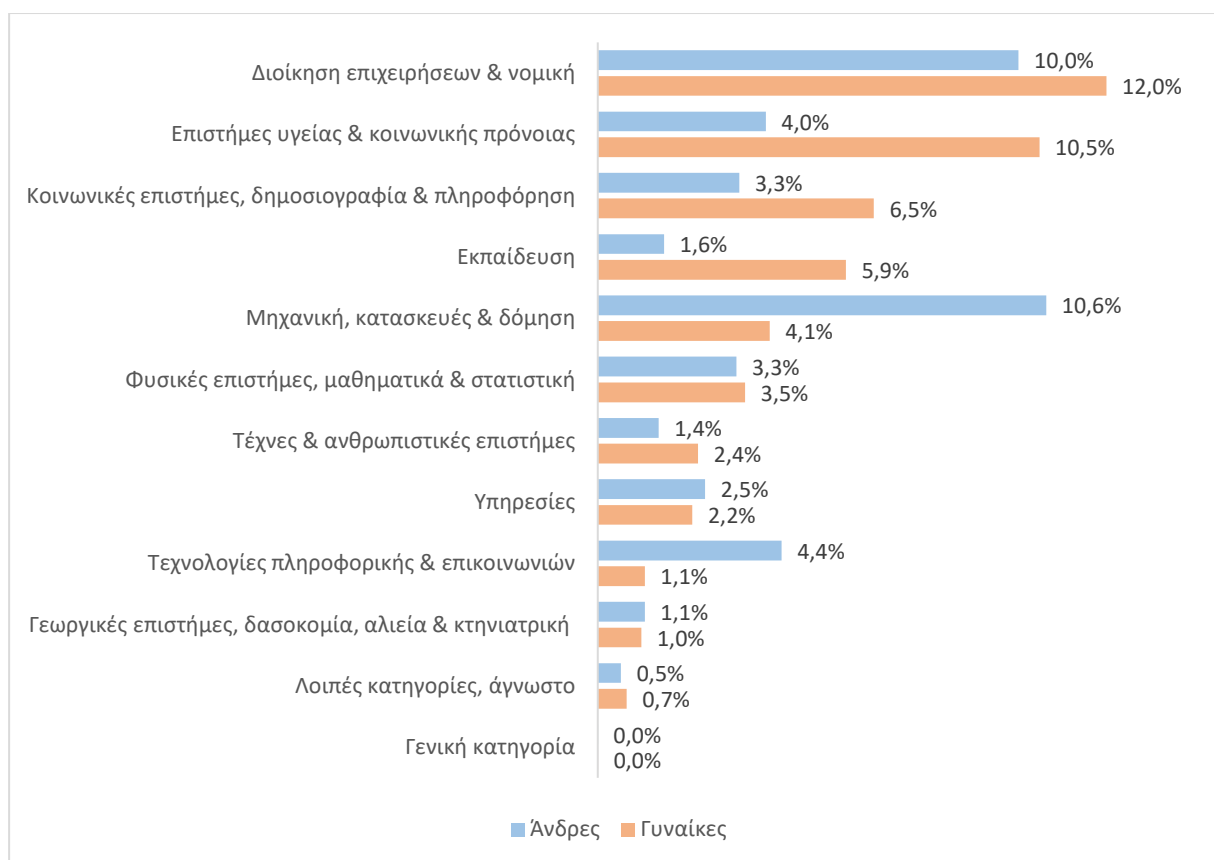
Από τη σύγκριση με τα δεδομένα του 2022 προκύπτει ότι αυξήθηκε το ποσοστό φοιτητών οι οποίοι επέλεξαν να σπουδάσουν αντικείμενα σχετικά με τις επιστήμες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, τις κοινωνικές επιστήμες, τη δημοσιογραφία και την πληροφόρηση, τα πληροφοριακά και επικοινωνιακά συστήματα, και τις γεωργικές επιστήμες, τη δασοκομία, την αλιεία και την κτηνιατρική. Μικρή μείωση καταγράφεται στα αντικείμενα της διοίκησης επιχειρήσεων και της νομικής, της μηχανικής, των κατασκευών και της δόμησης, των τεχνών και των ανθρωπιστικών επιστημών, των φυσικών

³⁴ Eurostat. [Students enrolled in tertiary education by education level, programme orientation, sex and field of education](#). [28/04/2025].

επιστημών, των μαθηματικών και της στατιστικής και των υπηρεσιών. Δεν καταγράφηκαν μεταβολές στο ποσοστό των φοιτητών που σπουδάζουν επιστήμες της εκπαίδευσης.

Στο σύνολο των εγγεγραμμένων φοιτητών στην ΕΕ για το 2023, οι γυναίκες υπερτερούν αριθμητικά των ανδρών σε έξι από τα δέκα πεδία σπουδών (Σχήμα 18): στις επιστήμες της διοίκησης επιχειρήσεων και τη νομική (12%), στις επιστήμες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας (10,5%), στις κοινωνικές επιστήμες, τη δημοσιογραφία και την πληροφόρηση (6,5%), στην εκπαίδευση (5,9%), στις φυσικές επιστήμες, τα μαθηματικά και τη στατιστική (3,5%), στις τέχνες και τις ανθρωπιστικές επιστήμες (2,4%) και στις λοιπές κατηγορίες (0,7%).

Οι άνδρες φοιτητές υπερτερούν των γυναικών στις υπόλοιπες κατηγορίες: στις επιστήμες της μηχανικής, των κατασκευών και της δόμησης (10,6%), στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (4,4%), στις υπηρεσίες (2,5%) και στις γεωργικές επιστήμες, τη δασοκομία, την αλιεία και την κτηνιατρική (1,1%).

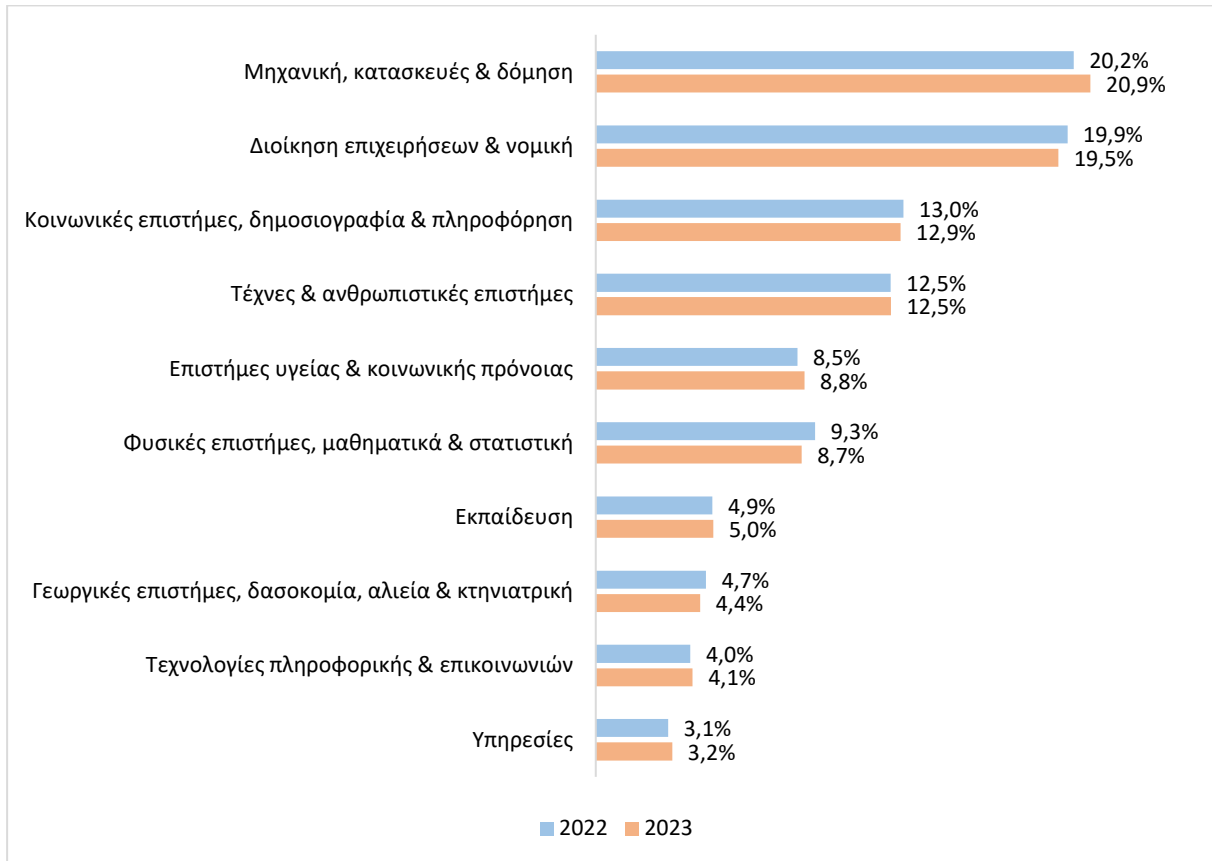

Σχήμα 18. Κατανομή (%) φοιτητών ανά αντικείμενο σπουδών και φύλο στην ΕΕ (επίπεδα 5-8), το 2023 (με βάση δεδομένα της Eurostat³⁵)

Στην Ελλάδα (Σχήμα 19) οι περισσότεροι φοιτητές επιλέγουν τις επιστήμες της μηχανικής, των κατασκευών και της δόμησης (20,9%), ως αποτέλεσμα της πανεπιστημιοποίησης των πρώην ΤΕΙ στα οποία λειτουργούσε μεγάλος αριθμός Τμημάτων τεχνολογικής εκπαίδευσης. Στη δεύτερη θέση, σε αντίθεση με τον μέσο όρο των χωρών της ΕΕ, έρχονται οι επιστήμες της διοίκησης επιχειρήσεων και της νομικής (19,5%). Οι κοινωνικές επιστήμες, η δημοσιογραφία και η πληροφόρηση αποτελούν την τρίτη επιλογή των φοιτητών στην Ελλάδα (πέμπτη επιλογή στην Ευρώπη) και ακολουθούν οι τέχνες και οι ανθρωπιστικές επιστήμες (12,5%), οι φυσικές επιστήμες, τα μαθηματικά και η στατιστική

³⁵ Eurostat. [Students enrolled in tertiary education by education level, programme orientation, sex and field of education](#). [28/04/2025].

(8,7%), οι επιστήμες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας (8,8%), οι γεωργικές επιστήμες, η δασοκομία, η αλιεία και η κτηνιατρική (4,4%), η εκπαίδευση (5%), οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (4,1%) και οι υπηρεσίες (3,2%). Η μεγαλύτερη απόκλιση από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο στις προτιμήσεις των φοιτητών στην Ελλάδα εντοπίζεται στις επιστήμες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, οι οποίες βρίσκονται στην 5^η θέση στη σειρά προτίμησης σε αντίθεση με την 3^η θέση στον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Σχήμα 19. Κατανομή (%) φοιτητών ανά αντικείμενο σπουδών στην Ελλάδα (επίπεδα 5-8) (2022-2023) (με βάση δεδομένα της Eurostat³⁶)

Σε σχέση με το 2022, δεν υπάρχει μεταβολή ως προς τη σειρά επιλογής των αντικειμένων σπουδών από τους φοιτητές. Καταγράφονται μόνο οριακές και μικρές μεταβολές σε ορισμένα αντικείμενα. Για παράδειγμα, το ποσοστό των φοιτητών που επιλέγει να σπουδάσει αντικείμενα μηχανικής, κατασκευών και δόμησης εμφανίζεται να έχει σημειώσει αύξηση κατά 0,7% το 2023 σε σχέση με το 2022.

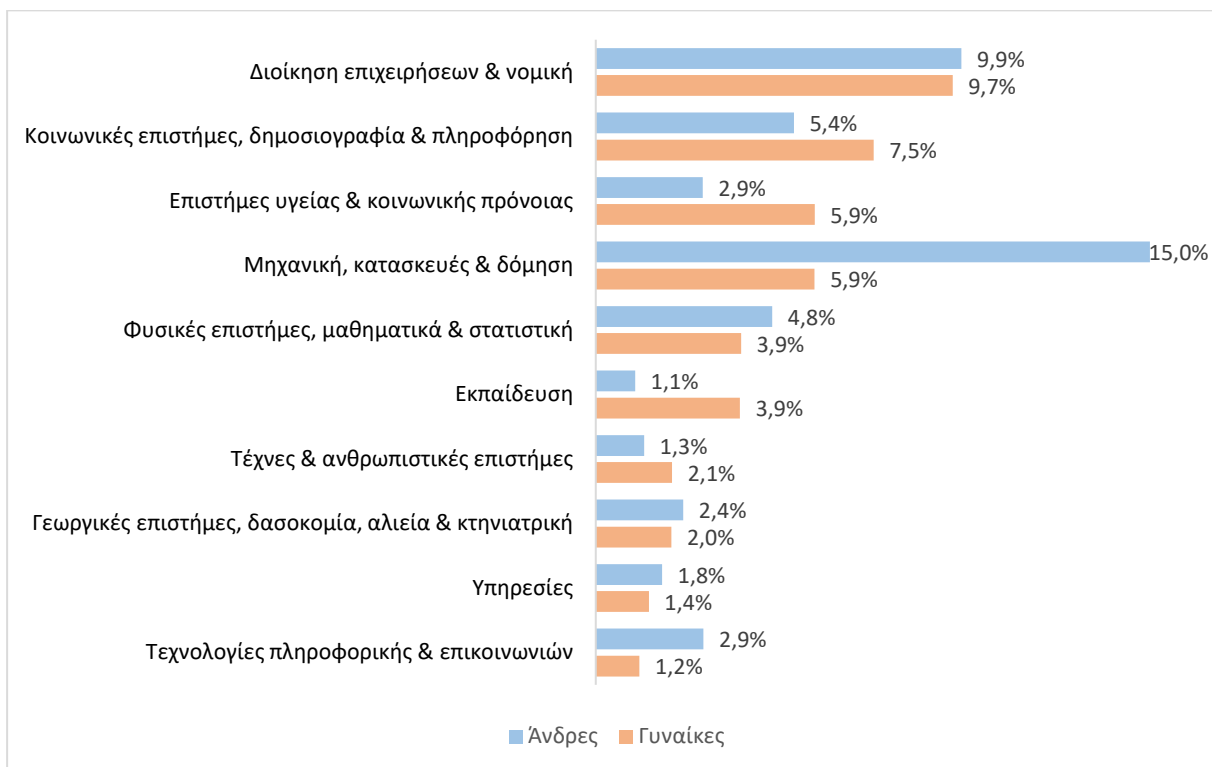
Οριακή θετική μεταβολή καταγράφεται στην περίπτωση των επιστημών υγείας και κοινωνικής πρόνοιας (+0,3%), της εκπαίδευσης (+0,1%), των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (+0,1%) και των υπηρεσιών (+0,1%).

Αντίθετα, οριακή μείωση εμφανίζεται στο ποσοστό φοιτητών το οποίο σπουδάζει επιστήμες διοίκησης και νομική (-0,4%), φυσικές επιστήμες, μαθηματικά και στατιστική (-0,4%), γεωργικές επιστήμες, δασοπονία, αλιεία και κτηνιατρική (-0,3%) και κοινωνικές επιστήμες, δημοσιογραφία και πληροφόρηση (-0,1%).

³⁶ Eurostat. [Students enrolled in tertiary education by education level, programme orientation, sex and field of education](#). [28/04/2025].

Αναφορικά με το φύλο, στο σύνολο των εγγεγραμμένων φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα (872.882), οι γυναίκες υπερτερούν αριθμητικά των ανδρών σε τέσσερις από τις δέκα κατηγορίες με βάση το αντικείμενο σπουδών ως εξής (Σχήμα 20): στις τέχνες και τις ανθρωπιστικές επιστήμες (2,1% γυναίκες, 1,3% άνδρες), στις κοινωνικές επιστήμες, τη δημοσιογραφία και την πληροφόρηση (7,5% γυναίκες, 5,4% άνδρες), στις επιστήμες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας (5,9% γυναίκες, 2,9% άνδρες) και στην εκπαίδευση (3,9% γυναίκες, 1,1% άνδρες).

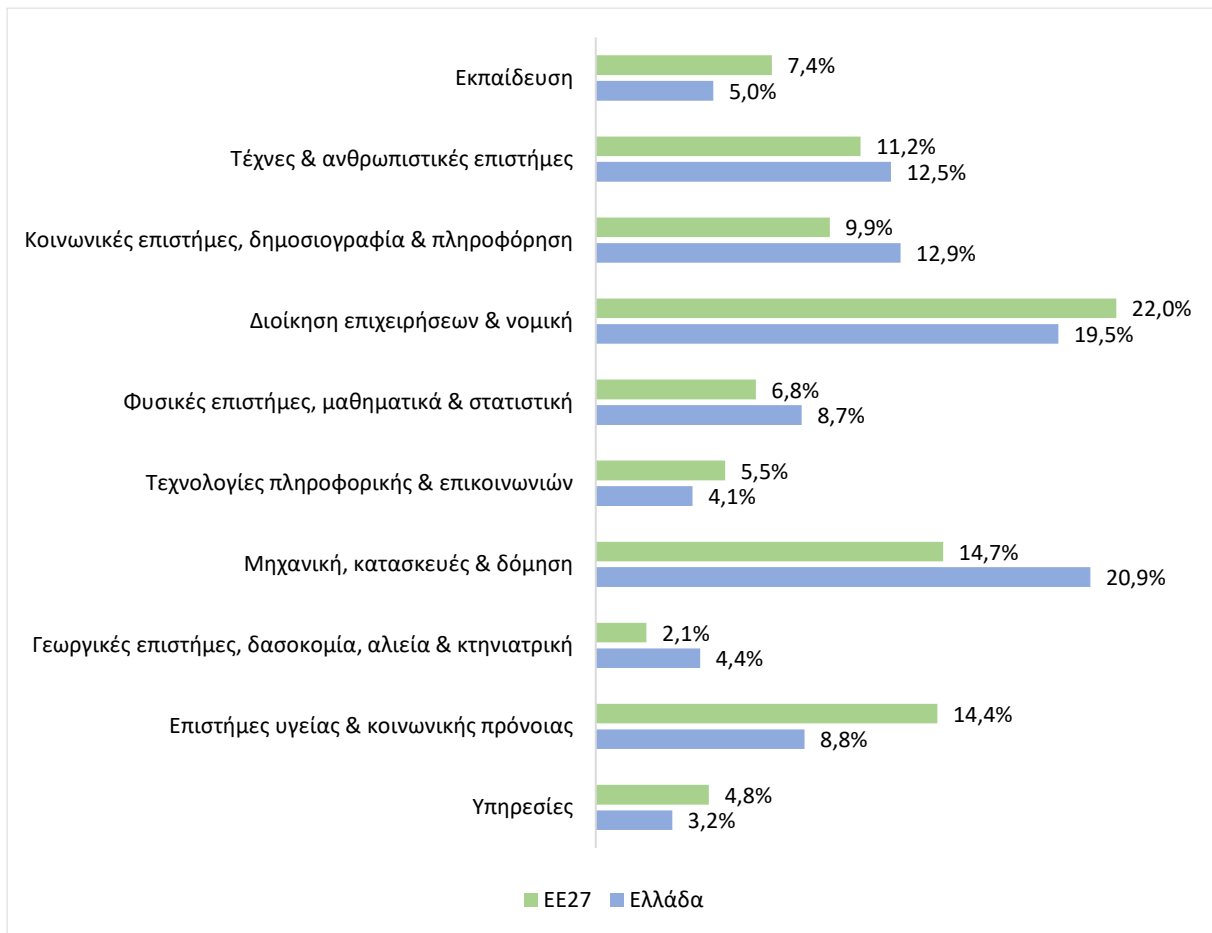
Οι άνδρες υπερτερούν αριθμητικά των γυναικών με μικρή διαφορά στις επιστήμες διοίκησης και νομικής (9,9% άνδρες, 9,7% γυναίκες), με πολύ μεγάλη διαφορά στις επιστήμες της μηχανικής, των κατασκευών και της δόμησης (15% άνδρες, 5,9% γυναίκες) και με διαφορά από 1,7 έως 0,4 στις φυσικές επιστήμες, τα μαθηματικά και τη στατιστική (4,8% άνδρες, 3,9% γυναίκες), στις γεωργικές επιστήμες, τη δασοπονία, την αλιεία και την κτηνιατρική (2,4% άνδρες, 2% γυναίκες), στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (2,9% άνδρες, 1,2% γυναίκες) και στις υπηρεσίες (1,8% άνδρες, 1,4% γυναίκες).

Σχήμα 20. Κατανομή (%) φοιτητών ανά αντικείμενο σπουδών και φύλο στην Ελλάδα (επίπεδα 5-8), το 2023 (με βάση δεδομένα της Eurostat³⁷)

Τέλος, συγκρίνοντας την ποσοστιαία κατανομή των φοιτητών ανά αντικείμενο σπουδών στην Ελλάδα και την ΕΕ, διαπιστώνεται ότι στα επιστημονικά πεδία α) των μηχανικών, των κατασκευών και της δόμησης, β) των κοινωνικών επιστημών, της δημοσιογραφίας και της πληροφόρησης, γ) των φυσικών επιστημών, των μαθηματικών και της στατιστικής, δ) των τεχνών και των ανθρωπιστικών επιστημών, και ε) των γεωργικών επιστημών, της δασοπονίας, της αλιείας και της κτηνιατρικής, η Ελλάδα συγκεντρώνει μεγαλύτερα ποσοστά φοιτητών σε σχέση με την ΕΕ (Σχήμα 21).

³⁷ Eurostat. [Students enrolled in tertiary education by education level, programme orientation, sex and field of education](#). [28/04/2025].

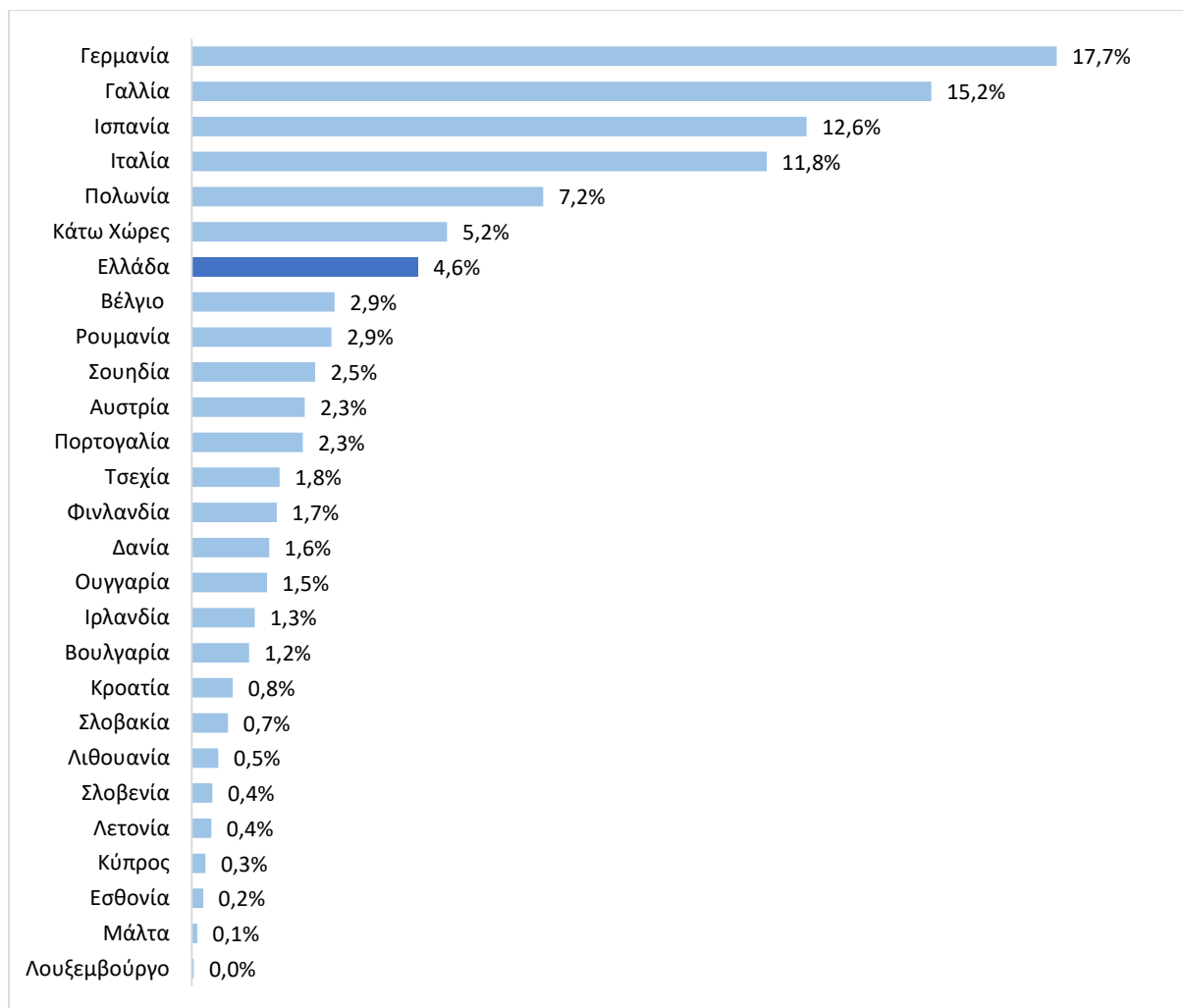

Σχήμα 21. Κατανομή (%) φοιτητών ανά αντικείμενο σπουδών στην Ελλάδα και την ΕΕ (επίπεδα 5-8), το 2023³⁸

4.3. Ποσοστό φοιτητικού πληθυσμού της ΕΕ27 ανά χώρα

Την τελευταία τριετία, η Γερμανία είναι η χώρα με τον μεγαλύτερο αριθμό φοιτητών στην ΕΕ. Το 2023 είχε 3.336.119 φοιτητές, που αντιστοιχεί στο 17,7% του συνόλου των φοιτητών της ΕΕ (Σχήμα 22). Ακολουθούσαν η Γαλλία με 2.852.670 φοιτητές (15,2%), η Ισπανία με 2.371.854 φοιτητές (12,6%), η Ιταλία με 2.217.211 φοιτητές (11,8%) και η Πολωνία με 1.355.620 φοιτητές (7,2%). Η Ελλάδα με 872.882 εγγεγραμμένους φοιτητές αντιστοιχεί στο 4,6% του συνόλου των φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ποσοστό σημαντικά υψηλότερο από εκείνο των χωρών αντίστοιχου πληθυσμιακού μεγέθους, όπως του Βελγίου (2,9%), της Πορτογαλίας (2,3%) ή της Ουγγαρίας (1,5%).

³⁸ Eurostat. [Students enrolled in tertiary education by education level, programme orientation, sex and field of education](#). [28/04/2025].

Σχήμα 22. Ποσοστό φοιτητικού πληθυσμού ανά χώρα στο σύνολο των φοιτητών στην ΕΕ (επίπεδα 5-8), το 2023 (με βάση δεδομένα της Eurostat³⁹)

Ο Πίνακας 17 δείχνει τη μεταβολή του ποσοστού φοιτητικού πληθυσμού ανά χώρα στο σύνολο των φοιτητών στην ΕΕ από το 2022 στο 2023. Σημειώνονται μόνο οριακά αρνητικές μεταβολές, οι μεγαλύτερες εκ των οποίων στη Γερμανία (-1,2%), στη Γαλλία (-1%), στην Πολωνία (-0,5%), στην Ισπανία (-0,4%) και στην Ελλάδα και στην Ιταλία (-0,3%).

³⁹ Eurostat. [Students enrolled in tertiary education by education level, programme orientation, sex and field of education](#). [26/05/2025].
Η σχετική τιμή για τις Κάτω Χώρες δεν παρέχεται από τη Eurostat.

Πίνακας 17. Μεταβολή ποσοστού φοιτητικού πληθυσμού ανά χώρα στο σύνολο των φοιτητών στην ΕΕ (επίπεδα 5-8) (2023) (με βάση δεδομένα της Eurostat)⁴⁰

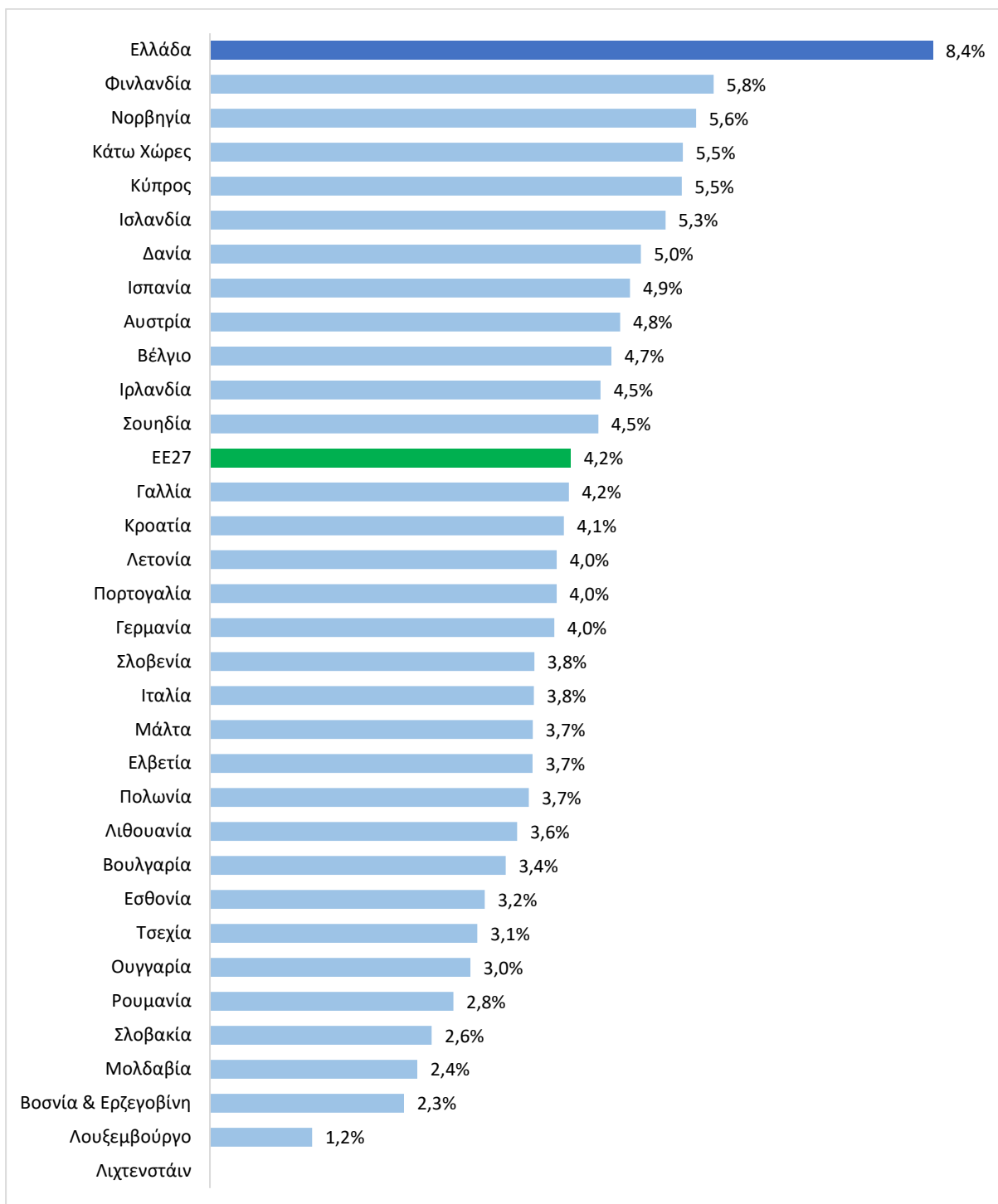
Χώρα	2022	2023	Μεταβολή 2023-2022
Αυστρία	2,5%	2,3%	-0,2%
Βέλγιο	3,1%	2,9%	-0,2%
Βουλγαρία	1,3%	1,2%	-0,1%
Γαλλία	16,2%	15,2%	-1,0%
Γερμανία	18,9%	17,7%	-1,2%
Δανία	1,7%	1,6%	-0,2%
Ελλάδα	4,9%	4,6%	-0,3%
Εσθονία	0,2%	0,2%	0,0%
Ιρλανδία	1,4%	1,3%	-0,1%
Ισπανία	13,0%	12,6%	-0,4%
Ιταλία	12,1%	11,8%	-0,3%
Κάτω Χώρες		5,2%	
Κροατία	0,9%	0,8%	-0,1%
Κύπρος	0,3%	0,3%	0,0%
Λετονία	0,4%	0,4%	0,0%
Λιθουανία	0,6%	0,5%	0,0%
Λουξεμβούργο	0,0%	0,0%	0,0%
Μάλτα	0,1%	0,1%	0,0%
Ουγγαρία	1,6%	1,5%	-0,1%
Πολωνία	7,7%	7,2%	-0,5%
Πορτογαλία	2,3%	2,3%	-0,1%
Ρουμανία	3,1%	2,9%	-0,2%
Σλοβακία	0,8%	0,7%	0,0%
Σλοβενία	0,5%	0,4%	0,0%
Σουηδία	2,7%	2,5%	-0,2%
Τσεχία	1,9%	1,8%	-0,1%
Φινλανδία	1,8%	1,7%	0,0%

4.4. Ποσοστό φοιτητικού πληθυσμού στον πληθυσμό κάθε χώρας της Ευρώπης

Από τα στοιχεία της Eurostat προκύπτει ότι η Ελλάδα φαίνεται να έχει το υψηλότερο συγκριτικά πλήθος εγγεγραμμένων φοιτητών (8,4%) αναλογικά με τον συνολικό πληθυσμό της, γεγονός που οφείλεται, κυρίως, στη συμπερίληψη των ανενεργών φοιτητών (σε έτη πέραν των ν+3). Το ποσοστό της Ελλάδας βρίσκεται πολύ πάνω από τον μέσο όρο των χωρών της ΕΕ των 27, ο οποίος υπολογίζεται στο 4,2%. Η Γερμανία, παρά το γεγονός ότι διαθέτει αριθμητικά τους περισσότερους φοιτητές στην ΕΕ27, κατατάσσεται μόλις στη 17^η θέση ως προς το ποσοστό των φοιτητών επί του συνολικού πληθυσμού της χώρας (4%) σε σύνολο 30 χωρών της Ευρώπης. Το ίδιο ισχύει για τη Γαλλία και την Ισπανία, οι οποίες, από τη 2^η και 3^η θέση στο σύνολο του αριθμού των φοιτητών των χωρών της ΕΕ27, κατατάσσονται στη 13^η και 8^η θέση αντιστοίχως στο ποσοστό των φοιτητών επί του συνολικού πληθυσμού. Από τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, υψηλά ποσοστά εμφανίζουν η Φινλανδία (5,8%), η Νορβηγία (5,6%), οι Κάτω Χώρες και η Κύπρος (5,5%), η Ισλανδία (5,3%) και η Δανία (5%). Τέλος, οι χώρες με το χαμηλότερο ποσοστό των φοιτητών επί του συνολικού πληθυσμού είναι η Ουγγαρία

⁴⁰ Eurostat. [Students enrolled in tertiary education by education level, programme orientation, sex and field of education](#). [28/04/2025].

(3%), η Ρουμανία (2,8%), η Σλοβακία (2,6%), η Μολδαβία (2,4%), η Βοσνία και Ερζεγοβίνη (2,3%) και το Λουξεμβούργο (1,2%). Σχετικό είναι το Σχήμα 23.

Σχήμα 23. Ποσοστό φοιτητών (επίπεδο 5-8) επί του συνολικού πληθυσμού κάθε χώρας της Ευρώπης το 2023 (με βάση δεδομένα της Eurostat⁴¹)

⁴¹ α) Eurostat. [Population in Europe](#). [26/05/2025].

β) Eurostat. [Students enrolled in tertiary education by education level, programme orientation, sex and field of education](#). [26/05/2025].

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η μεταβολή του ποσοστού φοιτητικού πληθυσμού ανά χώρα στο σύνολο του πληθυσμού της από το 2022 στο 2023. Στην ΕΕ27 σημειώνεται οριακή μείωση (0,2%), ενώ στην Ελλάδα σημειώνεται οριακή θετική μεταβολή (0,01%) (Πίνακας 18).

Πίνακας 18. Μεταβολή ποσοστού φοιτητικού πληθυσμού ανά χώρα στο σύνολο του πληθυσμού της (επίπεδα 5-8) (2023) (με βάση δεδομένα της Eurostat)⁴²

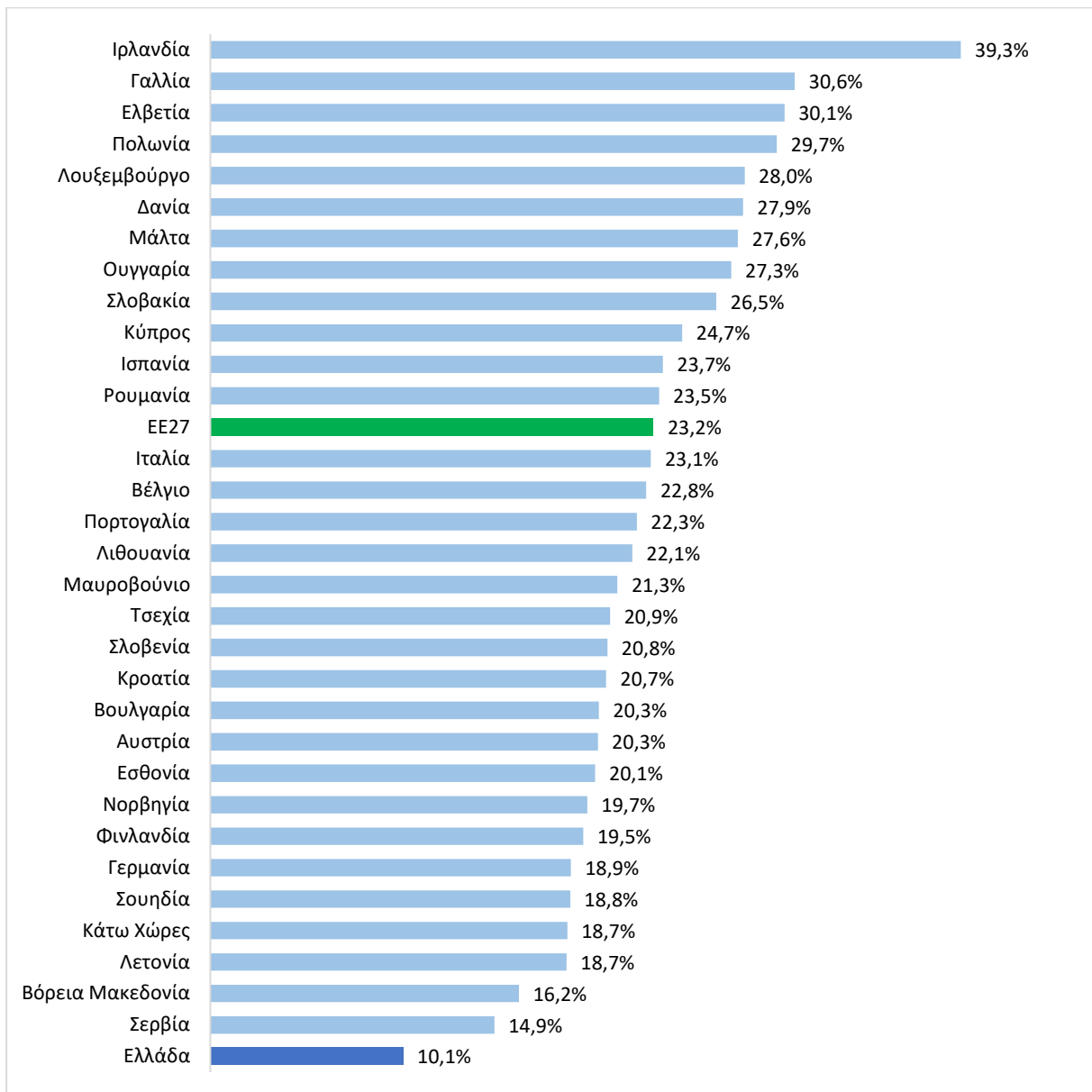
Χώρα	2022	2023	Μεταβολή 2023-2022
Αυστρία	4,8%	4,8%	-0,1%
Βέλγιο	4,7%	4,7%	0,0%
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	2,3%	2,3%	0,0%
Βουλγαρία	3,5%	3,4%	-0,1%
Γαλλία	4,2%	4,2%	-0,1%
Γερμανία	4,0%	4,0%	0,0%
Δανία	5,2%	5,0%	-0,2%
ΕΕ27	4,0%	4,2%	0,2%
Ελβετία	3,8%	3,7%	-0,1%
Ελλάδα	8,4%	8,4%	0,0%
Εσθονία	3,2%	3,2%	-0,1%
Ιρλανδία	4,7%	4,5%	-0,2%
Ισλανδία	5,6%	5,3%	-0,4%
Ισπανία	4,8%	4,9%	0,1%
Ιταλία	3,6%	3,8%	0,1%
Κάτω Χώρες		5,5%	
Κροατία	4,2%	4,1%	-0,1%
Κύπρος	5,6%	5,5%	-0,1%
Λετονία	4,1%	4,0%	-0,1%
Λιθουανία	3,6%	3,6%	-0,1%
Λιχτενστάιν	2,4%		
Λουξεμβούργο	1,2%	1,2%	0,0%
Μάλτα	3,5%	3,7%	0,2%
Μολδαβία	2,2%	2,4%	0,2%
Νορβηγία	5,8%	5,6%	-0,2%
Ουγγαρία	3,1%	3,0%	0,0%
Πολωνία	3,7%	3,7%	0,0%
Πορτογαλία	4,0%	4,0%	0,1%
Ρουμανία	2,9%	2,8%	-0,1%
Σλοβακία	2,6%	2,6%	0,0%
Σλοβενία	3,9%	3,8%	-0,1%
Σουηδία	4,6%	4,5%	-0,1%
Τσεχία	3,1%	3,1%	0,0%
Φινλανδία	5,7%	5,8%	0,2%

⁴² α) Eurostat. [Population in Europe](#). [26/05/2025].

β) Eurostat. [Students enrolled in tertiary education by education level, programme orientation, sex and field of education](#). [26/05/2025].

4.1. Ποσοστό αποφοίτων επί των φοιτητών

Το 2023, στο ποσοστό αποφοίτων επί των εγγεγραμμένων φοιτητών όλων των επιπέδων σπουδών (Σχήμα 24), η Ελλάδα κατείχε την τελευταία θέση στο σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών, με ποσοστό μόλις 10,1%, το οποίο απέχει πολύ από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (23,2%). Και σε αυτή την περίπτωση παρατηρείται σημαντική στρέβλωση από τη συμπερίληψη των ανενεργών φοιτητών στο σύνολο του φοιτητικού πληθυσμού της Ελλάδας. Τη δεύτερη δυσμενέστερη επίδοση εμφανίζει η Σερβία (14,9%), ενώ σε χαμηλές θέσεις βρίσκεται η Φινλανδία (19,5%) και η Σουηδία (18,8%). Τα υψηλότερα ποσοστά αποφοίτων επί των φοιτητών στην Ευρώπη εμφανίζουν η Ιρλανδία (39,3%) και η Γαλλία (30,6%).

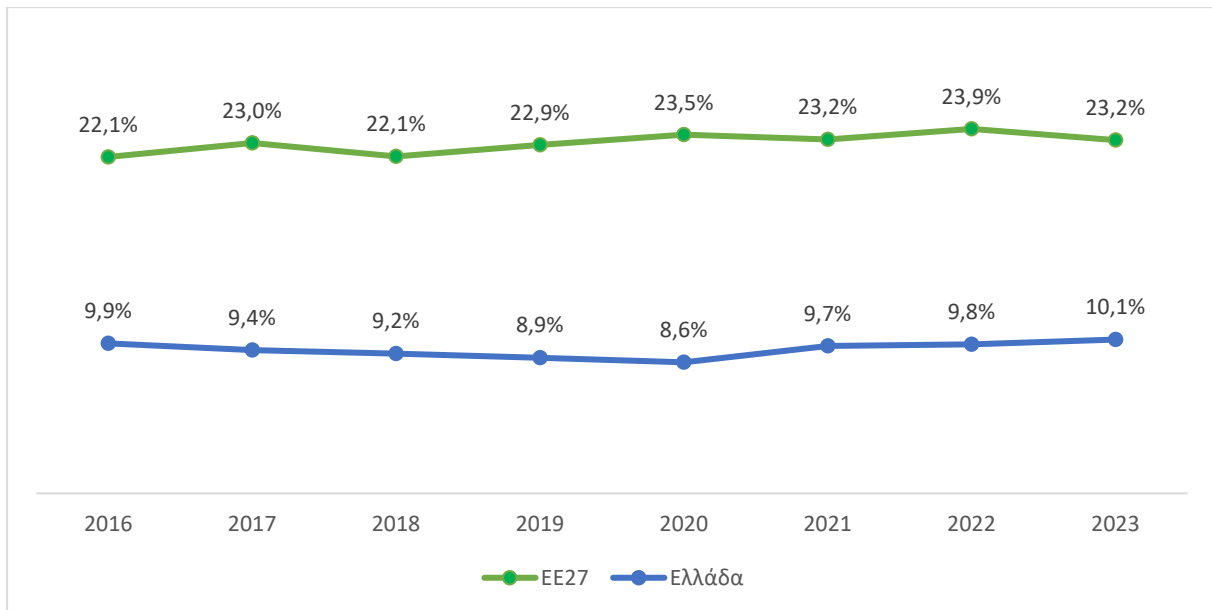
Σχήμα 24. Ποσοστό αποφοίτων επί των φοιτητών στην Ευρώπη, το 2023 (Eurostat⁴³)

Στο Σχήμα 25 παρουσιάζεται η εξέλιξη του ποσοστού αποφοίτων επί των εγγεγραμμένων φοιτητών όλων των επιπέδων σπουδών στην Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση μεταξύ των ετών 2016-2023.

⁴³α) Eurostat. [Graduates by education level, programme orientation, sex and field of education](#). [20/05/2025].

β) Eurostat. [Students enrolled in tertiary education by education level, programme orientation, sex and field of education](#). [20/05/2025].

Η μεγάλη απόκλιση της χώρας μας από την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι εμφανής. Το 2016 διαπιστώνεται η μικρότερη διαφορά (12,2%) της δεκαετίας. Έκτοτε και έως το 2020, η απόκλιση αυτή διευρύνεται συνεχώς φτάνοντας το 14,9%, ενώ το 2021 η απόκλιση μειώνεται (13,5%). Με εξαίρεση το 2022 που καταγράφεται διεύρυνση της διαφοράς (14,1%), το 2023 σημειώνεται εκ νέου μείωσή της (13,1%).

Σχήμα 25. Εξέλιξη ποσοστού αποφοίτων/φοιτητών την περίοδο 2016 – 2023 σε Ελλάδα και ΕΕ (Eurostat)⁴⁴

4.2. Συμπεράσματα

Παρακάτω παρουσιάζονται συνοπτικά οι δείκτες της Eurostat για τον φοιτητικό πληθυσμό Ελλάδας και ΕΕ27 (Πίνακας 19).

Πίνακας 19. Συνοπτική παρουσίαση δεικτών της Eurostat για τον φοιτητικό πληθυσμό

Δείκτες	ΕΛΛΑΔΑ	ΕΕ27
Φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρώπη		
Φοιτητικός πληθυσμός σε σχέση με τον συνολικό πληθυσμό, επίπεδο 5-8, (2023)	8,4%	4,2%
Φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρώπη με βάση το φύλο		
Φοιτητικός πληθυσμός σε σχέση με τον συνολικό πληθυσμό, επίπεδο 5-8, (2023) - άνδρες	50,3%	45,2%
Φοιτητικός πληθυσμός σε σχέση με τον συνολικό πληθυσμό, επίπεδο 5-8, (2023) - γυναίκες	49,7%	54,8%
Ποσοστό αποφοίτων επί των φοιτητών στην Ευρώπη		
Ποσοστό αποφοίτων επί των φοιτητών	10,1%	23,2%

⁴⁴ α) Eurostat. [Graduates by education level, programme orientation, sex and field of education](#). [20/05/2025].

β) Eurostat. [Students enrolled in tertiary education by education level, programme orientation, sex and field of education](#). [20/05/2025].

Η Ελλάδα διαθέτει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά φοιτητικού πληθυσμού σε σχέση με τον πληθυσμό της. Βεβαίως, θα πρέπει να σημειωθεί ότι επειδή η μέτρηση γίνεται επί των εγγεγραμμένων φοιτητών και ένα μεγάλο ποσοστό από αυτούς θεωρούνται μη ενεργοί, η σύγκριση δεν αποτυπώνει ακριβώς την πραγματικότητα. Η παραμονή μη ενεργών φοιτητών, οι οποίοι δηλαδή δεν αποφοιτούν από τα ελληνικά ΑΕΙ, δημιουργεί δυσμενείς επιδόσεις για τη χώρα σε μια σειρά από σχετικούς διεθνείς δείκτες, όπως:

- Το ποσοστό των αποφοίτων στο σύνολο των φοιτητών ετησίως παραμένει το χαμηλότερο μεταξύ των χωρών της Ευρώπης.
- Η δυσμενής ποσοστιαία κατανομή μεταξύ προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών φοιτητών αποτελεί βασική συνέπεια της παραπάνω στρέβλωσης.

Η Ελλάδα διαθέτει το υψηλότερο ποσοστό ανδρών έναντι των γυναικών στον πρώτο κύκλο σπουδών. Ο δείκτης αυτός, επίσης, επηρεάζεται από το γεγονός ότι η πλειονότητα των μη ενεργών φοιτητών είναι άνδρες. Ωστόσο, στις μεταπτυχιακές σπουδές οι γυναίκες υπερτερούν αριθμητικά των ανδρών.

Ως προς τα αντικείμενα σπουδών, οι φοιτητές στην Ελλάδα ακολουθούν, στην πλειονότητά τους, τις επιστήμες μηχανικής και τις επιστήμες διοίκησης και νομικής, ενώ τελευταίες στην προτίμησή τους είναι οι υπηρεσίες. Στην Ευρώπη οι περισσότεροι φοιτητές είναι ενταγμένοι στις επιστήμες διοίκησης και τις νομικές σπουδές και οι λιγότεροι στις γεωτεχνικές επιστήμες.

5. Το διδακτικό προσωπικό στα ΑΕΙ της Ελλάδας και της Ευρώπης

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 27 (Πίνακας 20), το σύνολο του διδακτικού προσωπικού στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ανερχόταν το 2023 σε 1.533.918 άτομα. Η Γερμανία διέθετε τους περισσότερους διδάσκοντες, 483.305, το 31,5% του συνόλου. Ακολουθεί η Ισπανία με 195.221 διδάσκοντες (12,7%) και έπονται η Γαλλία με 133.307 διδάσκοντες (8,7%), η Ιταλία με 111.316 (7,3%) και η Πολωνία με 99.185 διδάσκοντες (6,5%). Στην Ελλάδα, οι διδάσκοντες ανέρχονταν σε 20.240⁴⁵ (1,3%), αριθμός πολύ μικρότερος σε σχέση με χώρες παρόμοιου ή μικρότερου πληθυσμιακού μεγέθους, όπως η Αυστρία (65.425 διδάσκοντες - 4,3%), η Σουηδία (39.604 διδάσκοντες - 2,6%), η Πορτογαλία (47.042 διδάσκοντες - 3,1%) και το Βέλγιο (31.960 διδάσκοντες - 2,1%).

Σε ορισμένες χώρες, σημαντικός αριθμός διδασκόντων απασχολήθηκε στα προγράμματα βραχείας ή διετούς διάρκειας. Στην Ισπανία οι διδάσκοντες στα προγράμματα διετούς φοίτησης υπολογίζονται σε 47.804, στη Γαλλία σε 20.019, στην Αυστρία σε 8.316, στη Γερμανία σε 2.800 και στην Κύπρο σε 439.

Επιπλέον, η Ελλάδα βρίσκεται κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (0,72%) ως προς το ποσοστό του διδακτικού προσωπικού τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επί του οικονομικά ενεργού πληθυσμού στις ηλικίες 15-64 (0,44%). Οι χώρες με την καλύτερη επίδοση ως προς το ποσοστό αυτό είναι η Αυστρία (1,41%), η Νορβηγία (1,4%), η Γερμανία και η Κροατία (1,13%). Στον αντίποδα, οι χώρες με τη χαμηλότερη επίδοση είναι η Ρουμανία (0,33%), η Τσεχία (0,39%), η Σερβία (0,42%), η Σλοβακία και η Ιρλανδία (0,43%), η Ελλάδα και η Γαλλία (0,44%).

⁴⁵ Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΘΑΕ, το σύνολο των μελών διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού (μέλη ΔΕΠ) στα 25 ελληνικά ΑΕΙ αριθμούσε 10.175 άτομα για το ακ. έτος 2023-24. Το σύνολο των διδασκόντων που αναφέρει η Eurostat (20.240 άτομα) περιλαμβάνει και τους διδάσκοντες άλλων κατηγοριών (π.χ. ΕΕΠ, ΕΔΙΠ, ακαδημαϊκούς υποτρόφους κ.ά.).

Πίνακας 20. Σύνολο διδακτικού προσωπικού στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (επίπεδα 5-8), το 2023 και ποσοστό αυτού επί του οικονομικά ενεργού και συνολικού πληθυσμού στην Ευρώπη (με βάση δεδομένα της Eurostat⁴⁶)

Χώρες	Σύνολο	Ποσοστό επί του οικονομικά ενεργού πληθυσμού (15-64)	Ποσοστό επί του συνολικού πληθυσμού
Αυστρία	65.425	1,41%	0,71%
Βέλγιο	31.960	0,61%	0,27%
Βουλγαρία	20.882	0,71%	0,32%
Γαλλία	133.307	0,44%	0,19%
Γερμανία	483.305	1,13%	0,58%
Δανία	26.956	0,89%	0,45%
Ελβετία	41.585	0,86%	0,46%
Ελλάδα	20.240	0,44%	0,19%
Εσθονία	4.413	0,63%	0,32%
Ιρλανδία	11.676	0,43%	0,22%
Ισπανία	195.221	0,82%	0,40%
Ιταλία	111.316	0,45%	0,19%
Κάτω Χώρες	82.676	0,85%	0,46%
Κροατία	19.176	1,13%	0,50%
Κύπρος	3.669	0,74%	0,38%
Λετονία	6.986	0,78%	0,37%
Λιθουανία	11.604	0,79%	0,40%
Λουξεμβούργο	1.668	0,50%	0,25%
Μάλτα	2.592	0,84%	0,46%
Νορβηγία	39.987	1,40%	0,72%
Ουγγαρία	29.269	0,61%	0,31%
Πολωνία	99.185	0,57%	0,27%
Πορτογαλία	47.042	0,91%	0,44%
Ρουμανία	26.649	0,33%	0,14%
Σερβία	12.592	0,42%	0,19%
Σλοβακία	11.828	0,43%	0,22%
Σλοβενία	9.460	0,94%	0,45%
Σουηδία	39.604	0,72%	0,38%
Τσεχία	19.700	0,39%	0,18%
Φινλανδία	18.110	0,66%	0,32%
ΕΕ27	1.533.918	0,72%	0,34%

Ως προς το ποσοστό του διδακτικού προσωπικού τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επί του συνολικού πληθυσμού, η Ελλάδα με ποσοστό 0,19% υπολείπεται σημαντικά του ευρωπαϊκού μέσου όρου (0,34%). Τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στη Νορβηγία (0,72%) και στην Αυστρία (0,71%),

⁴⁶ α. Eurostat. [Classroom teachers and academic staff by education level, programme orientation, sex and age groups](#). [25/05/2025].

β. Eurostat. [Economically active population by sex, age and NUTS 2 regions \(1 000\)](#). [25/05/2025].

γ. Eurostat. [Population in Europe](#). [25/05/2025].

ενώ τα χαμηλότερα στη Ρουμανία (0,14%), στην Τσεχία (0,18%), στη Γαλλία, στη Σερβία και στην Ιταλία (0,19%).

Συγκριτικά με το 2022, προκύπτει ότι στην ΕΕ27 το ποσοστό του διδακτικού προσωπικού στην τριτοβάθμια εκπαίδευση επί του οικονομικά ενεργού πληθυσμού (15-64) αυξήθηκε οριακά, ενώ στην Ελλάδα μειώθηκε. Οριακή μείωση σημειώνεται στο ποσοστό επί του συνολικού πληθυσμού (από 0,21% το 2022 σε 0,19% το 2023) (Πίνακας 21).

Πίνακας 21. Μεταβολή διδακτικού προσωπικού στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (επίπεδα 5-8) (2023) και ποσοστό αυτού επί του οικονομικά ενεργού και συνολικού πληθυσμού στην Ευρώπη⁴⁷

Χώρες	Σύνολο		Ποσοστό επί του οικονομικά ενεργού πληθυσμού (15-64)		Ποσοστό επί του συνολικού πληθυσμού	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
ΕΕ27	1.486.989	1.533.918	0,71	0,72	0,33	0,34
Ελλάδα	21.419	20.240	0,46	0,44	0,21	0,19

5.1. Διάρθρωση διδακτικού προσωπικού στην Ευρώπη με βάση το φύλο

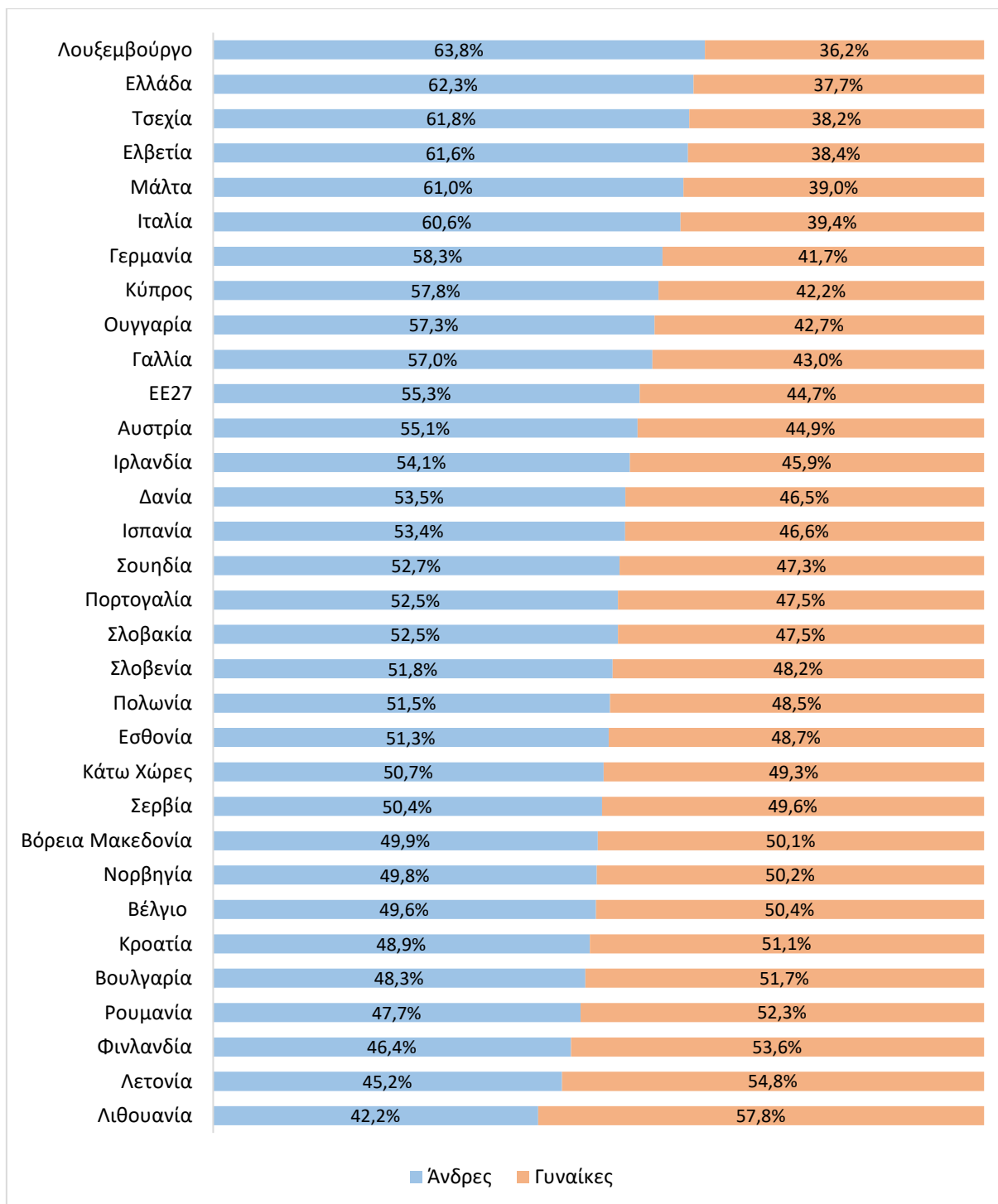
Αναφορικά με το φύλο, στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το 2023, οι άνδρες διδάσκοντες υπερέχουν αριθμητικά των γυναικών κατά 163.836 άτομα.⁴⁸ Η Ελλάδα εμφανίζει το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό ανδρών διδασκόντων (62,3%), αρκετά υψηλότερα από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, ο οποίος υπολογίζεται στο 55,3% (Σχήμα 26).

Στις υπόλοιπες χώρες, στις οποίες τα ποσοστά των ανδρών ξεπερνούν το 60%, συγκαταλέγονται το Λουξεμβούργο (63,8%), η Τσεχία (62,3%), η Ελβετία (61,6%), η Μάλτα (61%) και η Ιταλία (60,6%). Στο σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών, οι γυναίκες υπερτερούν αριθμητικά των ανδρών μόνο σε 9 χώρες, στη Βόρεια Μακεδονία (50,1%), στη Νορβηγία (50,2%), στο Βέλγιο (50,4%), στην Κροατία (51,1%), στη Βουλγαρία (51,7%), στη Ρουμανία (52,3%), στη Φινλανδία (53,6%), στη Λετονία (54,8%) και στη Λιθουανία (57,8%).

⁴⁷ α) Eurostat. [Graduates by education level, programme orientation, sex and field of education](#). [20/05/2025].

β) Eurostat. [Students enrolled in tertiary education by education level, programme orientation, sex and field of education](#). [20/05/2025].

⁴⁸ Eurostat. [Classroom teachers and academic staff by education level, programme orientation, sex and age groups](#). [25/05/2025].

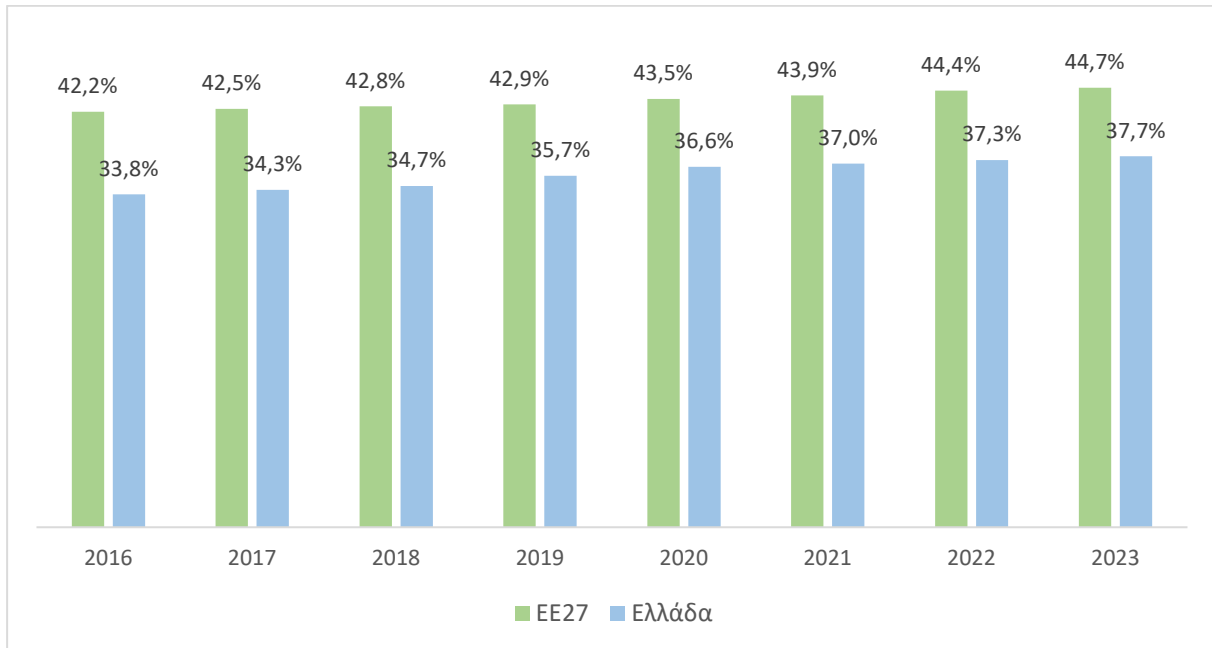

Σχήμα 26. Ποσοστό διδασκόντων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανά φύλο στην Ευρώπη, το 2023 (με βάση δεδομένα της Eurostat⁴⁹)

Το Σχήμα 27 παρουσιάζει τη μεταβολή του ποσοστού γυναικών οι οποίες διδάσκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση από το 2016 έως το 2023. Τόσο στην ΕΕ27 όσο και στην Ελλάδα, το ποσοστό αυτό έχει αυξηθεί κατά 2,5% και κατά 3,9% αντίστοιχα. Η Ελλάδα εξακολουθεί να υπολείπεται του

⁴⁹ Eurostat. [Classroom teachers and academic staff by education level, programme orientation, sex and age groups](#). [25/05/2025].

ευρωπαϊκού μέσου όρου, αλλά κινείται σταθερά προς τη σωστή κατεύθυνση για να καλύψει την απόσταση.

Σχήμα 27. Μεταβολή του ποσοστού γυναικών οι οποίες διδάσκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση από το 2016 έως το 2023 σε ΕΕ27 και Ελλάδα (Eurostat⁵⁰)

5.2. Διάρθρωση διδακτικού προσωπικού στην Ευρώπη με βάση την ηλικία

Σύμφωνα με τη Eurostat, το 2023, η Ελλάδα, η Ιταλία και η Ελβετία είναι οι χώρες με τους περισσότερους διδάσκοντες ηλικίας άνω των 50 ετών (Πίνακας 22). Στην Ελλάδα αποτελούν το 54,4% του συνόλου, στην Ιταλία το 50,3% και στην Ελβετία το 47,9%. Υψηλά ποσοστά στις ηλικίες άνω των 50 εμφανίζουν, επίσης, η Βουλγαρία (47,7%) και η Λετονία (47,1%).

Σε τέσσερις χώρες (Λετονία 15,2%, Σλοβακία 11,9%, Εσθονία 11,6%, Βουλγαρία 11,4%) το ακαδημαϊκό προσωπικό άνω των 65 ετών ξεπερνά το 10% του συνόλου. Στις περισσότερες περιπτώσεις, η γήρανση του ακαδημαϊκού προσωπικού συνοδεύεται και από αντίστοιχη μείωση στους διδάσκοντες κάτω των 35 ετών.

Η Ελλάδα (4,5%) μαζί με την Ιταλία (6,2%), την Ελβετία (9,2%), και την Τσεχία (0,6%) συγκαταλέγονται στις χώρες με τα χαμηλότερα ποσοστά στους διδάσκοντες ηλικίας κάτω των 35 ετών. Το υψηλότερο ποσοστό στην εν λόγω κατηγορία συγκεντρώνει το Λουξεμβούργο (55%) και ακολουθεί η Γερμανία (38,8%).

⁵⁰ Eurostat. [Classroom teachers and academic staff by education level, programme orientation, sex and age groups](#). [25/05/2025].

Πίνακας 22. Διδακτικό προσωπικό στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ευρώπη ανά ηλικιακή ομάδα, το 2023 (με βάση δεδομένα της Eurostat⁵¹)

		<35			35-49			50-64			>65			ΑΓΝΩΣΤΟ		
	ΣΥΝΟΛΟ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
Αυστρία	65.425	20,5%	49,6%	50,4%	39,1%	52,9%	47,1%	35,7%	58,1%	41,9%	4,4%	74,5%	25,5%	0,3%	62,7%	37,3%
Βέλγιο	31.960	10,3%	40,6%	59,4%	40,4%	43,8%	56,2%	34,1%	50,4%	49,6%	1,0%	72,5%	27,5%	14,2%	69,3%	30,7%
Βόρεια Μακεδονία	4.496	14,9%	46,0%	54,0%	46,6%	47,5%	52,5%	35,9%	53,2%	46,8%	2,5%	70,5%	29,5%	0,0%		
Βουλγαρία	20.882	13,1%	49,1%	50,9%	39,2%	45,4%	54,6%	36,3%	48,2%	51,8%	11,4%	57,4%	42,6%	0,0%		
Γαλλία	133.307	17,1%	54,1%	45,9%	37,5%	54,7%	45,3%	39,3%	59,8%	40,2%	2,4%	74,9%	25,2%	3,6%	52,6%	47,4%
Γερμανία	483.305	38,8%	53,6%	46,4%	31,2%	56,1%	43,9%	24,9%	64,8%	35,2%	4,5%	77,3%	22,7%	0,6%	57,9%	42,1%
Δανία	26.956	31,1%	53,8%	46,2%	35,1%	50,1%	49,9%	27,0%	53,7%	46,3%	6,8%	68,4%	31,6%	0,0%		
ΕΕ27	1.533.918	22,7%	52,0%	48,0%	36,5%	51,9%	48,1%	32,1%	58,3%	41,7%	5,3%	72,1%	27,9%	3,4%	60,7%	39,3%
Ελβετία	41.585	9,2%	49,8%	50,2%	42,7%	57,2%	42,8%	43,8%	66,4%	33,6%	4,1%	82,5%	17,5%	0,1%	63,5%	36,5%
Ελλάδα	20.240	4,5%	51,8%	48,2%	41,1%	59,5%	40,5%	49,3%	64,8%	35,2%	5,1%	69,8%	30,2%	0,0%		
Εσθονία	4.413	13,7%	47,4%	52,6%	45,9%	50,1%	49,9%	28,8%	51,3%	48,7%	11,6%	60,6%	39,4%	0,0%		
Ιρλανδία	11.676													100,0%	54,1%	45,9%
Ισπανία	195.221	11,4%	48,4%	51,6%	41,6%	49,2%	50,8%	42,3%	56,8%	43,2%	4,7%	72,3%	27,7%	0,0%		
Ιταλία	111.316	6,2%	53,8%	46,2%	34,2%	56,7%	43,3%	41,0%	61,3%	38,7%	9,4%	73,9%	26,1%	9,2%	63,3%	36,7%
Κάτω Χώρες	82.676	34,3%	47,9%	52,1%	35,9%	46,8%	53,2%	27,3%	57,2%	42,8%	2,6%	72,3%	27,7%	0,0%		
Κροατία	19.176	19,5%	45,7%	54,3%	44,9%	46,3%	53,7%	32,2%	51,9%	48,1%	3,4%	71,9%	28,1%	0,0%		
Κύπρος	3.669	15,6%	41,2%	58,8%	54,6%	57,2%	42,8%	26,2%	66,0%	34,0%	3,6%	78,6%	21,4%	0,0%		
Λετονία	6.986	12,8%	49,3%	50,7%	40,1%	44,7%	55,3%	31,9%	39,1%	60,9%	15,2%	56,1%	43,9%	0,0%		
Λιθουανία	11.604	14,5%	44,6%	55,4%	44,0%	42,0%	58,0%	33,5%	38,4%	61,6%	8,1%	54,1%	45,9%	0,0%		
Λουξεμβούργο	1.668	55,0%	63,5%	36,5%	32,0%	61,4%	38,6%	12,9%	71,2%	29,3%	0,1%	100,0%	0,0%	0,0%		
Μάλτα	2.592	15,8%	52,0%	48,0%	44,9%	58,3%	41,8%	32,9%	66,2%	33,9%	6,4%	75,9%	24,7%	0,0%		
Νορβηγία	39.987	36,3%	50,2%	49,8%	32,7%	47,1%	52,9%	25,3%	50,1%	49,9%	5,6%	60,6%	39,4%	0,0%		
Ουγγαρία	29.269	15,8%	53,1%	46,9%	42,5%	55,0%	45,0%	31,8%	57,6%	42,4%	9,9%	72,5%	27,5%	0,0%		
Πολωνία	99.185	13,6%	46,8%	53,2%	45,8%	47,2%	52,8%	30,8%	53,2%	46,8%	9,8%	72,3%	27,7%	0,0%	100,0%	0,0%
Πορτογαλία	47.042	19,2%	52,2%	47,8%	40,0%	47,9%	52,1%	35,5%	55,7%	44,3%	5,3%	66,9%	33,1%	0,0%		
Ρουμανία	26.649	10,3%	45,4%	54,6%	50,6%	45,7%	54,3%	36,6%	49,3%	50,7%	2,5%	72,3%	27,7%	0,0%		
Σλοβακία	11.828	13,1%	52,1%	47,9%	45,4%	51,4%	48,6%	29,6%	48,8%	51,2%	11,9%	66,2%	33,8%	0,0%		
Σλοβενία	9.460	13,6%	51,7%	48,3%	42,0%	48,8%	51,2%	34,8%	51,7%	48,3%	9,6%	65,6%	34,4%	0,0%		
Σουηδία	39.604	14,7%	53,0%	47,0%	41,1%	51,1%	48,9%	36,1%	52,1%	47,9%	8,2%	63,2%	36,8%	0,0%		
Τσεχία	19.700	0,6%	49,1%	52,6%	2,7%	31,6%	68,6%	3,0%	29,6%	70,6%	0,3%	50,9%	50,9%	93,5%	63,8%	36,2%
Φινλανδία	18.110	21,8%	50,4%	49,6%	37,4%	43,7%	56,3%	37,3%	45,9%	54,1%	3,5%	55,6%	44,4%	0,0%		

5.3. Αναλογία φοιτητών/διδασκόντων στην Ευρώπη

Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, το 2023⁵², την καλύτερη αναλογία φοιτητών/διδασκόντων εμφανίζει το Λουξεμβούργο (4/1), η Μάλτα και η Νορβηγία (9/1). Τις υψηλότερες αναλογίες εμφανίζουν η Κύπρος (25/1), το Βέλγιο (22/1), η Γαλλία, η Ιρλανδία και η Σερβία (21/1) και η Ιταλία (20/1). Στην Ελλάδα⁵³ αντιστοιχούν 49 φοιτητές ανά διδάσκοντα⁵⁴.

Όπως έχουμε αναλύσει στην Ενότητα 1.1 και ιδίως στον Πίνακα 5 της παρούσας έκθεσης, ο υπολογισμός του εθνικού μέσου όρου για την Ελλάδα παρουσιάζει δυσκολίες λόγω της μεγάλης απόκλισης μεταξύ του συνόλου των εγγεγραμμένων και του συνόλου των ενεργών φοιτητών σε κάθε ίδρυμα. Η υψηλή τιμή της Eurostat για την Ελλάδα προκύπτει γιατί υπολογίζεται στο σύνολο των εγγεγραμμένων φοιτητών. Πιο κοντά στην αποτύπωση της πραγματικής κατάστασης είναι η αναλογία ενεργών φοιτητών ανά διδάσκοντα, η οποία, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΠΕΣΠ της ΕΘΑΑΕ, είναι 33:1 και υπολογίζεται από την τιμή *Ενεργοί φοιτητές επιπέδων 6-8* προς το *Σύνολο των μελών του μόνιμου διδακτικού προσωπικού -ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΕΠ, ΕΤΕΠ- χωρίς το ΕΑΠ*.

⁵¹ Eurostat. [Classroom teachers and academic staff by education level, programme orientation, sex and age groups](#). [25/05/2025].

⁵² Eurostat. [Ratio of pupils and students to teachers and academic staff by education level and programme orientation](#). [25/05/2025].

⁵³ Λόγω μη διαθέσιμων στοιχείων από τη Eurostat για ορισμένες χώρες και για την ΕΕ27, η αναλογία έχει υπολογιστεί κατά προσέγγιση, διαιρώντας το πλήθος των φοιτητών τους για το 2023 με το πλήθος του διδακτικού προσωπικού στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

⁵⁴ Διαιρώντας το σύνολο των εγγεγραμμένων φοιτητών (872.828) σε όλα τα επίπεδα σπουδών της ανώτατης εκπαίδευσης (επίπεδα 6-8) με το σύνολο του διδακτικού προσωπικού (20.240), που περιλαμβάνει όλους όσους έχουν δηλωθεί ως διδάσκοντες από τα Τμήματα, η σχετική αναλογία διαμορφώνεται στους 43 φοιτητές ανά διδάσκοντα.

5.4. Συμπεράσματα

Παρακάτω παρουσιάζονται συνοπτικά δείκτες της Eurostat για την αναλογία φοιτητών ανά διδάσκοντα και τη διάρθρωση του διδακτικού προσωπικού (Πίνακας 23).

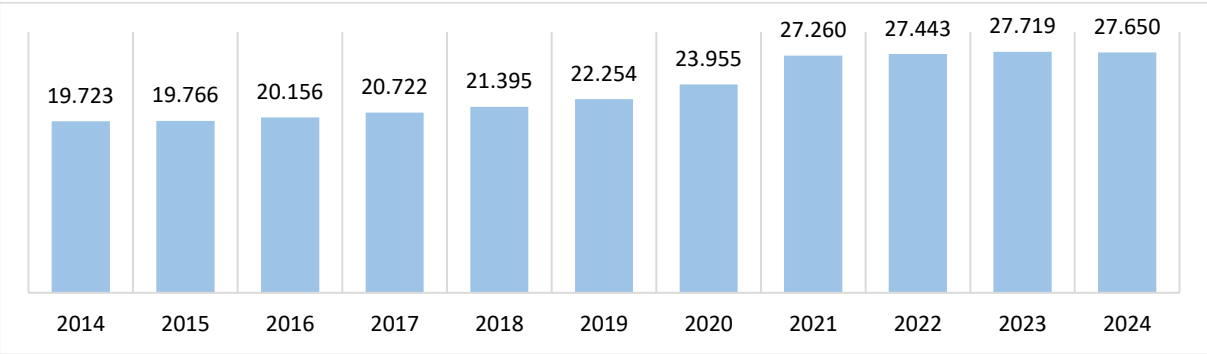
Πίνακας 23. Συνοπτική παρουσίαση δεικτών της Eurostat για την αναλογία φοιτητών ανά διδάσκοντα και το διδακτικό προσωπικό

Δείκτες	ΕΛΛΑΔΑ	ΕΕ27
Διάρθρωση διδακτικού προσωπικού ανά φύλο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (2023)		
Ποσοστό ανδρών διδασκόντων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση	62,3%	55,3%
Ποσοστό γυναικών διδασκουσών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση	37,7%	44,7%

Η Ελλάδα παραμένει η χώρα με τη μεγαλύτερη αναλογία φοιτητών ανά διδάσκοντα απέχοντας σημαντικά από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Η αναλογία αποβαίνει δυσμενής λόγω του σχετικά υπεράριθμου φοιτητικού πληθυσμού, ο οποίος περιλαμβάνει τους μη ενεργούς φοιτητές. Επιπλέον, η Ελλάδα παρουσιάζει δυσμενή αναλογία ανδρών/γυναικών στο διδακτικό προσωπικό.

6. Ερευνητική δραστηριότητα στην Ελλάδα

Σύμφωνα με στοιχεία της Scimago,⁵⁵ ενώ την τελευταία δεκαετία η ερευνητική δραστηριότητα στην Ελλάδα ως προς τις επιστημονικές δημοσιεύσεις σε περιοδικά με κριτές σημείωσε αύξηση (Σχήμα 28), το 2024 παρατηρείται ελαφρά μείωση. Πιο συγκεκριμένα, την περίοδο 2014 – 2024, ο αριθμός των ερευνητικών εργασιών αυξήθηκε κατά 7.927 εργασίες, δηλαδή σε ποσοστό 40,2%⁵⁶ καταγράφοντας την υψηλότερη τιμή το 2023 (27.719).

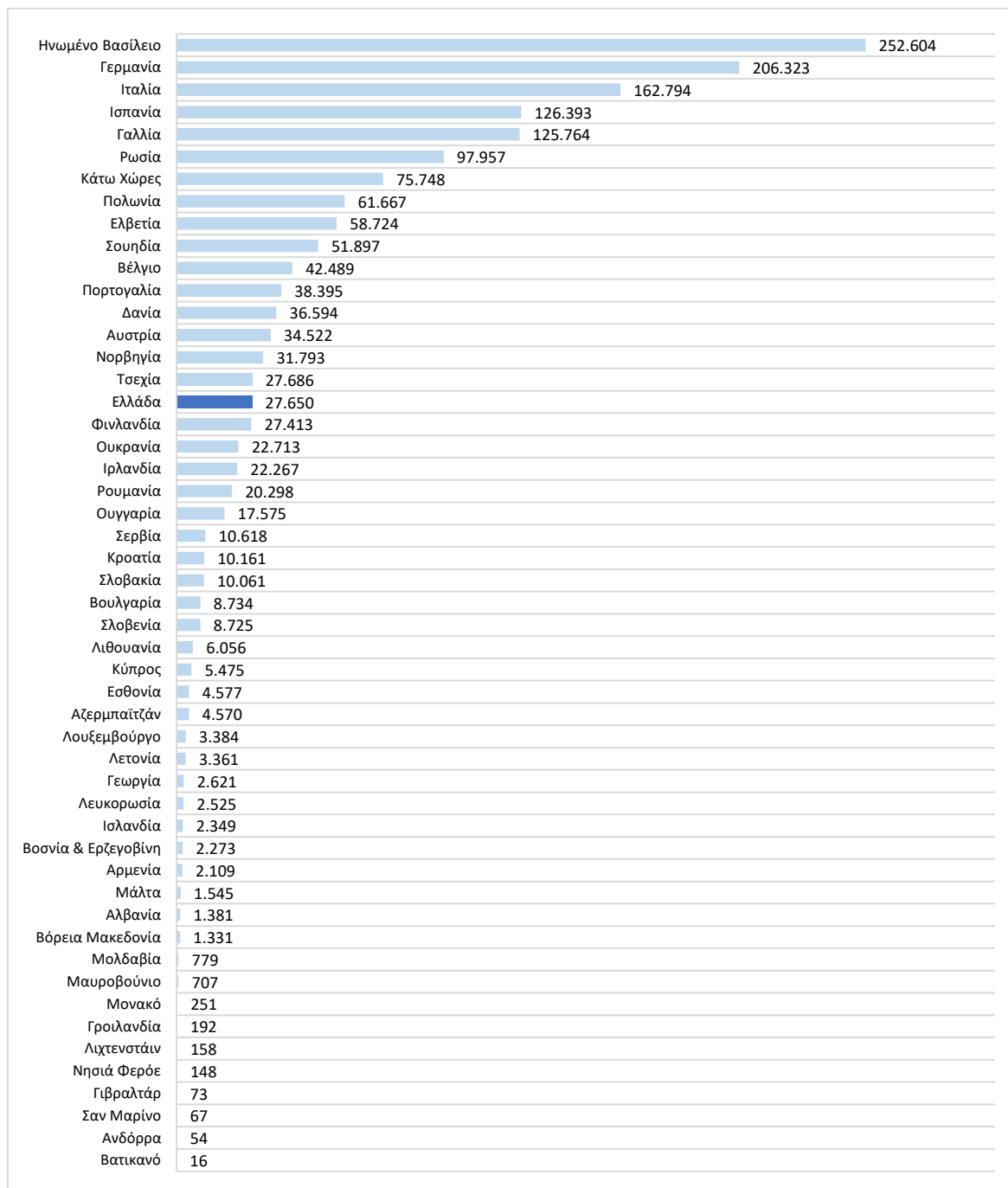

Σχήμα 28. Πλήθος δημοσιεύσεων στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2014-2024 (με βάση δεδομένα της Scimago⁵⁷)

⁵⁵ Τα στοιχεία που παραθέτει η Scimago βασίζονται αποκλειστικά στη βιβλιογραφική βάση δεδομένων Elsevier/Scopus. Βλ. Scimago. [Frequently asked questions](#). [07/04/2025]
⁵⁶ Σημειώνεται ότι τα στοιχεία επικαιροποιούνται συνεχώς και αναδρομικά για τα προηγούμενα έτη με βάση τη μεθοδολογία της Scimago. Βλ. Scimago. [Understanding indicators, tables and charts](#). [07/04/2025].
⁵⁷ Scimago. [Journal and Country Rank](#). [07/04/2025].

6.1. Αριθμός ερευνητικών εργασιών (δημοσιεύσεων)

Το 2024, το Ηνωμένο Βασίλειο με 252.604 δημοσιεύσεις κατατάσσεται στην 1η θέση σε σύνολο 51 χωρών (Σχήμα 29), πάνω από τη Γερμανία (206.323), την Ιταλία (162.794), την Ισπανία (126.393) και τη Γαλλία (125.764). Η Ελλάδα με 27.650 δημοσιεύσεις βρίσκεται στη 17^η θέση, πάνω από τη Φινλανδία (27.413), την Ουκρανία (22.713), την Ιρλανδία (22.267), τη Ρουμανία (20.298), και κάτω από τη Σουηδία (51.897), το Βέλγιο (42.489), την Πορτογαλία (38.395), τη Δανία (36.594), την Αυστρία (34.522), τη Νορβηγία (31.793) και την Τσεχία (27.686).

Σχήμα 29. Πλήθος δημοσιεύσεων ανά χώρα, το 2024 (με βάση δεδομένα της Scimago⁵⁸)

⁵⁸ Scimago. [Journal and Country Rank](#). [07/04/2025].

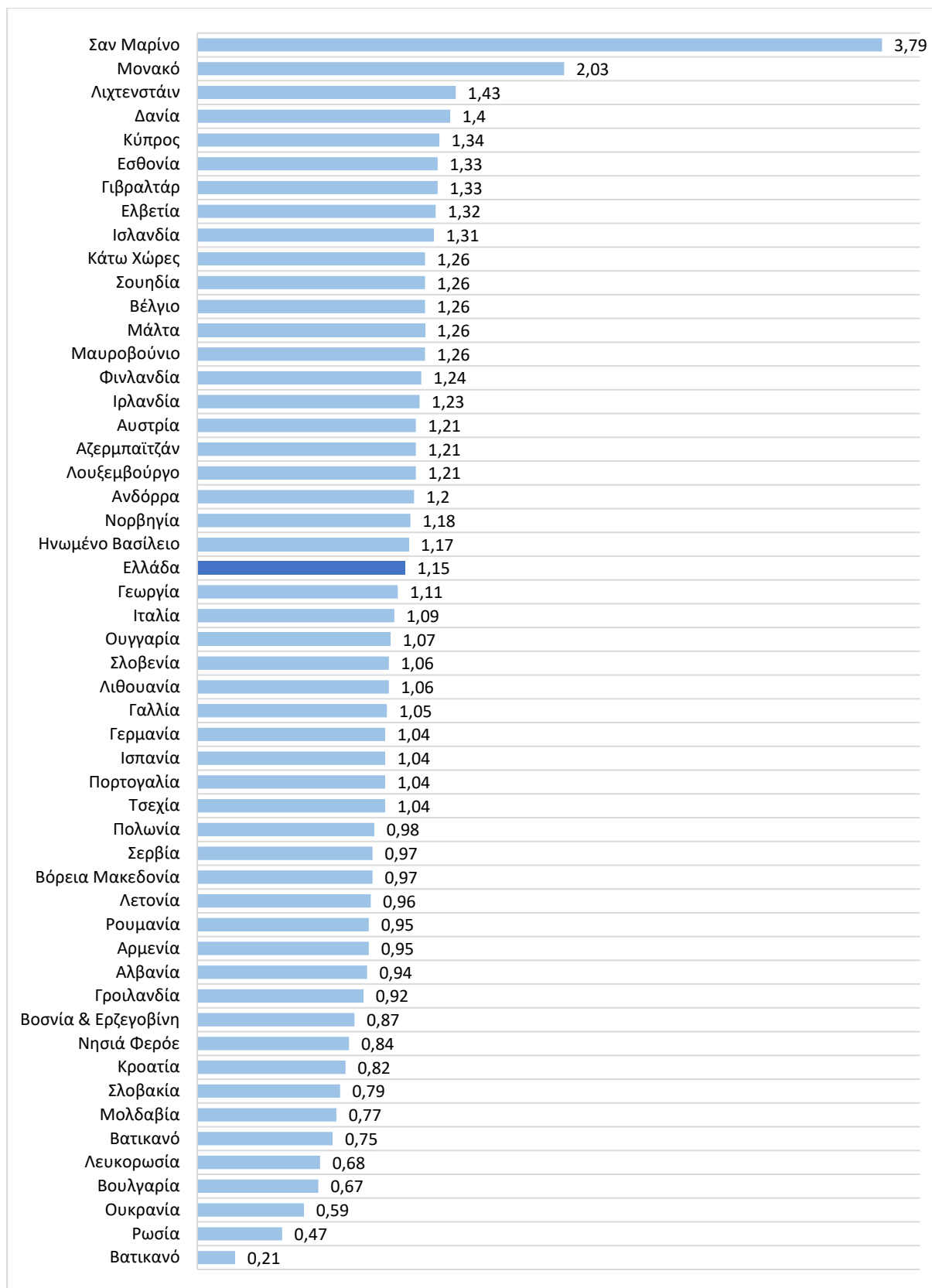
6.2. Αναφορές ανά δημοσιευμένη εργασία

Με βάση τα στοιχεία της Scimago, το 2024 η Ελλάδα, με 1,15 αναφορές ανά δημοσίευση, βρίσκεται στη 16^η θέση πάνω από χώρες όπως η Γερμανία (1,04), η Γαλλία (1,05) και η Ιταλία (1,09) και πολύ κοντά στο Ηνωμένο Βασίλειο (1,17) (Σχήμα 30).

Ο δείκτης αυτός δίνει μια ένδειξη για την παραγωγικότητα του ερευνητικού δυναμικού κάθε χώρας. Επειδή περιλαμβάνει, εκτός από το πλήθος των δημοσιεύσεων, και το πλήθος του ερευνητικού δυναμικού, ο δείκτης αυτός επηρεάζεται δυσμενώς σε χώρες όπου στο ερευνητικό δυναμικό υπολογίζονται οι νέοι ερευνητές, όπως οι νέοι διδάκτορες και οι μεταπτυχιακοί φοιτητές με χαμηλό πλήθος δημοσιεύσεων.

Ο Πίνακας 24 παρουσιάζει συγκεντρωτικά στοιχεία για την ερευνητική δραστηριότητα των ευρωπαϊκών χωρών το έτος 2024. Σύμφωνα με στοιχεία της Scimago, η Ελλάδα κατατάσσεται στη 17^η θέση, μεταξύ 53 ευρωπαϊκών χωρών, ως προς τον συνολικό αριθμό δημοσιεύσεων, τις αναφορές, τις δημοσιεύσεις με αναφορές, στη 18^η θέση ως προς τον δείκτη αναφορών και ποιότητας δημοσιεύσεων H index⁵⁹ και στη 16^η θέση ως προς τις αυτο-αναφορές και τις αναφορές ανά δημοσίευση.

⁵⁹ Ο δείκτης H index είναι ίσος με τον αριθμό των επιστημονικών άρθρων (h) που έχει δημοσιεύσει μια χώρα, τα οποία έχουν τουλάχιστον h αναφορές από επιστήμονες. Scimago. [Understanding indicators, tables and charts](#) [07/04/2025].

Σχήμα 30. Αναφορές ανά δημοσίευση, το 2024 (με βάση δεδομένα της Scimago⁶⁰)

⁶⁰ Scimago. [Journal and Country Rank](#). [07/04/2025].

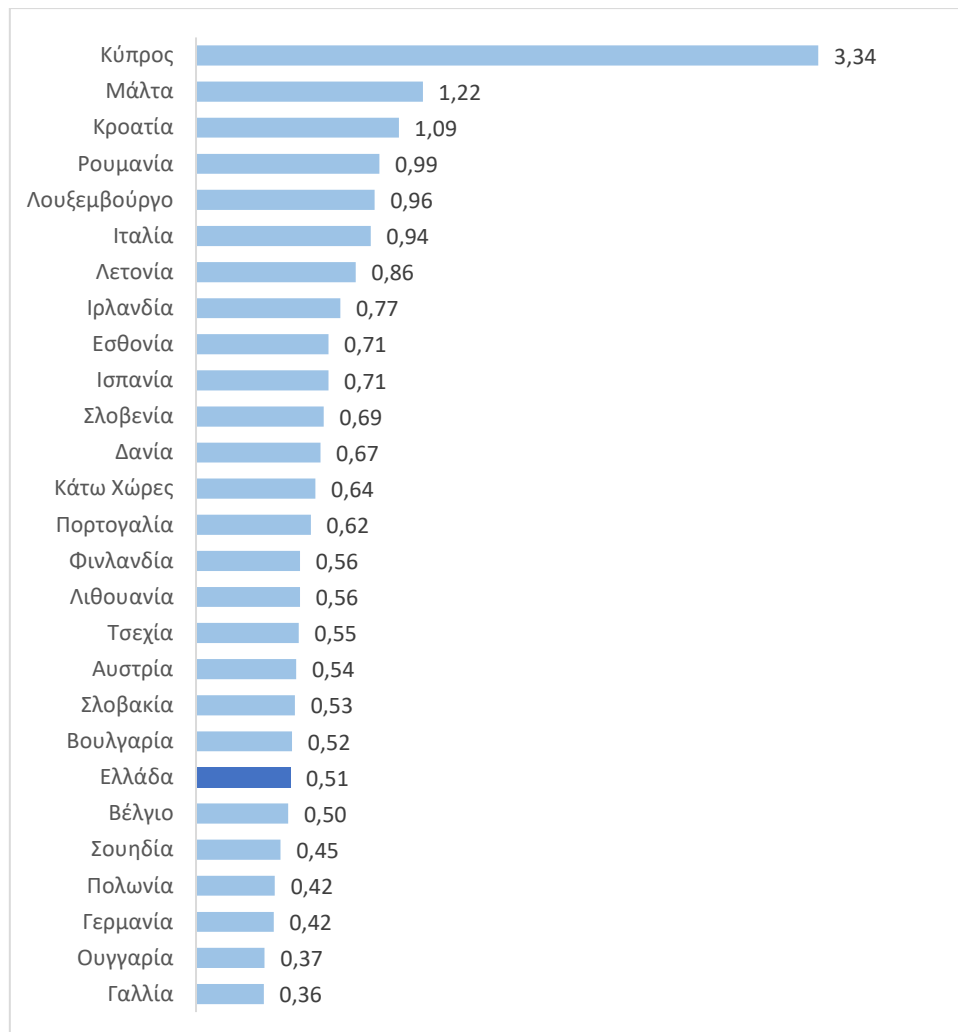
Πίνακας 24. Ερευνητική δραστηριότητα ευρωπαϊκών χωρών (2024) ⁶¹

Χώρα	Δημο- σιεύσεις	Δημοσιεύσεις με αναφορές	Αναφορές	Αυτοαναφορές	Αναφορές ανά δημοσίευση	H index
Ηνωμένο Βασίλειο	252.604	211.490	295.326	68.714	1,17	2.048
Γερμανία	206.323	185.893	214.421	55.661	1,04	1.797
Ιταλία	162.794	144.985	178.188	53.151	1,09	1.416
Ισπανία	126.393	115.233	131.281	28.769	1,04	1.303
Γαλλία	125.764	112.837	131.911	26.277	1,05	1.604
Ρωσία	97.957	95.026	45.787	18.299	0,47	806
Κάτω Χώρες	75.748	67.526	95.552	17.204	1,26	1.471
Πολωνία	61.667	57.218	60.130	13.851	0,98	792
Ελβετία	58.724	52.818	77.229	12.859	1,32	1.369
Σουηδία	51.897	47.222	65.346	10.767	1,26	1.232
Βέλγιο	42.489	38.168	53.342	8.180	1,26	1.134
Πορτογαλία	38.395	34.052	39.749	6.658	1,04	739
Δανία	36.594	32.906	51.213	8.488	1,40	1.081
Αυστρία	34.522	30.882	41.693	6.418	1,21	937
Νορβηγία	31.793	28.437	37.661	6.201	1,18	896
Τσεχία	27.686	25.996	28.920	4.608	1,04	667
Ελλάδα	27.650	24.715	31.755	5.977	1,15	725
Φινλανδία	27.413	24.537	33.963	5.367	1,24	897
Ουκρανία	22.713	21.257	13.323	5.713	0,59	382
Ιρλανδία	22.267	19.181	27.436	3.665	1,23	753
Ρουμανία	20.298	19.043	19.355	4.061	0,95	454
Ουγγαρία	17.575	16.345	18.746	3.310	1,07	630
Σερβία	10.618	9.936	10.298	1.755	0,97	384
Κροατία	10.161	9.289	8.368	1.249	0,82	413
Σλοβακία	10.061	9.552	7.967	1.503	0,79	381
Βουλγαρία	8.734	8.332	5.848	1.032	0,67	373
Σλοβενία	8.725	8.042	9.282	1.193	1,06	439
Λιθουανία	6.056	5.679	6.444	886	1,06	319
Κύπρος	5.475	4.913	7.341	1.009	1,34	328
Εσθονία	4.577	4.192	6.074	794	1,33	412
Αζερμπαϊτζάν	4.570	4.390	5.521	1.472	1,21	167
Λουξεμβούργο	3.384	2.996	4.102	496	1,21	300
Λετονία	3.361	3.156	3.216	452	0,96	243
Γεωργία	2.621	2.240	2.904	292	1,11	268
Λευκορωσία	2.525	2.460	1.720	239	0,68	243
Ισλανδία	2.349	2.090	3.079	323	1,31	415
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	2.273	2.124	1.968	366	0,87	158
Αρμενία	2.109	1.940	2.000	393	0,95	244
Μάλτα	1.545	1.251	1.953	164	1,26	201
Αλβανία	1.381	1.257	1.296	131	0,94	117
Βόρεια Μακεδονία	1.331	1.210	1.285	109	0,97	184
Μολδαβία	779	725	597	66	0,77	153
Μαυροβούνιο	707	677	890	114	1,26	105
Μονακό	251	225	510	20	2,03	154
Γροιλανδία	192	168	176	30	0,92	109
Λιχτενστάιν	158	142	226	26	1,43	130
Νησιά Φερόε	148	135	124	21	0,84	91
Γιβραλτάρ	73	70	97	12	1,33	48
Σαν Μαρίνο	67	60	254	7	3,79	56
Ανδόρρα	54	49	65	1	1,20	47
Βατικανό	16	13	12	0	0,75	19
Σβάλμπαρντ και Γιαν Μάγιεν	5	5	3	0	0,60	19
Νησιά Μπουβέ	1	1	0	0	0,00	3

⁶¹ Scimago. [Journal and Country Rank](#). [07/04/2025].

Σύμφωνα με στοιχεία της Scimago και της Eurostat, το 2023, την καλύτερη αναλογία δημοσιεύσεων ανά ερευνητή εμφανίζει η Κύπρος με 3,34 δημοσιεύσεις ανά ερευνητή (Σχήμα 31). Δεύτερη, σε μεγάλη απόσταση από την Κύπρο, κατατάσσεται η Μάλτα με 1,22 δημοσιεύσεις ανά ερευνητή και η Κροατία (1,09).

Η Ελλάδα, με 0,51 δημοσιεύσεις ανά ερευνητή, βρίσκεται στην 21η θέση της κατάταξης των ευρωπαϊκών χωρών, κάτω από τη Δανία (0,67), την Πορτογαλία (0,62), την Αυστρία (0,54) και την Τσεχία (0,55). Τις λιγότερο καλές επιδόσεις στην Ευρώπη εμφανίζουν η Ουγγαρία (0,37) και η Γαλλία (0,36).

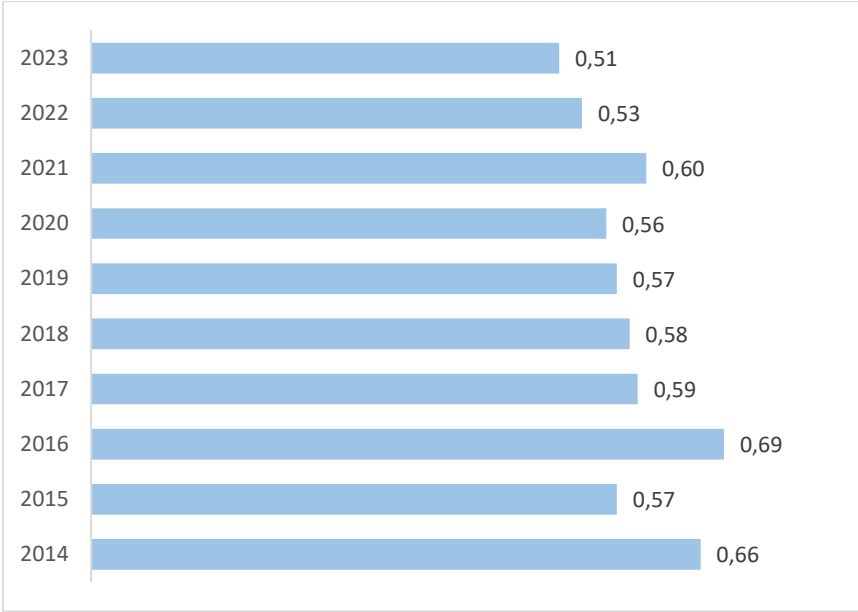

Σχήμα 31. Αναλογία δημοσιεύσεων/ερευνητών, το 2023 (με βάση δεδομένα της Scimago και της Eurostat⁶²)

Στο παρακάτω σχήμα όπου παρουσιάζεται η αναλογία δημοσιεύσεων/ερευνητών για την Ελλάδα κατά τα έτη 2014-2023, διαπιστώνεται μείωση της τάξης του 22,7% (από 0,66 δημοσιεύσεις ανά ερευνητή το 2014 σε 0,51 δημοσιεύσεις το 2023) (Σχήμα 32).

⁶² α) Scimago. [Journal and Country Rank](#). [07/04/2025].

β) Eurostat. [Total researchers by sectors of performance - full time equivalent](#). [08/04/2025].

Σχήμα 32. Μεταβολή αναλογίας δημοσιεύσεων/ερευνητών για την Ελλάδα (2014-2023)⁶³

6.3. Ερευνητές με τη μεγαλύτερη επιρροή

Στην ετήσια έκδοση (2024) της Clarivate Analytics για τους ερευνητές με τη μεγαλύτερη επιρροή παγκοσμίως, όπως αυτή προσδιορίζεται από το πλήθος των αναφορών (top 1% του πλήθους των αναφορών στο πεδίο/στα πεδία Essential Science Indicators του Web of Science) που συγκεντρώνουν οι δημοσιεύσεις τους (από το 2013 ως το 2023), περιλαμβάνονται συνολικά 6.886 ερευνητές. Σε αυτούς περιλαμβάνονται τρεις (3) Έλληνες οι οποίοι υπηρετούν σε ελληνικά πανεπιστήμια ή/και ερευνητικά κέντρα⁶⁴. Ένας εξ αυτών εντάσσεται στο διεπιστημονικό πεδίο, ένας στο πεδίο της βιολογίας και βιοχημείας και ένας στο πεδίο της χημείας.

Πίνακας 25. Έλληνες ερευνητές με μεγάλη απήχηση (με τη σειρά που εμφανίζονται στη λίστα της Clarivate Analytics για την Ελλάδα το 2024)

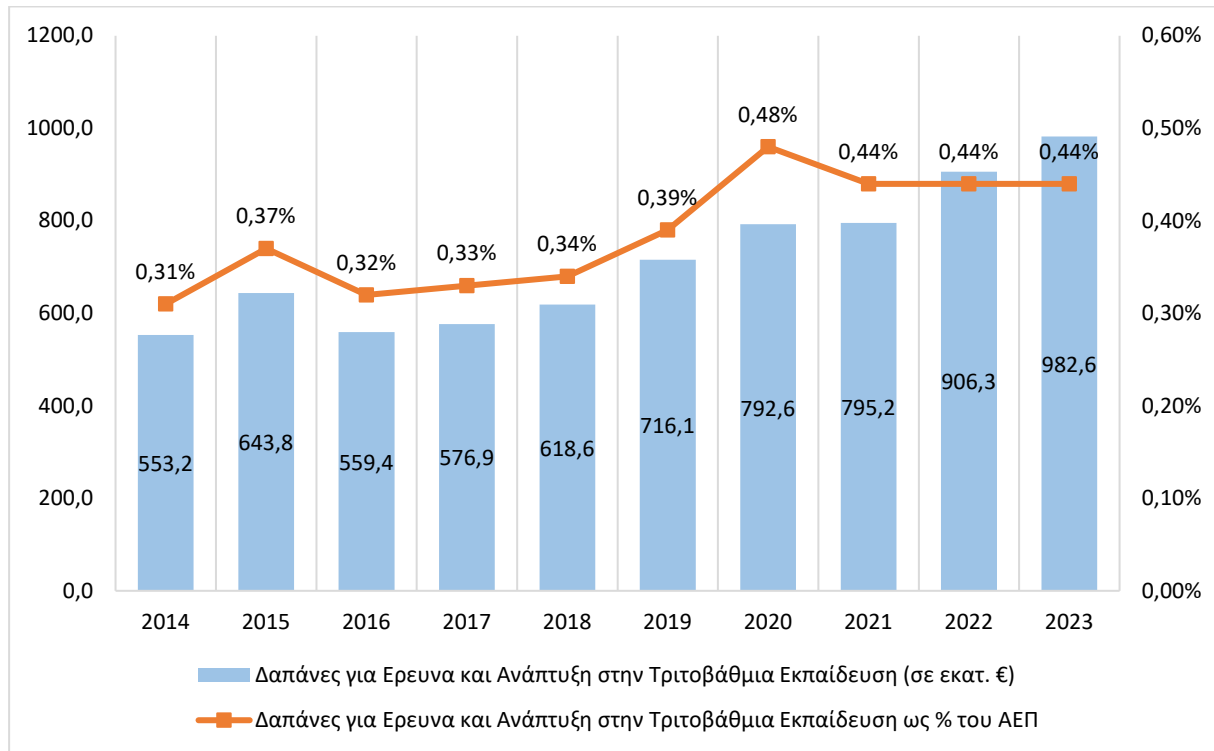
Ερευνητής/Ερευνήτρια	Κατηγορία	Κύριο Ίδρυμα	Δεύτερο Ίδρυμα
Γεώργιος Κ. Καραγιαννίδης	Διεπιστημονική	ΑΠΘ	
Αλέξανδρος Σταματάκης	Βιολογία και Βιοχημεία	Ίδρυμα Τεχνολογίας & Έρευνας	Heidelberg Institute for Theoretical Studies
Κωνσταντίνος Στούμπος	Χημεία	ΠΑΚΡΗ	Saint Petersburg State University

6.4. Χρηματοδότηση της έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα

Σύμφωνα με στοιχεία του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (Σχήμα 33), οι δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα το 2023 ανήλθαν σε 982,6 εκατ. €, (76,3 εκατ. € περισσότερα σε σχέση με το 2022). Σε ονομαστικές τιμές, την περίοδο 2014-2023, οι δαπάνες για

⁶³ α) Scimago. [Journal and Country Rank](#). [07/04/2025].
β) Eurostat. [Total researchers by sectors of performance - full time equivalent](#). [08/04/2025].
⁶⁴ Web of Science. [Highly Cited Researchers 2024](#). Clarivate Analytics. [08/04/2025].

έρευνα και ανάπτυξη αυξήθηκαν κατά 77,62% από 553,2 εκατ. € το 2014, σε 982,6 εκατ. € το 2023. Οι δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη ως ποσοστό του ΑΕΠ (ένταση δαπανών) εμφανίζουν αύξηση από 0,31% του ΑΕΠ το 2014, σε 0,44% το 2023⁶⁵.

Σχήμα 33. Χρηματοδότηση έρευνας και ανάπτυξης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα, 2014-2023 (με βάση δεδομένα του ΕΚΤ⁶⁶)

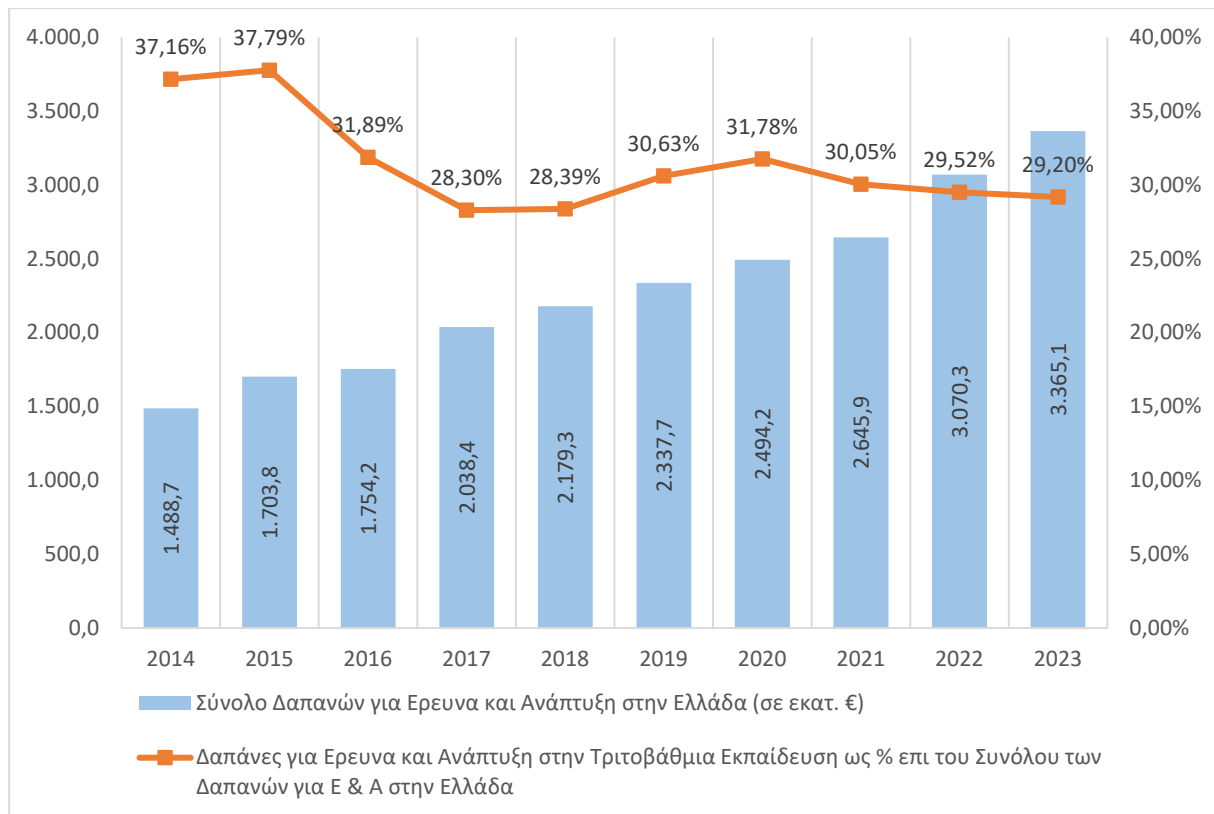
Την περίοδο 2014-2023, οι δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα ως ποσοστό του συνόλου των δαπανών του κράτους για έρευνα και ανάπτυξη εμφανίζουν σημαντική πτώση κατά 7,96%, από 37,16% το 2014, σε 29,20% το 2023 (Σχήμα 34).

Το 2014 οι συνολικές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη σε όλους τους τομείς ανήλθαν σε 1.488,7 εκατ. € εκ των οποίων 553,2 εκατ. (37,16%) αντιστοιχούσαν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Αντίστοιχα, το 2023 οι συνολικές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη ανήλθαν σε 3.365,1 εκατ. € εκ των οποίων 982,6 εκατ. (29,20%) αντιστοιχούσαν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η συνολική αύξηση κατά 1.876,4 εκατ. €, την ίδια περίοδο, κατευθύνθηκε σε όλους τους υπόλοιπους τομείς (τομέας επιχειρήσεων, κρατικός τομέας και τομέας ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων) και ελάχιστα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, μόλις, κατά 429,4 εκατ. €.

⁶⁵ ΕΚΤ (2025). «[Βασικοί Δείκτες Έρευνας και Ανάπτυξης για δαπάνες και προσωπικό το 2023 στην Ελλάδα](#)». Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης & Ηλεκτρονικού Περιεχομένου, Αθήνα, [28/08/2025].

⁶⁶ ΕΚΤ (2025). «[Βασικοί Δείκτες Έρευνας και Ανάπτυξης για δαπάνες και προσωπικό το 2023 στην Ελλάδα](#)». Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης & Ηλεκτρονικού Περιεχομένου, Αθήνα, [28/08/2025].

Σχήμα 34. Συνολική χρηματοδότηση για έρευνα και ανάπτυξη στην Ελλάδα, 2014-2023 (με βάση δεδομένα του ΕΚΤ⁶⁷)

Στην Ελλάδα, η χρηματοδότηση της έρευνας στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το 2023, βασίζεται, κατά κύριο λόγο, στον κρατικό τακτικό προϋπολογισμό (426,1 εκατ. €). Το κράτος συνεισφέρει, επίσης, 143,2 εκατ. € από πόρους του ΕΣΠΑ και 80 εκατ. € από λοιπές κρατικές πηγές. Ακολουθούν οι υπόλοιπες πηγές χρηματοδότησης: η Ευρωπαϊκή Ένωση μαζί με άλλες πηγές του εξωτερικού συνεισφέρουν κατά 169,2 εκατ. €, οι επιχειρήσεις κατά 78,6 εκατ. €, οι φορείς του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ίδια χρηματοδότηση) κατά 79,1 εκατ. € και οι ιδιωτικοί μη κερδοσκοπικοί φορείς κατά 6,3 εκατ. € (Πίνακας 26).

Τα έτη 2014 - 2023, οι κρατικές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη στην τριτοβάθμια εκπαίδευση συνολικά παρουσίασαν αύξηση από 398,7 εκατ. € το 2014, σε 649,3 εκατ. € το 2023.

Η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων αυξήθηκε κατά 45,6 εκατ. € (138%) ενώ, την ίδια περίοδο, αυξήθηκε η ίδια χρηματοδότηση κατά 38,1 εκατ. € (92,3%). Η χρηματοδότηση από την ΕΕ παρουσίασε αύξηση κατά 84,6 εκατ. € (123%), ενώ αυξήθηκε η χρηματοδότηση από λοιπές πηγές εξωτερικού κατά 7,9 εκατ. € (100%⁶⁸).

⁶⁷ΕΚΤ (2025). «Βασικοί Δείκτες Έρευνας και Ανάπτυξης για δαπάνες και προσωπικό το 2023 στην Ελλάδα». Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης & Ηλεκτρονικού Περιεχομένου, Αθήνα, [28/08/2025].

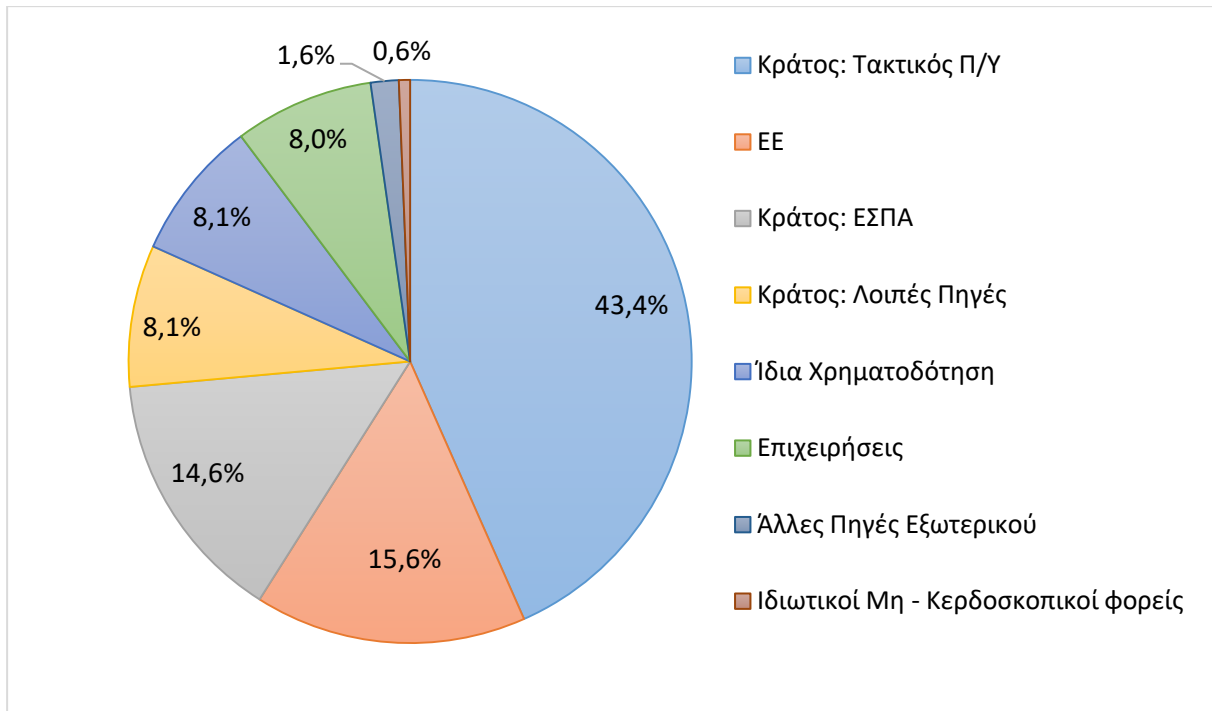
⁶⁸ΕΚΤ (2025). «Βασικοί Δείκτες Έρευνας και Ανάπτυξης για δαπάνες και προσωπικό το 2023 στην Ελλάδα». Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης & Ηλεκτρονικού Περιεχομένου, Αθήνα, [28/08/2025].

Πίνακας 26. Χρηματοδότηση για Έρευνα και Ανάπτυξη στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση στην Ελλάδα ανά πηγή χρηματοδότησης, 2014-2023 (με βάση δεδομένα του ΕΚΤ⁶⁹) (σε εκατομμύρια €)

Πηγές Χρηματοδότησης	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Κράτος: Τακτικός Π/Υ	243,8	260,4	298,8	311,9	336,3	360,1	369,5	376,4	416,1	426,1
Κράτος: Λοιπές Πηγές	21,0	26,1	39,3	50,5	46,2	43,0	71,4	72,9	81,3	80
Κράτος: ΕΣΠΑ	133,9	171,4	33,1	17,8	45,7	68,8	90,2	98,9	119,2	143,2
Ίδια Χρηματοδότηση	41,0	41,7	39,2	43,9	41,2	50,5	63,7	66,4	72,3	79,1
Ιδιωτικοί Μη - Κερδοσκοπικοί φορείς	3,9	1,4	1,4	1,3	0,8	0,6	0,7	0,4	4,8	6,3
Επιχειρήσεις	33,0	48,8	40,8	48,2	52,4	56,4	51,8	60,3	75,6	78,6
ΕΕ	68,8	85,2	101,1	92,6	76,5	114,6	128,6	103,9	124,9	153,4
Άλλες Πηγές Εξωτερικού	7,9	8,8	5,7	10,7	19,8	22,2	16,7	16,1	12,2	15,8
ΣΥΝΟΛΟ	553,2	643,8	559,4	576,9	618,6	716,1	792,6	795,2	906,3	982,6

Στο Σχήμα 35 παρουσιάζονται τα ποσοστά των δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη στην Ελλάδα ανά πηγή χρηματοδότησης. Σύμφωνα με στοιχεία του ΕΚΤ, τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα χρηματοδοτούνται κατά 43,4% από τον τακτικό προϋπολογισμό του κράτους, κατά 14,6% από το ΕΣΠΑ και κατά 8,1% από λοιπές δημόσιες πηγές. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μαζί με άλλες πηγές του εξωτερικού συνεισφέρουν κατά 17,2%, οι επιχειρήσεις κατά 8%, ενώ η ίδια χρηματοδότηση κατά 8,1%.

⁶⁹ ΕΚΤ (2025). «[Βασικοί Δείκτες Έρευνας και Ανάπτυξης για δαπάνες και προσωπικό το 2023 στην Ελλάδα](#)». Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης & Ηλεκτρονικού Περιεχομένου, Αθήνα, [28/08/2025].

Σχήμα 35. Ποσοστό επί του συνόλου των δαπανών για Ε&Α, ανά πηγή προέλευσης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση το 2023 (με βάση δεδομένα του ΕΚΤ⁷⁰)

6.4.1. Συμμετοχή ελληνικών οργανισμών στο Πρόγραμμα Ορίζοντας Ευρώπη

HORIZON EUROPE 2021-2027

Το πρόγραμμα Ορίζοντας Ευρώπη αποτελεί τον διάδοχο του προγράμματος Ορίζοντας 2020 (2014-2020) και είναι το 9ο πρόγραμμα πλαίσιο της ΕΕ στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογίας για την περίοδο 2021-27.

Το πρόγραμμα φιλοδοξεί να ενισχύσει την επιστημονική και τεχνολογική βάση της ΕΕ, να αναμορφώσει τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας και να βελτιώσει την ικανότητα καινοτομίας της

ΕΕ. Αποσκοπεί στη σύνδεση έρευνας και καινοτομίας έχοντας ως στρατηγικές προτεραιότητες την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, τον ψηφιακό μετασχηματισμό των κοινωνιών και της οικονομίας, την ευημερία και ασφάλεια των πολιτών και την προστασία της ευρωπαϊκής δημοκρατίας.⁷¹

Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Μάιος 2025), το σύνολο της χρηματοδότησης από το πρόγραμμα έφτασε τα 44,45 δισ. €, ενώ οι ελληνικοί οργανισμοί έχουν λάβει 1,7 δισ. € (Πίνακας 27).

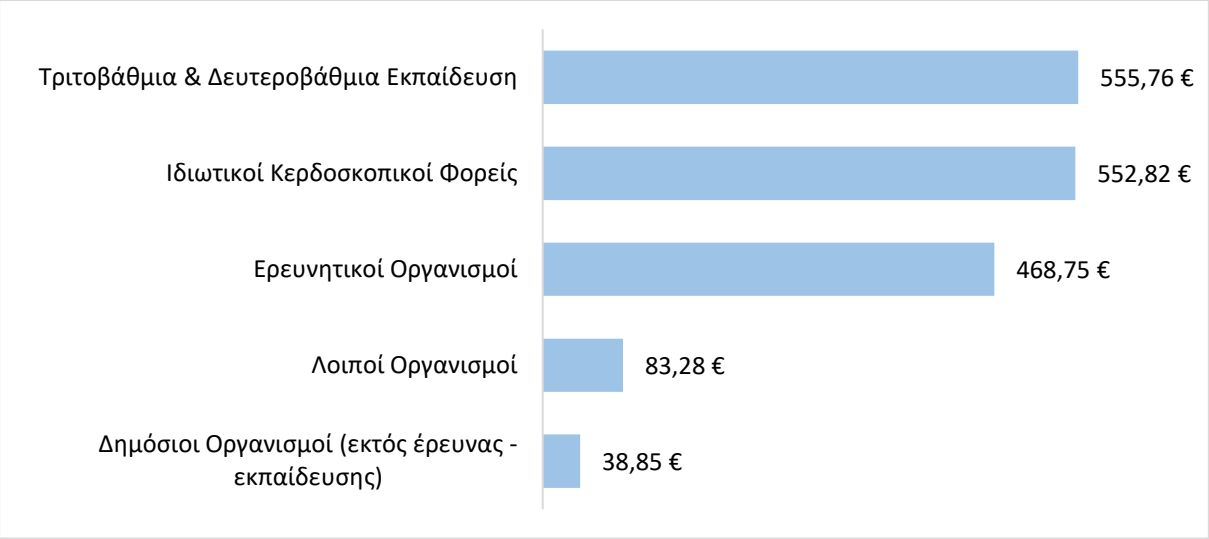
⁷⁰ ΕΚΤ (2025). «Βασικοί Δείκτες Έρευνας και Ανάπτυξης για δαπάνες και προσωπικό το 2023 στην Ελλάδα». Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης & Ηλεκτρονικού Περιεχομένου, Αθήνα, [28/08/2025].

⁷¹ Πρόγραμμα Ορίζοντας Ευρώπη

Πίνακας 27. Συνολικά στοιχεία χρηματοδότησης από πρόγραμμα Ορίζοντας Ευρώπη για Ελλάδα, ΕΕ και σύνολο χωρών⁷²

	Ελλάδα	Σύνολο ΕΕ	Σύνολο χωρών
Σύνολο χρηματοδότησης (δισ. €)	1,7	40,35	44,45
Ποσοστό χρηματοδότησης Ελλάδας	3,82%		
Αριθμός συμμετοχών σε έργα	4.596	87.102	104.293
Ποσοστό συμμετοχών Ελλάδας	4,41%		
Ποσοστό επιτυχίας υποβληθεισών προτάσεων	17,34%	19,74%	19,53%

Τα ελληνικά πανεπιστήμια συμπεριλαμβάνονται στην κατηγορία τριτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και έχουν σημαντική συμβολή (555,76 εκατ. €) στο συνολικό ποσό χρηματοδότησης. Οι ιδιωτικοί κερδοσκοπικοί φορείς συνέβαλαν με 552,82 εκατ. € στο σύνολο της ληφθείσας χρηματοδότησης και ακολουθούσαν οι ερευνητικοί οργανισμοί (468,75 εκατ. €), οι λοιποί οργανισμοί (83,28 εκατ. €) και οι δημόσιοι οργανισμοί (εκτός έρευνας - εκπαίδευσης) με 38,85 εκατ. €. (Σχήμα 36).

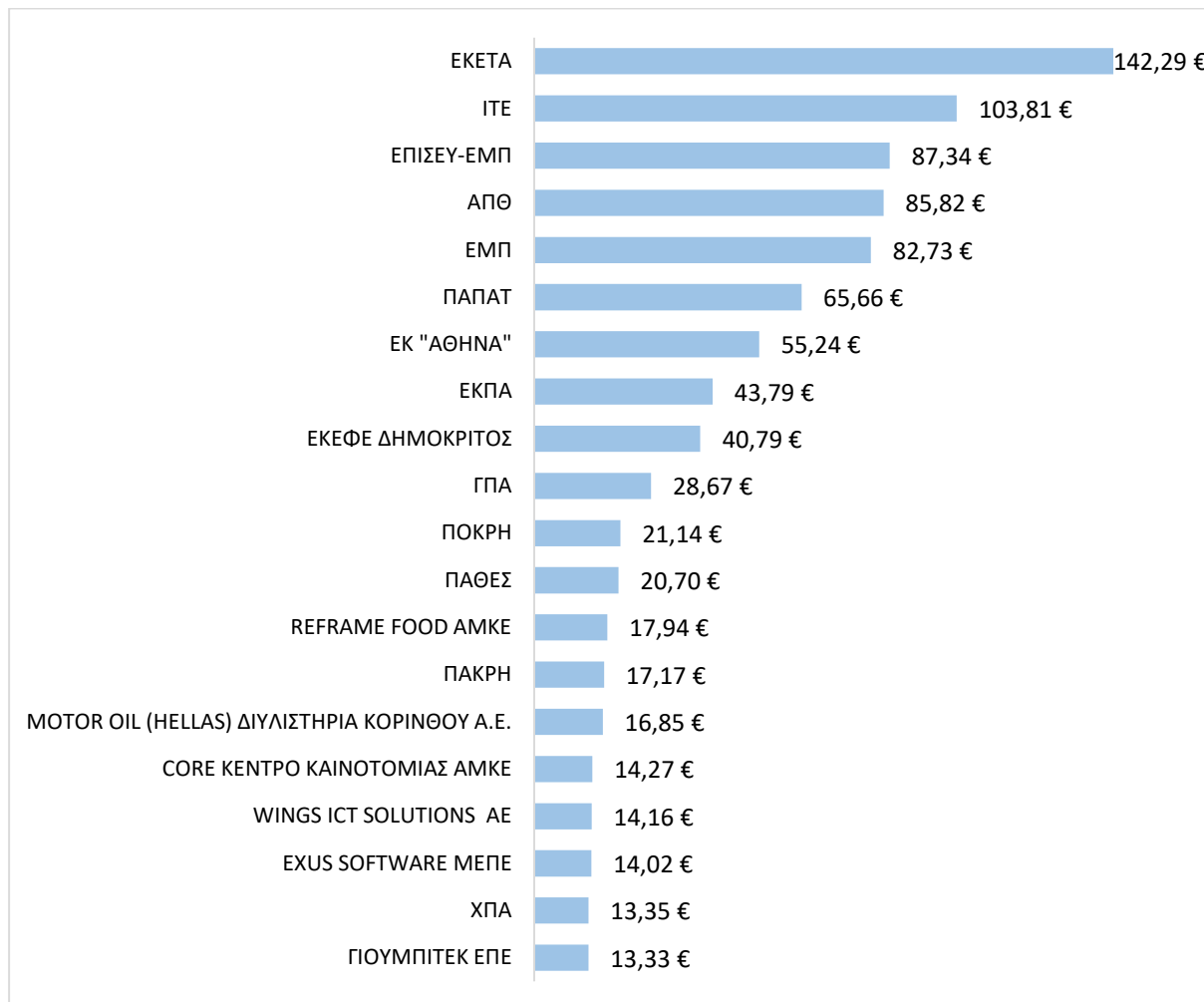

Σχήμα 36. Χρηματοδότηση από Πρόγραμμα Ορίζοντας Ευρώπη ανά τύπο οργανισμού στην Ελλάδα (σε εκατ.€)⁷³

Στις δύο πρώτες θέσεις των ελληνικών οργανισμών με τη μεγαλύτερη χρηματοδότηση βρίσκονται δύο ερευνητικά ιδρύματα, το Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΚΕΤΑ) και το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ), ενώ ακολουθεί στην τρίτη θέση το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Συστημάτων Επικοινωνίας & Υπολογιστών (ΕΠΙΣΕΥ - ΕΜΠ). Στις πρώτες 20 θέσεις των ελληνικών οργανισμών με τη μεγαλύτερη χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Ορίζοντας Ευρώπη, βρίσκονται εννέα (9) ελληνικά πανεπιστήμια, εκ των οποίων τα πρώτα τρία είναι το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και το Πανεπιστήμιο Πατρών.

⁷² Στοιχεία Ευρωπαϊκής Επιτροπής. [09/05/2025].
⁷³ Στοιχεία Ευρωπαϊκής Επιτροπής. [09/05/2025].
Σημείωση: Το ΕΠΙΣΕΥ της Σχολής ΗΜΜΥ του ΕΜΠ έχει προσμετρηθεί στην τριτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

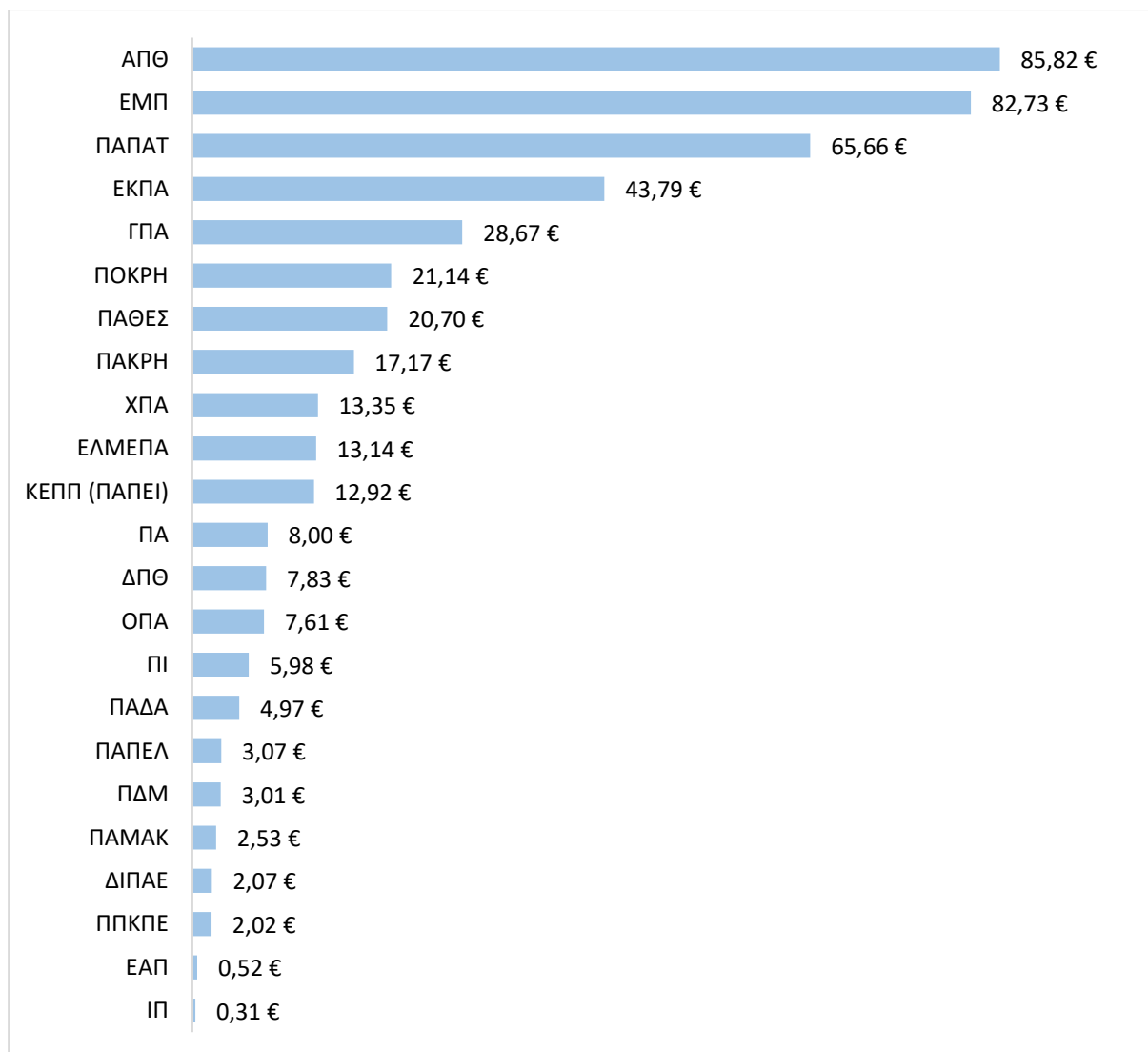
Ακολουθούν το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Πολυτεχνείο Κρήτης, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, το Πανεπιστήμιο Κρήτης και το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο (Σχήμα 37).

Σχήμα 37. Ελληνικοί οργανισμοί με τη μεγαλύτερη χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Ορίζοντας Ευρώπη (σε εκατ. €)⁷⁴

Τα ελληνικά πανεπιστήμια λαμβάνουν σημαντική χρηματοδότηση από το πρόγραμμα Ορίζοντας Ευρώπη. Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης βρίσκεται στην πρώτη θέση μεταξύ των ΑΕΙ με χρηματοδότηση 85,8 εκατ. €. Ωστόσο, εάν το ΕΠΙΣΕΥ συνυπολογιστεί στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, τότε το ΕΜΠ βρίσκεται στην πρώτη θέση με συνολικά 170 εκατ. €. Ακολουθούν το Πανεπιστήμιο Πατρών με 65,66 εκατ. €, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών με 43,79 εκατ. € και το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών με 28,67 εκατ. € (Σχήμα 38).

⁷⁴ Στοιχεία Ευρωπαϊκής Επιτροπής, [09/05/2025].

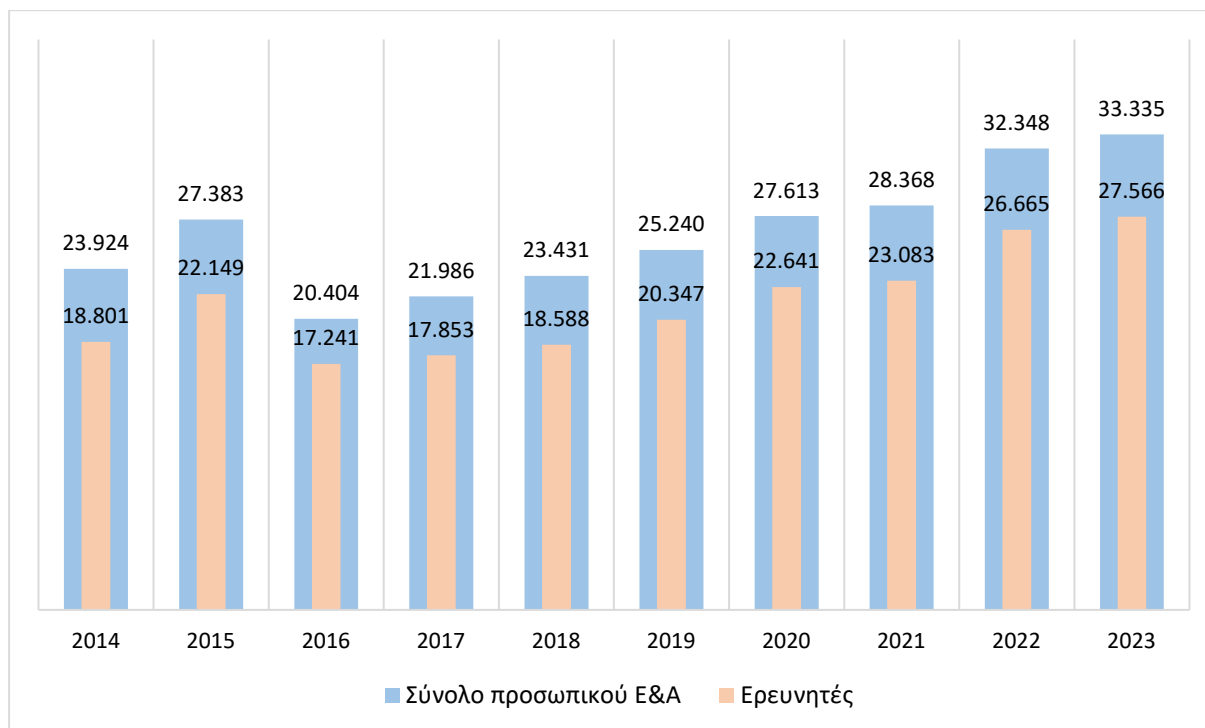
Σχήμα 38. Χρηματοδότηση ελληνικών πανεπιστημίων από το Πρόγραμμα Ορίζοντας Ευρώπη (σε εκατ. €)⁷⁵

6.5. Προσωπικό έρευνας & ανάπτυξης στον τομέα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα

Σύμφωνα με στοιχεία του ΕΚΤ, το 2023, το συνολικό προσωπικό για έρευνα και ανάπτυξη στην Ελλάδα στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανήλθε στα 33.335 άτομα, αυξημένο σε σχέση με το 2022 (Σχήμα 39). Μεταξύ 2014 και 2023, το προσωπικό έρευνας και ανάπτυξης των ΑΕΙ παρουσιάζει συνολικά αύξηση κατά 9.411 άτομα (39%). Την ίδια περίοδο ο αριθμός των ερευνητών αυξήθηκε κατά 8.765 άτομα, δηλαδή κατά 47%.

Σημειώνεται ότι ο αριθμός του προσωπικού έρευνας και ανάπτυξης αυξάνεται μεταξύ των ετών 2014 και 2015 κατά 14,5%. Ακολουθεί μείωση το 2016 και στη συνέχεια καταγράφεται σταθερή αύξηση κατ' έτος στο σύνολο των ερευνητών μέχρι και το 2023.

⁷⁵ [Στοιχεία Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#). [09/05/2025].

Σχήμα 39. Σύνολο προσωπικού Έρευνας και Ανάπτυξης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, στην Ελλάδα (σε Ισοδύναμα Πλήρους Απασχόλησης), 2014 – 2023 (με βάση δεδομένα του ΕΚΤ⁷⁶)

6.6. Συμπεράσματα

Η Ελλάδα στον τομέα της έρευνας παρουσιάζεται με σχετικά ικανοποιητικό αριθμό επιστημονικών δημοσιεύσεων, αν και ο αριθμός των επιστημονικών δημοσιεύσεων ανά ερευνητή εμφανίζει σχετική κάμψη κατά την τελευταία δεκαετία. Επιπλέον, στη μέτρηση της ποιότητας των επιστημονικών δημοσιεύσεων με τον δείκτη 'αναλογία αναφορών ανά δημοσίευση', η Ελλάδα καταλαμβάνει την 23η θέση μεταξύ 52 χωρών με τιμή 1,5 και τη 16η θέση για τον δείκτη h-index με τιμή 725.

Η συνολική χρηματοδότηση για έρευνα και ανάπτυξη στην τριτοβάθμια εκπαίδευση συνεχίζει να αυξάνεται σε απόλυτους αριθμούς, αλλά παραμένει σταθερή από το 2021, κάτω από το 0,5% του ΑΕΠ.

Η ευρωπαϊκή ερευνητική χρηματοδότηση για την Ελλάδα στο πλαίσιο του προγράμματος ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΕΥΡΩΠΗ βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο. Εντούτοις, τα ΑΕΙ επιτυγχάνουν μικρότερα ποσά χρηματοδότησης από το πρόγραμμα σε σχέση με τα ερευνητικά κέντρα και τις επιχειρήσεις, καθώς καταλαμβάνουν την τρίτη θέση μεταξύ αυτών.

Τέλος, φαίνεται πως διατηρείται η αύξηση του αριθμού του συνολικού προσωπικού και των ερευνητών στον τομέα έρευνας και ανάπτυξης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

⁷⁶ ΕΚΤ (2025). «[Βασικοί Δείκτες Έρευνας και Ανάπτυξης για δαπάνες και προσωπικό το 2023 στην Ελλάδα](#)». Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης & Ηλεκτρονικού Περιεχομένου, Αθήνα, [28/08/2025].

7. Διεθνείς κατατάξεις πανεπιστημίων – η θέση των ελληνικών πανεπιστημίων

7.1. Γενικές κατατάξεις

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζεται η θέση των ελληνικών πανεπιστημίων στις διεθνείς κατατάξεις ARWU, THE, QS, Scimago, Webometrics, NTU και CWUR για το έτος 2024 καθώς και η μεταβολή της θέσης τους από το προηγούμενο έτος.⁷⁷

Από τη μελέτη της κατάταξης των ελληνικών πανεπιστημίων στους συγκεκριμένους οίκους αξιολόγησης, εξάγονται τα κάτωθι συμπεράσματα:

- Στο σύστημα Webometrics, 17 ιδρύματα εμφανίζονται να έχουν βελτιώσει τις επιδόσεις τους σε σχέση με το 2023 και 12 ιδρύματα παρουσιάζουν λιγότερο καλές επιδόσεις.
- Στο σύστημα της Scimago, στα περισσότερα ιδρύματα (15) καταγράφεται βελτίωση των επιδόσεών τους, ενώ 8 εμφανίζονται να έχουν σημειώσει επιδείνωση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά⁷⁸. Σε σχέση με το 2023, περιλαμβάνεται 1 ίδρυμα παραπάνω.
- Στο σύστημα THE, 6 ιδρύματα εμφανίζονται χωρίς μεταβολή ως προς το 2023 και 7 ιδρύματα εμφανίζουν επιδείνωση των επιδόσεών τους. Βελτίωση καταγράφεται μόνο σε 2 ιδρύματα. Σε σχέση με το 2023 περιλαμβάνεται επιπλέον 1 ίδρυμα.
- Στο σύστημα QS, 6 ιδρύματα έχουν βελτιώσει την επίδοσή τους, ενώ περιλαμβάνεται 1 ίδρυμα ακόμη σε σχέση με το 2023.
- Στο σύστημα ARWU για το 2024 περιλαμβάνονται 2 ιδρύματα με επιδείνωση των επιδόσεών τους. Στα υπόλοιπα 4 ιδρύματα δεν παρατηρείται μεταβολή.
- Στο σύστημα NTU καταγράφεται επιδείνωση σε 6 ιδρύματα από τα συνολικά 8. Σε 1 ίδρυμα καταγράφεται βελτίωση, ενώ 1 έχει παραμείνει αμετάβλητο.
- Στο σύστημα CWUR, σε όλα τα ιδρύματα, πλην ενός, σημειώνεται επιδείνωση.

Στον επόμενο πίνακα σημειώνεται η μεταβολή της θέσης του κάθε Πανεπιστημίου συγκριτικά με το προηγούμενο έτος (2023) (Πίνακας 28).

⁷⁷ Για τα κριτήρια και τη μεθοδολογία κατάταξης κάθε συστήματος:

ARWU. <https://www.shanghairanking.com/>

QS. <https://www.topuniversities.com/university-rankings>

THE. <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings>

Webometrics. <https://webometrics.info/en>

Scimago. <https://www.Scimagoir.com/>

NTU. <http://nturanking.csti.tw/>

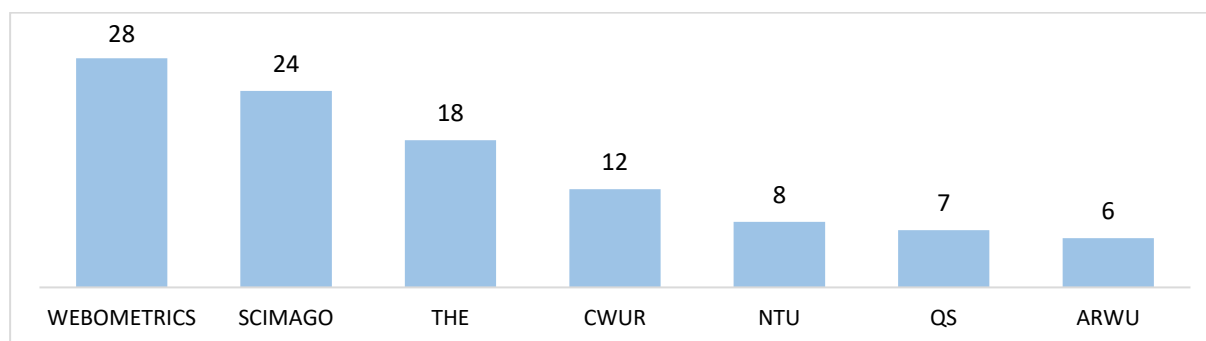
CWUR. <https://cwur.org/>

⁷⁸ Παρουσιάζεται η θέση των ιδρυμάτων και η μεταβολή τους από την προηγούμενη χρονιά με βάση τη νέα μεθοδολογία της Scimago.

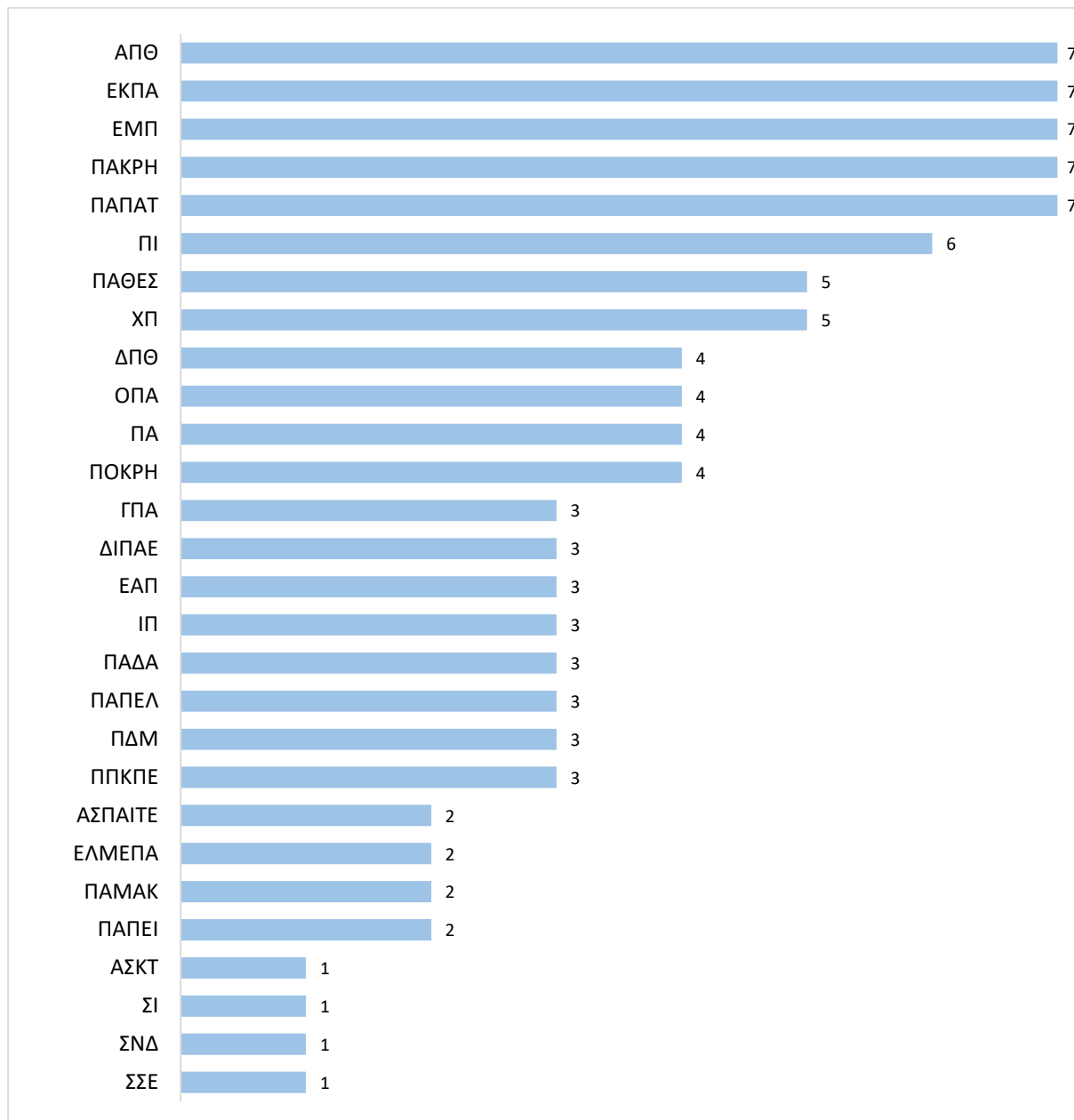
Πίνακας 28. Τα ελληνικά ΑΕΙ και ΑΣΕΙ στις διεθνείς κατατάξεις 2024

	ARWU		THE		QS		ScImago		Webometrics		NTU		CWUR	
ΑΣΚΤ									6701	▲				
ΑΠΘ	501-600	■	801-1000	■	530	▲	901	▲	297	▼	392	▼	433	▼
ΓΠΑ							4283	▲	1485	▲			1724	▼
ΔΠΘ			1001-1200	▲			3737	▲	1056	▲			1408	▼
ΔΙΠΑΕ			1501+	▼			5084	▲	1702	▼				
ΕΚΠΑ	301-400	■	501-600	▼	444	▲	577	▲	251	▲	199	▲	282	▼
ΕΜΠ	801-900	■	801-1000	▼	347	▲	2156	▼	428	▼	751-800	▼	593	▼
ΕΛΜΕΠΑ							5071	▼	2288	▲				
ΙΠ			R				7502	▼	2300	▲				
ΟΠΑ			801-1000	■	901-950	▲	3134	▲	1485	▼				
ΠΑ			801-1000	■			4992	▲	1124	▲			1443	▼
ΠΑΔΑ			1501+	■			4762	▲	1630	▲				
ΠΑΔΜ			1201-1500	■			5796	▲	1973	▲				
ΠΑΘΕΣ	801-900	■					3128	▲	888	▲	801-850	■	1066	▲
ΠΙ			1001-1200	▼	1001-1200		3364	▲	832	▼	751-800	▼	774	▼
ΠΑΚΡΗ	801-900	▼	501-600	▼	534	▲	2092	▲	682	▲	601-650	▼	783	▼
ΠΑΜΑΚ							7233	▼	1866	▲				
ΠΑΠΑΤ	901-1000	▼	801-1000	▲	791-800	▲	2235	▲	606	▼	851-900	▼	830	▼
ΠΑΠΕΙ							4242	▼	1559	▼				
ΠΑΠΕΛ			1501+				4647	▲	1874	▲				
ΠΠΚΠΕ			R				8068	▼	2701	▲				
ΠΟΚΡΗ			1201-1500	▼			4872	▼	1487	▲			1955	▼
ΧΠ			601-800	▼			5283	▲	1743	▼	751-800	▼	1809	▼
ΕΑΠ			1501+	■			7729	▼	1484	▲				
ΑΣΠΑΙΤΕ							3643		3533	▼				
ΣΣΕ									8318	▼				
ΣΝΔ									7821	▼				
ΣΙ									8973	▲				

Το παρακάτω Σχήμα 40 απεικονίζει το πλήθος των ελληνικών ιδρυμάτων που περιλαμβάνονται σε κάθε ένα από τα συστήματα κατάταξης. Τα περισσότερα ιδρύματα εμφανίζονται στα συστήματα Webometrics (28) και Scimago (24), και λιγότερα στο THE (18), το CWUR (12), το NTU (8), το QS (7), και το ARWU (6).

Σχήμα 40. Πλήθος ελληνικών ιδρυμάτων ανά διεθνή κατάταξη

Στις τρεις πρώτες θέσεις των πανεπιστημίων με τις περισσότερες εμφανίσεις συνολικά στα επτά (7) διεθνή συστήματα κατάταξης περιλαμβάνονται το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, το Πανεπιστήμιο Κρήτης και το Πανεπιστήμιο Πατρών με 7 εμφανίσεις, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων με 6 και ακολουθούν το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο με 5 (Σχήμα 41).

Σχήμα 41. Πλήθος εμφανίσεων ελληνικών ιδρυμάτων στις επτά (7) κατατάξεις

7.2. Θεματικές κατατάξεις

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζεται η θέση των ελληνικών πανεπιστημίων στις διεθνείς θεματικές κατατάξεις των συστημάτων ARWU, THE, QS, Scimago και NTU για το έτος 2024. Ειδικότερα, καταγράφονται το σύνολο των εμφανίσεων των ελληνικών ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης σε όλες τις θεματικές ενότητες ανά σύστημα κατάταξης, τα επιστημονικά πεδία του κάθε συστήματος, η θέση

κάθε ιδρύματος σε αυτά καθώς επίσης και βασικά συμπεράσματα, τα οποία εξειδικεύονται ανά σύστημα. Οι σχετικοί Πίνακες 49 έως 62 παρατίθενται στο Παράρτημα της Έκθεσης.

7.2.1. Academic Ranking of World Universities (ARWU) (Shanghai Ranking)

Στο σύστημα ARWU εμφανίζονται 9 ελληνικά ιδρύματα σε 30 θεματικές περιοχές (Πίνακας 49). Τα ιδρύματα που διακρίνονται είναι το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών το οποίο κατατάσσεται στις θέσεις 51-75 στη θεματική περιοχή της φαρμακευτικής (επί συνόλου 500 ιδρυμάτων) όπως και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο στη θεματική περιοχή της επιστήμης και τεχνολογίας ενέργειας (επί συνόλου 400 ιδρυμάτων) (Πίνακας 50).

7.2.2. National Taiwan University (NTU) (Performance Ranking of Scientific Papers for World Universities)

Στο σύστημα NTU περιλαμβάνονται 7 ελληνικά ιδρύματα σε συνολικά 25 θεματικές περιοχές (Πίνακας 51). Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο είναι τα ιδρύματα με τις περισσότερες εμφανίσεις (21, 17 και 10 αντίστοιχα) στις θεματικές περιοχές του NTU.

Οι καλύτερες επιδόσεις καταγράφονται στην Ανοσολογία (ΕΚΠΑ, 89), στη φαρμακολογία και τοξικολογία (ΕΚΠΑ, 90) και στην κλινική ιατρική (ΕΚΠΑ, 98). Στο παράρτημα καταγράφονται οι επιδόσεις όλων των ελληνικών ιδρυμάτων στις θεματικές περιοχές (Πίνακας 52).

7.2.3. Times Higher Education (THE)

Στο σύστημα THE εμφανίζονται συνολικά 16 ελληνικά ιδρύματα σε 10 ευρείες θεματικές περιοχές. Τα ιδρύματα με τις περισσότερες εμφανίσεις είναι το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (9), το Πανεπιστήμιο Κρήτης και το Πανεπιστήμιο Πατρών (8).

Στο σύνολο των θεματικών περιοχών (ευρείες και επιμέρους) το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (33), το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (31) και το Πανεπιστήμιο Πατρών (27) έχουν τις περισσότερες εμφανίσεις (Πίνακας 53). Το ΕΚΠΑ κατατάσσεται στις θέσεις 301-400 (11 φορές) (τέχνες και ανθρωπιστικές επιστήμες, αρχαιολογία, επιστήμες υγείας, εκπαίδευση, ψυχολογία, αρχιτεκτονική, τέχνη, τέχνη του θεάματος και σχέδιο, ιστορία, φιλοσοφία και θεολογία, γλώσσες, λογοτεχνία και γλωσσολογία, ιατρική και οδοντιατρική, άλλη επιστήμη υγείας). Στις ίδιες θέσεις κατατάσσεται το Πανεπιστήμιο Κρήτης (7 φορές) (επιστήμες υγείας, πληροφορική, εκπαίδευση, επιστήμες ζωής, ιατρική & οδοντιατρική, άλλη επιστήμη υγείας και βιολογικές επιστήμες) και το Πανεπιστήμιο Πατρών (1 φορά) (εκπαίδευση) (Πίνακας 54).

7.2.4. Quacquarelli Symonds (QS)

Το σύστημα QS διαθέτει δύο είδη θεματικών κατατάξεων, την ευρεία (broad) και την ειδική (narrow). Στην ευρεία κατηγορία εμφανίζονται 6 ελληνικά ιδρύματα σε συνολικά 5 θεματικές περιοχές (τις τέχνες και τις ανθρωπιστικές επιστήμες, τη μηχανική και την τεχνολογία, τις επιστήμες ζωής και την ιατρική, τις φυσικές επιστήμες, τις κοινωνικές επιστήμες και τη διοίκηση) (Πίνακας 55).

Αντίστοιχα, παρουσιάζεται η συχνότητα κατάταξης κάθε ιδρύματος στην πρώτη, δεύτερη και τρίτη θέση σε εθνικό επίπεδο. Το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο είναι το μόνο ίδρυμα το οποίο κατατάσσεται στην 1^η θέση δύο φορές (μηχανικοί και τεχνολογία, φυσικές επιστήμες), ενώ μία φορά

στην 1^η θέση κατατάσσεται το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (επιστήμες ζωής και ιατρική), το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (τέχνες και ανθρωπιστικές επιστήμες) και το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Πίνακας 56).

Ως προς τις ειδικές θεματικές περιοχές, για το 2024, καταγράφεται η παρουσία 9 ελληνικών ιδρυμάτων σε 32 θεματικές περιοχές. Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (24), το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (20), το Πανεπιστήμιο Πατρών (12) και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (10) είναι τα ιδρύματα με τις περισσότερες εμφανίσεις (Πίνακας 57). Ξεχωρίζει η επίδοση του ΑΠΘ στη θεματική περιοχή κλασικών σπουδών και αρχαίας ιστορίας (31° σε 100 ιδρύματα), του ΕΚΠΑ στην Ιατρική (193° σε 721 ιδρύματα) και του ΕΜΠ στις θεματικές περιοχές των Ηλεκτρολόγων και Ηλεκτρονικών Μηχανικών (117° σε 533 ιδρύματα) και των μηχανικών μηχανολόγων, αεροναυπηγών, κατασκευών (145° σε 532 ιδρύματα) (Πίνακας 58).

7.2.5. Scimago

Το σύστημα Scimago σε 20 ευρείες θεματικές περιοχές καταγράφει την παρουσία 24 ελληνικών ιδρυμάτων. Τα ιδρύματα με τις περισσότερες εμφανίσεις είναι το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (20), το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και το Πανεπιστήμιο Πατρών (18) και το Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος και το Πανεπιστήμιο Κρήτης (17).

Στον Πίνακα 59 παρουσιάζεται το πλήθος των εμφανίσεων κάθε ιδρύματος στις θεματικές κατατάξεις καθώς και η θεματική περιοχή στην οποία σημειώνεται η βέλτιστη θέση του ιδρύματος.

Αντίστοιχα, στην περίπτωση των ειδικών θεματικών περιοχών, καταγράφεται η παρουσία 24 ελληνικών ιδρυμάτων σε συνολικά 54 θεματικές περιοχές. Τα ιδρύματα με τις περισσότερες εμφανίσεις είναι το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (52), το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (48) και το Πανεπιστήμιο Πατρών (30).

Ο Πίνακας 60 παρουσιάζει αναλυτικά τη θέση κάθε ελληνικού ιδρύματος διεθνώς καθώς και τη θεματική περιοχή στην οποία σημειώνεται η βέλτιστη θέση του ιδρύματος.

8. Επιλεγμένα επίκαιρα θέματα της Ανώτατης Εκπαίδευσης

8.1. Διάρκεια σπουδών και καθυστέρηση εισόδου στην αγορά εργασίας

Η διαρκής ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και η προώθηση της απασχολησιμότητας του σε ένα περιβάλλον αξιοκρατίας και ίσων ευκαιριών θα πρέπει να βρίσκονται ως προτεραιότητες στον πυρήνα της στρατηγικής κάθε χώρας. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Στρατηγική της Λισαβόνας, η διαδικασία της Μπολόνια και άλλες πρωτοβουλίες, όπως η Στρατηγική «Ευρώπη 2020» και η ευρωπαϊκή ατζέντα δεξιοτήτων με την επικαιροποιημένη εκδοχή της (Union of Skills) για την περίοδο 2024-2029 δημιουργούν το πλαίσιο για την υλοποίηση των δύο προαναφερόμενων προτεραιοτήτων.

Ωστόσο, η πραγματικότητα συχνότερα καταδεικνύει αδυναμίες της εκπαίδευσης ή/και της οικονομίας, οι οποίες συντελούν στην καθυστέρηση ολοκλήρωσης των σπουδών από την πλευρά των φοιτητών και εισόδου των αποφοίτων στην αγορά εργασίας. Το φαινόμενο αυτό παρατηρείται σε αρκετές χώρες (π.χ. ΗΠΑ, Γερμανία, Γαλλία, Δανία, Σουηδία), σε διαφορετικό βαθμό και ένταση και με ανάλογες κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις (Aina & Pastore, 2020)⁷⁹.

Το ευρωπαϊκό μοντέλο για την ανώτατη εκπαίδευση ορίζει ότι οι προπτυχιακές σπουδές έχουν 3ετή διάρκεια και οι μεταπτυχιακές σπουδές 2ετή διάρκεια. Ωστόσο, διαπιστώνονται αρκετές διαφορές μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών. Σχετικός είναι ο παρακάτω πίνακας, ο οποίος αποτυπώνει ανά χώρα και επίπεδο σπουδών τη διάρκεια των προσφερόμενων προγραμμάτων. Αξίζει να αναφερθεί πως η Ελλάδα και η Κύπρος είναι οι μόνες χώρες της ΕΕ στις οποίες η πλειονότητα των ΠΠΣ έχει 4ετή διάρκεια σπουδών, ενώ στις περισσότερες χώρες κυριαρχούν οι 3εείς προπτυχιακές σπουδές, εκτός από ορισμένες περιπτώσεις ΠΠΣ εφαρμοσμένων επιστημών, παιδαγωγικής, επαγγελματικών ΠΠΣ, ΠΠΣ με πρακτική άσκηση, όπου ορίζεται 4της διάρκεια σπουδών. Τα προγράμματα σπουδών που ενσωματώνουν και μεταπτυχιακές σπουδές (τύπου integrated master's) έχουν αντίστοιχα 4ετή, 5ετή ή/και 6ετή διάρκεια (επίπεδο 7).

Ειδικότερα στην Ελλάδα, στον τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, η καθυστέρηση αποφοίτησης αποτελεί χρόνιο πρόβλημα, το οποίο όμως επηρεάζεται και από την κατάσταση της οικονομίας αλλά και την ποιότητα θεσμικής οργάνωσης και λειτουργίας της αγοράς εργασίας. Στα πανεπιστήμια, στα οποία έχει θεσμοθετηθεί η απόκτηση αρχικής επαγγελματικής εμπειρίας και η συμβουλευτική σε θέματα σταδιοδρομίας από δομές όπως τα Γραφεία Διασύνδεσης, η καθυστέρηση ολοκλήρωσης των σπουδών φαίνεται να συνδέεται και με την ποιότητα της συνολικής εμπειρίας των φοιτητών από τις σπουδές τους (π.χ. Abrami *et al.*, 2007)⁸⁰ και εν τέλει με τον βαθμό ικανοποίησής τους (Marsh, 2007; Abrami *et al.*, 2007; Machado *et al.*, 2011; Bussu *et al.*, 2020)⁸¹, στο πλαίσιο της εφαρμοζόμενης φοιτητοκεντρικής προσέγγισης από την πλευρά των ιδρυμάτων (Waggoner & Goldman, 2005)⁸².

⁷⁹ Aina, C., & Pastore, F. (2020). Delayed graduation and overeducation in Italy: A test of the Human Capital Model versus the screening hypothesis. *Social Indicators Research* 152, 533–553. <https://doi.org/10.1007/s11205-020-02446-0>

⁸⁰ Abrami, P. C., D'Apollonia, S. & Rosenfield, S. (2007). The dimensionality of student ratings of instruction: What we know and what we do not. In Perry R. P. and Smart J. C. (Eds.), *The scholarship of teaching and learning in higher education: An evidence-based perspective*, Springer, Dordrecht, 385–445.

⁸¹ Bussu, A., Detotto, C. & Serra, L. (2020). Indicators to prevent university drop-out and delayed graduation: an Italian case. *Journal of Applied Research in Higher Education*, 12(2), 230-249. <https://doi.org/10.1108/JARHE-10-2018-0201>

Marsh, H. W. (2007). Students' evaluations of university teaching: Dimensionality, reliability, validity, potential biases and usefulness. In Perry, R. P. and Smart J. C. (Eds.), *The scholarship of teaching and learning in higher education*, Springer, Dordrecht, 319–383.

Machado, M., Brites, R., Magalhães, A. & Sá, M. J. (2011). Satisfaction with Higher Education: critical data for student development. *European Journal of Education*, 46(3), 415- 432. <https://doi.org/10.1111/j.1465-3435.2011.01489.x>

⁸² Waggoner, D. & Goldman, P. (2005). Universities as communities of fate: Institutional rhetoric and student retention policy. *Journal of Educational Administration*, 43 (1), 86-101. <https://doi.org/10.1108/09578230510577317>

Πίνακας 29. Διάρκεια προγραμμάτων σπουδών ανά χώρα και επίπεδο σπουδών (EACEA⁸³)

Διάρκεια Προγραμμάτων Σπουδών																						
	Επίπεδο 5				Επίπεδο 6								Επίπεδο 7						Επίπεδο 8			
	1	1,5	2	3	0,5	1	1,5	2	3	3,5	4	1	1,5	2	3	4	5	6	2	3	4	5
Αλβανία																						
Αυστρία																						
Βέλγιο (Γαλλ. Κοινότητα)																						
Βέλγιο (Γερμ. Κοινότητα)																						
Βέλγιο (Ολλ. Κοινότητα)																						
Βόρεια Μακεδονία																						
Βοσνία & Ερζεγοβίνη																						
Βουλγαρία																						
Γαλλία																						
Γερμανία																						
Δανία																						
Ελβετία																						
Ελλάδα																						
Εσθονία																						
Ιρλανδία																						
Ισλανδία																						
Ισπανία																						
Ιταλία																						
Κάτω Χώρες																						
Κροατία																						
Κύπρος																						
Λετονία																						
Λιθουανία																						
Λιχτενστάιν																						
Λουξεμβούργο																						
Μάλτα																						
Μαυροβούνιο																						
Νορβηγία																						
Ουγγαρία																						
Πολωνία																						
Πορτογαλία																						
Ρουμανία																						
Σερβία																						
Σλοβακία																						
Σλοβενία																						
Σουηδία																						
Τουρκία																						
Τσεχία																						
Φινλανδία																						

Η διεθνής βιβλιογραφία καταγράφει ως προς τις αιτίες του φαινομένου: α) προσωπικούς λόγους των φοιτητών (π.χ. ατομικά χαρακτηριστικά όπως είναι η επίδοση στο Λύκειο και οι βαθμοί εισαγωγής στο πανεπιστήμιο, το φύλο, το επίπεδο εκπαίδευσης των γονιών, η συστηματική παρακολούθηση και συμμετοχή στα μαθήματα, ο βαθμός εσωτερικής παρακίνησης, η οικονομική κατάσταση), β) ακαδημαϊκούς λόγους οι οποίοι σχετίζονται με τα πανεπιστήμια (π.χ. αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων, επάρκεια και ποιότητα υποδομών, ποιότητα διδασκαλίας), γ) λόγους σχετικούς με την αγορά εργασίας (π.χ. ποσοστό ανεργίας, εργασιακές προοπτικές) (Bocsi *et al.*, 2019; Letkiewicz *et al.*, 2014; Aina *et al.*, 2011; Bowen *et al.*, 2009)⁸⁴. Στην Ελλάδα δεν υπάρχει σε εθνικό

⁸³ Eurydice. [European education structures](#). [19/05/2025]

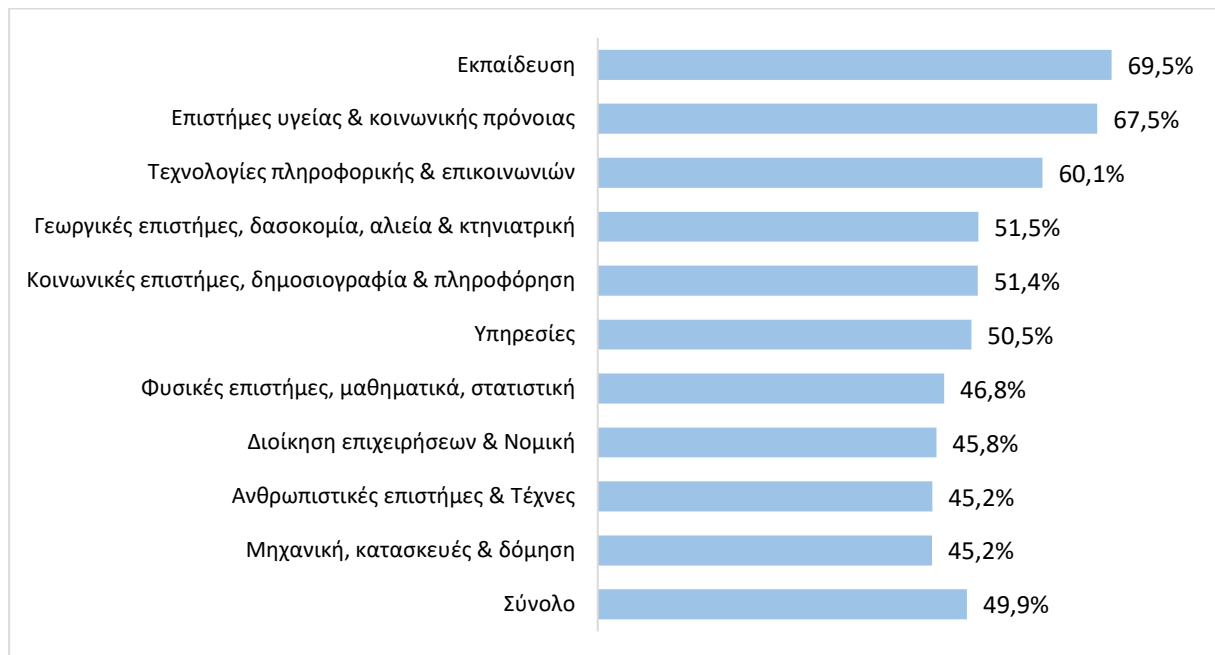
⁸⁴ Letkiewicz, J.C., Lim, H., Heckman, S.J., Bartholomae, S., Fox, J.J., & Montalto, C.P. (2014). The path to graduation: Factors predicting on-time graduation rates. *Journal of College Student Retention*, 16, 351 - 371. <https://doi.org/10.2190/CS.16.3.c>

επίπεδο μελέτη που να διερευνά επαρκώς το θέμα και τις αιτίες του ανά ίδρυμα, παρά μόνο μεμονωμένες έρευνες.

Με δεδομένη τόσο την ανάγκη για ένα κοινωνικά υπεύθυνο, επιστημονικά και τεχνικά καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό όσο και την επένδυση πόρων στην ανώτατη εκπαίδευση, το θέμα αυτό συγκεντρώνει την προσοχή του κράτους, των πανεπιστημίων και των φορέων της αγοράς εργασίας. Παράλληλα, υπογραμμίζει με τον πλέον εμφατικό τρόπο τη σημασία της διασφάλισης ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση και των μηχανισμών ιχνηλάτησης αποφοίτων και διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας.

Η καθυστέρηση ολοκλήρωσης των σπουδών συνδέεται, συνήθως, με τον προπτυχιακό κύκλο, όπου γίνεται διάκριση μεταξύ ενεργών και μη ενεργών φοιτητών, καθώς και μεταξύ αποφοίτων εντός και εκτός της προβλεπόμενης διάρκειας φοίτησης. Ωστόσο, σύμφωνα με στοιχεία του ΟΠΕΣΠ της ΕΘΑΕ (τα οποία παρατίθενται στη συνέχεια), το φαινόμενο της καθυστέρησης αποφοίτησης παρατηρείται και σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

Ενδεικτικά, για το ακαδημαϊκό έτος 2023-24, στα παρακάτω σχήματα παρουσιάζονται: α) το ποσοστό ενεργών φοιτητών ΠΠΣ ανά επιστημονική κατηγορία ISCED-F 2013, β) το ποσοστό αποφοίτων σε κανονική διάρκεια σπουδών (ΚΔ) και σε εκτεταμένη διάρκεια σπουδών (ΕΔ) ανά επίπεδο σπουδών και ανά ίδρυμα.

Σχήμα 42. Ποσοστό (%) ενεργών φοιτητών ΠΠΣ ανά επιστημονική περιοχή ISCED F-2013

Προπτυχιακές σπουδές

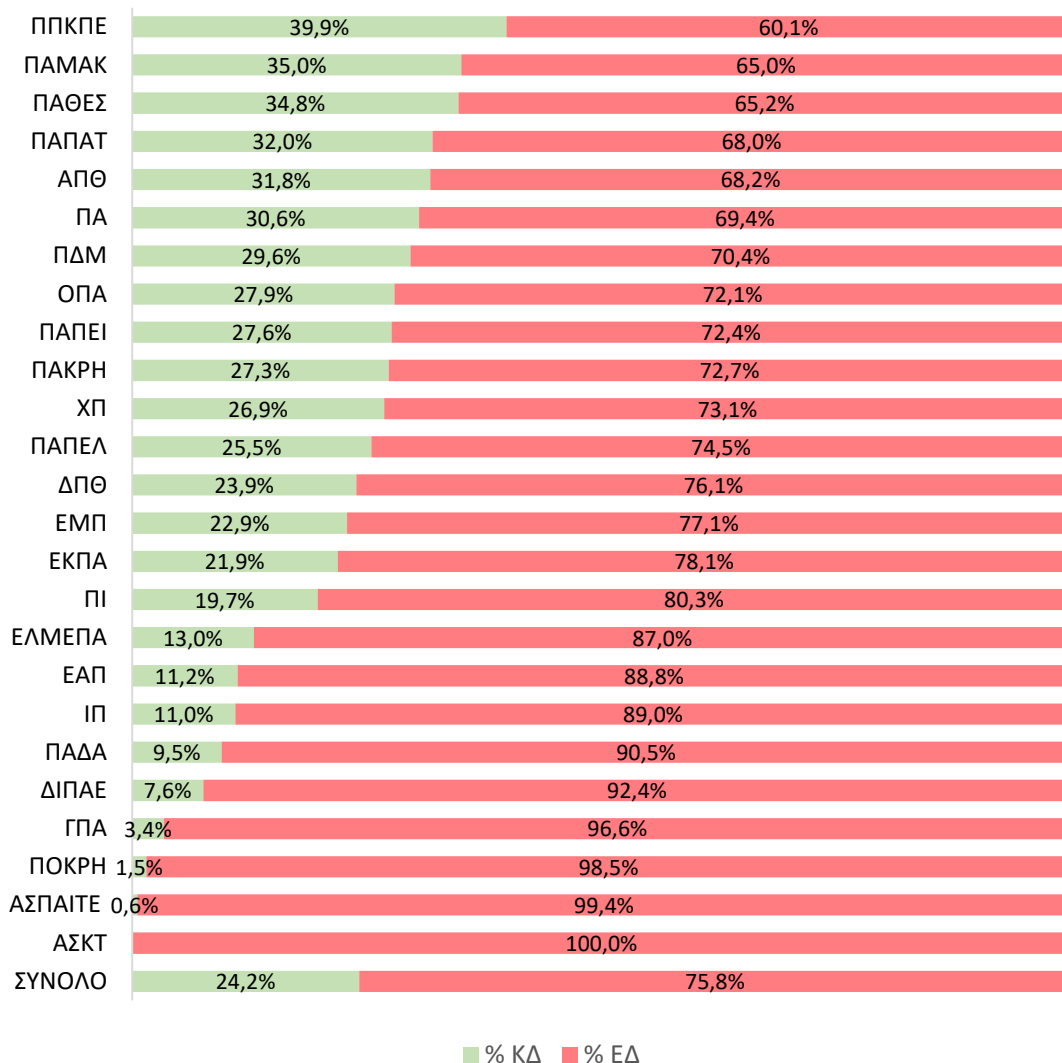
Από το παραπάνω σχήμα προκύπτει ότι, κατά μέσο όρο, μόνο το 49,9% των εγγεγραμμένων φοιτητών είναι ενεργοί (παρακολουθούν μαθήματα και συμμετέχουν στις εξετάσεις) και αποφοιτούν σε n , $n+1$, $n+2$ ή $n+3$ έτη, ανάλογα με το πρόγραμμα σπουδών. Η εκπαίδευση, οι επιστήμες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας και οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών είναι οι τρεις επιστημονικές περιοχές με τα υψηλότερα ποσοστά ενεργών φοιτητών. Ποσοστό (%) ενεργών φοιτητών *μικρότερο του 50%*

Aina, C., Baici, E., & Casalone, G. (2011). Time to Degree: Students' abilities, university characteristics or something else? Evidence from Italy. *Education Economics*, 19(3), 311–325. <https://doi.org/10.1080/09645292.2011.585016>

Bocsi, V., Ceglédi, T., Kocsis, Z., Kovács, K. E., Kovács, K., Müller, A., Pallay, K., Szabó, B. É., Szigeti, F., & Tóth, D. A. (2019). The discovery of the possible reasons for delayed graduation and dropout in the light of a qualitative research study. *Journal of Adult Learning, Knowledge and Innovation*, 3(1), 27–38. <https://doi.org/10.1556/2059.02.2018.08>

καταγράφεται στις φυσικές επιστήμες, τα μαθηματικά και στη στατιστική, στη διοίκηση επιχειρήσεων και στη νομική, στις ανθρωπιστικές επιστήμες και στις τέχνες αλλά και στον τομέα των μηχανικών.

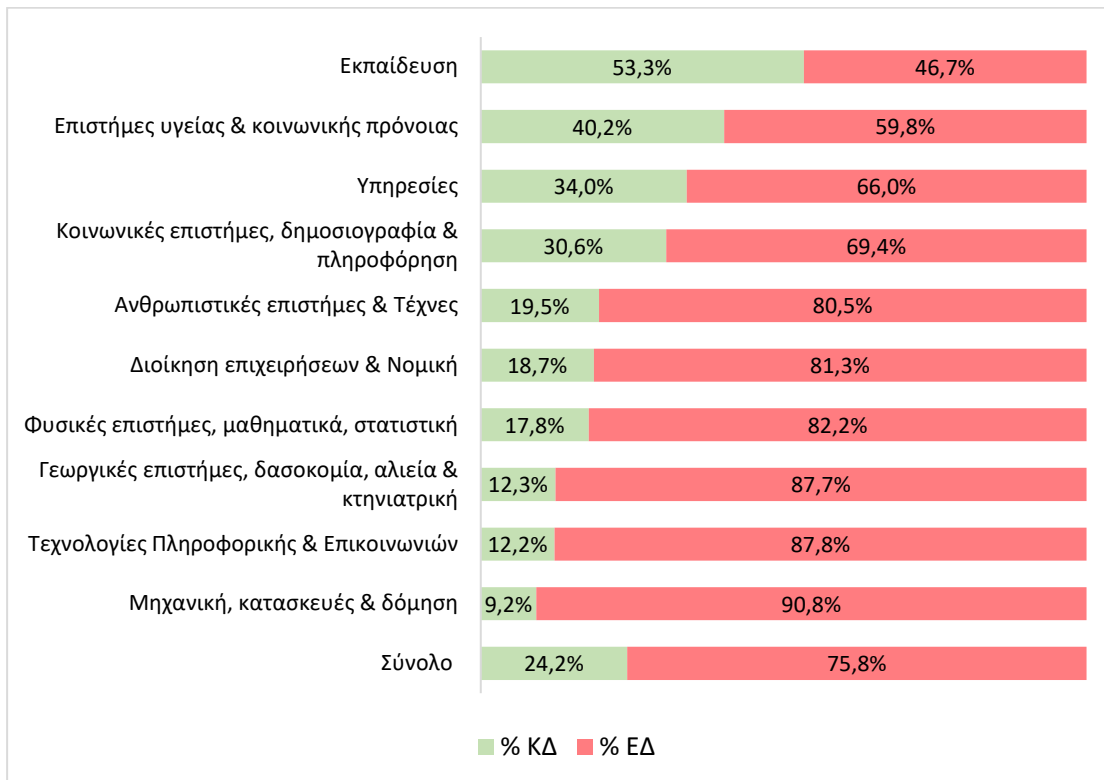
Στην Ελλάδα, η διάρκεια προπτυχιακών σπουδών κυμαίνεται από 4 έως 6 χρόνια ανάλογα με το επιστημονικό πεδίο σπουδών. Το παρακάτω σχήμα παρουσιάζει, ανά ίδρυμα, το ποσοστό των αποφοίτων που ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους στην κανονική διάρκεια (ακριβώς στα *n* έτη), όπως αυτή ορίζεται στον οδηγό σπουδών κάθε ΠΠΣ⁸⁵. Το εν λόγω ποσοστό αντανακλά τους ενεργούς φοιτητές που βρίσκονται στα *n* έτη σπουδών. Είναι άξιο αναφοράς πως ένα υψηλό ποσοστό αποφοίτων (από 60,1% έως 100%) αποτυγχάνει να ολοκληρώσει τις σπουδές του στον προβλεπόμενο χρόνο. Το Πάντειο Πανεπιστήμιο (39,9%), το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (35%) και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (34,8%) είναι τα τρία (3) ιδρύματα με τη βέλτιστη επίδοση, ενώ έξι (6) ιδρύματα έχουν ποσοστό αποφοίτων σε κανονική διάρκεια σπουδών μικρότερο του 10%.

Σχήμα 43. Ποσοστό % αποφοίτων σε Κανονική (ΚΔ) & Εκτεταμένη Διάρκεια Σπουδών (ΕΔ) ανά ίδρυμα (Επίπεδο 6)

⁸⁵ Περιλαμβάνονται όλα τα Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών ασχέτως διάρκειας και του εάν οδηγούν στην απόκτηση ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών.

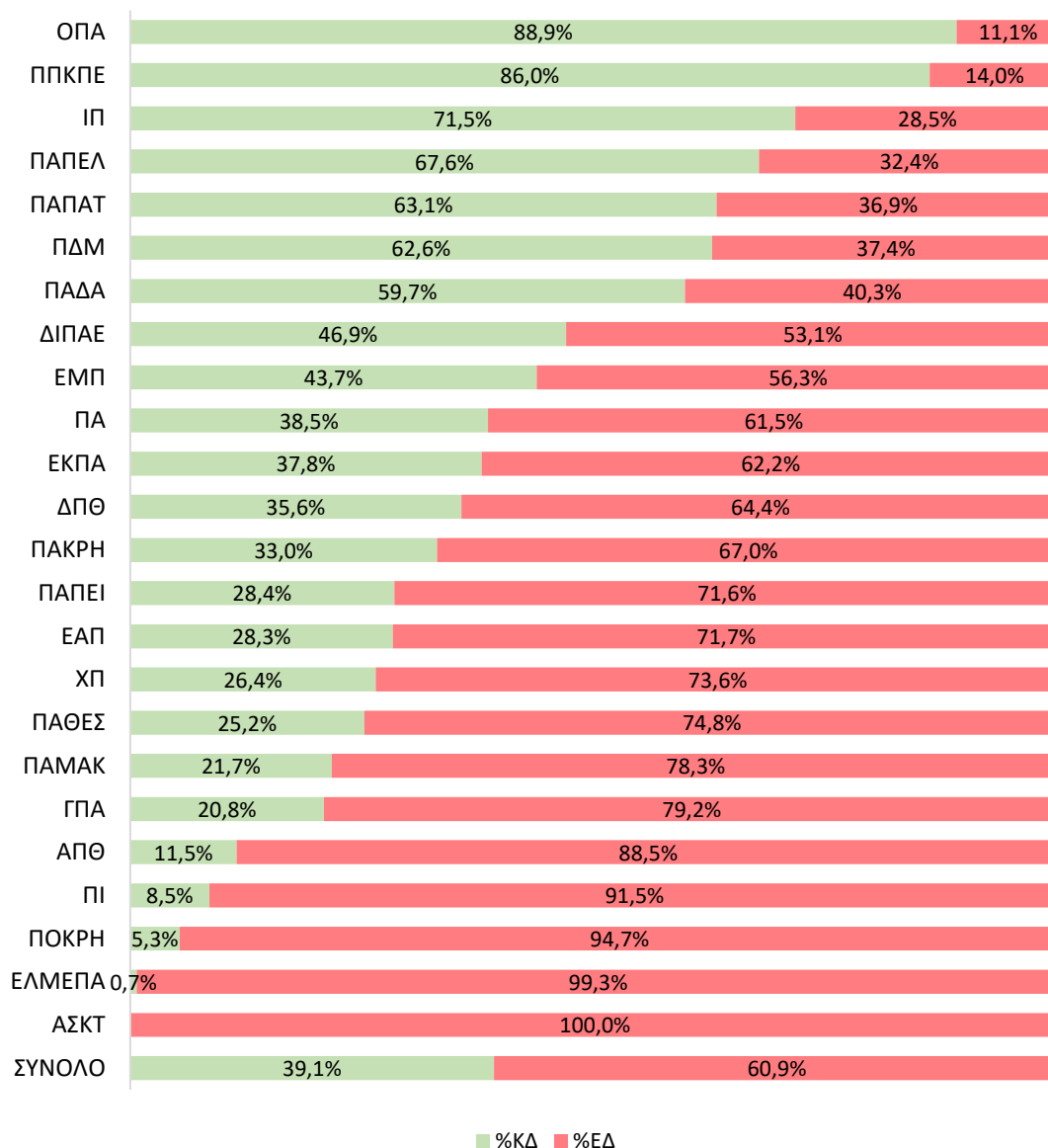
Επιχειρώντας μια διαφορετική προσέγγιση με βάση την επιστημονική περιοχή ISCED-F 2013, προκύπτει ότι ποσοστό κατά μέσο όρο 24,2% των αποφοίτων ολοκληρώνει τις σπουδές του στον προβλεπόμενο χρόνο σπουδών. Οι περισσότεροι συνεπείς απόφοιτοι είναι εκείνοι του επιστημονικού πεδίου της εκπαίδευσης (53,3%) και έπονται οι απόφοιτοι του πεδίου των Επιστημών Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας (40,2%) και των Υπηρεσιών (34%). Στον αντίποδα και κάτω από το μέσο ποσοστό βρίσκονται οι απόφοιτοι του πεδίου Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών (19,5%), Διοίκησης Επιχειρήσεων και Νομικής (18,7%), Φυσικών Επιστημών, Μαθηματικών και Στατιστικής (17,8%), Γεωργικών Επιστημών, Δασοπονίας, Αλιείας & Κτηνιατρικής (12,3%) και των Μηχανικών, Κατασκευών και Δόμησης (9,2%). Και στην Ελλάδα, λοιπόν, καταγράφονται διαφορές ως προς τον χρόνο αποφοίτησης ανάλογα με την επιστημονική περιοχή των σπουδών, όπως συμβαίνει και σε άλλες χώρες (π.χ. Cataldi *et al.*, 2011).

Σχήμα 44. Ποσοστό % Αποφοίτων σε Κανονική (ΚΔ) & Εκτεταμένη Διάρκεια (ΕΔ) Σπουδών ανά περιοχή ISCED-F 2013 (Επίπεδο 6)

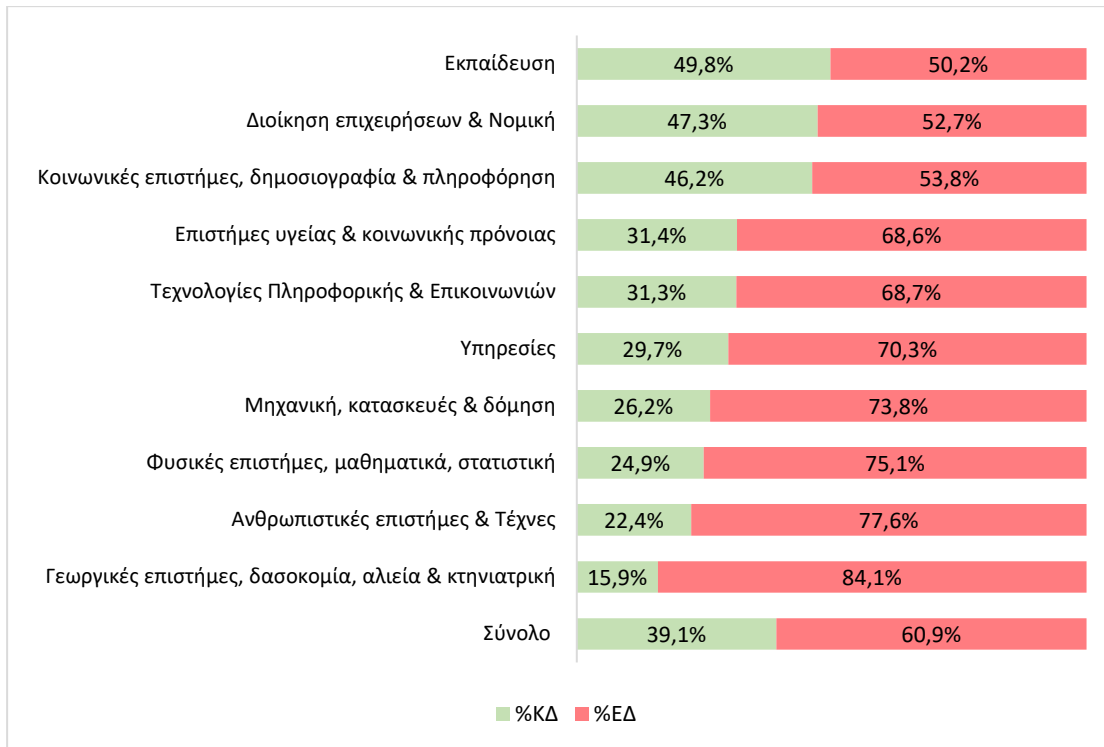
Μεταπτυχιακές σπουδές

Η κατάσταση είναι καλύτερη στην περίπτωση των μεταπτυχιακών σπουδών, αλλά το πρόβλημα της καθυστέρησης αποφοίτησης παραμένει. Με εξαίρεση το ΟΠΑ που κατέχει την καλύτερη επίδοση (88,9%) αποφοίτων ΠΜΣ που ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους στα ν έτη, το ΠΠΚΠΕ, το ΙΠ, το ΠΑΠΕΛ, το ΠΑΠΑΤ, το ΠΔΜ και το ΠΑΔΑ παρουσιάζουν ποσοστά αποφοίτων σε κανονική διάρκεια σπουδών άνω του 50%, ενώ σε 17 ιδρύματα το εν λόγω ποσοστό είναι μικρότερο του 50%. Οι χαμηλότερες επιδόσεις καταγράφονται στην ΑΣΚΤ (0%), στο ΕΛΜΕΠΑ (0,7%), στο ΠΟΚΡΗ (5,3%) και στο ΠΙ (8,5%).

Σχήμα 45. Ποσοστό % αποφοίτων σε Κανονική (ΚΑ) & Εκτεταμένη Διάρκεια (ΕΔ) Σπουδών ανά Ίδρυμα (Επίπεδο 7)

Αντίστοιχα, παρουσιάζεται η κατάσταση και ανά επιστημονική περιοχή ISCED-F 2013. Στην περίπτωση των μεταπτυχιακών σπουδών, ποσοστό 39,1% των αποφοίτων ολοκληρώνουν τις σπουδές τους στον προβλεπόμενο χρόνο φοίτησης. Οι περισσότεροι συνεπείς απόφοιτοι είναι εκείνοι του επιστημονικού πεδίου της εκπαίδευσης (49,8%) και έπονται οι απόφοιτοι του πεδίου των Επιστημών Διοίκησης και Νομικής (47,3%) και των Κοινωνικών Επιστημών, Δημοσιογραφίας και Πληροφόρησης (46,2%). Στον αντίποδα βρίσκονται οι απόφοιτοι των Φυσικών Επιστημών, Μαθηματικών και Στατιστικής (24,9%), των Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών (22,4%) και των Γεωργικών Επιστημών, της Δασοκομίας, της Αλιείας και της Κτηνιατρικής (15,9%).

Σχήμα 46. Ποσοστό % αποφοίτων σε Κανονική (ΚΔ) & Εκτεταμένη Διάρκεια (ΕΔ) Σπουδών ανά περιοχή ISCED-F 2013 (Επίπεδο 7)

Άμεση συνέπεια της παράτασης του χρόνου σπουδών είναι η καθυστέρηση εισόδου στην αγορά εργασίας και η συνεπακόλουθη απαξίωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των αποφοίτων, πέρα από τη μη παραγωγή αξίας στην οικονομία και την αποδυνάμωση της ανάπτυξης και των δυνατοτήτων βελτίωσης του επιπέδου ζωής σε ατομικό επίπεδο. Με άλλα λόγια, οι επιπτώσεις εντοπίζονται τόσο σε κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο (π.χ. απασχόληση, εισφορές και πόροι για το κράτος, απώλεια προστιθέμενης αξίας) όσο και σε προσωπικό επίπεδο (συναισθηματικές και υλικές).

Σε παλαιότερη μελέτη των Aina *et al.* (2011)⁸⁶ για το θέμα της καθυστέρησης λήψης πτυχίου στην Ιταλία σημειώνεται ότι η παράταση των σπουδών δεν μειώνει την πιθανότητα εύρεσης μιας θέσης εργασίας, παρά μόνο στην περίπτωση που η καθυστέρηση υπερβαίνει τα 3 χρόνια. Στην αρνητική αυτή συνέπεια προστίθεται και η απώλεια εισοδήματος για αυτούς τους απόφοιτους. Η διαπίστωση αυτή συμβαδίζει και με άλλη νεότερη μελέτη στην οποία παρατηρείται ότι η καθυστέρηση αποφοίτησης δεν επηρεάζει την πιθανότητα εύρεσης θέσης εργασίας, αλλά μόνο το ύψος της αμοιβής (περίπου 10% χαμηλότερη) συγκριτικά με όσους εργάζονται με καθεστώς πλήρους απασχόλησης και έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους κανονικά (Witteveen & Attewell, 2021)⁸⁷. Επίσης, επισημαίνεται ότι η απασχολησιμότητα των αποφοίτων επηρεάζεται θετικά από την απόκτηση τυχόν εργασιακής εμπειρίας κατά τη διάρκεια των σπουδών, αφού, σύμφωνα με τη μελέτη των Aina *et al.* (2011), οι απόφοιτοι με εργασιακή εμπειρία πριν τη λήψη πτυχίου κατάφεραν να βρουν εργασία σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά την περάτωση των σπουδών τους και με υψηλότερες οικονομικές απολαβές. Εν τέλει, όμως, η αποφοίτηση στην κανονική διάρκεια σπουδών φαίνεται να συνδέεται με βελτιωμένη απασχολησιμότητα και καλύτερες αμοιβές για τους απόφοιτους.

⁸⁶ Aina, C., Baici, E., & Casalone, G. (2011). Time to Degree: Students' abilities, university characteristics or something else? Evidence from Italy. *Education Economics*, 19(3), 311–325. <https://doi.org/10.1080/09645292.2011.585016>

⁸⁷ Witteveen, D., Attewell, P. (2021). Delayed time-to-degree and post-college earnings. *Research in Higher Education*, 62, 230–257. <https://doi.org/10.1007/s11162-019-09582-8>

Επομένως, οι φορείς άσκησης πολιτικής, προκειμένου να αντιμετωπίσουν το θέμα αυτό, θα πρέπει, εκτός από πρωτοβουλίες όπως η απόκτηση εργασιακής εμπειρίας από τους φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, να εστιάσουν στους τρόπους βελτίωσης των πόρων της ανώτατης εκπαίδευσης (π.χ. υποδομές, εξοπλισμός, υποστηρικτικές υπηρεσίες προς τους φοιτητές) και στην ποιότητα και στη λειτουργία της αγοράς εργασίας (Aina *et al.*, 2011)⁸⁸.

Πιο συγκεκριμένα, τα πανεπιστήμια προκειμένου να ενθαρρύνουν την αποφοίτηση στον προβλεπόμενο χρόνο θα μπορούσαν να διασφαλίσουν:

- στ. τη θέσπιση πολιτικής ενθάρρυνσης των φοιτητών για αποφοίτηση στην κανονική διάρκεια μέσω της ιχνηλάτησης των λόγων καθυστέρησης (εξατομικευμένη προσέγγιση)
- ζ. τη σαφή αποτύπωση των προγραμμάτων σπουδών με αναλυτική παρουσίαση της ακολουθίας των μαθημάτων ανά εξάμηνο σπουδών, των μαθησιακών αποτελεσμάτων, των πιστωτικών μονάδων και όλων των απαιτούμενων ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων
- η. τη συστηματική παρακολούθηση των επιδόσεων των φοιτητών με την αξιοποίηση της τεχνολογίας για τη συστηματική καταγραφή του ενδιαφέροντος, της συμμετοχής, της πορείας τους και του βαθμού ικανοποίησής τους
- θ. την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης με εφαρμογή του κύκλου αξιολόγησης σε ακαδημαϊκές και διοικητικές μονάδες ΑΕΙ για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων
- ι. την ενθάρρυνση χρήσης των υπηρεσιών του ακαδημαϊκού συμβούλου σε συνδυασμό με τη συμβουλευτική σταδιοδρομίας από τις Μονάδες Υποστήριξης Φοιτητών ή συναφείς δομές.

Μετά την αποφοίτηση, ένα σημαντικό ποσοστό των αποφοίτων συνεχίζει τις σπουδές του για την απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου ή δεύτερου πτυχίου. Επιδιώκεται, δηλαδή, η απόκτηση και άλλων επιπρόσθετων προσόντων, με αποτέλεσμα την περαιτέρω καθυστέρηση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας (π.χ. Pastore *et al.*, 2020). Μάλιστα, οι Aina *et al.* (2020), σε μελέτη τους στην Ιταλία, υποστηρίζουν ότι οι εργοδότες θεωρούν την καθυστέρηση αποφοίτησης ενδεικτική των χαμηλών δεξιοτήτων των αποφοίτων και αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι απόφοιτοι αυτοί να στρέφονται στην απόκτηση επιπλέον προσόντων και να καταλήγουν να λαμβάνουν χαμηλότερες αμοιβές.

Μικρότερο ποσοστό των αποφοίτων προχωρά στην εκπλήρωση στρατιωτικών υποχρεώσεων, ενώ άλλοι παραμένουν εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης (NEETs - Not in Education, Employment, or Training). Ειδικότερα, η κατηγορία αυτών των νέων (NEETs), ηλικίας 15-29 ετών, περιλαμβάνει τους βραχυχρόνια και μακροχρόνια άνεργους, τους επανεισερχόμενους στην αγορά εργασίας, τους αποθαρρημένους και τους έχοντες οικογενειακές υποχρεώσεις, τους έχοντες σοβαρά προβλήματα υγείας/άνηπρους και άλλους οι οποίοι μπορεί να ανήκουν σε κοινωνικά ευάλωτες ομάδες.

⁸⁸ Aina, C., Baici, E., & Casalone, G. (2011). Time to Degree: Students' abilities, university characteristics or something else? Evidence from Italy. *Education Economics*, 19(3), 311–325. <https://doi.org/10.1080/09645292.2011.585016>

Σχήμα 47. Οι κατηγορίες των NEETs⁸⁹

Η Ελλάδα, από το 2021 έως και το 2024, έχει τη χειρότερη επίδοση στην ΕΕ27 ως προς τους νέους ηλικίας 15-34 στην κατηγορία ανώτερης δευτεροβάθμιας, μεταδευτεροβάθμιας, μη τριτοβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 3-8), ωστόσο καταγράφει βελτίωση της τάξης των 5,7 ποσοστιαίων μονάδων. Ειδικότερα για το 2024, η χώρα μας βρίσκεται 7,8 ποσοστιαίες μονάδες πάνω από τον μέσο όρο στις 27 χώρες της ΕΕ (18,4% έναντι 10,6%). Ακολουθούν η Ιταλία με 17%, η Λετονία με 13,4% και η Ρουμανία με 13,3%. Στον αντίποδα, οι χώρες με την καλύτερη επίδοση είναι η Ισλανδία με 4%, οι Κάτω Χώρες με 5% και η Μάλτα με 5,6%. Σχετικός είναι ο Πίνακας που ακολουθεί:

⁸⁹ Eurofound (2016), *Exploring the diversity of NEETs*, Publications Office of the European Union, Luxembourg

Πίνακας 30. Μεταβολή (%) NEETs στις χώρες της Ευρώπης 2020-2024 (15-34, ISCED 3-8)
(με βάση δεδομένα Eurostat⁹⁰)

	2020	2021	2022	2023	2024	
ΕΕ27	13,6%	12,3%	11,1%	10,8%	10,6%	
Ελλάδα	24,1%	23,2%	19,4%	19,9%	18,4%	
Αυστρία	8,6%	8,9%	7,8%	8,1%	7,9%	
Βέλγιο	10,8%	9,4%	8,6%	9,1%	9,3%	
Βουλγαρία	15,0%	13,5%	12,5%	12,1%	11,0%	
Γαλλία	13,7%	12,1%	11,5%	11,7%	11,8%	
Γερμανία	8,6%	7,9%	7,6%	7,5%	7,5%	
Δανία	9,4%	7,9%	7,3%	7,8%	6,7%	
Εσθονία	14,2%	11,9%	9,8%	10,3%	9,8%	
Ιρλανδία	14,8%	11,0%	10,1%	9,3%	8,7%	
Ισλανδία	7,5%	6,7%	5,2%	4,8%	4,0%	
Ισπανία	15,3%	12,0%	10,4%	9,9%	9,9%	
Ιταλία	24,2%	22,8%	19,2%	17,5%	17,0%	
Κάτω Χώρες	5,5%	4,7%	4,6%	4,9%	5,0%	
Κροατία	17,4%	17,4%	14,8%	13,3%	11,5%	
Κύπρος	15,3%	15,2%	14,2%	13,0%	11,9%	
Λετονία	13,7%	14,7%	14,1%	12,6%	13,4%	
Λιθουανία	13,7%	12,7%	10,4%	12,8%	12,5%	
Λουξεμβούργο	7,6%	7,7%	6,4%	7,0%	8,4%	
Μάλτα	6,8%	7,4%	5,4%	5,2%	5,6%	
Νορβηγία	6,7%	5,9%	5,4%	5,7%	5,7%	
Ουγγαρία	15,5%	9,7%	8,0%	8,9%	8,7%	
Πολωνία	13,8%	12,9%	11,5%	10,6%	11,0%	
Πορτογαλία	11,1%	9,7%	8,1%	8,3%	8,3%	
Ρουμανία	14,4%	15,6%	15,1%	14,5%	13,3%	
Σερβία	21,3%	19,6%	16,5%	16,2%	15,6%	
Σλοβακία	17,0%	13,1%	11,9%	11,6%	10,5%	
Σλοβενία	9,5%	8,1%	7,1%	6,6%	6,2%	
Σουηδία	6,6%	5,7%	5,2%	5,0%	5,8%	
Τουρκία	30,9%	27,6%	26,5%	25,3%	25,4%	
Τσεχία	15,1%	14,8%	14,3%	13,6%	13,1%	
Φινλανδία	10,9%	9,3%	9,2%	9,3%	9,1%	

⁹⁰ Eurostat - [Young persons neither in employment nor in education and training by educational attainment level \(NEET rates\)](#) [19/05/2025]

Και τα πανεπιστήμια φέρουν μερίδιο ευθύνης, ωστόσο η υιοθέτηση μιας ενιαίας πολιτικής αντιμετώπισης δεν ενδείκνυται. Χρειάζεται διαφορετική προσέγγιση, αφού πρώτα θα έχει αξιολογηθεί η περίπτωση κάθε ιδρύματος ξεχωριστά.

Σε σχέση με το 2023, οι NEETs καταγράφουν αύξηση σε 8 από τις 27 χώρες της ΕΕ. Η Λετονία και η Σουηδία είναι οι χώρες με το μεγαλύτερο ποσοστό αύξησης (0,8%). Στην ΕΕ27 καταγράφεται οριακή μείωση κατά 0,2%, ενώ αντίθετα στην Ελλάδα το σχετικό ποσοστό μειώνεται κατά -1,5%.

Επισημαίνεται ότι η ελαχιστοποίηση του πληθυσμού αυτού θα πρέπει να αποτελεί βασική προτεραιότητα της κρατικής πολιτικής, ιδίως στο πλαίσιο των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ και ειδικότερα των στόχων 4 (ποιοτική εκπαίδευση) και 8 (αξιοπρεπής εργασία και οικονομική ανάπτυξη). Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έχει τεθεί ως στόχος ο περιορισμός του ποσοστού των NEETs σε επίπεδο χαμηλότερο του 9% με χρονικό ορίζοντα το 2030⁹¹.

Η Ελλάδα επιχειρεί την αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού στο πλαίσιο της εθνικής της στρατηγικής για την απασχόληση των νέων (2023). Η μείωση του ποσοστού των νέων ηλικίας 15-29 που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης και κατάρτισης αποτελεί έναν από τους δέκα (10) στόχους που περιλαμβάνονται στην εν λόγω στρατηγική. Στο πλαίσιο αυτό έχουν αναληφθεί συγκεκριμένες πρωτοβουλίες όπως:⁹²

- α. το στρατηγικό σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Δια Βίου Μάθησης και Νεολαίας 2022-2024, το οποίο αποσκοπεί στην ενίσχυση και βελτίωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και της δια βίου μάθησης,
- β. ο νόμος 4921/2022, ο οποίος αναδιαμόρφωσε το πλαίσιο για τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση, συνέβαλε στην αναβάθμιση του ρόλου της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης και προέβλεψε την κατάρτιση της στρατηγικής για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και τη διασύνδεση με την αγορά εργασίας,
- γ. η εθνική στρατηγική για τις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης την περίοδο 2022-2030 σε συνδυασμό με τις παθητικές πολιτικές της αγοράς εργασίας, με σκοπό την ενίσχυση της απασχολησιμότητας του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης και τον περιορισμό της ανεργίας,
- δ. ο νόμος 4826/2021, ο οποίος εισήγαγε αλλαγές στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και ειδικότερα τροποποίησε το σύστημα λειτουργίας της επικουρικής ασφάλισης,
- ε. ο Εθνικός Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, ο οποίος θεσπίστηκε με τον νόμο 4368/2016 και αποσκοπούσε στην παρακολούθηση της προσφοράς και ζήτησης στην αγορά εργασίας από πλευράς θέσεων απασχόλησης, επαγγελμάτων και δεξιοτήτων, καθώς και στην παροχή δεδομένων προς το κράτος για τη χάραξη πολιτικών ενίσχυσης της απασχόλησης, της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού.

⁹¹ Eurostat. *Statistics on young people neither in employment nor in education or training*. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Statistics_on_young_people_neither_in_employment_nor_in_education_or_training

⁹² Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (2023). Εθνική στρατηγική για την Απασχόληση των νέων- Σχέδιο Δράσης για την Ενισχυμένη Εγγύηση για τη Νεολαία

8.2. Συστήματα διακυβέρνησης στα πανεπιστήμια και αξιολόγηση

Η διακυβέρνηση στην ανώτατη εκπαίδευση είναι το πλαίσιο μέσα στο οποίο διαμορφώνονται, υλοποιούνται και αναθεωρούνται οι εκπαιδευτικές πολιτικές και αποτελεί τον απαραίτητο συντελεστή για την εκπλήρωση της αποστολής και της αποτελεσματικής διοίκησης της ανώτατης εκπαίδευσης (OECD, 2010). Διακρίνεται στην εξωτερική (εποπτεία των ιδρυμάτων από φορείς εθνικών ή υπερεθνικών οργάνων) και την εσωτερική (ιδρυματική διοίκηση) διακυβέρνηση.⁹³

Ειδικότερα, η διακυβέρνηση στα πανεπιστήμια αναφέρεται στις δομές, στις πολιτικές και στις διαδικασίες μέσω των οποίων ασκείται η διοίκηση. Περιλαμβάνει συγκεκριμένους ρόλους και αρμοδιότητες/ευθύνες για κάθε ιδρυματικό όργανο διοίκησης. Η διακυβέρνηση εστιάζει στη χάραξη της στρατηγικής κατεύθυνσης του ιδρύματος, διασφαλίζοντας τη λογοδοσία και την τήρηση της αποστολής και της υλοποίησης των στόχων του. Τα όργανα διακυβέρνησης οφείλουν να είναι προετοιμασμένα για την αποτελεσματική άσκηση των ρόλων τους και τις συνεπακόλουθες προκλήσεις, δεδομένων των προσδοκιών της ακαδημαϊκής κοινότητας και της κοινωνίας ευρύτερα. Ενδεικτικά, ο παρακάτω πίνακας αποτυπώνει τα κρίσιμα θέματα για τα όργανα διακυβέρνησης που αφορούν ζητήματα των ακαδημαϊκών προτύπων, της ποιότητας και της συνολικής φοιτητικής εμπειρίας (Middlehurst, 2011)⁹⁴.

Πίνακας 31. Ο δεκάλογος των οργάνων διακυβέρνησης των πανεπιστημίων⁹⁵

Ο δεκάλογος των οργάνων διακυβέρνησης σε θέματα ακαδημαϊκών προτύπων, ποιότητας και φοιτητικής εμπειρίας	
(1) Η ευθύνη σε ακαδημαϊκά και φοιτητικά θέματα πρέπει να περιλαμβάνει και την κατάλληλη εποπτεία της ακαδημαϊκής διακυβέρνησης και να έχει σαφές αντικείμενο και όρια	(6) Η διασφάλιση υψηλής ποιότητας εμπειρίας των φοιτητών πρέπει να αποτελεί κοινή ευθύνη των οργάνων διακυβέρνησης και της ευρύτερης ακαδημαϊκής κοινότητας
(2) Η αναθεώρηση και η παρακολούθηση των ακαδημαϊκών στρατηγικών πρέπει να πραγματοποιούνται σε ρεαλιστική βάση	(7) Πρέπει να διασφαλίζεται η παροχή ειλικρινούς, ακριβούς και έγκαιρης πληροφόρησης προς τους φοιτητές και το ευρύτερο κοινό ως προς τις παρεχόμενες υπηρεσίες
(3) Για την παρακολούθηση της ακαδημαϊκής απόδοσης πρέπει να υιοθετούνται αξιόπιστοι και αποδεκτοί από την ακαδημαϊκή κοινότητα δείκτες (KPIs)	(8) Πρέπει να παρακολουθείται η επίδοση του ιδρύματος ως προς την απασχολησιμότητα των αποφοίτων
(4) Πρέπει να διασφαλίζονται καλές πρακτικές διοίκησης διδακτικού και υποστηρικτικού εκπαιδευτικού προσωπικού σε θέματα στελέχωσης, ανταμοιβής, ανάπτυξης, αξιολόγησης	(9) Πρέπει να διασφαλίζεται ότι το διδακτικό έργο εκτελείται με βιώσιμο τρόπο λαμβάνοντας υπόψη το συνολικό πραγματικό κόστος λειτουργίας
(5) Πρέπει να αναγνωρίζεται η διαφορετικότητα των φοιτητών στο πλαίσιο της πρόσληψης προσωπικού, της προσβασιμότητας και της παροχής ακαδημαϊκών υπηρεσιών	(10) Πρέπει να διασφαλίζεται η παροχή έγκυρων δεδομένων στους φορείς χρηματοδότησης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις τους

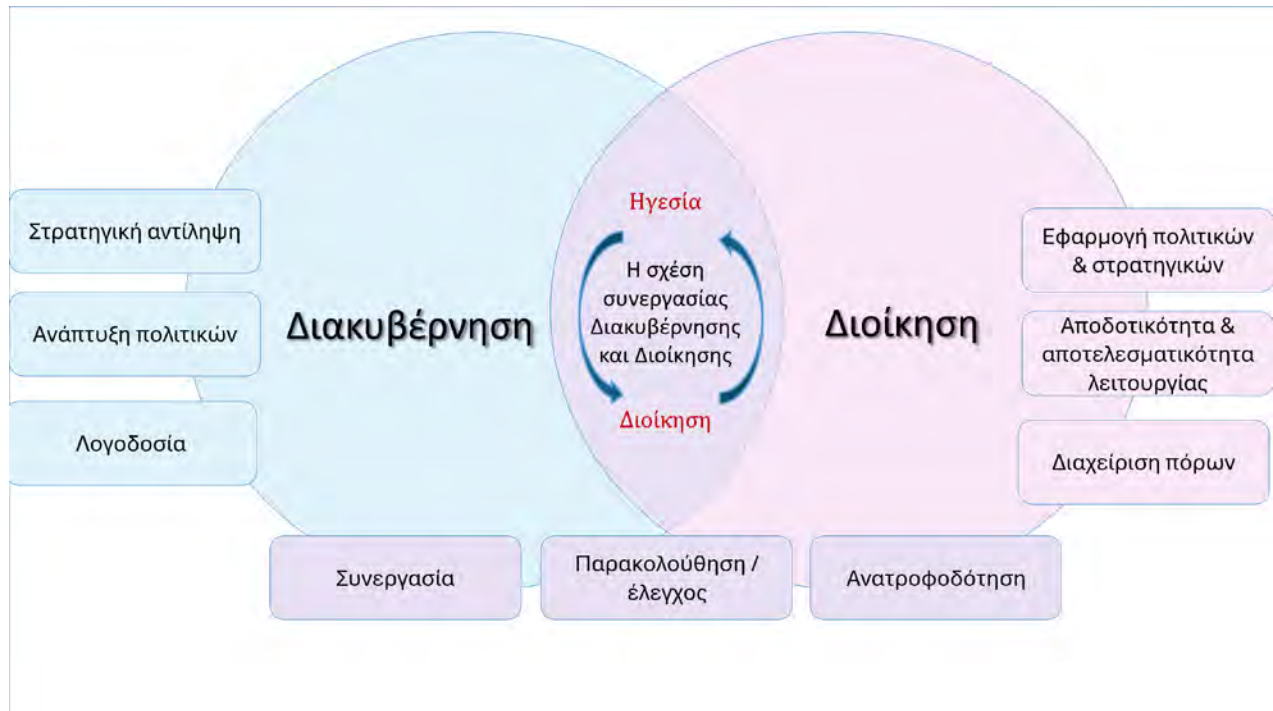
⁹³ OECD (2010). Governance and quality guidelines in Higher Education. A review of governance arrangements and quality assurance guidelines. OECD, Paris.

⁹⁴ Middlehurst, R., (2011). Getting to grips with academic standards, quality, and the student experience. *Resources for UK higher education institutions*. Leadership Foundation for Higher Education.

https://www.improvingthestudentexperience.com/library/UG_documents/G2G_Academic_Standards.pdf

⁹⁵ Middlehurst, R. (2011). Getting to grips with academic standards, quality and the student experience: *Resources for UK higher education institutions*. Leadership Foundation for Higher Education.

Η διοίκηση αναφέρεται στην καθημερινή λειτουργία του ιδρύματος και περιλαμβάνει τους ρόλους του προέδρου/πρύτανη, των κοσμητόρων, των προέδρων σχολών/τμημάτων και του διοικητικού προσωπικού. Η ιδρυματική διοίκηση είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή των πολιτικών και στρατηγικών που έχουν τεθεί από τα όργανα διακυβέρνησης, για τη διαχείριση των πόρων και τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του πανεπιστημίου.

Σχήμα 48. Η σχέση διακυβέρνησης και διοίκησης

Όπως φαίνεται και στο παραπάνω σχήμα, η σχέση μεταξύ διακυβέρνησης και διοίκησης είναι συμπληρωματική και αλληλεπιδραστική και η ποιότητα των επιτευγμάτων και θετικών αποτελεσμάτων προϋποθέτει τη γνώση και την εφαρμογή των αρχών του μάνατζμεντ. Με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται αποτελεσματική συνεργασία, η οποία θέτει τις προϋποθέσεις για την παρακολούθηση της λειτουργίας του ιδρύματος και την παροχή ανατροφοδότησης με γνώμονα τη διαρκή βελτίωση. Το πλαίσιο διακυβέρνησης και διοίκησης των ιδρυμάτων αναμένεται να έχει ως άξονα αναφοράς το μοντέλο αξιολόγησης ESG (Environmental, Social, Governance) με τα αντίστοιχα κριτήρια για την αξιολόγηση των επιπτώσεων της οργανωσιακής λειτουργίας ενός πανεπιστημίου στο περιβάλλον, της κοινωνικής του ευθύνης και της ποιότητας της διακυβέρνησής του⁹⁶.

Η ΕΘΑΕ επανέρχεται τακτικά και ασχολείται συστηματικά με το θέμα της διακυβέρνησης των πανεπιστημίων. Στην ετήσια έκθεσή της, το 2016, είχε παρουσιάσει εκτενώς την έννοια, το περιεχόμενο και τα χαρακτηριστικά της διακυβέρνησης και τη σχέση της με τη διασφάλιση ποιότητας και τη χρηματοδότηση. Το 2018, σε ανάλογη μελέτη, παρουσιάστηκε η σχέση αποδοτικότητας - αποτελεσματικότητας και η σχέση ποιότητας - κόστους καθώς και τα διαφορετικά είδη συνεργασιών

⁹⁶ Μερικά κριτήρια ως προς τη συνιστώσα του περιβάλλοντος είναι το αποτύπωμα άνθρακα, η διαχείριση των πόρων και οι πρωτοβουλίες για τη βιώσιμη ανάπτυξη (π.χ. ανανεώσιμες πηγές ενέργειας). Ως προς την κοινωνική συνιστώσα εξετάζονται οι σχέσεις του οργανισμού με ενδιαφερόμενα μέρη και ορισμένοι παράγοντες είναι οι εργασιακές πρακτικές, η συμμετοχή της κοινωνίας και οι σχετικές πρωτοβουλίες, καθώς και η διαφορετικότητα και η συμπερίληψη (π.χ. πρόωθηση της ίσης μεταχείρισης). Ως προς τη διακυβέρνηση, κρίσιμοι παράγοντες αποτελούν η δομή του συμβουλίου διοίκησης (σύνθεση, διαφορετικότητα, ανεξαρτησία), η διαφάνεια και οι ηθικές πρακτικές (π.χ. πολιτικές για την πρόληψη και καταπολέμηση της διαφθοράς).

των πανεπιστημίων εντός του πλαισίου του διοικητικού πυλώνα τους. Οι διαστάσεις της διακυβέρνησης και η σχέση της με τη διασφάλιση ποιότητας μελετήθηκαν και στην ετήσια έκθεση του 2020. Στην έκθεση του 2024, σκοπός της μελέτης για τη διακυβέρνηση είναι η αποτύπωση των κρίσιμων παραμέτρων για την εσωτερική διακυβέρνηση των πανεπιστημίων και η διερεύνηση ενός μοντέλου για την αξιολόγησή της και την εισήγηση προτάσεων για περαιτέρω βελτίωση. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού μελετώνται τα κριτήρια ESG2015 αλλά και σύγχρονες εκδόσεις μοντέλων οργανωσιακής αριστείας με εφαρμογή στο πεδίο της ανώτατης εκπαίδευσης.

Σε διεθνές επίπεδο συναντάμε διάφορα μοντέλα διακυβέρνησης. Ωστόσο, όλα βασίζονται στην αλληλεπίδραση τριών βασικών δυνάμεων: α) του κράτους, β) της αγοράς και γ) της ακαδημαϊκής κοινότητας (πανεπιστημίων και κολλεγίων). Οι τρεις αυτές δυνάμεις διαμορφώνουν αυτό που ο Burton R. Clarke (1986) περιγράφει ως «Τρίγωνο του Συντονισμού» (Triangle of Coordination), ένα εννοιολογικό σχήμα που εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο ρυθμίζεται και λειτουργεί το σύστημα της ανώτατης εκπαίδευσης.⁹⁷

Το σχήμα αποτυπώνει τη σχετική ισχύ κάθε κρατική διακυβέρνηση σημαίνει πως το πανεπιστήμιο, θέτει στόχους και υποστηρίζει τις αποφάσεις και τις διακυβέρνηση από την αγορά σημαίνει ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον με πρέπει να προσπαθούν να ανταγωνιστικής τους θέσης, συχνά την ανταπόκριση στις ανάγκες την ακαδημαϊκή κοινότητα στον ρόλο της στην και των πολιτικών του. (2008) αρκετές χώρες κατεύθυνση της των πανεπιστημίων σε ρόλο υποστηρικτή τον Trakman (2008) τύποι διακυβέρνησης⁹⁹:

παράγοντα στο μοντέλο διακυβέρνησης. Η κράτος ρυθμίζει και ελέγχει τα χρησιμοποιεί διαφορετικά εργαλεία για να ενέργειες των πανεπιστημίων. Η πως τα πανεπιστήμια λειτουργούν σε ελάχιστη κρατική παρέμβαση και διασφαλίζουν πόρους μέσω της με έμφαση στην αποδοτικότητα και της αγοράς. Η διακυβέρνηση από στηρίζεται στην επιρροή και κατεύθυνση του ιδρύματος Σύμφωνα με τον Fielden κινούνται προς την μεγαλύτερης αυτονομίας διατηρώντας το κράτος παρά ελεγκτή⁹⁸. Κατά υπάρχουν πέντε

Α) ο ακαδημαϊκός (*academic*), σύμφωνα με τον οποίο τα ιδρύματα διακυβερνώνται από το ακαδημαϊκό προσωπικό, το οποίο έχει εξουσία λήψης αποφάσεων και εκπροσωπείται σε επίπεδο συμβουλίου διοίκησης. Το ακαδημαϊκό προσωπικό ορίζει την αποστολή και τον τρόπο διοίκησης του πανεπιστημίου. Κατά τους Miller & Nadler (2009), η από κοινού διακυβέρνηση (δηλ. διοίκηση, ακαδημαϊκό προσωπικό και θεσμικά όργανα) αποτελεί χαρακτηριστικό της ανώτατης εκπαίδευσης που επιτρέπει στην ακαδημαϊκή ηγεσία να παρέχει πόρους για τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Βασικά χαρακτηριστικά της από κοινού διακυβέρνησης είναι η ιδρυματική κουλτούρα εμπιστοσύνης

⁹⁷ Clark, B.R. (1986). The higher education system: Academic organization in cross-national perspective. University of California Press.

⁹⁸ Fielden, J. (2008). Global trends in university governance. *Education Working Paper Series No 9*. Washington, DC: World Bank. <https://documents1.worldbank.org/curated/en/588801468140667685/pdf/442440NWP0BOX311webversion01PUBLIC1.pdf>

⁹⁹ Trakman, L. (2008). Modelling university governance. *Higher Education Quarterly*, 62 (1/2), 63-83 <https://doi.org/10.1111/j.1468-2273.2008.00384.x>

και συλλογικότητας και οι κοινές αξίες και η ταύτιση με την αποστολή του πανεπιστημίου (Darwish *et al.*, 2022)¹⁰⁰.

Β) ο *εταιρικός (corporate)*, ο οποίος εμφανίζεται ως απάντηση στην οικονομική κρίση και την ανάγκη των πανεπιστημίων να διαχειρίζονται τους πόρους τους με υπευθυνότητα και αποτελεσματικότητα. Στον πυρήνα αυτής της προσέγγισης βρίσκεται η άποψη ότι η υιοθέτηση διοικητικών μοντέλων και πρακτικών από τον κόσμο των επιχειρήσεων μπορεί να οδηγήσει σε καλύτερα αποτελέσματα. Στο πλαίσιο αυτό, ο επικεφαλής του ιδρύματος μπορεί να είναι επαγγελματίας μάνατζερ.

Γ) ο *διαχειριστικός (trustee)*, ο οποίος βασίζεται στην ύπαρξη ενός θεματοφύλακα, συνήθως με τη μορφή συμβουλίου, τα μέλη του οποίου δεν εκλέγονται από το ίδρυμα και δεν είναι εκπρόσωποι των ενδιαφερομένων μερών. Ο ρόλος τους είναι να διασφαλίζουν και να προστατεύουν συνολικά τα συμφέροντα του ιδρύματος υπό θεματοφυλακή. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, ο τύπος αυτός εφαρμόζεται κυρίως σε ιδιωτικά ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης που στηρίζονται σε δωρεές και απολαμβάνουν σημαντική οργανωσιακή και νομική αυτονομία. Εκτός των ΗΠΑ, ο διαχειριστικός τύπος διακυβέρνησης συναντάται, κυρίως, στην Αυστραλία, σε δημόσια και ιδιωτικά πανεπιστήμια.

Δ) ο *αντιπροσωπευτικός (representational)*, ο οποίος βασίζεται στη συμμετοχή διαφορετικών ενδιαφερομένων μερών στην άσκηση της διακυβέρνησης, όπως από το ακαδημαϊκό προσωπικό, τους φοιτητές, τους αποφοίτους, τις επιχειρήσεις, το κράτος καθώς και κοινωνικούς φορείς.

Ε) ο *μικτός (amalgam)*, ο οποίος αποτελεί συνδυασμό δύο ή περισσότερων τύπων με βασικό χαρακτηριστικό τα ισχυρά σημεία του κάθε τύπου (Birnbau, 1991).¹⁰¹

Η επιλογή και η υιοθέτηση ενός τύπου διακυβέρνησης αποτελεί σημαντική απόφαση για κάθε ίδρυμα, αλλά η καταλληλότητά του και εξαρτάται από τη χρονική περίοδο και τις εκάστοτε συνθήκες. Καθώς αυτές μεταβάλλονται, ενδέχεται τα ιδρύματα να χρειάζεται να τροποποιούν ή να προσαρμόζουν το μοντέλο διακυβέρνησής τους για τη διασφάλιση του συμφέροντός τους.

Στην περίπτωση της πρωτοβουλίας των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων, η δομή διακυβέρνησης διακρίνεται σε δύο όργανα: α) τον φορέα στρατηγικής ανάπτυξης και εποπτείας, ο οποίος καθορίζει τη γενική πολιτική της συμμαχίας, τις μακροχρόνιες στρατηγικές και τις

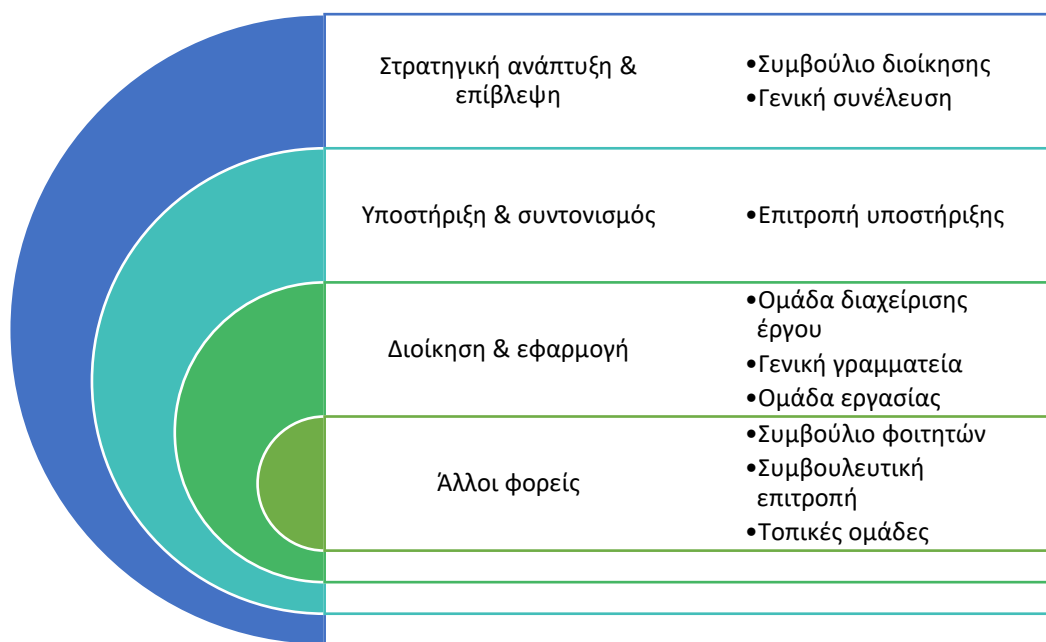
προτεραιότητες και β) τον φορέα υποστήριξης και συντονισμού, ο οποίος εστιάζει στην επίτευξη και στην πρόοδο υλοποίησης των στόχων. Η ευθύνη για τα καθημερινά διαχειριστικά θέματα ανήκει σε εξειδικευμένη διοικητική ομάδα ή στον Γενικό Γραμματέα.

¹⁰⁰ Miller, M., & Nadler, D. (2009). The effective use of staff governance in academic leadership. *Academic Leadership: The Online Journal* (2003-2012), 7(3), Article 16. <https://scholars.fhsu.edu/ali/vol7/iss3/16>

Darwish, S., Terro, M., & Bunagan, V. (2022). Conceptual study of university governance and management: An approach to excellence in teaching, research, and societal impact. *Academy of Strategic Management Journal*, 21(S6), 1-12.

https://www.researchgate.net/publication/391987177_conceptual-study-of-university-governance-and-management-an-approach-to-excellence-in-teaching-research-and-societal-imp

¹⁰¹ Birnbau, R. (1991). Faculty in Governance: The Role of Senates and Joint Committees in Academic Decision Making (Special issue). *New Directions for Higher Education*, 18 (3), 8-25.

Σχήμα 49. Αποτύπωση δομών διακυβέρνησης συμμαχιών Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων¹⁰²

Ως προς τη διακυβέρνηση των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων επισημαίνονται πέντε προκλήσεις (Estermann *et al.*, 2021):¹⁰³

- α. η διατήρηση της συνεργασίας με τα όργανα διακυβέρνησης των επιμέρους ιδρυμάτων ως προϋπόθεση για την ομαλή λειτουργία της συμμαχίας
- β. η αντιμετώπιση εμποδίων που προέρχονται από το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο και σχετίζονται με τη διεθνική συνεργασία (π.χ. διαφορετικοί τύποι διακυβέρνησης, πολιτισμικό πλαίσιο)
- γ. η διασφάλιση χρηματοδότησης ως προϋπόθεση βιωσιμότητας της συμμαχίας
- δ. η εναρμόνιση με τις στρατηγικές προτεραιότητες των συμμετεχόντων ιδρυμάτων ως τρόπος υποστήριξης των επιμέρους στόχων τους
- ε. η προσεκτική διερεύνηση εναλλακτικών επιλογών συνεργατικών σχημάτων των πανεπιστημίων.

Το ζητούμενο, ανεξάρτητα από τον τύπο διακυβέρνησης, είναι η αποτελεσματικότητά της, κάτι που προϋποθέτει και προσδιορισμό των κριτηρίων αξιολόγησης. Η αποτελεσματική διακυβέρνηση σημαίνει ότι τα ιδρύματα μπορούν να διατηρούν την ακεραιότητα των ακαδημαϊκών αξιών στη λειτουργία τους, διαμορφώνοντας παράλληλα μια λειτουργική σχέση με το περιβάλλον τους, προκειμένου να ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις προσδοκίες των ενδιαφερομένων μερών (Fried, 2006 στους Kohler & Huber, 2005)¹⁰⁴. Ο παρακάτω πίνακας αποτυπώνει πέντε συντελεστές και ισάριθμες οδηγίες για αποτελεσματική διακυβέρνηση.

¹⁰² Estermann, T., Bennedot Pruvot, E., & Stoyanova, H. (2021). [The governance models of the European University Alliances. Evolving models of university governance](#). European University Association.

¹⁰³ Estermann, T., Bennedot Pruvot, E., & Stoyanova, H. (2021). [The governance models of the European University Alliances. Evolving models of university governance](#). European University Association.

¹⁰⁴ Fried, J. (2006). Higher Education Governance in Europe: Autonomy, Ownership and Accountability – A review of literature. In J. Kohler and J. Huber (eds.) [Higher Education Governance between Democratic Culture, Academic Aspirations and Market Forces](#), Council of Europe Strasbourg, 79-133.

Πίνακας 32. Οι 5 συντελεστές αποτελεσματικής διακυβέρνησης στα πανεπιστήμια¹⁰⁵

Οι 5 συντελεστές αποτελεσματικής διακυβέρνησης στα πανεπιστήμια	
Συντελεστής διακυβέρνησης	Ενέργειες
Εμπιστοσύνη	Σαφώς προσδιορισμένες προσδοκίες διακυβέρνησης
	Πρακτικές που ανταποκρίνονται στις προσδοκίες της κοινότητας
	Σταθερή δέσμευση στη διαφάνεια
Κοινή αίσθηση του σκοπού	Κοινό όραμα για το μέλλον του ιδρύματος
	Πρακτικές που καλλιεργούν σχέσεις μεταξύ ομάδων
Κατανόηση των θεμάτων προς αντιμετώπιση	Αποδεδειγμένος σεβασμός για διαφορετικές προσεγγίσεις
	Πρακτικές που ενθαρρύνουν ευρεία συμμετοχή
Προσαρμοστικότητα	Προσεγγίσεις που προάγουν την ηγεσία και τη διακυβέρνηση
	Διασφάλιση ευελιξίας
Παραγωγικότητα	Πρακτικές διακυβέρνησης εστιασμένες στα αποτελέσματα
	Κοινή ευθύνη μέσω ισότητας και ανταμοιβών
Οδηγίες	Ενέργειες
Προσωρινή αποστασιοποίηση	Γνωριμία με τα διαφορετικά μέρη του ιδρύματος
	Αποτίμηση της υφιστάμενης κατάστασης
Επίτευξη συναίνεσης	Καλλιέργεια κοινού οράματος για το μέλλον του ιδρύματος
	Σαφείς προσδοκίες για τη διακυβέρνηση
Ηγεσία μέσω παραδείγματος	Παράδειγμα διαφάνειας μέσω της ανοικτής επικοινωνίας
	Παράδειγμα προσωπικής λογοδοσίας με βάση τον ρόλο σας στη διακυβέρνηση
	Επίδειξη σεβασμού και διαλλακτικότητα στις διαφορετικές προσεγγίσεις
Ανάπτυξη ικανοτήτων	Δημιουργία ανθρώπινου κεφαλαίου επενδύοντας στην επαγγελματική ανάπτυξη
	Διεύρυνση της δικτύωσης στο ίδρυμα
	Ενθάρρυνση διαλόγου για τη διακυβέρνηση
Εστίαση στα αποτελέσματα	Διαμόρφωση ατζέντας θεμάτων της διακυβέρνησης
	Διαπραγμάτευση ευέλικτης προσέγγισης για αντιμετώπιση ασυνήθιστων καταστάσεων
	Αναγνώριση και προβολή επιτευγμάτων

¹⁰⁵ Weiland-Ott, M., & Mathews, K. (2015). Effective academic governance: Five ingredients for CAOs and faculty. *Cambridge, MA: The Collaborative on Academic Careers in Higher Education*. Harvard Graduate School of Education.

Ως καλή πρακτική διακυβέρνησης αναφέρεται η περίπτωση του Arizona State University (ASU) στις ΗΠΑ, το οποίο κατάφερε να προβεί σε ακαδημαϊκή αναδιάρθρωση και να αποκομίσει αξιοσημείωτα οικονομικά οφέλη χωρίς συμβιβασμό, όμως, ως προς την ποιότητα (ACTA, 2015)¹⁰⁶. Πιο συγκεκριμένα, το πανεπιστήμιο προχώρησε στη δημιουργία ξεχωριστών ακαδημαϊκών δομών (campuses) με εξειδικευμένη αποστολή (π.χ. σχολή έρευνας και μεταπτυχιακής εκπαίδευσης,

«Η παραδοσιακή ακαδημαϊκή δομή των τμημάτων δεν συμβάλλει στη βελτιστοποιημένη αξιοποίηση των πόρων του πανεπιστημίου, γιατί προκαλεί ανταγωνισμό, μη αποδοτική χρήση των πόρων και ακαμψία που αποθαρρύνει τη γρήγορη ανταπόκριση σε προκλήσεις και ευκαιρίες».

Elizabeth Capaldi Phillips
πρώην εκτελεστική αντιπρόεδρος
και πρύτανης ASU

πολυτεχνείο). Η πρακτική αυτή κατήργησε τις επικαλύψεις μεταξύ των τμημάτων, ενώ βελτίωσε την αποδοτικότητα και την καινοτομία ως προς τα προσφερόμενα ακαδημαϊκά προγράμματα. Αξίζει να αναφερθεί πως η πρακτική που επέλεξε να ακολουθήσει το πανεπιστήμιο έρχεται σε αντίθεση με την παραδοσιακή πρακτική κατά την οποία για κάθε γνωστικό αντικείμενο υπάρχει ένα ξεχωριστό ακαδημαϊκό τμήμα και η οποία οδηγεί σε πολλαπλές επικαλύψεις και αυξημένο κόστος (π.χ. διοικητικό προσωπικό). Το πανεπιστήμιο, λοιπόν, υιοθέτησε ένα πιο ευέλικτο μοντέλο διάρθρωσης και λειτουργίας: για παράδειγμα δόθηκε η δυνατότητα στους καθηγητές από διαφορετικά τμήματα να επιβλέπουν μεταπτυχιακούς φοιτητές, ενώ σε προπτυχιακό επίπεδο επιτράπηκε η συγχώνευση τμημάτων χωρίς μείωση των προσφερόμενων προγραμμάτων σπουδών. Επιπλέον, η κατανομή πόρων έπαψε να

γίνεται χωρίς σχεδιασμό και πλέον βασίζεται στον αριθμό των φοιτητικών εγγραφών σε κάθε μάθημα.

Έτσι, αντί να προσφέρεται ένα εισαγωγικό μάθημα στατιστικής από περισσότερα του ενός τμήματα, πλέον μπορεί να προσφέρεται κεντρικά από ένα τμήμα και να χρηματοδοτείται ανάλογα με τις εγγραφές των φοιτητών στο μάθημα.

Ως αποτέλεσμα αυτής της πρακτικής αναφέρεται η εξοικονόμηση 13,4 εκατομμυρίων δολαρίων σε ετήσια βάση και η μείωση των «διπλών» θέσεων διοίκησης (π.χ. κοσμήτορες και διευθυντές προγραμμάτων) και διοικητικού προσωπικού. Ένας από τους λόγους που συνέβαλε στην υιοθέτηση αυτής της πρακτικής ήταν το γεγονός ότι η έρευνα γίνεται πλέον διεπιστημονική και απαιτεί συνεργασίες και ευελιξία, που σημαίνει ότι οι άκαμπτες δομές περιορίζουν τη διεπιστημονικότητα στην έρευνα και τη μάθηση.

Με την προσέγγιση του ASU η συνεργασία βελτιώνεται, η ποιότητα της έρευνας ενισχύεται και ενθαρρύνεται η προσφορά προγραμμάτων σπουδών με διεπιστημονικό προσανατολισμό.

¹⁰⁶ American Council of Trustees and Alumni (2015). Bold leadership, real reforms: Best practices in University Governance.

Στην Ευρώπη παράλληλα με την τάση ενίσχυσης της αυτονομίας των ιδρυμάτων και τη συμμετοχή εξωτερικών φορέων στα όργανα διακυβέρνησης των πανεπιστημίων, η ανάγκη εξεύρεσης και διαχείρισης πρόσθετων πόρων οδήγησε στην υιοθέτηση αρχών μανάτζμεντ (π.χ. στρατηγικός σχεδιασμός και δείκτες επίδοσης, διαδικασία λήψης αποφάσεων). Ως εκ τούτου, σταδιακά προσδιορίστηκαν οι κρίσιμες διαστάσεις για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της διακυβέρνησης, όπως οι παρακάτω:

- Αποστολή, απόδοση και λογοδοσία (προσδιορισμός, μέτρηση και αποτύπωση οργανωσιακών δραστηριοτήτων, διαδικασιών, επιτευγμάτων για ενθάρρυνση της βελτίωσης)
- Σύνθεση και δομή συμβουλίου διοίκησης (συμπληρωματικότητα, αντιπροσώπευση, εμπειρία, ρόλοι, εναρμόνιση με στρατηγική και στόχους του ιδρύματος)
- Επάρκεια και ποιότητα πόρων (π.χ. ανθρώπινοι, οικονομικοί)
- Δυναμική για καινοτομία (διαδικασίες, κίνητρα, εκπαίδευση για προώθηση καινοτομιών)
- Διαδικασίες λήψης αποφάσεων (διαφάνεια, συμπερίληψη, αποτελεσματικότητα)
- Αυτοαξιολόγηση και ανατροφοδότηση (εφαρμογή συστηματικής αυτοαξιολόγησης για εντοπισμό περιοχών βελτίωσης και διασφάλιση συνεχούς ανάπτυξης)

Τα ευρωπαϊκά πρότυπα ESG2015, τα οποία αποτελούν τον πυρήνα της διασφάλισης ποιότητας στη χώρα μας, συμβάλλουν στη βελτίωση της διακυβέρνησης στα πανεπιστήμια. Αυτό επιτυγχάνεται, για παράδειγμα, προωθώντας την εναρμόνιση της διακυβέρνησης με τη στρατηγική στοχοθεσία του ιδρύματος και αναδεικνύοντας τη διασφάλιση ποιότητας ως άξονα αναφοράς στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων. Παράλληλα, τα πρότυπα αυτά ενισχύουν τη λογοδοσία και τη διαφάνεια χτίζοντας με αυτόν τον τρόπο σχέση εμπιστοσύνης με τα ενδιαφερόμενα μέρη, ενώ, εστιάζοντας στη συστηματική εφαρμογή της διασφάλισης ποιότητας, προωθούν τη διαρκή βελτίωση σε ένα περιβάλλον ποιότητας. Επομένως, η συμμόρφωση των ιδρυμάτων με τα κριτήρια ESG2015, εκτός από τη βελτίωση στον ακαδημαϊκό πυλώνα τους, δημιουργεί επιπλέον τις προϋποθέσεις για αποτελεσματικές και αποδοτικές πρακτικές διακυβέρνησης και διοίκησης.

Good Governance		
ΟΠΑ		76,1
ΠΑΠΑΤ		73,8
ΑΠΘ		41
ΕΚΠΑ		35,1
ΔΙΠΑΕ		32,1
ΕΜΠ		27,8
ΠΑΚΡΗ		26,8
ΠΙ		24,4
ΠΑ		22
ΠΟΚΡΗ		17,7
QS Sustainability Rankings 2025		

Στην κατάταξη [QS Sustainability 2025](#) παρουσιάζεται η βαθμολογία ελληνικών πανεπιστημίων ως προς τη βιώσιμη ανάπτυξη, στην οποία μία από τις συνιστώσες είναι η «ορθή» διακυβέρνηση. Συνολικά στην κατάταξη αυτή περιλαμβάνονται δέκα (10) ιδρύματα, εκ των οποίων μόλις δύο (2) συγκεντρώνουν βαθμολογία άνω των 70 μονάδων (με όριο τις 100 μονάδες), το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Πανεπιστήμιο Πατρών. Τα υπόλοιπα ιδρύματα συγκεντρώνουν βαθμολογία κάτω των 50 μονάδων. Η διάσταση της διακυβέρνησης αξιολογείται με κριτήρια που σχετίζονται με την

ύπαρξη ηθικής κουλτούρας στα ιδρύματα, τη δημοσίευση εργασιών με το σύστημα της ανοικτής πρόσβασης, το διαθέσιμο προσωπικό που ασχολείται αποκλειστικά με το θέμα της βιώσιμης ανάπτυξης, τη διαφάνεια στις οικονομικές καταστάσεις, τη διαθεσιμότητα φοιτητικού συλλόγου και τη συμμετοχή των φοιτητών στα όργανα διακυβέρνησης του ιδρύματος, τη δημοσίευση πρακτικών διακυβέρνησης, την υπογραφή των συνθηκών του ΟΗΕ για τα βασανιστήρια και την εξάλειψη του ρατσισμού και την απήχηση του ερευνητικού έργου του ιδρύματος ανά στόχο βιώσιμης ανάπτυξης.

Τα πανεπιστήμια μπορούν να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα των συστημάτων διακυβέρνησης και διοίκησης βασιζόμενα σε υποδείγματα οργανωσιακής αριστείας, όπως είναι το μοντέλο του

Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Διοίκηση Ποιότητας (European Foundation for Quality Management - EFQM). Τα υποδείγματα οργανωσιακής αριστείας αποτελούν ολιστικά πλαίσια, τα οποία περιλαμβάνουν ένα σύνολο παραγόντων (συντελεστές, αποτελέσματα) που θεμελιώνονται σε συγκεκριμένες αξίες και παρέχουν έναν δομημένο οδηγό σε οργανισμούς που επιδιώκουν να εφαρμόσουν την ποιότητα και να επιτύχουν υψηλή απόδοση (Dahlgaard-Park & Dahlgaard, 2007)¹⁰⁷. Συχνά τα υποδείγματα αυτά περιλαμβάνουν διαγνωστικά εργαλεία τα οποία χρησιμεύουν στην αυτοαξιολόγηση των οργανισμών και λειτουργούν ως μηχανισμοί για την επίτευξη της αριστείας (Edgeman & Eskildsen, 2023, Dahlgaard *et al.*, 2013)¹⁰⁸. Το μοντέλο του EFQM έχει εφαρμοστεί στην ανώτατη εκπαίδευση και κατά το παρελθόν και δίνει έμφαση, μεταξύ άλλων, στο θέμα της σαφούς στρατηγικής κατεύθυνσης, της ηγεσίας και του προσανατολισμού στα αποτελέσματα. Έτσι, ένα πανεπιστήμιο που υιοθετεί το μοντέλο EFQM μπορεί να αποκομίσει πολλά οφέλη, όπως μεταξύ άλλων, την εναρμόνιση του οράματος, της αποστολής, των στρατηγικών στόχων και των ενεργειών διακυβέρνησης, καθώς και την ύπαρξη ενός πλαισίου αξιών που μπορεί να αξιοποιηθεί από την ακαδημαϊκή ηγεσία για να εμπνεύσει και να παρακινήσει το διδακτικό προσωπικό και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη προς τη διαρκή βελτίωση. Επίσης, το μοντέλο αυτό συμβάλλει στην ενίσχυση της κουλτούρας αξιολόγησης μέσω της μέτρησης της προόδου στην επίτευξη στόχων και του εντοπισμού αδυναμιών για την εισαγωγή βελτιώσεων.

Αντίστοιχα, οφέλη για τη διακυβέρνηση μπορούν να προκύψουν και από την υιοθέτηση παρεμφερών μοντέλων, όπως είναι το αμερικανικό εθνικό βραβείο ποιότητας Malcolm Baldrige. Το εν λόγω μοντέλο, το οποίο παρέχεται ειδικά προσαρμοσμένο για την εκπαίδευση, εστιάζει, μεταξύ άλλων, και αξιολογεί τον τρόπο καθορισμού και εφαρμογής των στρατηγικών κατευθύνσεων για το ίδρυμα, προωθεί τη διοίκηση με βάση αντικειμενικά δεδομένα επιδόσεων και εξετάζει τον σχεδιασμό, τη διαχείριση και τη βελτίωση των εσωτερικών διαδικασιών. Και σε αυτήν, λοιπόν, την περίπτωση τα ιδρύματα έχουν τη δυνατότητα να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα της διακυβέρνησής τους μέσα από τον καλύτερο στρατηγικό προγραμματισμό, τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών και τη συνολική τους απόδοση.

Σε αρκετές χώρες έχουν αναπτυχθεί κανονισμοί διακυβέρνησης, είτε γενικά για δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς, είτε στοχευμένα για τον τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, όπως στην Ιρλανδία, στη Δανία, στην Ολλανδία, στη Μεγάλη Βρετανία, στον Καναδά και στην Αυστραλία (Henard & Mitterle, 2022)¹⁰⁹. Η πρακτική αυτή συναντάται ως καλή πρακτική σε χώρες του ΟΟΣΑ και αξίζει να αναφερθεί ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, υιοθετήθηκε ως απάντηση στην κρίση εμπιστοσύνης προς το σύστημα της ανώτατης εκπαίδευσης, η οποία είχε προκληθεί από φαινόμενα απάτης ή κακής διοίκησης (Henard & Mitterle, 2018)¹¹⁰.

Η δημοσιοποίηση ενός κανονισμού διακυβέρνησης από τα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης ή η συμμόρφωση με κάποιο σχετικό πλαίσιο διακυβέρνησης αποδεικνύει ότι τα ιδρύματα: α) χρησιμοποιούν σωστά την αυτονομία τους, γεγονός που συντελεί στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης

¹⁰⁷ Dahlgaard-Park, S.M. & Dahlgaard, J.J. (2007). Excellence - 25 years of evolution. *Journal of Management History*. 13 (4), 371-393. <https://doi.org/10.1108/17511340710819606>

¹⁰⁸ Edgeman, R., & Eskildsen, J. (2023). International quality award models: Innovation enablers or inhibitors? 18 (1). *Proceedings of the 18th European Conference on Innovation and Entrepreneurship, Part 1, 21-22 September 2023*. Porto, Portugal <https://doi.org/10.34190/ecie.18.1.1853>

Dahlgaard, J.J., Chen, C.K., Jang, J.Y., Banegas, L.A. & Dahlgaard-Park, S.M. (2013). Business excellence models: limitations, reflections and further development. *Total Quality Management & Business Excellence*, 24(5-6), 519-538. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14783363.2012.756745>

¹⁰⁹ Henard, F., & Mitterle, A., (2022). *University governance and quality assurance: what is at stake?*. <https://www.eurashe.eu/wp-content/uploads/2022/02/university-governance-and-quality-assurance-what-is-at-stake.pdf>

¹¹⁰ Henard, F., & Mitterle, A., (2018). *Governance and quality guidelines in Higher Education. A review of governance arrangements and quality assurance guidelines*. <https://etico.iiep.unesco.org/sites/default/files/2018-05/46064461.pdf#page=43.26>

προς αυτά και περιορίζει την ανάγκη ρύθμισης σχετικών θεμάτων (Fletcher, 2007)¹¹¹, β) διαθέτουν ένα χρήσιμο βοήθημα προκειμένου να προσεγγίσουν την εταιρική διακυβέρνηση και γ) είναι σε θέση να προστατεύονται από περιπτώσεις απάτης ή κακοδιοίκησης (Henard & Mitterle, 2022)¹¹².

Η αποτελεσματική διακυβέρνηση απαιτεί περισσότερα από την ανάπτυξη των διαδικασιών, αφού βασίζεται σε ισχυρές σχέσεις, ειλικρινή διάλογο και αμοιβαίο σεβασμό.

Στη Μεγάλη Βρετανία, για παράδειγμα, έχει συσταθεί ειδικός φορέας για τη διακυβέρνηση των πανεπιστημίων, η Επιτροπή των Πανεπιστημιακών Διοικήσεων (Committee of University Chairs - CUC). Η Επιτροπή αυτή συνεργάζεται με τα βρετανικά πανεπιστήμια και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη αποσκοπώντας στην πρόοδο της εκπαίδευσης, στην αριστεία στη διακυβέρνηση και στην αποτελεσματική παρακολούθηση των πόρων των ενδιαφερομένων μερών των ιδρυμάτων.

Προκειμένου να υποστηρίξει τα όργανα διακυβέρνησης των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης, η Επιτροπή έχει αναπτύξει τον **Κώδικα Διακυβέρνησης**¹¹³. Ο κώδικας αυτός αποτυπώνει αξίες και στοιχεία που δίνουν τη δυνατότητα στα πανεπιστήμια να αποδείξουν τη δέσμευσή τους στην αποτελεσματική διακυβέρνηση.

¹¹¹ Fletcher, D. E. (2007). Recent Developments in Governance in the UK Higher Education Sector. In IAUGB (ed.) *1st Meeting of International Association of University Governing Bodies. Society meets University (Granada 23-24 October 2007)*, International Association of University Governing Bodies, Madrid, 103-108.

¹¹² Henard, F., & Mitterle, A., (2022). *University governance and quality assurance: what is at stake?*. <https://www.eurashe.eu/wp-content/uploads/2022/02/university-governance-and-quality-assurance-what-is-at-stake.pdf>

¹¹³ Committee of University Chairs (2020). *The higher education code of governance*. <https://www.universitychairs.ac.uk/wp-content/uploads/2020/09/CUC-HE-Code-of-Governance-publication-final.pdf>

Λογοδοσία

- Το όργανο διακυβέρνησης είναι συλλογικά υπεύθυνο και υπόλογο για τις ιδρυματικές δραστηριότητες εγκρίνοντας τις τελικές αποφάσεις σε θέματα που άπτονται της αποστολής του

Βιωσιμότητα

- Το όργανο διακυβέρνησης καθορίζει την αποστολή, τη στρατηγική κατεύθυνση, τους στόχους και τις αξίες του ιδρύματος. Για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του ιδρύματος, το όργανο διακυβέρνησης διασφαλίζει πως η υλοποίηση του στρατηγικού σχεδίου εναρμονίζεται με το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο, τις ιδρυματικές αξίες, τις πολιτικές και τις διαδικασίες και ότι υπάρχουν αποτελεσματικά συστήματα ελέγχου και διαχείρισης κινδύνου

Φήμη

- Το όργανο διακυβέρνησης διασφαλίζει και προωθεί την ιδρυματική φήμη και την αυτονομία, λειτουργώντας σύμφωνα με τις αξίες που διέπουν τον Κώδικα Διακυβέρνησης, τα επιμέρους στοιχεία του και τις αρχές του δημόσιου βίου (αρχές Nolan)

Συμπερίληψη & διαφορετικότητα

- Το όργανο διακυβέρνησης καλλιεργεί μια θετική κουλτούρα που υποστηρίζει την ηθική συμπεριφορά, την ισότητα, τη συμπερίληψη και τη διαφορετικότητα τόσο στη λειτουργία όσο και στη σύνθεσή του. Η διαφορετικότητα δεν σημαίνει μόνο προστασία κάποιων χαρακτηριστικών, αλλά περιλαμβάνει την πολυφωνία, την ποικιλία στάσεων και εμπειριών. Είναι ένα μέσο διασφάλισης του ότι η υπο-εκπροσώπηση και οι διαφορές στα αποτελέσματα αντιμετωπίζονται και, όπου χρειάζεται, ακολουθείται διορθωτική πορεία για δίκαια αποτελέσματα για όλους

Αποτελεσματικότητα

- Το όργανο διακυβέρνησης διασφαλίζει ότι οι δομές διακυβέρνησης και οι διαδικασίες είναι στιβαρές, αποτελεσματικές και ευέλικτες, εξετάζοντας και αξιολογώντας την απόδοση της διακυβέρνησης ως προς αυτόν τον Κώδικα (ή και άλλους αν το καταστατικό του ιδρύματος το απαιτεί) και τα αναγνωρισμένα πρότυπα καλής πρακτικής

Συμμετοχή

- Τα όργανα διακυβέρνησης κατανοούν τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη του ιδρύματος σε διεθνές, εθνικό και τοπικό επίπεδο και διασφαλίζουν ότι υπάρχει κατάλληλη και σημαντική συμμετοχή τους, ώστε οι απόψεις τους να λαμβάνονται υπόψη στη διαδικασία λήψης αποφάσεων

Σχήμα 50. Τα έξι (6) στοιχεία της διακυβέρνησης της ανώτατης εκπαίδευσης

Ο τρόπος υιοθέτησης και εφαρμογής του κώδικα εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των πανεπιστημίων, ενώ και η συμμόρφωση με αυτόν είναι εθελοντική. Αντίστοιχα, τα ιδρύματα επιλέγουν και τον τρόπο με τον οποίο θα επικοινωνήσουν τη συμμόρφωση με τον κώδικα στα ενδιαφερόμενα μέρη.

Εν κατακλείδι, η διακυβέρνηση των πανεπιστημίων οφείλει να προσπαθεί να εξισορροπεί τις ακαδημαϊκές αξίες με τις αξίες του μάντζμεντ, να διασφαλίζει επαρκείς πόρους και να καλλιεργεί και να υποστηρίζει κατάλληλο περιβάλλον που θα ικανοποιεί τις ανάγκες των φοιτητών, της ακαδημαϊκής κοινότητας και των λοιπών ενδιαφερόμενων μερών. Παράλληλα, η διακυβέρνηση των ιδρυμάτων θα πρέπει να αξιοποιεί τις σύγχρονες τεχνολογικές εφαρμογές, κάνοντας αλλαγές σε δομές ή/και πολιτικές. Επίσης, θα πρέπει να δίνεται έμφαση σε θέματα διαφορετικότητας και συμπερίληψης, στη βιώσιμη ανάπτυξη και τον στρατηγικό προγραμματισμό καθώς και στην προώθηση της διαφάνειας και της λογοδοσίας. Με τον τρόπο αυτό, διαμορφώνεται σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ κράτους, ανώτατης εκπαίδευσης και κοινωνίας και καθίσταται σαφές ότι οι ενέργειες που υλοποιούνται αποσκοπούν στο όφελος του ιδρύματος και των ενδιαφερομένων μερών. Τέλος, μέσω της αξιολόγησης των πρακτικών διακυβέρνησης, διασφαλίζεται η εισαγωγή

βελτιώσεων όπου χρειάζεται, προωθείται η διαφάνεια και γενικά διασφαλίζεται ότι τα πανεπιστήμια μπορούν να εκπληρώνουν την αποστολή τους προσαρμοζόμενα στο μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

Επισημαίνεται, ακόμη, ότι η ενσωμάτωση των αρχών ESG στο σύστημα διακυβέρνησης και διοίκησης των ιδρυμάτων αποτελεί τρόπο εναρμόνισης της λειτουργίας και των πολιτικών των ιδρυμάτων με τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης. Ως προς τη συνιστώσα της διακυβέρνησης χρειάζονται σαφείς στόχοι, δείκτες μέτρησης, αναφορές σε πιθανές πρωτοβουλίες και αποτελέσματα. Άμεση συνέπεια είναι η καλλιέργεια εμπιστοσύνης και η συστηματική και δομημένη δυνατότητα που έχουν τα πανεπιστήμια να βελτιώνουν τη λειτουργική τους αποδοτικότητα και την κοινωνική τους απήχηση και να προετοιμάζουν τους φοιτητές για να γίνουν ικανοί επιστήμονες και κοινωνικά υπεύθυνοι πολίτες.

8.3. Μεταπτυχιακές σπουδές: Σκοπός, οργάνωση και έλεγχος αποτελεσμάτων

Η ιστορία της ανώτατης εκπαίδευσης καταγράφει τα πανεπιστήμια της μεσαιωνικής Ευρώπης ως τα πρώτα που χορήγησαν μεταπτυχιακούς τίτλους (master's degrees) σε αποφοίτους τους οι οποίοι παρείχαν διδακτικό έργο¹¹⁴. Με παπικό διάταγμα το 1233 διακηρύχθηκε ότι οποιοσδήποτε γινόταν δεκτός στο μεταπτυχιακό επίπεδο του Πανεπιστημίου της Τουλούζης, θα μπορούσε να διδάσκει ελεύθερα σε οποιοδήποτε άλλο πανεπιστήμιο.

Ο αρχικός τίτλος που χρησιμοποιήθηκε στα λατινικά ήταν *Magister*, ο οποίος στα ελληνικά αποδίδεται ως μάγιστρος, καθηγητής ή δάσκαλος. Ουσιαστικά, ο τίτλος αυτός λειτουργούσε ως άδεια διδασκαλίας, ενώ δεν υπήρχε τότε διάκριση ανάμεσα σε μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές. Ο βασικός τίτλος σπουδών «Bachelor of Arts» απονεμόταν για τις σπουδές των τριών αντικειμένων (trivium) -γραμματική, ρητορική, λογική-, ενώ ο μεταπτυχιακός τίτλος «Master of Arts» για τις σπουδές των τεσσάρων αντικειμένων (quadrivium) -αριθμητική, μουσική, γεωμετρία, αστρονομία-, τα οποία προετοίμαζαν για τη μελέτη της φιλοσοφίας. Τα μεσαιωνικά πανεπιστήμια ήταν οργανωμένα σε τέσσερις (4) σχολές, τεχνών, θεολογίας, ιατρικής και νομικής, που προσέφεραν αρχικούς και προχωρημένους τίτλους σπουδών. Από τα χρόνια του μεσαίωνα έως τον 19^ο αιώνα κυριάρχησε η πρακτική να απονέμονται βασικοί και μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών στις Τέχνες (lower faculty), ενώ στη Νομική, την Ιατρική και τη Θεολογία (higher faculty) να απονέμονται βασικοί και διδακτορικοί τίτλοι σπουδών.

Στις ΗΠΑ, οι πρώτοι μεταπτυχιακοί τίτλοι απονεμήθηκαν από το Πανεπιστήμιο Harvard, λίγο μετά από την ίδρυσή του, ενώ μια πιο σύγχρονη εκδοχή τους, η οποία περιλαμβάνει εκτεταμένες σπουδές, ξεκίνησε να διαμορφώνεται τη δεκαετία του 1870 από κοινού με τη μεταλαμπάδευση του διδακτορικού τίτλου σπουδών από τη Γερμανία¹¹⁵. Αξίζει να αναφερθεί πως η απόκτηση διδακτορικού τίτλου στη Νομική, στην Ιατρική και στη Θεολογία δεν σχετιζόταν με τη διεξαγωγή πρωτότυπης έρευνας αλλά με πολυετείς σπουδές και εξετάσεις.

Υποστηρίζεται ότι το πρώτο διδακτορικό δίπλωμα απονεμήθηκε στο Παρίσι γύρω στο 1150¹¹⁶. Στη Γερμανία, ο τίτλος αυτός προσφερόταν ως το ανώτατο πιστοποιητικό διδασκαλίας κατά τον 17^ο αιώνα¹¹⁷. Ανάμεσα στους πρώτους Γερμανούς που απέκτησαν διδακτορικό ήταν, το 1652, ο Erhard Weigel, ο οποίος υπήρξε μαθηματικός, αστρονόμος και φιλόσοφος. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, το πρώτο πανεπιστήμιο που χορήγησε διδακτορικό δίπλωμα ήταν το Πανεπιστήμιο Yale, το 1861 (Thelin, 2011)¹¹⁸.

Σήμερα, ο όρος «μεταπτυχιακή εκπαίδευση» αναφέρεται στις σπουδές που πραγματοποιούνται μετά την ολοκλήρωση του προπτυχιακού κύκλου σπουδών (επίπεδο 6). Περιλαμβάνει αρκετούς τύπους προγραμμάτων σπουδών, όπως είναι τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών (επίπεδο 7), τα προγράμματα διδακτορικών σπουδών (επίπεδο 8) αλλά και τις μεταδιδακτορικές σπουδές. Σε κάποιες χώρες, η μεταπτυχιακή εκπαίδευση περιλαμβάνει προγράμματα σπουδών εκτεταμένης διάρκειας (long/integrated) αλλά και σύντομης διάρκειας κύκλους μαθημάτων ή μεμονωμένα μαθήματα, η επιτυχής παρακολούθηση των οποίων οδηγεί στην απόκτηση μεταπτυχιακού διπλώματος (graduate

¹¹⁴ American Historical Association. [I. A \(Very\) Brief History of the master's degree](#). [12/06/2025]

¹¹⁵ American Historical Association. [I. A \(Very\) Brief History of the master's degree](#). [12/06/2025]

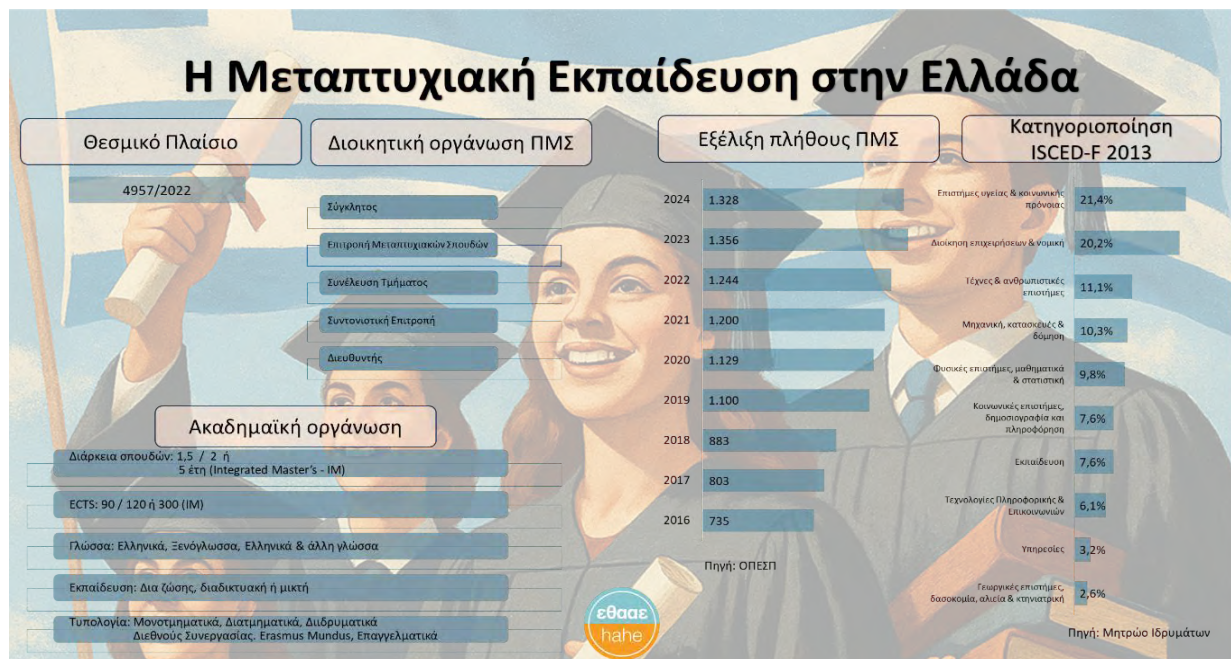
¹¹⁶ Allan Noble, Keith (2001). Changing doctoral degrees: an international perspective, *Society for Research into Higher Education*, 1994, σ. 8; Bournier, T., Bowden, R., & Laing, S. (2001). *Professional doctorates in England*. Vol. 26. σσ. 65–88.

¹¹⁷ Erhard-Weigel-Gesellschaft: Biographie Weigels. Erhard-weigel-gesellschaft.de. Archived from the original on 14 November 2016. Retrieved 29 October 2016.

¹¹⁸ Thelin, J.R. (2011). *A history of American Higher Education*. John Hopkins University Press.

diploma) ή πιστοποιητικού μεταπτυχιακής εκπαίδευσης (graduate certificate). Το ακριβές πλήθος των προσφερόμενων μεταπτυχιακών προγραμμάτων σε παγκόσμιο επίπεδο δεν μπορεί να προσδιοριστεί.

Στην Ελλάδα, η μεταπτυχιακή εκπαίδευση περιλαμβάνει τα προγράμματα σπουδών (επιπέδου 7) ετήσιας ή διετούς διάρκειας (90 - 120 ECTS) και τα προγράμματα σπουδών πενταετούς διάρκειας (για συγκεκριμένα αντικείμενα σπουδών) τα οποία οδηγούν στην απόκτηση ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών (integrated master's) (300 ECTS). Ειδικότερα, η οργάνωση και η λειτουργία μεταπτυχιακών σπουδών στην Ελλάδα ρυθμίζεται από τον νόμο 4957/2022. Σχετικό είναι το ακόλουθο εικονογράφημα στο οποίο παρουσιάζονται ενδεικτικά τα κυριότερα στοιχεία ακαδημαϊκής και διοικητικής οργάνωσης, η εξέλιξη του πλήθους των προσφερόμενων ΠΜΣ από το 2016 έως το 2024 (η αύξηση των οποίων υπερβαίνει το 80%) καθώς και η κατηγοριοποίησή τους ανά επιστημονική περιοχή ISCED-F 2013.

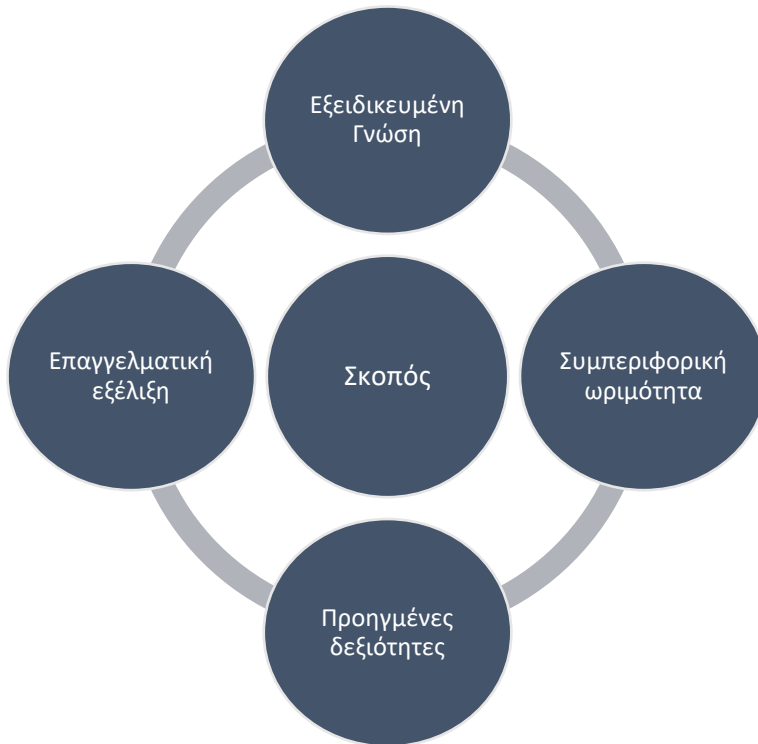

Σχήμα 51. Η μεταπτυχιακή εκπαίδευση στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα, τα πρώτα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών ιδρύθηκαν το 1946 από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και αφορούσαν α) την Ηλεκτρονική - Ραδιοηλεκτρολογία και τον Ηλεκτρονικό Αυτοματισμό και β) τη Φυσική (στοιχεία από το Μητρώο Ιδρυμάτων της ΕΘΑΕ). Στα τέλη του 2024 καταγράφηκαν 1.328 Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών και 113 Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών που οδηγούν στην απόκτηση ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών (Integrated Master's). Στα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών περιλαμβάνονται προγράμματα που προσφέρονται αποκλειστικά στην ελληνική γλώσσα ή είναι ξενογλώσσα, προγράμματα που απαιτούν (ή όχι) την καταβολή διδάκτρων και προγράμματα που προσφέρονται σε συνεργασία με άλλα ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

Περιλαμβάνονται, ακόμη, (α) τα προγράμματα διδακτορικών σπουδών διάρκειας 3-6 ετών (περιέχουν παρακολούθηση μαθημάτων, εκπόνηση διατριβής που περιλαμβάνει πρωτότυπη έρευνα, δημόσια υποστήριξή της) τα οποία οδηγούν στους διδακτορικούς τίτλους σπουδών (ανώτατο επίπεδο ακαδημαϊκής προόδου) (επίπεδο 8) καθώς και (β) η μεταδιδακτορική έρευνα. Τα προγράμματα, σε όλα τα επιστημονικά πεδία, οργανώνονται και προσφέρονται σε ιδρυματικό επίπεδο ή σε επίπεδο συνεργασίας με άλλα ιδρύματα του εσωτερικού ή του εξωτερικού. Στην Ελλάδα, το πρώτο πρόγραμμα

διδασκαλικών σπουδών ιδρύθηκε το 1911 από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών στη Νομική, ενώ το 1917 ιδρύθηκαν τα ΠΔΣ Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών, Αρχιτεκτόνων Μηχανικών και Χημικών Μηχανικών στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (στοιχεία από το Μητρώο Ιδρυμάτων της ΕΘΑΕ). Το ακ. έτος 2023-24 προσφέρονταν 423 Προγράμματα Διδακτορικών Σπουδών από τα ελληνικά πανεπιστήμια.

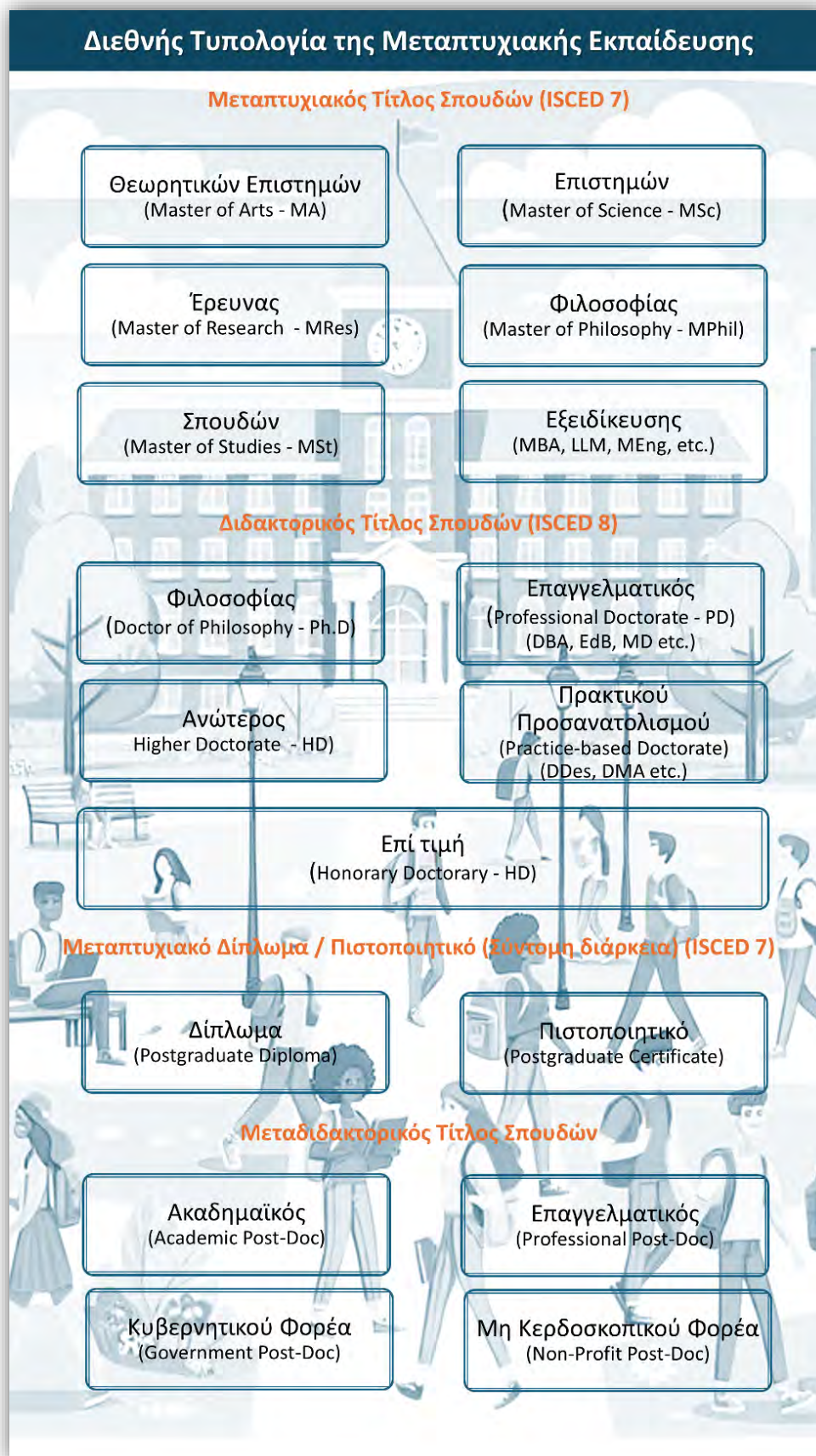

Ο σκοπός της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης είναι η παροχή εξειδικευμένης επιστημονικής γνώσης, η απόκτηση προηγμένων δεξιοτήτων, η ενίσχυση της συμπεριφορικής ωριμότητας και η επαγγελματική εξέλιξη των αποφοίτων. Ειδικότερα, όσοι συνεχίζουν για διδακτορικές σπουδές, εκτός από τα παραπάνω, αποκτούν ερευνητικές δεξιότητες, μαθαίνουν να σκέφτονται δημιουργικά και να επιλύουν προβλήματα με νέους τρόπους και παράλληλα αποκτούν και ηγετικές δεξιότητες μέσα από τον συντονισμό ομάδων εργασίας ή/και συνεργαζόμενων φορέων στο πλαίσιο του διδακτορικού τους. Είναι σημαντικό να τονιστεί πως η

μεταπτυχιακή εκπαίδευση (με την ευρεία έννοια του όρου) δεν θα πρέπει να εστιάζει μόνο στον επιστημονικό ή/και επαγγελματικό ρόλο των αποφοίτων αλλά να τους προετοιμάζει, ώστε να είναι κοινωνικά υπεύθυνοι και ενεργοί πολίτες με νοοτροπία διαρκούς βελτίωσης. Δεν είναι, άλλωστε, τυχαίο το γεγονός ότι ο διδακτορικός τίτλος δίνει την ιδιότητα του «Διδάκτορας Φιλοσοφίας», ανεξάρτητα από την επιστημονική περιοχή για την οποία απονέμεται, αντικατοπτρίζοντας την πραγματική σημασία της φιλοσοφίας κατά τις αρχαιοελληνικές περγαμηνές, που δεν είναι άλλη από την αληθινή αγάπη για τη σοφία (North, 2021)¹¹⁹. Τα τελευταία χρόνια όσοι προσανατολίζονται προς μια ακαδημαϊκή σταδιοδρομία διεξάγουν μεταδιδακτορική έρευνα. Τέλος, η συμμετοχή στη μεταπτυχιακή εκπαίδευση, εκτός του ότι βελτιώνει τις επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων, υποστηρίζει όσους εξ αυτών επιθυμούν να ασκήσουν ηγεσία, να επηρεάσουν πολιτικές και να συνεισφέρουν σημαντικά στην επιστήμη τους και στην κοινωνία.

Στο ακόλουθο σχήμα παρουσιάζονται τα είδη των τίτλων μεταπτυχιακής εκπαίδευσης τα οποία απονέμονται διεθνώς:

¹¹⁹ North, B. B. (23 February 2021). "Love of Wisdom". *Oxford Research Encyclopedia of Education*. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190264093.013.1476>

Σχήμα 52. Διεθνής τυπολογία της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης

Εστιάζοντας στο επίπεδο 7, οι χορηγούμενοι μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών διακρίνονται σε¹²⁰:

- Θεωρητικών Επιστημών (Master of Arts-MA) που περιλαμβάνει θεωρητικά μαθήματα και εκπόνηση διπλωματικής εργασίας στις τέχνες και τις ανθρωπιστικές επιστήμες
- Επιστημών (Master of Science – MSc) που περιλαμβάνει θεωρητικά μαθήματα, εκπόνηση διπλωματικής εργασίας με μεγαλύτερη εστίαση στην έρευνα
- Έρευνας (Master of Research – MRes) που απευθύνεται σε όσους επιθυμούν να απασχοληθούν στον τομέα της έρευνας και αποτελεί προθάλαμο για τη συνέχιση σε διδακτορικό επίπεδο, ενώ συνεπάγεται εστίαση σε έναν συγκεκριμένο τομέα και εκπόνηση ενός μεγάλου ερευνητικού έργου
- Φιλοσοφίας (Master of Philosophy – Mphil) που περιλαμβάνει εκπόνηση έρευνας και διπλωματικής εργασίας και ταιριάζει σε όσους δεν έχουν τον χρόνο για διδακτορικές σπουδές ή προετοιμασία για αυτές
- Σπουδών (Master of Studies – MSt) που απονέμεται από ορισμένα ιδρύματα όπως τα Πανεπιστήμια της Οξφόρδης και του Κέιμπριτζ και είναι συγκρίσιμο με το μάστερ των Θεωρητικών Επιστημών γιατί περιλαμβάνει παρακολούθηση μαθημάτων και διπλωματική εργασία. Οι φοιτητές των δύο αυτών πανεπιστημίων που έχουν αποκτήσει πρώτο πτυχίο (BA), μετά από ένα χρονικό διάστημα αποκτούν τον τίτλο MA και όσοι έχουν αποκτήσει το MSt σημαίνει ότι έχουν παρακολουθήσει επιπρόσθετα μαθήματα
- Εξειδίκευσης (π.χ. MBA, LLM, Meng) που εστιάζει σε μια επιστημονική περιοχή όπως είναι η Διοίκηση Επιχειρήσεων, η Νομική, η Δημόσια Διοίκηση, η Μηχανική, η Εκπαίδευση, η Αρχιτεκτονική
- Δίπλωμα (Postgraduate Diploma) που απονέμεται μετά την παρακολούθηση κύκλου μαθημάτων
- Πιστοποιητικό (Postgraduate Certificate) που απονέμεται μετά την παρακολούθηση μαθημάτων για απόκτηση δεξιοτήτων

Αντίστοιχα, για το επίπεδο 8 οι χορηγούμενοι διδακτορικοί τίτλοι σπουδών είναι¹²¹:

- Φιλοσοφίας (Doctorate of Philosophy), που αποτελεί το παραδοσιακό διδακτορικό που αποσκοπεί στη δημιουργία νέας γνώσης μέσα από την επιστημονική έρευνα
- Επαγγελματικός (Professional Doctorate), που απονέμεται σε όσους κάνουν έρευνα για την επίλυση προβλημάτων στο πλαίσιο ενός επαγγέλματος π.χ. ιατρική, εκπαίδευση
- Ανώτερος (Higher Doctorate), που απονέμεται σε όσους έχουν σημαντική ερευνητική προσφορά σε ένα συγκεκριμένο επιστημονικό πεδίο και αποτελούν ηγετικές φυσιογνωμίες σε αυτό
- Πρακτικού προσανατολισμού (Practice Based Doctorate), που απονέμεται σε όσους εκπονούν έρευνα βασισμένη στην πρακτική ενός επαγγέλματος
- Επί τιμή (Honorary Doctorate), που απονέμεται σε όσους έχουν σημαντική προσφορά σε ένα συγκεκριμένο επιστημονικό πεδίο, έναν επαγγελματικό κλάδο ή γενικότερα σε κοινωνικό επίπεδο χωρίς να έχουν ολοκληρώσει ένα διδακτορικό πρόγραμμα σπουδών

¹²⁰ <https://www.topuniversities.com/blog/types-masters-degrees>
<https://www.prospects.ac.uk/postgraduate-study/postgraduate-diplomas-and-certificates/>
<https://www.gov.uk/what-different-qualification-levels-mean/list-of-qualification-levels>

¹²¹ Cardoso, S., Santos, S., Diogo, S., & Carvalho, T. (2022). The transformation of doctoral education: a systematic literature review. *Higher Education* 84, 885–908. <https://doi.org/10.1007/s10734-021-00805-5>
 Sarrico, C.S. (2022). The expansion of doctoral education and the changing nature and purpose of the doctorate. *Higher Education* 84, 1299–1315. <https://doi.org/10.1007/s10734-022-00946-1>

Σήμερα, η μεταπτυχιακή εκπαίδευση αντιμετωπίζει πλήθος **προκλήσεων**, όπως είναι η ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών και η ψηφιοποίηση στην ακαδημαϊκή και τη διοικητική λειτουργία των προγραμμάτων σπουδών, η διασφάλιση οικονομικής βιωσιμότητας, η ποιότητα και η διαρκής βελτίωση των προγραμμάτων σπουδών, οι συνεργασίες με άλλα ιδρύματα ή/και ενδιαφερόμενα μέρη και η διασφάλιση ευελιξίας για την αντιμετώπιση μη προβλεπόμενων εξελίξεων (π.χ. πανδημία).

Ειδικότερα, στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έχουν σημειωθεί αρκετές αλλαγές στην ανώτατη εκπαίδευση με γνώμονα τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της χώρας στο διεθνές περιβάλλον ανώτατης εκπαίδευσης. Ορισμένες από τις αλλαγές αυτές αφορούν τη διεθνοποίηση, η οποία δημιουργεί το πλαίσιο για συνεργασίες με ξένα πανεπιστημιακά ιδρύματα σε προπτυχιακό, μεταπτυχιακό ή/και ερευνητικό επίπεδο, τη θεσμοθέτηση ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών, την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και την εστίαση στη βιώσιμη ανάπτυξη αλλά και την ίδρυση και λειτουργία των μη κρατικών πανεπιστημίων.

Η **αντιμετώπιση των προκλήσεων** αυτών και η αξιοποίηση των αλλαγών προς όφελος της παραγωγής ανθρώπινου δυναμικού με τον κατάλληλο συνδυασμό γνώσεων, δεξιοτήτων, ικανοτήτων και αξιών προϋποθέτει την **ανάλογη οργάνωση της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης και την κατάλληλη ακαδημαϊκή ηγεσία**. Η ηγεσία συμβάλλει καθοριστικά στην ποιότητα της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης και την εμπειρία εκπαίδευσης που αποκτούν οι φοιτητές. Ωστόσο, για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο χρειάζεται ανάλογη κουλτούρα και τρόπος διοίκησης.

Συνήθως, ακολουθείται το παρακάτω μοντέλο **οργάνωσης** της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης ή παραλλαγές αυτού. Στο μοντέλο περιλαμβάνονται:

α) Τα **ακαδημαϊκά τμήματα**, τα οποία συνδέονται με μια επιστημονική περιοχή και μπορούν να οργανώνουν και να προσφέρουν μεταπτυχιακά προγράμματα και να χορηγούν τους σχετικούς τίτλους σπουδών.

β) Το **προσωπικό** που διδάσκει αποκλειστικά στα μεταπτυχιακά προγράμματα.

γ) Ο **διευθυντής του μεταπτυχιακού προγράμματος**, ο οποίος είναι αρμόδιος για τον συντονισμό δραστηριοτήτων, την κατανομή πόρων, τις εγγραφές φοιτητών, τους εκπρόσωπους του προγράμματος και την επικοινωνία πολιτικών του ιδρύματος στο προσωπικό.

δ) Το **συμβούλιο μεταπτυχιακής εκπαίδευσης**, το οποίο αποφασίζει για θέματα σχετικά με τις μεταπτυχιακές σπουδές, όπως για προτάσεις για προγράμματα σπουδών, τη θεσμοθέτηση προτύπων, πολιτικών και διαδικασιών για αποτελεσματική διοίκηση των προγραμμάτων σπουδών. Αποτελείται από διδακτικό προσωπικό που εκπροσωπεί όλα τα προσφερόμενα μεταπτυχιακά προγράμματα.

ε) Η **σχολή μεταπτυχιακών σπουδών**, η οποία επιβλέπει την εφαρμογή των πολιτικών του συμβουλίου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης και τον ποιοτικό έλεγχο και έχει την αρμοδιότητα για την απονομή τίτλων σπουδών

στ) ο **αντιπρύτανης για τη μεταπτυχιακή εκπαίδευση**, ο οποίος είναι αρμόδιος για τα θέματα των μεταπτυχιακών σπουδών και τη διασφάλιση υψηλής ποιότητας μεταπτυχιακής εκπαίδευσης.

Στα δομικά στοιχεία της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης περιλαμβάνονται, ακόμη, οι φοιτητές και οι εκπρόσωποί τους στα όργανα διακυβέρνησης της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης, οι οποίοι θα πρέπει να έχουν τη σχετική γνώση και να μπορούν να επηρεάζουν θέματα που τους αφορούν.¹²²

¹²² Council of Graduate Schools (1990). Organization and Administration of Graduate Education: A Policy Statement. Washington, DC.

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με τον νόμο 4957/2022 που ρυθμίζει τις μεταπτυχιακές σπουδές, η οργάνωση των ΠΜΣ περιλαμβάνει πέντε (5) επίπεδα: 1) τη Σύγκλητο, 2) την Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, 3) τη Συνέλευση Τμήματος, 4) τη Συντονιστική Επιτροπή και 5) τον Διευθυντή.

Πιο συγκεκριμένα, η **Σύγκλητος** είναι αρμόδια για την έγκριση/τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του ΠΜΣ, την έγκριση παράτασης χρονικής διάρκειας λειτουργίας του ΠΜΣ, τη συγκρότηση επιτροπής προγράμματος σπουδών (διατμηματικά, διδρυματικά, κοινά ΠΜΣ) και τη λήψη απόφασης για κατάργηση των ΠΜΣ που προσφέρονται από το Ίδρυμα.

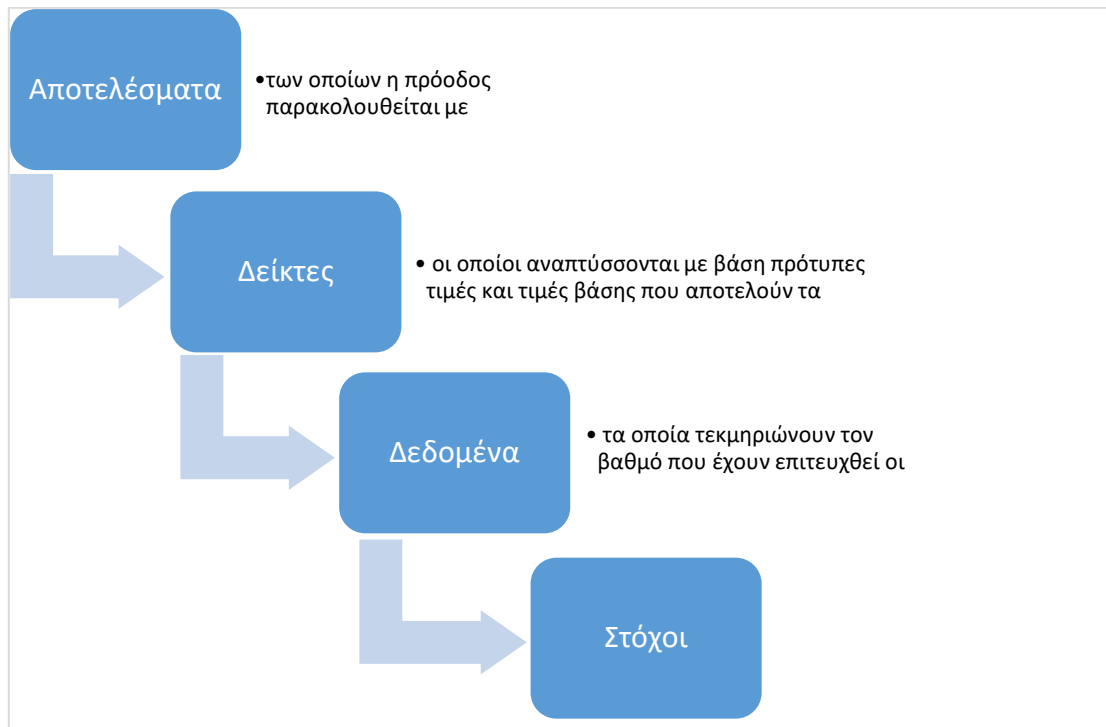
Η **Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών** συγκροτείται σε κάθε ΑΕΙ με απόφαση της Συγκλήτου και έχει αρμοδιότητες όπως είναι: α) η υποβολή γνώμης προς τη Σύγκλητο του ΑΕΙ για την ίδρυση νέων ΠΜΣ ή την τροποποίηση των ήδη λειτουργούντων ΠΜΣ, β) η κατάρτιση σχεδίου Κανονισμού για προγράμματα δεύτερου και τρίτου κύκλου σπουδών του ΑΕΙ και η υποβολή του προς τη Σύγκλητο, γ) η εκπόνηση πρότυπου σχεδίου Κανονισμού λειτουργίας προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών, δ) ο έλεγχος της τήρησης των Κανονισμών λειτουργίας των προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών, ε) η παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας, του Κανονισμού και των αποφάσεων των οργάνων διοίκησης του ΑΕΙ από τα ΠΜΣ, στ) η παρακολούθηση της εφαρμογής της διαδικασίας απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης, ζ) κάθε άλλη αρμοδιότητα που ορίζεται από τον Εσωτερικό Κανονισμό.

Η **Συνέλευση Τμήματος** είναι υπεύθυνη για τη συγκρότηση επιτροπών που θα αξιολογήσουν τις αιτήσεις των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών και την έγκριση εγγραφής νέων φοιτητών, την ανάθεση διδακτικού έργου στους διδάσκοντες του ΠΜΣ, την εισήγηση προς τη Σύγκλητο για την τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του ΠΜΣ / παράτασης διάρκειας του ΠΜΣ, τη συγκρότηση εξεταστικών επιτροπών διπλωματικών εργασιών των φοιτητών και τον ορισμό επιβλέποντα και την έγκριση απολογισμού του ΠΜΣ, κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής.

Η **Συντονιστική Επιτροπή** (ΣΕ) έχει ως αρμοδιότητα την κατάρτιση του αρχικού ετήσιου προϋπολογισμού του ΠΜΣ και των τροποποιήσεων του (εφόσον το ΠΜΣ διαθέτει πόρους σύμφωνα με το άρθρο 84 ν. 4957/2022) και την εισήγηση έγκρισής του προς την Επιτροπή Ερευνών του ΕΛΚΕ, την κατάρτιση του απολογισμού του προγράμματος και την εισήγηση έγκρισής του προς τη Συνέλευση του Τμήματος, την έγκριση διενέργειας δαπανών του ΠΜΣ, την έγκριση χορήγησης υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του ΠΜΣ και τον Κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών, καθώς και την εισήγηση προς τη Συνέλευση του Τμήματος για α) την κατανομή του διδακτικού έργου, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου στις κατηγορίες διδασκόντων του άρθρου 83 του ν. 4957/2022, β) την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του ΠΜΣ, την κατάρτιση σχεδίου για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών και την υποβολή του στη Συνέλευση του Τμήματος και γ) την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και για θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών.

Τέλος, ο **Διευθυντής του ΠΜΣ** ασκεί την Προεδρία της ΣΕ και της Επιτροπής ΠΣ (διατμηματικού ή διδρυματικού ή κοινού ΠΜΣ), συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις, εισηγείται θέματα για την οργάνωση και λειτουργία του ΠΜΣ προς τη Συνέλευση του Τμήματος (μονοτμηματικά ΠΜΣ), εισηγείται προς τη Συντονιστική Επιτροπή και τα λοιπά όργανα του ΠΜΣ και του ΑΕΙ θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του ΠΜΣ, είναι ο επιστημονικός υπεύθυνος του προγράμματος (σύμφωνα με το άρθρο 234 ν. 4957/2022) και ασκεί αντίστοιχες αρμοδιότητες, παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του ΠΜΣ και του Εσωτερικού Κανονισμού ΠΜΣ και ΠΔΣ, παρακολουθεί την εκτέλεση του προϋπολογισμού του ΠΜΣ και ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του ΠΜΣ. Στο

Σχήμα 53 απεικονίζεται η ακολουθία των σταδίων για τον έλεγχο των αποτελεσμάτων της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης.

Σχήμα 53. Έλεγχος αποτελεσμάτων μεταπτυχιακής εκπαίδευσης

Η **ποιότητα στις μεταπτυχιακές σπουδές**, ανεξάρτητα από το επίπεδο και την τυπολογία τους, διασφαλίζεται μέσα από τη λειτουργία του ελέγχου αποτελεσμάτων. Στο πλαίσιο αυτό αναδεικνύεται η σημασία: 1) των ορθά διατυπωμένων μαθησιακών αποτελεσμάτων (επίπεδο μαθημάτων και επίπεδο προγράμματος σπουδών), 2) της εναρμόνισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων με τον τρόπο δόμησης και υλοποίησης των προγραμμάτων σπουδών από πλευράς, π.χ., μαθημάτων, διδακτικών προσεγγίσεων, δραστηριοτήτων και αξιοποίησης της τεχνολογίας, 3) της συστηματικής παροχής αξιολόγησης προς τους φοιτητές από την πλευρά των διδασκόντων αλλά και από την πλευρά των φοιτητών, η οποία αναμένεται να καταλήγει στην τακτική επικαιροποίηση των προγραμμάτων σπουδών, 4) του βαθμού συμμετοχής ενδιαφερομένων μερών προκειμένου να ελέγχεται κατά πόσον τα μαθησιακά αποτελέσματα ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες και απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.

Σε ιδρυματικό επίπεδο θα πρέπει να σημειωθεί η σημασία του ρόλου της ηγεσίας για τη διασφάλιση της ποιότητας της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης, τόσο από πλευράς εξισορρόπησης των ακαδημαϊκών και διοικητικών προκλήσεων όσο και από πλευράς καλλιέργειας κουλτούρας ποιότητας (Crosthwaite, C. 2010, Edgar and Geare 2010, Crosthwaite and Erwee 2014)¹²³. Αυτό συνηγορεί υπέρ της ανάγκης επιμόρφωσης όσων πρόκειται να αναλάβουν ηγετικούς ρόλους στο πανεπιστήμιο, η οποία στη

¹²³ Edgar, F., & A. Geare. (2010). Characteristics of high- and low-performing University Departments as assessed by the New Zealand Performance Based Research Funding (PBRF) exercise. *Australian Accounting Review*, 20 (1), 55–63.

Crosthwaite, C., & R. Erwee. (2014). Managerial leadership competencies of Heads of Department in higher education institutions in Kerala, India. In *4th International conference on Engaged Management Scholarship in Tulsa*. <http://ssrn.com/abstract=2554024>

βιβλιογραφία εμφανίζεται να είναι περιορισμένη (Morris and Laipple 2015, Spendlove 2007)¹²⁴. Ως εκ τούτου, τυχόν ανεπαρκής προετοιμασία για την ανάληψη ηγετικών ρόλων (προσανατολισμός στην επίτευξη καθηκόντων, υποστήριξη και καθοδήγηση προσωπικού, μετασχηματισμός και εισαγωγή αλλαγών, παρακολούθηση πορείας τμήματος κ.λπ.) έχει κόστος για την ακαδημαϊκή μονάδα από πλευράς συνολικής αποτελεσματικότητας (Potgieter and Coetzee 2010)¹²⁵.

Ο έλεγχος αποτελεσμάτων της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης μπορεί να διασφαλίζεται με εσωτερική αξιολόγηση αλλά και με την ακαδημαϊκή πιστοποίηση με βάση τα σχετικά πρότυπα φορέων διασφάλισης ποιότητας, όπως αυτά της ΕΘΑΕ. Επιπλέον, υπάρχουν και ορισμένα διεθνή κλαδικά πρότυπα για την πιστοποίηση της ποιότητας εξειδικευμένων μεταπτυχιακών προγραμμάτων όπως για το MBA. Το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών έλαβε διεθνή πιστοποίηση από το Association of MBAs για τρία (3) μεταπτυχιακά προγράμματα MBA. Η πιστοποίηση ενός προγράμματος σπουδών από τον οργανισμό αυτόν σε συνδυασμό με την πιστοποίηση από το European Foundation for Management Development (EFMD) και τον Association to Advance Collegiate Schools of Business (AACSB) χαρίζει την «τριπλή πιστοποίηση», που αποτελεί διεθνές κριτήριο ποιότητας το οποίο διαθέτουν 136 σχολές διοίκησης επιχειρήσεων παγκοσμίως¹²⁶.

Σημαντική ανατροφοδότηση προσφέρουν τα αποτελέσματα από τη διεξαγωγή ερευνών για την αποτίμηση της ποιότητας των ακαδημαϊκών και διοικητικών υπηρεσιών του μεταπτυχιακού προγράμματος, όπου η ποιότητα προκύπτει από τη σύγκριση ανάμεσα στις προσδοκίες και στις πραγματικές αντιλήψεις των αποδεκτών των υπηρεσιών σχετικά με βασικές παραμέτρους. Επιπλέον, είναι δυνατό να υιοθετηθεί κάποιο μοντέλο οργανωσιακής αριστείας, με σύνολα κριτηρίων που συμβάλλουν στην επίτευξη βέλτιστων αποτελεσμάτων, να πραγματοποιούνται συγκριτικές αξιολογήσεις ομοειδών προγραμμάτων σε εθνικό ή/και διεθνές επίπεδο ή να εκπονούνται μελέτες φήμης, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις αποτελούν και κριτήριο διεθνών κατατάξεων.

Εν κατακλείδι, η μεταπτυχιακή εκπαίδευση θα συνεχίσει να αποτελεί το μέσο για την απόκτηση εξειδικευμένης επιστημονικής γνώσης και δεξιοτήτων πολύτιμων για την αγορά εργασίας και την κοινωνία. Παρά τη μεγάλη ζήτηση για προσωπικό υψηλής εξειδίκευσης, το μέλλον της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης είναι συνυφασμένο με τη δέσμευση στην ποιότητα. Η ποιότητα αναφέρεται στην τήρηση ακαδημαϊκών προτύπων, στην παραγωγή ερευνητικών αποτελεσμάτων και στην καλλιέργεια κριτικής σκέψης και ηθικής. Τα ιδρύματα που δίνουν προτεραιότητα σε αυτά τα χαρακτηριστικά βρίσκονται σε καλύτερη θέση ως προς την παραγωγή αποφοίτων επιστημονικά ικανών να διαχειρίζονται τις παγκόσμιες προκλήσεις. Η εστίαση στην ποιότητα διασφαλίζει πως οι μεταπτυχιακοί τίτλοι διατηρούν την αξία τους σε μια ανταγωνιστική και ταχύτατα αναπτυσσόμενη αγορά εργασίας.

Παράλληλα, η αξιοποίηση της τεχνολογίας, η διεπιστημονικότητα και οι διεθνείς συνεργασίες αναδιαμορφώνουν το σκηνικό της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης. Αυτές οι εξελίξεις παρέχουν ακόμη περισσότερες ευκαιρίες για τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης μέσα από τη χρήση καινοτόμων παιδαγωγικών πρακτικών, από την ευρύτερη πρόσβαση σε πόρους και την αξιοποίηση

¹²⁴ Morris, T.L., & J.S. Laipple. (2015). How prepared are academic administrators? Leadership and job satisfaction within US research universities. *Journal of Higher Education Policy and Management* 37 (2), 241–251. <https://doi.org/10.1080/1360080X.2015.1019125>
Spendlove, M. (2007). Competencies for effective leadership in higher education. *International Journal of Educational Management*, 21 (5), 410–417.

¹²⁵ Potgieter, I.L., & M. Coetzee. 2010. Management competencies in higher education: Perceived job importance in relation to level of training required. *SA Journal of Human Resource Management*, 8 (1), 1–10

Crosthwaite, C. 2010. Managerial leadership competencies of Heads of Departments: A case study of higher educational institutions in Kerala, India. Unpublished doctorate. University of Southern Queensland, Queensland.

¹²⁶ MBA Today <https://www.mba.today/guide/triple-accreditation-business-schools> [03/02/2025]

ποικίλων επιστημονικών προσεγγίσεων, καθιστώντας αναγκαίους τους μηχανισμούς διασφάλισης ποιότητας των αποτελεσμάτων.

Οι μελλοντικές προοπτικές της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης συνδέονται άμεσα με τις κοινωνικές ανάγκες και τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Προγράμματα σπουδών σε αναδυόμενα πεδία όπως η Τεχνητή Νοημοσύνη ή οι Νευροεπιστήμες, αναμένεται πως θα έχουν σημαντική απήχηση. Επιπρόσθετα, η καλλιέργεια μεταβιβάσιμων δεξιοτήτων, όπως η ηγετική ικανότητα, η αποτελεσματική επικοινωνία και η προσαρμοστικότητα, θα αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την προετοιμασία των αποφοίτων για μια δυναμική σταδιοδρομία.

Στην ουσία, η βιωσιμότητα και η επιτυχία της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης στηρίζονται στη δυναμική της και την ποιότητα. Τα ενδιαφερόμενα μέρη - πανεπιστήμια, φορείς διαμόρφωσης πολιτικής και φορείς διασφάλισης ποιότητας- θα πρέπει να συνεργάζονται για να διατηρούν υψηλά πρότυπα, ενώ παράλληλα ενισχύουν την καινοτομία. Με αυτόν τον τρόπο, η μεταπτυχιακή εκπαίδευση θα συνεχίσει να υπηρετεί την ακαδημαϊκή εξέλιξη και την κοινωνική πρόοδο έχοντας στον πυρήνα της τη δέσμευση στην ποιότητα.

Μέρος Β΄

Οι δράσεις διασφάλισης ποιότητας της ΕΘΑΑΕ
και η βελτίωση της ποιότητας των πανεπιστημίων

Εισαγωγή

Στο Μέρος Β' της έκθεσης παρουσιάζονται οι δράσεις διασφάλισης ποιότητας που πραγματοποίησε η Αρχή κατά το έτος 2024. Η ΕΘΑΕ συνέχισε τις πιστοποιήσεις των ΠΠΣ με υβριδικό τρόπο, εξ αποστάσεως με ηλεκτρονικά μέσα και δια ζώσης και τις πιστοποιήσεις των ΠΜΣ εξ αποστάσεως με ηλεκτρονικά μέσα, ενώ διεξήγαγε και επαναπιστοποιήσεις των ΕΣΔΠ με δια ζώσης επιθεωρήσεις.

Η ΕΘΑΕ, στο πλαίσιο της εφαρμογής της στρατηγικής της για τη βελτίωση της ποιότητας των ΑΕΙ, υποστήριξε τις ΜΟΔΙΠ των ΑΕΙ στις διαδικασίες πιστοποίησης και πραγματοποίησε διαδικτυακά ενημερωτικές συναντήσεις με τις ΜΟΔΙΠ, ΜΣΣ, ΜΥΦ και ΚεΔιΜα, στο πλαίσιο της Πρόσκλησης με τίτλο «Υποστήριξη και λειτουργία της Οργανωτικής Διάρθρωσης των ΑΕΙ (Μονάδες Υποστήριξης Φοιτητών) και ανεξάρτητων λειτουργικών μονάδων (Μονάδες Διασφάλισης Ποιότητας και Στρατηγικού Σχεδιασμού)», εν όψει της υποβολής προτάσεων από τα ΑΕΙ στην Υποδράση 2 «Υπηρεσίες Διασφάλισης Ποιότητας, Στρατηγικής Ανάπτυξης και Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας», και τέλος, όπως κάθε χρόνο, εισηγήθηκε στο ΥΠΑΙΘΑ τον τρόπο κατανομής της συνολικής ετήσιας επιχορήγησης στα ΑΕΙ βάσει αντικειμενικών και ποιοτικών κριτηρίων.

1. Ανάλυση των δράσεων διασφάλισης ποιότητας

Δράσεις Πιστοποίησης

Το 2024 η ΕΘΑΕ ολοκλήρωσε είκοσι τέσσερις (24) πιστοποιήσεις Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών, διακόσιες σαράντα οκτώ (248) πιστοποιήσεις Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών και δύο (2) επαναπιστοποιήσεις Εσωτερικών Συστημάτων Διασφάλισης Ποιότητας των ΑΕΙ.

Οι εκθέσεις πιστοποίησης που υπεβλήθησαν από τις Επιτροπές Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης αναλύθηκαν και παρακάτω παρουσιάζονται τα αποτελέσματα και ορισμένα χρήσιμα συμπεράσματα.

Συγκρότηση και σύνθεση των Επιτροπών Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης

Για την πραγματοποίηση των πιστοποιήσεων επιλέχθηκαν εμπειρογνώμονες και φοιτητές από τα αντίστοιχα Μητρώα της Αρχής και συγκροτήθηκαν οι Επιτροπές Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης (ΕΕΑΠ), σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία.

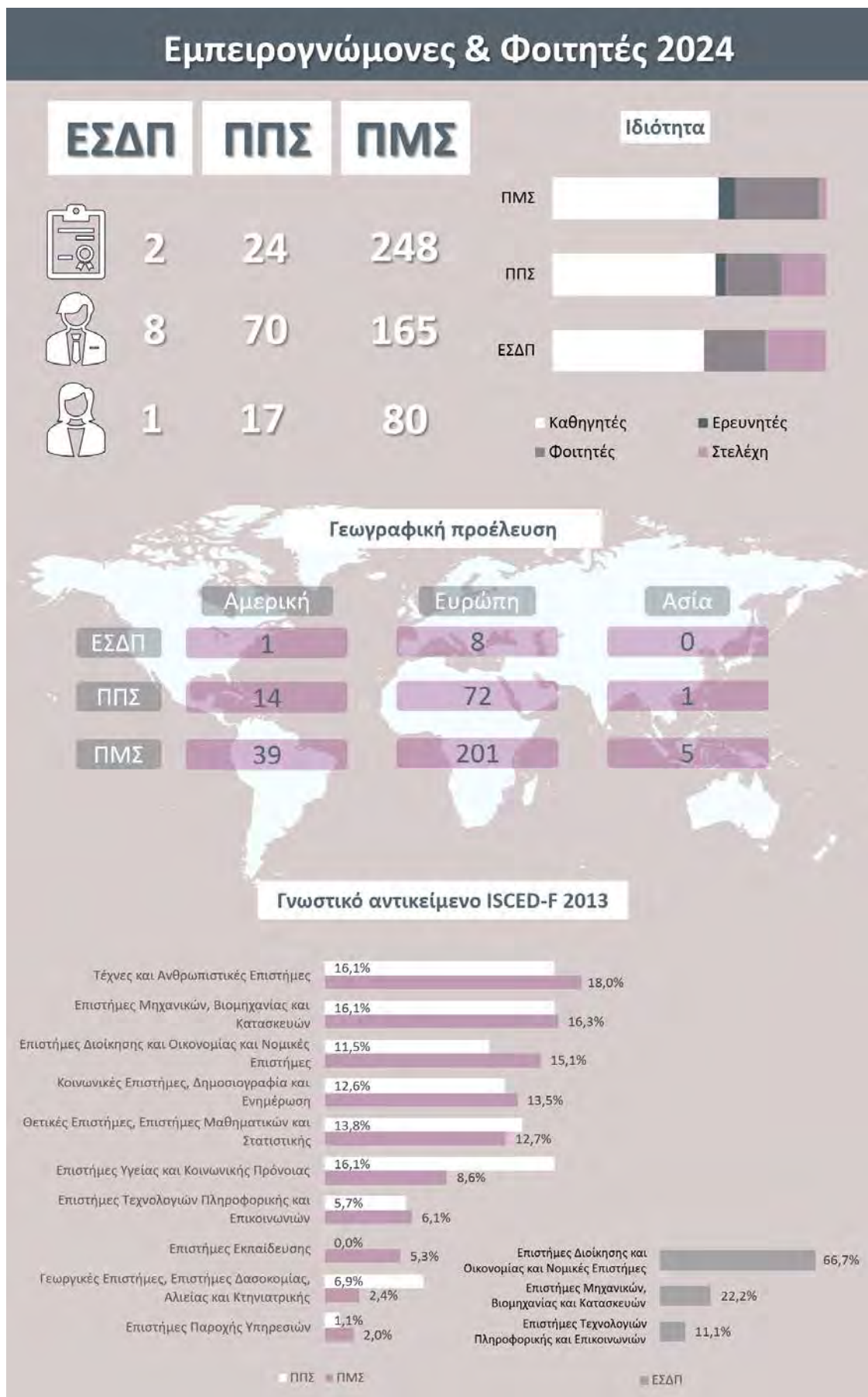
Στις πιστοποιήσεις συμμετείχαν 87 εμπειρογνώμονες για τα ΠΠΣ, 245 για τα ΠΜΣ 245 και 9 για τα ΕΣΔΠ. Όπως παρατηρείται διαχρονικά, οι περισσότεροι από αυτούς προήλθαν από τις ΗΠΑ και την Ευρώπη, ενώ ελάχιστοι προέρχονται από την Ασία.

Στην περίπτωση των πιστοποιήσεων των ΠΠΣ, ποσοστό 60% των εμπειρογνομόνων είναι καθηγητές, ενώ ακολουθούν οι φοιτητές (21%), τα στελέχη επιχειρήσεων και φορέων (16%) και οι ερευνητές (3%). Το μεγαλύτερο ποσοστό των εμπειρογνομόνων που συμμετείχαν στις πιστοποιήσεις των ΠΠΣ ανήκουν στις επιστήμες μηχανικού (16,1%), στις ανθρωπιστικές επιστήμες και τέχνες (16,1%) και στις επιστήμες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας (16,1%).

Στην περίπτωση των πιστοποιήσεων των ΠΜΣ, ποσοστό 61% των εμπειρογνομόνων είναι καθηγητές, ενώ ακολουθούν οι φοιτητές (30%), οι ερευνητές (6%) και τα στελέχη επιχειρήσεων και φορέων (3%).

Το μεγαλύτερο ποσοστό των εμπειρογνομόνων που συμμετείχαν στις πιστοποιήσεις των ΠΜΣ ανήκουν στις ανθρωπιστικές επιστήμες και τέχνες (18%), στις επιστήμες μηχανικού (16,3%) και στις διοικητικές και νομικές επιστήμες (15,1%).

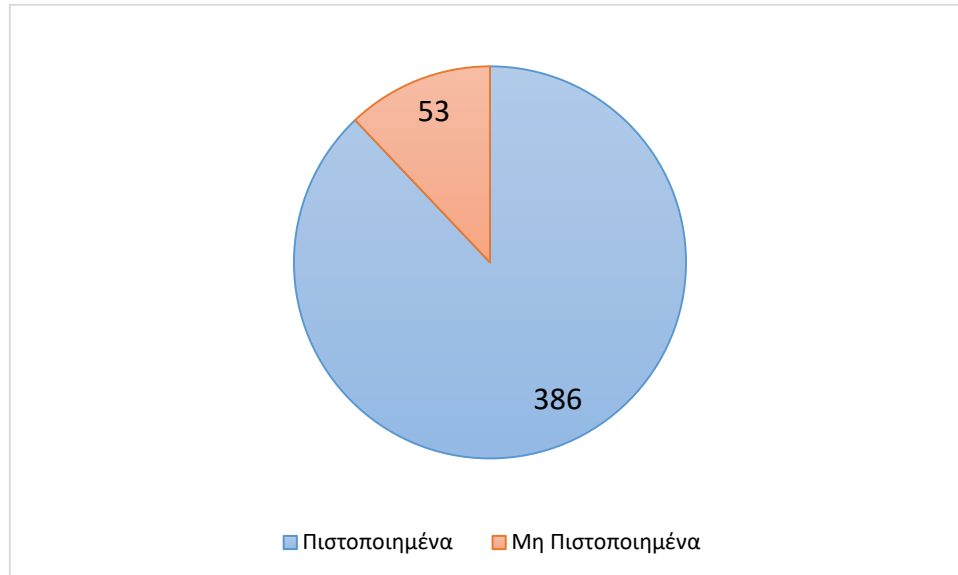
Το Σχήμα 54 παρουσιάζει μια συνοπτική εικόνα των εμπειρογνομόνων οι οποίοι έλαβαν μέρος στις δράσεις πιστοποίησης για το 2024. Ειδικότερα, αποτυπώνει τα στοιχεία γεωγραφικής προέλευσης των εμπειρογνομόνων, την ιδιότητά τους και το γνωστικό τους αντικείμενο.

Σχήμα 54. Ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία εμπειρογνομόνων (2024)

1.1. Πορεία Πιστοποιήσεων

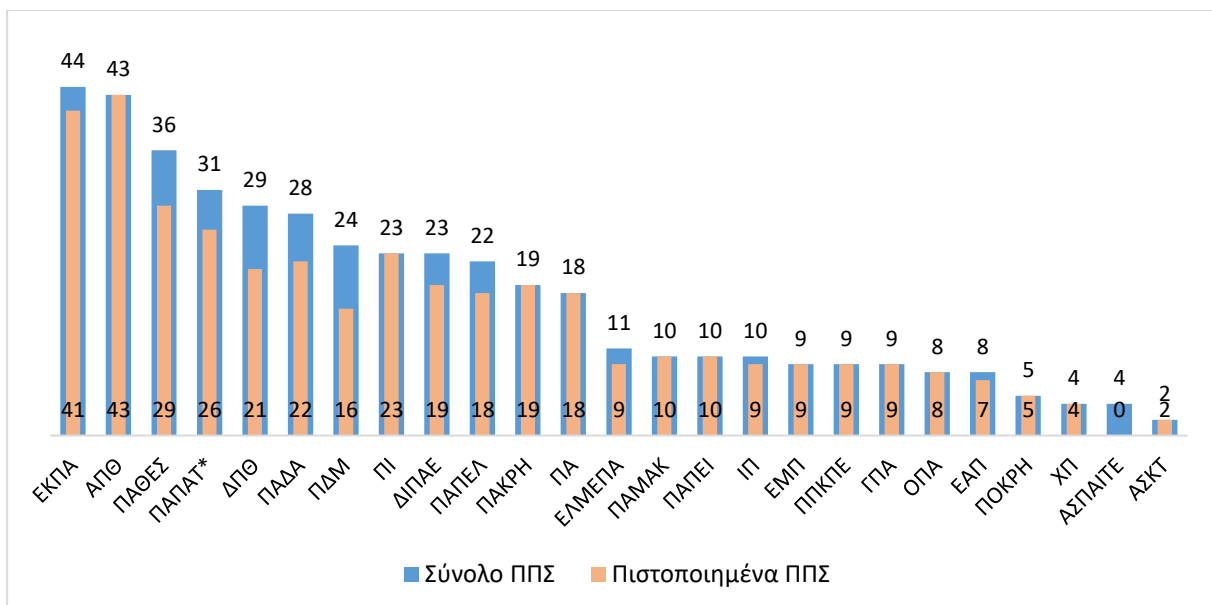
Στο Σχήμα 55 αποτυπώνεται η πορεία των πιστοποιήσεων των ΠΠΣ στα ελληνικά ΑΕΙ μέχρι το τέλος του 2024. Από το σύνολο των 439 ΠΠΣ που λειτουργούν στα 25 ΑΕΙ, το 88% περίπου έχει ολοκληρώσει τη διαδικασία πιστοποίησης.

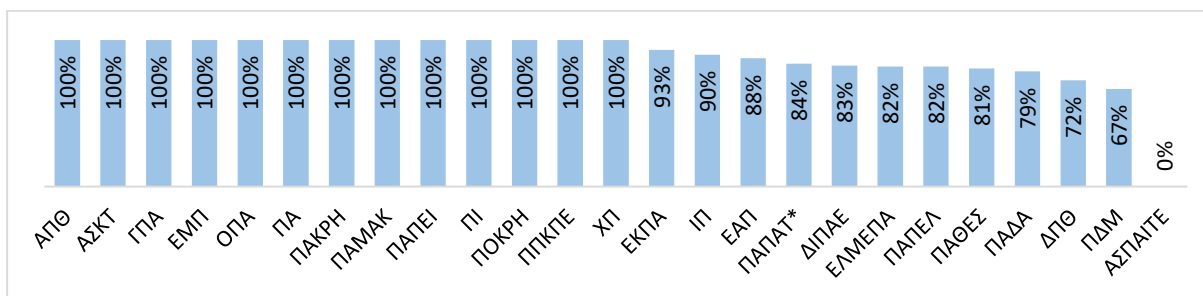
Σχήμα 55. Πορεία Πιστοποιήσεων των ΠΠΣ (2018-2024)¹²⁷

Στα επόμενα σχήματα φαίνονται το πλήθος και το ποσοστό ολοκλήρωσης των πιστοποιήσεων ΠΠΣ ανά ίδρυμα (Σχήμα 56 και Σχήμα 57).

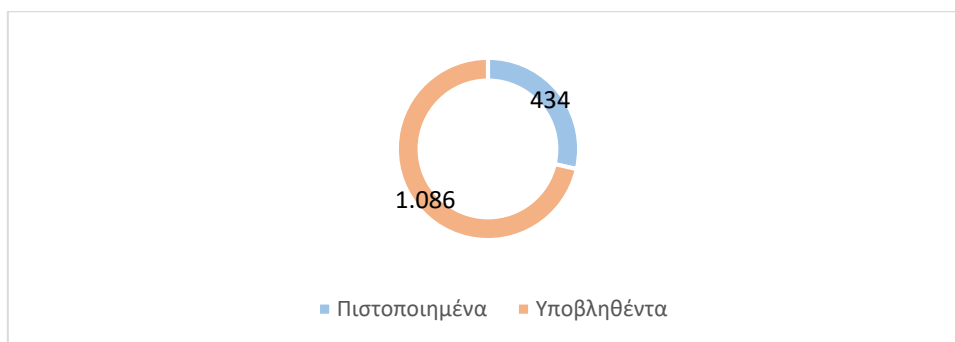
Συνολικά, δεκατρία (13) Πανεπιστήμια έχουν πιστοποιήσει το σύνολο των προσφερόμενων ΠΠΣ τους (ΑΠΘ, ΑΣΚΤ, ΓΠΑ, ΕΜΠ, ΟΠΑ, ΠΑ, ΠΑΚΡΗ, ΠΑΜΑΚ, ΠΑΠΕΙ, ΠΙ, ΠΟΚΡΗ, ΠΠΚΠΕ, ΧΠ).

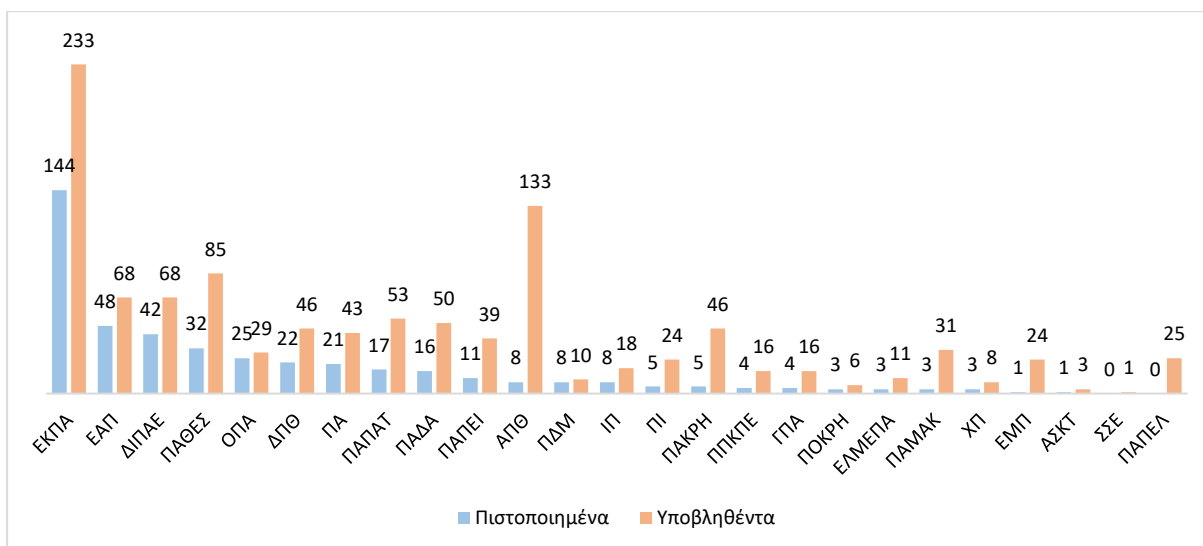
¹²⁷ Στο Σχήμα 56 δεν προσμετράται η επαναπιστοποίηση του ΠΠΣ Ιατρικής του Πανεπιστημίου Πατρών.

Σχήμα 56. Πλήθος πιστοποιημένων ΠΠΣ ανά ίδρυμα¹²⁸**Σχήμα 57.** Ποσοστό (%) ολοκλήρωσης πιστοποιήσεων ΠΠΣ ανά ίδρυμα¹²⁹

Αντίστοιχα, από τα 1.086 Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών που υποβλήθηκαν για πιστοποίηση εντός του 2023 και του 2024, πιστοποιήθηκαν τα 434 (ποσοστό 40%) (Σχήμα 58).

Σχήμα 58. Πορεία Πιστοποιήσεων των ΠΜΣ

Τα Πιστοποιημένα ΠΜΣ ανά ίδρυμα επί των συνολικά υποβληθέντων παρουσιάζονται στο Σχήμα 59.

Σχήμα 59. Ποσοστό (%) ολοκλήρωσης πιστοποιήσεων ΠΜΣ ανά ίδρυμα

¹²⁸ Στο Σχήμα 57 δεν προσμετράται η επαναπιστοποίηση του ΠΠΣ Ιατρικής του Πανεπιστημίου Πατρών.

¹²⁹ Στο Σχήμα 58 δεν προσμετράται η επαναπιστοποίηση του ΠΠΣ Ιατρικής του Πανεπιστημίου Πατρών.

Στο Παράρτημα 7 παρατίθεται ο αναλυτικός χάρτης πιστοποιήσεων της ελληνικής ανώτατης εκπαίδευσης για τα έτη 2018-2024 με διάκριση σε Προγράμματα Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών, ενώ στο Παράρτημα 8 αναφέρονται οι εμπειρογνώμονες, στη συντριπτική τους πλειονότητα, Έλληνες επιστήμονες του εξωτερικού και οι φοιτητές που πλαισίωσαν τις Επιτροπές Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης το 2024.

1.2. Ανάλυση των αποτελεσμάτων των πιστοποιήσεων 2024

1.2.1. Πιστοποιήσεις ΠΠΣ

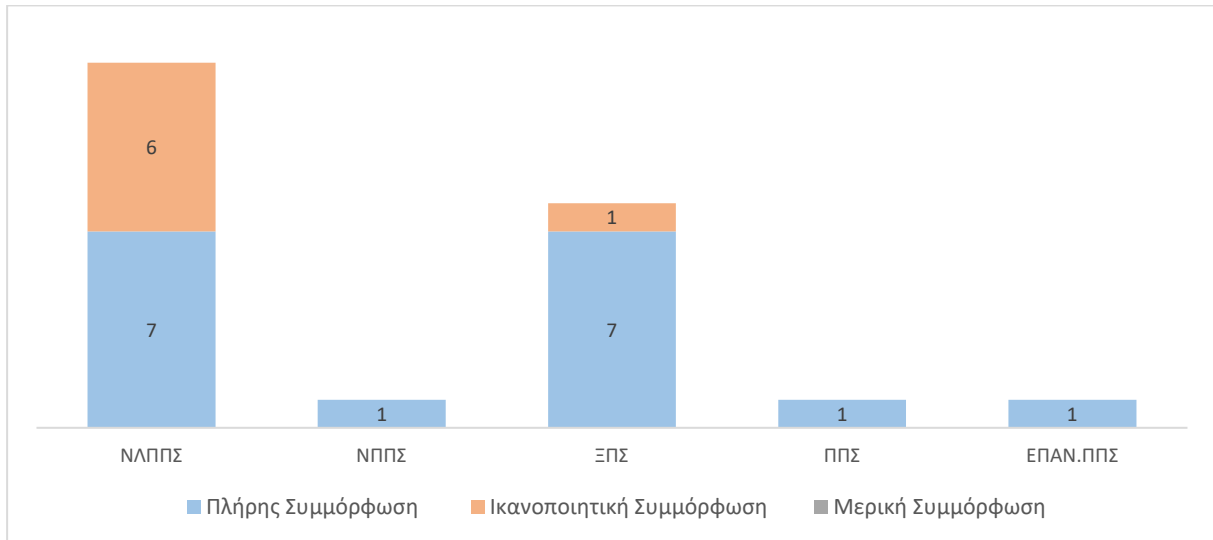
Το 2024 ολοκληρώθηκαν είκοσι τέσσερις (24) πιστοποιήσεις Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ), δεκατρείς (13) εκ των οποίων αφορούσαν νέα προγράμματα σε λειτουργία (ΝΛΠΠΣ), οκτώ (8) ξενόγλωσσα (ΞΠΣ), έναν (1) νέο (ΝΠΠΣ), ένα (1) υφιστάμενο και ένα (1) υφιστάμενο που επαναπιστοποιήθηκε (β΄ κύκλος πιστοποιήσεων). Οι πιστοποιήσεις βασίζονται στα σχετικά πρότυπα ποιότητας της ΕΘΑΑΕ, τα οποία περιλαμβάνουν τις εξής αρχές:

Πίνακας 33. Οι αρχές των προτύπων ποιότητας για την πιστοποίηση των ΠΠΣ

Αρχές	ΠΠΣ	ΝΛΠΠΣ	ΝΠΠΣ	ΞΠΣ	Επαναπιστοποίηση ΠΠΣ
Αρχή 1	Πολιτική διασφάλισης ποιότητας	Στρατηγικός προγραμματισμός, σκοπιμότητα και βιωσιμότητα της ακαδημαϊκής μονάδας	Στρατηγικός προγραμματισμός, σκοπιμότητα και βιωσιμότητα της ακαδημαϊκής μονάδας	Στρατηγικός προγραμματισμός	Στρατηγική, πολιτική και στοχοθεσία ποιότητας
Αρχή 2	Σχεδιασμός και έγκριση των προγραμμάτων σπουδών	Πολιτική ποιότητας του ιδρύματος και της ακαδημαϊκής μονάδας	Πολιτική ποιότητας	Πολιτική ποιότητας	Σχεδιασμός, έγκριση και παρακολούθηση της ποιότητας των ΠΠΣ
Αρχή 3	Φοιτητο-κεντρική μάθηση, διδασκαλία και αξιολόγηση	Σχεδιασμός, έγκριση και παρακολούθηση της ποιότητας των ΝΠΠΣ	Σχεδιασμός, έγκριση και παρακολούθηση της ποιότητας των νέων ΠΠΣ	Σχεδιασμός, έγκριση και παρακολούθηση της ποιότητας των ΞΠΣ	Φοιτητο-κεντρική μάθηση, διδασκαλία και αξιολόγηση
Αρχή 4	Εισαγωγή φοιτητών, στάδια φοίτησης, αναγνώριση σπουδών και λήψη πτυχίου	Φοιτητο-κεντρική μάθηση στη διδασκαλία και αξιολόγηση των φοιτητών	Φοιτητο-κεντρική μάθηση στη διδασκαλία και αξιολόγηση των φοιτητών	Φοιτητο-κεντρική μάθηση στη διδασκαλία και αξιολόγηση των φοιτητών	Εισαγωγή φοιτητών, στάδια φοίτησης, αναγνώριση ακαδημαϊκών προσόντων και απονομή τίτλων πτυχίου και βεβαιώσεων δεξιοτήτων

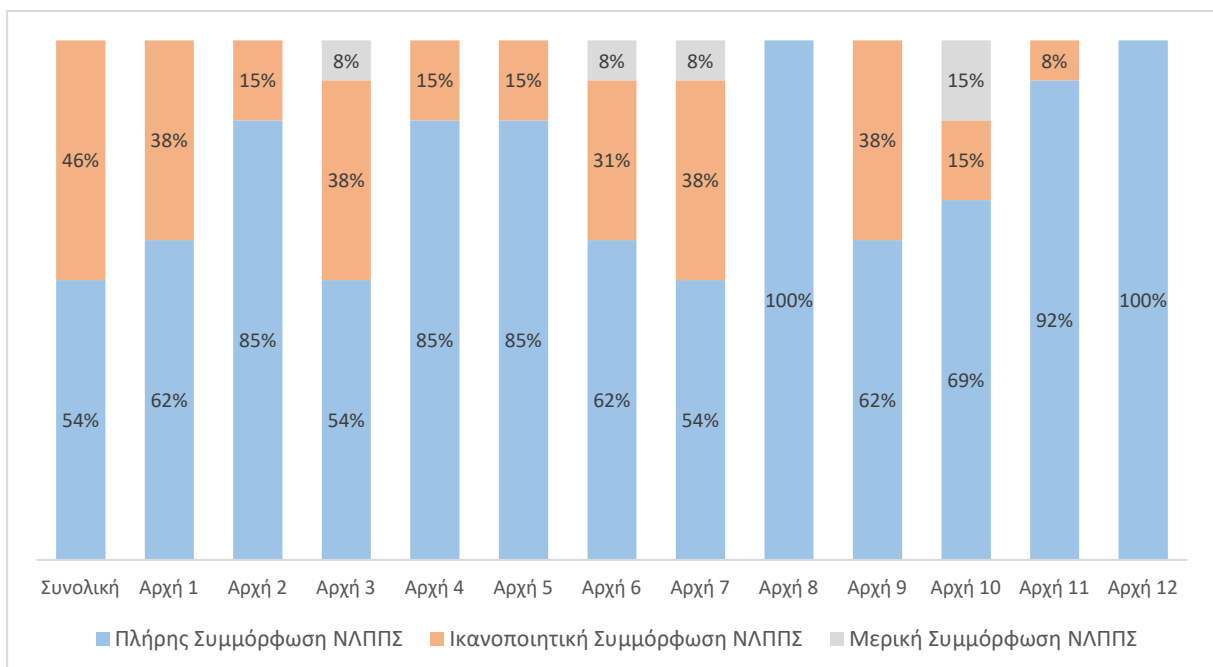
Αρχές	ΠΠΣ	ΝΛΠΠΣ	ΝΠΠΣ	ΞΠΣ	Επαναπαιστοποίηση ΠΠΣ
Αρχή 5	Διδακτικό προσωπικό	Εισαγωγή, φοίτηση, αναγνώριση ακαδημαϊκών προσόντων και απονομή τίτλων πτυχίου και βεβαιώσεων δεξιοτήτων των νέων ΠΠΣ	Εισαγωγή, φοίτηση, αναγνώριση ακαδημαϊκών προσόντων και απονομή τίτλων πτυχίου και βεβαιώσεων δεξιοτήτων των νέων ΠΠΣ	Εισαγωγή, φοίτηση, αναγνώριση ακαδημαϊκών προσόντων και απονομή τίτλων πτυχίου και βεβαιώσεων δεξιοτήτων των ΞΠΣ	Διασφάλιση της επάρκειας και της υψηλής ποιότητας του διδακτικού προσωπικού των ΠΠΣ
Αρχή 6	Μαθησιακοί πόροι και φοιτητική στήριξη	Διασφάλιση της επάρκειας και της υψηλής ποιότητας διδακτικού προσωπικού των ΝΠΠΣ	Διασφάλιση της επάρκειας και της υψηλής ποιότητας διδακτικού προσωπικού των νέων ΠΠΣ	Διασφάλιση υψηλής ποιότητας του διδακτικού προσωπικού των ΞΠΣ	Μαθησιακοί πόροι και φοιτητική στήριξη
Αρχή 7	Διαχείριση πληροφοριών	Μαθησιακοί πόροι και υπηρεσίες φοιτητικής στήριξης των ΝΠΠΣ	Μαθησιακοί πόροι και υπηρεσίες φοιτητικής στήριξης των νέων ΠΠΣ	Μαθησιακοί πόροι και φοιτητική στήριξη των ΞΠΣ	Συλλογή, ανάλυση και χρήση πληροφοριών για την οργάνωση και λειτουργία των ΠΠΣ
Αρχή 8	Δημόσια πληροφόρηση	Συλλογή, ανάλυση και χρήση πληροφοριών για την οργάνωση και λειτουργία των ΝΠΠΣ	Συλλογή, ανάλυση και χρήση πληροφοριών για την οργάνωση και λειτουργία των νέων ΠΠΣ	Συλλογή, ανάλυση και χρήση πληροφοριών για την οργάνωση και λειτουργία των ΞΠΣ	Δημόσια πληροφόρηση
Αρχή 9	Συνεχής παρακολούθηση και περιοδική εσωτερική αξιολόγηση των ΠΠΣ	Δημόσια πληροφόρηση για τα ΝΠΠΣ	Δημόσια πληροφόρηση για τα νέα ΠΠΣ	Δημόσια πληροφόρηση για τα ΞΠΣ	Συνεχής παρακολούθηση και περιοδική εσωτερική αξιολόγηση των ΠΠΣ
Αρχή 10	Περιοδική εξωτερική αξιολόγηση των ΠΠΣ	Περιοδική εσωτερική αξιολόγηση των ΝΠΠΣ	Περιοδική εσωτερική αξιολόγηση των νέων ΠΠΣ	Περιοδική εσωτερική αξιολόγηση των ΞΠΣ	Περιοδική εξωτερική αξιολόγηση και πιστοποίηση των ΠΠΣ
Αρχή 11		Περιοδική εξωτερική αξιολόγηση και πιστοποίηση των ΝΠΠΣ	Περιοδική εξωτερική αξιολόγηση και πιστοποίηση των νέων ΠΠΣ	Περιοδική εξωτερική αξιολόγηση και πιστοποίηση των ΞΠΣ	
Αρχή 12		Παρακολούθηση της μετάβασης από προηγούμενα ΠΠΣ στα νέα			

Από τα δεκατρία (13) Νέα ΠΠΣ, τα επτά (7) συμμορφώνονται πλήρως με τις απαιτήσεις του προτύπου, ενώ έξι (6) συμμορφώνονται σε ικανοποιητικό βαθμό. Αναφορικά με τα οκτώ (8) Ξενόγλωσσα ΠΠΣ (ΞΠΣ), τα επτά (7) συμμορφώνονται πλήρως με τις απαιτήσεις του προτύπου, ενώ μόνο ένα (1) συμμορφώνεται σε ικανοποιητικό βαθμό. Επίσης, πλήρης συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του προτύπου καταγράφεται στις περιπτώσεις πιστοποίησης του ενός Νέου ΠΠΣ σε λειτουργία, του ενός υφιστάμενου ΠΠΣ και της μιας επαναπιστοποίησης ΠΠΣ. Σχετικό είναι το Σχήμα 60.

Σχήμα 60. Πλήθος ΠΠΣ με βάση τον συνολικό βαθμό συμμόρφωσης στο σχετικό πρότυπο ΠΠΣ

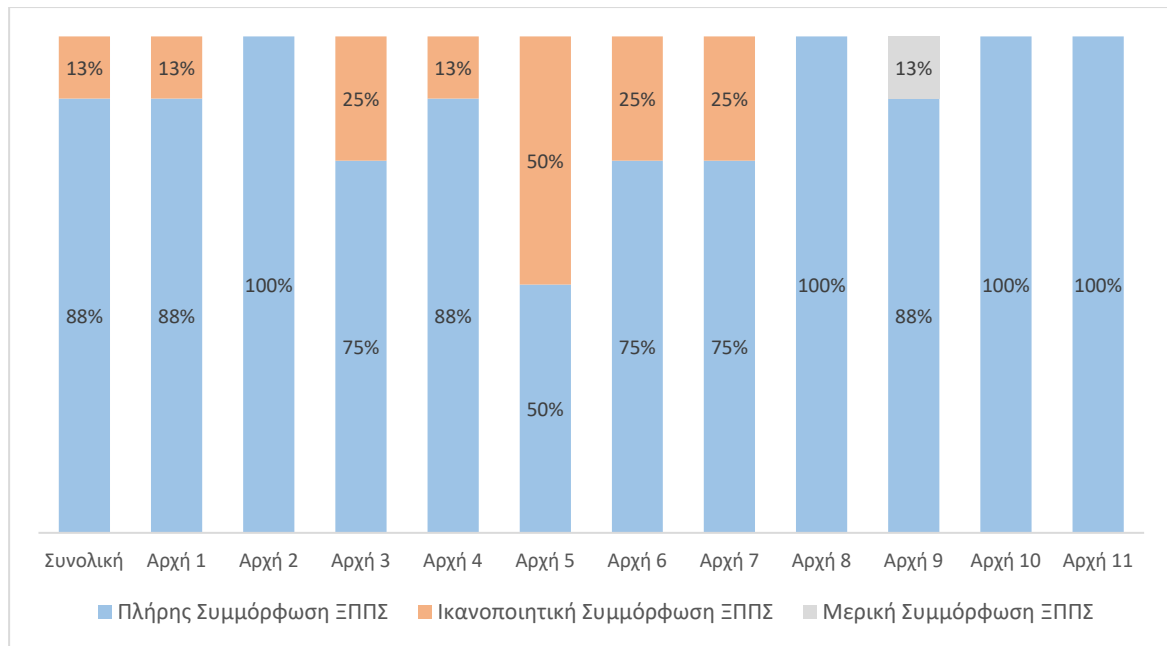
Το παρακάτω Σχήμα 61 αποτυπώνει τον βαθμό συμμόρφωσης των Νέων ΠΠΣ σε λειτουργία στις επιμέρους αρχές του προτύπου πιστοποίησης:

Σχήμα 61. Ποσοστό (%) βαθμού συμμόρφωσης στις αρχές του προτύπου για τα Νέα ΠΠΣ σε λειτουργία (12 Αρχές). Η πλήρης ονομασία των Αρχών αναφέρεται στον Πίνακα 33

Από το παραπάνω Σχήμα προκύπτει ότι το υψηλότερο ποσοστό πλήρους συμμόρφωσης, άνω του 90%, καταγράφεται στις Αρχές 8 και 12 (100%) και στην Αρχή 11 (92%) και ακολουθούν οι Αρχές 2, 4 και 5 στις οποίες καταγράφεται πλήρης συμμόρφωση σε ποσοστό 85%. Τα χαμηλότερα ποσοστά σημειώνονται στη συνολική συμμόρφωση, στην Αρχή 3 και στην Αρχή 7 (54%). Αντίστοιχα, ικανοποιητική συμμόρφωση σε υψηλό βαθμό σημειώνεται στις Αρχές 1, 3, 7, 9 (38%) και στη συνολική συμμόρφωση (46%). Μερική συμμόρφωση έχει καταγραφεί σε ποσοστό 15% στην Αρχή 10 και 8% στις Αρχές 3, 6 και 7.

Στην περίπτωση των Ξενόγλωσσων ΠΠΣ η κατάσταση αποτυπώνεται στο ακόλουθο σχήμα:

Σχήμα 62. Ποσοστό (%) βαθμού συμμόρφωσης στις αρχές του προτύπου για τα ΞΠΠΣ (11 Αρχές). Η πλήρης ονομασία των Αρχών αναφέρεται στον Πίνακα 33.

Από το Σχήμα 62 προκύπτει ότι τα υψηλότερα ποσοστά πλήρους συμμόρφωσης καταγράφονται στην Αρχή 2, στην Αρχή 8, στην Αρχή 10 και στην Αρχή 11 (100%), ενώ τα χαμηλότερα στην Αρχή 5 (50%). Αντίστοιχα, ικανοποιητική συμμόρφωση σε υψηλό βαθμό σημειώνεται στην Αρχή 5 (50%) και σε μικρότερο βαθμό στις Αρχές 3, 6 και 7 (25%). Επιπλέον, στην κατηγορία των προγραμμάτων αυτών καταγράφεται μερική συμμόρφωση μόνο στην Αρχή 9 (13%).

Στις περιπτώσεις πιστοποίησης του ενός Νέου Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, του ενός Υφιστάμενου και της μιας Επαναπιστοποίησης καταγράφονται τα εξής:

- *Νέο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών:* Πλήρης συμμόρφωση με εξαίρεση τις Αρχές 7 και 9, στις οποίες σημειώνεται ικανοποιητική συμμόρφωση με τις Αρχές του σχετικού προτύπου.
- *Υφιστάμενο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών:* Πλήρης συμμόρφωση σε όλες τις Αρχές με εξαίρεση την Αρχή 5 του σχετικού προτύπου ποιότητας, στην οποία παρατηρείται ικανοποιητική συμμόρφωση.
- *Επαναπιστοποίηση Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών:* Πλήρης συμμόρφωση του Προγράμματος Σπουδών σε όλες τις Αρχές του προτύπου ποιότητας με εξαίρεση τις Αρχές 2, 3 και 10 στις οποίες παρουσιάζεται ικανοποιητική συμμόρφωση.

1.2.2. Πιστοποιήσεις ΠΜΣ

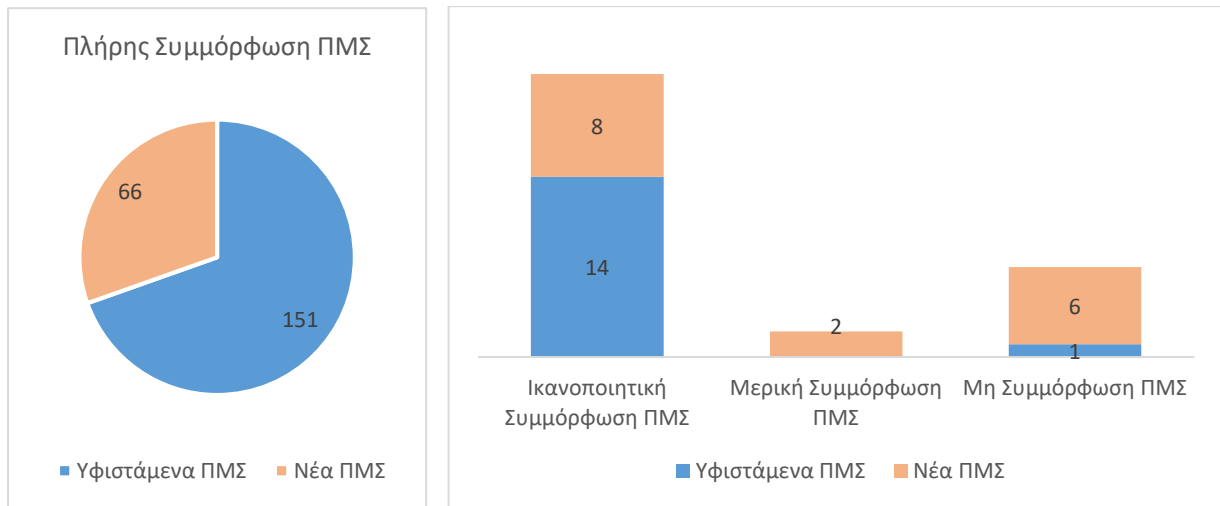
Το 2024 ολοκληρώθηκαν 248 πιστοποιήσεις Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ), 166 εκ των οποίων αφορούσαν υφιστάμενα προγράμματα και 82 αφορούσαν νέα (ΝΠΜΣ). Αντίστοιχα, οι πιστοποιήσεις βασίζονται στο σχετικό πρότυπο ποιότητας της ΕΘΑΑΕ με τις ακόλουθες αρχές:

Πίνακας 34. Οι αρχές των προτύπων ποιότητας για την πιστοποίηση των ΠΜΣ

Αρχές	ΠΜΣ	ΝΠΜΣ
Αρχή 1	Πολιτική και στοχοθεσία ποιότητας για τα ΠΜΣ του ιδρύματος και της ακαδημαϊκής μονάδας	Στρατηγική, πολιτική και στοχοθεσία ποιότητας για τα νέα ΠΜΣ
Αρχή 2	Σχεδιασμός και έγκριση των ΠΜΣ	Σχεδιασμός και έγκριση των ΝΠΜΣ
Αρχή 3	Φοιτητο-κεντρική μάθηση, διδασκαλία και αξιολόγηση	Κανονισμοί για την επιλογή των φοιτητών, τα στάδια φοίτησης, την αναγνώριση των μεταπτυχιακών σπουδών και την απονομή διπλώματος
Αρχή 4	Επιλογή φοιτητών, στάδια φοίτησης, αναγνώριση μεταπτυχιακών σπουδών και απονομή διπλώματος	Διδακτικό προσωπικό των ΝΠΜΣ
Αρχή 5	Διδακτικό προσωπικό των ΠΜΣ	Μαθησιακοί πόροι και φοιτητική στήριξη
Αρχή 6	Μαθησιακοί πόροι και φοιτητική στήριξη	Αρχική εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση και παρακολούθηση των ΝΠΜΣ
Αρχή 7	Διαχείριση πληροφοριών	-
Αρχή 8	Δημόσια πληροφόρηση για τα ΠΜΣ	-
Αρχή 9	Συνεχής παρακολούθηση και περιοδική εσωτερική αξιολόγηση ΠΜΣ	-
Αρχή 10	Περιοδική εξωτερική αξιολόγηση των ΠΜΣ	-

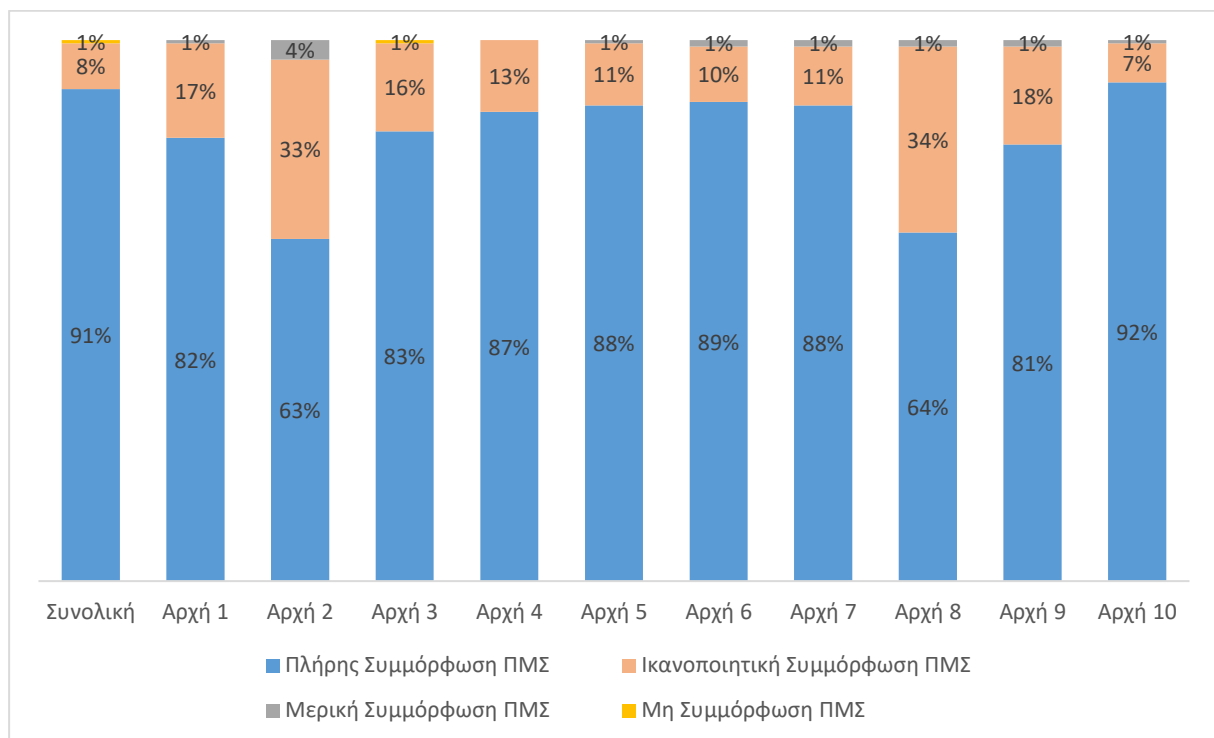
Από τα 166 υφιστάμενα ΠΜΣ, τα 151 συμμορφώνονται πλήρως με τις απαιτήσεις του προτύπου, ενώ 14 συμμορφώνονται σε ικανοποιητικό βαθμό. Μη συμμόρφωση σημειώνεται σε μία μόνο περίπτωση ΠΜΣ.

Αναφορικά με τα 82 Νέα ΠΜΣ (ΝΠΜΣ), τα 66 εξ αυτών συμμορφώνονται πλήρως με το πρότυπο, 8 συμμορφώνονται σε ικανοποιητικό βαθμό και 2 σε μερικό βαθμό. Μη συμμόρφωση καταγράφεται σε 6 περιπτώσεις ΠΜΣ. Σχετικό είναι το Σχήμα 63:

Σχήμα 63. Πλήθος ΠΜΣ με βάση τον συνολικό βαθμό συμμόρφωσης στο πρότυπο νέων ΠΜΣ

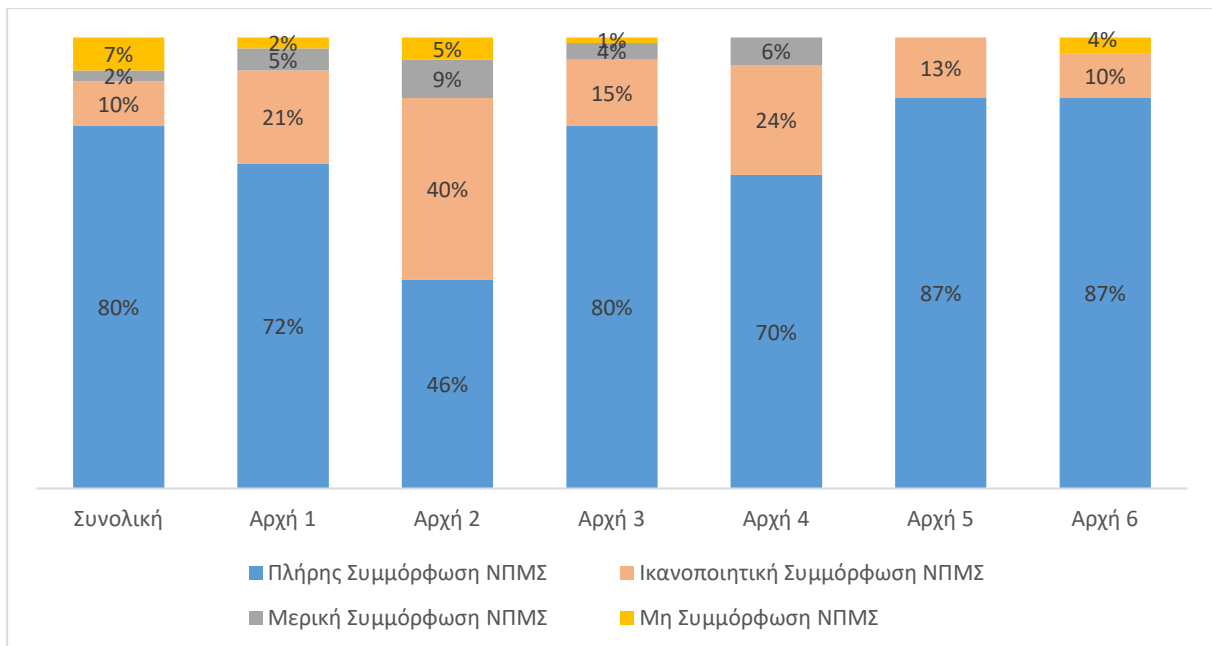
Το παρακάτω Σχήμα 64 αποτυπώνει τον βαθμό συμμόρφωσης των υφιστάμενων ΠΜΣ στις επιμέρους αρχές του προτύπου πιστοποίησης ΠΜΣ:

Σχήμα 64. Ποσοστό (%) βαθμού συμμόρφωσης στις αρχές του προτύπου για τα υφιστάμενα ΠΜΣ (10 Αρχές). Η πλήρης ονομασία των Αρχών αναφέρεται στον Πίνακα 34.

Από το Σχήμα 64 προκύπτει ότι το υψηλότερο ποσοστό πλήρους συμμόρφωσης καταγράφεται στην Αρχή 10 (92%) και ακολουθούν η συνολική βαθμολογία (91%), η Αρχή 6 (89%) και οι Αρχές 5 και 7 (88%). Τα χαμηλότερα ποσοστά σημειώνονται στην Αρχή 8 (64%) και στην Αρχή 2 (63%). Αντίστοιχα, ικανοποιητική συμμόρφωση σε υψηλό βαθμό σημειώνεται στην Αρχή 8 (34%) και στην Αρχή 2 (33%). Η μερική συμμόρφωση σε ποσοστό κάτω του 5% καταγράφεται στις Αρχές 1, 2, 5 έως 10. Τέλος, μη συμμόρφωση παρατηρείται σε ποσοστό 1% στην Αρχή 3 και στη συνολική συμμόρφωση.

Στην περίπτωση των νέων ΠΜΣ η κατάσταση αποτυπώνεται στο ακόλουθο σχήμα:

Σχήμα 65. Ποσοστό (%) βαθμού συμμόρφωσης στις αρχές του προτύπου για τα νέα ΠΜΣ - ΝΠΜΣ (6 Αρχές). Η πλήρης ονομασία των Αρχών αναφέρεται στον Πίνακα 34.

Από το Σχήμα 65 προκύπτει ότι τα υψηλότερα ποσοστά πλήρους συμμόρφωσης καταγράφονται στις Αρχές 5 και 6 (87%), στη συνολική βαθμολογία και στην Αρχή 3 (80%), ενώ τα χαμηλότερα στις Αρχές 2 (46%) και 4 (70%). Αντίστοιχα, ικανοποιητική συμμόρφωση σε υψηλό βαθμό σημειώνεται στην Αρχή 2 (40%) και στην Αρχή 4 (24%). Επιπλέον, στην κατηγορία των προγραμμάτων αυτών καταγράφεται μερική συμμόρφωση στις Αρχές 1 έως και 4 και στη συνολική βαθμολογία, με το υψηλότερο ποσοστό να σημειώνεται στην Αρχή 2 (9%). Μη συμμόρφωση καταγράφεται στη συνολική βαθμολογία σε ποσοστό 7% και στην Αρχή 2 (5%), στην Αρχή 6 (4%), στην Αρχή 1 (2%) και στην Αρχή 3 (1%).

2. EUROGRADUATE 2022

Εντός του 2024 ολοκληρώθηκε η φάση της ανάλυσης των δεδομένων και η προετοιμασία της εθνικής αναφοράς αποτελεσμάτων από τη συμμετοχή της χώρας μας στην έρευνα EUROGRADUATE 2022. Στην εθνική αναφορά επισημαίνονται τα εξής:

EUROGRADUATE 2022

2nd Phase of the European Pilot Survey
of Higher Education Graduates
Country report on Greece

Hellenic Authority for Higher Education
December 2024

Η ανώτατη εκπαίδευση στην Ελλάδα αποτελεί κρίσιμο μέρος του κοινωνικοοικονομικού πλαισίου της χώρας. Το σύστημα ανώτατης εκπαίδευσης είναι δημόσιο και αποτελείται από πανεπιστήμια και ένα τεχνολογικό εκπαιδευτικό ίδρυμα. Τα τελευταία χρόνια, νομοθετικές μεταρρυθμίσεις (2018-2019) μεταμόρφωσαν το τοπίο της ανώτατης εκπαίδευσης, συγχωνεύοντας πολυάριθμα ιδρύματα, με αποτέλεσμα σήμερα να λειτουργούν συνολικά 25 ΑΕΙ που προσφέρουν ένα ευρύ φάσμα προγραμμάτων σπουδών.

Η Ελλάδα διαθέτει έναν από τους μεγαλύτερους φοιτητικούς πληθυσμούς στην Ευρώπη, με το 8% του πληθυσμού να είναι εγγεγραμμένο στην ανώτατη εκπαίδευση, πολύ πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Ωστόσο, τα ποσοστά αποφοίτησης είναι σχετικά χαμηλά και υπάρχει υψηλή αναλογία ανενεργών φοιτητών, γεγονός

που οδηγεί σε ανησυχίες σχετικά με την αποτελεσματικότητα του συστήματος. Διαρθρωτικές προκλήσεις όπως η υποχρηματοδότηση, οι υψηλές αναλογίες φοιτητών προς το διδακτικό προσωπικό και τα μη επικαιροποιημένα προγράμματα σπουδών εξακολουθούν να εμποδίζουν τις επιδόσεις. Παρά ταύτα, οι προσπάθειες διασφάλισης ποιότητας της ΕΘΑΕ έχουν οδηγήσει σε ορισμένες βελτιώσεις, όπως είναι η καλύτερη χρήση ψηφιακών εργαλείων και η απλοποίηση των ακαδημαϊκών διαδικασιών.

Κινητικότητα

Η αναφορά υπογραμμίζει ότι η διεθνής κινητικότητα ως μέρος της ανώτατης εκπαίδευσης είναι σχετικά χαμηλή στην Ελλάδα σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Τόσο για τους αποφοίτους του 2016-17 όσο και για τους απόφοιτους του 2020-21, η συμμετοχή στην απόκτηση διεθνούς εμπειρίας κατά τη διάρκεια των σπουδών ήταν χαμηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ, καθώς μόνο το 14% των αποφοίτων του επιπέδου 6 και το 4% των αποφοίτων του επιπέδου 7 συμμετείχαν σε διαδικασίες πραγματοποίησης σπουδών στο εξωτερικό. Η περιορισμένη κινητικότητα αποδίδεται, εν μέρει, στην πανδημία COVID-19, η οποία επηρέασε σοβαρά τις ευκαιρίες για διεθνή κινητικότητα. Σε επιστημονικές περιοχές όπως οι επιχειρήσεις, η νομική επιστήμη και η υγεία παρατηρήθηκαν υψηλότερα ποσοστά κινητικότητας, ενώ οι τομείς της εκπαίδευσης και των ανθρωπιστικών επιστημών σημείωσαν τα χαμηλότερα ποσοστά.

Μια διαπίστωση που προκαλεί προβληματισμό ήταν οι διαφορετικές προτιμήσεις μεταξύ των αποφοίτων που συμμετέχουν σε διαδικασίες κινητικότητας για απόκτηση πιστωτικών μονάδων και για την απόκτηση πτυχίου από το εξωτερικό. Η ανάλυση των δεδομένων αποκάλυψε ότι οι φοιτητές προτιμούν χώρες όπως την Ισπανία, την Ιταλία, την Πολωνία και τη Γερμανία για να αποκτήσουν διεθνή εμπειρία κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Ωστόσο, όταν αποφασίζουν να συνεχίσουν τις

σπουδές τους στο εξωτερικό (μετά την αποφοίτηση) προτιμούν, κυρίως, τις Κάτω Χώρες, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Κύπρο.

Περαιτέρω σπουδές μετά την αποφοίτηση

Αξίζει να σημειωθεί ότι η πραγματοποίηση μεταπτυχιακών σπουδών αποτελεί δημοφιλή επιλογή για τους Έλληνες πτυχιούχους. Περίπου το 60% των αποφοίτων του επιπέδου 6 και πάνω από το 40% των αποφοίτων του επιπέδου 7 παρακολούθησαν και άλλο πρόγραμμα σπουδών της ανώτατης εκπαίδευσης, αν και υπήρξε μια μικρή μείωση των σχετικών αριθμών για τους απόφοιτους του 2020-21. Οι γυναίκες είχαν περισσότερες πιθανότητες από τους άνδρες να συνεχίσουν τις σπουδές τους, και οι τομείς με τα υψηλότερα ποσοστά συνέχισης σπουδών περιλάμβαναν τις φυσικές επιστήμες, την υγεία και τις κοινωνικές επιστήμες. Επιπλέον, ένα ενδιαφέρον εύρημα ήταν το υψηλό ποσοστό (90%) των αποφοίτων του επιπέδου 6 που συνέχισαν τις σπουδές τους για απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, ενώ πάνω από το 40% των αποφοίτων του επιπέδου 7 προχώρησαν στην απόκτηση δεύτερου μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών. Ο παρακάτω πίνακας παρέχει μια ενδεικτική επισκόπηση των αποφοίτων επιπέδου 6 (2020-21) ανά τομέα σπουδών που επέλεξαν να συνεχίσουν τις σπουδές τους στον ίδιο ή σε άλλο τομέα σπουδών.

Πίνακας 35. Ποσοστό (%) αποφοίτων επιπέδου 6 (2020-21) που συνεχίζει τις σπουδές του στην ίδια ή σε διαφορετική επιστημονική περιοχή

Επιστημονική περιοχή (ISCED F-2013)	Ίδια	Διαφορετική (παρουσιάζεται η επιστημονική περιοχή με το υψηλότερο ποσοστό προτίμησης)	
Εκπαίδευση	76%	24%	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία & Πληροφόρηση
Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	59%	18%	Ανθρωπιστικές Επιστήμες
Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία & Πληροφόρηση	63%	36%	Διοίκηση Επιχειρήσεων & Νομική
Διοίκηση Επιχειρήσεων & Νομική	79%	21%	Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών
Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά & Στατιστική	71%	21%	Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών
Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών	79%	20%	Διοίκηση Επιχειρήσεων & Νομική
Μηχανική, Κατασκευές & Δόμηση	78%	22%	Διοίκηση Επιχειρήσεων & Νομική
Γεωργικές Επιστήμες, Δασοκομία, Αλιεία και Κτηνιατρική	70%	24%	Επιστήμες Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας
Επιστήμες Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας	72%	22%	Διοίκηση Επιχειρήσεων & Νομική
Υπηρεσίες	74%	26%	Επιστήμες Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας / Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία & Πληροφόρηση

Η Ελλάδα φαίνεται να είναι η πιο δημοφιλής επιλογή για τους αποφοίτους που συνεχίζουν τις σπουδές τους μετά την αποφοίτηση (60%), ενώ όσοι επιλέγουν να σπουδάσουν στο εξωτερικό (40%), ένα ποσοστό 14% (Επίπεδο 6) και 5% (Επίπεδο 7) των αποφοίτων παραμένουν στη χώρα προορισμού μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους. Επιπλέον, αξιοσημείωτο είναι και το επίπεδο συμμετοχής των αποφοίτων προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών στη δια βίου μάθηση, καθώς το σχετικό ποσοστό ξεπερνά το 60%.

Εργασιακή εμπειρία πριν την εισαγωγή στην ανώτατη εκπαίδευση

Όσον αφορά την εργασιακή εμπειρία πριν την έναρξη των σπουδών οι περισσότεροι συμμετέχοντες, ιδίως εκείνοι με πτυχίο επιπέδου 7, είχαν κάποια μορφή εργασιακής εμπειρίας. Υπήρξε αξιοσημείωτη αύξηση της εργασιακής εμπειρίας για τους αποφοίτους του 2020-21 σε σύγκριση με εκείνους του 2016-17, ιδίως σε τομείς όπως οι επιχειρήσεις, η υγεία και η μηχανική. Η εργασιακή εμπειρία πριν από τις σπουδές συμβάλλει συχνά σε καλύτερες προοπτικές απασχόλησης μετά την αποφοίτηση.

Κατάσταση στην αγορά εργασίας

Όσον αφορά τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, το καθεστώς απασχόλησης των Ελλήνων αποφοίτων έχει βελτιωθεί, ιδίως για όσους αποφοίτησαν με πτυχίο επιπέδου 7. Για τους αποφοίτους του 2020-21, ποσοστό 90% βρισκόταν σε καθεστώς απασχόλησης σε τομείς όπως οι επιχειρήσεις, η υγεία και η εκπαίδευση, ενώ η ανεργία παρέμενε πρόκληση στους τομείς των τεχνών και των ανθρωπιστικών επιστημών. Διαπιστώνεται, ωστόσο, χάσμα μεταξύ των δύο φύλων, με τους άνδρες αποφοίτους να έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες απασχόλησης απ' ό,τι οι γυναίκες. Όμως, το χάσμα αυτό μειώθηκε ελαφρώς στην περίπτωση των αποφοίτων του 2020-21. Η ασφάλεια της απασχόλησης έχει βελτιωθεί για τους Έλληνες αποφοίτους με την πάροδο του χρόνου. Ως προς τους πτυχιούχους επιπέδου 6, το 70% αυτών ανέφερε ότι έχει συμβάσεις αορίστου χρόνου, ποσοστό ελαφρώς υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ. Οι απόφοιτοι με πτυχίο επιπέδου 7 είχαν χαμηλότερη εργασιακή ασφάλεια σε σύγκριση με τους απόφοιτους επιπέδου 6, με μόνο το 61% να έχει σταθερή απασχόληση. Η εργασιακή ασφάλεια ήταν υψηλότερη σε τομείς όπως οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, οι επιχειρήσεις και οι κοινωνικές επιστήμες.

Απασχόληση στον δημόσιο τομέα

Επιπλέον, η απασχόληση στον δημόσιο τομέα αποτελεί σημαντική διέξοδο για τους Έλληνες αποφοίτους, ιδίως για τους αποφοίτους του επιπέδου 7. Τομείς όπως η εκπαίδευση, η υγεία και οι κοινωνικές επιστήμες είχαν την υψηλότερη εκπροσώπηση στον δημόσιο τομέα. Οι γυναίκες είχαν περισσότερες πιθανότητες να απασχοληθούν σε θέσεις του δημοσίου τομέα από ό,τι οι άνδρες, αν και η διαφορά είναι μικρότερη για τους αποφοίτους του επιπέδου 6. Μεταξύ των δύο ετών, 2016-17 και 2020-21, οι απόφοιτοι του Επιπέδου 7 παρουσίασαν αύξηση στην απασχόληση στον δημόσιο τομέα, ιδίως στους τομείς της υγείας και των κοινωνικών επιστημών, ενώ οι απόφοιτοι του Επιπέδου 6 παρουσίασαν μείωση, εκτός από εκείνους που ανήκουν στην κατηγορία «Άλλα» των πεδίων σπουδών. Συνολικά, το 30% των αποφοίτων του επιπέδου 6 και το 54% των αποφοίτων του επιπέδου 7 απασχολούνταν στον δημόσιο τομέα.

Κατάσταση απασχόλησης (φθινόπωρο 2018 – απόφοιτοι 2016-17)

Εμβαθύνοντας στην εξέταση της κατάστασης απασχόλησης το φθινόπωρο του 2018 (2016-17), ένα έτος μετά την αποφοίτηση (φθινόπωρο 2018), το 82% των αποφοίτων του επιπέδου 7 και το 64% των αποφοίτων του επιπέδου 6 είχαν αμειβόμενη απασχόληση. Οι τομείς με τα υψηλότερα ποσοστά απασχόλησης περιλάμβαναν την υγεία, τις επιχειρήσεις και τις ΤΠΕ, ενώ οι φυσικές επιστήμες και τα μαθηματικά σημείωσαν τα χαμηλότερα επίπεδα απασχόλησης. Σημαντικό ποσοστό των αποφοίτων

του 2016-17 παρέμεινε στην ίδια θέση εργασίας ή στον ίδιο εργοδότη ένα έτος μετά την αποφοίτηση. Σχετικά με τους αποφοίτους του επιπέδου 7, το 80% δήλωσε πως ασκεί το ίδιο επάγγελμα και το 63% πως εξακολουθεί να εργάζεται για τον ίδιο εργοδότη, όπως το φθινόπωρο του 2018. Η τάση αυτή ήταν ισχυρότερη σε τομείς όπως η υγεία, η εκπαίδευση και η νομική επιστήμη. Όσον αφορά την αυτοαπασχόληση, αυτή ήταν σχετικά σπάνια μεταξύ των Ελλήνων αποφοίτων. Μόνο το 17% των αποφοίτων του επιπέδου 6 και ακόμη λιγότεροι απόφοιτοι του επιπέδου 7 ήταν αυτοαπασχολούμενοι, με τα υψηλότερα ποσοστά να παρατηρούνται στους τομείς των ΤΠΕ, των τεχνών και των «Άλλων» σπουδών. Οι άνδρες απόφοιτοι ήταν πιο πιθανό να είναι αυτοαπασχολούμενοι από ό,τι οι γυναίκες απόφοιτοι. Όσον αφορά την εργασιακή ασφάλεια, περίπου το 60% των αποφοίτων απασχολούνταν σε θέσεις με συμβάσεις αορίστου χρόνου μέχρι το φθινόπωρο του 2018. Οι απόφοιτοι του επιπέδου 6 στις ΤΠΕ, στις επιχειρήσεις και στις κοινωνικές επιστήμες ανέφεραν τα υψηλότερα επίπεδα εργασιακής ασφάλειας, ενώ εκείνοι της υγείας και των τεχνών είχαν τα χαμηλότερα.

Τέλος, μέχρι το φθινόπωρο του 2018, οι απόφοιτοι του επιπέδου 7 είχαν σχεδόν διπλάσια εκπροσώπηση στον δημόσιο τομέα σε σύγκριση με τους απόφοιτους του επιπέδου 6. Οι γυναίκες απόφοιτοι είχαν περισσότερες πιθανότητες να απασχοληθούν σε θέσεις του δημόσιου τομέα, ιδίως στην υγεία, στην εκπαίδευση και στις τέχνες. Η απασχόληση στον δημόσιο τομέα παρέμεινε σημαντική επιλογή για πολλούς Έλληνες αποφοίτους.

3. Αναφορά αποφοίτων 2022-23

Το 2024, το Κέντρο Μελετών και Ερευνών της ΕΘΑΕ συνέταξε αναφορά για τους απόφοιτους προγραμμάτων προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών του ακαδημαϊκού έτους 2022-23, με βάση στοιχεία από το ΟΠΕΣΠ.

Στην αναφορά παρουσιάζεται το πλήθος των αποφοίτων ανά ίδρυμα και επίπεδο σπουδών, ανά επιστημονική περιοχή, επίπεδο σπουδών και φύλο, ανά ίδρυμα και διάρκεια σπουδών και, επιπλέον, αποτυπώνονται οι επιδόσεις των αποφοίτων ανά ίδρυμα και φύλο.

Στα βασικά συμπεράσματα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Η πλειονότητα των αποφοίτων προέρχεται από τα ΠΠΣ.
- Οι γυναίκες απόφοιτοι υπερτερούν αριθμητικά των ανδρών (ΠΠΣ και ΠΜΣ).
- Οι περισσότεροι απόφοιτοι ΠΠΣ και ΠΜΣ έχουν αποκτήσει τίτλο σπουδών στην επιστημονική περιοχή της διοίκησης επιχειρήσεων.
- Οι περισσότεροι απόφοιτοι δεν ολοκληρώνουν τις σπουδές τους στην κανονική διάρκεια σπουδών (ΠΠΣ και ΠΜΣ).
- Η μέση ακαδημαϊκή επίδοση των αποφοίτων ΠΠΣ βρίσκεται στο επίπεδο 'πολύ καλά' (7,27/10).

- Οι γυναίκες απόφοιτοι των ΠΠΣ έχουν ελαφρώς υψηλότερη επίδοση σε σχέση με τους άνδρες (7,28/10 έναντι 7,20/10).

4. Έκδοση Νέων & Επικαιροποιημένων Προτύπων Πιστοποίησης

Η ΕΘΑΑΕ, το 2024, προχώρησε (α) στη σύνταξη ενός νέου προτύπου ποιότητας στη βάση των Ευρωπαϊκών Αρχών και Κατευθύνσεων (ESG 2015) προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για την αρχική πιστοποίηση των νέων Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών των παραρτημάτων ΝΠΠΕ λόγω της δυνατότητας ίδρυσης παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων (ν. 5094/2024) και (β) στην επικαιροποίηση του προτύπου πιστοποίησης Νέου ΠΠΣ ΑΕΙ. Τα πρότυπα είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Αρχής στην οικεία ενότητα της διασφάλισης ποιότητας.

5. Επιδόσεις ελληνικών πανεπιστημίων και χρηματοδότηση (70% - 30%)

Η ΕΘΑΑΕ, σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 16 του ν. 4653/2020, είχε υποβάλει στο ΥΠΑΙΘΑ τον Δεκέμβριο του 2023, την πρόταση κατανομής της ετήσιας συνολικής δημόσιας επιχορήγησης του Υπουργείου στα ΑΕΙ για το 2024, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις της ΥΑ 38124/Ζ1/31-3-2023 (ΦΕΚ 2128/31-03-2023)¹³⁰. Βάσει αυτής, εκδόθηκε η ΥΑ 8854/Β2/26-1-2024 που καθόρισε την κατανομή της τακτικής επιχορήγησης ύψους 128.030.000€ (αυξημένης κατά 10 εκ. € από το 2023) στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα για το οικονομικό έτος 2024 ως εξής:

Πίνακας 36. Κατανομή του τακτικού προϋπολογισμού του 2024 στα 23 ΑΕΙ σύμφωνα με την εισήγηση της ΕΘΑΑΕ¹³¹

Α/Α	ΑΕΙ	% ανά ΑΕΙ βάσει αντικειμενικών κριτηρίων (80%)	Ποσό ετήσιας επιχορήγησης βάσει αντικειμενικών κριτηρίων (€)	% ανά ΑΕΙ βάσει ποιοτικών κριτηρίων (20%)	Ποσό ετήσιας επιχορήγησης βάσει ποιοτικών κριτηρίων (€)	Σύνολο τακτικής επιχορήγησης (€)
1	ΑΠΘ	11,34%	11.524.161,60 €	13,82%	3.511.109,20 €	15.035.270,80 €
2	ΓΠΑ	2,37%	2.408.488,80 €	2,13%	541.147,80 €	2.949.636,60 €
3	ΔΠΘ	4,83%	4.908.439,20 €	4,57%	1.161.054,20 €	6.069.493,40 €
4	ΔΙΠΑΕ	6,78%	6.890.107,20 €	5,04%	1.280.462,40 €	8.170.569,60 €
5	ΕΚΠΑ	11,19%	11.371.725,60 €	16,67%	4.235.180,20 €	15.606.905,80 €
6	ΕΜΠ	3,56%	3.617.814,40 €	5,70%	1.448.142,00 €	5.065.956,40 €
7	ΕΛΜΕΠΑ	2,92%	2.967.420,80 €	2,08%	528.444,80 €	3.495.865,60 €
8	ΙΠ	2,11%	2.144.266,40 €	1,54%	391.252,40 €	2.535.518,80 €
9	ΟΠΑ	1,93%	1.961.343,20 €	2,39%	607.203,40 €	2.568.546,60 €
10	ΠΑ	3,91%	3.973.498,40 €	3,74%	950.184,40 €	4.923.682,80 €
11	ΠΑΔΑ	6,02%	6.117.764,80 €	3,59%	912.075,40 €	7.029.840,20 €
12	ΠΔΜ	4,41%	4.481.618,40 €	2,88%	731.692,80 €	5.213.311,20 €
13	ΠΑΘΕΣ	7,47%	7.591.312,80 €	6,56%	1.666.633,60 €	9.257.946,40 €
14	ΠΙ	5,42%	5.508.020,80 €	5,22%	1.326.193,20 €	6.834.214,00 €
15	ΠΑΚΡΗ	4,10%	4.166.584,00 €	4,96%	1.260.137,60 €	5.426.721,60 €

¹³⁰ Η εισήγηση της ΕΘΑΑΕ για την κατανομή της τακτικής χρηματοδότησης του 2024 συμπεριλήφθηκε στην Έκθεση της ΕΘΑΑΕ για το 2023 και είναι αναρτημένη στο <https://www.ethaae.gr/el/gnomodotiseis/xrimatodotisi>

¹³¹ Η ΑΣΚΤ και το ΕΑΠ δεν περιλαμβάνονται στον αλγόριθμο κατανομής λόγω της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας των δύο αυτών ιδρυμάτων. Η επιχορήγηση της ΑΣΚΤ διαμορφώθηκε από το Υπουργείο στο ποσό του 1.000.000€.

A/A	ΑΕΙ	% ανά ΑΕΙ βάσει αντικειμενικών κριτηρίων (80%)	Ποσό ετήσιας επιχορήγησης βάσει αντικειμενικών κριτηρίων (€)	% ανά ΑΕΙ βάσει ποιοτικών κριτηρίων (20%)	Ποσό ετήσιας επιχορήγησης βάσει ποιοτικών κριτηρίων (€)	Σύνολο τακτικής επιχορήγησης (€)
16	ΠΑΜΑΚ	1,85%	1.880.044,00 €	2,01%	510.660,60 €	2.390.704,60 €
17	ΠΑΠΑΤ	8,47%	8.607.552,80 €	8,04%	2.042.642,40 €	10.650.195,20 €
18	ΠΑΠΕΙ	2,14%	2.174.753,60 €	2,19%	556.391,40 €	2.731.145,00 €
19	ΠΑΠΕΛ	4,33%	4.400.319,20 €	2,50%	635.150,00 €	5.035.469,20 €
20	ΠΑΝΤΕΙΟ	1,83%	1.859.719,20 €	1,59%	403.955,40 €	2.263.674,60 €
21	ΠΟΚΡΗ	1,35%	1.371.924,00 €	1,45%	368.387,00 €	1.740.311,00 €
22	ΧΠ	0,82%	833.316,80 €	0,98%	248.978,80 €	1.082.295,60 €
23	ΑΣΠΑΙΤΕ	0,85%	863.804,00 €	0,35%	88.921,00 €	952.725,00 €

Τον Απρίλιο του 2024, το Ανώτατο Συμβούλιο της Αρχής εισηγήθηκε εκ νέου στον Υπουργό Παιδείας τον αλγόριθμο για τον τρόπο κατανομής της ετήσιας τακτικής επιχορήγησης του ΥΠΑΙΘΑ στα ΑΕΙ για το εβδομήντα τοις εκατό (70%) με προτεινόμενα αντικειμενικά κριτήρια και για το 30% με προτεινόμενα ποιοτικά κριτήρια για το 2025. Η εν λόγω εισήγηση του ΑΣΥ έλαβε υπόψη τα συμπεράσματα από όλες τις προηγούμενες εφαρμογές των ποιοτικών κριτηρίων για τη χρηματοδότηση των ΑΕΙ και τις σχετικές διαβουλεύσεις με τα ιδρύματα. Η εισήγηση του ΑΣΥ μνημονεύεται στην ΥΑ 58959/Ζ1/31-05-2024 (ΦΕΚ 3397/Β/13-6-2024) «Ορισμός κριτηρίων, δεικτών ποιότητας και επιτευγμάτων για την κατανομή της ετήσιας τακτικής επιχορήγησης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα».

Τον Νοέμβριο του 2024, η ΕΘΑΑΕ απέστειλε την εισήγηση του ΑΣΥ για την κατανομή της συνολικής ετήσιας δημόσιας επιχορήγησης του ΥΠΑΙΘΑ προς τα ΑΕΙ για το 2025. Τα στοιχεία της εισήγησης παρουσιάζονται παρακάτω στις ενότητες 5.1 και 5.2.

5.1. Αντικειμενικά κριτήρια για την κατανομή του 70% της χρηματοδότησης

Η κατανομή του 70% της ετήσιας τακτικής επιχορήγησης βασίζεται στα ακόλουθα αντικειμενικά κριτήρια (ΥΑ 58959/Ζ1/31-5-2024):

Πίνακας 37. Κριτήρια και συντελεστές βαρύτητας για την κατανομή του 70% της ετήσιας τακτικής επιχορήγησης του 2025

Κριτήριο	Συντελεστής βαρύτητας W _i	Περιγραφή Κριτηρίου
K1	10%	Αριθμός Τμημάτων ΑΕΙ
K2	25%	Συνολικός αριθμός ενεργών προπτυχιακών φοιτητών ΑΕΙ
K3	7%	Διάρκεια των προγραμμάτων σπουδών (αριθμός εξαμήνων προπτυχιακής φοίτησης)
K4	18%	Απαιτήσεις εργαστηριακού εξοπλισμού των Τμημάτων του ΑΕΙ
K5	10%	Γεωγραφική διασπορά των Τμημάτων του ΑΕΙ
K6	15%	Μόνιμο επιστημονικό και διοικητικό προσωπικό (Μέλη Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και διοικητικού προσωπικού)
K7	15%	Έκτακτο προσωπικό υποστήριξης – Ανελαστικές δαπάνες (συνεργεία φύλαξης, καθαριότητας, συντήρησης κ.λπ.)

Το ποσοστό για κάθε ΑΕΙ υπολογίζεται βάσει του αλγορίθμου που περιγράφεται στην ανωτέρω ΥΑ.

Ο υπολογισμός των ποσοστών για το ΔΠΘ και για το ΔΙΠΑΕ έγινε με αποτύπωση της τότε ισχύουσας κατάστασης, όπως προέκυψε από την ακαδημαϊκή αναδιάρθρωση του ΔΠΘ (ν. 5094/24) και την ενσωμάτωση τμημάτων του ΔΙΠΑΕ σε αυτό.

Η ΑΣΚΤ και το ΕΑΠ δεν περιλαμβάνονται στον αλγόριθμο κατανομής λόγω της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας των δύο αυτών ιδρυμάτων. Το Ανώτατο Συμβούλιο πρότεινε τη χρηματοδότηση της ΑΣΚΤ με το ποσό του έτους 2024, αναπροσαρμοσμένο ως προς την τυχόν διαφορά στη συνολική χρηματοδότηση των ΑΕΙ για το 2025, ενώ δεν πρότεινε χρηματοδότηση για το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Η εφαρμογή των παραπάνω κριτηρίων οδήγησε στον υπολογισμό του συντελεστή κατανομής του 70% της ετήσιας τακτικής επιχορήγησης στα υπόλοιπα 23 ΑΕΙ της χώρας. Οι τιμές που χρησιμοποιήθηκαν παρατίθενται στον ιστότοπο της ΕΘΑΑΕ (www.ethaae.gr/el/gnomodotiseis/xrimatodotisi). Το ποσοστό που προέκυψε για το κάθε ΑΕΙ φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα (Πίνακας 38).

Πίνακας 38. Τιμές συντελεστή κατανομής του 70% της ετήσιας τακτικής επιχορήγησης για το 2025

Ίδρυμα	Συντελεστής
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	11,45%
Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	2,57%
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης	6,95%
Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος	5,10%
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	11,15%
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	3,09%
Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο	2,99%
Ιόνιο Πανεπιστήμιο	2,14%
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	1,92%
Πανεπιστήμιο Αιγαίου	3,95%
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	6,26%
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας	4,67%
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	7,66%
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	5,08%
Πανεπιστήμιο Κρήτης	3,91%
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας	1,82%
Πανεπιστήμιο Πατρών	7,66%
Πανεπιστήμιο Πειραιώς	2,14%
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	4,53%
Πάντειο Πανεπιστήμιο	1,78%
Πολυτεχνείο Κρήτης	1,51%
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο	0,84%
Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης	0,83%
	100,00%

5.2. Ποιοτικά κριτήρια για την κατανομή του 30% της χρηματοδότησης στα ΑΕΙ

Το υπόλοιπο 30% κατανέμεται σύμφωνα με ένα σύνολο ποιοτικών κριτηρίων, δεικτών ποιότητας και επιτευγμάτων των ιδρυμάτων που εντάσσονται στις παρακάτω πέντε ενότητες:

- Α. Συνεχής βελτίωση των βασικών ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων του Πανεπιστημίου
- Β. Ερευνητική δραστηριότητα, αριστεία στην έρευνα και επιδόσεις του επιστημονικού προσωπικού
- Γ. Διασύνδεση με την κοινωνία και την αγορά εργασίας και αξιοποίηση της παραγόμενης γνώσης
- Δ. Διεθνοποίηση
- Ε. Ποιότητα του πανεπιστημιακού περιβάλλοντος

Κάθε ΑΕΙ υπέβαλε στην ΕΘΑΑΕ την ετήσια έκθεση των επιδόσεών του (εν προκειμένω για το έτος 2023) σε τρεις (3) από τις παραπάνω ενότητες. Η ενότητα (Α) είναι υποχρεωτική για όλα τα Ιδρύματα, ενώ από τις υπόλοιπες τέσσερις ενότητες, (Β), (Γ), (Δ) και (Ε), επιλέγονται δύο (2) από κάθε Ίδρυμα. Κατά τον τρόπο αυτό, κάθε πανεπιστήμιο έχει τη δυνατότητα να προβάλλει τους τομείς στους οποίους έχει επιτύχει καλά αποτελέσματα. Η ΕΘΑΑΕ αποστέλλει κατ' έτος στα Ιδρύματα υπόδειγμα συμπλήρωσης της έκθεσης επιδόσεων και τεύχος οδηγιών για τη συμπλήρωσή της.

Οι τιμές των δεικτών υπολογίζονται, κατά περίπτωση, είτε από τα δεδομένα που καταχωρούν τα Ιδρύματα στο πληροφοριακό σύστημα (ΟΠΕΣΠ) της ΕΘΑΑΕ, είτε από πρόσθετα δεδομένα που επιλέγουν να υποβάλουν συμπληρωματικά τα Ιδρύματα, είτε από δημόσια διαθέσιμα δεδομένα σε διεθνείς και εθνικές βάσεις, είτε και συνδυαστικά, δηλαδή με διασταύρωση και επαλήθευση στοιχείων από το ΟΠΕΣΠ, την ΕΘΑΑΕ και τα ΑΕΙ. Ο Πίνακας 39 αποτυπώνει το πλήθος και το είδος των κριτηρίων και των δεικτών ανά ενότητα επιδόσεων. Κάθε ενότητα δεικτών μοριοδοτείται με ένα σύνολο μορίων που κατανέμεται στους επιμέρους δείκτες. Οι 42 από τους 63 δείκτες συμπληρώθηκαν με βάση τα στοιχεία του ΟΠΕΣΠ.

Πίνακας 39. Κατανομή κριτηρίων και είδους δεικτών ανά ενότητα επιδόσεων για το 2024

Κριτήριο	Πεδία	Πλήθος κριτηρίων ανά ενότητα	Πλήθος δεικτών ανά ενότητα	Συμπληρωμένοι δείκτες αποκλειστικά με στοιχεία ΟΠΕΣΠ	Συμπληρωμένοι δείκτες από την ΕΘΑΑΕ με δημόσια στοιχεία	Δείκτες με στοιχεία Ιδρυμάτων	Δείκτες συμπληρωμένοι συνδυαστικά		
							ΟΠΕΣΠ/ ΑΕΙ	ΕΘΑΑΕ/ ΑΕΙ	ΟΠΕΣΠ/ ΕΘΑΑΕ/ΑΕΙ
Ενότητα Α Συνεχής βελτίωση των βασικών ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων του Πανεπιστημίου		8	15	3	5	3	0	3	1
Ενότητα Β Αριστεία στην έρευνα και επιδόσεις του επιστημονικού προσωπικού		4	11	6	2	0	0	2	1
Ενότητα Γ Διασύνδεση με την κοινωνία, την αγορά εργασίας και αξιοποίηση της παραγόμενης γνώσης		5	11	5	0	1	5	0	0
Ενότητα Δ Διεθνοποίηση		6	13	8	0	0	4	1	0
Ενότητα Ε Ποιότητα πανεπιστημιακού περιβάλλοντος		7	13	6	0	2	5	0	0
Σύνολα		30	63	28	7	6	14	6	2

Ο Πίνακας 40 παρουσιάζει τις ενότητες επιδόσεων στις οποίες επέλεξε το κάθε ίδρυμα να αξιολογηθεί για τις επιδόσεις του το 2023. Τα ΑΕΙ επέλεξαν την ενότητα Β της έρευνας σε ποσοστό 24% (11 ιδρύματα), την ενότητα Γ της διασύνδεσης με την κοινωνία, την αγορά εργασίας και την αξιοποίηση της παραγόμενης γνώσης σε ποσοστό 35% (16 ιδρύματα), ενώ η ενότητα Δ της διεθνοποίησης επιλέχθηκε σε ποσοστό 22% (10 ιδρύματα) και η ενότητα Ε της ποιότητας του πανεπιστημιακού περιβάλλοντος σε ποσοστό 19% (9 ιδρύματα).

Πίνακας 40. Επιλογές ενοτήτων αξιολόγησης από ΑΕΙ

ΑΕΙ	Α	Β	Γ	Δ	Ε
ΑΠΘ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ				
ΓΠΑ					
ΔΠΘ					
ΔΙΠΑΕ					
ΕΚΠΑ					
ΕΜΠ					
ΕΛΜΕΠΑ					
ΙΠ					
ΟΠΑ					
ΠΑ					
ΠΑΔΑ					
ΠΔΜ					
ΠΑΘΕΣ					
ΠΙ					
ΠΑΚΡΗ					
ΠΑΜΑΚ					
ΠΑΠΑΤ					
ΠΑΠΕΙ					
ΠΑΠΕΛ					
ΠΠΚΠΕ					
ΠΟΚΡΗ					
ΧΠ					
ΑΣΠΑΙΤΕ					
Σύνολο	23	11	16	10	9
%		24%	35%	22%	19%

Μετά την αξιολόγηση των εκθέσεων επιδόσεων των ΑΕΙ και τη μοριοδότηση από την ΕΘΑΑΕ, υποβλήθηκε η σχετική εισήγηση προς τον Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού με την προτεινόμενη κατανομή χρηματοδότησης στα ΑΕΙ για το 2025. Το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού είναι αρμόδιο για τον καθορισμό του συνολικού ύψους της δημόσιας χρηματοδότησης στα ΑΕΙ και την έκδοση της σχετικής απόφασης για την επί μέρους κατανομή σε κάθε ίδρυμα.

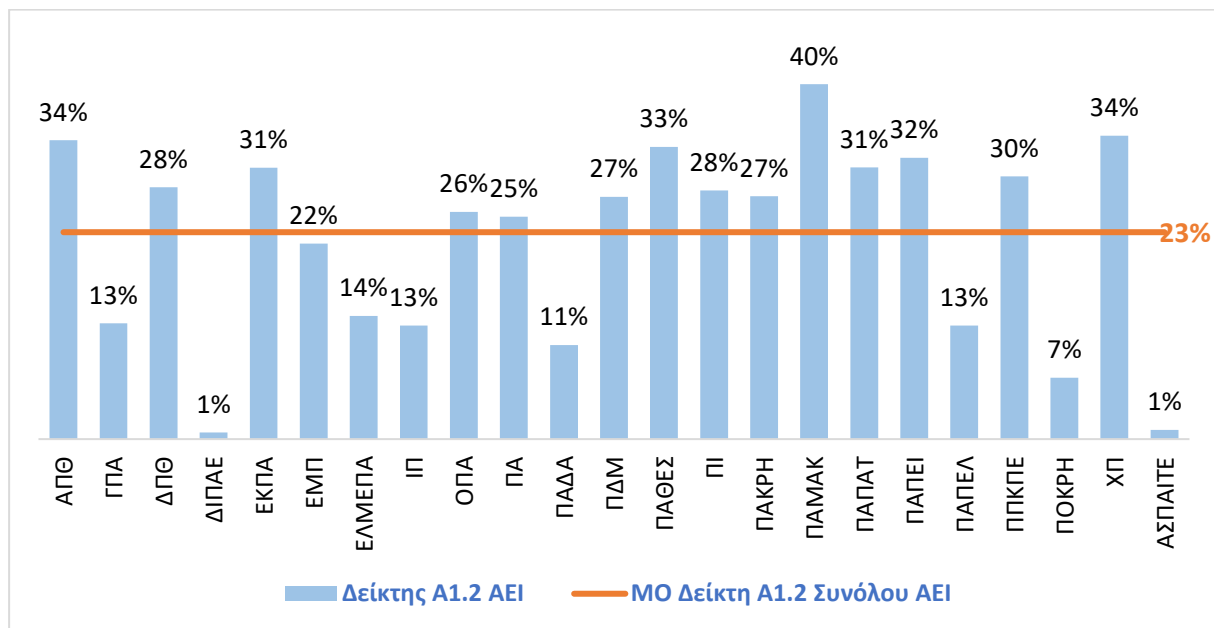
Εξαιρετικά για τη μοριοδότηση του ΔΠΘ και του ΔΙΠΑΕ το 2024, η ΕΘΑΑΕ έκρινε ότι λόγω της πραγματοποιηθείσας αναδιάρθρωσης του ΔΠΘ με ενσωμάτωση Τμημάτων του ΔΙΠΑΕ το 2024 και της δυσκολίας στην κατανομή των επιδόσεων και επιτευγμάτων μεταξύ των δύο ιδρυμάτων, τα δύο Πανεπιστήμια μοριοδοτήθηκαν με τρόπο που διατηρεί τους ποιοτικούς συντελεστές του 2023 για το

κάθε ένα από αυτά. Το ποσοστό του ΔΠΘ επί του συνόλου των μορίων που συγκέντρωσαν τα ΑΕΙ για την κατανομή του 2025 ήταν 4,30%, ενώ του ΔΙΠΑΕ ήταν 3,379%.

Παρακάτω παρουσιάζονται ενδεικτικά οι επιδόσεις των 23 ιδρυμάτων σε επτά (7) από τους 15 συνολικά δείκτες της ενότητας Α για το ακαδημαϊκό έτος 2022-23 ή για το ημερολογιακό έτος 2023:

- Δείκτης Α1.2 - Ποσοστό αποφοίτων στην κανονική διάρκεια σπουδών (ν)
- Δείκτης Α1.3 - Μέσος χρόνος λήψης πτυχίου (απόκλιση από 1)
- Δείκτης Α2.1 - Αριθμός ενεργών ΠΜΣ/Αριθμό Τμημάτων
- Δείκτης Α2.2 - Αναλογία μεταπτυχιακών/προπτυχιακών φοιτητών
- Δείκτης Α4.1.1 - Μέσο πλήθος επιστημονικών δημοσιεύσεων με κριτές ανά μέλος ΔΕΠ
- Δείκτης Α4.2.1 - Μέσο πλήθος αναφορών (citations) ανά μέλος ΔΕΠ
- Δείκτης Α6.1 - Ποσοστό ΠΠΣ στα οποία οι φοιτητές αποκτούν ψηφιακές δεξιότητες και παρέχεται σχετικό πιστοποιητικό

Ο **Δείκτης Α1.2** προσμετρά το ποσοστό των αποφοίτων του έτους που έχουν περατώσει τις σπουδές τους σε κανονικό χρόνο σπουδών (ν έτη) ως προς το σύνολο των αποφοίτων του συγκεκριμένου ακαδημαϊκού έτους (Σχήμα 66). Υπολογίζεται από το πηλίκο των αποφοίτων με διάρκεια σπουδών ν έτη από όλα τα ΠΠΣ του Ιδρύματος ως προς το σύνολο των αποφοίτων κάθε διάρκειας, επί τοις εκατό.

Σχήμα 66. Δείκτης Α1.2 - Ποσοστό αποφοίτων στην κανονική διάρκεια σπουδών (ν) – 2022-23

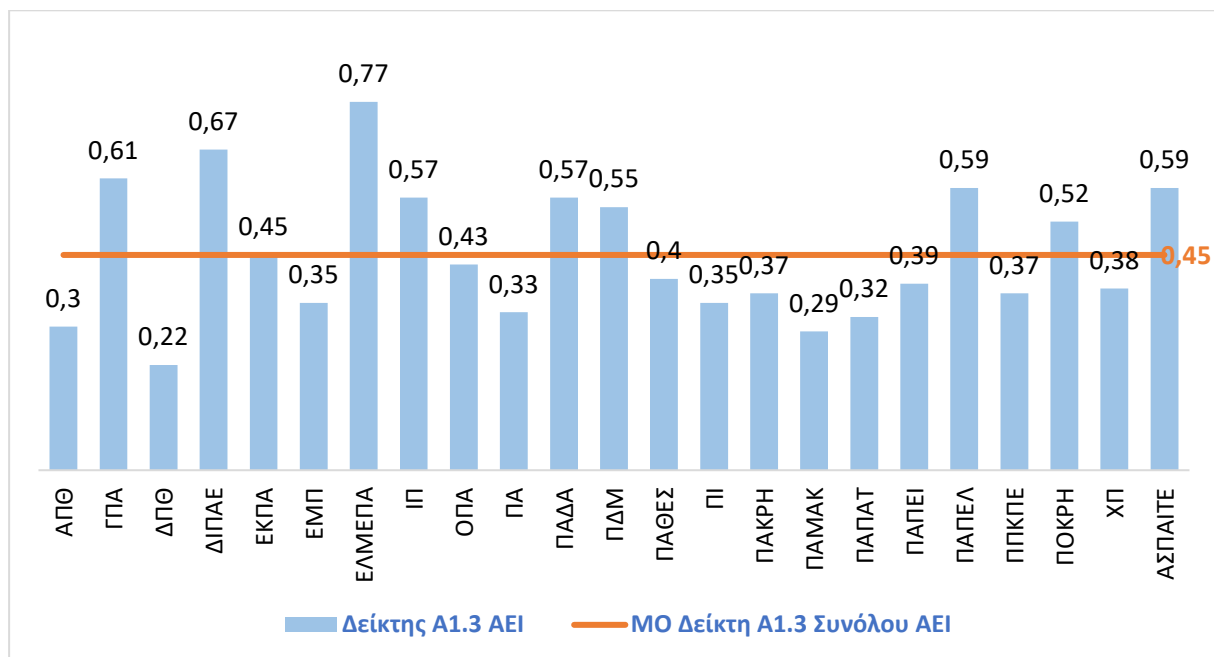
Ο εθνικός μέσος όρος, σύμφωνα με τα στοιχεία που κατέθεσαν τα ΑΕΙ στο ΟΠΕΣΠ της ΕΘΑΑΕ, παραμένει σημαντικά χαμηλός στο 23%, βελτιωμένος σε σχέση με το ακ. έτος 2021-2022 (18%). Ωστόσο, η δυσκολία των Ελλήνων φοιτητών να αποκτήσουν πτυχίο εντός της τυπικής διάρκειας των σπουδών τους είναι καταφανής, όπως προκύπτει συνδυαστικά και από τις τιμές του Δείκτη Α1.3.

Δεκατέσσερα ιδρύματα (14) από τα 23 έχουν ποσοστό αποφοίτων στην κανονική διάρκεια σπουδών πάνω από τον μέσο όρο, με τις καλύτερες επιδόσεις να σημειώνονται από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (40%), το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο (34%) και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (33%).

Οι χαμηλότερες επιδόσεις σημειώνονται από την ΑΣΠΑΙΤΕ και το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος (1%), το Πολυτεχνείο Κρήτης (7%), το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (11%), το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Ιόνιο Πανεπιστήμιο και το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (13%) και το Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο (14%).

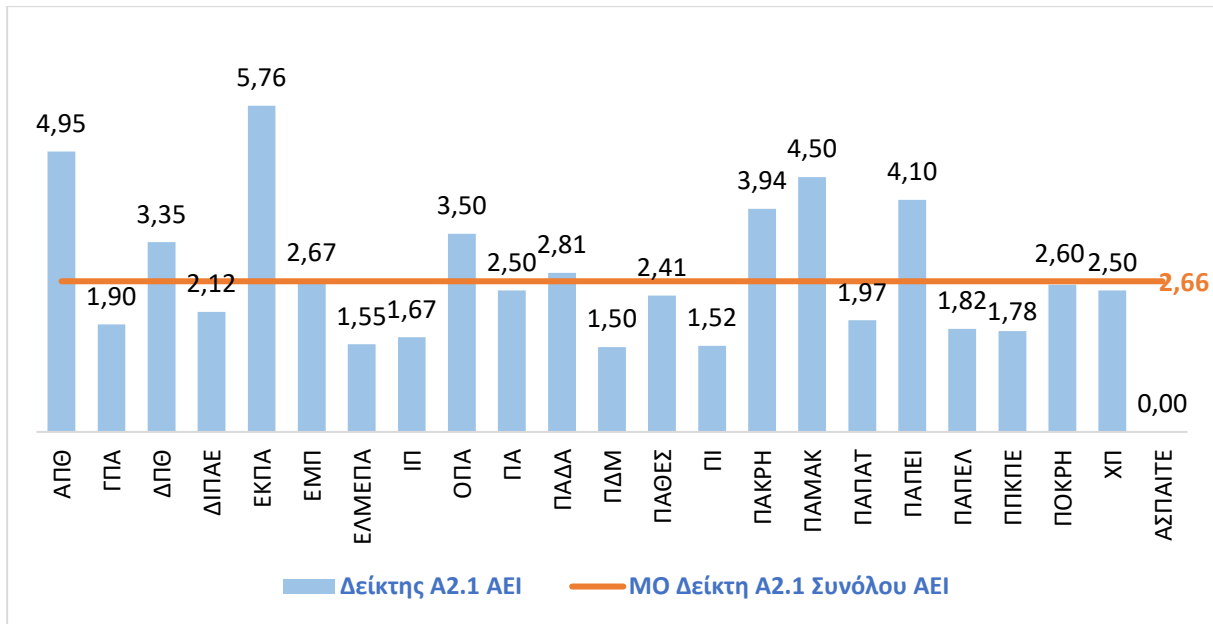
Ο **Δείκτης Α1.3** παρακολουθεί τον μέσο χρόνο λήψης πτυχίου των αποφοίτων κάθε ιδρύματος εντός του συγκεκριμένου ακαδημαϊκού έτους. Επειδή η τυπική διάρκεια των προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών διαφέρει (4-ετή, 5-ετή και 6-ετή ΠΠΣ), ο δείκτης καταγράφει τη μέση απόκλιση από την κανονική διάρκεια σπουδών και τον χρόνο λήψης πτυχίου (απόκλιση από 1). Υπολογίζεται από το πηλίκο της διάρκειας σπουδών σε ημέρες για κάθε απόφοιτο, ως προς το σύνολο των ημερών της κανονικής διάρκειας σπουδών (ν). Το άθροισμα του ατομικού χρόνου διάρκειας σπουδών των αποφοίτων, ως προς το σύνολο των αποφοίτων, είναι ο μέσος χρόνος λήψης πτυχίου. Τα σχετικά δεδομένα για το ακαδ. έτος 2022-23 φαίνονται στο Σχήμα 67.

Ο εθνικός μέσος όρος βρίσκεται στο 0,45 (αμετάβλητος σε σχέση με το 2021-22) που σημαίνει ότι οι φοιτητές μας χρειάζονται στον μέσο όρο σχεδόν 6 χρόνια για να ολοκληρώσουν ένα 4-ετές πρόγραμμα σπουδών. Οι καλύτερες επιδόσεις σημειώνονται από το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (0,22), το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (0,29) και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (0,3). Επιδόσεις πάνω από τον αριθμητικό μέσο του συνόλου των ΑΕΙ (0,45), που σημαίνει ότι οι φοιτητές καθυστερούν περισσότερο να πάρουν το πτυχίο τους, σημειώνονται στο Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο (0,77), στο Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος (0,67) και στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (0,61). Τα υπόλοιπα ιδρύματα κινούνται κοντά στον μέσο όρο (0,32 έως 0,59).

Σχήμα 67. Δείκτης Α1.3 - Μέσος χρόνος λήψης πτυχίου για το 2022-23 (απόκλιση από τη μονάδα που ισοδυναμεί με την κανονική διάρκεια σπουδών)

Ο **Δείκτης Α2.1** αποτελεί μια ισχυρή ένδειξη του βαθμού κατά τον οποίο ένα Πανεπιστήμιο έχει επιλέξει την προσφορά προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών (ΠΜΣ) ως στρατηγικό στόχο. Υπολογίζεται από το πηλίκο του συνόλου των ενεργών ΠΜΣ του Ιδρύματος (ως ενεργά λογίζονται τα ΠΜΣ τα οποία λειτουργούσαν κατά το έτος καταχώρησης των δεδομένων) ως προς το σύνολο των Τμημάτων του Ιδρύματος. Το Σχήμα 68 παρουσιάζει τις τιμές του δείκτη για το έτος 2022-23.

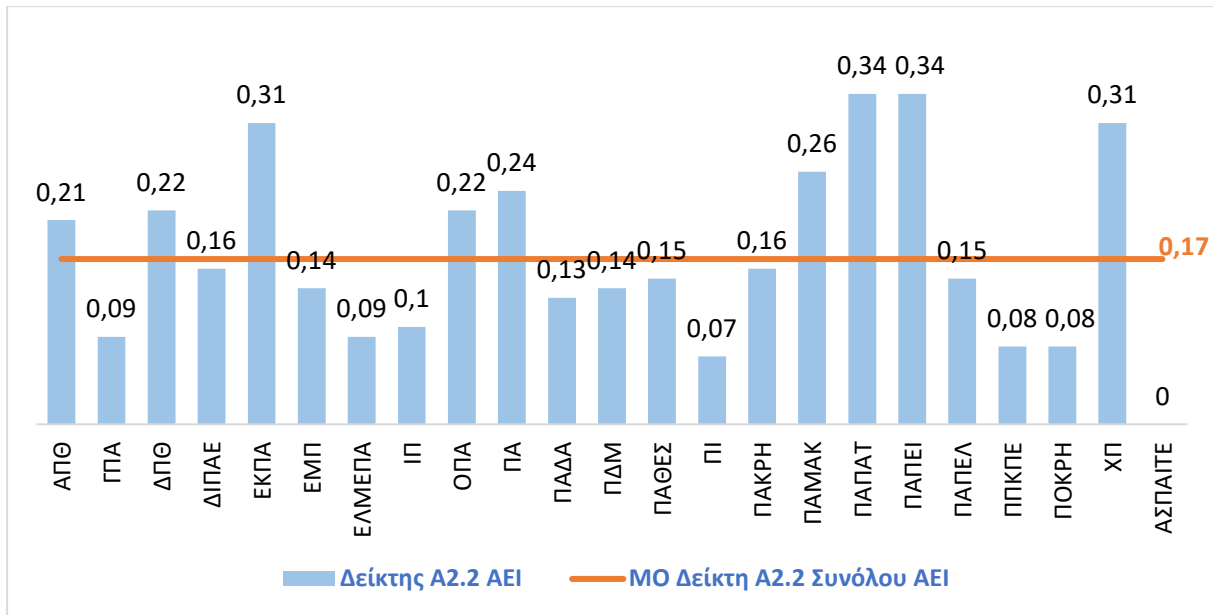

Σχήμα 68. Δείκτης A2.1 - Αριθμός ενεργών ΠΜΣ/Αριθμό Τμημάτων – 2022-23

Εννέα (9) ιδρύματα έχουν επίδοση που υπερβαίνει τον μέσο όρο των 2,66 ενεργών ΠΜΣ ανά αριθμό τμημάτων, ο οποίος είναι οριακά αυξημένος έναντι του 2,6 το 2021-22. Πιο συγκεκριμένα, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (5,76), το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (4,95), το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (4,50), το Πανεπιστήμιο Πειραιώς (4,1), το Πανεπιστήμιο Κρήτης (3,94), το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (3,5) και το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (3,35), το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (2,81) και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (2,67).

Τα ιδρύματα με τα λιγότερα μεταπτυχιακά προγράμματα ανά τμήμα (εκτός από την ΑΣΠΑΙΤΕ) είναι το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας (1,5), το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (1,52), το Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο (1,55), το Ιόνιο Πανεπιστήμιο (1,67) και το Πάντειο Πανεπιστήμιο (1,78). Καθίσταται εμφανές ότι τα μεγάλα ιδρύματα και τα Πανεπιστήμια οικονομικών επιστημών σε Αττική και Θεσσαλονίκη έχουν μεγαλύτερη δραστηριότητα στις μεταπτυχιακές σπουδές.

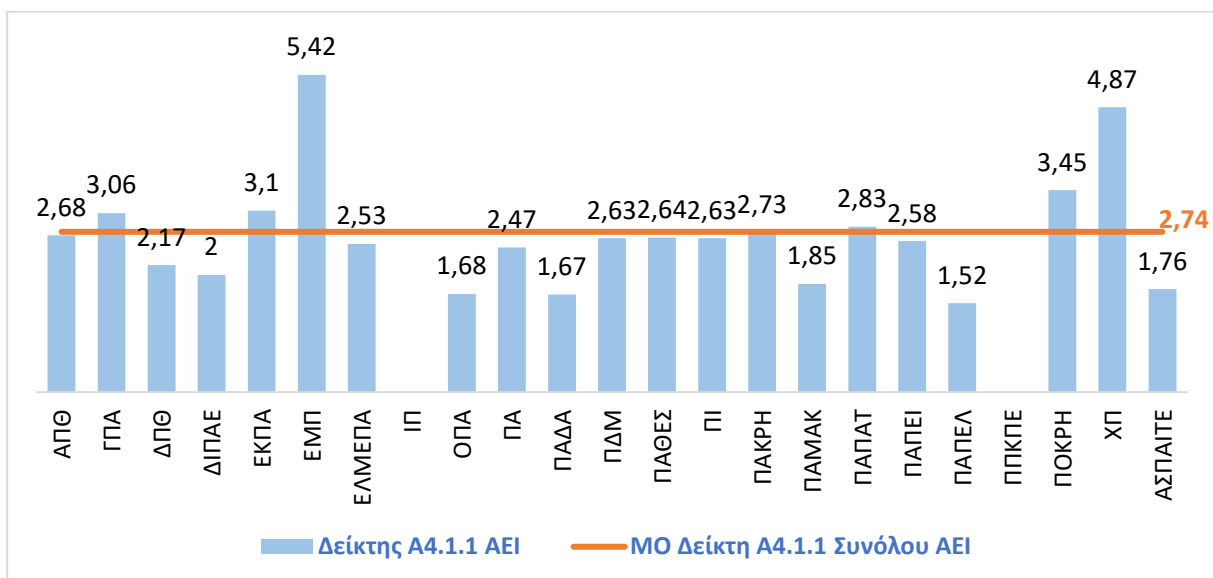
Ο επόμενος **Δείκτης A2.2** παρακολουθεί, επίσης, την εμπλοκή των ΑΕΙ στις μεταπτυχιακές σπουδές. Υπολογίζεται ως το πηλίκο των μεταπτυχιακών φοιτητών σε όλα τα ΠΜΣ του Ιδρύματος ως προς τους ενεργούς προπτυχιακούς φοιτητές σε όλα τα ΠΠΣ του Ιδρύματος και οι σχετικές τιμές για το 2023 παρουσιάζονται στο Σχήμα 69.

Σχήμα 69. Δείκτης A2.2 - Αναλογία μεταπτυχιακών/προπτυχιακών φοιτητών – 2022-23

Κατά μέσο όρο αντιστοιχούν 0,17 μεταπτυχιακοί φοιτητές ανά προπτυχιακό φοιτητή, αναλογία οριακά υψηλότερη σε σχέση με το 2021-22. Τη μεγαλύτερη αναλογία διαθέτουν το Πανεπιστήμιο Πειραιώς και το Πανεπιστήμιο Πατρών (0,34), το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο (0,31), ενώ τα τρία ιδρύματα με τη χαμηλότερη αναλογία είναι το Πάντειο Πανεπιστήμιο και το Πολυτεχνείο Κρήτης (0,08), το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (0,07) και η ΑΣΠΑΙΤΕ (0,00).

Οι επόμενοι δύο δείκτες παρακολουθούν την ερευνητική δραστηριότητα του κάθε ιδρύματος, όπως αυτή καταγράφεται στις επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του και την απήχηση αυτών στη διεθνή επιστημονική κοινότητα. Ο **Δείκτης A4.1.1** (Σχήμα 70) αναφέρεται στο μέσο πλήθος επιστημονικών δημοσιεύσεων σε διεθνή περιοδικά και συνέδρια με κριτές ανά μέλος ΔΕΠ, όπως αυτές καταγράφηκαν στη βάση δεδομένων Scopus για το έτος 2023. Κατά μέσο όρο αντιστοιχούν 2,74 δημοσιεύσεις ανά μέλος ΔΕΠ, έναντι 2,88 το 2022.

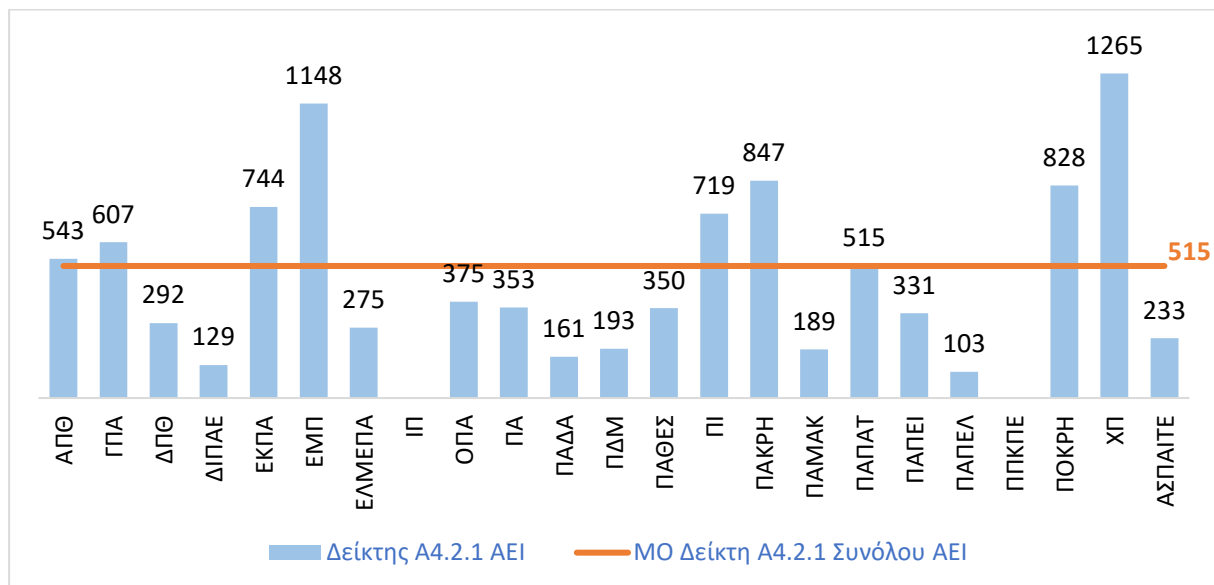

Σχήμα 70. Δείκτης A4.1.1 - Μέσο πλήθος επιστημονικών δημοσιεύσεων με κριτές ανά μέλος ΔΕΠ, 2023

Οι βέλτιστες επιδόσεις σημειώνονται από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (5,42) και το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο (4,87), ενώ τα ιδρύματα με τις χαμηλότερες επιδόσεις είναι το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (1,52), το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (1,67) και το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (1,68). Τα δεδομένα για το Ιόνιο Πανεπιστήμιο και το Πάντειο Πανεπιστήμιο δεν εμφανίζονται σε αυτό το διάγραμμα, γιατί τα ιδρύματα αυτά επέλεξαν να αξιολογηθούν με διαφορετικό τρόπο ως πανεπιστήμια με έμφαση στις ανθρωπιστικές/κοινωνικές επιστήμες.

Εξετάζοντας την απήχηση της έρευνας με τον **Δείκτη A4.2.1**, ο οποίος αναφέρεται στο μέσο πλήθος αναφορών (citations) ανά μέλος ΔΕΠ κατά την τελευταία πενταετία, παρατηρεί κανείς ότι κατά μέσο όρο αντιστοιχούν 515 αναφορές ανά μέλος ΔΕΠ (Σχήμα 71) έναντι 436 το 2022.

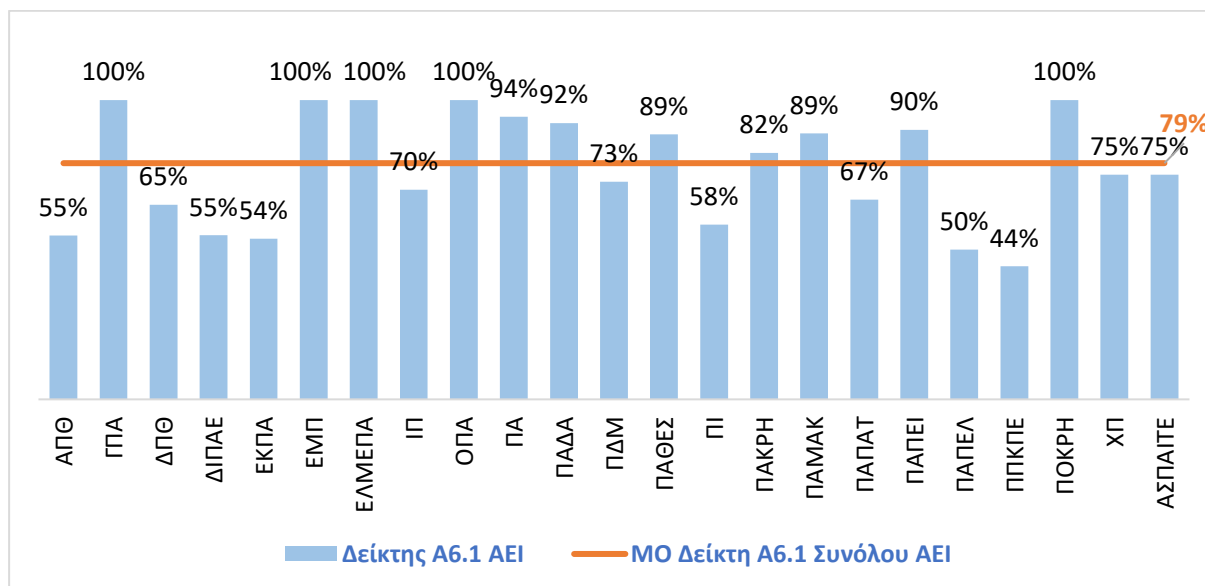
Τα ιδρύματα με την καλύτερη επίδοση είναι το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο (1.265 αναφορές ανά μέλος ΔΕΠ), το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (1.148), το Πανεπιστήμιο Κρήτης (847), το Πολυτεχνείο Κρήτης (828) και το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (744). Στον αντίποδα, το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (103), το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος (129) και το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (161) είναι τα ιδρύματα με τη χαμηλότερη αναλογία αναφορών ανά μέλος ΔΕΠ. Τα δεδομένα για το Ιόνιο Πανεπιστήμιο και το Πάντειο Πανεπιστήμιο δεν εμφανίζονται σε αυτό το διάγραμμα, γιατί τα δύο ιδρύματα επέλεξαν να αξιολογηθούν με διαφορετικό τρόπο ως πανεπιστήμια με έμφαση στις ανθρωπιστικές/κοινωνικές επιστήμες.

Σχήμα 71. Δείκτης A4.2.1 - Μέσο πλήθος αναφορών (citations) ανά μέλος ΔΕΠ, 2023

Τέλος, ο **Δείκτης A6.1** (Σχήμα 72) καταγράφει το ποσοστό των ΠΠΣ που προσφέρουν ψηφιακές δεξιότητες στους φοιτητές και σχετικό πιστοποιητικό, ένα σημαντικό εφόδιο για τους σύγχρονους αποφοίτους. Ο μέσος όρος είναι αρκετά υψηλός στο 79%, με πέντε (5) ιδρύματα να προσφέρουν, στο σύνολο των ΠΠΣ, ψηφιακές δεξιότητες και πιστοποιητικό στους φοιτητές τους (ΓΠΑ, ΕΜΠ, ΕΛΜΕΠΑ, ΟΠΑ και ΠΟΚΡΗ 100%) και 6 ιδρύματα σε πολύ υψηλό ποσοστό (ΠΑ 94%, ΠΑΔΑ 92%, ΠΑΠΕΙ 90%, ΠΑΜΑΚ 89%, ΠΑΘΕΣ 89% και ΠΑΚΡΗ 82%). Κοντά στον μέσο όρο βρίσκονται τα ΙΠ, ΠΔΜ, ΧΠ και η ΑΣΠΑΙΤΕ. Τα χαμηλότερα ποσοστά παρουσιάζει το Πάντειο (44%), το ΠΑΠΕΛ (50%), το ΕΚΠΑ (54%), το ΑΠΘ και το ΔΙΠΑΕ (55%), τα οποία αναλογικά διαθέτουν μεγάλο πλήθος ΠΠΣ σε ανθρωπιστικές και

κοινωνικές σπουδές, για τις οποίες, ωστόσο, οι σύγχρονες τάσεις είναι η ενίσχυσή τους με ψηφιακό περιεχόμενο.

Σχήμα 72. Δείκτης Α6.1 - Ποσοστό ΠΠΣ στα οποία οι φοιτητές αποκτούν ψηφιακές δεξιότητες και παρέχεται σχετικό πιστοποιητικό – 2022-23

Κατανομή της χρηματοδότησης

Η κατανομή της χρηματοδότησης του 30% προσδιορίζεται με βάση το ποσοστό των μορίων, M_i , που συγκεντρώνει το κάθε ΑΕΙ και με το ποσοστό A_i που του αναλογεί από τα αντικειμενικά κριτήρια, σύμφωνα με την εξίσωση:

$$B_i = \frac{M_i \times A_i}{\sum_i (M_i \times A_i)}$$

Η στάθμιση με τον ποσοστιαίο συντελεστή αντικειμενικών κριτηρίων γίνεται γιατί τα περισσότερα κριτήρια ποιότητας έχουν υπολογιστεί αφαιρώντας τη διάσταση του μεγέθους του ΑΕΙ. Οι συντελεστές που προκύπτουν φαίνονται στον Πίνακα 41.

Πίνακας 41. Τιμές συντελεστή κατανομής του 30% της ετήσιας τακτικής επιχορήγησης για το 2025

Ίδρυμα	Συντελεστής B_i
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	ΑΠΘ 14,57%
Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	ΓΠΑ 2,64%
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης	ΔΠΘ 6,54%
Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος	ΔΙΠΑΕ 3,77%
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	ΕΚΠΑ 15,20%
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	ΕΜΠ 4,33%
Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο	ΕΛΜΕΠΑ 2,54%
Ιόνιο Πανεπιστήμιο	ΙΠ 1,53%
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	ΟΠΑ 2,26%
Πανεπιστήμιο Αιγαίου	ΠΑ 3,58%
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	ΠΑΔΑ 4,09%

Ίδρυμα	Συντελεστής B_i	
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας	ΠΔΜ	2,93%
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	ΠΑΘΕΣ	7,4%
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	ΠΙ	4,86%
Πανεπιστήμιο Κρήτης	ΠΑΚΡΗ	4,5%
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας	ΠΑΜΑΚ	1,83%
Πανεπιστήμιο Πατρών	ΠΑΠΑΤ	8,21%
Πανεπιστήμιο Πειραιώς	ΠΑΠΕΙ	2,04%
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	ΠΑΠΕΛ	2,82%
Πάντειο Πανεπιστήμιο	ΠΠΚΠΕ	1,32%
Πολυτεχνείο Κρήτης	ΠΟΚΡΗ	1,7%
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο	ΧΠ	1%
ΑΣΠΑΙΤΕ	ΑΣΠΑΙΤΕ	0,34%
Σύνολο		100%

Τέλος, ο συνολικός προτεινόμενος συντελεστής, C_i , της κατανομής της χρηματοδότησης του κάθε ΑΕΙ προκύπτει από την παρακάτω εξίσωση:

$$C_i = 0,7 \cdot A_i + 0,3 \cdot B_i$$

όπου 0,7 και 0,3 δηλώνουν αντίστοιχα τα ποσοστά που δίνονται με αντικειμενικά και ποιοτικά κριτήρια. Η τελική προτεινόμενη κατανομή για το 2025 φαίνεται στον Πίνακα 42.

Πίνακας 42. Τιμές συντελεστή κατανομής της συνολικής χρηματοδότησης στα ΑΕΙ για το 2025

Ίδρυμα	Συντελεστής C_i	
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	ΑΠΘ	12,38%
Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	ΓΠΑ	2,59%
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης	ΔΠΘ	6,83%
Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος	ΔΙΠΑΕ	4,7%
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	ΕΚΠΑ	12,37%
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	ΕΜΠ	3,46%
Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο	ΕΛΜΕΠΑ	2,85%
Ιόνιο Πανεπιστήμιο	ΙΠ	1,96%
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	ΟΠΑ	2,02%
Πανεπιστήμιο Αιγαίου	ΠΑ	3,84%
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	ΠΑΔΑ	5,61%
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας	ΠΔΜ	4,15%
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	ΠΑΘΕΣ	7,58%
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	ΠΙ	5,02%
Πανεπιστήμιο Κρήτης	ΠΑΚΡΗ	4,09%
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας	ΠΑΜΑΚ	1,82%
Πανεπιστήμιο Πατρών	ΠΑΠΑΤ	7,83%
Πανεπιστήμιο Πειραιώς	ΠΑΠΕΙ	2,11%
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	ΠΑΠΕΛ	4,02%
Πάντειο Πανεπιστήμιο	ΠΠΚΠΕ	1,64%
Πολυτεχνείο Κρήτης	ΠΟΚΡΗ	1,56%
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο	ΧΠ	0,89%
ΑΣΠΑΙΤΕ	ΑΣΠΑΙΤΕ	0,68%
Σύνολο		100%

5.3. Συμπεράσματα

Μετά από την τρίτη συνεχόμενη εφαρμογή του αλγορίθμου κατανομής με ποιοτικά κριτήρια της συνολικής ετήσιας επιχορήγησης του ΥΠΑΙΘΑ προς τα ΑΕΙ, διαπιστώνονται περαιτέρω τα εξής:

1. Η κουλτούρα της χρηματοδότησης βάσει επιτευγμάτων φαίνεται να παγιώνεται ολοένα και περισσότερο, καθώς τα ΑΕΙ διαπιστώνεται ότι επιλέγουν με μεγαλύτερη προσοχή τους ποιοτικούς δείκτες που ταιριάζουν στο προφίλ και τη φυσιογνωμία τους. Σε γενικές γραμμές η επιλογή των ενότητων από τα ΑΕΙ κυμάνθηκε περίπου στις ίδιες προτιμήσεις, αλλά υπήρξαν μικρές διαφοροποιήσεις. Σημειώνεται ότι μειώθηκε ο αριθμός των ΑΕΙ που επιλέγουν την ενότητα Β «Αριστεία στην έρευνα και επιδόσεις του επιστημονικού προσωπικού» σε 11 από 13 (έκθεση επιδόσεων 2022), ενώ αυξήθηκε η προτίμηση των ΑΕΙ στην ενότητα Γ «Διασύνδεση με την κοινωνία, την αγορά εργασίας και την αξιοποίηση της παραγόμενης γνώσης» σε 16 από 13 (έκθεση επιδόσεων 2022). Παράλληλα, 10 ΑΕΙ έναντι 12 (έκθεση επιδόσεων 2022) προτίμησαν την ενότητα Δ «Διεθνοποίηση» και 9 ΑΕΙ έναντι 8 (έκθεση επιδόσεων 2022) την ενότητα Ε «Ποιότητα του πανεπιστημιακού περιβάλλοντος».
2. Η σύγκριση των στοιχείων με την προηγούμενη έκθεση επιδόσεων του 2022 καταδεικνύει βελτιώσεις σε επιμέρους δείκτες, τόσο σε συνολικό επίπεδο ιδρυμάτων όσο και ειδικά για κάθε ίδρυμα ξεχωριστά, γεγονός που επιβεβαιώνει στην πράξη την ποιοτική αναβάθμιση των ΑΕΙ.

Μέρος Γ΄
Η στρατηγική και αναπτυξιακή δραστηριότητα της ΕΘΑΑΕ

Εισαγωγή

Το Γ' Μέρος της Ετήσιας Έκθεσης παρουσιάζει τη στρατηγική και αναπτυξιακή δραστηριότητα της ΕΘΑΕ κατά το έτος αναφοράς, αναδεικνύοντας τον ρόλο της Αρχής ως θεσμικού πυλώνα διασφάλισης και ενίσχυσης της ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Στην ενότητα αυτή αποτυπώνονται οι πρωτοβουλίες και οι δράσεις που υλοποιήθηκαν συνολικά στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδιασμού της ΕΘΑΕ, με στόχο την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών αξιολόγησης και πιστοποίησης, την ανάπτυξη συστημάτων παρακολούθησης και ανάλυσης δεικτών ποιότητας, καθώς και τη στήριξη των ιδρυμάτων στην πορεία συνεχούς βελτίωσης. Παράλληλα, παρουσιάζονται οι αναπτυξιακές της δραστηριότητες, οι συνεργασίες με ενδιαφερόμενα μέρη σε τοπικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και οι ψηφιακές υποδομές που συνέβαλαν στη διεύρυνση της επιρροής και της λειτουργικής ικανότητας της Αρχής, στο πλαίσιο των στρατηγικών της επιδιώξεων για ένα ποιοτικό, εξωστρεφές και βιώσιμο σύστημα Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Το 2024, η ΕΘΑΕ προώθησε τους στρατηγικούς της στόχους και ειδικότερα υλοποίησε τα εξής:

- Άσκησε τον γνωμοδοτικό της ρόλο προς το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού για θέματα της Ανώτατης Εκπαίδευσης (όπως δημόσια χρηματοδότηση ΑΕΙ, κατανομή θέσεων μελών διδακτικού προσωπικού ΑΕΙ, θέματα ΝΠΠΕ, αιτήματα ίδρυσης και μετονομασίας Τμημάτων, ακαδημαϊκές αντιστοιχίες ακ. έτους 2024-2025 κ.ά.).
- Οργάνωσε και ολοκλήρωσε τη διεξαγωγή 274 πιστοποιήσεων (2 ΕΣΔΠ, 24 ΠΠΣ και 248 ΠΜΣ), υποστηρίζοντας ενεργά τα ΑΕΙ στις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας.
- Δημοσιοποίησε τις εκθέσεις των εξωτερικών εμπειρογνομόνων και τις σχετικές αποφάσεις πιστοποίησης του ΣΑΠ καθώς και τις εισηγήσεις του ΑΣΥ προς το ΥΠΑΙΘΑ για σειρά θεμάτων.
- Διοργάνωσε εκπαιδευτικά σεμινάρια για τους εμπειρογνώμονες και τους φοιτητές του Μητρώου της ΕΘΑΕ.
- Διαχειρίστηκε το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του νέου έργου του ΕΣΠΑ 2021-2027.
- Συνέχισε την προσπάθεια στελέχωσής της, με αρκετά θετικά αποτελέσματα μέσω ενός έκτακτου κύκλου κινητικότητας.
- Επικοινωνήσε δημόσια τις δράσεις της σε Συνόδους Πρυτάνεων Πανεπιστημίων, σε συνέδρια και εκδηλώσεις των ΑΕΙ και φορέων.
- Συμμετείχε σε ευρωπαϊκές συναντήσεις για τη διασφάλιση της ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

1. Τα όργανα διακυβέρνησης της ΕΘΑΕ και οι δράσεις τους

1.1. Ο Πρόεδρος του Ανώτατου Συμβουλίου της ΕΘΑΕ

Ο Πρόεδρος έχει τη γενική εποπτεία για την επίτευξη της αποστολής και των στόχων της Αρχής, είναι ο νόμιμος εκπρόσωπος της και ασκεί τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στο άρθρ. 6 του ν. 4653/20.

Στις 7.8.2024 ανανεώθηκε η θητεία του Προέδρου Περικλή Α. Μήτκα, Καθηγητή του Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του ΑΠΘ, μετά την ακρόασή του στην Βουλή των Ελλήνων στις 23-07-2024 από τα μέλη της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, κατόπιν πρότασής του από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Το 2024, ο Πρόεδρος της Αρχής προέδρευσε σε δεκαεπτά (17) συνεδριάσεις του Ανώτατου Συμβουλίου και δώδεκα (12) συνεδριάσεις του Συμβουλίου Αξιολόγησης και Πιστοποίησης, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν τόσο δια ζώσης όσο και διαδικτυακά. Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, συνεργάστηκε στενά με τους Πρυτάνεις και Αντιπρυτάνεις των ΑΕΙ σε θέματα και δράσεις που αφορούν τη διασφάλιση ποιότητας, καθώς και με την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας για ζητήματα της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Παράλληλα, πραγματοποίησε επισκέψεις σε διοικήσεις και εγκαταστάσεις διαφόρων ΑΕΙ, συνεργάστηκε με ενδιαφερόμενους φορείς για θέματα του χώρου της Ανώτατης Εκπαίδευσης και συμμετείχε σε εκδηλώσεις πανεπιστημίων και οργανισμών, με στόχο την ανάδειξη του έργου της Αρχής και την παρουσίαση δεδομένων και εξελίξεων στον τομέα αυτό. Τέλος, επέδωσε στη Βουλή των Ελλήνων και στην ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας την Ετήσια Έκθεση για την Ποιότητα της Ανώτατης Εκπαίδευσης 2023.

1.2. Το Ανώτατο Συμβούλιο (ΑΣΥ)

Το Ανώτατο Συμβούλιο της ΕΘΑΕ είναι το ανώτατο διοικητικό όργανο της Αρχής και αποτελείται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και τρία μέλη. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του ν. 4653/20, το Ανώτατο Συμβούλιο, στο πλαίσιο της αποστολής του, εισηγείται στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων αναφορικά με (i) τη διαμόρφωση και υλοποίηση της εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση και (ii) την κατανομή της επιχορήγησης των ΑΕΙ. Πέραν αυτών, το ΑΣΥ ασκεί εν γένει εποπτικό έλεγχο στη λειτουργία των πάσης φύσεως υπηρεσιών, επιτροπών, ομάδων εργασίας και λοιπών οργάνων της ΕΘΑΕ και αρμοδιότητες που αναφέρονται στο άρθρο 18 ν. 4653/20 για θέματα προσωπικού.

1.2.1. Θέματα που εξετάστηκαν από το ΑΣΥ κατά το έτος 2024

Το 2024 πραγματοποιήθηκαν δεκαεπτά (17) συνεδριάσεις του ΑΣΥ, με κύριες θεματικές:

1. Προγραμματισμός δράσεων 2024
2. Κατανομή δημόσιας επιχορήγησης των ΑΕΙ (παρ. 2 άρθρου 7 του ν.4653/2020):
 - i. Εισήγηση για την εφαρμογή του αλγορίθμου κατανομής χρηματοδότησης (70% + 30%) στα ΑΕΙ
 - ii. Εισήγηση για την κατανομή της συνολικής ετήσιας δημόσιας χρηματοδότησης για το έτος 2025
3. Κατανομή θέσεων προσωπικού στα ΑΕΙ (παρ. 2 άρθρου 7 του ν.4653/2020):
 - i. Εισήγηση για την κατανομή 753 θέσεων μελών ΔΕΠ στα ΑΕΙ για το έτος 2025
 - ii. Εισήγηση για την κατανομή 282 θέσεων εντεταλμένων διδασκόντων (άρθρ. 173 ν. 4957/2022) στα Πανεπιστήμια για το ακ. έτος 2024-2025
 - iii. Εισήγηση για την κατανομή στα ΑΕΙ 1.300 θέσεων εντεταλμένων διδασκόντων για την απόκτηση ακαδημαϊκής διδακτικής εμπειρίας, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025
4. Διατύπωση γνώμης της Αρχής επί αιτημάτων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και των ΑΕΙ:
 - i. Αντιστοιχίες Τμημάτων, Εισαγωγικών Κατευθύνσεων και Προγραμμάτων Σπουδών των ΑΕΙ και των ΑΕΑ για το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025
 - ii. Υπαγωγή Τμημάτων ΑΕΙ στις διατάξεις του άρθρου 78 του ν. 4957/2022 (Integrated Master) (εξέταση 15 αιτημάτων)
 - iii. Μετονομασία Τμημάτων/Σχολών (εξέταση 6 αιτημάτων)
 - iv. Συνάφεια Τμημάτων ΑΕΙ σύμφωνα με το άρθρο 78 του Ν. 4692/2020 (1 αίτημα)
 - v. Ίδρυση ΑΕΙ Παραστατικών Τεχνών
5. Θέματα παραρτημάτων ΝΠΠΕ

- i. Διαδικασία Αδειοδότησης ΝΠΠΕ - Καθορισμός προτύπου με τις προϋποθέσεις εγκατάστασης και λειτουργίας Παραρτημάτων - Νομικών Προσώπων Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (Ν.Π.Π.Ε.), διαδικασία ελέγχου των ανωτέρω προϋποθέσεων, σύσταση ειδικής επιτροπής αξιολόγησης από εμπειρογνώμονες και λεπτομερειακά θέματα σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 137 του ν. 5094/2024
- ii. Έγκριση κανονιστικής πράξης κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 1 του άρθρου 190 ν. 5094/2024 - Προσδιορισμός των επιμέρους κριτηρίων, δεικτών και προϋποθέσεων, που πρέπει να πληροί κάθε νέο πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών του παραρτήματος Νομικού Προσώπου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (Ν.Π.Π.Ε.) για την αξιολόγηση και πιστοποίησή του (πρότυπο πιστοποίησης ποιότητας), σε εφαρμογή του άρθρου 145 του ν.5094/2024
- 6. Διατύπωση γνώμης της Αρχής επί αιτημάτων του Υπουργείου Εσωτερικών για θέματα καθορισμού προσόντων διορισμού σε φορείς του Δημοσίου (Προσοντολόγιο - Κλαδολόγιο (ΦΕΚ Α 232/17.12.2022) (εξέταση 6 αιτημάτων)
- 7. Εθνική Στρατηγική για την Ανώτατη Εκπαίδευση
- 8. Έρευνα Eurograduate 2022 (Μελέτη αποτελεσμάτων Eurograduate 2022 για την Ελλάδα - εθνική αναφορά)
- 9. Ετήσια Έκθεση για την Ποιότητα της Ανώτατης Εκπαίδευσης 2023
- 10. Συζήτηση επί του σχεδίου νόμου του ΥΠΑΙΘΑ «Ενίσχυση του Δημόσιου Πανεπιστημίου – Πλαίσιο λειτουργίας μη κερδοσκοπικών παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων»
- 11. Διαδικασία πιστοποίησης της ΕΘΑΕ από τη διεθνή ομοσπονδία Ιατρικής Εκπαίδευσης (WFME)
- 12. Προγραμματική Συμφωνία ΥΠΕΣ - ΕΚΔΔΑ - ΕΘΑΕ για την εξωτερική συμβουλευτική αξιολόγηση της ΕΣΔΔΑ από την ΕΘΑΕ
- 13. Διοικητικά θέματα
 - i. Αναδιάρθρωση εσωτερικής δομής Διευθύνσεων ΕΘΑΕ (άρθρ. 18 ν. 4653/20) και ανακατανομή θέσεων στις οργανικές μονάδες – στελέχωση ΕΘΑΕ
 - ii. Στελέχωση της Αρχής και υπηρεσιακά θέματα επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού
 - iii. Ορισμός εκπρόσωπου των φοιτητών στο Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης (ΣΑΠ) της ΕΘΑΕ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1γ) του άρθρ. 4 του ν. 4653/20 από το Μητρώο Φοιτητών
 - iv. Θέματα στελέχωσης έργου ΕΣΠΑ
- 14. Έναρξη του Προγράμματος ΕΣΠΑ - Τεχνικό δελτίο πράξης με δικαιούχο την ΕΘΑΕ με τίτλο «Υποστήριξη της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης – Εφαρμογή του Συστήματος Διασφάλισης της Ποιότητας στα ΑΕΙ» (ΟΠΣ 6005117)
- 15. Οικονομικά θέματα τακτικού προϋπολογισμού και ΕΣΠΑ
 - i. Απολογιστικά στοιχεία του τακτικού Π/Υ και ΕΣΠΑ οικονομικού έτους 2023
 - ii. Προγραμματισμός και εγκρίσεις Π/Υ 2024
 - iii. Εγκρίσεις οικονομικών θεμάτων, δαπανών και διαγωνισμών.

1.3. Το Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης

Το Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης της ΕΘΑΕ είναι ενδεκαμελές, με τον Πρόεδρο του ΑΣΥ να είναι και ο, κατά νόμο, Πρόεδρος του ΣΑΠ. Το Συμβούλιο αποτελείται από οκτώ (8) μέλη ΔΕΠ (εν ενεργεία και αφυπηρετήσαντες) για τους κλάδους (1) των Ανθρωπιστικών Επιστημών και Καλών Τεχνών, (2) των Φυσικών Επιστημών και Μαθηματικών, (3) των Επιστημών Υγείας και Βιολογίας, (4) των Επιστημών Περιβάλλοντος, Αγροτοδιατροφικών και Γεωτεχνικών Επιστημών, (5) των

Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών, (6) τον κλάδο των Μηχανικών, (7) τον κλάδο των Νομικών και Πολιτικών Επιστημών, (8) τον κλάδο της Επιστήμης Πληροφορικής. Στο ΣΑΠ συμμετέχει, επίσης, ο κοινός εκπρόσωπος των ΤΕΕ, ΓΕΩΤΤΕ και ΟΕΕ (που ορίζεται με απόφαση των τριών επιμελητηρίων) και ένας εκπρόσωπος των φοιτητών από το Μητρώο Φοιτητών που τηρεί η ΕΘΑΕ.

Το ΣΑΠ είναι εν γένει επιφορτισμένο με τις αρμοδιότητες της εφαρμογής διασφάλισης ποιότητας στα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης της χώρας μας, σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 4653/20. Ειδικότερα, στις αρμοδιότητες του ΣΑΠ περιλαμβάνονται οι ιδιαιτέρως απαιτητικές σε χρόνο και φόρτο εργασίας διαδικασίες για τη λήψη αποφάσεων για θέματα αξιολόγησης και πιστοποίησης, τη συγκρότηση και τον συντονισμό των Επιτροπών Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης (ΕΕΑΠ), τη τήρηση Μητρώου Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων και Μητρώου Φοιτητών, την παροχή υποστήριξης προς τα ΑΕΙ στον σχεδιασμό των διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας και πιστοποίησης, τη διαμόρφωση, οργάνωση και δημοσιοποίηση των σχετικών διαδικασιών και κριτηρίων στο πλαίσιο, ιδίως, των Ευρωπαϊκών Προτύπων και Κατευθυντήριων Οδηγιών του ΕΧΑΕ.

1.3.1. Θέματα που εξετάστηκαν από το ΣΑΠ κατά το έτος 2024

Κατά τα 2024 πραγματοποιήθηκαν δώδεκα (12) συνεδριάσεις του ΣΑΠ με τις εξής κύριες θεματικές:

1. Προγραμματισμός των δράσεων του Συμβουλίου Αξιολόγησης & Πιστοποίησης για το 2024
2. Έγκριση Εκθέσεων Πιστοποίησης και χορήγηση πιστοποίησης (ΕΣΔΠ, ΠΠΣ και ΠΜΣ)
3. Συγκρότηση Επιτροπών Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης για ΕΣΔΠ, ΠΠΣ και ΠΜΣ
4. Έκδοση πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για πιστοποίηση ΠΜΣ
5. Εκθέσεις Παρακολούθησης (Follow-up Reports) ΕΣΔΠ και ΠΠΣ (ΕΣΔΠ και ΠΠΣ)
6. Εισηγήσεις της Επιτροπής Ενστάσεων κατά αποτελεσμάτων πιστοποίησης
7. Αξιολόγηση αιτήσεων υποψηφιότητας εμπειρογνομόνων και έγκριση εγγραφής τους στο Μητρώο Εμπειρογνομόνων της Αρχής
8. Θέματα Μητρώου Φοιτητών και έγκριση αιτήσεων εγγραφής προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών

Το 2024, συνεχίστηκαν εντατικά οι πιστοποιήσεις των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ). Το έργο της πιστοποίησης των μεταπτυχιακών προγραμμάτων είναι ιδιαιτέρως απαιτητικό, λόγω του μεγάλου αριθμού ΠΜΣ που λειτουργούν στη χώρα. Το ΣΑΠ είχε θέσει ως στόχο, μέχρι το τέλος του 2024, την αύξηση του ρυθμού επιθεωρήσεων ΠΜΣ από ανεξάρτητες ΕΕΑΠ, ενώ παράλληλα, συνέχισε τη χορήγηση πιστοποίησης στα προγράμματα προπτυχιακών σπουδών (νέα και σε λειτουργία).

Επιπλέον, το 2024 έληξε η θητεία του Αντιπροέδρου του ΣΑΠ, Ομότιμου Καθηγητή του ΕΚΠΑ, Κωνσταντίνου Μπουραζέλη, και μετά την ολοκλήρωση των προβλεπόμενων διαδικασιών μεταξύ ιδιαιτέρως αξιόλογων υποψηφιοτήτων, δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ η απόφαση ορισμού νέου μέλους για τον κλάδο των Ανθρωπιστικών Επιστημών, με πενταετή θητεία. Η επιλεγείσα, Ζωή Γαβριηλίδου, είναι Καθηγήτρια του Τμήματος Ανθρωπιστικών Σπουδών του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης και συγκέντρωσε, εκτός από υψηλές επιστημονικές επιδόσεις, σημαντική εμπειρία στη διοίκηση και την αξιολόγηση.

1.4. Ο Γενικός Διευθυντής

Σύμφωνα με το άρθρο 18 του ν. 4653/20, ο Γενικός Διευθυντής της ΕΘΑΕ συντονίζει και κατευθύνει την επιστημονική και διοικητική υπηρεσία και τις οργανικές μονάδες τους, ως ο διοικητικός και πειθαρχικός προϊστάμενος του ειδικού επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού. Είναι υπεύθυνος

για την υλοποίηση των αποφάσεων, των κατευθύνσεων και οποιωνδήποτε άλλων πράξεων της ΕΘΑΕ και εκτελεί χρέη διατάκτη των δαπανών της Αρχής.

Η Γεν. Διευθύντρια το 2024, συμμετείχε σε 29 συνεδριάσεις των Συμβουλίων της ΕΘΑΕ, εισηγούμενη για θέματα της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της διασφάλισης ποιότητας, καθώς και για τα διοικητικά και οικονομικά ζητήματα της υπηρεσίας. Η Δρ. Χρ. Μπέστα κατηύθυνε την επιστημονική και διοικητική υπηρεσία της Αρχής και είναι η επιστημονική υπεύθυνη της Πράξης «Υποστήριξη της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης – Εφαρμογή του Συστήματος Διασφάλισης της Ποιότητας στα ΑΕΙ». Είχε την επιστημονική επιμέλεια της ετήσιας έκθεσης 2023 και των λοιπών μελετών που εκπόνησε η Αρχή και, μεταξύ άλλων, οργάνωσε και συνέχισε την εκπαίδευση των εμπειρογνομόνων και των φοιτητών του Μητρώου της Αρχής, αλλά και ειδικές εκπαιδεύσεις των στελεχών και υπαλλήλων της Αρχής (on-the-job-training) και στελεχών μονάδων των ΑΕΙ. Μέσω τηλεδιασκέψεων και δια ζώσης συναντήσεων ενημέρωσε τα στελέχη των ΜΟΔΙΠ για την υποστήριξη του έργου τους και συνεργάστηκε με φορείς και ενδιαφερόμενα μέρη για την ανάπτυξη συνεργασιών και για θέματα δεδομένων της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Η Γεν. Διευθύντρια συμμετείχε, επίσης, σε πληθώρα τηλεδιασκέψεων με το ΥΠΑΙΘΑ για θέματα της ανώτατης εκπαίδευσης και του ΕΣΠΑ, για τη σύνταξη της εθνικής στρατηγικής για την Ανώτατη Εκπαίδευση και δράσεις της Ανώτατης Εκπαίδευσης από το Ταμείο Ανάκαμψης.

1.5. Η επιστημονική και διοικητική υπηρεσία της Αρχής

Η επιστημονική και διοικητική υπηρεσία της ΕΘΑΕ οργανώνεται εσωτερικά σε πέντε διευθύνσεις, οι οποίες αναπτύσσονται σε τμήματα και μονάδες σύμφωνα με το οργανόγραμμα, το οποίο παρατίθεται στο Παράρτημα 9 της Έκθεσης. Οι αρμοδιότητες των Διευθύνσεων και τα πεπραγμένα τους για το 2024 παρατίθενται συνοπτικά ως εξής:

1.5.1. Κέντρο Μελετών και Ερευνών

Το 2024, το Κέντρο παρακολούθησε τις εξελίξεις στον χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, επεξεργάστηκε στοιχεία σε θέματα διασφάλισης ποιότητας και εκπόνησε εσωτερικές αναφορές για την έκθεση ποιότητας της Ανώτατης Εκπαίδευσης και παρουσιάσεις για τη συμμετοχή της Διοίκησης σε διάφορες εκδηλώσεις. Το Κέντρο συνέταξε, υπό τον συντονισμό και την επίβλεψη της Γεν. Δ/ντριας, την Ετήσια Έκθεση Ποιότητας της Αρχής για το 2023. Στη συνέχεια, , εκδόθηκε το τεύχος συνοπτικής παρουσίασης της ετήσιας έκθεσης 2023 που εστάλη στα ΑΕΙ και σε συνεργαζόμενους φορείς. Το Κέντρο συνέταξε, επίσης, την εθνική αναφορά αποτελεσμάτων από την έρευνα EG2022, τη μελέτη ιχνηλάτησης αποφοίτων για την Ελλάδα (GR track status report) 2023 η οποία παρουσιάζει βασικά μεγέθη αποφοίτων από το ΟΠΕΣΠ και, τέλος, την παρακολούθηση της πορείας των ελληνικών πανεπιστημίων στις διεθνείς κατατάξεις. Οι εκθέσεις και οι μελέτες του Κέντρου είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Αρχής. Το αρμόδιο Τμήμα συνέταξε τα δελτία τύπου και τις ανακοινώσεις για την ιστοσελίδα, ετοίμασε υλικό δημοσιότητας για την προβολή και τη συμμετοχή της Αρχής σε εκδηλώσεις και προετοίμασε τις 4 συναντήσεις εργασίας της Γεν. Δ/ντριας με τις μονάδες των ΑΕΙ (ΜΟΔΙΠ, ΜΣΣ, ΜΥΦ, ΚεΔιμα). Επίσης, απάντησε σε 43 ερωτήσεις / αναφορές Κοινοβουλευτικού Ελέγχου, ολοκλήρωσε μεταφράσεις κειμένων εργασίας και, τέλος, υποστήριξε το Ανώτατο Συμβούλιο και τη Διοίκηση της Αρχής. Το Τμήμα Τεκμηρίωσης Ποιότητας συμμετείχε στη σύνταξη πρότασης για τον WFME, στη σύνταξη σχετικών εντύπων και σε δύο συναντήσεις εργασίας με την Recognition Team του WFME στο πλαίσιο της πιστοποίησης της ΕΘΑΕ, στη σύνταξη σχεδίου Προτύπου Πιστοποίησης για τις Ιατρικές Σχολές, του Mapping Grid και εντύπων για την Πιστοποίηση των ΕΣΔΠ και των ΠΠΣ των ΑΕΙ (επαναπιστοποίηση), εντύπων για την πιστοποίηση των ΚΕΔΙΒΙΜ, του προτύπου πιστοποίησης νέου ΠΠΣ παραρτημάτων ΝΠΠΕ και στην επικαιροποίηση προτύπου

πιστοποίησης νέου ΠΠΣ των ΑΕΙ και, τέλος, συνέταξε την ενδιάμεση έκθεση παρακολούθησης (Follow-up Report) για την ΕΝQA.

1.5.2. Διεύθυνση Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας

Το 2024, η Διεύθυνση ολοκλήρωσε τις διαδικασίες πιστοποίησης 2 ΕΣΔΠ, 24 ΠΠΣ και 248 ΠΜΣ. Το Τμήμα Υποβολής Προτάσεων Πιστοποίησης δέχθηκε συνολικά 569 προτάσεις πιστοποίησης, εκ των οποίων 12 ΕΣΔΠ, 7 νέων ΠΠΣ, 106 νέων ΠΜΣ, 400 υφιστάμενων ΠΜΣ (β' πρόσκληση), 3 ΞΠΠΣ, 18 ΠΔΣ και 23 ΚΕΔΙΒΙΜ. Το αρμόδιο Τμήμα Διαχείρισης Επιθεωρήσεων υλοποίησε τις διοικητικές διαδικασίες συγκρότησης και υποστήριξης των ΕΕΑΠ και διαχείρισης της διαμονής και της τεχνικής υποστήριξης των ΕΕΑΠ για τις δια ζώσης πιστοποιήσεις, συγκέντρωσε τα δικαιολογητικά και διαβίβασε τα παραστατικά στη Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης για τη διεκπεραίωση των πληρωμών των εμπειρογνομόνων. Το Τμήμα Προγραμματισμού και Παρακολούθησης Πιστοποιήσεων εξέδωσε τις αποφάσεις πιστοποίησης και διεκπεραίωσε τις σχετικές διοικητικές διαδικασίες προς τα ΑΕΙ και το ΥΠΑΙΘΑ και υποστήριξε τις συνεδριάσεις του ΣΑΠ. Καθόλη τη διάρκεια του έτους, η Δ/νση υποστήριξε ενεργά τα ΑΕΙ για τις δράσεις πιστοποίησης από το αρχικό στάδιο μέχρι την ολοκλήρωσή τους, μέσω προφορικής επικοινωνίας αλλά και απαντώντας εγγράφως σε σχετικά ερωτήματα των ΑΕΙ.

1.5.3. Διεύθυνση Συμφωνιών Προγραμματικού Σχεδιασμού και Χρηματοδότησης

Το 2024, η Διεύθυνση Συμφωνιών Προγραμματικού Σχεδιασμού και Χρηματοδότησης υποστήριξε τη διαδικασία υλοποίησης της υπ' αριθμ. 58959/Ζ1/31-5-2024 (ΦΕΚ 3397/Β/13-6-2024) Υπουργικής Απόφασης, με την οποία καθορίστηκαν τα κριτήρια και οι δείκτες ποιότητας και επιτευγμάτων για την κατανομή της ετήσιας τακτικής επιχορήγησης για το 2024. Βάσει αυτής, κάθε Ίδρυμα υπέβαλε στην ΕΘΑΑΕ ετήσια έκθεση με αντικείμενο την παρουσίαση των ετήσιων επιδόσεων του για το έτος 2023. Η ΕΘΑΑΕ, προς διευκόλυνση των Ιδρυμάτων και της παρακολούθησης, απέστειλε στα ΑΕΙ υπόδειγμα έκθεσης επιδόσεων και τεύχος οδηγιών για τη συμπλήρωση της έκθεσης επιδόσεων. Το αρμόδιο στέλεχος υποστήριξε τις ΜΟΔΙΠ των ΑΕΙ σχετικά με την ορθή συμπλήρωση ορισμένων πεδίων/κριτηρίων των εκθέσεων και απάντησε σε ερωτήματα και διευκρινίσεις που ζητήθηκαν από τα ιδρύματα. Η διαδικασία από την πλευρά της ΕΘΑΑΕ ολοκληρώθηκε με την αποστολή της εισήγησης του ΑΣΥ στο ΥΠΑΙΘΑ τον Δεκέμβριο του 2024. Το έτερο Τμήμα Παρακολούθησης Προγραμματικών Συμφωνιών και Ακαδημαϊκών Μεταβολών επεξεργάστηκε και διεκπεραίωσε είκοσι οκτώ (28) αιτήματα του ΥΠΑΙΘΑ για διατύπωση γνώμης σχετικά με ακαδημαϊκές μεταβολές (ίδρυση, μετονομασία Τμήματος/Σχολής, υπαγωγή στις διατάξεις Integrated Master) και αντιστοιχίες Τμημάτων ΑΕΙ, αλλά και αιτήματα για την παροχή γνώμης προς το ΥΠΕΣ για θέματα συνάφειας τίτλων σπουδών και προσοντολογίου του δημοσίου.

1.5.4. Διεύθυνση Πληροφοριακών Συστημάτων και Τεκμηρίωσης

Το 2024, στο πλαίσιο της επιχειρησιακής λειτουργίας της ΕΘΑΑΕ, η Διεύθυνση Πληροφοριακών Συστημάτων και Τεκμηρίωσης διεκπεραίωσε τις ακόλουθες εργασίες, οι οποίες εμπίπτουν στις πάγιες αρμοδιότητές της: (1) Συντήρηση, διαχείριση και ενημέρωση του περιεχομένου των ιστοτόπων ης Αρχής, (2) Διαχείριση χρηστών, λογαριασμών και πρόσβασης, (3) Τεχνική υποστήριξη εσωτερικών και εξωτερικών χρηστών, (4) Εξαγωγή προσαρμοσμένων αναφορών από το ΟΠΕΣΠ και από τις βάσεις δεδομένων, (5) Ανάλυση δεδομένων του ΟΠΕΣΠ, (6) Διεκπεραίωση διοικητικού σκέλους προμηθειών ειδών και υπηρεσιών πληροφορικής, (7) Εκπαίδευση χρηστών για την χρήση εφαρμογών.

Η Διεύθυνση συνέδραμε καθόλη τη διάρκεια του έτους στην άμεση και αποτελεσματική εφαρμογή και στην υποστήριξη όλων των οργανικών μονάδων της Αρχής για την εξ αποστάσεως λειτουργία των υπηρεσιών τους, όταν και όπου απαιτείτο, και της τηλεδιάσκεψης των οργάνων διοίκησης. Επιπλέον, η Διεύθυνση διασφάλισε την ομαλή λειτουργία των ηλεκτρονικών υποδομών και των συστημάτων της Αρχής τόσο στα γραφεία όσο και στο Κέντρο Δεδομένων του ΥΠΑΙΘΑ.

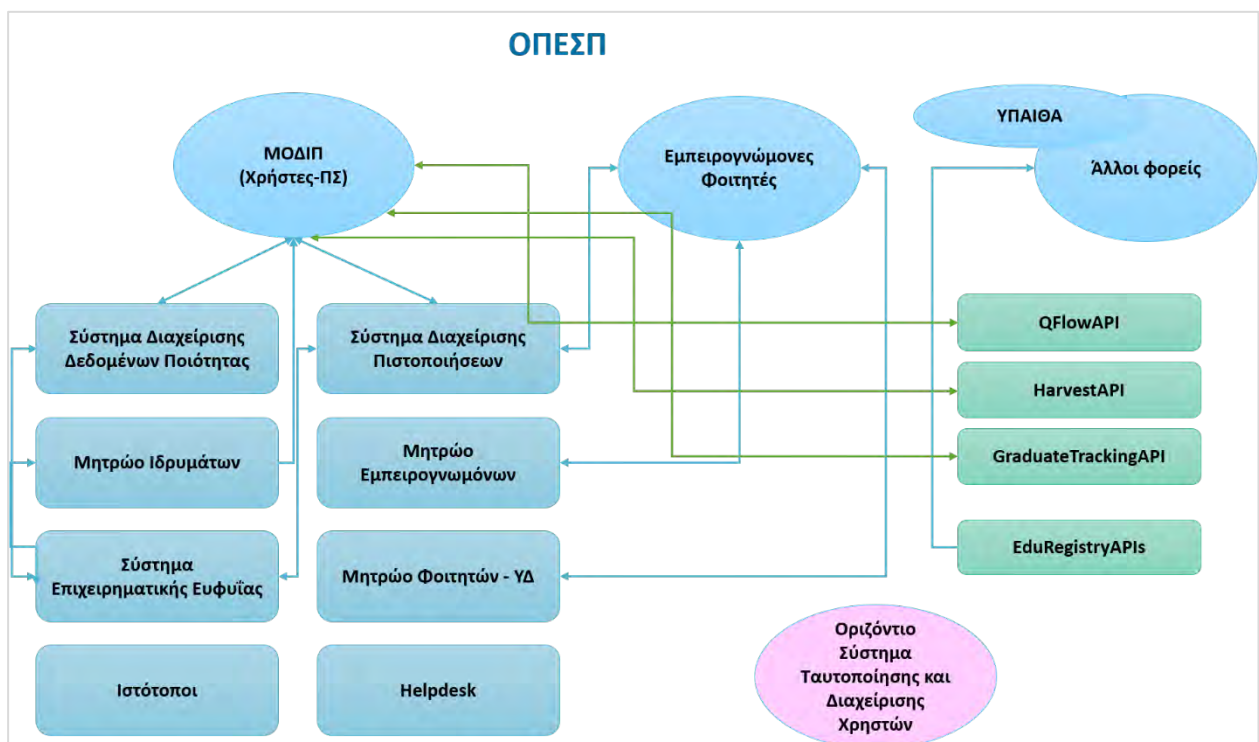
Επέκταση και λειτουργία υποσυστημάτων

Για την περαιτέρω υποστήριξη της επιχειρησιακής λειτουργίας της Αρχής, εντός του 2024 εμπλουτίστηκαν με νέες λειτουργίες τρία εκ των βασικών υποσυστημάτων του ΟΠΕΣΠ και συγκεκριμένα (α) το Σύστημα Διαχείρισης Πιστοποιήσεων (β) το Μητρώο Ιδρυμάτων και (γ) το Σύστημα Διαχείρισης Δεδομένων Ποιότητας.

Μέσω του Συστήματος Διαχείρισης Πιστοποιήσεων υποβλήθηκαν εντός του 2024 από τις ΜΟΔΙΠ των ΑΕΙ και των ΑΣΕΙ 730 προτάσεις πιστοποίησης ΕΣΔΠ, ΚΕΔΙΒΙΜ και Προγραμμάτων Σπουδών, ενώ διεκπεραιώθηκαν 244 επιθεωρήσεις.

Επιπλέον, η ΕΘΑΑΕ εντός του έτους προχώρησε σε μία μεγάλης έκτασης διαδικασία ενημέρωσης, διόρθωσης και συμπλήρωσης των δεδομένων του Μητρώου Ιδρυμάτων και, κυρίως, των ΠΜΣ των ΑΕΙ βάσει των σχετικών ΦΕΚ.

Η βασική διάρθρωση του ΟΠΕΣΠ στα βασικά υποσυστήματα απεικονίζεται στο παρακάτω σχήμα.

Σχήμα 73. Βασική διάρθρωση ΟΠΕΣΠ

Συλλογή δεδομένων

Το 2024 η ΕΘΑΑΕ, για όγδοη συνεχή χρονιά, συνέλεξε από τα Ιδρύματα μέσω του Συστήματος Διαχείρισης Δεδομένων Ποιότητας του ΟΠΕΣΠ τα απολογιστικά δεδομένα ποιότητας για το ακαδημαϊκό έτος 2022/23 και το ημερολογιακό έτος 2023.

Εγχειρίδιο δεδομένων ποιότητας

Η συλλογή των δεδομένων έγινε βάσει της έκδοσης 1.11.002 του εγχειριδίου δεδομένων ποιότητας (Μάρτιος 2023).

Η κατανομή των πεδίων της συγκεκριμένης έκδοσης παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 43. Έκδοση 1.11.002 του εγχειριδίου δεδομένων ποιότητας της ΕΘΑΕ.

v. 1.11.002							
23/03/2023							
Ενότητα	Ίδρυμα (M1)	Σχολή (M2)	Τμήμα (M3)	ΠΠΣ (M4)	ΠΜΣ (M5)	ΠΔΣ (M6)	Σύνολο
Τύπος Δεδομένων							
Αρ. Ακέραιος	164	159	158	125	49	28	683
Αρ. Δεκαδικός	50	13	13	4	2	1	83
Ποσοστό	1	0	0	12	0	0	13
Επιλ. Ναι/Όχι	34	9	9	18	14	3	87
Επιλ. Λίστα	0	0	0	1	1	0	2
Ημερομηνία	2	1	1	2	3	2	11
Κείμενο	1	1	1	1	2	2	8
Σύνολο	252	183	182	163	71	36	887

Αποστολή δεδομένων

Μέσω του συστήματος υποβλήθηκαν την άνοιξη του 2024 οι αναφορές δεδομένων από τα 25 ΑΕΙ και τα 3 ΣΕΙ της χώρας. Το Σύστημα Διαχείρισης Δεδομένων Ποιότητας του ΟΠΕΣΠ το 2024 αριθμούσε περί τους 2.400 ενεργούς εξωτερικούς χρήστες των ΜΟΔΙΠ και των Τμημάτων των ΑΕΙ.

Η συλλογή των δεδομένων έγινε με την αυτοματοποιημένη αποστολή τους από τα πληροφοριακά συστήματα των ΜΟΔΙΠ προς το σύστημα μέσω του QFlowAPI, το οποίο τέθηκε εντός του 2024 σε πλήρη παραγωγική λειτουργία, περιορίζοντας στο ελάχιστο την χειροκίνητη εισαγωγή των στοιχείων. Κατά την διάρκεια του διαστήματος καταχώρησης δεδομένων τα στελέχη της Διεύθυνσης Πληροφοριακών Συστημάτων και Τεκμηρίωσης βρίσκονταν σε διαρκή επικοινωνία με τις ΜΟΔΙΠ των Ιδρυμάτων, τόσο για παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τα δεδομένα ποιότητας όσο και για την εξυπηρέτηση αιτημάτων τεχνικής υποστήριξης.

Δείκτες ποιότητας

Μετά από την ολοκλήρωση της υποβολής των αναφορών δεδομένων από τα Ιδρύματα, υπολογίστηκαν από το σύστημα οι δείκτες ποιότητας και διατέθηκαν αυτόματα στις ΜΟΔΙΠ των Ιδρυμάτων. Οι δείκτες ποιότητας για το ακαδ. έτος 2022/23 και το ημερολογιακό έτος 2023 υπολογίστηκαν βάσει της έκδοσης 1.04.000 του αντίστοιχου εγχειριδίου.

Το πλήθος και η κατανομή των δεικτών ποιότητας ανά ακαδημαϊκή οντότητα και ενότητα απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 44. Πλήθος και κατανομή των δεικτών ποιότητας ανά ακαδημαϊκή οντότητα και ενότητα (έκδ. 1.04.000).

Ακαδημαϊκή οντότητα	Ενότητα	Πλήθος Δεικτών
Ίδρυμα	Εκπαιδευτικό έργο	30
	Ερευνητικό έργο	27
	Χρηματοδότηση και διάθεσή της	27
	Ανθρώπινο δυναμικό	36
	Υποδομές και υπηρεσίες	8
Σχολή ΕΑΠ	Ερευνητική Δραστηριότητα - Ερευνητικά Έργα Και Ερευνητικές Υποδομές	9
	Ερευνητική Δραστηριότητα - Παραγωγή και Αναγνώριση Επιστημονικού Έργου	12
	Οικονομικά Στοιχεία - Χρηματοδότηση Έργων	10
	Προσωπικό	21
	Ταυτότητα Σχολής	2
	Υποδομές-Υπηρεσίες	1
Τμήμα	Ταυτότητα Τμήματος	2
	Προσωπικό Τμήματος	21
	Οικονομικά στοιχεία - χρηματοδότηση έργων Τμήματος	7
	Οικονομικά στοιχεία - χρηματοδότηση Τμήματος	3
	Υποδομές - υπηρεσίες Τμήματος	4
	Ερευνητική δραστηριότητα - παραγωγή και αναγνώριση επιστημονικού έργου Τμήματος	12
	Ερευνητική δραστηριότητα – ερευνητικά έργα και υποδομές Τμήματος	9
ΠΠΣ	Γενικά στοιχεία ΠΠΣ	1
	Δομή και οργάνωση σπουδών ΠΠΣ	4
	Πρακτική άσκηση	14
	Φοιτητές ΠΠΣ - εισαγωγή	1
	Φοιτητές ΠΠΣ - πληθυσμός	5
	Φοιτητές ΠΠΣ – προσβασιμότητα	9
	Φοιτητές - κινητικότητα/διεθνοποίηση	3
	Απόφοιτοι ΠΠΣ - πληθυσμός	6
	Απόφοιτοι ΠΠΣ - επιδόσεις	12
	Διδάσκοντες στο ΠΠΣ	3
ΠΜΣ	Γενικά στοιχεία ΠΜΣ	6
	Δομή και οργάνωση σπουδών ΠΜΣ	9
	Διδάσκοντες στο ΠΜΣ	5
ΠΔΣ	Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών	9
	ΣΥΝΟΛΟ	328

1.5.5. Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης

Το 2024, στο οικονομικό αντικείμενο της, η Διεύθυνση, πέραν των πάγιων οικονομικών υποχρεώσεων της που απορρέουν από τη διαχείριση του τακτικού προϋπολογισμού και του ΕΣΠΑ (μισθοδοσία προσωπικού, αποζημιώσεις μελών συμβουλίων, αποζημιώσεις εξωτερικών συνεργατών, προμήθειες, σύνταξη συμβάσεων, κ.λπ.), παρέλαβε δικαιολογητικά από τη Διεύθυνση Διασφάλισης και Πιστοποίησης και αποζημίωσε 886 αξιολογητές με μ.ό. υλοποίησης των εντολών πληρωμής τις 11,28 ημερολογιακές ημέρες, επεξεργάστηκε στοιχεία 270 Επιτροπών Αξιολογητών ΕΣΔΠ, ΠΠΣ και ΠΜΣ του 2024. Οι ρυθμοί εξόφλησης και εκκαθάρισης των υποχρεώσεων και των δαπανών παρέμειναν σε πολύ καλά επίπεδα.

Στο διοικητικό της αντικείμενο, η Διεύθυνση διαχειρίστηκε τη συμμετοχή της Υπηρεσίας στον α' κύκλο κινητικότητας μέσω ΕΣΚ 2024 και στον έκτακτο κύκλο κινητικότητας της ΕΘΑΕ (111 αιτήσεις) και εξέδωσε τις σχετικές διοικητικές πράξεις, υλοποίησε τις ενέργειες για τη νέα εφαρμογή στοχοθεσίας και την αξιολόγηση του προσωπικού για την αξιολογική περίοδο 2024. Επίσης, διαχειρίστηκε προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την επιλογή εξωτερικών συνεργατών, τον φάκελο δικαιολογητικών για την πρόσληψη μόνιμου προσωπικού στην ΕΘΑΕ με διαδικασίες ΑΣΕΠ, τη σύνταξη και παράταση συμβάσεων εξωτ. συνεργατών, καθώς και κάθε σχετικό θέμα με το μητρώο των υπαλλήλων (χορήγηση αδειών, διοικητικές πράξεις, έκδοση ΠΥΜ, κ.ά.) και την εφαρμογή εγκυκλίων του ΥΠΕΣ και αρμοδίων Υπουργείων. Στο πλαίσιο της γραμματειακής υποστήριξης, διεκπεραιώθηκαν 8.338 e-mails και 7.872 πρωτόκολλα.

1.5.6. Αυτοτελής Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου

Η Μονάδα υπάγεται στον Γενικό Διευθυντή και αντικείμενό της αποτελεί η παρακολούθηση συμμόρφωσης της Υπηρεσίας με τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες του Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας (ΣΔΠ) σύμφωνα με το πρότυπο εσωτερικής διασφάλισης ποιότητας της ΕΝQA. Για τον σκοπό αυτό, η μονάδα πραγματοποιεί εσωτερικούς ελέγχους και ανασκοπήσεις λειτουργίας του ΣΔΠ, σύμφωνα με το εγχειρίδιο ποιότητας της Αρχής. Κατά τους εσωτερικούς ελέγχους, λαμβάνεται υπόψη και η κείμενη νομοθεσία για τον οικονομικό και διοικητικό εσωτερικό έλεγχο. Το 2024 εγκρίθηκαν ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας της ΑΜΕΕ και το Εγχειρίδιο Εσωτερικού Ελέγχου.

2. Χρηματοδότηση της Αρχής

Η χρηματοδότηση της Αρχής πραγματοποιείται μέσω α) του Τακτικού Προϋπολογισμού, οι πιστώσεις του οποίου εγγράφονται υπό ίδιο φορέα στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και β) του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση» (ΕΠΕΔΒΜ).

2.1. Τακτικός Προϋπολογισμός

Η διαμόρφωση του Τακτικού Προϋπολογισμού για το έτος 2024 απεικονίζεται στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας 45. Τακτικός προϋπολογισμός ΕΘΑΑΕ

ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΘΑΑΕ 2024							
Κωδικός Φ./Ε.Φ.	ΑΛΕ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΛΕ	ΕΓΚΕΚΡΙΜΕ- ΝΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ 2024	ΣΥΜΠΛΗΡΩ- ΜΑΤΙΚΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ 2024	ΤΕΛΙΚΗ ΔΙΑΜΟΡ- ΦΩΣΗ Π/Υ 2024	ΑΠΟΛΟΓΙ- ΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2024	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΡ- ΡΟΦΗΣΗΣ
1020-802-0000000		Δαπάνες της ΕΘΑΑΕ που καλύπτονται από τον Π/Υ του ΥΠΑΙΘΑ	1.147.000,00	247.149,74	1.394.149,74	1.277.013,66	91,60%
	21	Παροχές σε εργαζόμενους	887.000,00	57.149,74	944.149,74	854.599,41	90,52%
	24	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	240.000,00	105.000,00	345.000,00	317.640,55	92,07%
	31	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	20.000,00	85.000,00	105.000,00	104.773,70	99,78%

Οι αμοιβές των πολιτικών υπαλλήλων διαμορφώνονται βάσει της κείμενης νομοθεσίας, σύμφωνα με την οποία η μισθοδοσία του προσωπικού της ΕΘΑΑΕ βαρύνει αποκλειστικά τον τακτικό της προϋπολογισμό και έχει μεταφερθεί από τον προϋπολογισμό των φορέων προέλευσης των υπαλλήλων. Τα μέλη των Συμβουλίων, πλην του Προέδρου της Αρχής, δεν μισθοδοτούνται από την ΕΘΑΑΕ, αλλά από τα οικεία ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα, οι δαπάνες για παροχές σε εργαζομένους καλύπτουν το 66,92% των εξοφλήσεων του προϋπολογισμού, ενώ το 24,87% αφορά σε αγορές αγαθών και υπηρεσιών και το 8,21% σε πάγια περιουσιακά στοιχεία. Μέρος των λειτουργικών αναγκών της ΕΘΑΑΕ για την υλοποίηση σημαντικού μέρους της αποστολής της καλύπτεται μέσω του επιχειρησιακού προγράμματος ΕΣΠΑ 2021 - 2027. Η τελική διαμόρφωση του τακτικού προϋπολογισμού για το 2024 (συμπεριλαμβανομένης της συμπληρωματικής χρηματοδότησης των 247.149€) είναι 1.394.149€ και η απορρόφηση του τακτικού προϋπολογισμού ανέρχεται σε ποσοστό 91,60%.

2.2. ΕΣΠΑ 2021 – 2027

Πράξη «Υποστήριξη της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης – Εφαρμογή του Συστήματος Διασφάλισης της Ποιότητας στα ΑΕΙ» με Κωδικό ΟΠΣ 6005117 στο Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027»

Τα οικονομικά στοιχεία της Πράξης παρουσιάζονται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 46. Οικονομικά στοιχεία του έργου ΕΣΠΑ που υποστηρίζει τη λειτουργία της ΕΘΑΑΕ

Πράξη «Υποστήριξη της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης – Εφαρμογή του Συστήματος Διασφάλισης της Ποιότητας στα ΑΕΙ» με Κωδικό ΟΠΣ 6005117 στο Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027»				
ΠΑΚΕΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΔΑΠΑΝΕΣ 2024	ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ
ΠΕ1. Εφαρμογή του Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας στα ΑΕΙ	8.364.590,00	541.996,12	541.996,12 €	6,48%
1.1. Πιστοποίηση Ποιότητας ΠΣ και Ακαδημαϊκών Δομών ΠΠΣ, ΠΜΣ, ΠΔΣ, ΚΕΔΙΒΙΜ και ΕΣΔΠ όπως προέκυψε με τη νέα νομοθεσία (ν. 4653/2020 και 4957/2022) από Επιτροπές Εξωτερικών Αξιολογητών έως 5 άτομα	8.140.000,00	539.576,12	539.576,12 €	6,63%
1.2. Τεχνική υποστήριξη για συναντήσεις επιτροπών αξιολόγησης, επιτόπιων επισκέψεων και επιθεωρήσεων και συγγραφής έκθεσης πιστοποίησης και φιλοξενία εμπειρογνομόνων	224.590,00	2.420,00	2.420,00 €	1,08%
ΠΕ2. Εξωτερικοί Συνεργάτες	1.651.410,00	280.100,00	280.100,00 €	16,96%
ΠΕ3. Λειτουργικές ανάγκες της Αρχής	499.000,00	127.785,99	127.785,99 €	25,61%
ΠΕ4. Μεταφορά Τεχνογνωσίας	40.000,00	15.541,43	15.541,43 €	38,85%
ΠΕ5. Πιστοποίηση της Αρχής	105.000,00	50.129,52	50.129,52 €	47,74%
ΠΕ6. Εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού στην ποιότητα	240.000,00	37.200,00	37.200,00 €	15,50%
ΠΕ7. Αξιολόγηση και διάχυση αποτελεσμάτων	50.000,00	9.350,27	9.350,27 €	18,70%
	10.950.000,00	1.062.103,33	1.062.103,33 €	9,70%

3. Ανθρώπινο δυναμικό, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός

3.1. Το ανθρώπινο δυναμικό της ΕΘΑΑΕ

Οι οργανικές θέσεις για την επιστημονική και διοικητική υποστήριξη της Αρχής ανέρχονται, βάσει νόμου, σε 45. Το προσωπικό της ΕΘΑΑΕ αποτελείται από μεταταγμένους και αποσπασμένους υπαλλήλους, προερχόμενους από τον στενό και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

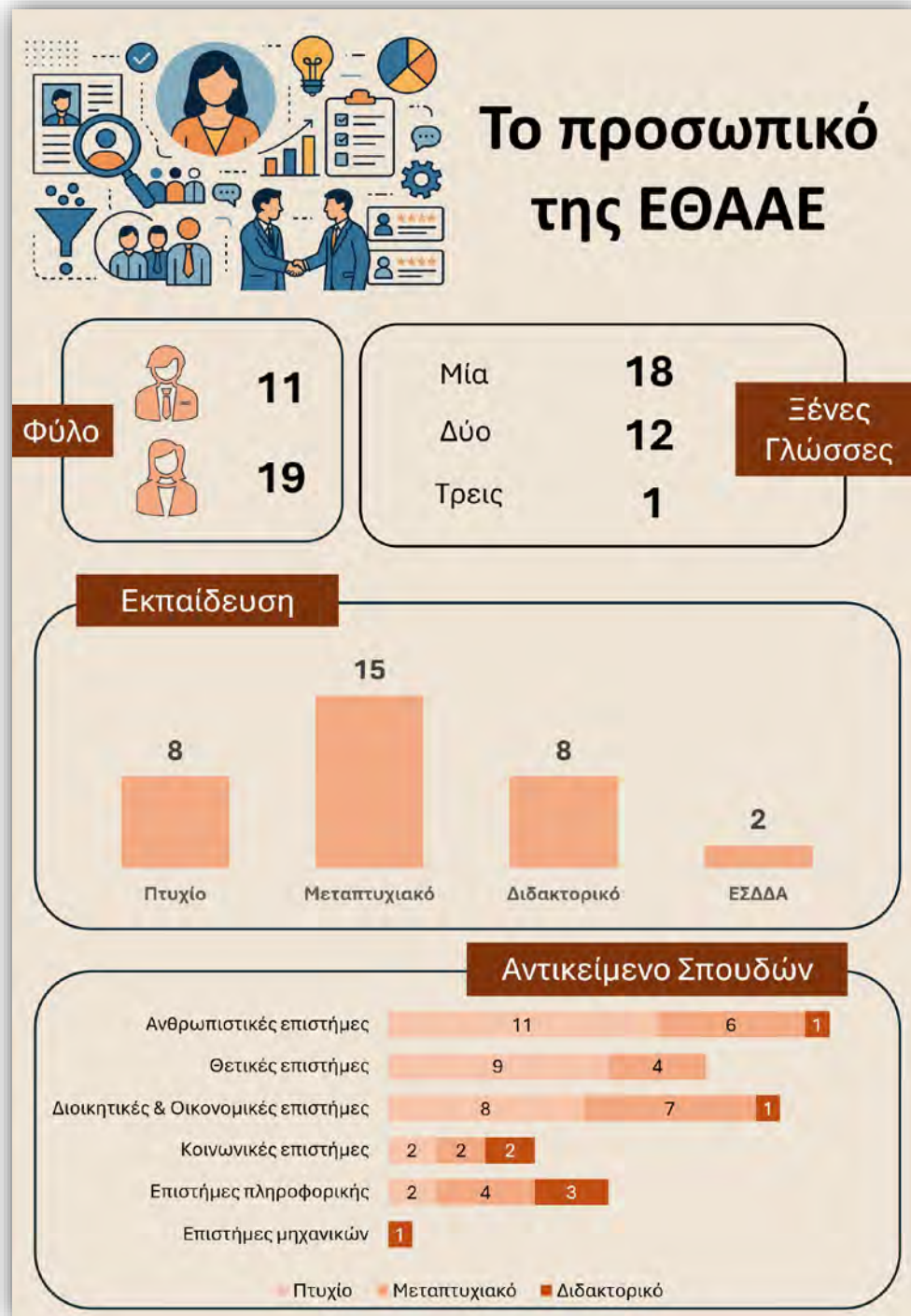
Και το 2024, η Αρχή συνέχισε τις προσπάθειες για την ενίσχυση της στελέχωσής της, λόγω περιορισμένων πόρων και αυξημένων λειτουργιών. Ενδεικτικό είναι ότι από τις δύο προκηρύξεις του ΑΣΕΠ (2/2022 και Ε/2022) για 9 θέσεις ΕΕΠ και 5 θέσεις διοικητικού προσωπικού, μόνο ένας διορισμός ΕΕΠ υλοποιήθηκε στο έτος αναφοράς και παραμένουν σε εκκρεμότητα οι υπόλοιπες 13 θέσεις, καθώς αρκετοί επιλεγέντες δεν αποδέχονται τελικά τον διορισμό τους.

Το 2024 ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες του α' κύκλου κινητικότητας 2024, όπου υποβλήθηκαν 8 αιτήσεις για 25 θέσεις και ολοκληρώθηκε μόνο μία απόσπαση. Έτσι, η Αρχή πραγματοποίησε έκτακτο κύκλο κινητικότητας το φθινόπωρο του 2024 με αίτημα την πλήρωση 19 θέσεων με 13 αποσπάσεις και 6 μετατάξεις. Το ενδιαφέρον των δημοσίων υπαλλήλων ήταν μεγάλο και υποβλήθηκαν συνολικά 104 αιτήσεις. Ολοκληρώθηκαν 7 από τις 13 αποσπάσεις, πέντε (5) υπαλλήλων με αποδέσμευση από την υπηρεσία προέλευσης τους εντός του 2024 και δύο (2) υπαλλήλων εντός του 2025 και δύο (2) από τις έξι (6) μετατάξεις που ολοκληρώθηκαν στις αρχές του 2025.

Με βάση τα προαναφερθέντα στοιχεία, το 2024 το πλήθος των μεταταγμένων υπαλλήλων ανήλθε σε 14 άτομα και των αποσπασμένων σε 16 (με μικρή διακύμανση καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ως προς το πλήθος των αποσπάσεων).

Στα ανωτέρω στοιχεία δεν περιλαμβάνονται οι εξωτερικοί συνεργάτες της ΕΘΑΑΕ, οι οποίοι απασχολήθηκαν στην Αρχή μέσω του ΕΣΠΑ για την υλοποίηση της πράξης. Το 2024, η Αρχή απασχόλησε συνολικά δεκαπέντε (15) εξωτερικούς συνεργάτες, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο τεχνικό δελτίο έργου.

Στοιχεία για το προσωπικό, όπως το υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης, η γνώση ξένων γλωσσών και το αντικείμενο σπουδών του, παρουσιάζονται στο γράφημα που ακολουθεί:

Σχήμα 74. Στοιχεία για το προσωπικό της ΕΘΑΑΕ

Η επιμόρφωση και η κατάρτιση του προσωπικού σε αντικείμενα άμεσα συνδεδεμένα με τις υφιστάμενες αρμοδιότητες της Αρχής πραγματοποιήθηκε τόσο μέσω σεμιναρίων στο ΕΚΔΔΑ όσο και μέσω εσωτερικών σεμιναρίων και εκπαίδευσης (on-the-job-training). Υπάλληλοι διαφόρων Δ/νσεων συμμετείχαν στα προγράμματα του ΙΝΕΠ: «Ενιαίο Πλαίσιο Δεξιοτήτων: Επίλυση Προβλημάτων και Δημιουργικότητα στο Δημόσιο Τομέα – 1ο επίπεδο», «Παραγωγή Καινοτόμων Ιδεών στη Δημόσια Διοίκηση», «Εκπαίδευση Προϊσταμένων Τμημάτων», «Ανάπτυξη Διοικητικών Ικανοτήτων: Διαχείριση Έργου και Κατάρτιση Επιχειρησιακών Σχεδίων» «Ενιαίο Πλαίσιο Δεξιοτήτων: Οργάνωση και Προγραμματισμός Δημοσίου Τομέα 1ο επίπεδο», «Ανάπτυξη Διοικητικών Ικανοτήτων: Επίλυση Προβλήματος (Problem Solving) και Τεχνικές Λήψης Απόφασης», «Ηλεκτρονική Γραμματειακή Υποστήριξη» και «Βασικές Ψηφιακές Γνώσεις και Δεξιότητες», «Λογιστική Μεταρρύθμιση: Εφαρμογή Λογιστικού Πλαισίου και Λογιστικών Πολιτικών στο Δημόσιο Τομέα», «Εργαστήρια Εφαρμογής Διαδικασίας Στοχοθεσίας σύμφωνα με τος προβλέψεις του Ν.4940/2022». Επιπλέον, η Γεν. Δ/ντρια πραγματοποίησε εσωτερικά σεμινάρια ενδοϋπηρεσιακής εκπαίδευσης, κατά κύριο λόγο, σε θέματα πιστοποίησης (προτάσεις πιστοποίησης και νέα πρότυπα ποιότητας της ΕΘΑΕ, διαδικασία επιθεώρησης).

3.2. Εγκαταστάσεις και εξοπλισμός

Η ΕΘΑΕ στεγάζεται σε μισθωμένες εγκαταστάσεις στο κέντρο της Αθήνας, επί των οδών Αριστείδου 1 και Ευριπίδου 2 (όροφοι 1-4) σε χώρους ωφέλιμης επιφάνειας περίπου 495 τ.μ, με εύκολη πρόσβαση από το συγκοινωνιακό δίκτυο τόσο για τους υπαλλήλους και συνεργάτες της Αρχής, όσο και για τους επισκέπτες από τα ΑΕΙ της χώρας και τους εμπειρογνώμονες της αλλοδαπής. Τα γραφεία της Αρχής είναι πλήρως εξοπλισμένα από πλευράς υλικοτεχνικής υποδομής και η Αρχή εφαρμόζει τις προβλέψεις του νόμου για θέματα ασφαλείας των εγκαταστάσεων και προστασίας και υγιεινής του προσωπικού. Το σύνολο των πληροφοριακών συστημάτων και εφαρμογών της ΕΘΑΕ λειτουργούν σε εξοπλισμό που βρίσκεται στις εγκαταστάσεις της ΕΘΑΕ και σε χώρο που έχει παραχωρηθεί στο Κέντρο Δεδομένων (Data Center) του ΥΠΑΙΘΑ στο Μαρούσι. Το 2024 πραγματοποιήθηκαν όλες οι απαραίτητες εργασίες συντήρησης και αναβάθμισης του εξοπλισμού της Αρχής. Λόγω σταδιακής αύξησης του προσωπικού και αναμονής προσλήψεων και νέων αρμοδιοτήτων που συνεχώς προστίθενται στον ρόλο της, η Αρχή ξεκίνησε την αναζήτηση και δεύτερου χώρου εγκατάστασης κοντά στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις για την καλύτερη λειτουργία της.

4. Πιστοποίηση της ΕΘΑΕ από την ENQA και την WFME

Έκθεση προόδου της ΕΘΑΕ προς την ENQA

Τον Φεβρουάριο του 2022, η ΕΘΑΕ είχε υποβληθεί σε εξωτερική αξιολόγηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ENQA), βάσει των Ευρωπαϊκών Προτύπων και Κατευθυντήριων Οδηγιών (ESG 2015), με στόχο την ανανέωση της ιδιότητάς της ως μέλους της ENQA και την ένταξή της στο Ευρωπαϊκό Μητρώο Διασφάλισης Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (EQAR). Κατόπιν της επιτυχούς αξιολόγησης, το EQAR ενέκρινε την εγγραφή της ΕΘΑΕ στο Μητρώο τον Μάρτιο του 2023 έως τις 30/09/2027 και τον Απρίλιο του 2023 το Διοικητικό Συμβούλιο της ENQA ανανέωσε την ιδιότητα της ΕΘΑΕ ως πλήρους μέλους της.

Η τελική Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης της Αρχής περιλάμβανε σειρά θετικών επισημάνσεων, συστάσεων και προτάσεων βελτίωσης εκ μέρους της Επιτροπής Αξιολόγησης. Σε συνέχεια ενδεδειγμένης μελέτης της έκθεσης και των συστάσεων, και με γνώμονα τη συνεχή βελτίωση, η ΕΘΑΕ διαμόρφωσε

σχέδιο δράσης με στόχο την οργάνωση και ιεράρχηση πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση των επιμέρους συστάσεων.

Η ΕΘΑΕ, εντός δύο ετών, υπέβαλε στην ΕΝQA την προβλεπόμενη Έκθεση Προόδου το 2024, η οποία παρουσιάζει τις συστάσεις και υποδείξεις της Επιτροπής, καθώς και την πρόοδο που είχε σημειωθεί έως τότε ως προς την υλοποίησή τους. Επιπλέον, καταγράφει συνοπτικά τις πρόσφατες μεταρρυθμίσεις στον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης στην Ελλάδα και τις συνακόλουθες νέες αρμοδιότητες που ανατέθηκαν στην ΕΘΑΕ στον τομέα της διασφάλισης ποιότητας. Μετά την επίσκεψη της ΕΝQA τον Φεβρουάριο 2022, η ΕΘΑΕ έχει καταγράψει σημαντικές εξελίξεις όσον αφορά την ενίσχυση της επιχειρησιακής της ικανότητας και του συστήματος διασφάλισης ποιότητας. Στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής της, η Αρχή ανέπτυξε νέα πρότυπα ποιότητας για την πιστοποίηση μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών, καθώς και για τα Κέντρα Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης. Επιπλέον, προέβλεψε σε αναθεώρηση των υφιστάμενων προτύπων πιστοποίησης των εσωτερικών συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και των προγραμμάτων προπτυχιακών σπουδών.

Συμπληρωματικά, η Αρχή ενίσχυσε τον διάλογο με βασικά ενδιαφερόμενα μέρη, όπως φοιτητές, Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και εργοδοτικές ενώσεις, με ιδιαίτερη έμφαση στους φορείς της αγοράς εργασίας στον τομέα των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών. Ιδιαίτερης σημασίας θεσμική εξέλιξη αποτελεί η νομοθετική μεταρρύθμιση του Μαρτίου 2024, η οποία επιτρέπει την ίδρυση μη κρατικών πανεπιστημίων στην Ελλάδα. Η αλλαγή αυτή αναμένεται να αναδιαμορφώσει το τοπίο της ανώτατης εκπαίδευσης, αναθέτοντας στην ΕΘΑΕ διευρυμένες αρμοδιότητες, όπως την αρχική αξιολόγηση των ιδρυμάτων και την πιστοποίηση όλων των προγραμμάτων σπουδών τους.

Παράλληλα, υλοποιήθηκαν νέες ψηφιακές υποδομές για την ενίσχυση του εσωτερικού συστήματος διασφάλισης ποιότητας της Αρχής. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται: η ψηφιακή πλατφόρμα διαχείρισης προτάσεων πιστοποίησης, το μητρώο όλων των ελληνικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και η πλατφόρμα ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με σκοπό την εκπαίδευση των μελών των επιτροπών αξιολόγησης. Επίσης, εκπονήθηκαν θεματικές εκθέσεις ανά γνωστικό πεδίο (Ιατρική, Αγροτικές Επιστήμες, ΤΠΕ), οι οποίες συμβάλλουν στη συνολική αναβάθμιση των διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας.

Συνολικά, οι προαναφερθείσες δράσεις αποτελούν κρίσιμους άξονες ενίσχυσης τόσο της εσωτερικής όσο και της εξωτερικής διασφάλισης ποιότητας της Αρχής. Σύμφωνα με τον προγραμματισμό, ο κύκλος των μεταρρυθμίσεων αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί έως την επόμενη εξωτερική αξιολόγηση, οδηγώντας σε περαιτέρω συνολική αναβάθμιση του συστήματος και της επιχειρησιακής ικανότητας της ΕΘΑΕ.

Πιστοποίηση από την WFME

Η Παγκόσμια Ομοσπονδία Ιατρικής Εκπαίδευσης (WFME) ιδρύθηκε το 1972 και αποτελεί τον παγκόσμιο οργανισμό που ασχολείται με την εκπαίδευση και κατάρτιση των ιατρών. Η WFME ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (WHO) και της Παγκόσμιας Ιατρικής Ένωσης (WMA). Η WFME προσφέρει τη δυνατότητα αξιολόγησης φορέων που πιστοποιούν τη βασική ιατρική εκπαίδευση και απονέμει καθεστώς αναγνώρισης σε έναν φορέα, εφόσον αποδεικνύεται επαρκές επίπεδο ποιότητας στο σύστημα και στις διαδικασίες πιστοποίησης. Η Επιτροπή Αναγνώρισης της WFME είναι το αρμόδιο όργανο που αναγνωρίζει τους φορείς πιστοποίησης οι οποίοι έχουν την αρμοδιότητα να πιστοποιούν προγράμματα εκπαίδευσης και σχολές που απονέμουν τον τίτλο ιατρικής (MD) ή ισοδύναμό του.

Η ΕΘΑΕ υπέβαλε αίτηση στην WFME προκειμένου να αποκτήσει καθεστώς αναγνωρισμένου φορέα πιστοποίησης προγραμμάτων σπουδών ιατρικής. Στο πλαίσιο της όλης διαδικασίας αναγνώρισης, προβλέπεται επιτόπια επίσκεψη της Επιτροπής Αναγνώρισης κατά την πιστοποίηση ενός προγράμματος ιατρικών σπουδών. Η πρώτη επίσκεψη πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο του 2024 κατά την πιστοποίηση του ΠΠΣ Ιατρικής του Πανεπιστημίου Πατρών και καταγράφηκαν από την Επιτροπή σημαντικά θετικά σημεία και συστάσεις για την εξειδίκευση των προτύπων της ΕΘΑΕ για την πιστοποίηση των προγραμμάτων σπουδών Ιατρικής ώστε να ενισχυθεί το ειδικό πλαίσιο για την ιατρική εκπαίδευση και να υποβληθεί η Αρχή σε πλήρη επιθεώρηση μετά από δυο χρόνια, το 2026.

5. Δράσεις υποστήριξης, ενημέρωσης και συνεργασίας

Το 2024, η ΕΘΑΕ υποστήριξε τα ΑΕΙ μέσα από στοχευμένες δράσεις συνεργασίας και ενημέρωσης, ανέπτυξε δράσεις δημοσιότητας, επικοινωνίας και συνεργασίας με άλλους φορείς για θέματα που άπτονται της Ανώτατης Εκπαίδευσης και συμμετείχε σε συναντήσεις και εκδηλώσεις για την προβολή του έργου της και τη δημοσιοποίηση στοιχείων και δεδομένων της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

5.1. Δράσεις υποστήριξης των ΑΕΙ

5.1.1. Επισκέψεις και συναντήσεις εργασίας με τις Πρυτανικές Αρχές των ΑΕΙ

Καθόλη τη διάρκεια του έτους, ο Πρόεδρος είχε δια ζώσης και τηλεφωνικές συνομιλίες με Πρυτάνεις των ΑΕΙ για θέματα διασφάλισης ποιότητας, ενώ η Γεν. Διευθύντρια συμμετείχε σε τηλεδιασκέψεις με Προέδρους των ΜΟΔΙΠ για θέματα υποβολής προτάσεων πιστοποίησης και υποστήριξης της διαδικασίας των πιστοποιήσεων. Σταχυολογούνται τα εξής:

- Συνάντηση εργασίας με Πρύτανη Παν. Ιωαννίνων (15-1-2024): συζήτηση με τον Πρόεδρο για τους ποιοτικούς δείκτες της ΕΘΑΕ και για το Τμήμα Μουσικών Σπουδών στην Άρτα.
- Επίσκεψη στο ΔΙΠΑΕ (26 / 29-1-2024): συνάντηση με αντιπρυτάνεις και κοσμήτορες και επίσκεψη στις εγκαταστάσεις και εργαστήρια Τμημάτων στις Σέρρες στις 26/1. Επίσκεψη με τον Πρύτανη ΔΙΠΑΕ και κοσμήτορες Τμημάτων στη Σίνδο και στα εργαστήρια Τμημάτων Μηχανικών του Ιδρύματος.
- Επίσκεψη της Αντιπρυτάνεως Ακαδημαϊκών ΕΚΠΑ (7-10-2024): συζήτηση για θέματα ΟΠΕΣΠ και Εκθέσεων Επιτευγμάτων.
- Ημερίδα διάχυσης των αποτελεσμάτων Προγράμματος ΕΣΠΑ «Μονάδα Στρατηγικού Σχεδιασμού του Πολυτεχνείου Κρήτης» (13-11-2024): ο Πρόεδρος συμμετείχε στην ημερίδα στο Πολυτεχνείο Κρήτης.
- Επίσκεψη της Γεν. Διευθύντριας στις εγκαταστάσεις του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου στην Αθήνα (13-11-2024): συνάντηση με τον Πρόεδρο της ΜΟΔΙΠ και Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Εξωστρέφειας και μέλη της ΜΟΔΙΠ και του ΜΣΣ για θέματα πιστοποιήσεων ΠΠΣ του ΕΑΠ.
- Ημερίδα της Μονάδας Στρατηγικού Σχεδιασμού του ΕΚΠΑ (14-11-2024): Ο Πρόεδρος της ΕΘΑΕ και η Γεν. Διευθύντρια της ΕΘΑΕ συμμετείχαν ως προσκεκλημένοι στην ημερίδα παρουσίασης του Στρατηγικού Σχεδίου 2023-2027 του ΕΚΠΑ που οργάνωσε η ΜΣΣ. Ο Πρόεδρος μίλησε για τον ρόλο του στρατηγικού σχεδιασμού για την επίτευξη της αποστολής του Πανεπιστημίου αλλά και στις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας ως εργαλείων χάραξης στρατηγικής σε κάθε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα. Η Γεν. Δ/ντρια μίλησε για τις νέες απαιτήσεις της Μονάδας Στρατηγικού Σχεδιασμού των ΑΕΙ και στα στάδια ανάπτυξης

στρατηγικής καθώς και στη συμβολή της ΕΘΑΕ στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου «ΕΣΠΑ 2021-2027, Πρόσκληση ΕΚΠ36: Υποστήριξη και λειτουργία της Οργανωτικής Διάρθρωσης των ΑΕΙ: Μονάδες Στρατηγικού Σχεδιασμού».

- Επίσκεψη στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας: α) στη νέα Πανεπιστημιούπολη Κοζάνης (21-11-2024): ξενάγηση στις εγκαταστάσεις που αποτελούν το πιο νέο campus ευρωπαϊκών προδιαγραφών στην Ελλάδα και β) επίσκεψη στην ανακαινισμένη Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών στη Φλώρινα (22-11-2024).
- Επίσκεψη στο ΔΙΠΑΕ (23-11-2024): περιήγηση στο Τμήμα Δημιουργικού Σχεδιασμού και Ένδυσης στο Κιλκίς για αυτοψία σε περιοχές ενδιαφέροντος και συνάντηση με εκπροσώπους.
- Ημερίδα ΕΛΜΕΠΑ για απολογισμό της ΜΣΣ (26-11-2024): ομιλία του Προέδρου «Οι Διαδικασίες Διασφάλισης Ποιότητας ως Εργαλείο Χάραξης Στρατηγικής».

5.1.2. Έργα υποστήριξης και λειτουργίας της οργανωτικής διάρθρωσης των ΑΕΙ: Εκπαίδευση στελεχών ΜΟΔΙΠ, ΜΣΣ, ΜΥΦ, ΚεΔιΜα

Οι ενημερωτικές τεχνικές συναντήσεις της Γεν. Δ/ντριας με τους Προέδρους και με στελέχη των ΜΟΔΙΠ των Ιδρυμάτων συνεχίστηκαν διαδικτυακά και δια ζώσης, με στόχο πάντοτε τη σφαιρική ενημέρωσή τους και υποστήριξή τους για τα θέματα πιστοποίησης και τις δράσεις διασφάλισης ποιότητας (υποστήριξη ΜΟΔΙΠ, Γραφεία Διασύνδεσης).

Ειδικότερα, η Γεν. Διευθύντρια πραγματοποίησε διαδικτυακά τις παρακάτω ενημερωτικές συναντήσεις στο πλαίσιο της Πρόσκλησης με τίτλο «Υποστήριξη και λειτουργία της Οργανωτικής Διάρθρωσης των ΑΕΙ (Μονάδες Υποστήριξης Φοιτητών) και ανεξάρτητων λειτουργικών μονάδων (Μονάδες Διασφάλισης Ποιότητας και Στρατηγικού Σχεδιασμού)» και εν όψει της υποβολής προτάσεων από τα ΑΕΙ στην Υποδράση 2 «Υπηρεσίες Διασφάλισης Ποιότητας, Στρατηγικής Ανάπτυξης και Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας»:

1. Χρηματοδότηση των ΜΟΔΙΠ των ΑΕΙ (1.11.2024)
Ενημέρωση για την Υποδράση και τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις προτεινόμενες ενέργειες που θα πρέπει να αποσκοπούν στο πλήρη συντονισμό της ανάπτυξης της εσωτερικής διασφάλισης ποιότητας καθώς και του στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού του ΑΕΙ με τις κατευθύνσεις της ΕΘΑΕ και ενδεικτικά θα αφορούν: την εφαρμογή νέων διαδικασιών ποιότητας όπου απαιτείται (σχεδιασμός και εφαρμογή νέων διαδικασιών εσωτερικής αξιολόγησης, στρατηγική διασφάλισης ποιότητας), την εκπόνηση τεκμηριωμένων εκθέσεων και αναφορών για την εξέλιξη των δεικτών επίδοσης, την ανασκόπηση των αποτελεσμάτων διασφάλισης ποιότητας, την επικαιροποίηση των διαδικασιών για την υποστήριξη της στρατηγικής διασφάλισης ποιότητας για την επόμενη πενταετία, την επεξεργασία δεδομένων ποιότητας για το ΑΕΙ και στη δημιουργία νέων διαδικασιών για τη συλλογή τους
2. Χρηματοδότηση των Μονάδων Στρατηγικού Σχεδιασμού (ΜΣΣ) ΑΕΙ (25.11.2024)
Ενημέρωση για την Υποδράση και τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις προτεινόμενες ενέργειες που θα πρέπει να αποσκοπούν στο πλήρη συντονισμό της ανάπτυξης του στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού του ΑΕΙ με τις κατευθύνσεις της ΕΘΑΕ και ενδεικτικά θα αφορούν: στην εκπόνηση τεκμηριωμένων εκθέσεων και αναφορών για την εξέλιξη των δεικτών επίδοσης, στην επεξεργασία δεδομένων ποιότητας για το ΑΕΙ και στη δημιουργία νέων διαδικασιών για τη συλλογή τους, στην υποστήριξη διαδικασιών για την επικαιροποίηση του στρατηγικού σχεδίου καθώς και των επιχειρησιακών και αναπτυξιακών σχεδίων του ΑΕΙ, στην εφαρμογή της διαδικασίας της ετήσιας παρακολούθησης / προσαρμογής των στόχων και δράσεων στρατηγικής και προγραμματικών συμφωνιών, βάσει

δεικτών επιδόσεων (KPIs) σε όλα τα επίπεδα διοίκησης, στη διαδικασία αναθεώρησης και επικαιροποίησης των δράσεων για την βελτίωση της απόδοσης και του βαθμού επίτευξης των στόχων, στην παρακολούθηση της επίδοσης του ΑΕΙ σε διεθνείς λίστες κατάταξης, στις διαδικασίες αυτοαξιολόγησης της ΜΣΣ και της εσωτερικής της δομής, ως προς το βαθμό στελέχωσης, τις διαδικασίες και τη ροή εργασιών, τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και το επίπεδο επιχειρησιακής της ικανότητας, στην επιμόρφωση των στελεχών του ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού.

3. Χρηματοδότηση των Μονάδων Υποστήριξης Φοιτητών (ΜΥΦ) ΑΕΙ (4.12.2024)

Ενημέρωση για την εν λόγω Υποδράση και τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις προτεινόμενες ενέργειες που θα πρέπει να αποσκοπούν στο πλήρη συντονισμό των μονάδων αυτών του ΑΕΙ, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΕΘΑΕ και ενδεικτικά θα αφορούν: υποστήριξη διεξαγωγής της πρακτικής άσκησης φοιτητών (δράσεις προσέλκυσης φορέων υποδοχής, υποστήριξη προγραμμάτων πρακτικής άσκησης, αξιολόγηση προγραμμάτων πρακτικής άσκησης από τους φορείς και τους αποφοίτους κ.λπ.), ενίσχυση διασύνδεσης των φοιτητών και αποφοίτων του ΑΕΙ με την αγορά εργασίας (διοργάνωση εκδηλώσεων διασύνδεσης και σεμιναρίων, παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης και πληροφόρησης σε φοιτητές και αποφοίτους για ζητήματα σταδιοδρομίας και ενίσχυσης του εργασιακού τους προφίλ, για δυνατότητες προώθησης καινοτόμων ιδεών, προαγωγή ψηφιακών και πράσινων δεξιοτήτων των φοιτητών παράλληλα με τις τυπικές σπουδές, ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων που συνάδουν με την ανάληψη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων) ώστε αυτά να αξιοποιηθούν σε επαγγελματικές ή κοινωνικές δραστηριότητες, ιχνηλάτηση των αποφοίτων σε συνεργασία με την ΕΘΑΕ (εκπόνηση μελετών, εκθέσεων βάσει καταγεγραμμένων στοιχείων), σύνταξη τακτικών εκθέσεων, η εκπόνηση μελετών και η τήρηση στατιστικών στοιχείων σχετικά με όλες τις ανωτέρω δραστηριότητες, καθώς και η παρακολούθηση της στοχοθεσίας των εμπλεκόμενων Μονάδων του ΑΕΙ.

4. Χρηματοδότηση των Κέντρων Υποστήριξης Διδασκαλίας & Μάθησης (ΚεΔιΜα) των ΑΕΙ (5.12.2024)

Ενημέρωση για την εν λόγω Υποδράση και τα ΚεΔιΜα που έχουν ως στόχο την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης των μελών του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών/τριών και ενδυνάμωσης και συνεχούς βελτίωσης των διαδικασιών διδασκαλίας και μάθησης, και τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις προτεινόμενες ενέργειες που θα πρέπει να αποσκοπούν στον πλήρη συντονισμό της μονάδας αυτής με τις λοιπές δομές/μονάδες του ΑΕΙ, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΕΘΑΕ στο πλαίσιο της Υποδράσης 3 της ίδιας Πρόσκλησης.

5.2. Ενημέρωση στις Συνόδους Πρυτάνεων και Προέδρων ΔΕ των ελληνικών ΑΕΙ

- i. *105η Σύνοδος Πρυτάνεων και Προέδρων των Δ.Ε. των Ελληνικών Πανεπιστημίων (17 έως 19-04-2024):* Ο Πρόεδρος συμμετείχε στις εργασίες της Συνόδου που πραγματοποιήθηκε υπό την Προεδρία του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, στην Αλεξανδρούπολη. Η Γεν. Δ/ντρια συμμετείχε στις εργασίες της 36ης Συνόδου Αντιπρυτάνεων Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, Φοιτητικών Θεμάτων και Διά Βίου Εκπαίδευσης, μιλώντας για τον σχεδιασμό, την αναθεώρηση και την εσωτερική αξιολόγηση των προγραμμάτων σπουδών.
- ii. *106η Σύνοδος Πρυτάνεων και Προέδρων των Δ.Ε. των Ελληνικών Πανεπιστημίων (17 έως 19-07-2024):* Ο Πρόεδρος της ΕΘΑΕ συμμετείχε στις εργασίες της Συνόδου που πραγματοποιήθηκε υπό την προεδρία του Πανεπιστημίου Πατρών, πραγματοποιώντας ομιλία στην ολομέλεια της Συνόδου με θέμα «Τα Ελληνικά Πανεπιστήμια το 2023-24». Ο κ.

Μήτκας συμμετείχε και στις εργασίες της 37ης Συνόδου Αντιπρυτάνεων Ακαδημαϊκών, Διοικητικών Θεμάτων & Διά Βίου Μάθησης, όπου παρουσίασε θέματα Αξιολόγησης και Διεθνοποίησης των Ελληνικών ΑΕΙ. Στην ίδια συνεδρία, συμμετείχε και η Γεν. Διευθύντρια μιλώντας για θέματα Διασφάλισης Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

- iii. *107η Σύνοδος Πρυτάνεων Ελληνικών Πανεπιστημίων (10 έως 13-12-2024)*: Ο Πρόεδρος της ΕΘΑΕ συμμετείχε στις εργασίες της Συνόδου που έλαβε χώρα στον Μυστρά, υπό την Προεδρία του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, πραγματοποιώντας ομιλία στην ολομέλεια της Συνόδου με θέμα «Διασφάλιση Ποιότητας και Στρατηγικές Ανάπτυξης στα Ελληνικά Πανεπιστήμια». Η Γεν. Διευθύντρια μίλησε για τη χρηματοδότηση της νέας προγραμματικής περιόδου για τις ΜΟΔΙΠ και τις οριζόντιες δομές των ΑΕΙ, στις εργασίες της 38ης Συνόδου Αντιπρυτάνεων Ακαδημαϊκών και Φοιτητικών Θεμάτων.

6. Συνεργασίες και διαβούλευση με ενδιαφερόμενα μέρη

6.1. Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

Διαδικτυακή συνάντηση εργασίας των μελών του ΑΣΥ με τον Υπουργό Παιδείας (10-1-2024): συζήτηση για σχέδιο νόμου για ίδρυση μη κρατικών πανεπιστημίων και για θέματα αρμοδιότητας ΕΘΑΕ

Επίδοση Ετήσιας Έκθεσης για την Ποιότητα της Ανώτατης Εκπαίδευσης 2023 (19-12-2024): Υποβολή της Ετήσιας Έκθεσης στον Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Κ. Πιερρακάκη και στον Γενικό Γραμματέα Ανώτατης Εκπαίδευσης, Ν. Παπαϊωάννου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν. 4653/20.

6.2. Συνεργασίες με άλλους φορείς

6.2.1. Ενημέρωση στη Βουλή των Ελλήνων

Διαρκής Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων (29-02-2024):

Ο Πρόεδρος της ΕΘΑΕ προσκλήθηκε να εκθέσει τις απόψεις της Αρχής σχετικά με το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού «Ενίσχυση του Δημόσιου Πανεπιστημίου - Πλαίσιο λειτουργίας μη κερδοσκοπικών παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων».

Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας ΒτΕ (23-07-2024):

Η ακρόαση για την ανανέωση της θητείας του κ. Μήτκα πραγματοποιήθηκε από τα μέλη της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής. Η ανανέωση της θητείας του εγκρίθηκε κατά πλειοψηφία. Κατά την παρουσίασή του, ο κ. Μήτκας επικεντρώθηκε στη θητεία του ως Προέδρου από τον Φεβρουάριο του 2020 αναφερόμενος σε ορισμένα από τα θέματα που κλήθηκε η Αρχή να αντιμετωπίσει, καθώς και στα επιτεύγματα της περιόδου. Ο Πρόεδρος της ΕΘΑΕ έκανε ιδιαίτερη μνεία στην άρτια στελέχωση των Συμβουλίων της Αρχής (ΑΣΥ και ΣΑΠ), στην άψογη συνεργασία και στη σημαντική συνεισφορά των μελών στο έργο της ΕΘΑΕ, αλλά και στο εξαιρετικό έργο που επιτελεί, υπό την καθοδήγηση της Γεν. Δ/ντριας Δρ. Χ. Μπέστα, η υποστελεχωμένη υπηρεσία της Αρχής. Αναφέρθηκε, επίσης, στην πορεία και την εξέλιξη της Αρχής στο διάστημα των τεσσάρων ετών της πρώτης θητείας του, στην επαναπιστοποίηση της ΕΘΑΕ από την ΕΝQA, στην σε πλήρη εξέλιξη διαδικασία των πιστοποιήσεων προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, στην υιοθέτηση και εφαρμογή ποιοτικών κριτηρίων για την αξιολόγηση των επιδόσεων των ελληνικών ΑΕΙ, στη βελτίωση του πληροφοριακού συστήματος της ΕΘΑΕ (ΟΠΕΣΠ) και στην ενίσχυση της διαφάνειας

και λογοδοσίας της Αρχής. Ο κ. Μήτκας μίλησε και για τα επόμενα βήματα, για την ενίσχυση της διασφάλισης ποιότητας στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα αναδυόμενα ευρωπαϊκά πρότυπα και το νέο νομοθετικό πλαίσιο, για την ετοιμότητα της ΕΘΑΕ απέναντι στις νέες προκλήσεις, αλλά και τον σταθερό στόχο της, τη συνεχή βελτίωση και αριστεία του Ελληνικού Πανεπιστημίου ώστε να είναι ελκυστικό στους φοιτητές και τις φοιτήτριες και στους χιλιάδες επιστήμονες που έφυγαν και σταδιοδρομούν σε ιδρύματα του εξωτερικού.

Διαρκής Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων (19-11-2024):

Ο Πρόεδρος της ΕΘΑΕ συμμετείχε στην ημερίδα που διοργάνωσε η Διαρκής Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων με θέμα «Η Διεθνοποίηση των Ελληνικών Πανεπιστημίων», παρουσία του Προέδρου της Βουλής, του Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, του Γεν. Γραμματέα Ανώτατης Εκπαίδευσης και του συνόλου των Πρυτάνεων των Πανεπιστημίων.

Ο Πρόεδρος στην ομιλία του τόνισε τη συνολική αποτίμηση της διεθνοποίησης των ελληνικών πανεπιστημίων και τις ολοένα αυξανόμενες τα τελευταία χρόνια προσπάθειες εξωστρέφειας των ιδρυμάτων και συνεργασίας τους με ιδρύματα του εξωτερικού στην Ευρώπη και διεθνώς, επισημαίνοντας ότι το 2024 αυξήθηκε η συμμετοχή των Πανεπιστημίων στις Συμμαχίες Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων σε 16.

Πρόεδρο της ΒτΕ (19-12-2024):

Ο Πρόεδρος της ΕΘΑΕ επίδωσε την Ετήσια Έκθεση της Αρχής για την Ποιότητα της Ανώτατης Εκπαίδευσης 2023 στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, κ. Κωνσταντίνο Τασούλα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν. 4653/20. Ακολούθως, η Έκθεση υποβλήθηκε στον Πρόεδρο της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της ΒτΕ, κ. Χριστόδουλο Στεφανάδη.

6.2.2. Συνεργασία με ΥΠΠΟ και ΥΠΑΙΘΑ για τη δημιουργία Ανώτατης Σχολής Παραστατικών Τεχνών

Το 2024, η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ) για την ίδρυση Ανώτατης Σχολής Παραστατικών Τεχνών, που είχε συγκροτηθεί από τον Πρόεδρο της ΕΘΑΕ το 2023, συνέχισε εντατικά τις απαραίτητες ενέργειες και δράσεις της με στόχο την προώθηση της τεκμηρίωσης για την ίδρυση της ΑΣΠΤ και κατέθεσε τον φάκελο με τα παραδοτέα του έργου της ΣΕ.

Αρκετές τηλεδιασκέψεις πραγματοποιήθηκαν, επίσης, καθόλη τη διάρκεια του έτους, με θέμα τη διαβάθμιση της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης υπό τον συντονισμό του υφυπουργού στον Πρωθυπουργό με τη συμμετοχή των αρμόδιων Υπουργών, Υφυπουργών και Γεν. Γραμματέων Πολιτισμού και Παιδείας.

6.2.3. Επιτροπή του άρθρου 66 του ν. 4610/2019

Το άρθρο 66 του ν.4610/2019 (Α'70) καθόρισε τη διαδικασία για την αντιστοιχία μεταξύ Τμημάτων Τεχνολόγων Μηχανικών των πρώην Τ.Ε.Ι., τα οποία έχουν μετατραπεί σε Τμήματα Μηχανικών Πανεπιστημίων, με αντίστοιχα Τμήματα Πολυτεχνικών Σχολών των ΑΕΙ που προϋπήρχαν. Η σχετική Κοινή Υπουργική Απόφαση 241205/2022 (ΦΕΚ 4124/Β/3-8-2022) καθόρισε τα συγκεκριμένα κριτήρια και τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την εν λόγω αντιστοιχία και περιέγραψε τον τρόπο πιστοποίησης της τήρησης των προϋποθέσεων αυτών. Μεταξύ των προϋποθέσεων, υπάρχουν και κριτήρια που βεβαιώνονται από την ΕΘΑΕ. Η Αρχή είχε προβεί στις απαραίτητες ενέργειες το 2023 και είχε στείλει στον Πρόεδρο της Επιτροπής του άρθρου 66 τις προβλεπόμενες βεβαιώσεις για την αντιστοιχία Τμήματος Σχολής Μηχανικών Πανεπιστημίου με Τμήμα Πολυτεχνικής Σχολής Α.Ε.Ι.

της ημεδαπής, για 14 Τμήματα. Ο Πρόεδρος της ΕΘΑΕ, ως τακτικό μέλος και το μέλος του ΑΣΥ, Καθ. Σπ. Αναστασιάδης, ως αναπληρωματικό μέλος της Επιτροπής, συμμετείχαν στις συνεδριάσεις της Επιτροπής το 2024, που πραγματοποιήθηκαν για την ακρόαση των εκπροσώπων των οικείων Τμημάτων Μηχανικών.

6.2.4. Πανελλήνιος Σύλλογος Φυσικοθεραπευτών

Στις 20-9-2024 πραγματοποιήθηκε συνάντηση ενημέρωσης και συνεργασίας με τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα του Πανελληνίου Συλλόγου Φυσικοθεραπευτών για τα εκπαιδευτικά θέματα του κλάδου και ζητήματα πιστοποίησης ΠΣ σχετικών με τη φυσικοθεραπεία.

6.3. Παρουσία της ΕΘΑΕ σε δημόσιες εκδηλώσεις και συνέδρια

Ημερίδα ΕΣΕΤΕΚ «Για έναν Ενιαίο Χώρο Έρευνας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης» (12-1-2024)

Ο Πρόεδρος της ΕΘΑΕ, το μέλος του ΑΣΥ Καθ. Α. Χανιώτης και η Αντιπρόεδρος του ΣΑΠ, Καθ. Ζ. Λυγερού, συμμετείχαν στο Στρογγυλό Τραπέζι της ημερίδας με θέμα «Σχέσεις Ερευνητικών κέντρων και πανεπιστημίων» που συντόνιζε η Πρύτανης του Παντείου Πανεπιστημίου, Καθ. Χρ. Κουλούρη.

Ημερίδα Πανεπιστημίου Πατρών «Συζητώντας τις Διεθνείς Κατατάξεις» (17-1-2024)

Ο Πρόεδρος συμμετείχε με την ομιλία του «Τα Ελληνικά Πανεπιστήμια στις Διεθνείς και Εθνικές Κατατάξεις: Δεδομένα και Τάσεις» παρουσιάζοντας και σχολιάζοντας στοιχεία και από την ετήσια έκθεση της ΕΘΑΕ.

Εκδήλωση του Χαρακόπειου Πανεπιστημίου με θέμα «Η Ανάδειξη της Ποιότητας στο Ελληνικό Δημόσιο Πανεπιστήμιο» (22-04-2024)

Ο Πρόεδρος της ΕΘΑΕ συμμετείχε στη συζήτηση «Στρατηγική ανάπτυξης και ανάδειξη ποιότητας», και η Γεν. Δ/τρια συμμετείχε στην ενότητα «Διαμόρφωση πολιτικής για την παρακολούθηση της ποιότητας».

Επιστημονικό Συνέδριο Πανεπιστημίου Κρήτης «Οι Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες στον 21ο αιώνα» (21/22-05-2024)

Ο κ. Χανιώτης, Καθηγητής Αρχαίας Ιστορίας και Κλασικών Σπουδών στο Institute of Advanced Studies του Princeton, ήταν προσκεκλημένος την πρώτη ημέρα του συνεδρίου, ως κεντρικός ομιλητής με θέμα «Το παρόν του παρελθόντος: Προβλήματα, προκλήσεις, προοπτικές». Αναφέρθηκε στα σύγχρονα ζητήματα και προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ανθρωπιστικές επιστήμες και οι τομείς της ιστορίας και αρχαιολογίας και στις προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει η ακαδημαϊκή κοινότητα και οι φοιτητές/τριες και απόφοιτοι τμημάτων ανθρωπιστικών σπουδών, αλλά και στην ανάγκη στροφής προς τις αποκαλούμενες ψηφιακές ανθρωπιστικές σπουδές.

Ο Πρόεδρος της ΕΘΑΕ συμμετείχε σε Στρογγυλό Τραπέζι με εκπροσώπους θεσμικών φορέων και συνομίλησε για το παρόν και το μέλλον των κοινωνικών και ανθρωπιστικών σπουδών με τους Αρίστο Δοξιάδη, Αντιπρόεδρο του ΕΣΕΤΕΚ, Λάζαρο Βρυζίδη, Πρόεδρο του ΕΚΤ, Ξένια Χρυσόχου, Πρόεδρο του ΕΛΙΔΕΚ, με συντονίστρια την κ. Βασιλική Γεωργιάδου, Διευθύντρια και Πρόεδρο ΔΣ του ΕΚΚΕ. Ο Πρόεδρος της ΕΘΑΕ αναφέρθηκε στις προκλήσεις της ψηφιακής εποχής και τόνισε την ανάγκη να εκσυγχρονιστούν τα προγράμματα σπουδών των τμημάτων των ανθρωπιστικών, κυρίως, επιστημών με στόχο τη διεύρυνση των επιλογών των αποφοίτων στην αγορά εργασίας.

Εκδήλωση για τα 40 χρόνια από την ίδρυση του Πανεπιστημίου Αιγαίου (18 / 19-10-2024)

Ο Πρόεδρος της ΕΘΑΕ παρευρέθηκε ως προσκεκλημένος στις εκδηλώσεις για τον εορτασμό της συμπλήρωσης 40 χρόνων από την ίδρυση του Πανεπιστημίου Αιγαίου στη Μυτιλήνη. Απηύθυνε χαιρετισμό στην εκδήλωση και συμμετείχε στη στρογγυλή τράπεζα με τους διατελέσαντες Πρυτάνεις για το χθες, το σήμερα και το αύριο του Πανεπιστημίου Αιγαίου, αναφερόμενος στην εξέλιξη και την ανοδική πορεία του Ιδρύματος, στα πρωτοποριακά και ποιοτικά προγράμματα σπουδών και στη γεωγραφική και πολιτισμική σημασία του συνόλου των Τμημάτων του Πανεπιστημίου στην Περιφέρεια Βορείου και Νοτίου Αιγαίου.

Διαδικτυακή εκδήλωση της Ελληνικής Εταιρείας Γυναικών Πανεπιστημιακών (ΕΛ.Ε.ΓΥ.Π.) (31-10-2024)

Ο Πρόεδρος της ΕΘΑΕ συμμετείχε στην εκδήλωση με θέμα «Ο έμφυλος χάρτης των ΑΕΙ στην Ελλάδα» όπου παρουσίασε στοιχεία από το πληροφοριακό σύστημα ΟΠΕΣΠ της ΕΘΑΕ και την ετήσια έκθεση της Αρχής, αναφερόμενος σε δεδομένα που αφορούν τα ποσοστά φοιτητών και φοιτητριών και αποφοίτων ανά ΑΕΙ και ανά τομέα εκπαίδευσης. Τα σχετικά στοιχεία για το 2022 και 2023 δείχνουν ότι παρατηρούνται διάφορες τάσεις ως προς τη διάσταση του φύλου στον χάρτη των ΑΕΙ στην Ελλάδα. Για παράδειγμα, τα δεδομένα δείχνουν αριθμητική υπεροχή των γυναικών μεταξύ των πτυχιούχων ανώτατης εκπαίδευσης, ειδικά στην ηλικία 25-34. Η υπεροχή των γυναικών είναι εμφανής και στους κατόχους μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, ενώ στις διδακτορικές σπουδές τα ποσοστά είναι σχεδόν μοιρασμένα. Η εικόνα των ποσοστών μεταξύ ενεργών φοιτητών και φοιτητριών αλλάζει ανά τομέα εκπαίδευσης, όπου μόνο στις σπουδές μηχανικού και πληροφορικής καταγράφεται σημαντική υπεροχή των ανδρών, με τις γυναίκες να υπερτερούν σημαντικά στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, τις επιστήμες της εκπαίδευσης και στις επιστήμες υγείας, ενώ παρόμοια ποσοστά μεταξύ φοιτητών και φοιτητριών εμφανίζονται στις επιστήμες της διοίκησης επιχειρήσεων και νομικής αλλά και στις φυσικές επιστήμες. Στον συνολικό ενεργό φοιτητικό πληθυσμό καταγράφεται υπεροχή των γυναικών, οι οποίες, επιπλέον, αποφοιτούν με μεγαλύτερους ρυθμούς από τους άνδρες. Αναφέρθηκε επίσης και στα ποσοστά ανδρών και γυναικών πανεπιστημιακών στα ελληνικά ΑΕΙ, όπου είναι εμφανής η έντονη παρουσία των ανδρών στην κατηγορία των μελών ΔΕΠ. Ωστόσο, οι αλλαγές στα ποσοστά αυτά πραγματοποιούνται ευνοήτως με αργό ρυθμό, αν και ήδη διαφαίνεται, και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μια τάση εξισορρόπησης ως προς το φύλο στους πανεπιστημιακούς ηλικίας κάτω των 35 ετών, όπου υπάρχει καλή αναλογία μεταξύ ανδρών και γυναικών.

ΕΛΙΔΕΚ: Brain Gain – Brain Drain: Ερευνητικά δεδομένα, Εμπειρίες, Στρατηγικές (7-11-2024)

Συμμετοχή του Προέδρου στη συζήτηση με θέμα «Συζήτηση: Στρατηγικές ενθάρρυνσης και Πολιτικές προσέλκυσης ερευνητών/τριών» όπου αναδείχθηκαν οι λόγοι που οδηγούν επιστήμονες και ερευνητές/τριες στη μετανάστευση στο εξωτερικό και προτάθηκαν πολιτικές / δράσεις που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση του φαινομένου της διαρροής επιστημόνων.

Παν. Πατρών - Επετειακό Συνέδριο για τα 60 χρόνια λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών (28/29-11-2024)

Συμμετοχή του Προέδρου στην πανηγυρική εκδήλωση για τον εορτασμό των εξήντα χρόνων από την ίδρυση του Πανεπιστημίου Πατρών και ομιλία του σε στρογγυλό τραπέζι με θέμα: «Τα Πανεπιστήμια Σήμερα».

Ημερίδα του Ιατρικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης για τα 100 χρόνια λειτουργίας (30-11-2024)

Συμμετοχή του προέδρου στις εργασίες της ημερίδας και εισήγηση με τίτλο «Μακροζωία και Ψηφιακή Αθανασία: Δύο Εφικτοί Στόχοι».

7. Διεθνές και ευρωπαϊκό προφίλ της ΕΘΑΑΕ

Η ΕΘΑΑΕ, ως πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Διασφάλισης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΕΝQA), συμμετείχε και το 2024 στα όργανα και τις αποφάσεις της ΕΝQA, παρακολουθώντας συστηματικά τις ευρωπαϊκές πολιτικές δράσεων στη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση και τις εξελίξεις γενικότερα στον ΕΧΑΕ.

Ειδικότερα, δια του Προέδρου της και της Γεν. Δ/ντριας, η Αρχή εκπροσωπήθηκε:

1. Στο εαρινό Φόρουμ των Μελών της ΕΝQA (17 - 19 Απριλίου 2024), Ανόβερο Γερμανίας. Η εκδήλωση διοργανώθηκε σε συνεργασία με την γερμανική Αρχή Αξιολόγησης και Πιστοποίησης (ZEvA) και πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης των μελών της ΕΝQA. Από τα αξιοσημείωτα θέματα που συζητήθηκαν ήταν ο ρόλος της Τεχνητής Νοημοσύνης στη διασφάλιση ποιότητας, δεδομένης της επιρροής που φαίνεται ότι θα ασκήσει στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, από τη μάθηση και τη διδασκαλία έως τις διοικητικές διαδικασίες και την έρευνα.
2. Στη Γενική Συνέλευση των μελών της ΕΝQA που πραγματοποιήθηκε στη Μάλτα (24-25 Οκτωβρίου 2024) στο St. Julian. Η εκδήλωση διοργανώθηκε σε συνεργασία με τη MFHEA, την αντίστοιχη αρχή για την Ανώτατη Εκπαίδευση στη Μάλτα. Το θέμα του προγράμματος της Γενικής Συνέλευσης ήταν «Διασφάλιση ποιότητας πέρα από τα ESG» και περιλάμβανε συνεδρίες σχετικά με τη διασφάλιση ποιότητας της έρευνας και τις συνδέσεις μεταξύ της διασφάλισης ποιότητας και της κοινωνικής διάστασης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν επίσης για τις εξελίξεις πολιτικής μετά τη Υπουργική Διάσκεψη του ΕΧΑΕ στα Τίρανα και συνέβαλαν στις πρώτες συζητήσεις σχετικά με το επόμενο στρατηγικό σχέδιο της ΕΝQA.
3. Η ΕΘΑΑΕ, ως πλήρες μέλος στο Διεθνές Δίκτυο Φορέων Διασφάλισης Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (INQAAHE), συμμετείχε διαδικτυακά σε σχετικές ενημερώσεις, παρακολουθώντας τις διεθνείς εξελίξεις στα θέματα της διασφάλισης ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση.
4. Συνάντηση του Προέδρου της ΕΘΑΑΕ με τον Πρύτανη του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου και συζήτηση για θέματα κοινού ενδιαφέροντος αναφορικά με δράσεις διασφάλισης ποιότητας.
5. Συνάντηση με την Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας της Κύπρου (11-07-2024): Ο Πρόεδρος της ΕΘΑΑΕ υποδέχθηκε την Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας της Κύπρου, Δρ. Αθηνά Μιχαηλίδου, στα γραφεία της Αρχής. Την Υπουργό συνόδευε η Πρόεδρος του Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης της Κύπρου (ΔΙΠΑΕ), Δρ. Μαίρη Ιωαννίδου-Κουτσελίνη. Στη συνάντηση εργασίας συζητήθηκαν θέματα αναφορικά με την εγκατάσταση παραρτημάτων τόσο των ελληνικών πανεπιστημίων στην Κύπρο, όσο και των κυπριακών πανεπιστημίων στην Ελλάδα. Μεταξύ άλλων, τονίστηκε ο ρόλος των δύο ανεξάρτητων αρχών στη διασφάλιση ποιότητας της σχετικής διαδικασίας και οι οικείες διατάξεις που διέπουν την ίδρυση και εγκατάσταση παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων στη χώρα μας. Στη συνάντηση παρευρέθηκαν επίσης ο Δρ. Ιωάννης Σαββίδης, Προϊστάμενος του Γραφείου Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων του Υπουργείου Παιδείας της Κύπρου και ο κ. Λουκάς Ξενοφώντος, Μορφωτικός Σύμβουλος της Κυπριακής Πρεσβείας.
6. Επίσκεψη του Βρετανού Πρέσβη, Matthew Lodge στην ΕΘΑΑΕ και συζήτηση για θέματα ίδρυσης μη κρατικών πανεπιστημίων

Επίλογος

Η έκθεση της Αρχής για το έτος 2024 προσφέρει μια αντικειμενική και τεκμηριωμένη επισκόπηση της τρέχουσας κατάστασης, των γεγονότων και των εξελίξεων στον κρίσιμο τομέα της Ανώτατης Εκπαίδευσης σε διεθνές επίπεδο και στην Ελλάδα. Η μελέτη των στοιχείων της επισκόπησης αυτής αναδεικνύει και τις μελλοντικές προκλήσεις και τάσεις για την Ανώτατη Εκπαίδευση.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι επερχόμενες αλλαγές στον ακαδημαϊκό χάρτη της Ελλάδας, οι οποίες βασίζονται σε θεσμικές, κυρίως, μεταρρυθμίσεις που συντελέστηκαν εντός του 2024. Στο πλαίσιο αυτό αναμένεται, εντός των προσεχών ετών, να διαφοροποιηθεί ο ακαδημαϊκός χάρτης της χώρας από την είσοδο και λειτουργία νέων ξένων Πανεπιστημίων (ΝΠΠΕ) που ιδρύονται με τον ν. 5094/2024. Άμεσες διαφοροποιήσεις προβλέπεται να υπάρξουν με τη διεύρυνση του φοιτητικού πληθυσμού και την αλλαγή της σύνθεσής του ως προς την εθνικότητα. Η υφιστάμενη διάρθρωση των προγραμμάτων σπουδών εκτιμάται ότι θα διαφοροποιηθεί με την αύξηση των επιστημονικών αντικειμένων που συγκεντρώνουν υψηλή ζήτηση (πληροφορική, διοίκηση επιχειρήσεων, νομική κ.λπ). Επιπλέον, εντός του προσεχούς έτους, προβλέπεται να υπάρξουν οι πρώτες διαγραφές μη ενεργών φοιτητών, εν όψει της εφαρμογής των σχετικών διατάξεων του ν.4957/2022. Εξ αιτίας της εξέλιξης αυτής αναμένεται η προοδευτική βελτίωση των διεθνών δεικτών για τη χώρα μας, όπως στους δείκτες αποφοίτησης, τις αναλογίες φοιτητών - διδασκόντων, κ.ά, που διατηρούν τα ελληνικά ΑΕΙ σε χαμηλές θέσεις των διεθνών κατατάξεων.

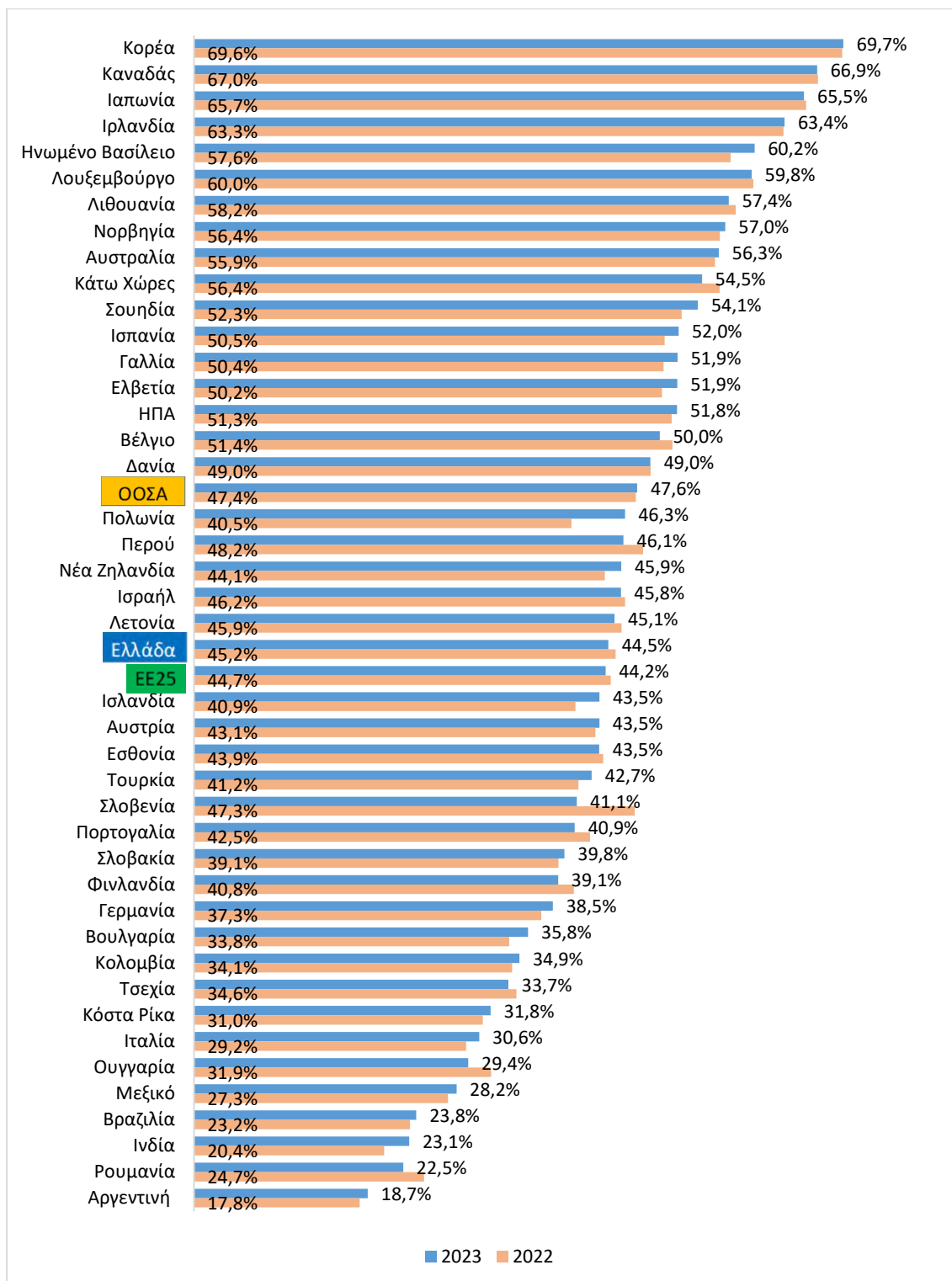
Καθώς το περιβάλλον της Ανώτατης Εκπαίδευσης γίνεται όλο και πιο ανταγωνιστικό και διεθνοποιημένο, τα ΑΕΙ πρέπει να στρέψουν την προσοχή τους σε θέματα τα οποία έχουν διεθνή αντίκτυπο και τα οποία αποτελούν πεδία σύγκρισης με άλλα Πανεπιστήμια στο διεθνές στερέωμα. Τα Ξενόγλωσσα Προγράμματα Σπουδών, τα οποία φαίνεται ότι αυξάνονται (τρία νέα λειτούργησαν το 2024) θα πρέπει να αξιοποιούν βελτιωμένες υποδομές και υπηρεσίες των ΑΕΙ, οι οποίες αποτελούν παράγοντες κομβικής σημασίας. Επιπλέον, η έγκριση χρηματοδότησης από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας νέων Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών Διεθνούς Συνεργασίας, που προκηρύχθηκε το 2024, στο πλαίσιο της δράσης 'Πανεπιστήμια Αριστείας', θα οδηγήσει στην αύξηση αυτών των αναγκών. Τα ΑΕΙ θα πρέπει να αντιμετωπίσουν την ποιότητα των μεταπτυχιακών σπουδών τους ως στρατηγική επιλογή, καθώς η υπερπληθώρα υφιστάμενων και νέων ΠΜΣ που εγκρίνονται από τα πανεπιστημιακά όργανα καθημερινά, δεν φαίνεται να εντάσσεται σε έναν γενικότερο ακαδημαϊκό προγραμματισμό.

Στενά συνυφασμένη με τα παραπάνω θέματα, είναι η λειτουργία ενός αποτελεσματικού συστήματος διακυβέρνησης των ΑΕΙ, το οποίο, σύμφωνα με τις μελέτες της ΕΘΑΕ, αποτελεί σταθερή πρόκληση τόσο για τα ίδια τα Ιδρύματα όσο και για την κυβέρνηση που έχει τη νομοθετική πρωτοβουλία.

Τέλος, σημαντική πρόκληση, ιδίως, για την κυβέρνηση, είναι η αύξηση του ποσοστού απασχόλησης των νέων αποφοίτων Ανώτατης Εκπαίδευσης, αλλά και η βελτίωση των αποδοχών τους, οι οποίες βρίσκονται ακόμη χαμηλά σε σύγκριση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, με σκοπό τον περιορισμό του φαινομένου της διαρροής εγκεφάλων. Οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες πρέπει να στραφούν στις αιτίες που αναπαράγουν το φαινόμενο. Ανάμεσα σε αυτές βρίσκεται η ασθενής σύνδεση σπουδών και αγοράς εργασίας, αλλά και η θεσμική οργάνωση και λειτουργία της αγοράς εργασίας.

Παραρτήματα

1. Συγκριτική ανάλυση μεγεθών ανά χώρα

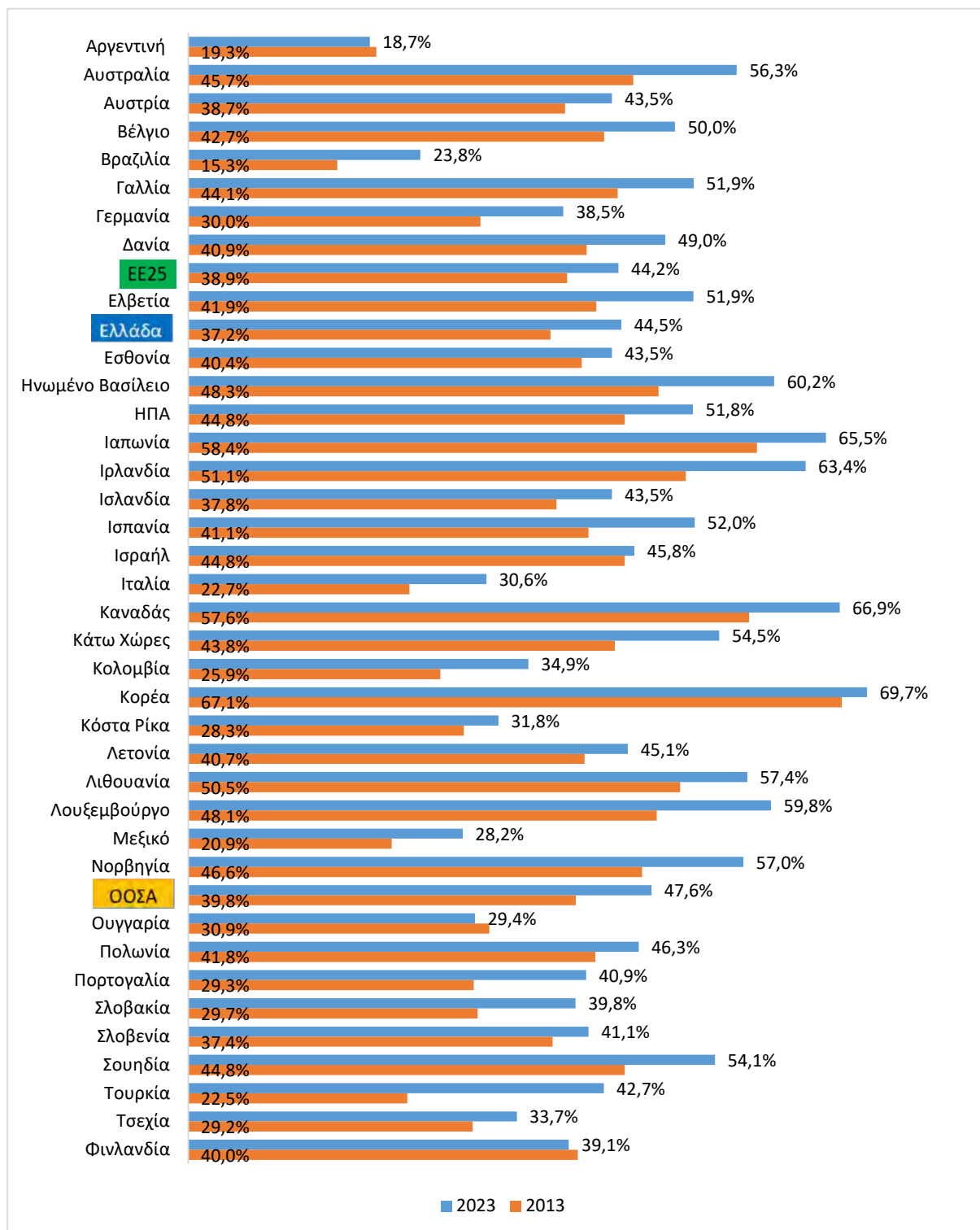
Σχήμα 75. Μεταβολή του ποσοστού πληθυσμού 25-34 ετών με ανώτατη εκπαίδευση (επίπεδα 5-8), 2023 και 2022 (με βάση αριθμητικά δεδομένα του ΟΟΣΑ)¹³²

Πίνακας 47. Ποσοστά κατόχων πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 5-8) ηλικίας 25-34 με βάση το φύλο (προσαρμογή δεδομένων ΟΟΣΑ)¹³³

Χώρα	Γυναίκες	Άνδρες	Σύνολο	Διαφορά Γυναικών - Ανδρών
Ισλανδία	57,5%	31,3%	43,5%	26,3%
Εσθονία	56,0%	31,8%	43,5%	24,2%
Λετονία	57,3%	33,6%	45,1%	23,7%
Σλοβενία	53,4%	30,2%	41,1%	23,2%
Νορβηγία	67,9%	46,6%	57,0%	21,3%
Κροατία	48,8%	27,9%	38,0%	20,9%
Λιθουανία	68,1%	47,5%	57,4%	20,6%
Ισραήλ	56,0%	35,9%	45,8%	20,1%
Πολωνία	56,0%	37,0%	46,3%	19,0%
Καναδάς	76,1%	58,1%	66,9%	18,0%
Σλοβακία	48,7%	31,2%	39,8%	17,5%
Δανία	57,9%	40,4%	49,0%	17,5%
Αυστραλία	65,0%	47,7%	56,3%	17,3%
Ελλάδα	53,3%	36,3%	44,5%	17,1%
Σουηδία	61,9%	46,7%	54,1%	15,2%
Βέλγιο	57,3%	42,6%	50,0%	14,7%
Βουλγαρία	43,3%	28,7%	35,8%	14,6%
ΕΕ25	51,5%	37,2%	44,2%	14,3%
Τσεχία	41,1%	26,9%	33,7%	14,3%
Κορέα	76,7%	63,4%	69,7%	13,4%
ΟΟΣΑ	54,4%	41,1%	47,6%	13,3%
Πορτογαλία	47,4%	34,4%	40,9%	13,0%
Φινλανδία	45,7%	32,8%	39,1%	12,9%
Ουγγαρία	36,0%	23,2%	29,4%	12,8%
Ιταλία	37,1%	24,4%	30,6%	12,8%
Ισπανία	58,0%	46,1%	52,0%	11,9%
Νέα Ζηλανδία	51,8%	40,0%	45,9%	11,8%
ΗΠΑ	57,2%	46,5%	51,8%	10,7%
Κολομβία	39,5%	30,2%	34,9%	9,3%
Λουξεμβούργο	64,6%	55,3%	59,8%	9,3%
Αυστρία	48,1%	39,1%	43,5%	8,9%
Κάτω Χώρες	58,8%	50,4%	54,5%	8,4%
Γαλλία	55,8%	47,8%	51,9%	8,0%
Ιρλανδία	67,1%	59,5%	63,4%	7,6%
Βραζιλία	27,6%	20,1%	23,8%	7,5%
Ιαπωνία	69,1%	62,0%	65,5%	7,1%
Τουρκία	45,9%	39,5%	42,7%	6,4%
Ρουμανία	25,7%	19,4%	22,5%	6,3%
Αργεντινή	21,4%	15,8%	18,7%	5,5%
Ηνωμένο Βασίλειο	62,8%	57,4%	60,2%	5,4%
Γερμανία	40,7%	36,4%	38,5%	4,3%
Ελβετία	54,0%	49,8%	51,9%	4,2%
Κόστα Ρίκα	33,9%	30,0%	31,8%	3,9%
Περου	47,5%	44,7%	46,1%	2,8%
Μεξικό	28,2%	28,2%	28,2%	0,0%
Ινδία	21,4%	24,9%	23,1%	-3,6%

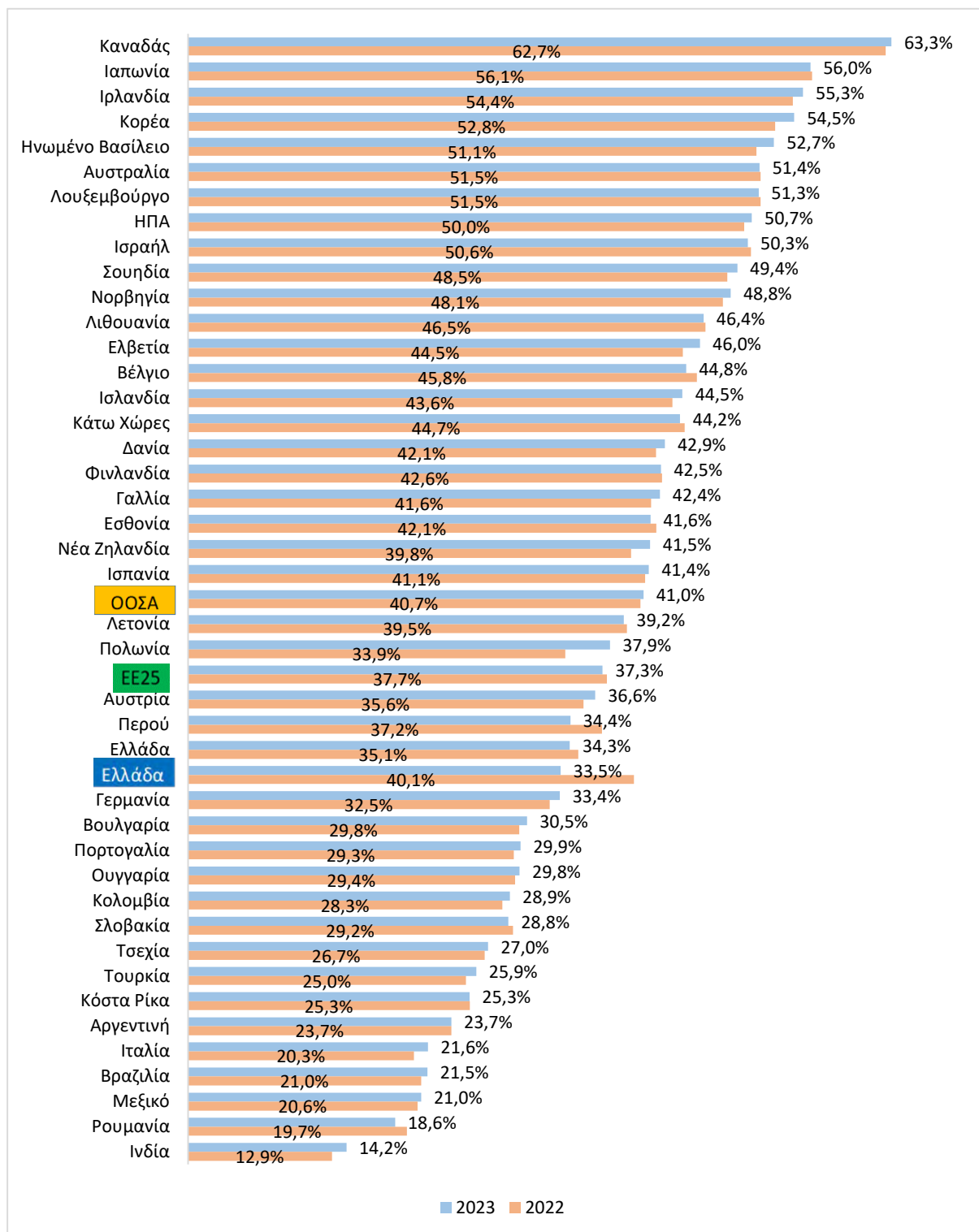
¹³² OECD. [Education at a glance: Adults' educational attainment distribution, by age group and gender](#)". OECD Data Explorer (database) [14/04/2025].

¹³³ OECD "Education at a glance: Adults' educational attainment distribution, by age group and gender". OECD Data Explorer (database) [14/04/2025].

Σχήμα 76. Συγκριτικά ποσοστά πληθυσμού ηλικίας 25-34 ετών με ανώτατη εκπαίδευση (επίπεδα 5-8), μεταξύ των ετών 2013 και 2023 (με βάση αριθμητικά δεδομένα του ΟΟΣΑ¹³⁴)

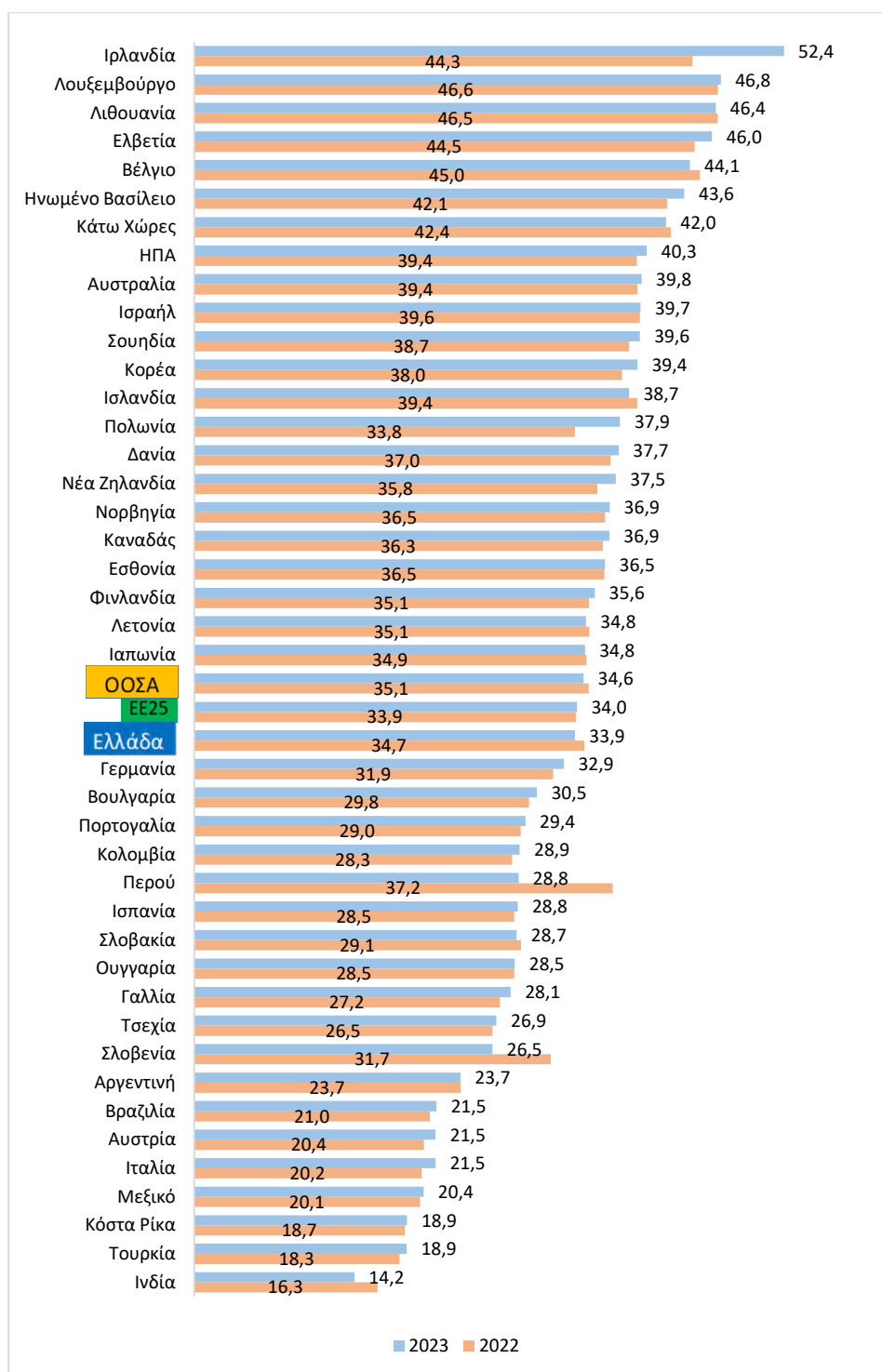
¹³⁴ OECD. "[Education at a glance: Adults' educational attainment distribution, by age group and gender](#)". OECD Data Explorer (database) [14/04/2025].

Σχήμα 77. Μεταβολή ποσοστού κατόχων πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 5-8) στις ηλικίες 25 – 64 ετών, 2023 και 2022 (προσαρμογή δεδομένων ΟΟΣΑ¹³⁵)

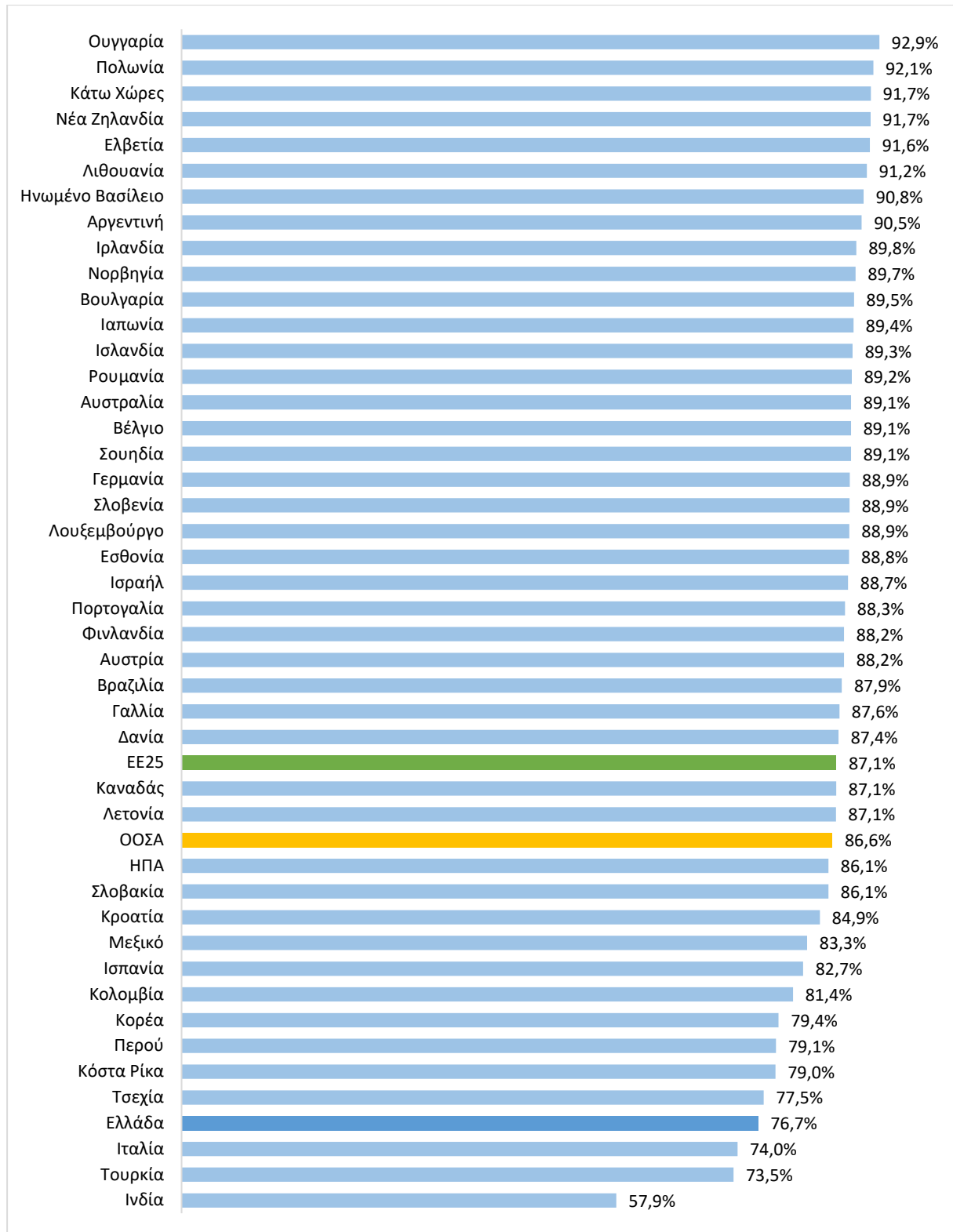
Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, η αύξηση στην ΕΕ των 27, την περίοδο 2013-2023, υπολογίζεται σε 7,3% από 37,2% το 2013, σε 44,5% το 2023. Eurostat. [Population by educational attainment level, sex and age \(%\)](#) - main indicators [13/06/2025].

¹³⁵OECD "Education at a glance: Adults' educational attainment distribution, by age group and gender". OECD Data Explorer (database) [14/04/2025].

Σχήμα 78. Ποσοστό κατόχων πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 6-8) στις ηλικίες 25-64 ετών, 2023 και 2022 (προσαρμογή δεδομένων ΟΟΣΑ¹³⁶)

¹³⁶ OECD "Education at a glance: Adults' educational attainment distribution, by age group and gender". OECD Data Explorer (database) [14/04/2025].

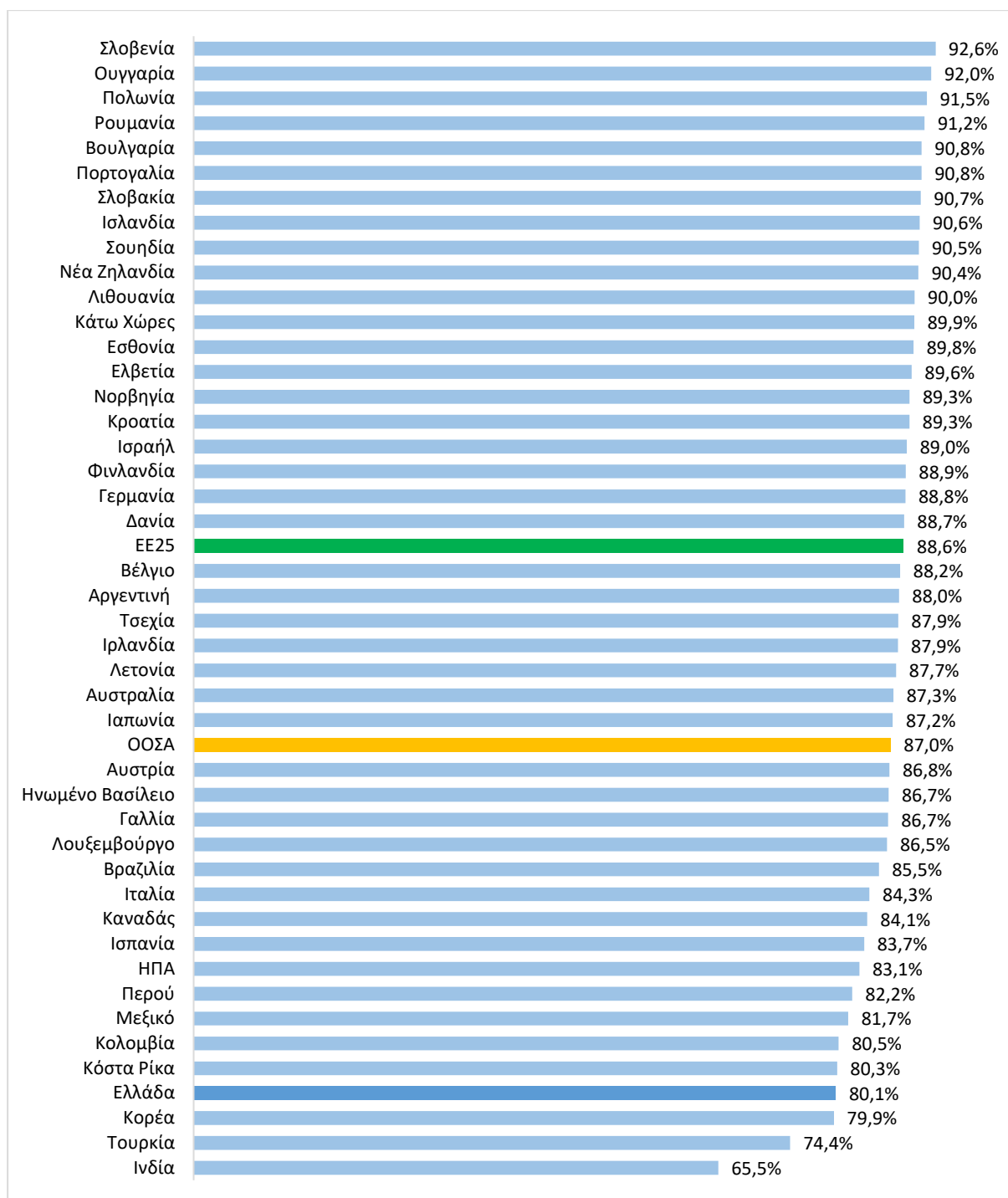
Σχήμα 79. Τάσεις απασχόλησης ατόμων ηλικίας 25-34 με επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 5-8), 2023 (με βάση δεδομένα του ΟΟΣΑ¹³⁷)

¹³⁷OECD. "[Education at a glance: Educational attainment and labour-force status](#)". *OECD Data Explorer* (database) [17/05/2025].

Πίνακας 48. Ποσοστά απασχόλησης ατόμων 25-34 με τριτοβάθμια εκπαίδευση (επίπεδα 5-8) με βάση δεδομένα του ΟΟΣΑ¹³⁸

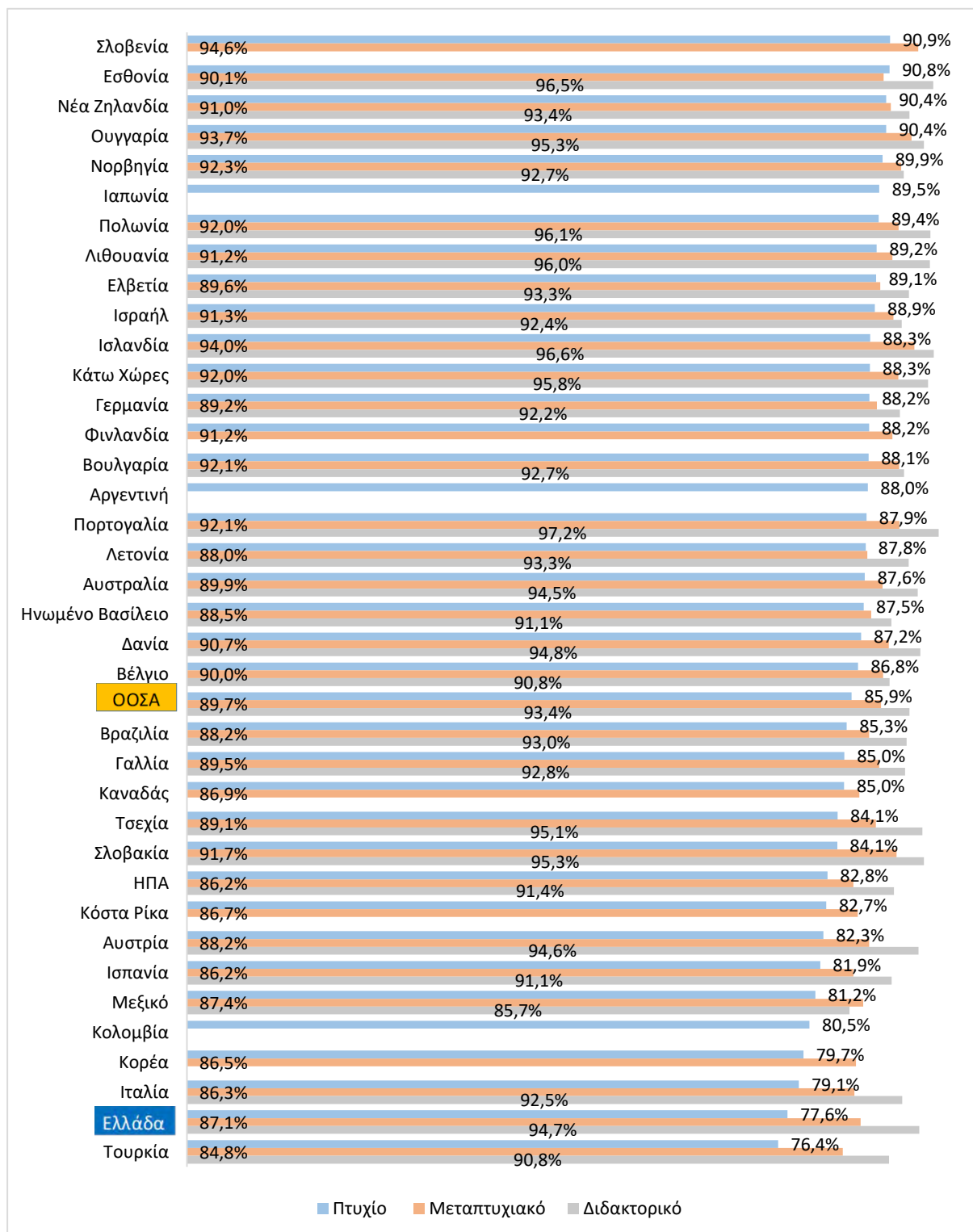
Χώρα	2022	2023	Μεταβολή 2022-2023
Αργεντινή	89,3%	90,5%	1,2%
Αυστραλία	87,8%	89,1%	1,3%
Αυστρία	88,1%	88,2%	0,1%
Βέλγιο	89,7%	89,1%	-0,6%
Βουλγαρία	88,3%	89,5%	1,2%
Βραζιλία	86,0%	87,9%	1,9%
Γαλλία	87,9%	87,6%	-0,3%
Γερμανία	89,3%	88,9%	-0,4%
Δανία	87,3%	87,4%	0,1%
ΕΕ25	87,2%	87,1%	0,0%
Ελβετία	91,0%	91,6%	0,6%
Ελλάδα	76,4%	76,7%	0,3%
Εσθονία	89,1%	88,8%	-0,3%
Ηνωμένο Βασίλειο	91,0%	90,8%	-0,2%
ΗΠΑ	85,6%	86,1%	0,5%
Ιαπωνία	89,7%	89,4%	-0,2%
Ινδία	56,8%	57,9%	1,1%
Ιρλανδία	90,3%	89,8%	-0,5%
Ισλανδία	88,7%	89,3%	0,6%
Ισπανία	81,0%	82,7%	1,7%
Ισραήλ	87,0%	88,7%	1,7%
Ιταλία	72,8%	74,0%	1,2%
Καναδάς	86,9%	87,1%	0,2%
Κάτω Χώρες	91,5%	91,7%	0,2%
Κολομβία	80,5%	81,4%	0,9%
Κορέα	78,5%	79,4%	1,0%
Κόστα Ρίκα	80,8%	79,0%	-1,7%
Λετονία	86,6%	87,1%	0,5%
Λιθουανία	92,5%	91,2%	-1,3%
Λουξεμβούργο	89,7%	88,9%	-0,8%
Μεξικό	81,7%	83,3%	1,5%
Νέα Ζηλανδία	91,4%	91,7%	0,3%
Νορβηγία	89,9%	89,7%	-0,2%
ΟΟΣΑ	86,4%	86,6%	0,2%
Ουγγαρία	93,7%	92,9%	-0,8%
Περου	81,6%	79,1%	-2,5%
Πολωνία	91,4%	92,1%	0,6%
Πορτογαλία	86,8%	88,3%	1,5%
Ρουμανία	89,6%	89,2%	-0,4%
Σλοβακία	86,2%	86,1%	-0,2%
Σλοβενία	88,4%	88,9%	0,5%
Σουηδία	88,3%	89,1%	0,7%
Τουρκία	72,2%	73,5%	1,2%
Τσεχία	77,6%	77,5%	-0,1%
Φινλανδία	88,9%	88,2%	-0,8%

¹³⁸ OECD. "[Education at a glance: Educational attainment and labour-force status](#)". *OECD Data Explorer* (database) [17/05/2025].

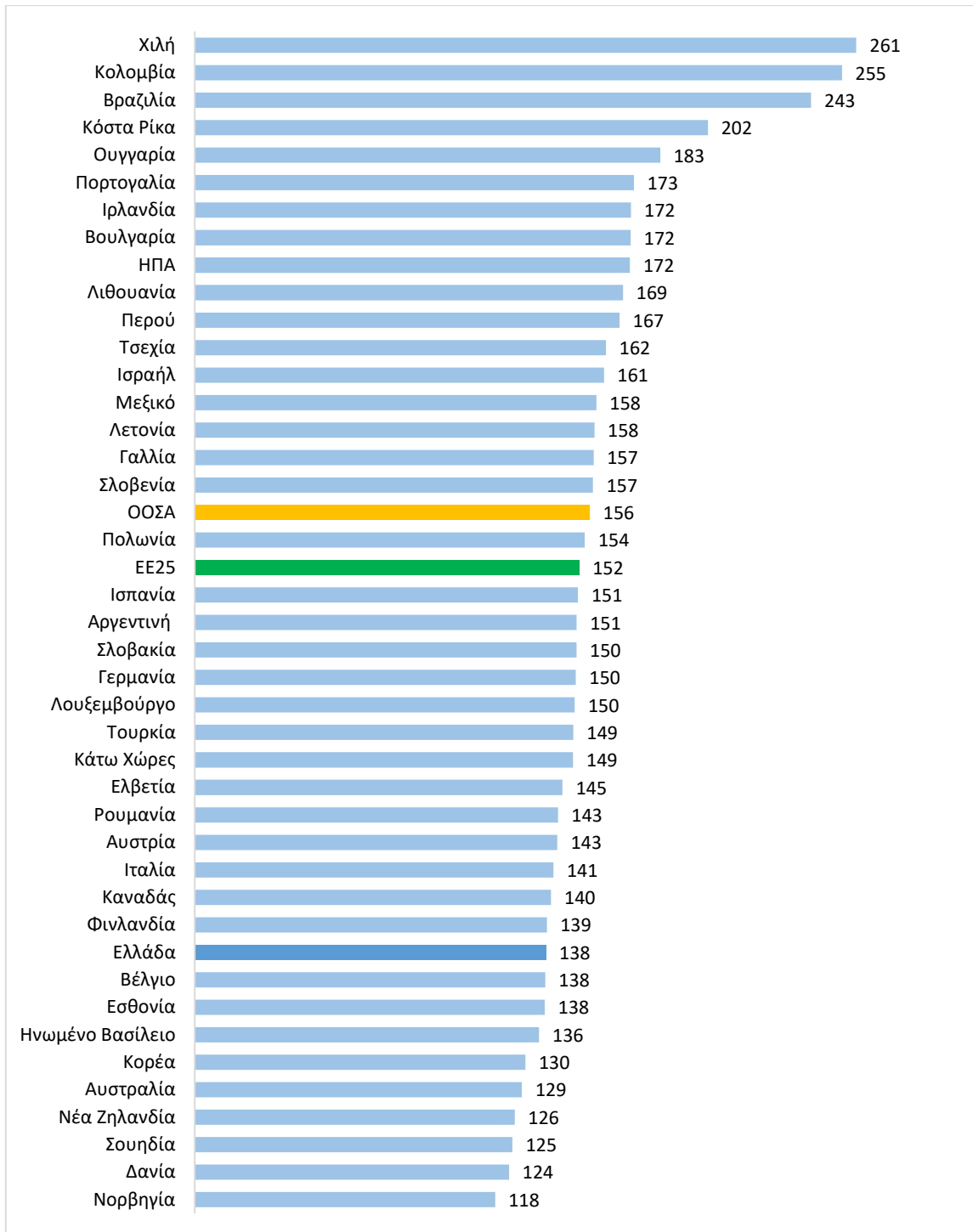
Σχήμα 80. Τάσεις απασχόλησης πτυχιούχων ΑΕΙ ηλικίας 25-64 με επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 5-8), 2023 (με βάση δεδομένα του ΟΟΣΑ¹³⁹)

¹³⁹ OECD. "[Education at a glance: Educational attainment and labour-force status](#)". *OECD Data Explorer* (database) [17/05/2025].

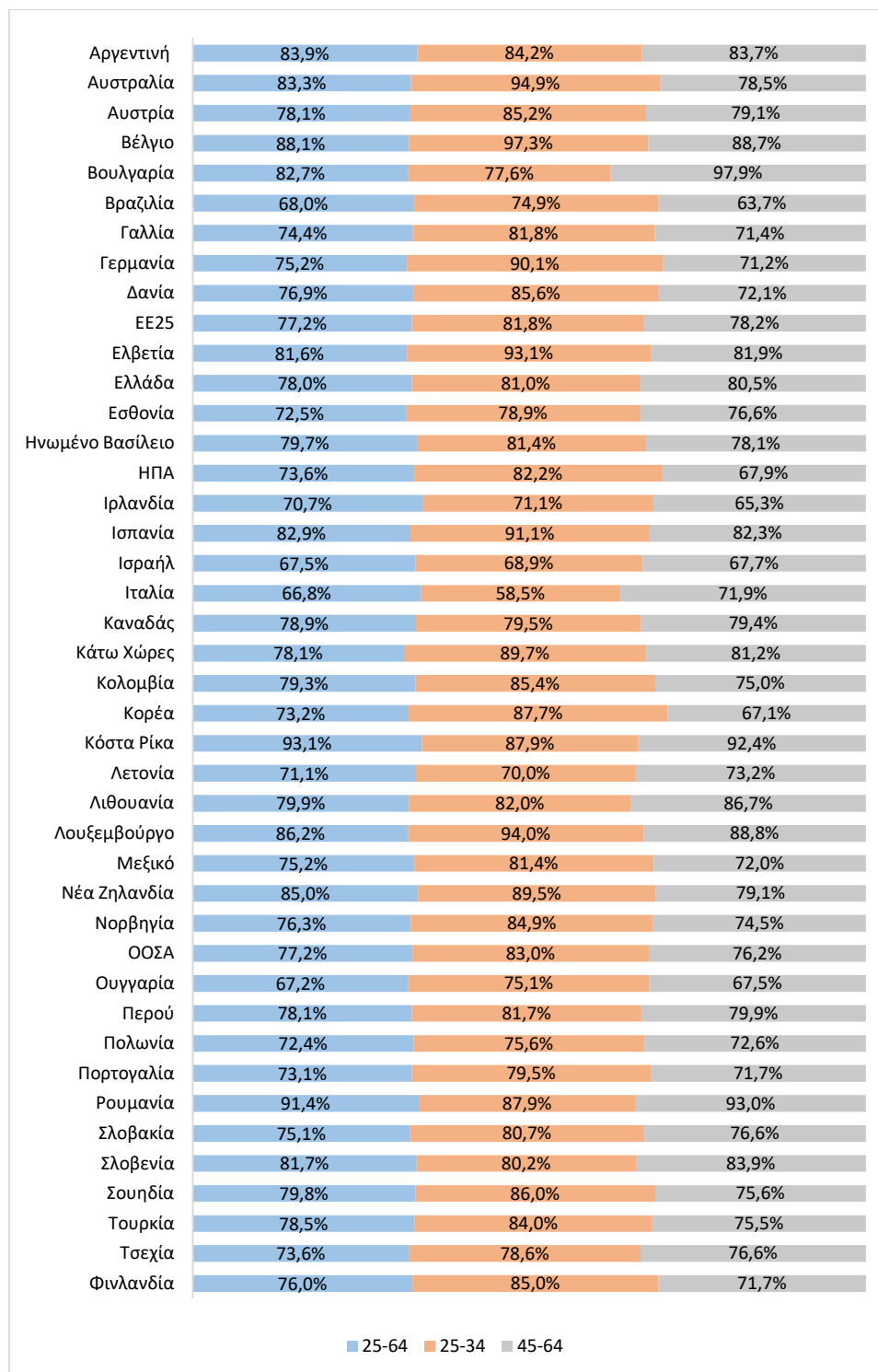
Σχήμα 81. Απασχόληση ατόμων ηλικίας 25-64 ανά επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 6-8), 2023 (με βάση δεδομένα του ΟΟΣΑ¹⁴⁰)

¹⁴⁰OECD. " [Employment rates of adults, by educational attainment, age group and gender](#)", *OECD Data Explorer* (database) [17/05/2025].

Σχήμα 82. Σχετικές αποδοχές εργαζομένων με ανώτατη εκπαίδευση (επίπεδα 5-8), 2022, με βάση σύγκρισης τις αποδοχές των αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίες αποτυπώνονται στο επίπεδο των 100 μονάδων (ΟΟΣΑ¹⁴¹)

¹⁴¹ OECD (2022). Education at a glance. [Relative earnings of workers compared to those with upper secondary attainment, by educational attainment and age group \(2022\)](#). [17/05/2025].

Σχήμα 83. Αποδοχές εργαζομένων γυναικών ως ποσοστό των αποδοχών των ανδρών (επίπεδα 5-8), 2022 (με βάση δεδομένα του ΟΟΣΑ¹⁴²)

¹⁴² OECD. [Women's earnings as a percentage of men's earnings, by educational attainment and age group \(2022\)](#). OECD Education Statistics (database) [17/05/25].

2. ARWU

Πίνακας 49. Κατάταξη ελληνικών ιδρυμάτων ανά θεματική περιοχή (ARWU)

Θεματική Περιοχή	Ίδρυμα	Θέση	Πλήθος ιδρυμάτων
Αυτοματοποίηση & έλεγχος	ΕΜΠ	151-200	200
Βιολογικές επιστήμες	ΕΚΠΑ	201-300	500
Βιολογικές επιστήμες	ΑΠΘ	301-400	500
Βιολογικές επιστήμες	ΠΑΘΕΣ	401-500	500
Βιοτεχνολογία	ΠΑΠΑΤ	301-400	500
Γεωργικές επιστήμες	ΓΠΑ	201-300	500
Γεωργικές επιστήμες	ΑΠΘ	201-300	500
Γεωργικές επιστήμες	ΠΑΘΕΣ	201-300	500
Δημόσια υγεία	ΕΚΠΑ	101-150	500
Δημόσια υγεία	ΠΑΚΡΗ	151-200	500
Δημόσια υγεία	ΑΠΘ	201-300	500
Δημόσια υγεία	ΠΑΘΕΣ	401-500	500
Διοίκηση	ΠΑΜΑΚ	401-500	500
Εκπαίδευση	ΑΠΘ	201-300	500
Εκπαίδευση	ΕΚΠΑ	201-300	500
Επιστήμες βιολογίας του ανθρώπου	ΠΑΚΡΗ	151-200	500
Επιστήμες βιολογίας του ανθρώπου	ΕΚΠΑ	201-300	500
Επιστήμες βιολογίας του ανθρώπου	ΑΠΘ	401-500	500
Επιστήμες της ατμόσφαιρας	ΕΚΠΑ	151-200	300
Επιστήμες της ατμόσφαιρας	ΑΠΘ	201-300	300
Επιστήμες της ατμόσφαιρας	ΠΑΚΡΗ	301-400	300
Επιστήμες της γης	ΕΚΠΑ	301-400	500
Επιστήμες της γης	ΑΠΘ	401-500	500
Επιστήμη & μηχανική υπολογιστών	ΕΚΠΑ	301-400	500
Επιστήμη & μηχανική υπολογιστών	ΑΠΘ	401-500	500
Επιστήμη & τεχνολογία διατροφής	ΓΠΑ	101-150	300
Επιστήμη & τεχνολογία διατροφής	ΑΠΘ	101-150	300
Επιστήμη & τεχνολογία ενέργειας	ΕΜΠ	51-75	400
Επιστήμη & τεχνολογία μεταφορών	ΑΠΘ	151-200	300
Επιστήμη & τεχνολογία περιβάλλοντος	ΠΑΠΑΤ	201-300	500
Επιστήμη & τεχνολογία περιβάλλοντος	ΑΠΘ	301-400	500
Επιστήμη & τεχνολογία περιβάλλοντος	ΠΑ	301-400	500
Ηλεκτρολόγοι & ηλεκτρονικοί μηχανικοί	ΕΚΠΑ	101-150	500
Ηλεκτρολόγοι & ηλεκτρονικοί μηχανικοί	ΕΜΠ	101-150	500
Ηλεκτρολόγοι & ηλεκτρονικοί μηχανικοί	ΑΠΘ	201-300	500
Ιατρική τεχνολογία	ΕΚΠΑ	201-300	400
Ιατρική τεχνολογία	ΑΠΘ	301-400	400
Κλινική ιατρική	ΕΚΠΑ	101-150	500
Κλινική ιατρική	ΑΠΘ	201-300	500
Κλινική ιατρική	ΠΑΚΡΗ	301-400	500
Κλινική ιατρική	ΠΑΘΕΣ	401-500	500
Κτηνιατρική	ΑΠΘ	76-100	300
Κτηνιατρική	ΠΑΘΕΣ	101-150	300
Κτηνιατρική	ΓΠΑ	201-300	300
Μαθηματικά	ΕΜΠ	401-500	500
Μηχανικοί τηλεπικοινωνιών	ΑΠΘ	76-100	300
Μηχανικοί τηλεπικοινωνιών	ΕΚΠΑ	151-200	300
Μηχανολόγοι μηχανικοί	ΠΑΠΑΤ	201-300	400
Μηχανολόγοι μηχανικοί	ΕΜΠ	301-400	400
Οδοντιατρική & στοματική υγιεινή	ΕΚΠΑ	76-100	300
Οδοντιατρική & στοματική υγιεινή	ΑΠΘ	151-200	300
Οικολογία	ΑΠΘ	401-500	500
Οικονομικά	ΠΑΘΕΣ	301-400	500
Πολιτικοί μηχανικοί	ΕΜΠ	76-100	300
Πολιτικοί μηχανικοί	ΑΠΘ	151-200	300
Φαρμακευτική	ΕΚΠΑ	51-75	500
Φαρμακευτική	ΠΑΠΑΤ	201-300	500
Φαρμακευτική	ΑΠΘ	301-400	500
Φυσική	ΕΚΠΑ	201-300	500
Φυσική	ΑΠΘ	301-400	500
Φυσική	ΕΜΠ	301-400	500

Χημεία	ΠΑΚΡΗ	401-500	500
Ψυχολογία	ΑΠΘ	401-500	500
Ψυχολογία	ΕΚΠΑ	401-500	500

Πίνακας 50. Πλήθος εμφανίσεων ελληνικών ιδρυμάτων ανά κατηγορία επιδόσεων (ARWU)

	#	<50	51-75	76-100	101-150	151-200	201-300	301-400	401-500
ΑΠΘ	22	0	0	2	1	3	6	5	5
ΕΚΠΑ	15	0	1	1	3	2	5	2	1
ΕΜΠ	7	0	1	1	1	1	0	2	1
ΠΑΘΕΣ	6	0	0	0	1	0	1	1	3
ΠΑΚΡΗ	5	0	0	0	0	2	0	2	1
ΠΑΠΑΤ	4	0	0	0	0	0	3	1	0
ΓΠΑ	3	0	0	0	1	0	2	0	0
ΠΑ	1	0	0	0	0	0	0	1	0
ΠΑΜΑΚ	1	0	0	0	0	0	0	0	1

3. NTU

Πίνακας 51. Πλήθος εμφανίσεων ελληνικών ιδρυμάτων στις θεματικές περιοχές (NTU)

Ίδρυμα	#
ΕΚΠΑ	21
ΑΠΘ	17
ΕΜΠ	10
ΠΑΠΑΤ	4
ΠΙ	3
ΠΑΚΡΗ	3
ΠΑΘΕΣ	1

Πίνακας 52. Κατάταξη ελληνικών ιδρυμάτων ανά θεματική περιοχή (NTU)

Θεματική περιοχή	Ίδρυμα	Θέση	Πλήθος ιδρυμάτων
Ανοσιολογία	ΕΚΠΑ	89	299
Ανοσιολογία	ΑΠΘ	279	299
Βιολογία & βιοχημεία	ΕΚΠΑ	263	300
Γεωργικές επιστήμες	ΕΚΠΑ	401-450	491
Γεωργικές επιστήμες	ΕΚΠΑ	301-350	489
Γεωργικές επιστήμες	ΑΠΘ	251	491
Γεωργικές επιστήμες	ΑΠΘ	135	489
Γεωργικές επιστήμες	ΕΜΠ	401-450	489
Γεωργικές επιστήμες	ΠΑΘΕΣ	351-400	489
Επιστήμες ζωής	ΕΚΠΑ	188	583
Επιστήμες ζωής	ΑΠΘ	401-450	583
Επιστήμη & τεχνολογία ενέργειας	ΕΜΠ	189	297
Επιστήμη του διαστήματος	ΕΚΠΑ	172	299
Ηλεκτρολόγοι μηχανικοί	ΕΚΠΑ	351-400	492
Ηλεκτρολόγοι μηχανικοί	ΑΠΘ	290	492
Ηλεκτρολόγοι μηχανικοί	ΕΜΠ	294	492
Ηλεκτρολόγοι μηχανικοί	ΠΑΠΑΤ	451-500	492
Ιατρική	ΕΚΠΑ	103	585
Ιατρική	ΑΠΘ	289	585
Ιατρική	ΠΑΚΡΗ	401-450	585
Κλινική ιατρική	ΕΚΠΑ	98	489
Κλινική ιατρική	ΑΠΘ	283	489
Κλινική ιατρική	ΠΑΚΡΗ	401-450	489
Κλινική ιατρική	ΠΙ	451-500	489
Κοινωνικές επιστήμες	ΕΚΠΑ	401-450	572
Κοινωνικές επιστήμες	ΑΠΘ	451-500	572
Κοινωνικές επιστήμες, γενική	ΕΚΠΑ	301-350	491
Κοινωνικές επιστήμες, γενική	ΑΠΘ	401-450	491
Μαθηματικά	ΕΚΠΑ	451-500	477
Μαθηματικά	ΕΜΠ	265	477
Μαθηματικά	ΠΙ	351-400	477

Μηχανολόγοι μηχανικοί	ΕΜΠ	237	298
Μηχανολόγοι μηχανικοί	ΠΑΠΑΤ	282	298
Μικροβιολογία	ΕΚΠΑ	249	300
Μοριακή βιολογία & γενετική	ΕΚΠΑ	173	300
Νευροεπιστήμη & συμπεριφορά	ΕΚΠΑ	202	300
Περιβάλλον/οικολογία	ΑΠΘ	268	299
Πληροφορική	ΕΚΠΑ	401-450	487
Πληροφορική	ΑΠΘ	351-400	487
Πληροφορική	ΕΜΠ	401-450	487
Πληροφορική	ΠΑΠΑΤ	451-500	487
Πολιτικοί μηχανικοί	ΕΚΠΑ	351-400	382
Πολιτικοί μηχανικοί	ΑΠΘ	278	382
Πολιτικοί μηχανικοί	ΕΜΠ	265	382
Φαρμακολογία & τοξικολογία	ΕΚΠΑ	90	484
Φαρμακολογία & τοξικολογία	ΑΠΘ	204	484
Φαρμακολογία & τοξικολογία	ΠΑΚΡΗ	401-450	484
Φαρμακολογία & τοξικολογία	ΠΑΠΑΤ	451-500	484
Φυσικές επιστήμες	ΕΚΠΑ	281	591
Φυσικές επιστήμες	ΑΠΘ	351-400	591
Φυσικές επιστήμες	ΕΜΠ	451-500	591
Φυσική	ΕΚΠΑ	234	490
Φυσική	ΑΠΘ	301-350	490
Φυσική	ΕΜΠ	301-350	490
Φυσική	ΠΙ	451-500	490
Χημεία	ΑΠΘ	451-500	493
Χημικοί μηχανικοί	ΑΠΘ	301-350	393
Χημικοί μηχανικοί	ΕΜΠ	301-350	393
Ψυχιατρική/ψυχολογία	ΕΚΠΑ	295	299

4. THE

Πίνακας 53. Πλήθος εμφανίσεων ελληνικών ιδρυμάτων στις θεματικές περιοχές (THE)

	#	301-400	401-500	501-600	601-800	801+	801-1000	1001+
ΕΚΠΑ	33	11	11	11	0	0	0	0
ΑΠΘ	31	0	14	1	16	0	0	0
ΠΑΠΑΤ	27	1	5	1	9	0	5	0
ΠΑΚΡΗ	18	7	4	2	0	0	5	0
ΠΑ	17	0	0	2	13	0	2	0
ΔΙΠΑΕ	17	0	0	0	0	4	6	7
ΔΠΘ	15	0	0	0	6	0	8	0
ΠΙ	15	0	0	4	0	0	10	0
ΠΑΔΑ	15	0	0	0	0	4	5	5
ΠΑΜ	9	0	0	0	1	3	0	5
ΕΑΠ	9	0	0	1	0	4	0	4
ΕΜΠ	6	0	6	0	0	0	0	0
ΟΠΑ	5	0	0	3	0	0	0	0
ΠΑΠΕΛ	5	0	0	0	0	4	1	0
ΠΟΚΡΗ	5	0	0	0	0	0	5	0
ΧΠ	4	0	4	0	0	0	0	0

Πίνακας 54. Κατάταξη ελληνικών ιδρυμάτων ανά θεματική περιοχή (THE)

Θεματική περιοχή	Ίδρυμα	Θέση	Πλήθος ιδρυμάτων
Άλλη επιστήμη υγείας	ΠΑΚΡΗ	301-400	1059
Άλλη επιστήμη υγείας	ΕΚΠΑ	301-400	1059
Άλλη επιστήμη υγείας	ΑΠΘ	401-500	1059
Άλλη επιστήμη υγείας	ΧΠ	401-500	1059
Άλλη επιστήμη υγείας	ΠΙ	501-600	1059
Άλλη επιστήμη υγείας	ΔΠΘ	601-800	1059
Άλλη επιστήμη υγείας	ΠΑΠΑΤ	601-800	1059
Άλλη επιστήμη υγείας	ΔΙΠΑΕ	801-1000	1059
Άλλη επιστήμη υγείας	ΠΑΔΑ	801-1000	1059
Αρχαιολογία	ΕΚΠΑ	301-400	692
Αρχαιολογία	ΑΠΘ	401-500	692

Αρχαιολογία	ΠΑΠΑΤ	601+	692
Αρχιτεκτονική	ΕΚΠΑ	301-400	692
Αρχιτεκτονική	ΑΠΘ	401-500	692
Αρχιτεκτονική	ΠΑΠΑΤ	601+	692
Βιολογικές επιστήμες	ΠΑΚΡΗ	301-400	1059
Βιολογικές επιστήμες	ΕΚΠΑ	401-500	1059
Βιολογικές επιστήμες	ΑΠΘ	601-800	1059
Βιολογικές επιστήμες	ΠΑΠΑΤ	601-800	1059
Βιολογικές επιστήμες	ΔΠΘ	801-1000	1059
Βιολογικές επιστήμες	ΔΙΠΑΕ	801-1000	1059
Βιολογικές επιστήμες	ΠΑΔΑ	801-1000	1059
Γενικοί μηχανικοί	ΕΜΠ	401-500	1376
Γενικοί μηχανικοί	ΠΑΚΡΗ	501-600	1376
Γενικοί μηχανικοί	ΕΚΠΑ	501-600	1376
Γενικοί μηχανικοί	ΑΠΘ	601-800	1376
Γενικοί μηχανικοί	ΠΑ	801-1000	1376
Γενικοί μηχανικοί	ΔΠΘ	801-1000	1376
Γενικοί μηχανικοί	ΠΙ	801-1000	1376
Γενικοί μηχανικοί	ΠΟΚΡΗ	801-1000	1376
Γενικοί μηχανικοί	ΔΙΠΑΕ	1001+	1376
Γενικοί μηχανικοί	ΠΑΔΑ	1001+	1376
Γενικοί μηχανικοί	ΠΑΜ	1001+	1376
Γεωγραφία	ΧΠ	401-500	998
Γεωγραφία	ΕΚΠΑ	401-500	998
Γεωγραφία	ΠΑ	601-800	998
Γεωλογία, περιβάλλον, γη & επιστήμες θάλασσας	ΕΚΠΑ	501-600	1372
Γεωλογία, περιβάλλον, γη & επιστήμες θάλασσας	ΠΑ	601-800	1372
Γεωλογία, περιβάλλον, γη & επιστήμες θάλασσας	ΑΠΘ	601-800	1372
Γεωλογία, περιβάλλον, γη & επιστήμες θάλασσας	ΠΑΚΡΗ	801-1000	1372
Γεωλογία, περιβάλλον, γη & επιστήμες θάλασσας	ΠΙ	801-1000	1372
Γεωλογία, περιβάλλον, γη & επιστήμες θάλασσας	ΠΑΠΑΤ	801-1000	1372
Γεωλογία, περιβάλλον, γη & επιστήμες θάλασσας	ΕΑΠ	1001+	1372
Γεωλογία, περιβάλλον, γη & επιστήμες θάλασσας	ΔΙΠΑΕ	1001+	1372
Γεωργία & δασολογία	ΕΚΠΑ	401-500	1059
Γεωργία & δασολογία	ΑΠΘ	601-800	1059
Γεωργία & δασολογία	ΠΑΠΑΤ	601-800	1059
Γεωργία & δασολογία	ΔΠΘ	801-1000	1059
Γεωργία & δασολογία	ΔΙΠΑΕ	801-1000	1059
Γεωργία & δασολογία	ΠΑΔΑ	801-1000	1059
Γλώσσες, λογοτεχνία & γλωσσολογία	ΕΚΠΑ	301-400	692
Γλώσσες, λογοτεχνία & γλωσσολογία	ΑΠΘ	401-500	692
Γλώσσες, λογοτεχνία & γλωσσολογία	ΠΑΠΑΤ	601+	692
Διοίκηση & οικονομία	ΟΠΑ	501-600	910
Διοίκηση & οικονομία	ΠΑ	601-800	910
Διοίκηση & οικονομία	ΠΑΠΑΤ	601-800	910
Διοίκηση & οικονομία	ΕΑΠ	801+	910
Διοίκηση & οικονομία	ΔΙΠΑΕ	801+	910
Διοίκηση & οικονομία	ΠΑΠΕΛ	801+	910
Διοίκηση & οικονομία	ΠΑΔΑ	801+	910
Εκπαίδευση	ΠΑΚΡΗ	301-400	703
Εκπαίδευση	ΕΚΠΑ	301-400	703
Εκπαίδευση	ΠΑΠΑΤ	301-400	703
Εκπαίδευση	ΑΠΘ	401-500	703
Εκπαίδευση	ΠΑ	501-600	703
Εκπαίδευση	ΕΑΠ	501-600	703
Εκπαίδευση	ΠΙ	501-600	703
Εκπαίδευση	ΔΠΘ	601+	703
Επιστήμες επικοινωνίας & ΜΜΕ	ΑΠΘ	401-500	998
Επιστήμες επικοινωνίας & ΜΜΕ	ΕΚΠΑ	401-500	998
Επιστήμες επικοινωνίας & ΜΜΕ	ΠΑ	601-800	998
Επιστήμες επικοινωνίας & ΜΜΕ	ΠΑΜ	801+	998
Επιστήμες ζωής	ΠΑΚΡΗ	301-400	1059
Επιστήμες ζωής	ΕΚΠΑ	401-500	1059
Επιστήμες ζωής	ΑΠΘ	601-800	1059
Επιστήμες ζωής	ΠΑΠΑΤ	601-800	1059
Επιστήμες ζωής	ΔΠΘ	801-1000	1059
Επιστήμες ζωής	ΔΙΠΑΕ	801-1000	1059
Επιστήμες ζωής	ΠΑΔΑ	801-1000	1059
Επιστήμες υγείας	ΠΑΚΡΗ	301-400	1059
Επιστήμες υγείας	ΕΚΠΑ	301-400	1059
Επιστήμες υγείας	ΑΠΘ	401-500	1059

Επιστήμες υγείας	ΧΠ	401-500	1059
Επιστήμες υγείας	ΠΙ	501-600	1059
Επιστήμες υγείας	ΔΠΘ	601-800	1059
Επιστήμες υγείας	ΠΑΠΑΤ	601-800	1059
Επιστήμες υγείας	ΔΙΠΑΕ	801-1000	1059
Επιστήμες υγείας	ΠΑΔΑ	801-1001	1059
Επιστήμες φυσικής αγωγής	ΕΚΠΑ	401-500	1059
Επιστήμες φυσικής αγωγής	ΑΠΘ	601-800	1059
Επιστήμες φυσικής αγωγής	ΔΠΘ	801-1000	1059
Επιχειρήσεις & διοίκηση	ΟΠΑ	501-600	910
Επιχειρήσεις & διοίκηση	ΠΑ	601-800	910
Επιχειρήσεις & διοίκηση	ΠΑΠΑΤ	601-800	910
Επιχειρήσεις & διοίκηση	ΕΑΠ	801+	910
Επιχειρήσεις & διοίκηση	ΔΙΠΑΕ	801+	910
Επιχειρήσεις & διοίκηση	ΠΑΠΕΛ	801+	910
Επιχειρήσεις & διοίκηση	ΠΑΔΑ	801+	910
Ηλεκτρολόγοι & ηλεκτρονικοί μηχανικοί	ΕΜΠ	401-500	1376
Ηλεκτρολόγοι & ηλεκτρονικοί μηχανικοί	ΠΑΠΑΤ	401-500	1376
Ηλεκτρολόγοι & ηλεκτρονικοί μηχανικοί	ΕΚΠΑ	501-600	1376
Ηλεκτρολόγοι & ηλεκτρονικοί μηχανικοί	ΑΠΘ	601-800	1376
Ηλεκτρολόγοι & ηλεκτρονικοί μηχανικοί	ΔΠΘ	801-1000	1376
Ηλεκτρολόγοι & ηλεκτρονικοί μηχανικοί	ΠΙ	801-1000	1376
Ηλεκτρολόγοι & ηλεκτρονικοί μηχανικοί	ΠΟΚΡΗ	801-1000	1376
Ηλεκτρολόγοι & ηλεκτρονικοί μηχανικοί	ΔΙΠΑΕ	1001+	1376
Ηλεκτρολόγοι & ηλεκτρονικοί μηχανικοί	ΠΑΔΑ	1001+	1376
Ηλεκτρολόγοι & ηλεκτρονικοί μηχανικοί	ΠΔΜ	1001+	1376
Ιατρική & οδοντιατρική	ΠΑΚΡΗ	301-400	1059
Ιατρική & οδοντιατρική	ΕΚΠΑ	301-400	1059
Ιατρική & οδοντιατρική	ΑΠΘ	401-500	1059
Ιατρική & οδοντιατρική	ΠΙ	501-600	1059
Ιατρική & οδοντιατρική	ΔΠΘ	601-800	1059
Ιατρική & οδοντιατρική	ΠΑΠΑΤ	601-800	1059
Ιστορία, φιλοσοφία & θεολογία	ΕΚΠΑ	301-400	692
Ιστορία, φιλοσοφία & θεολογία	ΑΠΘ	401-500	692
Ιστορία, φιλοσοφία & θεολογία	ΠΑΠΑΤ	601+	692
Κοινωνικές επιστήμες	ΑΠΘ	401-500	998
Κοινωνικές επιστήμες	ΠΑΚΡΗ	401-500	998
Κοινωνικές επιστήμες	ΧΠ	401-500	998
Κοινωνικές επιστήμες	ΕΚΠΑ	401-500	998
Κοινωνικές επιστήμες	ΠΑ	601-800	998
Κοινωνικές επιστήμες	ΔΠΘ	601-800	998
Κοινωνικές επιστήμες	ΠΔΜ	801+	998
Κοινωνιολογία	ΠΑΚΡΗ	401-500	998
Κοινωνιολογία	ΕΚΠΑ	401-500	998
Κοινωνιολογία	ΠΑ	601-800	998
Κοινωνιολογία	ΔΠΘ	601-800	998
Κτηνιατρική	ΕΚΠΑ	401-500	1059
Κτηνιατρική	ΑΠΘ	601-800	1059
Λογιστική & χρηματοοικονομική	ΟΠΑ	510-600	910
Λογιστική & χρηματοοικονομική	ΠΑ	601-800	910
Λογιστική & χρηματοοικονομική	ΕΑΠ	801+	910
Λογιστική & χρηματοοικονομική	ΔΙΠΑΕ	801+	910
Λογιστική & χρηματοοικονομική	ΠΑΠΕΛ	801+	910
Λογιστική & χρηματοοικονομική	ΠΑΔΑ	801+	910
Μαθηματικά & στατιστική	ΕΚΠΑ	501-600	1372
Μαθηματικά & στατιστική	ΠΑ	601-800	1372
Μαθηματικά & στατιστική	ΑΠΘ	601-800	1372
Μαθηματικά & στατιστική	ΠΑΚΡΗ	801-1000	1372
Μαθηματικά & στατιστική	ΠΙ	801-1000	1372
Μαθηματικά & στατιστική	ΠΑΠΑΤ	801-1000	1372
Μαθηματικά & στατιστική	ΕΑΠ	1001+	1372
Μηχανολογία	ΕΜΠ	401-500	1376
Μηχανολογία	ΠΑΠΑΤ	401-500	1376
Μηχανολογία	ΠΑΚΡΗ	501-600	1376
Μηχανολογία	ΕΚΠΑ	501-600	1376
Μηχανολογία	ΑΠΘ	601-800	1376
Μηχανολογία	ΠΑ	801-1000	1376
Μηχανολογία	ΔΠΘ	801-1000	1376
Μηχανολογία	ΠΙ	801-1000	1376
Μηχανολογία	ΠΟΚΡΗ	801-1000	1376
Μηχανολογία	ΔΙΠΑΕ	1001+	1376

Μηχανολογία	ΠΑΔΑ	1001+	1376
Μηχανολογία	ΠΑΔΜ	1001+	1376
Μηχανολόγοι μηχανικοί & αεροναυπηγοί	ΕΜΠ	401-500	1376
Μηχανολόγοι μηχανικοί & αεροναυπηγοί	ΠΑΠΑΤ	401-500	1376
Μηχανολόγοι μηχανικοί & αεροναυπηγοί	ΕΚΠΑ	501-600	1376
Μηχανολόγοι μηχανικοί & αεροναυπηγοί	ΑΠΘ	601-800	1376
Μηχανολόγοι μηχανικοί & αεροναυπηγοί	ΠΟΚΡΗ	801-1000	1376
Μηχανολόγοι μηχανικοί & αεροναυπηγοί	ΔΙΠΑΕ	1001+	1376
Μηχανολόγοι μηχανικοί & αεροναυπηγοί	ΠΑΔΑ	1001+	1376
Μηχανολόγοι μηχανικοί & αεροναυπηγοί	ΠΑΔΜ	1001+	1376
Οικονομικά & οικονομετρία	ΟΠΑ	510-600	910
Οικονομικά & οικονομετρία	ΠΑ	601-800	910
Οικονομικά & οικονομετρία	ΠΑΠΑΤ	601-800	910
Οικονομικά & οικονομετρία	ΕΑΠ	801+	910
Οικονομικά & οικονομετρία	ΔΙΠΑΕ	801+	910
Οικονομικά & οικονομετρία	ΠΑΠΕΛ	801+	910
Οικονομικά & οικονομετρία	ΠΑΔΑ	801+	910
Πληροφορική	ΠΑΚΡΗ	301-400	1029
Πληροφορική	ΕΚΠΑ	401-500	1029
Πληροφορική	ΠΑ	501-600	1029
Πληροφορική	ΑΠΘ	501-600	1029
Πληροφορική	ΟΠΑ	501-600	1029
Πληροφορική	ΠΑΠΑΤ	501-600	1029
Πληροφορική	ΠΑΔΜ	601-800	1029
Πληροφορική	ΔΙΠΑΕ	801-1000	1029
Πληροφορική	ΠΙ	801-1000	1029
Πληροφορική	ΠΑΠΕΛ	801-1000	1029
Πληροφορική	ΠΑΔΑ	801-1000	1029
Πολιτικές & διεθνείς σπουδές	ΑΠΘ	401-500	998
Πολιτικές & διεθνείς σπουδές	ΠΑΚΡΗ	401-500	998
Πολιτικές & διεθνείς σπουδές	ΕΚΠΑ	401-500	998
Πολιτικές & διεθνείς σπουδές	ΠΑ	601-800	998
Πολιτικές & διεθνείς σπουδές	ΔΠΘ	601-800	998
Πολιτικές & διεθνείς σπουδές	ΠΑΔΜ	801+	998
Πολιτικοί μηχανικοί	ΕΜΠ	401-500	1376
Πολιτικοί μηχανικοί	ΠΑΠΑΤ	401-500	1376
Πολιτικοί μηχανικοί	ΕΚΠΑ	501-600	1376
Πολιτικοί μηχανικοί	ΑΠΘ	601-800	1376
Πολιτικοί μηχανικοί	ΔΠΘ	801-1000	1376
Πολιτικοί μηχανικοί	ΔΙΠΑΕ	1001+	1376
Πολιτικοί μηχανικοί	ΠΑΔΑ	1001+	1376
Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες	ΕΚΠΑ	301-400	692
Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες	ΑΠΘ	401-500	692
Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες	ΠΑΠΑΤ	601+	692
Τέχνες, τέχνες του θεάματος & σχέδιο	ΕΚΠΑ	301-400	692
Τέχνες, τέχνες του θεάματος & σχέδιο	ΑΠΘ	401-500	692
Τέχνες, τέχνες του θεάματος & σχέδιο	ΠΑΠΑΤ	601+	692
Φυσικές επιστήμες	ΕΚΠΑ	501-600	1372
Φυσικές επιστήμες	ΠΑ	601-800	1372
Φυσικές επιστήμες	ΑΠΘ	601-800	1372
Φυσικές επιστήμες	ΠΑΚΡΗ	801-1000	1372
Φυσικές επιστήμες	ΠΙ	801-1000	1372
Φυσικές επιστήμες	ΠΑΠΑΤ	801-1000	1372
Φυσικές επιστήμες	ΕΑΠ	1001+	1372
Φυσικές επιστήμες	ΔΙΠΑΕ	1001+	1372
Φυσική & αστρονομία	ΕΚΠΑ	501-600	1372
Φυσική & αστρονομία	ΑΠΘ	601-800	1372
Φυσική & αστρονομία	ΠΑΚΡΗ	801-1000	1372
Φυσική & αστρονομία	ΠΙ	801-1000	1372
Φυσική & αστρονομία	ΠΑΠΑΤ	801-1000	1372
Φυσική & αστρονομία	ΕΑΠ	1001+	1372
Χημεία	ΕΚΠΑ	501-600	1372
Χημεία	ΠΑ	601-800	1372
Χημεία	ΑΠΘ	601-800	1372
Χημεία	ΠΑΚΡΗ	801-1000	1372
Χημεία	ΠΙ	801-1000	1372
Χημεία	ΠΑΠΑΤ	801-1000	1372
Χημικοί μηχανικοί	ΕΜΠ	401-500	1376
Χημικοί μηχανικοί	ΠΑΠΑΤ	401-500	1376
Χημικοί μηχανικοί	ΕΚΠΑ	501-600	1376
Χημικοί μηχανικοί	ΑΠΘ	601-800	1376

Χημικοί μηχανικοί	ΠΙ	801-1000	1376
Χημικοί μηχανικοί	ΠΟΚΡΗ	801-1000	1376
Χημικοί μηχανικοί	ΠΔΜ	1001+	1376
Ψυχολογία	ΕΚΠΑ	301-400	622
Ψυχολογία	ΑΠΘ	401-500	622
Ψυχολογία	ΠΑΚΡΗ	401-500	622
Ψυχολογία	ΠΙ	601+	622

5. QS

Πίνακας 55. Κατάταξη ελληνικών ιδρυμάτων ανά ευρεία θεματική περιοχή (QS)

Θεματική περιοχή	Ίδρυμα	Θέση	Πλήθος ιδρυμάτων
Επιστήμες ζωής & ιατρική	ΕΚΠΑ	206	550
Επιστήμες ζωής & ιατρική	ΑΠΘ	344	550
Επιστήμες ζωής & ιατρική	ΠΑΚΡΗ	501-550	550
Κοινωνικές επιστήμες & διοίκηση	ΟΠΑ	331	550
Κοινωνικές επιστήμες & διοίκηση	ΑΠΘ	389	550
Κοινωνικές επιστήμες & διοίκηση	ΕΚΠΑ	394	550
Μηχανικοί & τεχνολογία	ΕΜΠ	142	555
Μηχανικοί & τεχνολογία	ΑΠΘ	229	555
Μηχανικοί & τεχνολογία	ΕΚΠΑ	401-450	555
Μηχανικοί & τεχνολογία	ΠΑΠΑΤ	401-450	555
Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες	ΑΠΘ	240	551
Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες	ΕΚΠΑ	251	551
Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες	ΕΜΠ	501-550	551
Φυσικές επιστήμες	ΕΜΠ	300	552
Φυσικές επιστήμες	ΑΠΘ	324	552
Φυσικές επιστήμες	ΕΚΠΑ	401-450	552
Φυσικές επιστήμες	ΠΑΚΡΗ	501-550	552
Φυσικές επιστήμες	ΠΑΠΑΤ	501-550	552

Πίνακας 56. Πλήθος εμφανίσεων ιδρυμάτων στις 3 πρώτες θέσεις των ευρειών θεματικών περιοχών (QS)

Ίδρυμα	#	1	2	3
ΕΚΠΑ	5	1	1	3
ΑΠΘ	5	1	4	0
ΠΑΚΡΗ	2	0	0	1
ΟΠΑ	1	1	0	0
ΕΜΠ	3	2	0	1
ΠΑΠΑΤ	2	0	0	0

Πίνακας 57. Πλήθος εμφανίσεων ιδρυμάτων στις ειδικές θεματικές περιοχές ανά κατηγορία επίδοσης (QS)

	#	<100	101-200	201-300	301-400	401-500	501+
ΑΠΘ	24	2	6	7	6	2	1
ΕΚΠΑ	20	3	5	0	6	5	1
ΠΑΠΑΤ	12	0	0	3	1	4	4
ΕΜΠ	10	3	1	6	0	0	0
ΟΠΑ	5	0	2	2	0	1	0
ΠΑΚΡΗ	5	0	0	0	1	3	1
ΠΙ	2	0	0	0	0	0	2
ΠΑΠΕΙ	1	0	0	0	0	1	0
ΠΟΚΡΗ	1	1	0	0	0	0	0

Πίνακας 58. Κατάταξη ελληνικών ιδρυμάτων ανά θεματική περιοχή (QS)

Θεματική περιοχή	Ίδρυμα	Διεθνής κατάταξη	Πλήθος ιδρυμάτων
Αρχαιολογία	ΑΠΘ	51-100	240
Αρχαιολογία	ΕΚΠΑ	101-150	240
Αρχιτεκτονική & δομημένο περιβάλλον	ΕΚΠΑ	151-200	240
Αρχιτεκτονική & δομημένο περιβάλλον	ΑΠΘ	201-250	240
Βιολογικές επιστήμες	ΕΚΠΑ	301-350	669
Βιολογικές επιστήμες	ΠΑΚΡΗ	401-450	669
Βιολογικές επιστήμες	ΑΠΘ	451-500	669
Βιολογικές επιστήμες	ΠΑΠΑΤ	601-650	669
Γεωλογία	ΑΠΘ	151-200	240
Γεωπονία & δασοπονία	ΑΠΘ	101-150	456
Γεωπονία & δασοπονία	ΕΚΠΑ	301-350	456
Γεωπονία & δασοπονία	ΠΑΠΑΤ	401-450	456
Γεωφυσική	ΑΠΘ	151-200	242
Γεωφυσική	ΕΜΠ	201-250	242
Γλωσσολογία	ΑΠΘ	251-300	320
Εκπαίδευση & επιμόρφωση	ΑΠΘ	251-300	420
Εκπαίδευση & επιμόρφωση	ΕΚΠΑ	301-350	420
Εκπαίδευση & επιμόρφωση	ΠΑΠΑΤ	401-450	420
Επιστήμες της γης & της θάλασσας	ΑΠΘ	201-250	252
Επιστήμες της γης & της θάλασσας	ΕΜΠ	201-250	252
Επιστήμες των υλικών	ΕΜΠ	251-300	420
Επιχειρήσεις & διοίκηση	ΟΠΑ	151-200	626
Επιχειρήσεις & διοίκηση	ΑΠΘ	501-550	626
Επιχειρήσεις & διοίκηση	ΕΚΠΑ	501-550	626
Ηλεκτρολόγοι & ηλεκτρονικοί μηχανικοί	ΕΜΠ	117	533
Ηλεκτρολόγοι & ηλεκτρονικοί μηχανικοί	ΑΠΘ	151-200	533
Ηλεκτρολόγοι & ηλεκτρονικοί μηχανικοί	ΠΑΠΑΤ	301-350	533
Ηλεκτρολόγοι & ηλεκτρονικοί μηχανικοί	ΕΚΠΑ	401-450	533
Θεολογία & θρησκευτικές σπουδές	ΕΚΠΑ	101-150	141
Ιατρική	ΕΚΠΑ	193	721
Ιατρική	ΑΠΘ	301-350	721
Ιατρική	ΠΑΚΡΗ	451-500	721
Ιατρική	ΠΑΠΑΤ	501-550	721
Ιατρική	ΠΙ	601-650	721
Κλασική & αρχαία ιστορία	ΑΠΘ	31	100
Κλασική & αρχαία ιστορία	ΕΚΠΑ	51-100	100
Κοινωνιολογία	ΑΠΘ	301-350	350
Λογιστική & χρηματοοικονομική	ΟΠΑ	151-200	351
Μαθηματικά	ΕΜΠ	201-250	553
Μαθηματικά	ΕΚΠΑ	301-350	553
Μαθηματικά	ΑΠΘ	351-400	553
Μηχανική πετρελαίου	ΠΟΚΡΗ	51-100	175
Μηχανικοί μηχανολόγοι.αεροναυπηγοί, κατασκευών	ΕΜΠ	145	532
Μηχανικοί μηχανολόγοι.αεροναυπηγοί, κατασκευών	ΑΠΘ	201-250	532
Μηχανικοί μηχανολόγοι.αεροναυπηγοί, κατασκευών	ΠΑΠΑΤ	251-300	532
Νομικές σπουδές	ΕΚΠΑ	301-350	370
Νοσηλευτική	ΕΚΠΑ	151-200	200
Οδοντιατρική	ΕΚΠΑ	51-100	100
Οικονομικά & οικονομετρία	ΟΠΑ	251-300	560
Οικονομικά & οικονομετρία	ΑΠΘ	401-450	560
Οικονομικά & οικονομετρία	ΕΚΠΑ	451-500	560
Οικονομικά & οικονομετρία	ΠΑΠΕΙ	451-500	560
Περιβαλλοντικές επιστήμες	ΑΠΘ	301-350	521
Περιβαλλοντικές επιστήμες	ΠΑΠΑΤ	401-450	521
Περιβαλλοντικές επιστήμες	ΕΚΠΑ	451-500	521
Πληροφορική επιστήμη & πληροφοριακά συστήματα	ΕΜΠ	201-250	722
Πληροφορική επιστήμη & πληροφοριακά συστήματα	ΑΠΘ	251-300	722
Πληροφορική επιστήμη & πληροφοριακά συστήματα	ΕΚΠΑ	301-350	722
Πληροφορική επιστήμη & πληροφοριακά συστήματα	ΟΠΑ	401-450	722
Πληροφορική επιστήμη & πληροφοριακά συστήματα	ΠΑΠΑΤ	401-450	722
Πληροφορική επιστήμη & πληροφοριακά συστήματα	ΠΑΚΡΗ	601-650	722
Πολιτικοί μηχανικοί	ΕΜΠ	51-100	240
Πολιτικοί μηχανικοί	ΑΠΘ	151-200	240
Πολιτικοί μηχανικοί	ΠΑΠΑΤ	201-250	240

Στατιστική & επιχειρησιακή έρευνα	ΟΠΑ	201-250	250
Φαρμακευτική	ΕΚΠΑ	101-150	360
Φαρμακευτική	ΑΠΘ	151-200	360
Φαρμακευτική	ΠΑΚΡΗ	301-350	360
Φυσική & αστρονομία	ΕΜΠ	251-300	640
Φυσική & αστρονομία	ΑΠΘ	301-350	640
Φυσική & αστρονομία	ΕΚΠΑ	401-450	640
Φυσική & αστρονομία	ΠΑΚΡΗ	451-500	640
Φυσική & αστρονομία	ΠΙ	501-550	640
Φυσική & αστρονομία	ΠΑΠΑΤ	551-600	640
Χημεία	ΑΠΘ	301-350	652
Χημεία	ΕΚΠΑ	401-450	652
Χημεία	ΠΑΠΑΤ	551-600	652
Χημικοί μηχανικοί	ΕΜΠ	151-200	434
Χημικοί μηχανικοί	ΑΠΘ	201-250	434
Χημικοί μηχανικοί	ΠΑΠΑΤ	251-300	434

6. Scimago

Πίνακας 59. Κατάταξη ελληνικών ιδρυμάτων ανά ευρεία θεματική περιοχή (Scimago) - βέλτιστη θέση

	#	Βέλτιστη θέση	Θεματική περιοχή
ΑΠΘ	20	218	Κτηνιατρική
ΓΠΑ	15	689	Κτηνιατρική
ΔΠΘ	18	1252	Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική
ΕΚΠΑ	20	79	Οδοντιατρική
ΕΜΠ	18	550	Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική
ΙΠ	10	2170	Ενέργεια
ΟΠΑ	8	676	Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά
ΠΑ	15	1016	Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική
ΠΑΜ	14	1216	Χημεία
ΠΑΘΕΣ	18	593	Κτηνιατρική
ΠΙ	18	1240	Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες
ΠΑΚΡΗ	17	399	Ενέργεια
ΠΑΜΑΚ	10	828	Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική
ΠΑΠΑΤ	18	729	Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά
ΠΑΠΕΙ	9	856	Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά
ΠΑΠΕΛ	14	1144	Γεωργικές & βιολογικές επιστήμες
ΠΠΚΠΕ	6	1404	Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά
ΠΟΚΡΗ	12	1588	Περιβαλλοντική επιστήμη
ΧΠ	9	1476	Πληροφορική
ΔΙΠΑΕ	17	1153	Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική
ΕΑΠ	13	1782	Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική
ΠΑΔΑ	18	1363	Φυσική & αστρονομία
ΕΛΜΕΠΑ	13	1998	Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά
ΑΣΠΑΙΤΕ	2	1894	Μαθηματικά

Πίνακας 60. Κατάταξη ελληνικών ιδρυμάτων ανά θεματική περιοχή (Scimago)

Θεματική περιοχή	Ίδρυμα	Θέση διεθνώς	Πλήθος ιδρυμάτων
Βιοχημεία, γενετική & μοριακή βιολογία	ΕΚΠΑ	448	2946
Βιοχημεία, γενετική & μοριακή βιολογία	ΑΠΘ	1367	2946
Βιοχημεία, γενετική & μοριακή βιολογία	ΠΑΚΡΗ	1594	2946
Βιοχημεία, γενετική & μοριακή βιολογία	ΕΜΠ	2523	2946
Βιοχημεία, γενετική & μοριακή βιολογία	ΠΑΘΕΣ	2603	2946
Βιοχημεία, γενετική & μοριακή βιολογία	ΠΑΠΑΤ	2607	2946
Βιοχημεία, γενετική & μοριακή βιολογία	ΠΙ	2873	2946
Βιοχημεία, γενετική & μοριακή βιολογία	ΔΠΘ	3481	2946
Βιοχημεία, γενετική & μοριακή βιολογία	ΠΑ	3671	2946
Βιοχημεία, γενετική & μοριακή βιολογία	ΠΑΜ	3687	2946
Βιοχημεία, γενετική & μοριακή βιολογία	ΧΠ	3739	2946
Βιοχημεία, γενετική & μοριακή βιολογία	ΓΠΑ	3880	2946
Βιοχημεία, γενετική & μοριακή βιολογία	ΔΙΠΑΕ	3972	2946
Βιοχημεία, γενετική & μοριακή βιολογία	ΠΑΔΑ	4390	2946
Βιοχημεία, γενετική & μοριακή βιολογία	ΕΛΜΕΠΑ	4487	2946

Βιοχημεία, γενετική & μοριακή βιολογία	ΙΠ	5283	2946
Γεωργικές & βιολογικές επιστήμες	ΑΠΘ	821	3055
Γεωργικές & βιολογικές επιστήμες	ΕΚΠΑ	951	3055
Γεωργικές & βιολογικές επιστήμες	ΠΑΠΕΛ	1144	3055
Γεωργικές & βιολογικές επιστήμες	ΠΑΚΡΗ	1237	3055
Γεωργικές & βιολογικές επιστήμες	ΓΠΑ	1267	3055
Γεωργικές & βιολογικές επιστήμες	ΔΠΘ	1557	3055
Γεωργικές & βιολογικές επιστήμες	ΠΑΘΕΣ	1616	3055
Γεωργικές & βιολογικές επιστήμες	ΕΜΠ	1628	3055
Γεωργικές & βιολογικές επιστήμες	ΠΑΠΑΤ	1751	3055
Γεωργικές & βιολογικές επιστήμες	ΠΑ	2115	3055
Γεωργικές & βιολογικές επιστήμες	ΠΙ	2453	3055
Γεωργικές & βιολογικές επιστήμες	ΠΑΔΑ	2639	3055
Γεωργικές & βιολογικές επιστήμες	ΔΙΠΑΕ	2651	3055
Γεωργικές & βιολογικές επιστήμες	ΕΛΜΕΠΑ	2737	3055
Γεωργικές & βιολογικές επιστήμες	ΠΔΜ	2997	3055
Γεωργικές & βιολογικές επιστήμες	ΠΟΚΡΗ	3187	3055
Γεωργικές & βιολογικές επιστήμες	ΧΠ	3306	3055
Γη & πλανητική επιστήμη	ΑΠΘ	781	2644
Γη & πλανητική επιστήμη	ΕΚΠΑ	883	2644
Γη & πλανητική επιστήμη	ΕΜΠ	1113	2644
Γη & πλανητική επιστήμη	ΠΑΚΡΗ	1589	2644
Γη & πλανητική επιστήμη	ΧΠ	1760	2644
Γη & πλανητική επιστήμη	ΔΠΘ	1852	2644
Γη & πλανητική επιστήμη	ΠΟΚΡΗ	1890	2644
Γη & πλανητική επιστήμη	ΕΑΠ	2008	2644
Γη & πλανητική επιστήμη	ΠΑΠΑΤ	2009	2644
Γη & πλανητική επιστήμη	ΠΙ	2073	2644
Γη & πλανητική επιστήμη	ΠΑΔΑ	2188	2644
Γη & πλανητική επιστήμη	ΠΑΘΕΣ	2383	2644
Γη & πλανητική επιστήμη	ΠΑ	2393	2644
Γη & πλανητική επιστήμη	ΓΠΑ	2448	2644
Γη & πλανητική επιστήμη	ΔΙΠΑΕ	2590	2644
Γη & πλανητική επιστήμη	ΠΑΠΕΛ	3232	2644
Ενέργεια	ΠΑΚΡΗ	399	2905
Ενέργεια	ΕΜΠ	601	2905
Ενέργεια	ΑΠΘ	648	2905
Ενέργεια	ΠΑΔΑ	1433	2905
Ενέργεια	ΕΚΠΑ	1483	2905
Ενέργεια	ΔΠΘ	1686	2905
Ενέργεια	ΠΑ	1725	2905
Ενέργεια	ΠΑΠΑΤ	1785	2905
Ενέργεια	ΓΠΑ	1869	2905
Ενέργεια	ΠΟΚΡΗ	1889	2905
Ενέργεια	ΠΑΘΕΣ	1934	2905
Ενέργεια	ΠΑΠΕΙ	1969	2905
Ενέργεια	ΙΠ	2170	2905
Ενέργεια	ΔΙΠΑΕ	2315	2905
Ενέργεια	ΠΑΠΕΛ	2373	2905
Ενέργεια	ΠΑΜΑΚ	2391	2905
Ενέργεια	ΠΔΜ	2697	2905
Ενέργεια	ΕΛΜΕΠΑ	2886	2905
Ενέργεια	ΠΙ	2926	2905
Ενέργεια	ΕΑΠ	3076	2905
Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική	ΕΜΠ	550	2514
Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική	ΑΠΘ	558	2514
Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική	ΟΠΑ	767	2514
Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική	ΠΑΠΑΤ	820	2514
Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική	ΠΑΜΑΚ	828	2514
Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική	ΠΑΠΕΙ	878	2514
Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική	ΠΑ	1016	2514
Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική	ΔΙΠΑΕ	1153	2514
Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική	ΕΚΠΑ	1156	2514
Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική	ΔΠΘ	1252	2514
Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική	ΠΑΠΕΛ	1329	2514
Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική	ΠΑΘΕΣ	1349	2514
Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική	ΠΑΔΑ	1375	2514
Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική	ΕΑΠ	1782	2514
Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική	ΠΔΜ	1843	2514
Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική	ΠΟΚΡΗ	1936	2514
Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική	ΠΠΚΠΕ	2097	2514

Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική	ΠΙ	2144	2514
Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική	ΙΠ	2276	2514
Επιχειρήσεις, διοίκηση & λογιστική	ΓΠΑ	2373	2514
Ιατρική	ΕΚΠΑ	210	2758
Ιατρική	ΑΠΘ	766	2758
Ιατρική	ΠΑΚΡΗ	1708	2758
Ιατρική	ΕΜΠ	1758	2758
Ιατρική	ΠΑΠΑΤ	2062	2758
Ιατρική	ΠΙ	2176	2758
Ιατρική	ΠΑΘΕΣ	2781	2758
Ιατρική	ΔΠΘ	2892	2758
Ιατρική	ΓΠΑ	3204	2758
Ιατρική	ΠΑΔΑ	3787	2758
Ιατρική	ΔΙΠΑΕ	4134	2758
Ιατρική	ΕΛΜΕΠΑ	4298	2758
Ιατρική	ΠΑΠΕΛ	4480	2758
Ιατρική	ΧΠ	4873	2758
Κοινωνικές επιστήμες	ΑΠΘ	411	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΕΜΠ	649	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΕΚΠΑ	695	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΠΑΚΡΗ	990	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΠΑΠΑΤ	1112	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΠΑ	1159	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΠΑΘΕΣ	1352	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΔΠΘ	1363	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΓΠΑ	1507	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΠΑΠΕΙ	1535	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΔΙΠΑΕ	1655	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΟΠΑ	1677	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΠΑΔΑ	1714	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΧΠ	1933	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΠΙ	1933	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΠΟΚΡΗ	1945	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΠΑΜΑΚ	1957	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΠΑΠΕΛ	2067	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΠΑΔΜ	2407	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΕΑΠ	2459	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΠΠΚΠΕ	2519	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΕΛΜΕΠΑ	2675	3224
Κοινωνικές επιστήμες	ΙΠ	2933	3224
Κτηνιατρική	ΑΠΘ	218	832
Κτηνιατρική	ΕΚΠΑ	262	832
Κτηνιατρική	ΠΑΘΕΣ	593	832
Κτηνιατρική	ΓΠΑ	689	832
Μαθηματικά	ΕΜΠ	627	3110
Μαθηματικά	ΑΠΘ	900	3110
Μαθηματικά	ΠΑΠΕΛ	1290	3110
Μαθηματικά	ΕΚΠΑ	1354	3110
Μαθηματικά	ΠΑΘΕΣ	1373	3110
Μαθηματικά	ΠΑΠΑΤ	1462	3110
Μαθηματικά	ΔΠΘ	1601	3110
Μαθηματικά	ΠΑΔΑ	1742	3110
Μαθηματικά	ΑΣΠΑΙΤΕ	1894	3110
Μαθηματικά	ΠΑΚΡΗ	1931	3110
Μαθηματικά	ΟΠΑ	2152	3110
Μαθηματικά	ΠΟΚΡΗ	2344	3110
Μαθηματικά	ΔΙΠΑΕ	2570	3110
Μαθηματικά	ΠΑ	2573	3110
Μαθηματικά	ΙΠ	2623	3110
Μαθηματικά	ΕΛΜΕΠΑ	2696	3110
Μαθηματικά	ΠΙ	2863	3110
Μαθηματικά	ΠΑΠΕΙ	2917	3110
Μαθηματικά	ΕΑΠ	3207	3110
Μαθηματικά	ΠΑΜΑΚ	3241	3110
Μαθηματικά	ΠΑΔΜ	3275	3110
Μηχανολογία	ΑΠΘ	696	3125
Μηχανολογία	ΕΜΠ	704	3125
Μηχανολογία	ΠΑΠΑΤ	787	3125
Μηχανολογία	ΕΚΠΑ	1093	3125
Μηχανολογία	ΠΑΠΕΙ	1188	3125
Μηχανολογία	ΠΑΠΕΛ	1603	3125

Μηχανολογία	ΟΠΑ	1679	3125
Μηχανολογία	ΔΠΘ	1718	3125
Μηχανολογία	ΠΑΚΡΗ	1747	3125
Μηχανολογία	ΠΑΔΑ	1759	3125
Μηχανολογία	ΠΑΘΕΣ	1818	3125
Μηχανολογία	ΠΑ	1886	3125
Μηχανολογία	ΕΛΜΕΠΑ	2032	3125
Μηχανολογία	ΓΠΑ	2056	3125
Μηχανολογία	ΠΟΚΡΗ	2121	3125
Μηχανολογία	ΔΙΠΑΕ	2481	3125
Μηχανολογία	ΠΙ	2629	3125
Μηχανολογία	ΠΑΜΑΚ	2708	3125
Μηχανολογία	ΠΔΜ	2916	3125
Μηχανολογία	ΕΑΠ	3171	3125
Μηχανολογία	ΙΠ	3721	3125
Οδοντιατρική	ΕΚΠΑ	79	627
Οδοντιατρική	ΑΠΘ	227	627
Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά	ΟΠΑ	676	2007
Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά	ΠΑΠΑΤ	729	2007
Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά	ΠΑΘΕΣ	811	2007
Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά	ΕΚΠΑ	817	2007
Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά	ΑΠΘ	823	2007
Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά	ΠΑΠΕΙ	856	2007
Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά	ΕΜΠ	1014	2007
Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά	ΠΑΜΑΚ	1046	2007
Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά	ΠΑ	1237	2007
Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά	ΔΠΘ	1378	2007
Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά	ΠΠΚΠΕ	1404	2007
Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά	ΓΠΑ	1437	2007
Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά	ΠΑΔΑ	1498	2007
Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά	ΠΑΠΕΛ	1612	2007
Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά	ΔΙΠΑΕ	1650	2007
Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά	ΠΔΜ	1676	2007
Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά	ΠΙ	1850	2007
Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά	ΕΑΠ	1974	2007
Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά	ΕΛΜΕΠΑ	1998	2007
Οικονομικά, οικονομετρία & χρηματοοικονομικά	ΠΑΚΡΗ	2015	2007
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΕΚΠΑ	577	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΑΠΘ	901	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΠΑΚΡΗ	2092	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΕΜΠ	2156	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΠΑΠΑΤ	2235	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΠΑΘΕΣ	3128	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΟΠΑ	3134	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΠΙ	3364	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΑΣΠΑΙΤΕ	3643	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΔΠΘ	3737	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΠΑΠΕΙ	4242	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΓΠΑ	4283	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΠΑΠΕΛ	4647	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΠΑΔΑ	4762	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΠΟΚΡΗ	4872	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΠΑ	4992	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΕΛΜΕΠΑ	5071	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΔΙΠΑΕ	5084	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΧΠ	5283	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΠΔΜ	5796	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΠΑΜΑΚ	7233	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΙΠ	7502	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΕΑΠ	7729	4762
Όλες οι θεματικές περιοχές	ΠΠΚΠΕ	8068	4762
Περιβαλλοντική επιστήμη	ΑΠΘ	587	3546
Περιβαλλοντική επιστήμη	ΠΑΚΡΗ	961	3546
Περιβαλλοντική επιστήμη	ΕΚΠΑ	971	3546
Περιβαλλοντική επιστήμη	ΕΜΠ	1023	3546
Περιβαλλοντική επιστήμη	ΠΑΘΕΣ	1323	3546
Περιβαλλοντική επιστήμη	ΠΟΚΡΗ	1588	3546
Περιβαλλοντική επιστήμη	ΠΑΔΑ	1800	3546
Περιβαλλοντική επιστήμη	ΠΑΠΑΤ	1835	3546
Περιβαλλοντική επιστήμη	ΓΠΑ	2332	3546
Περιβαλλοντική επιστήμη	ΔΠΘ	2550	3546

Περιβαλλοντική επιστήμη	ΠΑ	2604	3546
Περιβαλλοντική επιστήμη	ΠΑΠΕΙ	2924	3546
Περιβαλλοντική επιστήμη	ΠΑΜΑΚ	3256	3546
Περιβαλλοντική επιστήμη	ΕΑΠ	3267	3546
Περιβαλλοντική επιστήμη	ΠΑΔΜ	3296	3546
Περιβαλλοντική επιστήμη	ΠΙ	3399	3546
Περιβαλλοντική επιστήμη	ΔΙΠΑΕ	3713	3546
Περιβαλλοντική επιστήμη	ΕΛΜΕΠΑ	4100	3546
Περιβαλλοντική επιστήμη	ΧΠ	4119	3546
Περιβαλλοντική επιστήμη	ΙΠ	4556	3546
Περιβαλλοντική επιστήμη	ΠΑΠΕΛ	4743	3546
Πληροφορική	ΑΠΘ	474	3183
Πληροφορική	ΕΜΠ	591	3183
Πληροφορική	ΠΑΠΑΤ	769	3183
Πληροφορική	ΕΚΠΑ	791	3183
Πληροφορική	ΟΠΑ	974	3183
Πληροφορική	ΠΑΚΡΗ	1001	3183
Πληροφορική	ΠΑΠΕΙ	1360	3183
Πληροφορική	ΧΠ	1476	3183
Πληροφορική	ΓΠΑ	1600	3183
Πληροφορική	ΔΠΘ	1619	3183
Πληροφορική	ΠΑΘΕΣ	1812	3183
Πληροφορική	ΠΑ	1847	3183
Πληροφορική	ΠΑΔΑ	1875	3183
Πληροφορική	ΔΙΠΑΕ	1893	3183
Πληροφορική	ΠΑΠΕΛ	1975	3183
Πληροφορική	ΠΟΚΡΗ	1999	3183
Πληροφορική	ΕΛΜΕΠΑ	2046	3183
Πληροφορική	ΠΑΔΜ	2200	3183
Πληροφορική	ΠΙ	2484	3183
Πληροφορική	ΠΑΜΑΚ	2510	3183
Πληροφορική	ΙΠ	3378	3183
Πληροφορική	ΕΑΠ	3673	3183
Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες	ΑΠΘ	503	1975
Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες	ΕΚΠΑ	523	1975
Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες	ΕΜΠ	910	1975
Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες	ΠΑ	1175	1975
Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες	ΠΙ	1240	1975
Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες	ΠΑΠΑΤ	1343	1975
Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες	ΠΑΔΑ	1573	1975
Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες	ΠΑΠΕΛ	1636	1975
Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες	ΠΑΚΡΗ	1703	1975
Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες	ΕΑΠ	2001	1975
Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες	ΠΠΚΠΕ	2101	1975
Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες	ΔΠΘ	2202	1975
Τέχνες & ανθρωπιστικές επιστήμες	ΙΠ	2274	1975
Φαρμακολογία, τοξικολογία & φαρμακευτική	ΕΚΠΑ	353	2578
Φαρμακολογία, τοξικολογία & φαρμακευτική	ΑΠΘ	514	2578
Φαρμακολογία, τοξικολογία & φαρμακευτική	ΠΑΚΡΗ	1352	2578
Φαρμακολογία, τοξικολογία & φαρμακευτική	ΔΙΠΑΕ	1667	2578
Φαρμακολογία, τοξικολογία & φαρμακευτική	ΓΠΑ	1750	2578
Φαρμακολογία, τοξικολογία & φαρμακευτική	ΠΑΘΕΣ	1768	2578
Φαρμακολογία, τοξικολογία & φαρμακευτική	ΠΑΠΑΤ	1889	2578
Φαρμακολογία, τοξικολογία & φαρμακευτική	ΠΙ	2827	2578
Φαρμακολογία, τοξικολογία & φαρμακευτική	ΕΜΠ	2994	2578
Φαρμακολογία, τοξικολογία & φαρμακευτική	ΔΠΘ	3314	2578
Φαρμακολογία, τοξικολογία & φαρμακευτική	ΠΑΔΑ	3834	2578
Φυσική & αστρονομία	ΑΠΘ	940	2734
Φυσική & αστρονομία	ΕΜΠ	1237	2734
Φυσική & αστρονομία	ΠΑΔΑ	1363	2734
Φυσική & αστρονομία	ΠΑΠΑΤ	1521	2734
Φυσική & αστρονομία	ΕΚΠΑ	1562	2734
Φυσική & αστρονομία	ΠΑΘΕΣ	1576	2734
Φυσική & αστρονομία	ΠΑΚΡΗ	1717	2734
Φυσική & αστρονομία	ΠΙ	1895	2734
Φυσική & αστρονομία	ΠΑΠΕΛ	2360	2734
Φυσική & αστρονομία	ΠΑΔΜ	2558	2734
Φυσική & αστρονομία	ΕΛΜΕΠΑ	2679	2734
Φυσική & αστρονομία	ΔΠΘ	2702	2734
Φυσική & αστρονομία	ΕΑΠ	2770	2734
Φυσική & αστρονομία	ΠΟΚΡΗ	2801	2734

Φυσική & αστρονομία	ΠΑ	2949	2734
Φυσική & αστρονομία	ΔΙΠΑΕ	3339	2734
Χημεία	ΠΔΜ	1216	3060
Χημεία	ΕΚΠΑ	1298	3060
Χημεία	ΑΠΘ	1316	3060
Χημεία	ΠΟΚΡΗ	1976	3060
Χημεία	ΓΠΑ	2009	3060
Χημεία	ΠΑΚΡΗ	2064	3060
Χημεία	ΠΑΘΕΣ	2118	3060
Χημεία	ΕΜΠ	2122	3060
Χημεία	ΔΙΠΑΕ	2200	3060
Χημεία	ΠΑΠΑΤ	2719	3060
Χημεία	ΠΙ	2758	3060
Χημεία	ΠΑΔΑ	2933	3060
Χημεία	ΕΛΜΕΠΑ	3024	3060
Χημεία	ΔΠΘ	4070	3060
Ψυχολογία	ΑΠΘ	488	1956
Ψυχολογία	ΕΚΠΑ	511	1956
Ψυχολογία	ΠΑΚΡΗ	1115	1956
Ψυχολογία	ΠΑΘΕΣ	1244	1956
Ψυχολογία	ΟΠΑ	1350	1956
Ψυχολογία	ΕΜΠ	1422	1956
Ψυχολογία	ΠΑΠΑΤ	1701	1956
Ψυχολογία	ΠΑΜΑΚ	1875	1956
Ψυχολογία	ΠΙ	1927	1956
Ψυχολογία	ΔΙΠΑΕ	1976	1956
Ψυχολογία	ΔΠΘ	2030	1956
Ψυχολογία	ΠΠΚΠΕ	2075	1956
Ψυχολογία	ΠΑ	2282	1956
Ψυχολογία	ΠΑΔΑ	2379	1956
Ψυχολογία	ΕΑΠ	2485	1956
Ψυχολογία	ΠΔΜ	2490	1956
Ψυχολογία	ΧΠ	2572	1956

Πίνακας 61. Κατάταξη ελληνικών ιδρυμάτων ανά ειδική θεματική περιοχή (Scimago) - βέλτιστη θέση

	#	Βέλτιστη θέση	Θεματική περιοχή
ΑΠΘ	52	54	Δασοκομία
ΓΠΑ	9	138	Δασοκομία
ΔΠΘ	20	523	Κατασκευές & δόμηση
ΕΚΠΑ	48	46	Ρευματολογία
ΕΜΠ	21	285	Ναυτική μηχανολογία
ΙΠ	2	681	Επικοινωνία
ΟΠΑ	4	1017	Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη
ΠΑ	12	552	Ναυτική μηχανολογία
ΠΔΜ	7	704	Επικοινωνία
ΠΑΘΕΣ	17	356	Επιστήμη ύδατος
ΠΙ	25	313	Διάστημα & πλανητική επιστήμη
ΠΑΚΡΗ	26	69	Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη
ΠΑΜΑΚ	5	709	Επικοινωνία
ΠΑΠΑΤ	30	40	Μηχανικοί βιομηχανίας & κατασκευών
ΠΑΠΕΙ	5	201	Επικοινωνία
ΠΑΠΕΛ	7	266	Επιστήμη φυτών
ΠΠΚΠΕ	3	764	Ιστορία
ΠΟΚΡΗ	6	341	Κατασκευές & δόμηση
ΧΠ	5	1132	Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη
ΔΙΠΑΕ	9	583	Επικοινωνία
ΕΑΠ	5	660	Επικοινωνία
ΠΑΔΑ	15	566	Κατασκευές & δόμηση
ΕΛΜΕΠΑ	7	783	Επιστήμη φυτών
ΑΣΠΑΙΤΕ	3	141	Πολιτικοί μηχανικοί

Πίνακας 62. Κατάταξη ελληνικών ιδρυμάτων ανά ειδική θεματική περιοχή (Scimago)

Θεματική περιοχή	Ίδρυμα	Θέση διεθνώς	Πλήθος ιδρυμάτων
Αεροναυπηγική	ΠΑΠΑΤ	352	938
Αεροναυπηγική	ΑΠΘ	380	938
Αεροναυπηγική	ΕΜΠ	720	938
Αεροναυπηγική	ΕΚΠΑ	746	938
Αναισθησιολογία & ιατρική του πόνου	ΕΚΠΑ	199	489
Ανατομία	ΑΠΘ	133	225

Ανατομία	ΕΚΠΑ	185	225
Ανθρωπολογία	ΕΚΠΑ	513	518
Αρχιτεκτονική	ΑΠΘ	250	593
Αρχιτεκτονική	ΕΜΠ	286	593
Βιβλιοθηκονομία & επιστήμη πληροφορίας	ΑΠΘ	382	651
Βιβλιοθηκονομία & επιστήμη πληροφορίας	ΠΑΠΑΤ	559	651
Βιβλιοθηκονομία & επιστήμη πληροφορίας	ΠΑΔΑ	636	651
Βιβλιοθηκονομία & επιστήμη πληροφορίας	ΔΙΠΑΕ	709	651
Βιοιατρική μηχανική	ΠΑΠΑΤ	645	1548
Βιοιατρική μηχανική	ΠΑΠΕΙ	725	1548
Βιοιατρική μηχανική	ΕΜΠ	1168	1548
Βιοιατρική μηχανική	ΕΛΜΕΠΑ	1199	1548
Βιοιατρική μηχανική	ΑΠΘ	1222	1548
Βιοιατρική μηχανική	ΠΑΚΡΗ	1242	1548
Βιοιατρική μηχανική	ΕΚΠΑ	1470	1548
Βιοιατρική μηχανική	ΠΙ	1547	1548
Γαστροεντερολογία	ΕΚΠΑ	284	655
Γαστροεντερολογία	ΠΙ	684	655
Γαστροεντερολογία	ΑΠΘ	831	655
Γαστροεντερολογία	ΠΑΚΡΗ	1160	655
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΠΑΚΡΗ	69	2214
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΑΠΘ	239	2214
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΕΜΠ	338	2214
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΠΑΘΕΣ	867	2214
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΠΑΠΑΤ	896	2214
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΕΚΠΑ	919	2214
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΟΠΑ	1017	2214
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΠΟΚΡΗ	1052	2214
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΓΠΑ	1063	2214
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΔΠΘ	1066	2214
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΧΠ	1132	2214
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΠΑ	1262	2214
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΠΑΔΑ	1341	2214
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΔΙΠΑΕ	1363	2214
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΠΑΜΑΚ	1558	2214
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΠΑΠΕΙ	1581	2214
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΠΙ	1681	2214
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΠΠΚΠΕ	1700	2214
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΕΑΠ	1711	2214
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΠΔΜ	1715	2214
Γεωγραφία, σχεδιασμός & ανάπτυξη	ΕΛΜΕΠΑ	1886	2214
Γεωλογία	ΕΚΠΑ	335	862
Γεωλογία	ΠΑΠΑΤ	594	862
Γεωλογία	ΑΠΘ	666	862
Γεωλογία	ΕΜΠ	822	862
Γηριατρική & γεροντολογία	ΕΚΠΑ	488	620
Γηριατρική & γεροντολογία	ΑΠΘ	616	620
Δασοκομία	ΑΠΘ	54	513
Δασοκομία	ΓΠΑ	138	513
Δερματολογία	ΕΚΠΑ	107	630
Δερματολογία	ΑΠΘ	227	630
Δερματολογία	ΠΑΠΑΤ	991	630
Δημόσια, περιβαλλοντική και εργασιακή υγεία	ΕΚΠΑ	382	2528
Δημόσια, περιβαλλοντική και εργασιακή υγεία	ΕΜΠ	553	2528
Δημόσια, περιβαλλοντική και εργασιακή υγεία	ΠΑΚΡΗ	675	2528
Δημόσια, περιβαλλοντική και εργασιακή υγεία	ΠΑΠΑΤ	757	2528
Δημόσια, περιβαλλοντική και εργασιακή υγεία	ΑΠΘ	1259	2528
Δημόσια, περιβαλλοντική και εργασιακή υγεία	ΠΑΘΕΣ	1559	2528
Δημόσια, περιβαλλοντική και εργασιακή υγεία	ΔΠΘ	1668	2528
Δημόσια, περιβαλλοντική και εργασιακή υγεία	ΠΑΠΕΛ	2105	2528
Δημόσια, περιβαλλοντική και εργασιακή υγεία	ΠΑΔΑ	2308	2528
Δημόσια, περιβαλλοντική και εργασιακή υγεία	ΠΙ	2562	2528
Δημόσια, περιβαλλοντική και εργασιακή υγεία	ΧΠ	2975	2528
Δημόσια, περιβαλλοντική και εργασιακή υγεία	ΠΑΜΑΚ	3384	2528
Δημόσια, περιβαλλοντική και εργασιακή υγεία	ΕΛΜΕΠΑ	3546	2528
Διάστημα & πλανητική επιστήμη	ΠΙ	313	922
Διάστημα & πλανητική επιστήμη	ΕΚΠΑ	534	922
Διάστημα & πλανητική επιστήμη	ΑΠΘ	885	922
Διάστημα & πλανητική επιστήμη	ΠΑΚΡΗ	893	922
Διάστημα & πλανητική επιστήμη	ΕΜΠ	971	922
Διάστημα & πλανητική επιστήμη	ΠΑΠΑΤ	1112	922

Εκπαίδευση	ΕΚΠΑ	435	2312
Εκπαίδευση	ΑΠΘ	441	2312
Εκπαίδευση	ΠΑΠΑΤ	673	2312
Εκπαίδευση	ΠΑΚΡΗ	689	2312
Εκπαίδευση	ΠΑΘΕΣ	1012	2312
Εκπαίδευση	ΠΑΔΑ	1116	2312
Εκπαίδευση	ΠΑΜΑΚ	1245	2312
Εκπαίδευση	ΕΑΠ	1298	2312
Εκπαίδευση	ΠΙ	1340	2312
Εκπαίδευση	ΠΔΜ	1443	2312
Εκπαίδευση	ΠΑ	1445	2312
Εκπαίδευση	ΔΠΘ	1499	2312
Εκπαίδευση	ΔΙΠΑΕ	1518	2312
Εκπαίδευση	ΕΜΠ	1520	2312
Εκπαίδευση	ΕΛΜΕΠΑ	2015	2312
Εκπαίδευση	ΠΑΠΕΛ	2324	2312
Εκπαίδευση	ΟΠΑ	2477	2312
Επιδημιολογία	ΠΑΚΡΗ	295	558
Επιδημιολογία	ΕΚΠΑ	335	558
Επιδημιολογία	ΑΠΘ	377	558
Επιδημιολογία	ΠΙ	729	558
Επικοινωνία	ΠΑΠΕΙ	201	703
Επικοινωνία	ΑΠΘ	350	703
Επικοινωνία	ΕΜΠ	365	703
Επικοινωνία	ΕΚΠΑ	382	703
Επικοινωνία	ΔΙΠΑΕ	583	703
Επικοινωνία	ΠΑΠΑΤ	625	703
Επικοινωνία	ΕΑΠ	660	703
Επικοινωνία	ΙΠ	681	703
Επικοινωνία	ΠΔΜ	704	703
Επικοινωνία	ΠΑΜΑΚ	709	703
Επικοινωνία	ΠΙ	715	703
Επιστήμη εδάφους	ΑΠΘ	526	718
Επιστήμη εδάφους	ΕΜΠ	853	718
Επιστήμη της ατμόσφαιρας	ΑΠΘ	352	761
Επιστήμη της ατμόσφαιρας	ΕΚΠΑ	383	761
Επιστήμη της ατμόσφαιρας	ΠΑΚΡΗ	457	761
Επιστήμη της ατμόσφαιρας	ΕΜΠ	710	761
Επιστήμη της ατμόσφαιρας	ΠΑΠΑΤ	806	761
Επιστήμη της ατμόσφαιρας	ΓΠΑ	841	761
Επιστήμη της ατμόσφαιρας	ΠΙ	994	761
Επιστήμη τροφίμων	ΑΠΘ	375	1977
Επιστήμη τροφίμων	ΕΚΠΑ	415	1977
Επιστήμη τροφίμων	ΓΠΑ	567	1977
Επιστήμη τροφίμων	ΔΠΘ	601	1977
Επιστήμη τροφίμων	ΠΑΠΑΤ	680	1977
Επιστήμη τροφίμων	ΙΠ	688	1977
Επιστήμη τροφίμων	ΠΑΠΕΛ	718	1977
Επιστήμη τροφίμων	ΠΑΚΡΗ	928	1977
Επιστήμη τροφίμων	ΕΜΠ	963	1977
Επιστήμη τροφίμων	ΠΑ	1071	1977
Επιστήμη τροφίμων	ΠΙ	1406	1977
Επιστήμη τροφίμων	ΠΑΘΕΣ	1411	1977
Επιστήμη τροφίμων	ΧΠ	1632	1977
Επιστήμη τροφίμων	ΔΙΠΑΕ	1820	1977
Επιστήμη τροφίμων	ΠΑΔΑ	2222	1977
Επιστήμη τροφίμων	ΠΔΜ	2342	1977
Επιστήμη των ζώων & ζωολογία	ΑΠΘ	258	1234
Επιστήμη των ζώων & ζωολογία	ΓΠΑ	596	1234
Επιστήμη των ζώων & ζωολογία	ΠΑΘΕΣ	666	1234
Επιστήμη των ζώων & ζωολογία	ΠΑΚΡΗ	674	1234
Επιστήμη των ζώων & ζωολογία	ΠΔΜ	710	1234
Επιστήμη των ζώων & ζωολογία	ΕΚΠΑ	1042	1234
Επιστήμη ύδατος	ΑΠΘ	339	1076
Επιστήμη ύδατος	ΠΑΘΕΣ	356	1076
Επιστήμη ύδατος	ΕΚΠΑ	442	1076
Επιστήμη ύδατος	ΠΑΠΑΤ	504	1076
Επιστήμη ύδατος	ΕΜΠ	596	1076
Επιστήμη ύδατος	ΠΑΔΑ	657	1076
Επιστήμη ύδατος	ΠΑ	873	1076
Επιστήμη ύδατος	ΔΠΘ	929	1076

Επιστήμη ύδατος	ΠΑΚΡΗ	983	1076
Επιστήμη φυτών	ΠΑΠΕΛ	266	1788
Επιστήμη φυτών	ΠΑΘΕΣ	389	1788
Επιστήμη φυτών	ΕΚΠΑ	565	1788
Επιστήμη φυτών	ΑΠΘ	622	1788
Επιστήμη φυτών	ΔΠΘ	723	1788
Επιστήμη φυτών	ΕΛΜΕΠΑ	783	1788
Επιστήμη φυτών	ΔΙΠΑΕ	830	1788
Επιστήμη φυτών	ΓΠΑ	959	1788
Επιστήμη φυτών	ΠΑ	1060	1788
Επιστήμη φυτών	ΠΙ	1227	1788
Επιστήμη φυτών	ΠΑΚΡΗ	1228	1788
Επιστήμη φυτών	ΠΑΠΑΤ	1464	1788
Ιστορία	ΑΠΘ	60	821
Ιστορία	ΕΚΠΑ	624	821
Ιστορία	ΠΠΚΠΕ	764	821
Ιστορία	ΠΑΚΡΗ	776	821
Καρδιολογία & καρδιαγγειακή ιατρική	ΕΚΠΑ	87	1020
Καρδιολογία & καρδιαγγειακή ιατρική	ΠΙ	488	1020
Καρδιολογία & καρδιαγγειακή ιατρική	ΑΠΘ	542	1020
Καρδιολογία & καρδιαγγειακή ιατρική	ΔΠΘ	640	1020
Καρδιολογία & καρδιαγγειακή ιατρική	ΠΑΚΡΗ	932	1020
Καρδιολογία & καρδιαγγειακή ιατρική	ΠΑΘΕΣ	1279	1020
Καρδιολογία & καρδιαγγειακή ιατρική	ΠΑΠΑΤ	1486	1020
Καρδιολογία & καρδιαγγειακή ιατρική	ΓΠΑ	1966	1020
Καρδιολογία & καρδιαγγειακή ιατρική	ΧΠ	2105	1020
Καρδιολογία & καρδιαγγειακή ιατρική	ΕΚΠΑ	268	460
Καρδιολογία & καρδιαγγειακή ιατρική	ΑΠΘ	768	460
Κατασκευές & δόμηση	ΕΜΠ	290	1228
Κατασκευές & δόμηση	ΑΣΠΑΙΤΕ	317	1228
Κατασκευές & δόμηση	ΠΟΚΡΗ	341	1228
Κατασκευές & δόμηση	ΑΠΘ	356	1228
Κατασκευές & δόμηση	ΔΠΘ	523	1228
Κατασκευές & δόμηση	ΠΑΔΑ	566	1228
Κατασκευές & δόμηση	ΕΑΠ	735	1228
Κατασκευές & δόμηση	ΠΑΠΑΤ	827	1228
Κατασκευές & δόμηση	ΠΑΠΕΛ	986	1228
Κοινωνιολογία & πολιτική επιστήμη	ΟΠΑ	153	1435
Κοινωνιολογία & πολιτική επιστήμη	ΑΠΘ	611	1435
Κοινωνιολογία & πολιτική επιστήμη	ΔΙΠΑΕ	695	1435
Κοινωνιολογία & πολιτική επιστήμη	ΠΑ	997	1435
Κοινωνιολογία & πολιτική επιστήμη	ΕΚΠΑ	1036	1435
Κοινωνιολογία & πολιτική επιστήμη	ΠΠΚΠΕ	1155	1435
Κοινωνιολογία & πολιτική επιστήμη	ΠΑΘΕΣ	1177	1435
Κοινωνιολογία & πολιτική επιστήμη	ΠΑΚΡΗ	1194	1435
Κοινωνιολογία & πολιτική επιστήμη	ΠΑΜΑΚ	1284	1435
Κοινωνιολογία & πολιτική επιστήμη	ΠΑΠΕΛ	1433	1435
Λογοτεχνία & θεωρία λογοτεχνίας	ΑΠΘ	429	499
Λογοτεχνία & θεωρία λογοτεχνίας	ΕΚΠΑ	430	499
Μαιευτική & γυναικολογία	ΕΚΠΑ	112	788
Μαιευτική & γυναικολογία	ΑΠΘ	237	788
Μαιευτική & γυναικολογία	ΠΙ	921	788
Μαιευτική & γυναικολογία	ΠΑΔΑ	1182	788
Μεταδοτικές ασθένειες	ΕΚΠΑ	232	1530
Μεταδοτικές ασθένειες	ΠΑΚΡΗ	813	1530
Μεταδοτικές ασθένειες	ΑΠΘ	1014	1530
Μεταδοτικές ασθένειες	ΠΑΠΑΤ	1192	1530
Μεταδοτικές ασθένειες	ΔΠΘ	1561	1530
Μεταδοτικές ασθένειες	ΠΙ	1793	1530
Μεταδοτικές ασθένειες	ΠΑΘΕΣ	2138	1530
Μεταδοτικές ασθένειες	ΓΠΑ	2279	1530
Μεταδοτικές ασθένειες	ΠΑΔΑ	2614	1530
Μηχανικοί αυτοκινήτων	ΑΠΘ	224	866
Μηχανικοί αυτοκινήτων	ΕΜΠ	315	866
Μηχανικοί αυτοκινήτων	ΠΑΠΕΙ	428	866
Μηχανικοί αυτοκινήτων	ΠΑΠΑΤ	561	866
Μηχανικοί αυτοκινήτων	ΠΟΚΡΗ	572	866
Μηχανικοί βιομηχανίας & κατασκευών	ΠΑΠΑΤ	40	2142
Μηχανικοί βιομηχανίας & κατασκευών	ΕΜΠ	551	2142
Μηχανικοί βιομηχανίας & κατασκευών	ΑΠΘ	602	2142
Μηχανικοί βιομηχανίας & κατασκευών	ΠΟΚΡΗ	864	2142

Μηχανικοί βιομηχανίας & κατασκευών	ΠΑΔΑ	1088	2142
Μηχανικοί βιομηχανίας & κατασκευών	ΠΑ	1248	2142
Μηχανικοί βιομηχανίας & κατασκευών	ΕΚΠΑ	1409	2142
Μηχανικοί βιομηχανίας & κατασκευών	ΔΙΠΑΕ	1546	2142
Μηχανικοί βιομηχανίας & κατασκευών	ΔΠΘ	1670	2142
Μηχανικοί βιομηχανίας & κατασκευών	ΟΠΑ	1996	2142
Μηχανικοί βιομηχανίας & κατασκευών	ΠΔΜ	2090	2142
Μηχανικοί βιομηχανίας & κατασκευών	ΕΛΜΕΠΑ	2404	2142
Μηχανολόγοι μηχανικοί	ΑΣΠΑΙΤΕ	191	2511
Μηχανολόγοι μηχανικοί	ΠΑΔΑ	733	2511
Μηχανολόγοι μηχανικοί	ΠΑΠΑΤ	850	2511
Μηχανολόγοι μηχανικοί	ΕΜΠ	989	2511
Μηχανολόγοι μηχανικοί	ΑΠΘ	1026	2511
Μηχανολόγοι μηχανικοί	ΠΑΚΡΗ	1090	2511
Μηχανολόγοι μηχανικοί	ΠΟΚΡΗ	1382	2511
Μηχανολόγοι μηχανικοί	ΕΚΠΑ	1487	2511
Μηχανολόγοι μηχανικοί	ΕΛΜΕΠΑ	1491	2511
Μηχανολόγοι μηχανικοί	ΠΑΘΕΣ	1496	2511
Μηχανολόγοι μηχανικοί	ΠΔΜ	1517	2511
Μηχανολόγοι μηχανικοί	ΔΠΘ	1595	2511
Μηχανολόγοι μηχανικοί	ΔΙΠΑΕ	1855	2511
Μηχανολόγοι μηχανικοί	ΠΙ	1945	2511
Μηχανολόγοι μηχανικοί	ΠΑ	2090	2511
Ναυτική μηχανολογία	ΕΜΠ	285	650
Ναυτική μηχανολογία	ΑΠΘ	302	650
Ναυτική μηχανολογία	ΕΚΠΑ	414	650
Ναυτική μηχανολογία	ΠΑ	552	650
Ναυτική μηχανολογία	ΠΑΠΑΤ	641	650
Ναυτική μηχανολογία	ΠΑΠΕΙ	716	650
Νεφρολογία	ΑΠΘ	196	403
Νεφρολογία	ΕΚΠΑ	374	403
Νομική	ΕΚΠΑ	645	897
Νομική	ΑΠΘ	697	897
Ογκολογία	ΕΚΠΑ	203	1191
Ογκολογία	ΑΠΘ	847	1191
Ογκολογία	ΠΑΚΡΗ	1221	1191
Ογκολογία	ΠΑΠΑΤ	1920	1191
Ογκολογία	ΠΙ	1929	1191
Ογκολογία	ΔΠΘ	1993	1191
Ογκολογία	ΠΑΔΑ	2548	1191
Οικολογία, εξέλιξη, συμπεριφορά & επιστήμη των συστημάτων	ΠΑΚΡΗ	424	1907
Οικολογία, εξέλιξη, συμπεριφορά & επιστήμη των συστημάτων	ΕΚΠΑ	427	1907
Οικολογία, εξέλιξη, συμπεριφορά & επιστήμη των συστημάτων	ΑΠΘ	1110	1907
Οικολογία, εξέλιξη, συμπεριφορά & επιστήμη των συστημάτων	ΓΠΑ	1454	1907
Οικολογία, εξέλιξη, συμπεριφορά & επιστήμη των συστημάτων	ΠΑ	1560	1907
Οικολογία, εξέλιξη, συμπεριφορά & επιστήμη των συστημάτων	ΠΑΘΕΣ	1596	1907
Οικολογία, εξέλιξη, συμπεριφορά & επιστήμη των συστημάτων	ΔΠΘ	1673	1907
Οικολογία, εξέλιξη, συμπεριφορά & επιστήμη των συστημάτων	ΠΑΠΑΤ	1869	1907
Οικολογία, εξέλιξη, συμπεριφορά & επιστήμη των συστημάτων	ΠΙ	1920	1907
Ουρολογία	ΕΚΠΑ	166	506
Ουρολογία	ΑΠΘ	423	506
Ουρολογία	ΠΑΠΑΤ	591	506
Ουρολογία	ΠΑΚΡΗ	639	506
Ουρολογία	ΠΙ	883	506
Οφθαλμολογία	ΕΚΠΑ	347	540
Οφθαλμολογία	ΠΙ	363	540
Οφθαλμολογία	ΠΑΠΑΤ	580	540
Οφθαλμολογία	ΑΠΘ	627	540
Παθολογία & ιατροδικαστική	ΕΚΠΑ	409	618
Παθολογία & ιατροδικαστική	ΑΠΘ	608	618
Παιδιατρική, περιγεννητική ιατρική & παιδική υγεία	ΕΚΠΑ	320	1023
Παιδιατρική, περιγεννητική ιατρική & παιδική υγεία	ΑΠΘ	717	1023
Παιδιατρική, περιγεννητική ιατρική & παιδική υγεία	ΠΑΔΑ	1096	1023
Παιδιατρική, περιγεννητική ιατρική & παιδική υγεία	ΠΑΚΡΗ	1182	1023
Παιδιατρική, περιγεννητική ιατρική & παιδική υγεία	ΠΙ	1245	1023
Παιδιατρική, περιγεννητική ιατρική & παιδική υγεία	ΔΠΘ	1542	1023
Παιδιατρική, περιγεννητική ιατρική & παιδική υγεία	ΧΠ	1649	1023
Παιδιατρική, περιγεννητική ιατρική & παιδική υγεία	ΠΑΠΑΤ	1692	1023
Παλαιοντολογία	ΕΚΠΑ	106	401
Παλαιοντολογία	ΑΠΘ	279	401
Πνευμονολογία & ιατρική αναπνευστικών οδών	ΕΚΠΑ	279	648

Πνευμονολογία & ιατρική αναπνευστικών οδών	ΠΑΚΡΗ	588	648
Πνευμονολογία & ιατρική αναπνευστικών οδών	ΔΠΘ	783	648
Πνευμονολογία & ιατρική αναπνευστικών οδών	ΑΠΘ	988	648
Πνευμονολογία & ιατρική αναπνευστικών οδών	ΠΙ	1026	648
Πνευμονολογία & ιατρική αναπνευστικών οδών	ΠΑΘΕΣ	1304	648
Πολιτικοί μηχανικοί	ΑΣΠΑΙΤΕ	141	1747
Πολιτικοί μηχανικοί	ΕΜΠ	292	1747
Πολιτικοί μηχανικοί	ΑΠΘ	552	1747
Πολιτικοί μηχανικοί	ΕΚΠΑ	632	1747
Πολιτικοί μηχανικοί	ΠΑΔΑ	880	1747
Πολιτικοί μηχανικοί	ΠΑΘΕΣ	946	1747
Πολιτικοί μηχανικοί	ΠΟΚΡΗ	999	1747
Πολιτικοί μηχανικοί	ΠΑ	1002	1747
Πολιτικοί μηχανικοί	ΔΠΘ	1054	1747
Πολιτικοί μηχανικοί	ΠΑΠΑΤ	1090	1747
Πολιτικοί μηχανικοί	ΕΑΠ	1319	1747
Πολιτικοί μηχανικοί	ΠΑΠΕΛ	1647	1747
Ραδιολογία, πυρηνική ιατρική & απεικόνιση	ΠΑΠΑΤ	332	1041
Ραδιολογία, πυρηνική ιατρική & απεικόνιση	ΕΚΠΑ	491	1041
Ραδιολογία, πυρηνική ιατρική & απεικόνιση	ΑΠΘ	793	1041
Ραδιολογία, πυρηνική ιατρική & απεικόνιση	ΠΙ	996	1041
Ραδιολογία, πυρηνική ιατρική & απεικόνιση	ΕΜΠ	1032	1041
Ραδιολογία, πυρηνική ιατρική & απεικόνιση	ΔΠΘ	1438	1041
Ραδιολογία, πυρηνική ιατρική & απεικόνιση	ΠΑΚΡΗ	1463	1041
Ραδιολογία, πυρηνική ιατρική & απεικόνιση	ΠΑΘΕΣ	1943	1041
Ρευματολογία	ΕΚΠΑ	46	451
Ρευματολογία	ΠΑΚΡΗ	313	451
Ρευματολογία	ΑΠΘ	430	451
Ρευματολογία	ΠΙ	692	451
Φιλοσοφία	ΕΚΠΑ	268	656
Φιλοσοφία	ΑΠΘ	601	656
Χειρουργική	ΕΚΠΑ	202	1218
Χειρουργική	ΠΑΘΕΣ	492	1218
Χειρουργική	ΑΠΘ	777	1218
Χειρουργική	ΔΠΘ	1342	1218
Χειρουργική	ΠΑΠΑΤ	1835	1218
Χειρουργική	ΠΑΚΡΗ	1940	1218
Χειρουργική	ΠΙ	2127	1218
Ψυχιατρική & νοσητική υγεία	ΕΚΠΑ	403	1477
Ψυχιατρική & νοσητική υγεία	ΑΠΘ	427	1477
Ψυχιατρική & νοσητική υγεία	ΠΑΘΕΣ	1004	1477
Ψυχιατρική & νοσητική υγεία	ΠΑΚΡΗ	1197	1477
Ψυχιατρική & νοσητική υγεία	ΠΑΔΑ	1718	1477
Ψυχιατρική & νοσητική υγεία	ΠΙ	1928	1477
Ψυχιατρική & νοσητική υγεία	ΔΠΘ	2030	1477
Ωκεανογραφία	ΑΠΘ	427	635
Ωκεανογραφία	ΕΜΠ	451	635
Ωκεανογραφία	ΕΚΠΑ	510	635
Ωκεανογραφία	ΠΑ	563	635
Ωκεανογραφία	ΔΠΘ	575	635
Ωκεανογραφία	ΠΑΠΑΤ	664	635
Ωτορινολαρυγγολογία	ΑΠΘ	340	596
Ωτορινολαρυγγολογία	ΕΚΠΑ	555	596

7. Χάρτες πιστοποιήσεων στα ελληνικά ΑΕΙ (2018-2024)

Πίνακας 63. Χάρτης πιστοποιήσεων ΠΠΣ στα ελληνικά ΑΕΙ (2018-2024)

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΠΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	TOP*	IM	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΑΝΑ-ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ			100%				
1	Υ	Εικαστικών Τεχνών	■	✓	02	✓	
2	Υ	Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης			02	✓	
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ			100%				
1	Υ	Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας	■		02	✓	
2	Υ	Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών	■	✓	07	✓	
3	Υ	Αρχιτεκτόνων Μηχανικών	■	✓	07	✓	
4	Υ	Βιολογίας			05	✓	
5	Υ	Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας	■		02	✓	
6	Υ	Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας	■		02	✓	
7	Υ	Γεωλογίας	■		05	✓	
8	Υ	Γεωπονίας		✓	08	✓	
9	Υ	Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος		✓	08	✓	
10	Υ	Δημοσιογραφίας και Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας	■		03	✓	
11	Υ	Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών	■	✓	02	✓	
12	Υ	Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού			10	✓	
13	Υ	Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού Σερρών			10	✓	
14	Υ	Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης	■		01	✓	
15	Υ	Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών	■	✓	07	✓	
16	Υ	Θεάτρου	■	✓	02	✓	
17	Υ	Θεολογίας	■		02	✓	
18	Υ	Θεολογίας - Μουσουλμανικών Σπουδών			02	✓	
19	Υ	Ιατρικής	■		09	✓	
20	Υ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας			02	✓	
21	Υ	Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας			02	✓	
22	Υ	Κινηματογράφου	■	✓	02	✓	
23	Υ	Κτηνιατρικής	■		08	✓	
24	Υ	Μαθηματικών	■		05	✓	
25	Υ	Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης	■	✓	07	✓	
26	Υ	Μηχανολόγων Μηχανικών	■	✓	07	✓	
27	Υ	Μουσικών Σπουδών	■	✓	02	✓	
28	Υ	Νομικής	■		04	✓	
29	Υ	Οδοντιατρικής	■		09	✓	
30	Υ	Οικονομικών Επιστημών			03	✓	
31	Υ	Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης	■		01	✓	
32	Υ	Πληροφορικής	■		06	✓	

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΠΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	TOP*	IM	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΑΝΑ-ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
33	Υ	Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού	■		02	✓	
34	Υ	Πολιτικών Επιστημών			03	✓	
35	Υ	Πολιτικών Μηχανικών	■	✓	07	✓	
36	Υ	Φαρμακευτικής		✓	09	✓	
37	Υ	Φιλολογίας			02	✓	
38	Υ	Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής			02	✓	
39	Υ	Φυσικής			05	✓	
40	Υ	Χημείας			05	✓	
41	Υ	Χημικών Μηχανικών	■	✓	07	✓	
42	Υ	Ψυχολογίας	■		03	✓	
43	Ξ	Medicine (Ξενόγλωσσο)			09	✓	
ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ			0%				
1	Υ	Εκπαιδευτικών Ηλεκτρολόγων Μηχανικών			01		
2	Υ	Εκπαιδευτικών Ηλεκτρονικών Μηχανικών			01		
3	Υ	Εκπαιδευτικών Μηχανολόγων Μηχανικών			01		
4	Υ	Εκπαιδευτικών Πολιτικών Μηχανικών			01		
ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ			100%				
1	Υ	Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης		✓	08	✓	
2	Υ	Αξιοποίησης Φυσικών Πόρων και Γεωργικής Μηχανικής		✓	08	✓	
3	Υ	Βιοτεχνολογίας		✓	05	✓	
4	ΝΛ	Δασολογίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος			08	✓	
5	ΝΛ	Διοίκησης Γεωργικών Επιχειρήσεων και Συστημάτων Εφοδιασμού			04	✓	
6	Υ	Επιστήμης Ζωικής Παραγωγής		✓	08	✓	
7	Υ	Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής του Ανθρώπου		✓	07	✓	
8	Υ	Επιστήμης Φυτικής Παραγωγής		✓	08	✓	
9	ΝΛ	Περιφερειακής και Οικονομικής Ανάπτυξης			03	✓	
ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ			72%				
1	Υ	Αγροτικής Ανάπτυξης	■	✓	08	✓	
2	Υ	Αρχιτεκτόνων Μηχανικών		✓	07	✓	
3	Υ	Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξείνιων Χωρών	■		02	✓	
4	Υ	Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων	■	✓	08	✓	
5	Υ	Ελληνικής Φιλολογίας			02	✓	
6	Υ	Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού	■		10	✓	
7	Υ	Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία	■		01	✓	
8	Υ	Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών		✓	07	✓	
9	Υ	Ιατρικής	■		09	✓	
10	Υ	Ιστορίας και Εθνολογίας			02	✓	
11	ΝΛ	Κοινωνικής Εργασίας	■		03	✓	
12	ΝΛ	Κοινωνικής Πολιτικής	■		03	✓	
13	Υ	Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης		✓	07	✓	

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΠΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	TOP*	IM	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΑΝΑ-ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
14	Υ	Μηχανικών Περιβάλλοντος		✓	07	✓	
15	Υ	Μοριακής Βιολογίας και Γενετικής			05	✓	
16	Υ	Νομικής			04	✓	
17	Υ	Οικονομικών Επιστημών			03	✓	
18	Υ	Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης	■		01	✓	
19	ΝΛ	Πολιτικής Επιστήμης			03	✓	
20	Υ	Πολιτικών Μηχανικών		✓	07	✓	
21	Ξ	BA in Hellenic Studies (Ξενόγλωσσο)			02		
22	N	Ψυχολογίας	■		03	✓	
23	ΝΛ	Αγροτικής Βιοτεχνολογίας και Οινολογίας			08		
24	ΝΛ	Διοικητικής επιστήμης και τεχνολογίας			04		
25	ΝΛ	Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής			04		
26	ΝΛ	Νοσηλευτικής (ΔΙΠΑΕ)			09		
27	ΝΛ	Πληροφορικής			06		
28	ΝΛ	Φυσικής			05		
29	ΝΛ	Χημείας			05		
ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ			83%				
	ΝΛ	Αγροτικής Βιοτεχνολογίας και Οινολογίας			08		
1	ΝΛ	Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώμη Παιδική Ηλικία			01	✓	
2	ΝΛ	Βιβλιοθηκονομίας, Αρχειονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης			03		
3	ΝΛ	Βιοϊατρικών Επιστημών			05	✓	
4	ΝΛ	Γεωπονίας		✓	08	✓	
	ΝΛ	Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος			08	✓	
5	ΝΛ	Δημιουργικού Σχεδιασμού και Ένδυσης			07		
6	ΝΛ	Διοίκησης Εφοδιαστικής Αλυσίδας			04		
7	ΝΛ	Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού	■		04	✓	
	ΝΛ	Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας			04	✓	
8	ΝΛ	Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων			08		
9	ΝΛ	Επιστημών Διατροφής και Διαιτολογίας			09	✓	
10	ΝΛ	Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής			02	✓	
11	ΝΛ	Λογιστικής και Πληροφοριακών Συστημάτων			04	✓	
	ΝΛ	Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής			04	✓	
12	ΝΛ	Μαιευτικής			09	✓	
13	ΝΛ	Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης	■	✓	07	✓	
14	ΝΛ	Μηχανικών Περιβάλλοντος		✓	07	✓	
15	ΝΛ	Μηχανικών Πληροφορικής και Ηλεκτρονικών Συστημάτων			07	✓	
16	ΝΛ	Μηχανικών Πληροφορικής, Υπολογιστών και Τηλεπικοινωνιών		✓	07	✓	
17	ΝΛ	Μηχανικών Τοπογραφίας και Γεωπληροφορικής		✓	07	✓	
18	ΝΛ	Μηχανολόγων Μηχανικών			07	✓	
19	ΝΛ	Νοσηλευτικής	■		09	✓	

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΠΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	TOP*	IM	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΑΝΑ-ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
	NΛ	Νοσηλευτικής (Παράρτημα Διδυμοτείχου)			09		
20	NΛ	Οικονομικών Επιστημών			03	✓	
21	NΛ	Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων			04	✓	
	NΛ	Πληροφορικής			06	✓	
22	NΛ	Πολιτικών Μηχανικών	■	✓	07	✓	
	NΛ	Φυσικής			05	✓	
23	NΛ	Φυσικοθεραπείας			09	✓	
	NΛ	Χημείας			05	✓	
ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ			93%				
1	Υ	Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας	■		02	✓	
2	NΛ	Αγροτικής Ανάπτυξης, Αγροδιατροφής και Διαχείρισης Φυσικών Πόρων			08	✓	
3	NΛ	Αεροδιαστημικής Επιστήμης και Τεχνολογίας			07	✓	
4	Υ	Βιολογίας			05	✓	
5	Υ	Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας	■		02	✓	
6	Υ	Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας	■		02	✓	
7	Υ	Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος			05	✓	
8	NΛ	Διαχείρισης Λιμένων και Ναυτιλίας			04		
9	NΛ	Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών			04		
10	Υ	Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία	■		01	✓	
11	Υ	Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης			03	✓	
12	Υ	Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού			10	✓	
13	Υ	Θεατρικών Σπουδών			02	✓	
14	Υ	Θεολογίας	■		02	✓	
15	Υ	Ιατρικής	■		09	✓	
16	Υ	Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας	■		02	✓	
17	Υ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας			02	✓	
18	Υ	Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης			02	✓	
19	Υ	Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας			02	✓	
20	Υ	Κοινωνικής Θεολογίας	■		02	✓	
21	NΛ	Κοινωνιολογίας			03	✓	
22	Υ	Μαθηματικών	■		05	✓	
23	Υ	Μουσικών Σπουδών		✓	02	✓	
24	Υ	Νομικής			04	✓	
25	Υ	Νοσηλευτικής			09	✓	
26	Υ	Οδοντιατρικής			09	✓	
27	Υ	Οικονομικών Επιστημών			03	✓	
28	Υ	Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης	■		01	✓	
29	NΛ	Παιδαγωγικό Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	■		01	✓	
30	Υ	Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών			06	✓	
31	Υ	Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης			03	✓	

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΠΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	TOP*	IM	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΑΝΑ-ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
32	Υ	Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας			02	✓	
33	ΝΛ	Τεχνολογιών Ψηφιακής Βιομηχανίας			07		
34	Υ	Τούρκικων Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών			02	✓	
35	Υ	Φαρμακευτικής		✓	09	✓	
36	Υ	Φιλολογίας			02	✓	
37	ΝΛ	Φιλοσοφίας			02	✓	
38	Υ	Φυσικής			05	✓	
39	Υ	Χημείας			05	✓	
40	ΝΛ	Ψηφιακών Τεχνών και Κινηματογράφου	■		02	✓	
41	Υ	Ψυχολογίας	■		03	✓	
42	Ξ	Medicine (Ξενόγλωσσο)	■		09	✓	
43	Ξ	Pharmacy (Ξενόγλωσσο)	■		09	✓	
44	Ξ	BA Program in the Archaeology, History, and Literature of Ancient Greece (Ξενόγλωσσο)	■		02	✓	
ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ			100%				
1	Υ	Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών - Μηχανικών Γεωπληροφορικής	■	✓	07	✓	
2	Υ	Αρχιτεκτόνων Μηχανικών	■	✓	07	✓	
3	Υ	Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών	■	✓	05	✓	
4	Υ	Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών	■	✓	07	✓	
5	Υ	Μηχανικών Μεταλλείων Μεταλλουργών		✓	07	✓	
6	Υ	Μηχανολόγων Μηχανικών		✓	07	✓	
7	Υ	Ναυπηγών Μηχανολόγων Μηχανικών		✓	07	✓	
8	Υ	Πολιτικών Μηχανικών	■	✓	07	✓	
9	Υ	Χημικών Μηχανικών	■	✓	07	✓	
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ			88%				
1	Υ	Διοίκηση Επιχειρήσεων & Οργανισμών			04	✓	
2	Υ	Ισπανική Γλώσσα και Πολιτισμός			02	✓	
3	Υ	Πληροφορική			06	✓	
4	Υ	Σπουδές στις Φυσικές Επιστήμες			05	✓	
5	Υ	Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό			02	✓	
6	Υ	Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό			02	✓	
7	ΝΛ	Δημόσιας Διοίκησης			04	✓	
8	ΝΛ	Διοίκησης Τουρισμού			04		
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ			82%				
1	ΝΛ	Γεωπονίας	■	✓	08	✓	
2	ΝΛ	Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουρισμού			04	✓	
3	ΝΛ	Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας			04	✓	
4	ΝΛ	Επιστημών Διατροφής και Διαιτολογίας			09		
5	ΝΛ	Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών	■	✓	07	✓	
6	ΝΛ	Ηλεκτρονικών Μηχανικών	■		07	✓	
7	ΝΛ	Κοινωνικής Εργασίας			09		

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΠΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	TOP*	IM	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΑΝΑ-ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
8	ΝΛ	Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής			04	✓	
9	ΝΛ	Μηχανολόγων Μηχανικών	■	✓	07	✓	
10	ΝΛ	Μουσικής Τεχνολογίας και Ακουστικής	■		02	✓	
11	ΝΛ	Νοσηλευτικής			09	✓	
ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ			90%				
1	Υ	Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας	■		03	✓	
2	ΝΛ	Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων	■		08	✓	
3	Υ	Ιστορίας	■		02	✓	
4	Υ	Μουσικών Σπουδών	■	✓	02	✓	
5	Υ	Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης και Διερμηνείας			02	✓	
6	ΝΛ	Περιβάλλοντος			05	✓	
7	Υ	Πληροφορικής			06	✓	
8	Υ	Τεχνών Ήχου και Εικόνας	■	✓	02	✓	
9	ΝΛ	Τουρισμού			10	✓	
10	ΝΛ	Ψηφιακών Μέσων και Επικοινωνίας			03		
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ			100%				
1	Υ	Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών	■		03	✓	
2	Υ	Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας	■		04	✓	
3	Υ	Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής			04	✓	
4	Υ	Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας	■		04	✓	
5	Υ	Οικονομικής Επιστήμης	■		03	✓	
6	Υ	Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων	■		04	✓	
7	Υ	Πληροφορικής	■		06	✓	
8	Υ	Στατιστικής	■		05	✓	
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ			100%				
1	Υ	Γεωγραφίας	■		05	✓	
2	Υ	Διοίκησης Επιχειρήσεων			04	✓	
3	Υ	Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής			07	✓	
4	Υ	Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού	■		01	✓	
5	Υ	Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας	■		03	✓	
6	Υ	Κοινωνιολογίας			03	✓	
7	Υ	Μαθηματικών			05	✓	
8	Υ	Μεσογειακών Σπουδών	■		02	✓	
9	Υ	Μηχανικών Οικονομίας και Διοίκησης		✓	07	✓	
10	Υ	Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων	■	✓	07	✓	
11	Υ	Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων	■	✓	07	✓	
12	Υ	Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών	■		04	✓	
13	Υ	Οικονομικής και Διοίκησης Τουρισμού			04	✓	
14	Υ	Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης	■		01	✓	
15	Υ	Περιβάλλοντος			05	✓	

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΠΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	TOP*	IM	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΑΝΑ-ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
16	Υ	Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας	■		06	✓	
17	Υ	Στατιστικής και Αναλογιστικών - Χρηματοοικονομικών Μαθηματικών			05	✓	
18	Υ	Ωκεανογραφίας & Θαλασσίων Βιοεπιστημών			05	✓	
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ			79%				
1	ΝΛ	Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία	■		01	✓	
2	ΝΛ	Αρχαιονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης			03		
3	ΝΛ	Βιοϊατρικών Επιστημών	■		05	✓	
4	ΝΛ	Γραφιστικής και Οπτικής Επικοινωνίας			02		
5	ΝΛ	Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας			09		
6	ΝΛ	Διοίκησης Επιχειρήσεων			04	✓	
7	ΝΛ	Διοίκησης Τουρισμού			04	✓	
8	ΝΛ	Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων	■		07	✓	
9	ΝΛ	Επιστημών Οίνου, Αμπέλου και Ποτών			07	✓	
10	ΝΛ	Εργοθεραπείας			09		
11	ΝΛ	Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής			02		
12	ΝΛ	Ηλεκτρολόγων και Ηλεκτρονικών Μηχανικών		✓	07	✓	
13	ΝΛ	Κοινωνικής Εργασίας	■		03	✓	
14	ΝΛ	Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής	■		04	✓	
15	ΝΛ	Μαιευτικής	■		09	✓	
16	ΝΛ	Μηχανικών Βιοϊατρικής		✓	09	✓	
17	ΝΛ	Μηχανικών Βιομηχανικής Σχεδίασης και Παραγωγής		✓	07	✓	
18	ΝΛ	Μηχανικών Πληροφορικής και Υπολογιστών	■	✓	07	✓	
19	ΝΛ	Μηχανικών Τοπογραφίας και Γεωπληροφορικής		✓	07	✓	
20	ΝΛ	Μηχανολόγων Μηχανικών		✓	07	✓	
21	ΝΛ	Ναυπηγών Μηχανικών	■	✓	07	✓	
22	ΝΛ	Νοσηλευτικής	■		09	✓	
23	ΝΛ	Πολιτικών Μηχανικών	■	✓	07	✓	
24	ΝΛ	Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης	■		02	✓	
25	ΝΛ	Φυσικοθεραπείας			09	✓	
26	ΝΛ	Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών			02		
27	ΝΛ	Applied Philosophy in Business Decision Making (Ξενόγλωσσο)				✓	
28	ΝΛ	Artificial Intelligence and Data Science (Ξενόγλωσσο)				✓	
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ			67%				
1	ΝΛ	Γεωπονίας		✓	08	✓	
2	ΝΛ	Διεθνών Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών			04		
3	ΝΛ	Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας			04	✓	
4	Υ	Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών		✓	02	✓	
5	ΝΛ	Επικοινωνίας και Ψηφιακών Μέσων			02		
6	ΝΛ	Εργοθεραπείας			09		
7	ΝΛ	Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών (πρώην Μηχανικών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών)		✓	07	✓	

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΠΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	TOP*	IM	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΑΝΑ-ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
8	NΛ	Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής			04	✓	
9	NΛ	Μαθηματικών			05	✓	
10	NΛ	Μαιευτικής			09		
11	NΛ	Μηχανικών Ορυκτών Πόρων		✓	07	✓	
12	NΛ	Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων	■		07	✓	
13	Υ	Μηχανολόγων Μηχανικών	■	✓	07	✓	
14	NΛ	Οικονομικών Επιστημών	■		04	✓	
15	NΛ	Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων			04		
16	Υ	Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης	■		01	✓	
17	Υ	Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών	■		01	✓	
18	Υ	Περιφερειακής και Διασυνοριακής Ανάπτυξης			04		
19	NΛ	Πληροφορικής			06	✓	
20	Υ	Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης			04		
21	NΛ	Χημικών Μηχανικών (πρώην Μηχανικών Περιβάλλοντος)			07	✓	
22	NΛ	Ψυχολογίας			03		
23	Ξ	Economics and Sustainable Development (Ξενόγλωσσο)	■		04	✓	
24	Ξ	Creative Writing, Arts & Humanities (Ξενόγλωσσο)	■		02	✓	
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ			81%				
1	Υ	Αρχιτεκτόνων Μηχανικών		✓	07	✓	
2	Υ	Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας			05	✓	
3	NΛ	Γεωπονίας - Αγροτεχνολογίας		✓	08	✓	
4	Υ	Γεωπονίας, Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος		✓	08	✓	
5	Υ	Γεωπονίας, Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος		✓	08	✓	
6	NΛ	Γλωσσικών και Διαπολιτισμικών Σπουδών	■		02	✓	
7	NΛ	Δασολογίας, Επιστημών Ξύλου και Σχεδιασμού	■	✓	08	✓	
8	NΛ	Δημόσιας και Ενιαίας Υγείας			09		
9	NΛ	Διαιτολογίας και Διατροφολογίας			09		
10	NΛ	Διοίκησης Επιχειρήσεων			04	✓	
11	NΛ	Επιστήμης Ζωικής Παραγωγής		✓	08	✓	
12	NΛ	Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής			08		
13	Υ	Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού			10	✓	
14	Υ	Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών		✓	07	✓	
15	Υ	Ιατρικής			09	✓	
16	Υ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας			02	✓	
17	Υ	Κτηνιατρικής	■		08	✓	
18	NΛ	Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής			04	✓	
19	NΛ	Μαθηματικών			05	✓	
20	Υ	Μηχανικών Χωροταξίας Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης	■	✓	07	✓	
21	Υ	Μηχανολόγων Μηχανικών		✓	07	✓	
22	NΛ	Νοσηλευτικής	■		09	✓	

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΠΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	TOP*	IM	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΑΝΑ-ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
23	Υ	Οικονομικών Επιστημών			03	✓	
24	Υ	Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης	■		01	✓	
25	Υ	Παιδαγωγικό Ειδικής Αγωγής	■		01	✓	
26	Υ	Παιδαγωγικό Προσχολικής Εκπαίδευσης	■		01	✓	
27	Υ	Περιβάλλοντος			07		
28	Υ	Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών			06	✓	
29	Υ	Πληροφορικής με Εφαρμογές στη Βιοιατρική	■		06	✓	
30	Υ	Πολιτικών Μηχανικών	■	✓	07	✓	
31	ΝΛ	Πολιτισμού και Δημιουργικών Μέσων και Βιομηχανιών			07		
32	Υ	Συστημάτων Ενέργειας			07		
33	ΝΛ	Φυσικής			05	✓	
34	Υ	Φυσικοθεραπείας			09		
35	ΝΛ	Ψηφιακών Συστημάτων			06	✓	
36	Ξ	Medicine (Ξενόγλωσσο)	■		09	✓	
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ			100%				
1	N	Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία			01	✓	
2	Υ	Αρχιτεκτόνων Μηχανικών		✓	07	✓	
3	Υ	Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογίας		✓	05	✓	
4	ΝΛ	Γεωπονίας		✓	08	✓	
5	Υ	Εικαστικών Τεχνών & Επιστημών της Τέχνης	■	✓	02	✓	
6	Υ	Ιατρικής	■		09	✓	
7	Υ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας	■		02	✓	
8	ΝΛ	Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής			04	✓	
9	ΝΛ	Λογοθεραπείας			09	✓	
10	Υ	Μαθηματικών	■		05	✓	
11	Υ	Μηχανικών Επιστήμης Υλικών	■	✓	07	✓	
12	Υ	Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Πληροφορικής		✓	07	✓	
13	ΝΛ	Μουσικών Σπουδών	■	✓	02	✓	
14	ΝΛ	Νοσηλευτικής			09	✓	
15	Υ	Οικονομικών Επιστημών	■		03	✓	
16	Υ	Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης	■		01	✓	
17	Υ	Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών	■		01	✓	
18	ΝΛ	Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών			06	✓	
19	Υ	Φιλολογίας			02	✓	
20	ΝΛ	Φιλοσοφίας (π. ΦΠΨ)	■		02	✓	
21	Υ	Φυσικής			05	✓	
22	Υ	Χημείας			05	✓	
23	ΝΛ	Ψυχολογίας			03	✓	
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ			100%				
1	Υ	Βιολογίας			05	✓	

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΠΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	TOP*	IM	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΑΝΑ-ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
2	Υ	Επιστήμης και Τεχνολογίας Υλικών	■		07	✓	
3	Υ	Επιστήμης Υπολογιστών			06	✓	
4	Υ	Ιατρικής	■		09	✓	
5	Υ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας			02	✓	
6	Υ	Κοινωνιολογίας			03	✓	
7	Υ	Μαθηματικών και Εφαρμοσμένων Μαθηματικών - Εφαρμοσμένων Μαθηματικών	■		05	✓	
8	Υ	Μαθηματικών και Εφαρμοσμένων Μαθηματικών - Μαθηματικών	■		05	✓	
9	Υ	Οικονομικών Επιστημών			03	✓	
10	Υ	Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης	■		01	✓	
11	Υ	Παιδαγωγικό Προσχολικής Εκπαίδευσης			01	✓	
12	Υ	Πολιτικής Επιστήμης			03	✓	
13	Υ	Φιλολογίας	■		02	✓	
14	Υ	Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών			02	✓	
15	Υ	Φυσικής	■		05	✓	
16	Υ	Χημείας	■		05	✓	
17	Υ	Ψυχολογίας	■		03	✓	
18	Ξ	Medicine (Ξενόγλωσσο)	■		09	✓	
19	N	Φιλοσοφίας	■		02	✓	
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ			100%				
1	Υ	Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών			02	✓	
2	Υ	Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών	■		03	✓	
3	Υ	Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής			01	✓	
4	NΛ	Εφαρμοσμένης Πληροφορικής - Επιστήμη και Τεχνολογία Υπολογιστών			06	✓	
5	NΛ	Εφαρμοσμένης Πληροφορικής - Πληροφοριακά Συστήματα			06	✓	
6	Υ	Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής			04	✓	
7	Υ	Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης			02	✓	
8	Υ	Οικονομικών Επιστημών	■		03	✓	
9	Υ	Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων			04	✓	
10	Υ	Accounting and Finance (Ξενόγλωσσο)	■		04	✓	
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ			84%				
1	Υ	Αρχιτεκτόνων Μηχανικών	■	✓	07	✓	
2	Υ	Βιολογίας	■		05	✓	
3	Υ	Γεωλογίας			05	✓	
4	Υ	Γεωπονίας			08		
5	Υ	Διοίκησης Επιχειρήσεων			04	✓	
	Υ	Διοίκησης Επιχειρήσεων Αγροτικών Προϊόντων και Τροφίμων		✓	04	✓	
6	NΛ	Διοίκησης Τουρισμού			04	✓	
7	NΛ	Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας			04	✓	
	Υ	Επιστήμης Βιοσυστημάτων και Γεωργικής Μηχανικής			07		
8	Υ	Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων			08		

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΠΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	TOP*	IM	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΑΝΑ-ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
9	Υ	Επιστήμης των Υλικών	■		07	✓	
	Υ	Επιστήμης Φυτικής Παραγωγής			08		
10	ΝΛ	Επιστημών της Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας (π. Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης)			01	✓	
11	Υ	Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία	■		01	✓	
12	Υ	Αλιείας και Υδατοκαλλιεργειών (π. Ζωικής Παραγωγής, Αλιείας και Υδατοκαλλιεργειών)			08		
13	Υ	Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών	■	✓	07	✓	
14	Υ	Θεατρικών Σπουδών			02	✓	
15	Υ	Ιατρικής	■		09	✓	□
16	Υ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας (π. Διαχείρισης Πολιτισμικού Περιβάλλοντος και Νέων Τεχνολογιών)			02	✓	
17	ΝΛ	Λογοθεραπείας			09		
18	Υ	Μαθηματικών			05	✓	
19	Υ	Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Πληροφορικής		✓	07	✓	
	Υ	Μηχανικών Περιβάλλοντος (π. Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων)		✓	07		
20	Υ	Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών		✓	07	✓	
	ΝΛ	Μουσειολογίας			03		
21	ΝΛ	Νοσηλευτικής	■		09	✓	
22	Υ	Οικονομικών Επιστημών	■		03	✓	
23	Υ	Πολιτικών Μηχανικών	■	✓	07	✓	
24	Υ	Φαρμακευτικής	■	✓	09	✓	
25	Υ	Φιλολογίας	■		02	✓	
26	Υ	Φιλοσοφίας	■		02	✓	
27	Υ	Φυσικής			05	✓	
28	ΝΛ	Φυσικοθεραπείας	■		09	✓	
29	Υ	Χημείας			05	✓	
30	Υ	Χημικών Μηχανικών	■	✓	07	✓	
31	Ν	Αειφορικής Γεωργίας			08		
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ			100%				
1	Υ	Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας			04	✓	
2	Υ	Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών	■		03	✓	
3	Υ	Ναυτιλιακών Σπουδών			04	✓	
4	Υ	Οικονομικής Επιστήμης	■		03	✓	
5	Υ	Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων			04	✓	
6	Υ	Πληροφορικής	■		06	✓	
7	Υ	Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης			05	✓	
8	Υ	Τουριστικών Σπουδών	■		04	✓	
9	Υ	Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής	■		04	✓	
10	Υ	Ψηφιακών Συστημάτων			06	✓	
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ			82%				
1	ΝΛ	Γεωπονίας			08	✓	
2	ΝΛ	Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών			04	✓	

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΠΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	TOP*	IM	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΑΝΑ-ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
3	ΝΛ	Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας			04	✓	
4	ΝΛ	Επιστήμης Διατροφής και Διαιτολογίας			09		
5	ΝΛ	Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων			08		
6	ΝΛ	Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών		✓	07	✓	
7	Υ	Θεατρικών Σπουδών	■		02	✓	
8	Υ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών			02	✓	
9	Υ	Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής	■		01	✓	
10	ΝΛ	Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής			04	✓	
11	ΝΛ	Λογοθεραπείας			09		
12	ΝΛ	Μηχανολόγων Μηχανικών		✓	07	✓	
13	Υ	Νοσηλευτικής	■		09	✓	
14	Υ	Οικονομικών Επιστημών			03	✓	
15	Υ	Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού	■		04	✓	
16	ΝΛ	Παραστατικών και Ψηφιακών Τεχνών			02		
17	Υ	Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών			06	✓	
18	Υ	Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων			03	✓	
19	ΝΛ	Πολιτικών Μηχανικών			07	✓	
20	Υ	Φιλολογίας			02	✓	
21	ΝΛ	Φυσικοθεραπείας			09	✓	
22	ΝΛ	Ψηφιακών Συστημάτων			06	✓	
ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ			100%				
1	Υ	Δημόσιας Διοίκησης			04	✓	
2	Υ	Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών	■		03	✓	
3	Υ	Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού			03	✓	
4	Υ	Κοινωνικής Ανθρωπολογίας			03	✓	
5	Υ	Κοινωνικής Πολιτικής			03	✓	
6	Υ	Κοινωνιολογίας			03	✓	
7	Υ	Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης			03	✓	
8	Υ	Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας			03	✓	
9	Υ	Ψυχολογίας	■		03	✓	
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ			100%				
1	Υ	Αρχιτεκτόνων Μηχανικών		✓	07	✓	
2	Υ	Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών		✓	07	✓	
3	Υ	Μηχανικών Ορυκτών Πόρων		✓	07	✓	
4	Υ	Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης	■	✓	07	✓	
5	Υ	Χημικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος	■	✓	07	✓	
ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ			100%				
1	Υ	Γεωγραφίας			05	✓	
2	Υ	Επιστήμης Διαιτολογίας και Διατροφής	■		09	✓	
3	Υ	Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης			10	✓	

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΠΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	TOP*	IM	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΑΝΑ-ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
4	Υ	Πληροφορικής και Τηλεματικής	■		06	✓	
ΣΥΝΟΛΟ			171	99		393	1
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ							
1		Στρατιωτικών Επιστημών				✓	
ΣΧΟΛΗ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΔΟΚΙΜΩΝ							
1		Ναυτικών Επιστημών	■			✓	
ΣΧΟΛΗ ΙΚΑΡΩΝ							
1		Αεροπορικών Επιστημών					
ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ			TOP*: Περιλαμβάνονται υφιστάμενα ΠΠΣ με πλήρη συμμόρφωση σε τουλάχιστον 8 αρχές του προτύπου ποιότητας των ΠΠΣ και νέα ΠΠΣ με πλήρη συμμόρφωση σε τουλάχιστον 10 αρχές του προτύπου των ΝΠΠΣ σε λειτουργία.				
	Πλήρης Συμμόρφωση						
	Ικανοποιητική Συμμόρφωση						
	Μερική Συμμόρφωση						
	Μη Συμμόρφωση						
ISCED-F 2013							
01	Εκπαίδευση						
02	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες						
03	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία & Πληροφόρηση						
04	Διοίκηση Επιχειρήσεων & Νομική						
05	Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά & Στατιστική						
06	Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών						
07	Μηχανική, Κατασκευές & Δόμηση						
08	Γεωργικές Επιστήμες, Δασοκομία, Αλιεία και Κτηνιατρική						
09	Επιστήμες Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας						
10	Υπηρεσίες						

Πίνακας 64. Χάρτης πιστοποιήσεων ΠΜΣ στα ελληνικά ΑΕΙ (2023-24)

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΜΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ				
1	Υ	Θεωρία και Ιστορία της Τέχνης	02	✓
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ				
1	N	Διεθνείς Σπουδές: Εξειδίκευση σε Ευρωπαϊκές Σπουδές	03	✓
2	N	Διαχείριση του Ψηφιακού Μετασχηματισμού στον Τομέα της Υγείας	09	✓
3	N	Ζωικά πρότυπα για τις ασθένειες των ανθρώπων: φαινοτυπική ανάλυση-MorphoPHEN	08	✓
4	N	Μάθηση και Καινοτομία στην Εκπαίδευση	01	✓
5	N	Πολιτική Ιστορία	03	✓
6	N	Προηγμένα Λειτουργικά Υλικά	07	✓
7	N	Φυσική Ατμοσφαιρικού Περιβάλλοντος και Παγκόσμιων Μεταβολών	05	✓
8	N	Χημική και Βιοχημική Μηχανική: Υγεία & Τρόφιμα	07	✓
ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ				
1	N	Θαλάσσια Βιοτεχνολογία	05	
2	N	Μελέτη και Αξιοποίηση Φυσικών Προϊόντων	08	✓
3	N	Οινολογία - Τεχνολογία Αλκοολούχων Ποτών	07	✓
4	N	Συστήματα Διαχείρισης Ποιότητας και Ασφάλειας Τροφίμων	07	✓
5	N	Τρόφιμα και Διατροφή	09	✓
ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ				
1	Υ	Biomedical and Molecular Sciences - Diagnosis and Treatment of human diseases	09	
2	Υ	Quantum Computing and Quantum Technologies	07	✓
3	Υ	Αγγειακά Εγκεφαλικά Επεισόδια	09	✓
4	Υ	Αγγειακές Προσπελάσεις σε Ασθενείς με Νεφρική Ανεπάρκεια Τελικού Σταδίου	09	✓
5	Υ	Ανθρώπινη Αναπαραγωγή	09	✓
6	Υ	Απογραφή και Παρακολούθηση Δασών και Δασικών Εκτάσεων και Προστατευόμενων Περιοχών	08	✓
7	Υ	Βιοιατρικές και Μοριακές Επιστήμες και Διάγνωση και Θεραπεία Ασθενειών	09	✓
8	Υ	Διατήρηση και Αποκατάσταση Χερσαίων Φυσικών Οικοσυστημάτων	05	✓
9	Υ	Διαχείριση Υδρομετεωρολογικών Καταστροφών	05	✓
10	Υ	Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA)	04	✓
11	N	Διοίκηση Εφοδιαστικής Αλυσίδας και Logistics	04	✓
12	Υ	Διοίκηση Καινοτομίας, Τεχνολογίας & Επιχειρήσεων	04	✓
13	N	Επιστήμες της Αγωγής: Παιδαγωγική του Θεάτρου	01	✓
14	Υ	Εφαρμοσμένα Μαθηματικά	05	
15	Υ	Ιατρική του Ύπνου	09	
16	Υ	Κοινωνική Ψυχιατρική	09	✓
17	N	Μεταπτυχιακός Τίτλος στις Διεθνείς Σπουδές	03	✓
18	Υ	Περιβαλλοντική Μηχανική και Επιστήμη	07	✓
19	Υ	Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	05	✓
20	N	Πολιτισμικές Σπουδές: Νέος Ελληνισμός και Βαλκάνια	03	✓
21	Υ	Προγεννητικός Έλεγχος - Αντισύλληψη - Τοκετός	09	✓
22	Υ	Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας - Κοινωνική Ιατρική και Φαρμακευτική Φροντίδα	09	✓
23	Υ	Ρινολογία - Ρινοχειρουργική	09	
24	Υ	Τεχνολογίες Περιβάλλοντος στην Περιβαλλοντική Νομοθεσία	04	✓
25	N	Τοπική Ιστορία, Πολιτισμός και Προστασία της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς: Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις και Ψηφιακές Εφαρμογές	02	✓
26	Υ	Τρόφιμα, Διατροφή και Μικροβίωμα	09	
27	Υ	Υγιεινή και ασφάλεια εργασίας	10	
28	Υ	Υδραυλική Μηχανική και Περιβάλλον	07	✓
29	Υ	Χρηματοοικονομική Τεχνολογία	05	
ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ				
1	Υ	Executive MBA	04	✓
2	Υ	LLM in Transnational and European Commercial Law, Banking Law, Arbitration/Mediation	04	

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΜΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
3	Υ	MA in Art Law and Arts Management	04	
4	Υ	MA in Black Sea & Eastern Mediterranean Studies	02	
5	Υ	MA in the Classical Archaeology and the Ancient History of Macedonia	02	
6	Υ	MSc in Bioeconomy: Biotechnology and Law	05	
7	Υ	MSc in Cybersecurity	06	✓
8	Υ	MSc in Data Science	06	✓
9	Υ	MSc in e-Business and Digital Marketing	04	✓
10	Υ	MSc in Energy Law, Business, Regulation and Policy	04	✓
11	Υ	MSc in Hospitality and Tourism Management	10	
12	Υ	MSc in Management	04	✓
13	Υ	MSc in Sustainable Agriculture and Business	08	
14	Υ	Αειφόρος Γεωργία και Επιχειρήσεις	08	✓
15	Υ	Βιοοικονομία: Βιοτεχνολογία και Δίκαιο	05	✓
16	Υ	Δημόσια Διοίκηση	04	✓
17	Υ	Διατροφή και Διαιτολογία	09	
18	Υ	Διαχείριση Περιβάλλοντος και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	08	✓
19	Υ	Διδακτική των Επιστημών και Σύγχρονες Τεχνολογίες	01	
20	Υ	Διεθνής και Ευρωπαϊκή Οικονομική	03	
21	Υ	Διεθνής Λογιστική, Ελεγκτική και Φορολογία (πρώην Διεθνής Λογιστική, Ελεγκτική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση)	04	✓
22	Υ	Διεθνικό και Ευρωπαϊκό Οικονομικό Δίκαιο, Τραπεζικό Δίκαιο, Διαιτησία/ Διαμεσολάβηση	04	✓
23	Υ	Δίκαιο της Τέχνης και Διαχείριση της Τέχνης	04	✓
24	Υ	Διοίκηση Επιχειρήσεων - MBA	04	✓
25	Υ	Διοίκηση Επιχειρήσεων και Οργανισμών για Στελέχη	04	✓
26	Υ	Διοίκηση Επιχειρήσεων, Φιλοξενίας και Τουρισμού	04	✓
27	Υ	Διοίκηση Εφοδιαστικής Αλυσίδας	04	✓
28	Υ	Διοίκηση και Οργάνωση Εκπαιδευτικών Μονάδων	04	✓
29	Υ	Διοίκηση Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας	04	✓
30	Υ	Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων και Οργανισμών	04	✓
31	Υ	Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων και Οργανισμών για Στελέχη	04	✓
32	Υ	Διοίκηση των Επιχειρήσεων (MBA)	04	✓
33	Υ	Διοικητική των Επιχειρήσεων με Διεθνή Προσανατολισμό	04	✓
34	N	Εφαρμοσμένα Οικονομικά και Σύγχρονη Ασφάλεια	04	
35	N	Εφαρμοσμένα Οικονομικά και Σύγχρονη Διοίκηση	04	✓
36	Υ	Εφαρμοσμένα Συστήματα Αυτοματοποίησης	07	✓
37	Υ	Εφαρμοσμένη Πληροφορική	06	✓
38	Υ	Καινοτόμα Συστήματα Αειφόρου Αγροτικής Παραγωγής	08	✓
39	N	Καινοτόμες Προσεγγίσεις στην Κλινική Μικροβιολογία και Λοιμωξιολογία	05	✓
40	Υ	Κλασική Αρχαιολογία και Αρχαία Ιστορία της Μακεδονίας	02	✓
41	N	Νέες Τεχνολογίες, Καινοτομία και Διδακτική στις Επιστήμες της Αγωγής	01	✓
42	Υ	Λογιστική και Ελεγκτική	04	✓
43	Υ	Οικονομικά και Δίκαιο των Επιχειρήσεων	04	✓
44	Υ	Παιδιατρική Φυσικοθεραπεία	09	
45	Υ	Πληροφοριακά Συστήματα	06	✓
46	N	Ποιότητα, Παραγωγή και Διοίκηση στη Βιομηχανία Τροφίμων	07	✓
47	Υ	Ρομποτική	07	✓
48	Υ	Σπουδές στη Μαύρη Θάλασσα και την Ανατολική Μεσόγειο: Πολιτισμός και Διεθνείς Σχέσεις	02	✓
49	Υ	Συστήματα Αξιοποίησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας	07	✓
50	Υ	Σχεδιασμός και Κατασκευή Τεχνικών Έργων	07	
51	Υ	Τεχνολογίες Εμβύθισης - Καινοτομία στην Εκπαίδευση, την Επimόρφωση και το σχεδιασμό Παιχνιδιών	01	
52	Υ	Τηλεπικοινωνίες και Δίκτυα Η/Υ	07	✓
53	Υ	Τραπεζική, Χρηματοοικονομική Τεχνολογία και Διαχείριση Κινδύνου (πρώην Τραπεζική και Χρηματοοικονομική)	04	✓

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΜΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
54	Υ	Φροντίδα στον Σακχαρώδη Διαβήτη	09	
55	Υ	Χρηματοοικονομική Διοίκηση (πρώην Χρηματοοικονομική Λογιστική και Διοίκηση)	04	✓
56	Υ	Χρηματοοικονομική Διοίκηση, Λογιστική και Πληροφορικά Συστήματα	04	✓
57	Υ	Ψηφιακές και Ήπιες Δεξιότητες στις Επιστήμες της Αγωγής	01	✓
58	Υ	Ψηφιακό Μάρκετινγκ (Digital Marketing)	04	
ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ				
1	N	Logic	02	✓
2	Υ	Science, Technology, Society - Science and Technology Studies	03	✓
3	Υ	Αγγλικές Σπουδές: Λογοτεχνία και Πολιτισμός	02	✓
4	Υ	Αγγλική Γλώσσα, Γλωσσολογία και Μετάφραση	02	✓
5	Υ	Άθληση και Υγεία	09	✓
6	Υ	Ακοολογία - Νευρωτολογία	09	✓
7	Υ	Αλγολογία: Αντιμετώπιση του πόνου. Διάγνωση και Θεραπεία. Φαρμακευτικές Παρεμβατικές και άλλες τεχνικές.	09	✓
8	Υ	Αλγόριθμοι, Λογική και Διακριτά Μαθηματικά	06	✓
9	Υ	Αμπελουργία-Οινολογία και Αλκοολούχα Ποτά	07	✓
10	Υ	Αναλυτική Χημεία-Διασφάλιση Ποιότητας	05	✓
11	Υ	Αναπαραγωγική - Αναγεννητική Ιατρική	09	✓
12	Υ	Αναπνευστική Ανεπάρκεια και Μηχανικός Αερισμός	09	✓
13	Υ	Ανάπτυξη νέων φαρμάκων: έρευνα, κυκλοφορία και πρόσβαση	09	✓
14	Υ	Ανόργανη Χημεία και Εφαρμογές της στη Βιομηχανία	05	✓
15	N	Ανοσολογία_Βασικές Αρχές και Κλινικές Εφαρμογές	09	✓
16	N	Αντιμετώπιση διαθλαστικών εκτροπών και διαθλαστικές επεμβάσεις	09	✓
17	Υ	Αντιμετώπιση Εξαρτήσεων - Εξαρτησιολογία	09	✓
18	Υ	Αποκατάσταση Βλαβών Νωτιαίου Μυελού. Διαχείριση του πόνου σπονδυλικής προέλευσης	09	✓
19	Υ	Απομόνωση, Ανάπτυξη, Παραγωγή και Έλεγχος Βιοδραστικών Φυσικών Προϊόντων	09	
20	Υ	Αρέθας	02	✓
21	Υ	Αρτηριακή Υπέρταση και Συνοδά Καρδιαγγειακά - Νεφρικά Νοσήματα	09	✓
22	Υ	Αρχαιολογία και Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου: από την Απώτατη Προϊστορία έως την Ύστερη Αρχαιότητα	02	✓
23	Υ	Αρχαιολογία της Ελλάδας και της Ανατολικής Μεσογείου: από τα Ανάκτορα της Εποχής του Χαλκού έως και τα Ελληνιστικά Βασίλεια	02	✓
24	N	Αρχαιολογία και Γεωεπιστήμες	02	✓
25	Υ	Αστικό Δίκαιο	04	✓
26	Υ	Ασφαλή Τηλεπικοινωνιακά και Δικτυακά Συστήματα	07	✓
27	Υ	Βιολογία της Άσκησης	10	✓
28	Υ	Βιομηχανική Φαρμακευτική	09	✓
29	Υ	Βιοπληροφορική και Υπολογιστική Βιολογία (πρώην Βιοπληροφορική)	05	✓
30	Υ	Βυζαντινή Μουσικολογία και Ψαλτική Τέχνη	02	✓
31	Υ	Βυζαντινός κόσμος: Ιστορία και Αρχαιολογία	02	✓
32	Υ	Γενική και Εξειδικευμένη Παιδιατρική: Κλινική Πράξη και Έρευνα (πρώην Κλινική Παιδιατρική και Νοσηλευτική – Έρευνα)	09	✓
33	Υ	Γερμανική Φιλολογία: Θεωρία - Εφαρμογές (πρώην Λογοτεχνία και Γλωσσολογία)	02	✓
34	Υ	Γλωσσική Τεχνολογία	06	✓
35	Υ	Γλωσσολογία	02	✓
36	Υ	Γνωσιακή Επιστήμη	03	✓
37	Υ	Δέξιππος	02	✓
38	Υ	Δημόσιο Δίκαιο	04	✓
39	Υ	Δημόσιο Δίκαιο - Δημόσιες Πολιτικές	04	✓
40	Υ	Δημόσιο Δίκαιο και Δημόσια Πολιτική	03	✓
41	Υ	Δημοσιογραφία και Νέα Μέσα	03	
42	Υ	Διασυνδεδετική Ψυχιατρική και Απαρτιωμένη Φροντίδα Σωματικής και Ψυχικής Υγείας	09	✓
43	Υ	Διαταραχές της αναπνοής στον Ύπνο - Εργαστηριακή και Κλινική Ιατρική του Ύπνου	09	
44	Υ	Διαχείριση Κρίσεων και Μαζικών Καταστροφών και Νοσηλευτική Δημόσιας Υγείας	09	

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΜΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
45	Υ	Διαχείριση Μνημείων: Αρχαιολογία, Πόλη και Αρχιτεκτονική	02	✓
46	Υ	Διαχείριση της Σχολικής Μονάδας και Διά Βίου Μάθηση	01	✓
47	Υ	Διδακτική και Μεθοδολογία των Μαθηματικών	01	✓
48	Υ	Διδακτική της Βιολογίας	01	✓
49	Υ	Διδακτική της Χημείας, Νέες Εκπαιδευτικές Τεχνολογίες και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη (πρώην Διδακτική της Χημείας και Νέες Εκπαιδευτικές Τεχνολογίες)	01	✓
50	Υ	Διδακτική των Μαθηματικών και Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	01	✓
51	Ν	Διδασκαλία ξένων γλωσσών στην Ευρώπη: Εκπαίδευση στη γλωσσική και πολιτισμική διαφορετικότητα των σχολικών πληθυσμών (νέο ΠΜΣ)	02	✓
52	Υ	Διεθνές ΠΜΣ στις Νευροεπιστήμες	05	✓
53	Υ	Διοίκηση και Οικονομική των Τηλεπικοινωνιακών Δικτύων και Πληροφοριακών Συστημάτων (πρώην Διοίκηση και Οικονομική των Τηλεπικοινωνιακών Δικτύων)	04	
54	Ν	Διοίκηση σε Ναυτιλία και Λιμένες	04	✓
55	Υ	Διοίκηση Επιχειρήσεων για Στελέχη	04	✓
56	Υ	Διοίκηση, Αναλυτική και Πληροφοριακά Συστήματα Επιχειρήσεων	04	✓
57	Υ	Ειδική Αγωγή	01	✓
58	Υ	Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα	01	✓
59	Υ	Εκτίμηση και Διαχείριση Επαγγελματικού, Περιβαλλοντικού και Φαρμακευτικού Κινδύνου	10	
60	Υ	Ελάχιστα Επεμβατική Χειρουργική, Ρομποτική Χειρουργική και Τηλεχειρουργική	09	
61	Υ	Ελληνογαλλικές Σπουδές στη Λογοτεχνία, τον Πολιτισμό και τη Μετάφραση	02	✓
62	Υ	Ελληνοϊταλικές Σπουδές: Ιστορία, Λογοτεχνία, Κλασική Παράδοση (πρώην Ελληνορωμαϊκές – Ελληνοϊταλικές Σπουδές)	02	✓
63	Υ	Εμβρυομητρική Ιατρική	09	✓
64	Υ	Εμπορικό Δίκαιο	04	✓
65	Υ	Ενδαγγειακές Τεχνικές	09	✓
66	Ν	Ενεργειακές και Περιβαλλοντικές Εφαρμογές στη Μικροπαλαιοντολογία (νέο ΠΜΣ)	05	✓
67	Υ	Εξειδικευμένο Δημόσιο Δίκαιο	04	✓
68	Υ	Επεμβατική Ακτινολογία	09	
69	Υ	Επεμβατική Καρδιολογία	09	
70	Υ	Επιδημιολογία - Μεθοδολογία έρευνας στις βιοϊατρικές επιστήμες, την κλινική πράξη και τη δημόσια υγεία	09	✓
71	Υ	Επιστήμες Γης και Περιβάλλον	05	✓
72	Υ	Επιστήμες της Αγωγής	01	✓
73	Υ	Επιστήμη Δεδομένων και Τεχνολογίες Πληροφορίας	06	✓
74	Υ	Επιστήμη Πολυμερών και Εφαρμογές της στη Βιομηχανία (πρώην Επιστήμη Πολυμερών και Εφαρμογές της)	05	✓
75	Υ	Επιστήμη του Στρες και Προαγωγή της Υγείας (πρώην Η Επιστήμη του Στρες και η Προαγωγή της Υγείας)	09	
76	Υ	Έρευνα στη Γυναίκα Αναπαραγωγή	09	
77	Υ	Εφαρμογές της Βιολογίας στην Ιατρική	05	✓
78	Υ	Εφαρμοσμένη Διαχείριση Κινδύνων	04	✓
79	Υ	Εφαρμοσμένη Εμβιομηχανική και Βιοϋλικά στην Ορθοπαιδική	09	✓
80	Υ	Εφαρμοσμένη Νοσηλευτική Επιστήμη	09	
81	Υ	Εφαρμοσμένη Οικονομική και Χρηματοοικονομική	04	✓
82	Υ	Ζώα: Ηθική, Δίκαιο, Ευζωία	02	✓
83	Ν	Ηγεσία: Ηθική και Πολιτική	02	✓
84	Υ	Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου	01	✓
85	Υ	Θρόμβωση – Αιμορραγία - Ιατρική των Μεταγγίσεων	09	✓
86	Υ	Ιατρική Φυσική - Ακτινοφυσική	05	
87	Υ	Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο, Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών και Συγκριτικές Νομικές Σπουδές	04	✓
88	Υ	Ιστορία και Φιλοσοφία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας (Αυτόνομο)	03	✓
89	Υ	Ιστορία, Κοινωνιολογία και Φιλοσοφία του Δικαίου	04	✓
90	Ν	Κακοήθη νεοπλασμάτα δέρματος	09	✓
91	Ν	Καρδιαγγειακή απεικόνιση	09	✓

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΜΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
92	Υ	Καρδιοπνευμονική Αποκατάσταση και Αποκατάσταση Πασχόντων ΜΕΘ	09	✓
93	Υ	Κατάλυση και Εφαρμογές της στη Βιομηχανία (πρώην Κατάλυση και Εφαρμογές της)	05	✓
94	Υ	Κλινικές Μελέτες: Σχεδιασμός και Εκτέλεση	09	
95	Υ	Κλινική Βιοχημεία – Μοριακή Διαγνωστική	05	✓
96	Υ	Κλινική Εργοσπιρομετρία, Άσκηση, Προηγμένη Τεχνολογία και Αποκατάσταση (πρώην Κλινική Εργοσπιρομετρία, Άσκηση και Αποκατάσταση)	09	
97	Υ	Κλινική και Πειραματική Νευροχειρουργική (πρώην Εφαρμοσμένη Νευροανατομία)	09	
98	Υ	Κλινική Νευροφυσιολογία	09	
99	Υ	Κλινική Φαρμακευτική	09	✓
100	Υ	Κλινική Ψυχολογία	03	✓
101	Υ	Κοινωνικές Επιστήμες και Ανθρωπιστικές Σπουδές στην Εκπαίδευση	01	✓
102	Υ	Κοινωνική Νευροεπιστήμη, Κοινωνική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση	01	✓
103	Υ	Κοραής	02	✓
104	Υ	Κοσμητολογία - Δερματοφαρμακολογία	09	✓
105	Υ	Λατινοαμερικανικές και Ιβηρικές Σπουδές	02	✓
106	Υ	Λογοτεχνία, Σκέψη και Πολιτισμός στον Ελληνορωμαϊκό Κόσμο	02	✓
107	Υ	Λοιμωξιολογία	09	
108	Υ	Μαθηματικά	05	✓
109	Υ	Μάρκετινγκ Αθλητισμού, Πολιτισμού, Πολιτικής	04	✓
110	Υ	Μεταβολικά Νοσήματα των Οστών	09	
111	Υ	Μεταπτυχιακά Διπλώματα Ειδίκευσης στην Ηλεκτρονική - Ραδιοηλεκτρολογία (ΜΔΕ Ρ/Η) και στον Ηλεκτρονικό Αυτοματισμό (ΜΔΕ Η/Α) (πρώην Ηλεκτρονική και Ραδιοηλεκτρολογία / Ηλεκτρονικός Αυτοματισμός)	07	✓
112	Υ	Μετάφραση: Ελληνική, Αγγλική, Ρωσική	02	✓
113	Υ	Μηχανική Υπολογιστών, Τηλεπικοινωνιών και Δικτύων	07	✓
114	Υ	Μονάδες Εντατικής Θεραπείας	09	✓
115	Υ	Μονάδες Εντατικής Θεραπείας - Καρδιολογία, Ιατρική και Νοσηλευτική Φροντίδα (πρώην ΜΕΘ και Καρδιολογική Νοσηλευτική)	09	✓
116	Υ	Μοριακή Βιοιατρική - Μηχανισμοί Ασθενειών, Μοριακές και Κυτταρικές Θεραπείες και Βιοκαινοτομία	09	
117	Υ	Μοριακή Ιατρική Βιοπαθολογία (πρώην Μοριακή Ιατρική Βιοπαθολογία - Μικροβιολογία)	09	✓
118	Υ	Μουσειακές Σπουδές	03	✓
119	Υ	Μουσική Εκπαίδευση σε Τυπικά και Άτυπα Περιβάλλοντα	02	✓
120	Υ	Νανοϊατρική	09	
121	Υ	Νέες Τεχνολογίες Χειρουργικής Πεπτικού, Ελάχιστα Επεμβατικές Τεχνικές, Βαριατρική Χειρουργική (πρώην Προηγμένη Λαπαροσκοπική και Βαριατρική Χειρουργική)	09	✓
122	Υ	Νεοπλασματική Νόσος στον Άνθρωπο: Έρευνα και Κλινικοπαθολογοανατομική Προσέγγιση στα Πλαίσια της Εξατομικευμένης Ιατρικής (Διάγνωση και Στοχευμένη Θεραπεία) (πρώην Νεοπλασματική νόσος στον άνθρωπο: διάγνωση, σύγχρονη θεραπεία και έρευνα)	09	
123	Υ	Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία και Ιστορία της Τέχνης	02	✓
124	Υ	Ογκολογία Θώρακα: Σύγχρονη Κλινικο-Εργαστηριακή Προσέγγιση και Έρευνα (πρώην Καρκίνος Πνεύμονα: Σύγχρονη Κλινικοεργαστηριακή Προσέγγιση και Έρευνα)	09	
125	Υ	Οικολογία και Διαχείριση της Βιοποικιλότητας	05	✓
126	Υ	Οικονομική Επιστήμη	03	✓
127	Ν	Ολοκληρωμένη ανακουφιστική φροντίδα και αποκατάσταση σε ασθενείς με χρόνιες και εξελικτικές παθήσεις	09	✓
128	Υ	Οργανική Σύνθεση και Εφαρμογές της στη Χημική Βιομηχανία	05	✓
129	Υ	Οργάνωση και Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας - Πληροφορική Υγείας (πρώην Νοσηλευτική Διαπανεπιστημιακό - Διατμηματικό)	04	✓
130	Ν	Ορθοπαιδικό τραύμα	09	✓
131	Ν	Παγκόσμια Διακυβέρνηση και Ασφάλεια	03	✓
132	Υ	Παγκόσμια Υγεία - Ιατρική των Καταστροφών (πρώην Διεθνής Ιατρική – Διαχείρισης Κρίσεων Υγείας)	09	
133	Υ	Παιδιατρική - Λοιμωξιολογία	09	
134	Υ	Πατυρολογία και Κλασική Γραμματεία	02	✓
135	Υ	Περιβάλλον και Υγεία: Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία	10	

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΜΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
136	Υ	Πληροφορική	06	✓
137	Υ	Ποινικές Επιστήμες	04	✓
138	Υ	Πολιτική Δικονομία και Εργατικό Δίκαιο	04	✓
139	Υ	Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία	03	✓
140	Υ	Πολιτική και διαδίκτυο	03	✓
141	Υ	Πολιτική Οικονομία	03	✓
142	Υ	Πολιτική, Διοίκηση και Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση	01	
143	Υ	Πολιτισμικές και Κινηματογραφικές Σπουδές	02	✓
144	N	Πολιτιστική Διαχείριση: Μουσικά Ιδρύματα, Θεσμοί και Φορείς	02	✓
145	Υ	Ποσοτική Επενδυτική	04	✓
146	Υ	Προαγωγή και Αγωγή της Υγείας	09	✓
147	Υ	Προηγμένη Κλινική Νοσηλευτική	09	
148	Υ	Ρευματολογία - Μυοσκελετική Υγεία	09	
149	Υ	Ρητορική, Επιστήμες του Ανθρώπου και Εκπαίδευση (πρώην Ρητορική: Θεωρία και Πράξη)	02	
150	N	Ρομποτική και Βιομηχανικός Έλεγχος	06	✓
151	Υ	Σακχαρώδης Διαβήτης - Παχυσαρκία	09	✓
152	Υ	Σπουδές Νοτιοανατολικής Ευρώπης: Πολιτική, Ιστορία, Οικονομικά (πρώην Σπουδές Νοτιοανατολικής Ευρώπης)	03	✓
153	Υ	Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας (πρώην Στρατηγικές Ανάπτυξης της Εφηβικής Υγείας)	09	
154	N	Στρατηγικές Διαχείρισης Περιβάλλοντος Καταστροφών και Κρίσεων	05	✓
155	Υ	Στρατηγική Διοίκηση και Ανταγωνιστικότητα	04	✓
156	Υ	Σύγχρονη Διαγνωστική στην Δερματολογία και Αλλεργιολογία	09	✓
157	Υ	Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Νέων Φαρμακευτικών Ενώσεων	09	✓
158	Υ	Σχολική Ψυχολογία	03	✓
159	N	Ταυτότητα, Εκπαίδευση και Ικανότητες για Δημοκρατικό Πολιτισμό	02	✓
160	Υ	Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών	06	✓
161	Υ	Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας για την Εκπαίδευση	01	✓
162	Υ	Τεχνο-οικονομικά Συστήματα Διοίκησης	04	✓
163	Υ	Φαρμακευτική Ανάλυση - Έλεγχος Ποιότητας	09	✓
164	Υ	Φιλοσοφία	02	✓
165	Υ	Φιλοσοφία και Διοίκηση (πρώην Φιλοσοφία και Διοίκηση-Μανατζμεντ)	04	✓
166	Υ	Φυσική	05	✓
167	Υ	Φυσική Αγωγή και Αθλητισμός	10	✓
168	Υ	Φυσική Εφαρμογών	05	✓
169	Υ	Φυσιοχημεία (πρώην Χημεία - Φυσιοχημεία)	05	✓
170	Υ	Φυσιολογία της Γήρανσης και Γηριατρικά Σύνδρομα	09	
171	Υ	Χειρουργική Ανατομία	09	
172	N	Χειρουργική Ήπατος-Παγκρέατος-Χοληφόρων	09	✓
173	Υ	Χειρουργική Ογκολογία	09	
174	Υ	Χημεία Τροφίμων	05	✓
175	N	Χρηματοοικονομική τεχνολογία	04	✓
176	Υ	Ψηφιακά Μέσα Επικοινωνίας και Περιβάλλοντα Αλληλεπίδρασης	03	
177	N	Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες	02	✓
178	Υ	Ψυχιατροδικαστική	09	
179	Υ	Ψυχική Υγεία και Ψυχιατρική Παιδιών και Εφήβων (πρώην Ψυχική Υγεία Παιδιών και Εφήβων)	09	✓
180	Υ	Ωκεανογραφία και Διαχείριση Θαλάσσιου Περιβάλλοντος	05	✓
ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ				
1	N	Διαχείριση έργων υποδομών και κατασκευών	07	✓
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ				
1	Υ	Data Science and Machine Learning	06	✓
2	Υ	Interaction Generative Design	02	✓
3	Υ	Language Education for Refugees and Migrants (LRM)	02	✓

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΜΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
4	Υ	Master in Business Administration (MBA)	04	✓
5	Υ	MSc in Innovation Management and Entrepreneurship	04	✓
6	Υ	Αθλητικές Σπουδές: Κοινωνιολογία, Ιστορία, Ανθρωπολογία	03	✓
7	Υ	Ακουστικός Σχεδιασμός και Ψηφιακός Ήχος	02	
8	Υ	Βιοπληροφορική και Νευροπληροφορική	05	✓
9	Υ	Γραφικές Τέχνες - Πολυμέσα	02	✓
10	Υ	Δημόσια Ιστορία	02	✓
11	Υ	Διαχείριση Αποβλήτων	07	✓
12	Υ	Διαχείριση γήρανσης και χρόνιων νοσημάτων	09	
13	Υ	Διαχείριση και Τεχνολογία Ποιότητας (πρώην Διασφάλιση Ποιότητας)	07	✓
14	Υ	Διαχείριση Τεχνικών Έργων	07	✓
15	Υ	Διδακτική της Αγγλικής ως Ξένης/Διεθνούς Γλώσσας	01	✓
16	Υ	Διδακτική της Γαλλικής ως Ξένης Γλώσσας (πρώην Διδακτική της Γαλλικής ως Ξένης/Διεθνούς Γλώσσας)	01	✓
17	Υ	Διδακτική της Γερμανικής ως Ξένης Γλώσσας (πρώην Διδακτική της Γερμανικής ως Ξένης/Διεθνούς Γλώσσας)	01	✓
18	Υ	Διοίκηση Αθλητισμού	04	✓
19	Υ	Διοίκηση Εφοδιαστικής Αλυσίδας	04	✓
20	Υ	Διοίκηση Μονάδων Υγείας MSc	04	✓
21	Υ	Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων MSc	04	✓
22	Υ	Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων MSc	04	✓
23	Υ	Εγκληματολογικές και Ποινικές προσεγγίσεις της διαφθοράς, του οικονομικού και του οργανωμένου εγκλήματος (ΠΕΔ)	03	✓
24	Υ	Εκπαίδευση Ενηλίκων	01	✓
25	Υ	Εκπαίδευση και Τεχνολογίες σε συστήματα εξ αποστάσεως διδασκαλίας και μάθησης - Επιστήμες της Αγωγής	01	✓
26	Υ	Επιδημιολογία	09	
27	Υ	Επικοινωνία της Επιστήμης	02	✓
28	Υ	Επιστήμες της Αγωγής	01	✓
29	Υ	Επιστήμες της Αγωγής: Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση Ατόμων με Προβλήματα Προφορικού και Γραπτού λόγου	01	✓
30	Υ	Εφαρμογές Γεωργίας Ακριβείας	08	✓
31	Υ	Εφαρμοσμένη Αναπτυξιακή Ψυχολογία	03	✓
32	Υ	Καλλιέργειες υπό Κάλυψη - Υδροπονία	08	✓
33	Υ	Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία	03	✓
34	Υ	Μεταπτυχιακές Σπουδές στα Μαθηματικά	05	
35	Υ	Μεταπτυχιακή Ειδίκευση Καθηγητών Φυσικών Επιστημών MSc (πρώην Μεταπτυχιακή Ειδίκευση Καθηγητών Φυσικών Επιστημών)	01	✓
36	Υ	Μεταπτυχιακή Εξειδίκευση στα Πληροφοριακά Συστήματα MSc	06	✓
37	Υ	Νεώτερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία	02	✓
38	Υ	Ορθόδοξη Χριστιανική Θεολογία και Θρησκευτικός Πλουραλισμός (πρώην Σπουδές στην Ορθόδοξη Θεολογία)	02	✓
39	Υ	Παραστατικές Τέχνες	02	✓
40	Υ	Περιβαλλοντική Κατάλυση για Αντιρύπανση και Παραγωγή Καθαρής Ενέργειας (πρώην Κατάλυση και Προστασία Περιβάλλοντος)	07	✓
41	Υ	Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός MSc	07	✓
42	Υ	Προστασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και των μνημείων της Φύσης από τις Επιπτώσεις της Κλιματικής Αλλαγής	02	✓
43	Υ	Προχωρημένες Σπουδές στη Φυσική MSc	05	✓
44	Υ	Σεισμική Μηχανική και Αντισεισμικές Κατασκευές MSc	07	✓
45	Υ	Σύγχρονες Δημοσιογραφικές Σπουδές	03	
46	Υ	Σύγχρονες τάσεις στη γλωσσολογία για εκπαιδευτικούς (ΑΔΕ) (πρώην Σύγχρονες Τάσεις στην Ανάλυση και τη Διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας)	01	✓
47	Υ	Σύγχρονος Ιταλικός Πολιτισμός και Ειδικά Ζητήματα Ορολογίας και Ερμηνείας	02	✓
48	Υ	Συστήματα Κινητού και Διάχυτου Υπολογισμού MSc (πρώην Τεχνολογία Υλικού και Λογισμικού: Σχεδίαση και Ανάπτυξη Διάχυτων Συστημάτων Υπολογισμού)	06	✓

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΜΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
49	Υ	Σχεδιασμός Φωτισμού	02	
50	Υ	Τέχνη - Πολιτιστική Κληρονομιά - Αναπτυξιακές Πολιτικές	02	✓
51	Υ	Τραπεζική, Λογιστική και Χρηματοοικονομική	04	✓
52	Υ	Τραπεζική, Χρηματοοικονομική και Χρηματοοικονομική Τεχνολογία (FinTech) (πρώην Τραπεζική MSc)	04	✓
53	Υ	Φιλοσοφία και Τέχνες	02	✓
54	Υ	Χημική και Βιομοριακή Ανάλυση	05	✓
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ				
1	Υ	Ενεργειακά Συστήματα	07	✓
2	Υ	Μηχανικών Πληροφορικής	07	✓
3	Υ	Νανοτεχνολογία για Ενεργειακές Εφαρμογές	07	✓
ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ				
1	Υ	Επιστήμη της Μετάφρασης	02	✓
2	Υ	Μουσική Παιδαγωγική	01	✓
3	Υ	Νέα Μέσα Επικοινωνίας και Ψηφιακό Μάρκετινγκ	04	✓
4	Υ	Οπτικοακουστικές Τέχνες στην Ψηφιακή Εποχή	02	
5	Υ	Πολιτική, Γλώσσα και Διαπολιτισμική Επικοινωνία	03	✓
6	Υ	Ψηφιακές Εφαρμογές και Καινοτομία	06	✓
7	N	Adriatic Studies -The Adriatic:Territoriality, Regionality, Mobility (14th-18th centuries)	02	✓
8	N	Ερευνητικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στις Υβριδικές Τέχνες	02	✓
9	N	Ηθική στην Τεχνολογία της Πληροφορίας	06	✓
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ				
1	Υ	Δημόσια Πολιτική και Διοίκηση	03	✓
2	Υ	Διεθνείς Διαπραγματεύσεις	03	✓
3	Υ	Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Οικονομικές Σπουδές	03	✓
4	Υ	Διεθνής Ναυτιλία, Χρηματοοικονομική και Διοίκηση	04	✓
5	Υ	Διοίκηση Επιχειρήσεων (Athens MBA)	04	✓
6	Υ	Διοίκηση Επιχειρήσεων MBA	04	✓
7	Υ	Διοίκηση Επιχειρήσεων για Στελέχη (Executive MBA)	04	✓
8	Υ	Διοίκηση Υπηρεσιών	04	✓
9	Υ	Διοικητική των Επιχειρήσεων με Διεθνή Προσανατολισμό	04	✓
10	Υ	ΔΜΣ στη Λογιστική και Χρηματοοικονομική	04	✓
11	Υ	ΔΜΣ στην Εφαρμοσμένη Στατιστική	05	
12	Υ	ΠΜΣ στην Εφαρμοσμένη Στατιστική και Αναλυτική Δεδομένων	05	✓
13	Υ	ΔΜΣ στην Στατιστική	05	✓
14	Υ	Εφαρμοσμένα Οικονομικά και Χρηματοοικονομικά	04	✓
15	Υ	Μάρκετινγκ και Επικοινωνία	04	✓
16	Υ	Οικονομικά και Δίκαιο στις Ενεργειακές Αγορές	04	✓
17	Υ	Οικονομική Επιστήμη (ΔΠΜΣ)	03	✓
18	Υ	ΠΜΣ στη Διοικητική Επιστήμη και Τεχνολογία	04	✓
19	Υ	ΠΜΣ στην Επιστήμη Υπολογιστών	06	✓
20	Υ	ΠΜΣ στην Επιχειρηματική Αναλυτική	04	✓
21	Υ	ΠΜΣ στην Επιχειρηματική Οικονομική με Αναλυτικές Μεθόδους	04	✓
22	Υ	ΠΜΣ στις Ψηφιακές Μεθόδους για τις Ανθρωπιστικές Επιστήμες	06	✓
23	Υ	Ποσοτική Διαχείριση Αναλογιστικού και Χρηματοοικονομικού Κινδύνου	04	✓
24	Υ	Χρηματοοικονομική Διοίκηση	04	✓
25	Υ	Χρηματοοικονομική και Τραπεζική (πρώην Χρηματοοικονομική και Τραπεζική για Στελέχη Επιχειρήσεων και Οργανισμών)	04	✓
26	N	Ψηφιακός Μετασχηματισμός	04	✓
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ				
1	Υ	Ανάλυση και διδασκαλία πρώτης & δεύτερης/ξένης γλώσσας	01	✓
2	Υ	Ανθρωπογεωγραφία, Ανάπτυξη και Σχεδιασμός του Χώρου	03	✓
3	Υ	Αρχαίο Θέατρο: Εκπαιδευτικές και Φιλολογικές Προσεγγίσεις κατά την Αρχαιότητα (πρώην Το Θέατρο ως Κοινωνικός και Πολιτικός Θεσμός στη Μεσόγειο κατά την Αρχαιότητα)	02	✓

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΜΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
4	Υ	Αρχαιολογία της Ανατολικής Μεσογείου: Ελλάδα, Αίγυπτος, Εγγύς Ανατολή	02	✓
5	Υ	Ασφάλεια Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων	06	✓
6	Υ	Γεωγραφία και Εφαρμοσμένη Γεωπληροφορική	05	✓
7	Υ	Διαδίκτυο των Πραγμάτων: Ευφυή Περιβάλλοντα σε Δίκτυα Νέας Γενιάς	06	✓
8	Υ	Διακυβέρνηση, Ανάπτυξη και Ασφάλεια στη Μεσόγειο	03	✓
9	Υ	Επιστήμες της Αγωγής – Εκπαίδευση με χρήση Νέων Τεχνολογιών	01	✓
10	Υ	Έρευνα για την τοπική κοινωνική ανάπτυξη και συνοχή	03	✓
11	Υ	Ευρωπαϊκές Κοινωνίες και Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση	03	✓
12	Υ	Ευφυή Συστήματα Πληροφορικής	06	✓
13	Υ	Εφαρμοσμένη - Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη	03	✓
14	Υ	Κοινωνική και Ιστορική Ανθρωπολογία	03	✓
15	Υ	Κρίση και Ιστορική Αλλαγή	03	✓
16	Υ	Μεταναστευτικές Σπουδές: Διαχείριση Μεταναστευτικών Ροών στην Ευρώπη και την Ελλάδα	03	✓
17	Υ	Μοντέλα Παρέμβασης στην Ειδική Αγωγή	01	✓
18	Υ	Πλανητική Περιβαλλοντική Αλλαγή, Διαχείριση και Τεχνολογία	05	✓
19	Υ	Πολιτισμική Πληροφορική και Επικοινωνία	02	✓
20	Υ	Σπουδές στα Μαθηματικά	05	
21	Υ	Φύλο, Πολιτισμός και Κοινωνία	03	✓
22	Υ	Φυσικοί Κίνδυνοι και Αντιμετώπιση Φυσικών Καταστροφών	05	✓
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ				
1	Υ	Δημόσια Οικονομική και Πολιτική	03	✓
2	Υ	Δημόσια Υγεία	10	✓
3	Υ	Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας	04	
4	Υ	Ηγεσία, Καινοτομία και Πολιτικές Αξίας στην Υγεία	04	✓
5	Υ	Νέες Μέθοδοι στη Φυσικοθεραπεία. Κατεύθυνση 1: Αναπνευστική Φυσικοθεραπεία. Κατεύθυνση 2: Μυοσκελετική Φυσικοθεραπεία	09	
6	Υ	Αρχιτεκτονική και Δομοστατική Αποκατάσταση Ιστορικών Κτιρίων και Συνόλων	07	✓
7	Ν	Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (Δ.Α.Φ.): Προαγωγή Υγείας, Πρώιμη Διάγνωση, Ειδική Εκπαίδευση, Ατομική και Κοινωνική Παρέμβαση	09	✓
8	Ν	Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων και Ψηφιακός Μετασχηματισμός	04	✓
9	Υ	Δίκτυα Επικοινωνιών Νέας Γενιάς και Καταναεμημένα Περιβάλλοντα Εφαρμογών	06	✓
10	Ν	Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) (νέο ΠΜΣ)	04	✓
11	Υ	Διοίκηση και Διαχείριση Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας	04	✓
12	Ν	Εφαρμοσμένες Καινοτομίες και ψηφιακές Τεχνολογίες στην Υγεία	10	✓
13	Υ	Εφαρμοσμένες Πολιτικές και Τεχνικές Προστασίας Περιβάλλοντος	07	✓
14	Ν	Ηλεκτρολόγου και Ηλεκτρονικού Μηχανικού μέσω Έρευνας	07	✓
15	Υ	Κυβερνοασφάλεια	06	✓
16	Ν	Περιβαλλοντική Επικοινωνία και Προαγωγή Υγείας (νέο ΠΜΣ)	10	✓
17	Υ	Πληροφορική και Εφαρμογές	06	✓
18	Υ	Προηγμένες Τεχνολογίες Υπολογιστικών Συστημάτων	06	✓
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ				
1	Υ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Διαχείριση Ενέργειας στα Κτήρια (από πρώην ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας)	07	✓
2	Ν	Επαγγελματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Σύγχρονα Ηλεκτρικά Δίκτυα Διανομής -ΔΕΔΔΗΕ	07	✓
3	Ν	Ανάπτυξη Ψηφιακών Παιχνιδιών και Πολυμεσικών Εφαρμογών (νέο ΠΜΣ)	06	✓
4	Ν	Δημιουργική Γραφή: 1. Συγγραφή 2. Εκπαίδευση 3. Σενάριο 4. Ιστορία και Συγγραφή της Ποντιακής Λογοτεχνίας	01	✓
5	Ν	Επικοινωνία του Αθλητισμού	03	✓
6	Ν	Επιστήμες της Αγωγής: Ζητήματα Ιστορίας, Ιστορικής Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτικής Πολιτικής (νέο ΠΜΣ)	01	✓
7	Ν	Επιστήμες της Αγωγής: Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης - Εκπαιδευτική Ηγεσία (νέο ΠΜΣ)	04	✓
8	Ν	Η Διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας σε Διαπολιτισμικά Περιβάλλοντα	01	✓
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ				

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΜΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
1	Υ	Προηγμένες Μέθοδοι Σχεδιασμού, Τεχνολογίας & Μάνατζμεντ Προϊόντων από Ξύλο	07	
2	Υ	Φυτιατρική και Περιβάλλον	08	
3	Υ	Αειφορική Διαχείριση Υδατικού Περιβάλλοντος	05	✓
4	Υ	Ανάλυση και Διαχείριση Ενεργειακών Συστημάτων (πρώην Σύγχρονες Μέθοδοι Σχεδιασμού και Ανάλυσης στη Βιομηχανία)	07	
5	Ν	Αρχαιολογία Πεδίου στην Ελλάδα: Διεπιστημονικότητα και Τεχνολογίες Αιχμής	02	✓
6	Υ	Άσκηση και Υγεία - Αξιολόγηση και Συνταγογράφηση (πρώην Άσκηση και Υγεία)	10	
7	Υ	Αστικές Αναπλάσεις, Αστική Ανάπτυξη και Αγορά Ακινήτων	07	✓
8	Υ	Βιοεπιχειρείν	04	✓
9	Υ	Βιοιατρική Έρευνας, Βιοστατιστική και Κλινική Βιοπληροφορική	09	
10	Υ	Βιολογία της Αναπαραγωγής - Βιοδείκτες στη Μαιευτική και Γυναικολογία - Περιγεννητική Ιατρική (πρώην Βιολογία της Αναπαραγωγής)	09	✓
11	Υ	Βιοτεχνολογία - Ποιότητα Διατροφής και Περιβάλλοντος	05	✓
12	Υ	Γενετική του Ανθρώπου - Γενετική Συμβουλευτική (πρώην Γενετική του Ανθρώπου)	09	✓
13	Υ	Δεοντολογία και Ηθική στις Βιοιατρικές Επιστήμες	09	
14	Υ	Διαχείριση Έργων, Συγκοινωνιακός και Χωρικός Σχεδιασμός	07	✓
15	Υ	Διαχείριση και Αποκατάσταση Βαρέως Πάσχοντα	09	✓
16	Υ	Διοίκηση Επιχειρήσεων-MBA	04	✓
17	Υ	Διοίκηση Εφοδιαστικής Αλυσίδας και Logistics	04	
18	Ν	Δημόσια Υγεία	10	✓
19	Υ	Εκπαίδευση για την Αειφορία και το Περιβάλλον	01	✓
20	Ν	Έξυπνες και Ανθεκτικές Πόλεις	04	✓
21	Υ	Επαναχρήσεις Κτιρίων και Συνόλων	07	✓
22	Ν	Επείγουσα Ιατρική και Αναζωογόνηση	09	✓
23	Υ	Επιστήμες της Αγωγής: Δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης και παιχνίδι (πρώην Επιστήμες της Αγωγής: Παιδαγωγικό Παιχνίδι και Παιδαγωγικό Υλικό στην πρώτη παιδική ηλικία)	01	✓
24	Υ	Επιστήμες της Αγωγής: Ειδική Αγωγή	01	✓
25	Υ	Επιστήμη και Τεχνολογία Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών	07	✓
26	Υ	Ευέλικτες Μέθοδοι Διοίκησης (ΠΜΣ ΕΔΜ)	04	✓
27	Υ	Ευφυή Δίκτυα Ηλεκτρικής Ενέργειας	07	✓
28	Υ	Εφαρμογές Μοριακής Βιολογίας-Μοριακή Γενετική, Διαγνωστικοί Δείκτες	05	✓
29	Υ	Εφαρμοσμένη Κινησιολογία στις Ένοπλες Δυνάμεις	10	✓
30	Ν	Εφαρμοσμένη Φυσιολογία και Παθοφυσιολογία Νοσημάτων Καρδιάς-Πνευμόνων	09	✓
31	Ν	Εφαρμοσμένη Οικονομική	03	✓
32	Υ	Εφαρμοσμένη Πληροφορική	06	
33	Υ	Η διατροφή στην υγεία και στη νόσο	09	
34	Υ	Κλινικές Εφαρμογές Μοριακής Ιατρικής	09	
35	Υ	Λογιστική και Ελεγκτική	04	✓
36	Ν	Μεσογειακά Συστήματα Αγροτικής Παραγωγής	08	✓
37	Υ	Μεσογειακή Υδατοκαλλιέργεια	08	✓
38	Υ	Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στη Νεφρολογική Φροντίδα	09	
39	Υ	Νευροαποκατάσταση	09	
40	Υ	Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης	04	
41	Υ	Πληροφορική και Υπολογιστική Βιοϊατρική	06	
42	Υ	Πολυλειτουργική Διαχείριση Δασικών Οικοσυστημάτων και Βιο-οικονομία	08	✓
43	Υ	Προηγμένη Φυσικοθεραπεία	09	
44	Υ	Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας	09	
45	Υ	Συμβουλευτική Ψυχολογία και Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία	09	
46	Υ	Σχεδιασμός Μαθήματος και Ανάπτυξη Διδακτικού Υλικού σε Σύγχρονα Περιβάλλοντα Μάθησης (πρώην Σύγχρονα Περιβάλλοντα Μάθησης και Παραγωγή Διδακτικού Υλικού)	01	
47	Ν	Τεχνητή Νοημοσύνη και Εφαρμογές	06	✓
48	Υ	Τοξικολογία	05	✓
49	Υ	Υπερηχογραφική Λειτουργική Απεικόνιση για την Πρόληψη και Διάγνωση των Αγγειακών Παθήσεων	09	

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΜΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
50	Υ	Χειρουργική Παχέος Εντέρου-Πρωκτού	09	
51	Υ	Ψυχολογία Αθλητισμού, Άσκησης και Φυσικής Αγωγής (πρώην Ψυχολογία Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού)	03	✓
52	N	Ψυχολογία της Διατροφής	09	✓
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ				
1	Υ	Ανόργανη Βιολογική Χημεία	05	
2	Υ	Ατμοσφαιρικές Επιστήμες και Περιβάλλον	05	
3	Υ	Βασικές Βιοιατρικές Επιστήμες	09	
4	Υ	Διδακτική και Τεχνολογίες Μάθησης των Φυσικών Επιστημών	01	
5	Υ	Διοίκηση Επιχειρήσεων και Οργανισμών	04	
6	Υ	Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση	01	✓
7	Υ	Εικαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης	02	
8	Υ	Ελληνική Φιλοσοφία-Φιλοσοφία των Επιστημών	02	
9	Υ	Επιστήμες της Αγωγής	01	✓
10	Υ	Μαθηματικών	05	
11	Υ	Μηχανική Δεδομένων και Υπολογιστικών Συστημάτων	07	✓
12	Υ	Μοριακή Κυτταρική Βιολογία και Βιοτεχνολογία	05	
13	N	Οικονομικά και Επιστήμη Δεδομένων	03	✓
14	Υ	Σύγχρονες Ηλεκτρονικές Τεχνολογίες	07	✓
15	Υ	Τεχνολογίες Ποηγμένων Υλικών	07	
16	Υ	Φυσικής με Ειδιεύσεις στη Θεωρητική και Πειραματική Φυσική	05	
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ				
1	N	Resilience in Educational Contexts – Ψυχική Ανθεκτικότητα σε Εκπαιδευτικά πλαίσια	01	✓
2	N	Ανοσοβιολογία	05	✓
3	N	Απασχόληση, Οργάνωση της Εργασίας και Εργασιακές Σχέσεις	03	✓
4	N	Επιστήμες της Αγωγής: Θρησκεία και Παιδεία (νέο ΠΜΣ)	01	✓
5	Υ	Προχωρημένη Φυσική	05	✓
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ				
1	N	Ανάπτυξη Επιχειρησιακών Συστημάτων Λογισμικού	06	✓
2	N	Διεθνείς Πολιτικές Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού, Ηγεσία και Επικοινωνία	03	✓
3	N	Χρηματοοικονομική Τεχνολογία	04	✓
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ				
1	Υ	Αλληλεπίδραση Ανθρώπου - Υπολογιστή	06	✓
2	Υ	Ανακάλυψη και Ανάπτυξη Φαρμάκων	09	
3	N	Βιοϊατρική Μηχανική (ERASMUS MUNDUS)	09	✓
4	N	Βιολογική Τεχνολογία: Έρευνα και Εφαρμογές	05	✓
5	Υ	Δημόσια Υγεία – Public Health (πρώην Δημόσια Υγεία)	10	
6	N	Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Διαμεσολάβηση	01	✓
7	N	Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA)	04	✓
8	N	Διοίκηση Επιχειρήσεων Τροφίμων (MBA)	04	✓
9	Υ	Ειδικές προσεγγίσεις στις παραστατικές τέχνες και τον κινηματογράφο	02	✓
10	N	Επαγγελματική Συμβουλευτική και Δια Βίου Εκπαίδευση	09	✓
11	Υ	Εφαρμογές της Φυσικής στην Ατμόσφαιρα και στην Ηλεκτρονική	05	✓
12	Υ	Εφαρμοσμένη Βιοχημεία: Κλινική Χημεία, Βιοτεχνολογία, Αξιολόγηση Φαρμακευτικών προϊόντων	05	✓
13	Υ	Εφαρμοσμένη Οικονομική και Ανάλυση Δεδομένων	04	✓
14	Υ	Ιατρική Φυσική - Ακτινοφυσική (πρώην Ιατρική Φυσική)	05	✓
15	Υ	Ιατρική Χημεία και Χημική Βιολογία	05	✓
16	Υ	Κοσμητολογία - Παρασκευή Και Αξιολόγηση Καλλυντικών Προϊόντων	09	
17	Υ	Παθήσεις Ρινός, Βάσης Κρανίου και Προσωπικής Χώρας	09	
18	N	Προστασία Παιδιών και Εφήβων	01	✓
19	Υ	Σχεδιασμός Ανθεκτικών, Βιώσιμων και Ευφούν Υποδομών (πρώην Ειδίκευση Πολιτικού Μηχανικού)	07	
20	Υ	Χημεία	05	✓

#	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΜΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ISCED-F 2013	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
21	Υ	Το Αρχαίο Ελληνικό Θέατρο και η Πρόσληψή του	02	✓
22	N	Φιλοσοφία και Κοινωνιολογία των Τεχνών και του Πολιτισμού	02	✓
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ				
1	Υ	Δίκαιο και Οικονομία	04	✓
2	Υ	Διοίκηση Επιχειρήσεων – Μάνατζμεντ Τουρισμού	04	✓
3	Υ	Διοίκηση Επιχειρήσεων για Στελέχη (Executive MBA)	04	✓
4	Υ	Λογιστική και Έλεγχος Επιχειρήσεων και Δημοσίων Οργανισμών (πρώην Λογιστική και Έλεγχος Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων)	04	✓
5	N	Διοίκηση Επιχειρήσεων στη Βιώσιμη Ανάπτυξη	04	✓
6	N	Διοίκηση Έργων	04	✓
7	Υ	Διοίκηση στη Ναυτική Επιστήμη και Τεχνολογία	04	✓
8	Υ	Ναυτιλία	04	✓
9	N	Πολιτική Ανταγωνισμού και Ρύθμιση Αγορών	04	✓
10	N	Τεχνοοικονομική της Ενέργειας και του Περιβάλλοντος	04	✓
11	N	Χρηματοοικονομική Τεχνολογία	04	✓
ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ				
1	Υ	Ανάλυση και Εφαρμογή Κοινωνικής Πολιτικής	03	✓
2	Υ	Επικοινωνία, Μέσα και Πολιτιστική Διαχείριση	03	
3	Υ	Εφηρμοσμένα Οικονομικά και Περιφερειακή Ανάπτυξη	04	
4	Υ	Κοινωνική και Πολιτισμική Ανθρωπολογία	03	✓
5	Υ	Πολιτική Επιστήμη και Ιστορία	03	✓
6	Υ	Πολιτιστική Διαχείριση, Επικοινωνία και Μέσα	03	✓
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ				
1	N	Βιώσιμες Τεχνολογίες Ενεργειακών Πόρων και Πρώτων Υλών	07	✓
2	Υ	Διοίκηση Επιχειρήσεων	04	
3	Υ	Ερευνητικό ΠΜΣ στα Αντικείμενα ΗΜΜΥ (πρώην Ηλεκτρονικού Μηχανικού και Μηχανικού Υπολογιστών)	07	✓
4	Υ	Σχεδίαση και Παραγωγή Προϊόντων	07	✓
ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ				
1	N	Βιώσιμη Ανάπτυξη (νέο ΠΜΣ)	04	✓
2	N	Κλιματική Κρίση, Κίνδυνοι και Καταστροφές	05	✓
3	N	Προηγμένες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Εφαρμογές	06	✓
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ				
1	Υ	Κρυπτογραφία, Ασφάλεια και Συστήματα Πληροφοριών	06	

Υ	450		341
N	95		93
ΣΥΝΟΛΟ	545		434

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ			
✓	Πλήρης Συμμόρφωση		
✓	Ικανοποιητική Συμμόρφωση		
✓	Μερική Συμμόρφωση		
✓	Μη Συμμόρφωση		

ISCED F 2013	
01	Εκπαίδευση
02	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες
03	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία & Πληροφόρηση
04	Διοίκηση Επιχειρήσεων & Νομική
05	Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά & Στατιστική
06	Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών
07	Μηχανική, Κατασκευές & Δόμηση
08	Γεωργικές Επιστήμες, Δασοκομία, Αλιεία και Κτηνιατρική
09	Επιστήμες Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας
10	Υπηρεσίες

8. Εμπειρογνώμονες και φοιτητές επιτροπών εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης

Πίνακας 65. Εμπειρογνώμονες & φοιτητές σε επιτροπές εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης ΕΣΔΠ

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
1	Andreas	Efstathiades	Κύπρος	2	Διοίκηση Επιχειρήσεων	Καθηγητής	European University Cyprus
2	Ioannis	Michiotis	Ελλάδα	1	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Alpha Bank
3	Stylios	Mastrogianakis	Ελλάδα	1	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Comercial Bank of Greece
4	Christos	Politis	HB	1	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Καθηγητής	Kingston University
5	Kimon	Valavanis	ΗΠΑ	1	Επιστήμες Μηχανικών και συναφών Ειδικοτήτων	Καθηγητής	University of Denver
6	Polymeros	Chrysochou	Δανία	1	Διοίκηση Επιχειρήσεων	Καθηγητής	Aarhus University
7	Konstantinos	Salonitis	HB	1	Επιστήμες Μηχανικών και συναφών Ειδικοτήτων	Καθηγητής	Cranfield University
8	Elizabeth	Protonotariou	Ελλάδα	1	Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων	Φοιτητής	ΟΠΑ
9	Konstantinos Panagiotis	Fourkiotis	Ελλάδα	1	Οικονομικών Επιστημών	Φοιτητής	ΑΠΘ

Πίνακας 66. Εμπειρογνώμονες & φοιτητές σε επιτροπές εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης ΠΠΣ

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
1	Michel	Dimou	Γαλλία	3	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγητής	Université du Sud Toulon-Var
2	Panagiotis	Panagiotidis	Ελλάδα	3	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτητής	ΠΑΘΕΣ
3	Maria	Antoniou	ΗΠΑ	2	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Greek Ministry of Culture
4	Ioannis	Michiotis	Ελλάδα	2	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Alpha Bank
5	Fivos	Andritsos	Ιταλία	2	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Ερευνητής	Commission of the European Communities, Joint Research Center
6	Yiannis	Anagnostopoulos	ΗΒ	2	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Λέκτορας	Royal Holloway, University of London
7	Jannis	Angelis	Σουηδία	2	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Αν. Καθηγητής	KTH Royal Institute of Technology
8	Dimitris	Grammatopoulos	ΗΒ	2	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Καθηγητής	University of Warwick Medical School
9	Ioannis	Botsis	Ελβετία	2	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	École Polytechnique Fédérale de Lausanne
10	Constantinos	Varotsis	Κύπρος	2	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Καθηγητής	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου
11	Aristidis	Veves	ΗΠΑ	2	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Καθηγητής	Harvard Medical School
12	Amalia	Tsiami	ΗΒ	2	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Λέκτορας	University of West London
13	Konstantinos	Salonitis	ΗΒ	2	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	Cranfield University
14	Giorgos	Nikoleris	Σουηδία	2	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Αν. Καθηγητής	Lund University
15	Georgios	Aislaitner	Γερμανία	2	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Bundesinstitut für Arzneimittel und Medizinprodukte
16	Angelos	Haniotakis	Ελλάδα	2	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Φοιτητής	ΠΑΘΕΣ

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
17	George	Papamichael	Ελλάδα	2	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Φοιτητής	ΕΜΠ
18	Ioanna	Kerefiadou	Ελλάδα	2	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΑΣΚΤ
19	Andreas	Tsopanakis	ΗΒ	1	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Λέκτορας	Cardiff University
20	Evangelia	Marinakou	ΗΒ	1	Επιστήμες Παροχής Υπηρεσιών	Λέκτορας	Bournemouth University
21	Dimitrios	Skarlatos	Κύπρος	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Αν. Καθηγητής	Cyprus University of Technology
22	Caterina	Papatheu	Ιταλία	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Επικ. Καθηγήτρια	University of Catania
23	Vasiliki	Karagiannis	Ελλάδα	1	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Private Practice
24	Ioanna	Apostolou	Ελλάδα	1	Γεωργικές Επιστήμες, Επιστήμες Δασοκομίας, Αλιείας και Κτηνιατρικής	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Veterinary Laboratory of Ioannina-Ministry of Rural Development and Food
25	Tassos	Karayiannis	ΗΒ	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	Brunel University
26	Costas	Iliopoulos	ΗΒ	1	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Καθηγητής	King's College London
27	Nikos	Stylianopoulos	Κύπρος	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Καθηγητής	University of Cyprus
28	Michael	Michael	Κύπρος	1	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγητής	University of Cyprus
29	Stelios	Georgiou	Κύπρος	1	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγητής	University of Cyprus
30	George	Papadopoulos	Κύπρος	1	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Καθηγητής	University of Cyprus
31	Stefanos	Efthymiadis	Κύπρος	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Καθηγητής	Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου
32	Spyros	Pavlostathis	ΗΠΑ	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Ομ. Καθηγητής	Georgia Institute of Technology
33	Stavros	Lazaris	Γαλλία	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Ερευνητής	UMR Orient & Méditerranée

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
34	Nicholas	Vonortas	ΗΠΑ	1	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγητής	The George Washington University
35	Mary	Konstantareas	Καναδάς	1	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Ομ. Καθηγήτρια	University of Guelph
36	Spyros	Economides	Ελλάδα	1	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Ομ. Καθηγητής	California State University, East Bay
37	Tassos	Papageorgiou	Φινλανδία	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Αν. Καθηγητής	University of Turku and Åbo Akademi University
38	Christos	Takoudis	ΗΠΑ	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Καθηγητής	University of Illinois at Chicago
39	Athanasios	Alexandrou	ΗΠΑ	1	Γεωργικές Επιστήμες, Επιστήμες Δασοκομίας, Αλιείας και Κτηνιατρικής	Καθηγητής	California State University - Fresno
40	Thimios	Mitsiadis	Ελβετία	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Καθηγητής	Universität Zürich
41	Nikolaos	Psarros	Γερμανία	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Καθηγητής	Universität Leipzig
42	Constantin	Vamvakas	Βέλγιο	1	Γεωργικές Επιστήμες, Επιστήμες Δασοκομίας, Αλιείας και Κτηνιατρικής	Καθηγητής	University of Ghent
43	Nikolaos (Nicholas)	Dimakis	ΗΠΑ	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Καθηγητής	University of Texas Rio Grande Valley
44	Fatima	Eloeva	Λιθουανία	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Καθηγήτρια	Vilnius University
45	Panagiotis	Karanis	Γερμανία	1	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Καθηγητής	University of Nicosia
46	Kyriakos	Neanidis	ΗΒ	1	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Αν. Καθηγητής	The University of Manchester
47	George	Tsoulas	ΗΒ	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Καθηγητής	University of York
48	Karen Angeliki	Krogfelt	Δανία	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Ερευνήτρια	Statens Serum Institut

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
49	Kostas	Giannopoulos	Κύπρος	1	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Καθηγητής	Neapolis University Pafos
50	Ana	Chikovani	Γεωργία	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Αν. Καθηγήτρια	Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
51	Agapios	Sachinidis	Γερμανία	1	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Καθηγητής	Universität zu Köln
52	Marios C.	Phocas	Κύπρος	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Αν. Καθηγητής	University of Cyprus
53	Panagiotis	Christias	Κύπρος	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Αν. Καθηγητής	University of Cyprus
54	Ageliki	Nicolopoulou	ΗΠΑ	1	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγήτρια	Lehigh University
55	Vasilis	Friderikos	ΗΒ	1	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Αν. Καθηγητής	King's College London
56	Demetrios	Kazantzis	ΗΠΑ	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Del's Lemonade and Refreshments Inc
57	Andreas	Efstathiades	Κύπρος	1	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Καθηγητής	European University Cyprus
58	Constantine	Passaris	Καναδάς	1	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγητής	University of New Brunswick
59	Sotirios	Skevoulis	ΗΠΑ	1	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Καθηγητής	Pace University
60	Spyridon	Tzounakas	Κύπρος	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Αν. Καθηγητής	University of Cyprus
61	Vasilis	Kallis	Κύπρος	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Αν. Καθηγητής	University of Nicosia
62	Dimitrios	Kotzinos	Γαλλία	1	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Καθηγητής	Université de Cergy-Pontoise
63	Maria	Kapantzoglou	ΗΠΑ	1	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Επικ. Καθηγήτρια	Portland State University
64	Ioannis	Vlahos	Ελλάδα	1	Γεωργικές Επιστήμες, Επιστήμες Δασοκομίας, Αλιείας και Κτηνιατρικής	Ομ. Καθηγητής	ΕΛΜΕΠΑ

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
65	Marios	Katsiolouides	Κατάρ	1	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Καθηγητής	American University of Cyprus
66	Ioannis Moysis	Skianis	Ελλάδα	1	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Φοιτητής	ΠΑΚΡΗ
67	Evangelos	Ananiadis	Ελλάδα	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Φοιτητής	ΠΑΘΕΣ
68	Magdalene	Dragatsika	Ελλάδα	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Φοιτήτρια	ΠΔΜ
69	Stavros	Korovesis	Ελλάδα	1	Γεωργικές Επιστήμες, Επιστήμες Δασοκομίας, Αλιείας και Κτηνιατρικής	Φοιτητής	ΓΠΑ
70	Emmanuel	Kouratzinos	Ελλάδα	1	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτητής	ΔΙΠΑΕ
71	Vangelis	Iosifidis	Ελλάδα	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Φοιτητής	ΕΚΠΑ
72	Triantafyllos	Zervas	Ελλάδα	1	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτητής	ΕΑΠ
73	Angelos	Konstantinidis	Ελλάδα	1	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Φοιτητής	ΠΑΚΡΗ
74	Aikaterini	Pappa	Ελλάδα	1	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Φοιτήτρια	ΠΙ
75	Anna Theodora	Nestoridi	Ελλάδα	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΑΠΘ
76	Stylios	Sfondylis	Ελλάδα	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Φοιτητής	ΑΠΘ
77	Konstantinos	Liaras	Ελλάδα	1	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Πανελλήνια Ένωση Φαρμακοποιών
78	Panagiotis	Georgakopoulos	Ελλάδα	1	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος
79	Vassilios	Georgiadis	Ελλάδα	1	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος
80	Constantine	Giannakopoulos	Ελλάδα	1	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
81	Anestis	Delepoglou	Ελλάδα	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας
82	Dimitrios	Kontogiannatos	Ελλάδα	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας
83	Despina	Liotsaki	Ελλάδα	1	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΟΠΑ
84	Nikolaos	Niforas	Ελλάδα	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας
85	Vassilios	Prapas	Ελλάδα	1	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Φοιτητής	ΠΑΘΕΣ
86	John	Praskidis Alybakis	Ελλάδα	1	Γεωργικές Επιστήμες, Επιστήμες Δασοκομίας, Αλιείας και Κτηνιατρικής	Φοιτητής	ΕΛΜΕΠΑ
87	Athanasios	Saropoulos	Ελλάδα	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας

Πίνακας 67. Εμπειρογνώμονες & φοιτητές σε επιτροπές εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης ΠΜΣ

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
1	Andreas	Tsopanakis	HB	9	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Λέκτορας	Cardiff University
2	Nikolaos	Voukelatos	HB	9	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Επικ. Καθηγητής	University of Kent
3	Dimitris	Michailakis	Σουηδία	8	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγητής	University of Linköping
4	Thomas	Panagopoulos	Πορτογαλία	8	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Επικ. Καθηγητής	Universidade do Algarve
5	Georgia (Gina)	Valavanidou-Ioannitou	Γαλλία	8	Εκπαίδευση	Αν. Καθηγήτρια	Le Mans Université
6	Konstantinos	Banitsas	HB	8	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Λέκτορας	Brunel University London
7	Panagiotis	Soultanas	HB	8	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Ομ. Καθηγητής	University of Nottingham
8	Yani	Skarlatos	Τουρκία	8	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	Boğaziçi University
9	Elias	Pimenidis	HB	8	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Λέκτορας	University of the West of England
10	Andreas Antonios	Roussakis	HB	7	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Ερευνητής	Imperial College London / Imperial College Healthcare NHS Trust
11	Spyros	Pavlostathis	ΗΠΑ	7	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Ομ. Καθηγητής	Georgia Institute of Technology
12	Apostolis	Papakostas	Σουηδία	7	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγητής	Södertörn University
13	Nicolas	Spyratos	Γαλλία	7	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Καθηγητής	Université Paris-Saclay
14	Marios	Mavronicolas	Κύπρος	7	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Καθηγητής	University of Cyprus
15	Evangelos	Dedousis	ΗΑΕ	7	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Καθηγητής	The American University of Beirut
16	Stella	Baraklianou	HB	7	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Λέκτορας	University of Huddersfield

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
17	Christina	Siina	HB	6	Εκπαίδευση	Επικ. Καθηγήτρια	Durham University
18	Thimios	Mitsiadis	Ελβετία	6	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Καθηγητής	Universität Zürich
19	Nicholas	Ktistakis	HB	6	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Ερευνητής	Babraham Institute
20	Nikolaos	Venizelos	Σουηδία	6	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Ομ. Καθηγητής	Örebro University
21	Joseph	Joseph	Κύπρος	6	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Ομ. Καθηγητής	University of Cyprus
22	Sotiris	Georganas	HB	6	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Αν. Καθηγητής	City St George's, University of London
23	George	Christophides	HB	6	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Καθηγητής	Imperial College London
24	Stathis	Banakas	HB	6	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Καθηγητής	University of Notre Dame
25	Kyriakos	Neanidis	HB	6	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Αν. Καθηγητής	The University of Manchester
26	George	Tsoulas	HB	6	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Καθηγητής	University of York
27	Dimitris	Petmezas	HB	6	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Καθηγητής	University of Durham
28	Ana	Chikovani	Γεωργία	6	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Αν. Καθηγήτρια	Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
29	Panagiotis	Christias	Κύπρος	6	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Αν. Καθηγητής	University of Cyprus
30	Michel	Dimou	Γαλλία	6	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγητής	Université du Sud Toulon-Var
31	Andreas	Efstathiades	Κύπρος	6	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Καθηγητής	European University Cyprus
32	Elisabeth	Kirtsoglou	HB	6	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγήτρια	Durham University
33	George	Tsatsaronis	Γερμανία	5	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	Technische Universität Berlin, Germany

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
34	Maria	Antoniou	ΗΠΑ	5	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Greek Ministry of Culture
35	Michalis	Drouvelis	ΗΒ	5	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγητής	University of Birmingham
36	Athanasios	Gagatsis	Κύπρος	5	Εκπαίδευση	Καθηγητής	University of Cyprus
37	Stavros	Lazaris	Γαλλία	5	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Ερευνητής	UMR Orient & Méditerranée
38	Spyros	Economides	Ελλάδα	5	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Ομ. Καθηγητής	California State University, East Bay
39	Tassos	Papageorgiou	Φινλανδία	5	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Αν. Καθηγητής	University of Turku and Åbo Akademi University
40	George	Manganaris	Κύπρος	5	Γεωργικές Επιστήμες, Επιστήμες Δασοκομίας, Αλιείας και Κτηνιατρικής	Αν. Καθηγητής	Cyprus University of Technology
41	Nikolaos	Psarros	Γερμανία	5	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Καθηγητής	Universität Leipzig
42	Nikolaos	Katopodes	ΗΠΑ	5	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Καθηγητής	University of Michigan
43	Victor	Roudometof	Κύπρος	5	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Αν. Καθηγητής	Πανεπιστήμιο Κύπρου
44	May	Seitanidi	ΗΒ	5	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Αν. Καθηγήτρια	Kent Business School
45	Dimitris	Kabilafkas	Ελλάδα	5	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	OTE
46	Panos	Vostanis	ΗΒ	5	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγητής	University of Leicester
47	Dimitris	Grammatopoulos	ΗΒ	5	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Καθηγητής	University of Warwick Medical School
48	Nikolaos	Dimakis	ΗΠΑ	5	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Καθηγητής	University of Texas Rio Grande Valley

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
49	Constantinos	Varotsis	Κύπρος	5	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Καθηγητής	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου
50	Sophie	Papaefthymiou	Γαλλία	5	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Καθηγήτρια	Universite de Lyon
51	Vasilis	Friderikos	HB	5	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Αν. Καθηγητής	King's College London (KCL) - University of London
52	Konstantinos	Salonitis	HB	5	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	Cranfield University
53	Ioannis	Vlahos	Ελλάδα	5	Γεωργικές Επιστήμες, Επιστήμες Δασοκομίας, Αλιείας και Κτηνιατρικής	Ομ. Καθηγητής	Hellenic Mediterranean University,
54	Miltiades	Meliadis	Ελλάδα	5	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Φοιτητής	ΑΠΘ
55	Erasmia	Angelaki	Ελλάδα	5	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΕΛΜΕΠΑ
56	Nikolaos	Savvopoulos	Ελλάδα	5	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Φοιτητής	ΠΑΠΑΤ
57	Eleni	Katsarou	ΗΠΑ	4	Εκπαίδευση	Επικ. Καθηγήτρια	University of Illinois at Chicago
58	Xanthi	Almpanaki	Ελλάδα	4	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Regional Centres for Educational Planning
59	Anastasia	Christophilopoulou	HB	4	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Ερευνήτρια	The Fitzwilliam Museum- University of Cambridge
60	Ilias	Vlachos	HB	4	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Καθηγητής	Excelia Business School-Excelia Group
61	Michael	Michael	Κύπρος	4	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγητής	University of Cyprus
62	George	Papadopoulos	Κύπρος	4	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Καθηγητής	University of Cyprus
63	Stefanos	Efthymiadis	Κύπρος	4	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Καθηγητής	Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
64	Nicholas	Vonortas	ΗΠΑ	4	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγητής	The George Washington University
65	Konstantinos	Serfes	ΗΠΑ	4	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγητής	Drexel University
66	Stavros	Constantinou	ΗΠΑ	4	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Αν. Καθηγητής	The Ohio State University
67	Jannis	Angelis	Σουηδία	4	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Αν. Καθηγητής	KTH Royal Institute of Technology
68	Polymeros	Chrysochou	Δανία	4	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Καθηγητής	Aarhus University
69	Panagiotis	Karanis	Γερμανία	4	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Καθηγητής	University of Nicosia
70	Panayiotis	Angelides	Κύπρος	4	Εκπαίδευση	Καθηγητής	University of Nicosia
71	Nicholas	Tsagourias	ΗΒ	4	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Καθηγητής	University of Sheffield
72	Nikitas	Hatzimihail	Κύπρος	4	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Καθηγητής	University of Cyprus
73	Konstantinos	Makris	Κύπρος	4	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Αν. Καθηγητής	Cyprus University of Technology
74	Maria	Eliophotou-Menon	Κύπρος	4	Εκπαίδευση	Καθηγήτρια	University of Cyprus
75	Kostas	Giannopoulos	Κύπρος	4	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Καθηγητής	Neapolis University Pafos
76	Agapios	Sachinidis	Γερμανία	4	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Καθηγητής	Universität zu Köln
77	Amalia	Tsiami	ΗΒ	4	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Λέκτορας	University of West London
78	Thomas	Skouteris	Ελλάδα	4	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Αν. Καθηγητής	The American University in Cairo
79	Demetrios	Kazantzis	ΗΠΑ	4	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Del's Lemonade and Refreshments Inc

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
80	Sotirios	Skevoulis	ΗΠΑ	4	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Καθηγητής	Pace University
81	Constantinos-Vasilios	Priporas	ΗΒ	4	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Λέκτορας	Middlesex University
82	Ioannis	Violaris	Κύπρος	4	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγητής	City Unity College Nicosia
83	Vasilis	Kallis	Κύπρος	4	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Αν. Καθηγητής	University of Nicosia
84	Panagiotis	Fafoutis	Ελλάδα	4	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Ερευνητής	Ελεύθερο επάγγελμα
85	Georgios	Aislaitner	Γερμανία	4	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Bundesinstitut für Arzneimittel und Medizinprodukte
86	Aristeidis	Rapsomatiotis	Ελλάδα	4	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Φοιτητής	ΠΑΠΕΛ
87	Marios	Arampatzis	Ελλάδα	4	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτητής	ΑΠΘ
88	Anna	Kampa	Ελλάδα	4	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΑΠΘ
89	Konstantinos Panagiotis	Fourkiotis	Ελλάδα	4	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτητής	ΑΠΘ
90	Thalis	Boutsiarakos	Ελλάδα	4	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Φοιτητής	ΠΠΚΠΕ
91	Vasileios	Gaggas	Ελλάδα	4	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Φοιτητής	ΑΠΘ
92	Elli	Chlorou-Konsta	Ελλάδα	4	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΠΑΠΕΛ
93	Valentini	Tzimogianni	Ελλάδα	4	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Φοιτήτρια	ΠΑΠΑΤ
94	Costas	Iliopoulos	ΗΒ	3	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Καθηγητής	King's College London
95	Mary	Ioannidou-Koutselini	Κύπρος	3	Εκπαίδευση	Καθηγήτρια	University of Cyprus

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
96	Constantinos	Kadis	Κύπρος	3	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Ministry of Health
97	Christos	Flytzanis	Γαλλία	3	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Ομ. Καθηγητής	École Normale Supérieure
98	Nicolas George	Eliades	Κύπρος	3	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Ερευνητής	Frederick University
99	Leonidas	Kyriakides	Κύπρος	3	Εκπαίδευση	Καθηγητής	University of Cyprus
100	Yiannis	Anagnostopoulos	ΗΒ	3	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Λέκτορας	University of London
101	Ioannis	Botsis	Ελβετία	3	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	École Polytechnique Fédérale de Lausanne
102	Panagiotis	Kosmas	ΗΒ	3	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Αν. Καθηγητής	King's College London
103	George	Vozikis	ΗΠΑ	3	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Ομ. Καθηγητής	California State University, Fresno
104	Andreas	Katsiotis	Κύπρος	3	Γεωργικές Επιστήμες, Επιστήμες Δασοκομίας, Αλιείας και Κτηνιατρικής	Καθηγητής	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου
105	Aristidis	Veves	ΗΠΑ	3	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Καθηγητής	Harvard Medical School
106	Giorgos	Nikoleris	Σουηδία	3	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Αν. Καθηγητής	Lund University
107	Stelios	Stylianou	Κύπρος	3	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Αν. Καθηγητής	Cyprus University of Technology
108	George	Panayiotou	Κύπρος	3	Επιστήμες Παροχής Υπηρεσιών	Ερευνητής	European University Cyprus Research Center
109	Marios	Katsioloudes	Κατάρ	3	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Καθηγητής	American University of Cyprus
110	Zoi-Lina	Koutsogianni	Ελλάδα	3	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Φοιτήτρια	ΑΠΘ

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
111	Anna Maria	Bavea	Ελλάδα	3	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΠΑΠΕΙ
112	Rizos Theodoros	Hadoulis	Ελλάδα	3	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Φοιτητής	ΑΠΘ
113	Ioannis	Hadjieffremidis	Ελλάδα	3	Γεωργικές Επιστήμες, Επιστήμες Δασοκομίας, Αλιείας και Κτηνιατρικής	Φοιτητής	ΠΔΜ
114	Theofilos	Perperidis	Ελλάδα	3	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Φοιτητής	ΑΠΘ
115	Demosthenes	Kostakis	Ελλάδα	3	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Φοιτητής	ΠΙ
116	Panagiota	Kyriakidou	Ελλάδα	3	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Φοιτήτρια	ΔΠΘ
117	Despoina	Boulogiorgou	Ελλάδα	3	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Φοιτήτρια	ΠΑΔΑ
118	Katerina	Bobolaki	Ελλάδα	3	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΕΛΜΕΠΑ
119	Eleni	Kamateri	Ελλάδα	3	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Φοιτήτρια	ΔΙΠΑΕ
120	Ioannis Dimitrios	Kamperos	Ελλάδα	3	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτητής	ΓΠΑ
121	Dimitra Panagiota	Lizardou	Ελλάδα	3	Εκπαίδευση	Φοιτήτρια	ΕΚΠΑ
122	Fotios	Galanis	Ελλάδα	3	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Φοιτητής	ΑΠΘ
123	George	Giotopoulos	Ελλάδα	3	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Φοιτητής	ΠΑΠΑΤ
124	Christos	Bouas	Ελλάδα	3	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Φοιτητής	ΑΠΘ
125	Vasiliki	Bakali	Ελλάδα	3	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Φοιτήτρια	ΠΑΠΑΤ
126	Kyriaki	Makopoulou	ΗΒ	2	Εκπαίδευση	Λέκτορας	University of Birmingham
127	Anna	Tahinci	ΗΠΑ	2	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Καθηγήτρια	The Glassell School of Art

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
128	Dimitrios	Skarlatos	Κύπρος	2	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Αν. Καθηγητής	Cyprus University of Technology
129	Giasemi	Vavoula	ΗΒ	2	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Αν. Καθηγήτρια	University of Leicester
130	Georgios	Kontogeorgis	Δανία	2	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	Danmarks Tekniske Universitet
131	Nikos	Stylianopoulos	Κύπρος	2	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Καθηγητής	University of Cyprus
132	Panos	Papanastasiou	Κύπρος	2	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	University of Cyprus
133	Basil	Janavaras	ΗΠΑ	2	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Ομ. Καθηγητής	Minnesota State University, Mankato
134	Konstantinos	Pantopoulos	Καναδάς	2	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Ερευνητής	Lady Davis Institute for Medical Research
135	Athanasios	Alexandrou	ΗΠΑ	2	Γεωργικές Επιστήμες, Επιστήμες Δασοκομίας, Αλιείας και Κτηνιατρικής	Καθηγητής	California State University - Fresno
136	Fivos	Andritsos	Ιταλία	2	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Ερευνητής	Commission of the European Communities, Joint Research Center
137	Theodore	Stathopoulos	Καναδάς	2	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	Concordia University
138	Ulrich	Moennig	Γερμανία	2	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Καθηγητής	Universität Hamburg
139	George	Tzanetakis	Καναδάς	2	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Καθηγητής	University of Victoria
140	Symeon	Giannakos	ΗΠΑ	2	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγητής	Salve Regina University
141	Fatima	Eloeva	Λιθουανία	2	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Καθηγήτρια	Vilnius University
142	Emmanuel	Stefanakis	Καναδάς	2	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	University of Calgary
143	Nikos	Fokas	Ουγγαρία	2	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Ερευνητής	MTA_ELTE Peripato Research Group

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
144	Elżbieta	Skibinska	Πολωνία	2	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Καθηγήτρια	Uniwersytet Wrocławski
145	Natassa	Economidou Stavrou	Κύπρος	2	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Αν. Καθηγήτρια	University of Nicosia
146	Eka	Tchkoidze	Γεωργία	2	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Αν. Καθηγήτρια	Ilia State University
147	Georgios	Moustakas	Ελλάδα	2	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Φοιτητής	ΑΠΘ
148	Maria	Kalitsi	Ελλάδα	2	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΔΠΘ
149	Pagona	Filenda	Ελλάδα	2	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΔΙΠΑΕ
150	Ioannis	Litos	Ελλάδα	2	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Φοιτητής	ΠΑΜΑΚ
151	Eftychia	Mavrou	Ελλάδα	2	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Φοιτήτρια	ΠΑΔΑ
152	Maria	Papatsimouli	Ελλάδα	2	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Φοιτήτρια	ΠΔΜ
153	Aikaterina	Karanafti	Ελλάδα	2	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Φοιτήτρια	ΑΠΘ
154	Eleni	Kioura	Ελλάδα	2	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΑΠΘ
155	Giannis	Lessis	Ελλάδα	2	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτητής	ΟΠΑ
156	Vasiliki	Matika	Ελλάδα	2	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΠΑΠΑΤ
157	Constantine	Boubourekas	Ελλάδα	2	Εκπαίδευση	Φοιτητής	ΠΔΜ
158	Sofia	Thatharopoulou	Ελλάδα	2	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΑΠΘ
159	Konstantinos	Vagiatis	Ελλάδα	2	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Φοιτητής	ΠΑ
160	Alexandra	Kozamani	Ελλάδα	2	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΕΚΠΑ

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
161	Polymnia	Synodinou	Ελλάδα	2	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΠΑΚΡΗ
162	Spyridoula	Bournaka	Ελλάδα	2	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Φοιτήτρια	ΠΑΠΑΤ
163	Fotios	Papadopoulos	Ελλάδα	2	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Φοιτητής	ΠΑΠΕΛ
164	Panagiotis	Liaropoulos	ΗΠΑ	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Αν. Καθηγητής	Berklee College of Music
165	Evangelia	Marinakou	ΗΒ	1	Επιστήμες Παροχής Υπηρεσιών	Λέκτορας	Bournemouth University
166	Christy	Constantakopoulou	ΗΒ	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Ομ. Καθηγήτρια	Birkbeck College, University of London
167	Marilena	Kourniati	Γαλλία	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Αν. Καθηγήτρια	ENSAPLV École Nationale Supérieure d'Architecture Paris-La Villette
168	Caterina	Papatheu	Ιταλία	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Επικ. Καθηγήτρια	University of Catania
169	Ion	Croitoru	Ρουμανία	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Καθηγητής	Valahia University of Târgoviște, Romania
170	Ioanna	Lykourantzou	Ολλανδία	1	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Αν. Καθηγήτρια	Utrecht University
171	Tassos	Karayiannis	ΗΒ	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	Brunel University
172	Marios	Dikaiakos	Κύπρος	1	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Καθηγητής	University of Cyprus
173	Stelios	Georgiou	Κύπρος	1	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγητής	University of Cyprus
174	Loukas	Kalisperis	ΗΠΑ	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	Pennsylvania State University
175	Konstantin (Gus)	Kousoulas	ΗΠΑ	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Καθηγητής	Louisiana state University

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
176	Dimitrios	Argyropoulos	ΗΠΑ	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Καθηγητής	North Carolina State University
177	Christos	Takoudis	ΗΠΑ	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Καθηγητής	University of Illinois at Chicago
178	John	Floros	ΗΠΑ	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	Kansas State University
179	Stefanos	Volianitis	Κατάρ	1	Επιστήμες Παροχής Υπηρεσιών	Αν. Καθηγητής	Qatar University
180	Panagiota (Nota)	Klentrou	Καναδάς	1	Επιστήμες Παροχής Υπηρεσιών	Καθηγήτρια	Brock University
181	Nikolaos	Xiros	ΗΠΑ	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	University of New Orleans
182	Evangelia	Kordoni	Γερμανία	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Αν. Καθηγήτρια	Humboldt-Universität zu Berlin
183	John	Spiridakis	ΗΠΑ	1	Εκπαίδευση	Καθηγητής	The School of Education, St. John's University
184	Efrosini	Kokaliari	ΗΠΑ	1	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Αν. Καθηγήτρια	Springfield College
185	Nikias	Sarafoglou	ΗΠΑ	1	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγητής	Clarewood University
186	Vasileios	Koutsos	ΗΒ	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	University of Edinburgh
187	Irene	Kokkala	ΗΠΑ	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Καθηγήτρια	University of North Georgia
188	Alexis	Saveriades	Κύπρος	1	Επιστήμες Παροχής Υπηρεσιών	Καθηγητής	Cyprus University of Technology
189	Dimitrios	Theodossopoulos	ΗΒ	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Λέκτορας	University of Edinburgh
190	Maria	Papadaki	ΗΒ	1	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Αν. Καθηγήτρια	University of Derby
191	Nikolaos	Zahariadis	ΗΠΑ	1	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγητής	Rhodes College

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
192	George	Haritos	ΗΠΑ	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	The University of Akron
193	Ioannis	Androulakis	ΗΠΑ	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Ερευνητής	ExxonMobil Corporate Strategic Research
194	Seraphim	Alvanides	Γερμανία	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Ερευνητής	University of Bamberg
195	Anastasia	Karakasidou	ΗΠΑ	1	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγήτρια	Wellesley College
196	Diane	Katsiaticas	ΗΠΑ	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Καθηγήτρια	University of Minnesota
197	Eleni	Markou	ΗΒ	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Λέκτορας	University College London / UCL
198	Michael	Nikolaou	ΗΠΑ	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	University of Houston
199	Spyros	Manolopoulos	ΗΒ	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Ερευνητής	University Hospitals Coventry and Warwickshire (UHCW) NHS Trust
200	Themistoklis	Apostolidis	Γαλλία	1	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Καθηγητής	Aix Marseille Université
201	Georgios	Halkias	Χονγκ Κονγκ	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Επικ. Καθηγητής	The University of Hong Kong
202	Claus	Schwechheimer	Γερμανία	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Καθηγητής	Technische Universitaet Muenchen
203	Nicolas	Tsapatsoulis	Κύπρος	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου
204	Athena	Coustenis	Γαλλία	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Ερευνήτρια	Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS) & Paris-Meudon Observatory
205	Konstantinos	Kontis	ΗΒ	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	University of Glasgow
206	George	Aggidis	ΗΒ	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Καθηγητής	Lancaster University UK
207	Adele	Scafuro	ΗΠΑ	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Καθηγήτρια	Brown University

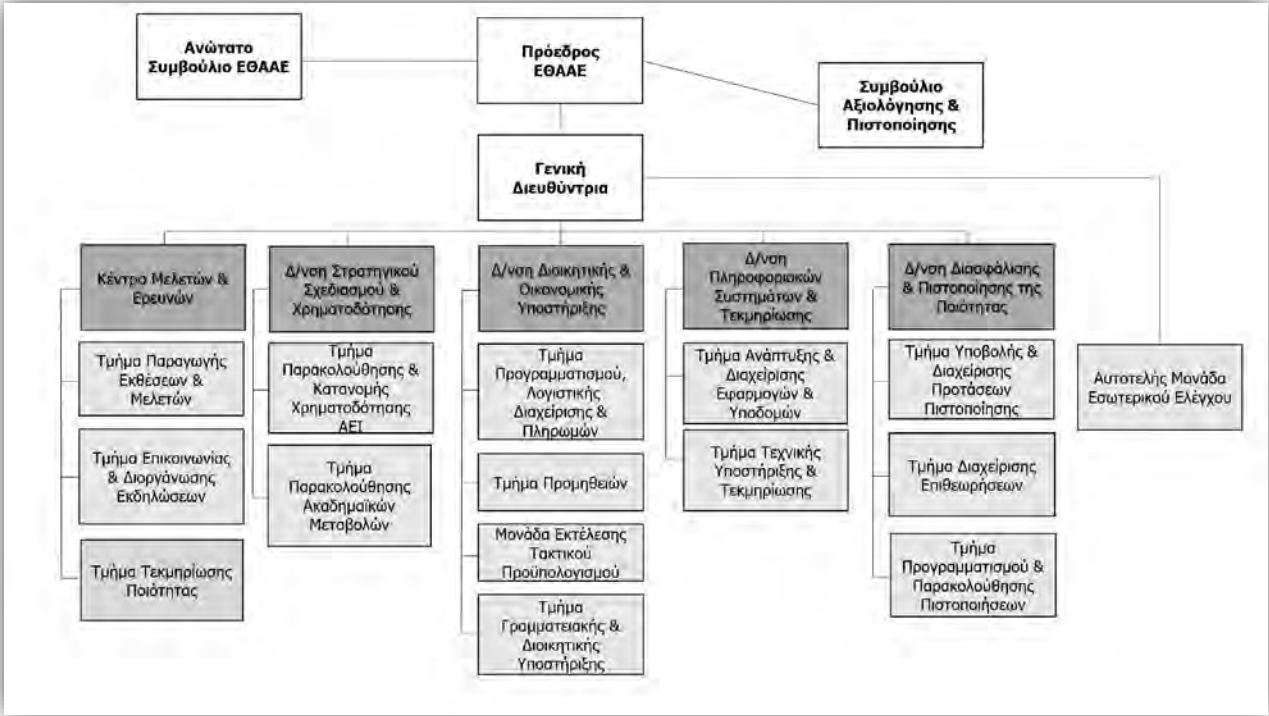
A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
208	Eleonora	Papaleontiou - Louca	Κύπρος	1	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Αν. Καθηγήτρια	European University Cyprus
209	Romanos	Daskalou	ΗΒ	1	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Λέκτορας	University of Northampton
210	Athanasios	Vafeidis	Γερμανία	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Καθηγητής	Christian-Albrechts Universität zu Kiel
211	Konstantinos	Kopsidas	ΗΒ	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Αν. Καθηγητής	The University of Manchester
212	Alicia	Morales Ortiz	Ισπανία	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Αν. Καθηγητής	Universidad de Murcia
213	Heleni	Porfyriou	Ιταλία	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Ερευνήτρια	CNR-ISPC-Rome
214	Dimitrios	Kotzinou	Γαλλία	1	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Καθηγητής	Université de Cergy-Pontoise
215	Rodios	Gamvros	Ελλάδα	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Στελέχη Επιχειρήσεων ή Φορέων	Nestle Hellas S.A.
216	Ioannis	Chatzikonstantinou	Ελλάδα	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Φοιτητής	ΑΠΘ
217	Elizabeth	Protonotariou	Ελλάδα	1	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΟΠΑ
218	Ioannis	Kyriakidis	Ελλάδα	1	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Φοιτητής	ΠΑΚΡΗ
219	Aikaterini Alexandra	Chrysafi	Ελλάδα	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Φοιτήτρια	ΕΜΠ
220	Evangelia	Lampraki	Ελλάδα	1	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΠΠΚΠΕ
221	Maria	Roupeli	Ελλάδα	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Φοιτήτρια	ΕΑΠ
222	Ioanna	Lioutsia	Ελλάδα	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΠΑΠΕΛ
223	Marios	Fasoulas	Ελλάδα	1	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτητής	ΠΙ

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμετοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
224	Aikaterini	Tsoulfa	Ελλάδα	1	Εκπαίδευση	Φοιτήτρια	ΠΔΜ
225	Aikaterini	Iliopoulou	Ελλάδα	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΠΑΚΡΗ
226	Konstantinos	Zamanidis	Ελλάδα	1	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτητής	ΠΔΜ
227	Irini	Ilia	Ελλάδα	1	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Φοιτήτρια	ΠΔΜ
228	Sotirios	Mavromatis	Ελλάδα	1	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Φοιτητής	ΠΑΠΑΤ
229	Eva	Lekaki	Ελλάδα	1	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Φοιτήτρια	ΠΑΠΕΙ
230	Konstantinos	Delistavrou	Ελλάδα	1	Επιστήμες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Φοιτητής	ΠΑΜΑΚ
231	Ioanna	Bourotzoglou	Ελλάδα	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΑΠΘ
232	Anna	Kampanarou	Ελλάδα	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΠΑΚΡΗ
233	Panagiotis	Filis	Ελλάδα	1	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Φοιτητής	ΠΙ
234	Afroditi	Markaki	Ελλάδα	1	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΕΛΜΕΠΑ
235	Aristides	Papathomas	Ελλάδα	1	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτητής	ΠΔΜ
236	Elena	Karidi	Ελλάδα	1	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Φοιτήτρια	ΠΑΠΑΤ
237	Constantina	Dimou	Ελλάδα	1	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Φοιτήτρια	ΠΙ
238	Athanasios	Kranas	Ελλάδα	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Φοιτητής	ΕΑΠ
239	Manolis	Tambouratzis	Ελλάδα	1	Επιστήμες Μηχανικών, Βιομηχανίας και Κατασκευών	Φοιτητής	ΠΑ
240	Konstantinos	Spanos	Ελλάδα	1	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτητής	ΔΙΠΑΕ
241	Konstantinos Thalís	Ropotos	Ελλάδα	1	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Φοιτητής	ΑΠΘ

A/A	Όνομα	Επώνυμο	Χώρα Προέλευσης	Συμμε- τοχές	Επιστημονικό Πεδίο	Επαγγελματική Ιδιότητα	Οργανισμός
242	Evangelia	Zygouri	Ελλάδα	1	Θετικές Επιστήμες, Επιστήμες Μαθηματικών και Στατιστικής	Φοιτήτρια	ΕΚΠΑ
243	Marianna	Stavropoulou	Ελλάδα	1	Επιστήμες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	Φοιτήτρια	ΔΙΠΑΕ
244	Maria	Perdikari	Ελλάδα	1	Γεωργικές Επιστήμες, Επιστήμες Δασοκομίας, Αλιείας και Κτηνιατρικής	Φοιτήτρια	ΠΑΠΕΛ
245	Evangelia	Spyridou	Ελλάδα	1	Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας και Νομικές Επιστήμες	Φοιτήτρια	ΠΔΜ

9. Διοικητική Οργάνωση της ΕΘΑΑΕ

Η οργανωτική δομή της Αρχής για το 2024 απεικονίζεται στο παρακάτω σχήμα.

Σχήμα 84. Η οργανωτική δομή της Αρχής για το 2024

**Εθνική Αρχή
Ανώτατης Εκπαίδευσης**
Hellenic Authority
for Higher Education

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

